BIBLIOTHECA

HISPANA

NOVA

TOMUS

SECUNDUS

UNIVERSIDAD DE MURCIA
BIBLIOTECA
S-B
4030

UNIVERSIDAD
DE MURCIA
BIBLIOTECA
S-B
4030

5-3

BIBLIOTHECA

HISPANA NOVA

TOMUS SECUNDUS.

TOMUS SECUNDUS

HISPANA NOVA

BIBLIOTHECA

R: 17672

BIBLIOTHECA
HISPANA NOVA

SIVE

HISPANORUM SCRIPTORUM
QUI AB ANNO MD. AD MDCLXXXIV. FLORUERE
NOTITIA.

AUCTORE
D. NICOLAO ANTONIO HISPALENSI I. C.
Ordinis S. Iacobi equite, patriæ Eccleſiæ canonico, Regiorum negotiorum
in Urbe & Romana curia procuratore generali, conſiliario Regio.

NUNC PRIMUM PRODIT
RECOGNITA EMENDATA AUCTA
AB IPSO AUCTORE.

TOMUS SECUNDUS.

MATRITI
APUD VIDUAM ET HEREDES JOACHIMI DE IBARRA TYPOGRAPHI REGII
MDCCLXXXVIII.

BIBLIOTECA PROVINCIAL DE MURCIA
BIBLIOTECA UNIVERSIDAD DE MURCIA

MATRITI

TOMUS SECUNDUS

BIBLIOTHECA
HISPANA NOVA
SIVE
HISPANORUM SCRIPTORUM
QUI AB ANNO MD. AD MDCLXXXIV. FLORUERE
NOTITIA.
AUCTORE
D. NICOLAO ANTONIO HISPALENSI I. C.
Ordinis S. Iacobi ædituo, Patriæ Ecclesiæ canonico, Regiorum negotiorum
in Urbe & Romanæ curiæ Procuratore generali, consiliario Regio.
NUNC PRIMUM PRODIT.
RECOGNITA EMENDATA AUCTA
AB IPSO AUCTORE.

BIBLIOTHECA HISPANA NOVA

SIVE

SCRIPTORUM HISPANÆ GENTIS

QUI AB ANNO MD. USQUE AD MDCLXXXIV. MONUMENTA DOCTRINÆ SUÆ LITERIS TRADIDERUNT.

L

LAMBERTUS.

LAMBERTUS DE ESPES DE GRACIA, Cæsarauguſtanus, Seraphici ordinis, pater ut vocant provinciæ Aragoniæ, cum Didacus Murillus in *Hiſtoria urbis Cæſarauguſtanæ* catalogum texeret Cæsarauguſtanorum ſcriptis clarorum, luci publicæ ſubjicere parabat tractatum:

Exercicios eſpirituales inſcriptum.

LAUREANUS.

F. LAUREANUS DE CARCAMO, Bæticus, Hiſpalenſis, Carmelita, Panhormi in Sicilia theologiam docuit ſodales, quorum ſtudiis domi præfuit, ubi & diem ſuum obiit anno MDCXXXVII. cum edidiſſet:

Sermones varios: Hiſpano ſermone, apud Decium Cyrillum, eodem anno.

LAUREANUS MARTINEZ DE LA VEGA, ſcripſit:

Theatro de Varones iluſtres del Reino de Valencia. Cœptum opus ab Hieronymo Martinez de la Vega, vicario perpetuo generalis xenodochii Valentinæ urbis, continuatum a ſe, duobus jam tomis extenſum, editioni paratum habet, quos ſequetur tertius, omnesque centurias ſex virorum illuſtrium continebant, teſte mihi viro doctiſſimo F. Hippolyto Samper, ordinis Monteſiani, in *Monteſiæ illuſtratæ* volum. 2. parte 3. num. 942.

LAURENTIUS.

F. LAURENTIUS, Ciſtercienſis monachus, præfectus generalis congregationis Portugalliæ, ſcripſiſſe dicitur:

Super ſecundam ſecundæ Partis D. Thomæ. Cardoſus.

F. LAURENTIUS ANGELUS ESPIN, ex oppido Sariñena regni Aragoniæ ac diœceſis Oſcenſis, ſacræ theologiæ doctor Cæſarauguſtanus, cujus academiæ decanus hoc tempore eſt, in eadem urbe rexit ſodales, in Balearibus inſulis viſitator fuit, deinde & Romæ aſſiſtentis generalis munus pro Hiſpanis provinciis primus geſſit, vir doctrina & modeſtia ceteriſque religioſis virtutibus commendatus. Scripſit:

Conſulta varia Theologica, Iuridica, Moralia, & Hiſtorica. Cæsarauguſtæ anno 1669. in folio, apud Joannem de Ibar.

F. LAURENTIUS DE AYALA, Benedictinus, Pinciani monaſterii eccleſiaſtes, ſcripſit:

Vida de Frai Garzia de Ciſneros.

Sermon a los Edictos que el Santo Oficio de la Inquiſicion publicó en el monaſterio de San Benito de Valladolid. Pinciæ 1599. 4.

Sermon en la muerte del Rey D. Felipe II. Ibidem 1598. 4.

LAURENTIUS DE AYALA, domo Toletanus, ut dicitur, ex variis auctoribus collegit:

Jardin de Amadores, ſeu diverſorum eroticorum carminum ſyſtema. Valentiæ anno 1588. in 16.

F. LAURENTIUS DE AYERBE, laudatur a D. Joſepho Pellizerio, Regio hiſtorico (in apologia *Por la juſtificacion de la Grandeza y cobertura de primera clase de los Condes de Miranda*, paragr. 8. fol. 27.) eo quod ſcripſerit:

Vida de D. Sancho Martinez de Leiva, llamado brazos de hierro: ad D. Petrum de Zuñiga, comitem de Plasencia, ejus abnepotem. Florebat Sancius is circa annum MCCCXL. Cujus inſtituti Laurentius noſter fuerit adhuc nos latet.

LAURENTIUS BALBUS, Silienſis (oppidum eſt Caſtellæ Toletanæ diœceſis) Ferdinandi Nonnii Pinciani auditor, Latina Græcaque eloquentia valde floruit. Præſtat de eo

tamen Matamorum audire in *De Academiis & doctis Hiſpaniæ viris* narratione apologetica, ubi, poſt factam ejus cum aliis Complutenſibus eloquentiæ profeſſoribus mentionem, *Commentarios alter* (Balbum innuens) ait, *perquam eruditos in Valerium Flaccum conſcripſit, teſtes certe eruditionis ſingularis & memoriæ ſtabilis & firmæ, quæ plurimum in eo viro eminuiſſe dicitur. Sed linguæ Græcæ cognitione, cujus fuit ſine controverſia doctiſſimus, auctoritatem ſibi majorem & ingenii commendationem eſt conſequutus.* Meminit quoque ejus Alvarus Gometius lib. IV. *De rebus geſtis Franciſci Ximenii Cardinalis.* Scripſit ergo is jam laudatas:

In Valerii Flacci Argonautica eruditas *annotationes*, quæ Compluti prodierunt. Item:

Quintum Curtium de rebus Alexandri ſcriptorem emendavit, emendatumque dedit foras. Ibidem 1524.

LAURENTIUS BRANDAON, Luſitanus, neſcio quid *De Peſte* in lucem dedit circa annum 1621. Laudante Cardoſo in ſchedis.

Hiſpane autem:

Ruina del Idolo del Carmelo que ſoñó el Reverendiſimo Padre Fr. Hermenegildo de San Pablo. Cæſaraug. 1677. in folio. Cui repoſuit marchio Acropolitanus, nunc & Mondexarenſis, D. Gaſpar Ibañez de Segovia. Vide in eo. Ejuſdem Laurentii eſt, poſt lectum prædictum marchionis opus:

Explicacion verdadera de un lugar de Suetonio y examen juſtificado de la Deidad que Veſpaſiano conſultó en el Carmelo. Cæſarauguſtæ 1678.

Deceſſit ibidem XXX. Aprilis MDCLXXIX.

LAURENTIUS CALVETE, in Orche, oppido Alcarriæ, hoc eſt, partis ſeptemtrionalis Caſtellæ Novæ, ortus, ducum Infantatus á ſacris miniſter, auctor non eſt, quantumvis feratur & inſcribatur talis, libri illius, quem typi ſic notaverunt:

Hiſtoria de la Vida del glorioſo S. Frutos Patron de la ciudad de Segovia, y de ſus hermanos San Valentin y Santa Engracia: contiene la deſtruicion de Eſpaña por los Moros, grandezas y antiguedades de la ciudad de Segovia con un compendio de los Reyes de Eſpaña deſpues de ſu reſtauracion. Pinciæ 1610. in 8. Cujus quidem verus eſt artifex Hieronymianus quidam monachus, Laurentii frater, Joannes de Orche cognominatus, quod notum faciunt acroſtichi verſus, eidem libro adfixi, Hieronymi Valeræ Arcæi, Segovienſis, confirmatque in *Hiſtoria* hujus urbis Didacus Colmenares.

LAURENTIUS CAMPO, magiſter philoſophus & profeſſor academiæ Oſcenſis in regno Aragoniæ, deinde rector ſeu parochus loci de Varaguas Jaccenſis diœceſis, ſcripſit:

Advertencias a la Hiſtoria de San Iuan de la Peña de D. Iuan Briz Martinez; ſed non edidit. Laudante auctorem & opus non mediocriter Vincentio Blaſco Lanuza tom. I. *Hiſt. Arag.* lib. V. cap. XV.

LAURENTIUS DE CARVALHO, Luſitanus, ſcripſit:

Vida de S. Gonzalo ..... uti affirmat in ejuſdem alia vita a ſe edita Fr. Petrus de S. Cæcilio, Mercenariorum Excalceatorum ſodalis.

LAURENTIUS DE CAZERES, cujus patriam ignoramus, non poeticæ facultatis meritum, cujus nomine vel a doctiſſimis ævi ſui celebratur. Extat formis alicubi impreſſus eo auctore:

Epigrammatum libellus: ad inclytum Gemmem, Brigantiæ ducem. Clientulum ſe Luſitaniæ Regis ibi appellat, in eo regno fortaſſe habitans, aut inde natus, quod apud Gregorium Giraldum, qui Laurentii recordatur in *Dialogis de Poetis*, annotatum legiſſe mihi videor. Laudavit eum Arius Barboſa, Luſitanus, hoc diſticho:

Phœbe, tuus cycnus cecinit bona carmina Laurens,
Eſt ergo lauri dignus honore tuæ.

Quidamque Andreas Pereira hoc exaſticho:

Hæ ſunt, quæ teneris ſcripſit Laurentius annis,
Quæ tu miraris, attonituſque legis.
Ætatem ingenio vicit, cui Iupiter uni,
Lector, divinum contulit ingenium:
Nam ſic gemmato celebret cum carmine Gemmem,
Hoc niſi divino non facit ingenio.

Georgius certe Cœlius, eximius ævi ſui poeta, Henrico S. R. E. cardinali, ac Portugalliæ Infanti a ſecretis, ſuam dialogi Lucianæi *De Dea Syria* interpretationem Latinam, quæ una cum aliis ejus operibus edita circumfertur, Laurentii noſtri Cazeris limæ atque examini, priuſquam ederet, ſubjecit, meritus ab eo in laudem operis carmen, quod una vulgatum fuit. Georgius vero Cardoſus in ſchedis ad *Bibliothecam Luſitanam* huic genti eum adſcribit, & natum in oppido Golegam affirmat. Alibi legimus præceptorem fuiſſe in grammaticis Ludovici Portugalliæ Infantis, Emmanuelis Regis filii.

F. LAURENTIUS A CONCHA (ait Waddingus) ordinis Minorum, ſcripſit:

Homilias varias in Evangelia. Matriti 1602. in 4. Cujus vulgare cognomen de CUENCA an de CONCHA ſit ignoro.

F. LAURENTIUS DE LA CUEVA, Fran-

Franciſcanus, verſibus dedit vulgaris linguæ:

La Converſion del Beato S. Franciſco. Compluti apud Joannem Gracian 1619. in 8.

LAURENTIUS FERRER MALDONADO, militiæ dato olim nomine, literis etiam, quæ militem decent, navavit operam, ſcripſitque, ut de re nautica & geographica benemereretur:

Imagen del Mundo ſobre la Eſfera, Coſmografia, Geografia y Arte de navegar. Compluti apud Joannem Garſiam 1626. 4.

Relacion del deſcubrimiento del Eſtrecho de Anian hecho por el autor: quam vidi MS. apud D. Hieronymum Maſcareñas, Regium ordinum Militarium, deinde concilii Portugalliæ ſenatorem, Segovienſem nunc antiſtitem. Expeditionem autem hanc nauticam ſe feciſſe anno MDLXXXVIII. auctor ait. Hic (Antonio a Leone teſte in *Bibliotheca Indica*) ex eorum numero eſt, qui noſtris Indicarum rerum ſenatoribus ſpem fecerunt cum verſoriæ pixidis novæ, abſque ſolemni & conſueta ut vocant variatione, tum graduum longitudinis in navigatione certæ dimenſionis atque obſervationis; ſed impenſæ laborique fructus non reſpondit.

F. LAURENTIUS DE SANCTO FRANCISCO, Diſcalceatus ſodalis fratrum Minorum provinciæ Bæticæ, cum in ea novitiorum inſtituendis moribus præeſſet, opus edidit, quod, præfectum agens Hiſpalenſis domus, prelo iterum commiſit, ſed locupletius, nempe:

Teſoro eſpiritual y divino para reſcate y conſuelo de las almas: ſive de indulgentiis Pontificiis, quibus defunctorum animis in Purgatorio detentis ſuffragari poſſumus. Gadibus 1638. in 8. Hiſpalique 1650. in 4.

LAURENTIUS GALINDEZ DE CARAVAJAL, Plaſentiæ in Extremadura provincia editus fuit anno MCDLXXII. parentibus Garſia Gonzalez de Caravajal, Truxilienſi cive, & Antonia Galindez, Cazerenſi. Cui generis nobilitati majus lumen intulit diligentia & induſtria, qua magna uſus eſt in addiſcendis utriuſque juris conſtitutionibus, viam ſibi muniens ad ſuprema quæque, quorum erat compos futurus, ſcholæ & aulæ Regiæ munera; Salmanticæ quippe ex primaria cathedra jus docuit, eaque profeſſione dignum ſe Catholicis Ferdinando & Eliſabetha, immortalis memoriæ Regibus, oſtendit quem a conſiliis ſibi deligerent, dicendique in ſupremo ſenatu juris auctoritate munirent. Quo factum eſt ut, Philippo Auſtriaco, hujus nominis primo Caſtellæ Rege, intempeſtiva morte e vivis erepto, dum rediret Ferdinandus Catholicus jam laudatus ad reſumendum pro filia Joanna regni habenas, unus ex his apud Marinæum Siculum lib. xxi. *De Regibus Hiſpaniæ*, Caravajalius noſter nominetur, *egregii doctoris, & genere nobilis* elogio ornatus, quos Regii concilii patres regnique adminiſtratores breve illud intervallum Principis expers fuit fortitum. Circumfertur per curioſorum manus, ineditum hactenus, annale opus de rebus geſtis Catholicorum Regum, hoc titulo inſigne:

Memorial o Regiſtro breve de los lugares donde el Rey y Reyna Catolicos nueſtros Señores, que hayan gloria, eſtuvieron cada año deſde el de MCDLXVIII. en adelante haſta que Dios los llevó. Hujus meminit Alvarus Gometius in prologo ſui operis *De rebus geſtis Franciſci Ximenii*, eoque nonnumquam in *Hiſtoria* ipſa utitur. Habeo apud me et MS. ut & plures alii. Laudatum & aliud opus ſcio, ſuccedaneum ejus ut videtur cujus nuper meminimus, ſcilicet:

Hiſtoria de lo ſucedido deſpues de la muerte del Rey D. Fernando. Necnon, & dummodo cum aliquo e ſuperioribus unum atque idem non ſit:

Annotaciones de la Hiſtoria de Eſpaña: quem librum MS. habuit Gundiſalvus Argote de Molina.

Genealogia de los Caravajales adjudicatum quoque ei legimus. Laudat hoc opus D. Josephus Pellizerius non semel.

Addiciones a los Varones Iluſtres de Fernan Perez de Guzman, una cum *Hiſtoria Ioannis Secundi Caſtellæ Regis*: quam noſter recognovit, atque in publicum emiſit Lucronii 1517. in folio. Hiſtoria quædam Henrici IV. Regis hunc nostrum forte habet auctorem, quæ MS. extat Matriti in Villumbroſana bibliotheca.

Annales de los Reyes Catolicos in eadem bibliotheca ſunt MSS. in folio. Item:

Suma de las Coronicas de los Reyes Catolicos. Ibidem.

Hiſtoriam ejus quamdam ſe vidiſſe MS. teſtatur Hieronymus Romanus de la Higuera in *Hiſtoria Toletanæ urbis*, apud dominam loci de la Oliva, quæ codex fuit bibliothecæ D. Franciſci de Vargas, Regii ſenatoris: forte intelligendus de genealogica Caravajaliæ familiæ, nam de ejus origine ac nobilitate eo loci agit.

Meditabatur *Hiſtoriam Hiſpaniæ* juſtam, ad idque arduum opus collegerat, primus ipſe atque auctor hujus tam neceſſariæ induſtriæ, Regum antiqua diplomata, quæ in tabulariis latent, cujus rei veſtigia nonnulla ſe deprehendiſſe in ejuſdem ſchedis annotatum voluit Ambroſius Morales in diſcurſu *De los Privilegios*, ultimo *Hiſtoriæ*

volumini præmiſſo, qui noſtrum præconio *viri inſignis* donatum non perfunctorie, hac ſaltem de cauſa, ibidem commendat. Hic ex conjuge Beatrice Davila, nobiliſſimæ gentis marchionum de las Navas propagine, ſucceſſores *ſibi* procudit, qui ad noſtram uſque ætatem, ſurrogati alii aliis, familiæ ſuæ decorem propagarunt. Elogium videſis Marinæi lib. xxv.

LAURENTIUS GODINO, in Aragoniæ regno Arizæ oppidi parochus ſeu rector, edidit:

Directorio eſpiritual para vivir y morir en la gracia de Dios. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1618. in 18.

LAURENTIUS GOZAR, Valentinus, medicus doctor, dialogum edidiſſe dicitur:

De Medicinæ fonte. Valentiæ anno 1589. In quo, ut Andreas Scotus ait, Paracelſum magis quam Celſum videtur ſequi, hoc eſt chemiam commendare.

LAURENTIUS GRACIAN, ſeu potius BALTHASAR GRACIAN, Bilbilitanus ex Aragoniæ regno, Jesuitarum ſodalis, vir eruditionis & doctrinæ, pluribus hoc tempore libris in vulgus editis, etiam apud exteros, qui Hiſpaniæ linguæ majeſtate atque elegantia delectantur, notæ & confirmatæ nomine clarus, Laurentii fratris, ut credimus, perſona & appellatione uſurpata dedit in publicum sequentia opera, quæ duobus voluminibus ſimul prodierunt ante paucos annos:

El Criticon, primera parte, en la primavera de la niñez y en el eſtio de la juventud. Matriti 1658. poſt priorem editionem, & ut audio iterum ibidem 1664.

El Criticon, ſegunda parte: Juizioſa corteſana Filoſofia, en el otoño de la varonil edad. Oſcæ 1653. in 8.

El Criticon, tercera parte, en el invierno de la vejez. Omnia simul Matriti 1657. & 1658. tribus voluminibus.

Oraculo manual, y Arte de prudencia.

El Heroe. Oſcæ 1637. Matriti 1639. in 16. Gallice vertit M. Gervaſius, medicus Regius Perpinianenſis præſidii ut vocant, Pariſiiſque edidit 1645. in 8. exindeque Amſterodami ut audio 1659.

Agudeza y arte de Ingenio, en que ſe explican todos los modos y diferencias de conceptos. Breviori forma hæc ars primum visa fuit, deinde prolixior, ac fere altera, Oſcæ ex officina Joannis Nogues 1649. in 4. et tandem ibidem 1664. in 4.

El Diſcreto. Ibidem apud Joannem Nogues 1646. in 16. nuperque Bruxellis 1665. in 12.

El Politico D. Fernando el Catolico. Cæſarauguſtæ 1641.

Meditaciones varias para antes y deſpues de la Comunion, alias *El Comulgatorio.* Matriti 1655. quod opus in hac editione proprium auctoris nomen præ ſe fert.

Omnia hæc continet duobus tomis editio Matritensis apud Paulum del Val anno 1664. in 4. Reperio tamen & Gratiano tributum opus, diverſæ a jam laudatis appellationis, ſcilicet:

El Foraſtero. Bruxellis 1633. in 4. Item:

Exercicios de devocion. Ibidem anno 1662. in 24. niſi idem ſit opus cum *Meditationibus.*

Rector fuit Balthaſar collegii Tarraconenſis, quod munus gerebat cum eum proprio nomine laudavit D. Vincentius Joannes Lastanoſa in dialogis *De las Medallas*, pag. 5.

Deceſſit e vivis Turiaſone an. MDCLVIII.

F. LAURENTIUS DE GUZMAN & ZUÑIGA, Ocanienſis, inſtitutum Eremitarum ſodalium apud Salmantinos amplexus theologiam diu docuit, ediditque, dum Matritenſem domum, Philippo Apoſtolo ſacram, incoleret, provinciæ ſuæ profeſſor emeritus:

Eſpejo de Diſcretos. Matriti 1643. 8. Inedita alia reliquiſſe fertur moriens in cœnobio Spei Neapolitano, quod ſodalium eſt Divi Auguſtini, III. kal. Februarii anno MDCLI. ex quibus eſt fortaſſe, quam hoc nomen hominis præferre video:

Clavis aurea legis & miſteriorum fidei, ſive Concionatorum examen: edita Romæ apud Dominicum Manelfum anno 1650. 4. Hanc ſcilicet sub Laurentii Aurelii de Guzman appellatione, cum in Urbem diffinitor generalis pro comitiis ordinis veniſſet, publicavit.

F. LAURENTIUS LOBO, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, ordinem hunc apud Complutenſes profeſſus, edidit:

Compendio de las Rubricas del Breviario y Miſſal Romano. Matriti 1632. in 8. Petrus Salazarius, ejuſdem ordinis, in *Hiſtoria* hujuſmet *provinciæ Caſtellæ* Laurentii Lupi *Concionum* volumina circumferri ait, eaque non modiocriter laudata.

D. LAURENTIUS DE MARSILLA, deſcripſit ex Latino auctoris:

El Chronicon de Adrichomio. Matriti 1631.

F. LAURENTIUS MARTINUS JORDAN, monachus Hieronymianus in cœnobio Valentinæ urbis Deiparæ de la Murta nun-

nuncupato, ibique novitiorum inſtitutor, ſcripſit:

Teorica de las tres vias de la vida eſpiritual, y practica dellas en la oracion mental y vocal y horas Canonicas. Segobricæ in Valentiæ regno 1633. in 4.

Manual de exercicios eſpirituales. Valentiæ 1642. 8.

De la Comunion eſpiritual. Ibidem anno 1657.

D. LAURENTIUS MATHEU ET SANZ, Valentinus, eques ordinis Sanctæ Mariæ de Monteſa, poſt alia reipublicæ impenſa officia, diverſoſque togati exercitii gradus, judex audientiæ, ut vocant, urbis Valentiæ in curia Civilium cauſarum, ad curiam Regiam evocatus, ut unus eſſet e judicibus ſupremæ curiæ Criminalis, quos Alcaldes appellant de Caſa y Corte. In concilio Indicarum rerum judex, indeque in ſupremo Aragoniæ concilio Matritenſi ſenator allegi promeruit propter non vulgarem juris, maximeque municipalis, cognitionem, quam opus illud prodit:

De Regimine urbis ac regni Valentiæ, ſive ſelectarum interpretationum ad principaliores foros ejuſdem, Tractatus. Valentiæ apud Bernardum Nogues, duobus voluminibus, anno 1654. & 1656. in folio.

Tractatum de Re criminali, ſive controversiarum uſu frequentium in cauſis criminalibus cum earum deciſſionibus tam in aula Hiſpana ſuprema criminum, quam in ſummo ſenatu novi orbis. Lugduni per Claudium Burgeat 1676. in folio.

Hiſpane vero.

Tratado de la celebracion de Cortes generales del Reyno de Valencia. Matriti apud Julianum de Paredes 1677. 4.

Vertit item in Hiſpanicum:

Ramillete de Flores Hiſtoriales, que eſcribió en latin el P. Juan Buſieres de la Compañia de IHS. Valentiæ apud eumdem Nogues 1655. in 12. tribus tomis.

Decada primera de las Emblemas de Solorzano. Valentiæ 1658.

Ejuſdem quoque eſt libellus ſic inſcriptus, ficto tamen auctoris nomine:

Critica de reflexion y Cenſura de las Cenſuras, Fantaſia Apologetica y Moral, por el Dotor Sancho Terzon y Muela, &c. Valentiæ anno 1658. in 12. ſcilicet adverſus Laurentii Gratiani *Criticon.*

LAURENTIUS DE MEDINA, pharmacopola, edidit:

Tratado de como ſe ha de uſar el azeyte de Vitriolo. in 8. Itemque:

Reprobacion del miſmo azeyte.

LAURENTIUS MOURAON, Luſitanus, Lamecenſis, juriſconſultus, Regius ſenator, ſcripſit:

Vida da Reyna Santa Iſabel: atque item alia juridica. Cardoſus.

F. LAURENTIUS DE SANCTO NICOLAO, Auguſtinianus ſodalis Excalceatus, ſed laicus, fabricarum magiſter, edidit:

Arte y uſo de Arquitectura. Matriti apud Joannem Sanchez 1639. folio, atque iterum 1664. aut 1665.

F. LAURENTIUS ORTIZ DE IBARROLA ET AYALA, Salmanticæ natus, Benedictinus, ſodalis prius collegii Trilinguis in patria ſchola Græcam et Latinam linguam duodeviginti annos docuit, Pinciæ mox vitam monaſticam amplexus profana ſacraque eruditione cenſebatur, cum Romæ negotia domus ſuæ procurans edidit:

De Politia & Immunitate Eccleſiaſtica Tractatum Theologicum: ad Paulum V. pontificem maximum. Romæ typis Stephani Paulini 1610. in 4.

LAURENTIUS OSORIO BARBA, Aſturicenſis, Compoſtellanæ eccleſiæ canonicus, juris Pontificii doctor Salmantinus, vir eruditione ac pietate commendatus, ſcripſit:

Piña de roſas atadas por graves y ſantos autores Teologos y Canoniſtas, para que la puedan oler los Sacerdotes en el ſanto y ſoberano myſterio del altar. Salmanticæ apud Guilielmum Tochel 1589. in 4. Cui præfixum eſt laudatorium carmen Latinum V. C. Franciſci Sanctii Brocenſis. Appendicis vicem habet, ſed ſeorſim editum:

Capitulo XII. añadido al Tratado de los diezmos del libro tercero de la Piña de roſas. Ibidem 1593. in 4.

D. LAURENTIUS DE PADILLA, Antiquarienſis, ex nobili hac familia quæ ampliſſimum adelantatus (ita appellant) Caſtellæ munus ad noſtram uſque ætatem poſſedit, in Malacitana ecclesia Rondenſem archidiaconatum adeptus, munereque hiſtorici Regii ab auguſtiſſimo Carolo Cæſare, atque Hiſpaniarum Rege, ornatus, ſuperiore ſæculo inter primores hujus artis & omnium bonarum literarum profeſſores præcipuum quemdam obtinuit locum. Nam cum veterum omnis generis monumentorum diligentiſſimus eſſet, hiſtoriam ſic ſcribere aggreſſus eſt ut priſcorum locorum ſitus curioſiſſime ex Romanorum lapidum fide, res olim geſtas ex chartaceis, quæ ſuperſunt, inſtrumentis erueret. Et quia non magis hiſto-

ſtoriæ proprium eſt res quam homines, quoſcumque vetuſtate amovet ætas, proferre in lucem, idque nobilium familiarum cognitione fere conſtat, eam quoque hiſtoriæ partem illuſtrare conatus est, ex actis publicis, aliiſque veteribus memoriis, genealogias retexens, & adhibito judicio expendens. Sed hujus tanti viri nihil horum hucuſque terit publicus uſus. Hiſtoricæ enim lucubrationes, in privatis quibuſdam bibliothecis cuſtoditæ, noviorum aliis copioſioribus & inſtructioribus ceſſiſſe locum quodam modo videntur. Fuit quidem olim apud Florianum Docampo, ejuſdem Caroli Cæſaris hiſtoricum, ea pars quæ origines Hiſpaniæ ac priora ſæcula, vetereſque dominos tribus libris comprehendit: quam is minus ingenue (ne quid acerbius in hominem dixerim de hiſtoria noſtra optime meritum) illaudatam reliquit, cum ab ea prorſus geographicas deſcriptiones, ex antiquis auctoribus a noſtro diligenter exculptas, & omnia illa veteris ævi, quorum in Græcis & Latinis hiſtoricis memoria extat, accuratiſſime obſervatas atque digeſtas, hic Florianus fere didicerit. Extabat quidem uſque ad hoc tempus typis commiſſus unicus de Sanctis Hiſpaniæ brevis, ſed, quod maxime decet argumentum, fabulis intactus libellus, hac inſcriptione:

Catalogo de los Santos de Eſpaña. Toleti 1538. in folio. Cujus tantum operis notitiam habuit Joannes Vaſæus cum auctorem laudavit in *Chronici* ſui *Hiſpaniæ* cap. IV. Deſideratur vero, a viris eruditis maxime:

La Hiſtoria general de Eſpaña: ad Carolum V. Cæſarem, in quatuor partes diviſa. Ea incipit: *Invictiſſimo Ceſar. Determinado e muchas veces* &c. Hujus archetypum extare hodie in bibliotheca Sancti Pauli Dominicanorum Cordubenſium retulit nobis, fide digniſſimus teſtis, Martinus Vaſquius Siruela, portionarius eccleſiæ Hiſpalenſis, qui vidit, & cum adverſariis, quæ penes ſe habebat, ex hujus quodam exemplo extractis, contulit; cujus ſimilia extare alia ſcimus. Atque ejuſdem hiſtoriæ aliquot folia typis ſubjecta olim fuiſſe teſtimonio ea ipſa ſunt quæ penes D. Franciſcum de Urrea, Aragoniæ regni chronographum, & poſt ejus obitum penes Joannem Franciſcum Andream Uſtarrozium, qui ei hoc in munere ſucceſſit, ante aliquod annos fuerunt. Meminit ejuſdem hiſtoriæ Alexius Vanegas in opere ſuo *De Differentiis Librorum* Hiſpano, *libri naturalis* cap. XIX. & Martinus de Roa in libello *De Principatu urbis Cordubæ* cap. VII. Habemus quidem jam clariſſimi viri domini Josephi Pellizerii, chronographi Regii, beneficio:

El Libro primero de las Antiguedades de Eſpaña. Valentiæ 1669. in 12. Primum, inquam, ex tribus libris, quibus, ut idem Joſephus ait, continetur hiſtoria iſta, percurrens ea quidem breviter a primordiis ipſis noſtræ gentis uſque ad Ferdinandi III. Regis Caſtellæ Sancti obitum, cui parti eruditam præfationem Joſephus ipſe adjunxit. Laudantur & alia, nempe:

Geografia de Eſpaña. Hanc vidimus MS. in bibliotheca ejuſdem Martini Vaſquii Siruelæ, cujus mentionem quoque fecit Martinus de Roa in memorati libelli cap. IV. niſi ex hiſtoria nuper laudata quodam excerptum ſit.

Nobiliario o Linages de Eſpaña. Meminit Ambroſius Morales lib. XIII. *Hiſpanæ Hiſtoriæ* cap. XIII. & Alphonſus Lopez de Haro in ſui *Hiſpaniæ Nobiliarii* præfatione.

Origen y ſuceſion de los Principes de la Caſa de Auſtria haſta el R. D. Felipe II. Extabat olim in bibliotheca Regia Escurialenſi.

Catalogo de los Arzobiſpos de Toledo. MS. apud D. Petrum Fernandez del Pulgar, canonicum Palentinum.

LAURENTIUS PALMIRENO, Alcañizium, oppidum Aragoniæ regni, patriam habuit, grammaticæ artis & eloquentiæ, dum vixit, variis locis profeſſor. Uſus ipſe eſt præceptore Michaele Stephano, qui Fragæ poſtea ludum aperuit. Multæ quidem lectionis & in ſtudiis formandis auditorum induſtriæ homo, quidquid lectu fere didicerat in eorum uſum, libellis editis brevioribus, ſtudioſe ac facile convertebat. In patria primum, dein Cæſarauguſtæ, tandemque uſque ad extremum vitæ diem Valentiæ grammaticorum ac rhetorum præfuit ſcholis: in quam rem omnes ingenii vires, omnem animi conatum, Spartæ memor ſibi ad ornandum traditæ, ſemper contulit. Voluptates averſabatur, parumque fuit divitiarum appetens; nec tamen his meritis effugere potuit quin a diſertiſſimo equite, ac poeta, Jacobo Falcone jocorum & ſatyrici fellis pleno carmine aliquando acrius vexaretur. Ageſilaum reliquit filium, Valentiæ & ipſum ſtudii grammatici moderatorem, qui fuit e vivis anno tertio ac nonageſimo ſæculi ſuperioris ſublatus. Opuſcula minutiora plurima ſcripſit Laurentius, quorum hæc edita partim vidimus, partim ab aliis accepimus. Latina quidem iſta ſunt:

Elegantiæ. Cæſarauguſtæ 1588.

Campus eloquentiæ continens orationes, præfationes, declamationes, epiſtolas, epigrammata. Valentiæ 1574. 8.

De vera & facili imitatione Ciceronis. Cæſar-

ſarauguſtæ 1560. 8. Hiſpane etiam 1573.

De Arte dicendi, ſive Rhetorices libri v. juxta Cornelii Valerii methodum, ut Scotus ait. Valentiæ apud Petrum Huete 1573. in 8. & 1578. in 8. item Valentiæ 1567. 8.

Enchiridion Græcæ linguæ.

Hypotypoſeis ex Tito Livio, Cornelio Tacito, & Paulo Iovio.

Proſodia Latina. Valentiæ anno 1578. in 8. ex quarta editione.

Dilucida conſcribendi Epiſtolas ratio, ab Ageſilao filio aucta & emendata. Valentiæ 1585. in 8.

Phraſes Ciceronis obſcuriores in Hiſpanicam linguam converſæ. Valentiæ 1574. in 8. Idem Hiſpanice, ut infra, prodiit.

Adagia Hiſpanica in Romanum ſermonem converſa.

Fabella Aenaria acta in Academia Valentina VI. idus Februar. anni MDLXXIV.

Oratio poſt reditum in Academia Valentina menſe Auguſto anni MDLXXII. Hanc credo Hiſpane editam quoque, hac inſcriptione: *Razonamiento que hizo a los Regidores de ſu patria del orden de enſeñar.* 1573. in 8.

Stromata, in quibus Pons Cæſaris, & Selecta animalia, una cum *Humaniſtæ vocabulario* Hiſpano edita Barcinone 1575. in 8.

Hiſpana vero hæc. Nuper laudatum imprimis opus, nempe:

El Vocabulario del Humaniſta de aves, peces, animales &c.

Eſpaña abreviada.

Silva numaria de todas monedas.

Deſcuidos de los Latinos de nueſtros tiempos emendados. Omnia hæc ſimul Valentiæ 1573. 8.

Fraſes de Ciceron mas obſcuras reducidas a nueſtra lengua. 1572.

El Eſtudioſo Corteſano. Valentiæ 1573. Compluti 1587. 8. Huic adjungitur in hac Complutenſi, quam vidimus, editione:

El Borrador o Cartapacio: ſive de exceptorio codice ab ſtudioſis rite atque ordine, ſecundum Ludovici Vivis præſcriptam regulam, conficiendo. Compluti 1587. 8.

El Eſtudioſo de la Aldea. Valentiæ 1568. 8. & 1578. hoc eſt de ratione ſtudiorum in agro, uti ſuperius de in urbe eſt, conſilium.

El Latino de repente. Valentiæ 1582. in 8. duabus partibus, & 1573. 8.

Oratorio de enfermos: ſive de tolerandis infirmitatibus. Valentiæ 1580. 8. apud Petrum de Huete.

Eſcalera Filoſofica. Valentiæ 1569. Barcinone 1575. in 8.

Silva de Vocablos y fraſes de monedas y medidas, comprar y vender para los niños de Grammatica. Valentiæ jam tertium anno 1563. in 8.

Cateciſmo, o Suma de la Religion Criſtiana, ex Gallico verſus Emundi Augerii, Jeſuitæ: quem quidem a ſe recognitum Antonius Cordeſius, itidem Jeſuita, Valentiæ edidit 1565. in 8. Tudelæ item prodiit apud Navarros 1573.

Camino de la Igleſia. Valentiæ 1575. Barcinone 1592. in 8.

El Vocabulario de los pueblos. Laudat opus, luci nuſquam datum, Gaſpar Eſcolanus in *Hiſtoriæ Valentinæ* lib. IV. cap. VII. & lib. VI. cap. XII. n. 6.

Tribuitur quoque ei, Latine credo exarata:

Vita & res geſtæ F. Ioannis Micon Dominicani ex regno Valentiæ: quam eleganter & copioſe ſcriptam aſſerit Gundiſalvus Ponzius Legionenſis in nuncupatione cujuſdam opuſculi venerabilis iſtius viri.

Obiit Valentiæ circa annum MDLXXX. Conſuleſis Vincentium Blaſcum Lanuzam parte II. *Hiſt. Aragonenſis*, lib. V. cap. XLVIII.

LAURENTIUS PEREZ, pharmacopola Toletanus, ſcripſit, Latine an veneracule?

Hiſtoriam de Theriaca. Toleti apud Joannem de Ayala 1575. Item:

De Medicamentorum ſimplicium & compoſitorum hodierno ævo apud noſtros Pharmacopolas extantium delectu, repoſitione & ætate per genera, ſectiones duas. Adjectæ ſunt integræ & expurgatæ eorum nomenclaturæ & conciſſæ, quibus Pharmacopolæ in vaſis extra utuntur, atque etiam corruptæ, Hiſpanæque. Toleti 1599.

D. LAURENTIUS POLO, patria ex oppido Lantadilla diœceſis Palentinæ, Boloniæ in Sancti Clementis collegio juriſconſultus, ab anno ſuperioris ſæculi XXXIV. auditor generalis S. Claræ, conſiliarius & collateralis concilii regens in regno Neapolitano, tandem in ſupremo Italicarum rerum concilio ſenator, ſive proprio verbo Regens, Aſturicenſem & Abulenſem eccleſias deſponderi ſibi haud permiſiſſe refertur. Scripſiſſe idem dicitur:

Conſiliorum volumen: quæ ſub inſcriptione Laurentii Poli laudantur.

F. LAURENTIUS PORTEL, Luſitanus, in oppido Portel natus, quod Tranſtagani tractus eſt, in provincia autem Algarbiorum Minoribus fratribus, quos vocant Obſervantes, addictus theologiæ doctorem, & provinciæ præfectum apud ſuos ſemel atque iterum egit, doctrina adhuc conſpicuus magis, poſteritatique commendabilis, præſer-

ſertim ea quæ mores theologice inſtruit, & ſacramenti Pœnitentiæ ac regiminis eccleſiæ miniſtros, in quo conſcientiæ foro ſecum ſtrictiſſime, cum aliis vero indulgentiſſime, agebat. Scripſit enim:

Reſponſiones aliquorum caſuum moralium ſpectantium præcipue ad perſonas regulares ac etiam ſæculares. Oliſipone 1629. Et Lugduni 1633. & 1640. 8. & 1644. ſumptibus Laurentii Arnaud, & 1652. in 8. iiſdem typis, ac duobus tomis.

Dubia Regularia, ſive accuratam brevemque diſcuſſionem circa religioſam perſonam ac familiam, ac etiam circa Sacerdotem regularem confeſſiones ſæcularium excipientem. Oliſipone 1618. 4. Lugduni 1633. & 1634. ſumptibus Joannis Amati Candidi, *additionibus*, quæ ſeorſim in calce additæ fuerant, in ſuos loculos diſtributis. Venetiis quoque edita ſunt cum primo volumine *Reſponſionum* a Paulo Balleonio 1641.

Sermones & exhortationes monaſticas religioſis perſonis neceſſarias, & ſæcularibus proficuas. Quibus accedunt:

Tractatus de ſcrupulis, & de opinione dubia eligenda. Atque item alter:

De Impenſis factis in Templo Salomonis. Oliſipone 1617. in 4.

Vulgari ſermone:

De los caſos que a los Religioſos ſe pueden reſervar. Oliſipone 1615.

Scire aveo an ejuſdem hominis ſint *Sermones totius anni de Portel*, Antuerpiæ editi 1651. in 4. aut 1655.

In vivis adhuc erat, quamvis ætate multa, cum anno MDCXL. Luſitania Hiſpano imperio, hoc eſt quieti & ſecuritati publicæ, renuntiavit.

LAURENTIUS DE QUEIROS, Luſitanus, recenti alienatione Portugalliæ regni a Caſtellanorum Regum dominio cauſam rebellium Catalanorum agens edidit:

Noticia univerſal de Cataluña &c. Oliſipone apud Antonium Alvarez 1641. in 4. Sed hic Laurentius non auctor operis sed bibliopola eſt.

D. LAURENTIUS RAMIREZ DE PRADO, Alphonſi filius, Zafrenſis juriſconſulti, ejuſdemque Regii Caſtellæ concilii ſenatoris, ſuperius ex occaſione laudati, Alphonſi alterius frater germanus, qui vel nunc inter ejuſdem ſenatus patres jus dicit, atque ſuum quoque in hac bibliotheca ſortitus eſt locum, Zafræ, ut creditur, natus dum adhuc in patria ſe contineret parens, eques militaris ordinis Sancti Jacobi, in Salmantica olim ſub lectiſſimis præceptoribus, in quibus & fuit Franciſcus Sancius ille Brocenſis, grammaticus & philologus incomparabilis, ad omnem antiquitatis ac prudentiæ juris percipiendam eruditionem quidquid erat ſibi a natura datum ingenii & induſtriæ non vulgaris addixit, ſucceſſu quidem feliciſſimo, quem confirmavit ſequens ætas per crebra ſtudiorum ac dignitatis famæque documenta, fructuose atque honeſtiſſime tranſacta. Primus ei gradus reipublicæ munerum, ut audio, ſenatorius fuit in curia regni Neapolitani locus, a quo ſe illo tempore denominabat quo *Legum Theſeram* ac *De Conſiliarii officio* libellos in vulgus edidit; patribus hinc annumeratus, qui in Matritenſi curia Regium patrimonium tuentur, cum adhuc in vivis eſſet Philippus III. ſuccedentem patri ad clavum reipublicæ Philippum IV. dulciſſimæ nobis ſemper memoriæ Principem, æque ſibi beneficum expertus fuit. Ab hoc enim & in ſenatum, qui rem adminiſtrat Indicam, tranſire, nec non & inter alterius Regii cœtus judices, quibus bullæ, ut vocant, Cruciatæ vicaria ſedis Apoſtolicæ juriſdictio commendata eſt, ſedere juſſus, legationem quoque publicam ad Ludovicum XIII. Regem Galliarum Chriſtianiſſimum, delectus ei muneri propter doctrinæ atque eloquentiæ dotes, laudabiliter geſſit, & quamvis fama præventus major apparuit. Aggregatus tandem patribus, ceterorum principis, Caſtellæ ſenatus, in præcipuo quodam exiſtimationis vertice conſtitutus uſque ad mortem vixit, dominæ Ildephonſæ a Cardenas, lectiſſimæ ac nobiliſſimæ feminæ, conjugio felix, ſtudiis libriſque, quorum ingentem haud numero minus quam pretio vim collegerat, ſtudioſorumque promovendæ induſtriæ ſemper intentus, ut verum ſemper fecerit id quod Ericio Puteano viſus olim fuit: *ab ipſis muſis gratiiſque factus, interque prima ævi noſtri decora merito habendus, quam doctus tam bonus, quam magnus tam humanus*, nempe in *Iudicio de nova Luitprandi editione* ad Balthaſarem Moretum. Thomas Reineſius, vir hac ætate clarus eruditione, *acutiſſimum* vocat lib. 1. *Variorum* cap. x. pag. 36. Aubertus Miræus eumdem non perfunctorie celebravit in *Bibliothecæ* altera parte. Scipio quoque Dupleix, hiſtoricus non obſcurus Regis Galliarum, Laurentii olim famæ anagrammate iſto aſſurrexit, ac tetraſticho id exponente:

Laurentius Ramirez de Prado:
Præ ſole demiranda virtus.

Divitias alii vanoſque ſequantur honores,
Et quæ fluxa uno ſunt peritura die.
Demiranda *in te* virtus præ ſole *refulget:*
Æterna hæc animi gloria, lauſque tui.

Edi-

Edidit adolescens:

Hypomnemata in C. Valerium Martialem; ſcilicet in *Spectacula*, & quatuor priores *Epigrammatum* libros. Pariſiis 1607. iterumque ibidem cum aliorum ad eumdem poetam commentariis. De quibus Joſephus Scaliger, ac de eorum auctore, ad Petrum Scriverium illuſtrando Martiali intentum, ſic olim cenſuit ut & egregiam indolem & præclarum ingenium non indigna exiſtimaverit *doctiſſimi* nomine, quod in Gallia fuerat aſſequutus; niſi quod ei imponit, ut auctorem *Hypomnematum* magis modeſte quam ille alios moneat, de inſultibus quibuſdam juvenilibus. Et reprehendit quidem ſæpius quæ ſibi diſplicerent in hoc opere Scriverius; juſtoque libello, ſub Claudii Muſambertii larva, inſultavit noſtro Laurentio ludi magiſter Pariſienſis, qui eo prior hunc volverat lapidem, Theodorus Marſilius, *commentario* ſcilicet formato *in* ejus *Hypomnemata*, Pariſiis edito anno MDCVII. De quo tamen Marſilio legi dignus eſt idem Scaliger, qui ad Scriverium item ſcribens *arrogantiſſimum* eum & *imperitiſſimum commentatorem* vocavit; cui tamen Laurentius nil repoſuit adverſarium dedignatus. Memini legiſſe me in patria, fere puerum, D. Petri de Abaunza, civis mei, cauſarum in Hiſpalenſi curia defenſoris, *Martialem illuſtratum*, qui Ramirezium propugnabat, valide Muſambertio congreſſus. Deinde publicavit:

Theſeram legum, ſive otium æſtivum pomeridianum: nempe explanationem quatuor Iuris civilis capitum, hoc eſt, L. ſuper credendis XI. C. de Iure fiſci lib. x. L. Non eſt veriſimile fin. D. Quod metus cauſa &c. L. Certa forma IV. C. de Iure fiſci ejuſdem lib. x. & L. Lege Iulia IV. §. ultimo D. Ad leg. Iul. peculatus, conciliatæ cum L. Ob pecuniam LXXXI. D. de furtis. Matriti 1616. in 4.

Ἐφημερὸς, *ſive eodem die natum & denatum laborem ad illuſtrationem Romano-Hiſpalenſis antiqui lapidis.* Matriti 1634.

Epiſtolam ad Chriſtophorum Medranum in Salmanticenſi Academia publicum Medicinæ Profeſſorem ſuper Plinii verba illa ex cap. I. lib. VII. Eſt aliquis morbus per ſapientiam mori. Salmanticæ.

Pentecontarchum, ſive quinquaginta militum Ducem: hoc eſt, tot capitum corpus pulcherrimis philologiæ ſacræ & humanæ coloribus variegatum. Antuerpiæ apud Keerbergium in 4.

Notas ad S. Orientii Commonitorium: carmine ſcriptum, cujus Gennadius meminit. Miræus auctor rei eſt. Nos ſcimus Delrium *Orientium* edidiſſe cum notulis.

Schediaſma Epiſtolare De liberalibus ſtudiis. Antuerpiæ apud Balthaſarem Moretum, cum ut credimus anno 1644. tum iterum anno 1649. in 4. cum elegantiſſimis elogiis Ludovici Nonnii, medici Antuerpienſis, & magiſtri Martini Ximenez de Embun, Carmelitæ, veſpertini Cæſarauguſtana in academia theologiæ profeſſoris. Dum in Galliis peregrinaretur prodire in lucem fecit:

Juliani Petri Archipreſbyteri S. Juſtæ Chronicon cum ejuſdem adverſariis, & de Eremiteriis Hiſpanis brevem deſcriptionem, & variorum carminum collectionem: ex bibliotheca Olivarienſi deſumpta. Pariſiis apud Laurentium Sonnium 1628. in 4.

Luitprandi quoque *Subdiaconi Toletani, Ticinenſis Diaconi, tandem Cremonenſis Epiſcopi opera, quæ extant*, typis Plantinianis edi curavit anno 1640. folio In quibus *Chronicon* & *Adverſaria* primum in lucem exire ſe feciſſe ait *Hieronymi de la Higuera Societatis Jeſu Presbyteri ac propriis notis illuſtrata.* In quo tamen reſiſtit ei, ante quinquennium a D. Thoma Tamajo procurata, eorumdem *Chronici* & *Adverſariorum* editio Matritenſis.

Hiſpanum etiam libellum olim confecerat:

Conſejo y Conſejero de Principes inſcriptum, ſive interpretationem decem capitum Joannis Cokier *Politicorum*, quibus de conſiliariis Principum agit, cum notis propriis. Prodiit is Matriti ex officina Ludovici Sanchez 1617. in folio. Necnon & alium, cui nomen indidit:

Difficultad del traducir. Auctorem eſſe eum libri:

Noticia del Recibimiento y entrada de la Reyna N. Señora Doña Maria Anna de Auſtria en la Corte de Madrid nonnuſquam legimus. Adjungit his Aubertus Miræus in elogio Ramirezii parata eum prelo, dum viveret, habuiſſe:

In Tres poſteriores libros Codicis Commentaria.

Deciſiones ventilatarum litium: ejus temporis, quo interfuit Patrimonii Regii concilio.

Quatuor præterea *volumina, quibus plurimi enodantur ſacræ Scripturæ loci, juris, & philologiæ.* De quibus nil nos audivimus, nec etiam poſt ejus mortem, quæ quidem abſtulit virum clariſſimum, longo ſenio confectum, XXII. die Octobris anni MDCLVIII. Undique ad eum viri doctiſſimi, nuncupatione operum ſuorum ei facta, dum viveret, confluebant, ex quibus nunc memoriæ ſuccurrunt Joannes Euſebius Nierembergius, Jeſuitarum ſodalis clariſſimus, qui opus ſuum *De Origine S. Scripturæ*, & D. Petrus Melian, Guatemalenſis in America prætorii judex, qui

Rufi Feſti Avieni opera, quæ extant, ex ejus bibliotheca habita, eidem direxerunt.

LAURENTIUS ROMEU, Catalanus, ut videtur medicus, edidit:

Deſengaño del abuſo de la ſangria y purga. Tarracone 1623. 8.

D. LAURENTIUS SANTOS DE SAN PETRO, Salmanticæ in collegio Ovetenſi togatus ſodalis, ſcripſit:

Notas in Ariſtonem Juriſconſultum, ſive omnes ejus Leges: quas lucubrationes incendio domus, ſeu cubiculi, quo ſervabantur hæ aliæque ſchedæ, amiſſit.

Notas quoque *ad Libros Epiſtolarum Symmachi.*

LAURENTIUS DE SEPULVEDA, Hiſpalenſis, poeta, dedit foras:

Romances ſacados de Hiſtorias antiguas. Antuerpiæ 1551. in 8.

Romances ſacados de la Hiſtoria de Eſpaña del Rey D. Alonſo. Medinæcampi apud Franciſcum del Canto 1562. in 8. Antuerpiæque apud Petrum Velpium anno 1580. in 12.

Otros Romances ſacados de la Hiſtoria y de los quarenta Cantos de Alonſo de Fuentes. Burgis apud Philippum Juntam 1579. in 12.

LAURENTIUS SUAREZ DE CHAVES, Emeritenſis eques, poeſim coluit, atque in moralibus quæſtionibus tractandis maxime. Hujus ſunt:

Los Dialogos de varias queſtiones en metro Caſtellano ſobre diverſas materias. Nempe: *De la vida activa, y contemplativa. De la perfeccion. Del eſtado de religion. Del matrimonio. De la libertad.* Compluti apud Joannem Gratianum 1577. in 8.

LAURENTIUS SUAREZ DE FIGUEROA, caſtelli præfectus, quod in Novara Inſubriæ civitate præſidio militum tenent Hiſpani, militare otium terebat ſcribens:

Reglas militares: hoc eſt, Antonii Cornazani opus Hiſpanico carmine hendecaſyllabo, tertio quoque verſu conſonante redditum. Venetüs 1558. in 8. apud Jonnem de Roſſi.

LAURENTIUS DE TAVORA, Luſitanus, propria gentis lingua edidit genealogicum opus, ſcilicet:

Hiſtoria de los Tavoras de Portugal. Pariſiis 1648. folio.

LAURENTIUS VALLS, Alicantenſis, edidit, poſt Petri Ruizzi Monteri commentarium ejuſdem argumenti:

Del Juego de las Damas por otro nombre el juego del Marro. Valentiæ 1597.

D. LAURENTIUS VANDER HAMEN, ET LEON, parente Belga natus Matriti, fratrem habuit Joannem, pictoria arte celebrem, in curia Regis initiatus ipſe ſacris D. Petro Gonzalez de Mendoza, dum archiepiscopatui Granatenſi præeſſet, a ſecretis fuit, deinde, poſtquam Matriti diu manſiſſet, in eorum qui ad famam ſcriptis nituntur choro perſpicuum ſatis locum ſortitus, beneficium in eadem Granatenſi dioeceſi, quod vicariatum de Jubiles vocant, obtinuit, & forte alia: unde ad Regiam cappellam Catholicorum Regum Ferdinandi & Eliſabethæ ejuſdem eccleſiæ Granatenſis fuit translatus. Varia ſcripſit, nempe:

Hiſtoria del Señor D. Iuan de Auſtria. Matriti 1627. in 4.

Epitome de la Hiſtoria del Rey D. Felipe II.

Pedazos de Hiſtoria y razon de eſtado.

Apologia a la Politica de Dios de Don Franciſco de Quevedo.

Modo de llorar los pecados. Granatæ 1649. in 4.

Elogio Panegyrico a San Iuan Evangeliſta. Granatæ apud Balthaſarem de Bolibar 1625. in 4.

Dia del perfecto Chriſtiano.

Excelencias del Nombre de Ieſus. Granatæ 1663. in 8.

Excelencias del Nombre de Maria. Ibidem eodem anno.

Efectos del Agua bendita. Ibidem apud Franciſcum Sanchez 1663. in 4.

Conſuelos del Pecador. Ibidem 1664. 4.

Hiſtoria de la Baia de todos Santos, ſive, *Santa Cruz, provincia de la America meridional, dicha comunmente el Braſil, Hiſtoria Topica.* Extare hanc apud auctorem manuſcriptam refert Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica.* Ejus quoque eſt libellus, qui inter D. Franciſci de Quevedo incluſus fuit opera, ut in eo annotavimus:

Caſa de los locos de Amor inſcriptus. Vidimus quoque apud eum Granatæ anno MDCLIII. qui ætatis erat ei ſexageſimus quintus, pene abſolutam ſermone Latino:

Lyram funebrem Eccleſiæ concentus, & tubæ ultimi Iudicii clangorem, ſacra & varia eruditione conſonum, ſive ſonorum, hoc eſt, Hypomnema in Sequentia, ſeu Proſam Defunctorum, Dies illa, Dies iræ &c.

F. LAURENTIUS DE VILLAVICENCIO, Bæticus, Xerezienſis (quæ urbs, non lon-

longe a Gadibus, veterum Aſtæ proxima eſt, opulenta & nobilis) eremita Auguſtinianus Caſtellæ provinciæ, ſacræ theologiæ magiſter, Regique Hiſpaniarum Philippo Secundo a miniſterio ſacrarum concionum fuit. In Germaniam utramque olim deveniens, permultum ibi de Romana eccleſia meritus audit a nonnullis qui per id tempus ſcripta ſua typis mandarunt, Lovaniique propter ingenii & doctrinæ præſtantiam ſummo loco habitus eſt. Brugis præcipue reſtitiſſe, concionibus ad noſtræ gentis homines habendis addictum, refert Miræus in *Bibliotheca*. Reverſus ad nos, ſub initium Belgicarum turbarum, Matriti in curia manſit, ac tandem deceſſit, his publicatis operibus:

De formando ſtudio Theologico : libris tribus. Ac:

De formandis ſacris concionibus : totidem. Antuerpiæ 1565. Coloniæque 1575. 8. apud heredes Birchmanni. *In quos quidquid bonæ frugis eſſet in ſimilis argumenti libris Andreæ Gerardi, Hiſperii, ex Dominicano Apoſtatæ, atque damnati* (quod monet in *Bibliotheca Belgica* Valerius Andreas Deſſelius) *tranſtulit*.

De Phraſibus Sacræ Scripturæ. Qui, a quodam Weſthemero olim editus, liber, ne erroribus auctoris ſui mixta doctrina ſimplicibus veræ eccleſiæ alumnis nocumento eſſet, a Laurentio noſtro, theologo probo & catholico (ut Poſſevinus ait ſecundo libro *Bibliothecæ* cap. XXIV.) tutiori reſtitutus lectioni ac denuo Antuerpiæ excuſus fuit anno 1571. in 8.

Adverſus conſilium Ægidii Witzii de continendis & alendis domi pauperibus : quod Antuerpiæ emiſerat anno 1568. Laurentius noſter libellum conſcripſit, meritus academiæ Lovanienſis pro ſe judicium, quæ de utroque libello conſulta reſpondit (quod Valerius Andreas refert) *probare ſe ſcopum Villavicentii, Witzii autem improbare*. Inſcriptionem libelli eam eſſe voluit *De Œconomia ſacra circa pauperum curam*. Antuerpiæ 1564. in 8. apud Chriſtophorum Plantinum.

Tabulas item *compendioſas in Evangelia & Epiſtolas, quæ per totam Quadrageſimam populo proponi ſolent*. Lovanii apud Gravium 1563. in folio. E quibus enarrationem ſuam Evangeliorum & Epiſtolarum totius anni concinnavit Ægidius Topiarius, Dominicanus, Flander, Valerio Andrea teſte. Necnon et:

Tabulas in Evangelia & Epiſtolas, quæ per totius anni decurſum, diebus tum feſtis, tum etiam Dominicalibus, populo Chriſtiano cantat Eccleſia. Has quidem Spangerbergus quidam primum compoſuit, ſed hæreſibus, hæreticus cum eſſet, miſcuit ; Laurentius vero repurgavit & ab erroribus vindicavit. Editæ ſunt Lovanii apud Bartholomæum Gravium, & Venetiis apud Bartholomæum Rubinum anno 1566. in 8. Reperio etiam ei adſcriptos:

Sermones ſuper Evangelia, tam de Sanctis, quam Dominicarum & Quadrageſimæ. Lugduni 1568. in 8. niſi idem opus ſit cum ſuperioribus proxime laudatis. Lucas Waddingus inter Franciſcanos numerat Laurentium Villavizentium, hujus libri auctorem, quem errorem, ne alios tranſverſos agat, operæ pretium duximus indicare.

F. LAURENTIUS DE ZAMORA, Ocaniæ in Olcadibus, quod regni ac dioeceſis Toletanæ oppidum eſt ſatis frequens, vitæ & communi huic auræ initiatus eſt, profeſſioni autem monaſticæ apud Hortenſes, Ciſtercienſium cœnobitarum domum totius Hiſpaniæ nobiliſſimam, cujus quidem poſterioribus annis abbas, necnon & totius ordinis viſitator, idemque (ut proprio rei verbo utar) definitor, cooptari, cum innoteſceret jam doctrinæ multarumque virtutum fama, promeruit. In Gallæcia hic ad Sanctum Claudium philoſophiam docuit, & poſtquam Caſtellæ redditus eſt cœpit ex ambone ad fidelium concionem de verbo Dei frequenter declamare : unde ea nata eſt, propter ſingularis ac piæ imprimis facundiæ eximiam dotem, raroſque ejuſdem editos paſſim fructus, viri celebritas, ut vix uni aut alteri, qui primas iſtius laudis ferrent, probe ſentientium judicio concederet. Proinde utiliſſimum hoc, quantumvis laborioſiſſimum, ſibi & aliis opus, dum vita ſuppeteret, etiam ſenio & labaſcentibus membris debilitatus, conſtanter fecit. Monaſteria inſuper Cataloniæ principatus, cenſorem, Philippi Regis III. nutu, exercens pontificium, priſtino reddidit obſervantiæ non parum declinantis culmini. His demum laboribus fractus vivendi exitum fecit Compluti, poſt longas febrium & articularis morbi ægritudines, cum in *Cantica* edere meditaretur. Præcipuum extat ejus inter alia opus multiplex, ſapientia totiuſque literaturæ divitiis refertiſſimum, nempe:

Monarquia myſtica de la Igleſia hecha de Geroglyphicos ſacados de humanas y divinas letras : ſeptempartitum, hoc eſt, ſeptem non minus partibus conſtans, quarum aliquæ non uno volumine continentur. Singula apponam ut argumenti conſpectum faciam:

Primera Parte, *trata de la cabeza inviſible de la Igleſia, de la viſible y ſus perfecciones*. Matriti 1594. in 4. Valentiæ 1604. apud Petrum Patricium Mey in fol. Præcedit huic:

Apologia por las letras humanas. Matriti quoque apud Ludovicum Sanchez anno 1614. in 4. hæc prima pars prodiit.

Segunda, *de la miſerable ruina de la naturaleza humana, y de los daños, en que por el pecado incurrimos, y bienes que perdimos.* Compluti 1603. in 4. Matriti apud Joannem de la Cueſta 1611. in 4.

Tercera, *de las alabanzas y prerrogativas de nueſtra Señora.* Barcinone 1614. fol. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1614. fol. Hæc pars, forſan converſa ab aliquo in Latinum, *Zamora* audit *de B. Virginis perfectione.* Venetiis 1629. in folio.

Quarta, *de los medios que dió Dios a ſu Iglesia para ſu conſervacion, y del uſo de los Sacramentos.*

Quinta, *de ſus eſtados, oficio, dignidad, excelencias, y obligaciones.*

Sexta, *de las perſonas mas iluſtres de la Igleſia, eſto es, Apoſtoles, Martyres, Confeſores, y Virgines, que por todo el año celebra, con la explicacion de los Evangelios, que ſe dicen en ſus fieſtas*: duabus partibus. Valentiæ 1606. Matriti 1609. Barcinone 1612. in 4.

Septima, *de las armas defenſivas y ofenſivas, que dexó Chriſto a ſu Igleſia*: duobus tomis. Matriti apud Joannem Cueſta. Gallicum prodiit aut totum opus, aut aliqua ejus pars, Pariſiis 1609. in 8. & Italicam vidimus primam & ſecundam partem, interprete Petro Foſoarino. Venetiis 1568. in 4. Præterea edidit Laurentius noſter:

Diſcurſos ſobre los myſterios, que en la Quareſma ſe celebran. Barcinone 1607. in 4. apud Joannem Simonem. Et Compluti 1609. Pinciæque & alibi, poſt Valentinam principem editionem anni 1604. apud Joannem Chryſoſtomum Garriz in 4.

Santoral: tribus tomis in 4. Barcinone 1610. Matriti 1612. & alibi.

De la huida a Egypto de Nueſtra Señora. Compluti 1614. in 8. & 1609. 8.

La Saguntina, Poema: heroicis verſibus in flore ætatis conſtitutus, antequam xx. annum pertingeret, carmine etiam ſpectatus, confecit, quod editum eſt Compluti 1587. Matriti in 8. 1607.

In Cantica Canticorum Commentarius, jam laudatus, obitu auctoris ineditus manſit, abſolutus hic quidem, gravis ac luce digniſſimus, uti Angelus Manrique, Pacenſis præſul, alicubi teſtatus eſt.

His libris, quorum nonnullius editio repetita eſt etiam decies, morumque integritate venerabilis, Laurentius noſter, magno ſui relicto deſiderio, ad plures abiit an. MDCXIV. Laudant virum Bucelinus in *Annalibus Benedictinis* ad annum MDXCIII. & MDCV. aliique.

LAZARUS.

LAZARUS CARRERA, reliquit in ſchedis opus poeticum, duci Bexarenſi nuncupatum, ita inſcriptum:

Convivium Muſarum: in quo nempe muſæ Solis laudes ſingulæ, juxta id munus quod ſibi tribuitur, referunt elegiaco carmine, elegantiaque atque eruditione in paucis judicio meo habendum. Dux iſte Bexarenſis (ut de ætate Carreræ hinc poſſit quodquam naſci argumentum) nepos illius alterius eſt qui in Granatenſi adverſus Mauros bello occubuit, D. Franciſcus ſcilicet, ut ſuſpicor, de Zuñiga & Sotomayor, dux Bexarenſis quintus.

LAZARUS DE FLORES, edidit:

Arte de Navegar, navegacion Aſtronomica, y practica. Matriti 1673. 4.

LAZARUS GONZALEZ DE AZEVEDO, in Pinciana curia unus ex his qui procuratorio nomine abſentium negotia expediunt. Cum inter Compoſtellanam & aliarum regni Caſtellæ eccleſiarum subditos lis magna dudum verteretur, an ex quadam vulgari donatione ſeu promiſſione a Ranimiro Secundo Rege Legionis, ſive Aſturiarum, Compoſtellanæ prædictæ eccleſiæ, ſive potius Jacobo Apoſtolo ibi ſepulto (ut vulgus credit) facta, quod *Privilegium votorum* appellant, eidem eccleſiæ ex ſingulis boum ſeu mularum jugis quædam frumenti portio deberet ſolvi, rei ſerio intentus contra Compoſtellanos defendendæ, atque inſtrumenti hujus ſuppoſitionem & falſitatem arguendi propoſito, laborioſe ſcripſit:

Memorial y diſcurſo del pleyto, que las Ciudades, Villas y Lugares del Arzobiſpado de Burgos, y Toledo de Tajo a eſta parte, y Obiſpados de Calahorra, Palencia, Oſma, y Siguenza, tratan en la Real Chancilleria de Valladolid con el Arzobiſpo, Dean y Cabildo de la Santa Igleſia de Santiago de Galicia. Pinciæ apud Franciſcum Abarca de Angulo 1611. in folio.

LAZARUS DE SOTO, doctor medicus, Philippi II. Regis Catholici ſalutem inter alios cubicularios medicos, dum viveret, tuebatur, ſcripſitque de arte ſua:

Commentariorum in Hippocratis libros quoſdam volumen unum, ſcilicet:

In librum De Locis in Homine.

In librum De Medicamento expurgante.

In librum De Uſu veratri.

In librum De Diæta.

Animadverſiones item *Medicas Practicas*: omnia hæc ſimul apud Ludovicum Sanchez Matriti 1594. in folio.

Animadverſiones Medicas, & commentaria in librum Hippocratis de Aere, aquis &

locis. Matriti in officina Regia anno 1589. in folio.

LEANDER.

LEANDER DOREA CAZERES ET FARIA, Luſitanus, auctorem ſe inſcripſit ita nuncupati operis:

Cataſtrophe de Portugal na depoſiçaõ do Rey D. Afonſo VI. & ſubrogaçaõ do Principe D. Pedro unico, juſtificada nas calamidades publicas. Eſcrita pera juſtificaçaõ dos Portugueſes. Oliſipone ſumptibus Michaelis Maneſcal 1669. in 4.

LEANDER DE FIGUEIROA FAXARDO, Luſitanus ut exiſtimo, ſcripſit ſane iſto idiomate:

Arte do Computo Eccleſiaſtico ſegundo a nova reformaçaõ de Gregorio XIII. Conimbricæ apud Emmanuelem de Araujo anno 1604. in 4.

F. LEANDER DE GRANADA MANRIQUE, mutuato ab urbe iſta nobiliſſima, ut moris eſt religioſis quibuſdam familiis, nomine, Benedictinus monachus, alumnus & abbas fuit Hiſpalenſis monaſterii, deinde ad S. Martini in Matritenſi curia eccleſiaſtes, multa vir doctrina, edidit ex Latino vulgarem:

Inſinuacion de la divina piedad, o Practica de perfeccion revelada a Santa Gertrudis de la orden de San Benito: duobus tomis. Prior editus fuit apud Joannem Cueſta, poſterior vero in typographia Regia. Matriti 1614. in 4.

Horas y exercicios eſpirituales de Santa Gertrudis. Valliſoleti 1613. in 16.

Luz de las maravillas que Dios ha obrado por viſiones y hablas corporales, imaginarias y intelectuales &c. ſive de ſpirituum apparitionibus (quod argumentum egregie perſequutus fuit Petrus Tyreus). Pinciæ, ſeu Valliſoleti, apud heredes Didaci Fernandez de Corduba 1617. in 4. Meditabatur magnum opus, cui titulum hunc excogitaverat, *Regeneracion del Mundo*, quo verum ac perpetuum humanæ actionis & conſervationis finem Deum comprobare, viamque ad eum dirigere ac munire intenderat, cujus portio eſſet poſtrema *De Spiritibus* hic commentarius; ſed dedit hunc præpoſterum editionis ordinem amicorum precibus. Adjungitur huic libro tractatus brevis:

De la Teulogia myſtica.

Reſolucion de la contemplacion ſobrenatural, revelaciones, apariciones, extaſis y arrobamientos para confundir la falſa doctrina de los torpes y deſvanecidos alumbrados. Matriti anno 1623. in 4.

Libro de la Inſtitucion de la ſanta Coſradia de los eſclavos de Nueſtra Señora. Refert ipſe de ſe auctor in prolegomenis libri ejus, quem *Lumen mirabilium Dei* nuncupavit, dediſſe operam Compluti magiſtro Seguræ, rhetoricam docenti, ſcripſiſſeque *Brevem* hujus artis *Summam*, necnon & *Philoſophiæ* ſeu *Artium* integrum *Curſum*, doctrinæ, ut ſibi ipſe arrogat, ſolidæ, poſtquam huic profeſſioni multos dediſſet annos, inutilemque & laborioſam referendi ac refutandi antiquorum nominalium & ſophiſtarum adinventiones moleſtiam faſtidiſſet. Porro Franciſcus Bermudez de Pedraza, cives laudans urbis Granatenſis in hujus *Hiſtoria*, præter jam dicta opera noſtro attribuit:

Vida de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto. Itemque:

Vida de Santa Gertrudis.

F. LEANDER DE MURCIA, ſive, ut Waddingus appellat, Leander Montanus de Murcia, Capuccinus, in ea urbe natus, theologiæ apud domeſticos profeſſor, & aliquando provinciæ ſuæ præfectus, ſcripſit:

In Eſther Commentarios. Matriti 1647. in folio apud Alphonſum de Paredes.

Diſquiſitiones morales in primam ſecundæ D. Thomæ: duobus tomis. Matriti apud Antonium de Riero 1663. & 1670.

Necnon vernaculo ſermone:

Queſtiones regulares, y Regla de los Menores. Matriti 1645. apud Gregorium Rodriguez 1647. apud Alphonſum de Paredes.

Explicacion de la Regla de S. Clara. Matriti 1658. apud eumdem Gregorium Rodriguez: & ſuper hac *Expoſitionem quorundam oppoſitorum*. Item:

Reſponſionem ſeu ſatisfactionem ad quæſtionem quamdam moralem R. P. Fr. Chriſtophori Delgadillo, quæ edita fuerat Compluti & Matriti 1659. & 1666. ſuper obligatione monialium S. Claræ regulam profeſſarum, eam ſub peccato, an ſecus, adimplendi: quæ *Reſponſio* ſimul jam extat cum *Diſquiſitionibus moralibus* primo volumine.

Pro Zachariæ Bowerii Annalibus. Et alia.

Llave Maeſtra y eſcudo de la verdadera explicacion de las Bulas de Innocencio X. y de la Santa Cruzada ſobre la ſuſpenſion de todas las indulgencias, facultades y indultos el Año Santo; con un Tratado, en que defiende la verdad de las opiniones que llevó en ſu libro de las Queſtiones ſelectas regulares. Matriti apud Gaſparem Rodriguez 1650. in 4. & alia minutiora de rebus domeſticis, quæ reperies in *Apologemate pro Religione Capuccinorum* Hiſpanæ linguæ, pag. 185.

F. LEANDER DE SANCTISSIMO SACRA-

CRAMENTO, Navarrus, Villafranchenſis, ordinis Excalceatorum, ſive Reformatorum, Sanctiſſimæ Trinitatis, profeſſor fuit theologus in collegio academiæ Complutenſis, quod ibi hæc habet religioſa familia, generalis aliquando diffinitor, ac provinciæ Spiritus Sancti præfectus, ac denique miniſter generalis totius ordinis, morali doctrina inter paucos hac noſtra ætate, quæ tam ferax eſt hujus ſtudii, ſectatorum & illuſtratorum cenſendus. Publicavit namque moralem ſuam theologiam, ſeptem comprehenſam voluminibus, his ſcilicet:

I. *Quæſtiones morales Theologicæ in ſeptem Eccleſiæ Sacramenta; nempe de Sacramentis in genere. De Baptiſmo, Confirmatione, Extrema unctione, Pœnitentia & Indulgentiis.*

II. *In reliqua Sacramenta; videlicet de Ordine, de Euchariſtia, de Sacrificio Miſſæ ac de Matrimonio.* Utraque pars prodiit Lugduni in folio 1654. iterumque typis Philippi Borde & ſociorum 1664. in folio.

III. *Quæſtiones morales in quinque Eccleſiæ Præcepta.* Matriti 1649. in folio. Lugdunique apud Borde & ſocios eodem anno.

IV. *Quæſtiones morales de Cenſuris eccleſiaſticis.* Compluti..... Lugdunique iiſdem typis, eodem anno.

V. *Quæſtiones morales de Impedimentis ſeu Pœnis eccleſiaſticis.* Compluti..... ac Lugduni 1664. ut ſuperiora.

VI. & VII. *In Decem Decalogi Præcepta.* Compluti, ac Lugduni 1664. iiſdem typis. Prodiit & poſt mortem auctoris, licet imperfectum:

VIII. Hoc eſt, *In Quartum ejuſdem Decalogi præceptum.* Ex officina Laurentii Arnaud & Petri Borde 1669.

Deceſſit e vivis Compluti v. kalendas Septembris MDCLXIII.

LEO.

LEO, vulgari cognomento HEBRÆUS, filius fuit Iſaaci Abarbinelis, natus utique in Caſtellæ regno; nam expulſus cum aliis gentis Judaicæ e Regum Catholicorum ditione parens una cum uxore & tribus liberis, Neapolim ſe contulit, unde cum Ferdinandum II. Regem, a Gallis ejectum, Siciliam uſque ſequutus fuiſſet, Leonem filium Neapoli reliquit, at hic poſtea in Genuenſem urbem veniſſe ibique remanſiſſe dicitur. Ejus ſunt Italica lingua ſcripti:

Dialogi d' Amore: qui & Latine prodiere Venetiis 1664. & Gallice, a Dionysio Sauvage converſi, Lugduni 1551. 8. apud Guillielmum Rovillium.

LEO DE ALABA, ſacræ theologiæ, ut appellant ſcholæ, licentiatus, Romæque M. Antonii S. R. E. cardinalis Columnæ familiaris, edidit:

Tres Orationes in Urbe habitas ad Sixtum V. duas, ad Gregorium XIII. unam. Romæ 1591. in 4.

LEO DE CASTRO, Salmanticæ ingenium acre & capax, inſignemque memoriam, quibus & aliis dotibus natura eum locupletaverat, excoluit literis, cum humanioribus, præceptorem ſortitus Ferdinandum Nonium, a patria Pincianum cognominatum, profeſſorem tunc temporis excellentiſſimum, tum ſcholaſticis philoſophiæ ac theologiæ, atque hujus quidem ſub Franciſco Sancio, qui ad diſcipuli commentaria in Eſaiam Prophetam, quorum mox meminimus, & auctoris & operis accuratam contulit laudationem. Adjunxit quoque is linguarum Græcæ atque Hebraicæ cognitionem, qua, & pervigili induſtria atque labore improbo nocte dieque, ad procudendam ſibi e ſacris literis non vulgarem eruditionis laudem fuit enixus. Ac præterquamquod quinquaginta & amplius annos ex primaria cathedra hujus profeſſionis juventutem Hiſpanam eloquentiæ inſtruxit artibus, theologus interim creatus doctor, & aliquando beneficio longæ ætatis theologorum collegii decanus, tandem in Valliſoletana per id tempus adhuc collegiata eccleſia canonicum ſacerdotium, cui docendi Sacram Scripturam onus eſt injunctum, obtinuit. De ſacris iiſdem literis magno & valido auſu, cui tamen forſan ſucceſſus defuit, benemereri aggreſſus fuit lucubrationum publicatione argumenti non vulgaris, quod utique ei cum ſummis ejus ætatis viris fuit decertandum. Contendit Leo nempe Hebraicis Bibliis, utpote vitiatis, & una cum introductione punctorum corruptis, non eam fidem habendam, quam exiſtimabat doctorum vulgus, veramque potius & indubitatam eorum librorum ſententiam in Vulgata Sancti Hieronymi, atque item in Græca Septuaginta ſeniorum translationibus perquirendam. Super quo cum Benedicto Aria Montano, viro undequaque clariſſimo, qui Bibliorum Regiæ Antuerpienſi editioni præeſſe fuerat juſſus, contentionis diu funem traxit, quaſi nimium credulo veritati, ut ipſe loquebatur, Hebraicæ: cui tamquam originali & illibatæ, una cum translationibus Græca, Latina & aliis, compertæ fidei dari debere locum in editione illa pervicaciter Leo pernegabat. In hoc tamen fruſtra eum laboraſſe, nec Hebræorum librorum auctoritatem ſic facile convelli poſſe, virorum excellentium, quos hujus linguæ uſu atque ejus gentis hiſtoriæ cognitione præſtantes habuit hoc & ſuperius ſæculum, communis fuit exiſtimatio. At ille eo in omnibus,

bus, quæ in lucem protulit, collimavit, præcipue in opere illo, cui inſcripſit:

Apologeticus pro lectione Apoſtolica, & Evangelica, pro Vulgata D. Hieronymi, pro Translatione Septuaginta virorum, proque omni eccleſiaſtica lectione contra earum obtrectatores. Salmanticæ 1585. in folio. E Biblicis libris *Eſaiam* & *Oſeam* illuſtrandos ſuſcepit. Cogitabat ad omnes *XII. Prophetas Minores*, & ad *Canticum Canticorum*; ſed ea ſolum perfecit, nempe:

Commentaria in Eſaiam Prophetam ex ſacris Scriptoribus Græcis & Latinis confecta adverſus aliquot commentaria & interpretationes quaſdam ex Rabbinorum ſcriniis compilatas. Salmanticæ typis Mathiæ Gaſtii 1570. in folio. Adjunguntur in fine: *Periochæ ſingulorum Capitum Eſaiæ ſummam continentes.* Item: *Concordia Evangelica cum Eſaia Propheta, adductis in medium locis parallelis.* Item: *Loci quinquaginta: quos juxta Septuaginta Interpretum Græcorum paraphraſim ex hoc Propheta citant Apoſtoli & Evangeliſtæ.*

Commentaria in Oſeam Prophetam ex veterum Patrum ſcriptis, qui Prophetas omnes ad Chriſtum referunt. Ibidem apud heredes Mathiæ Gaſtii 1586. in folio. Videſis de noſtro cenſentes Antonium Poſſevinum in *Apparatu*, & Joannem Morinum *Exercitationum Biblicarum* lib. 1. exercit. 1. cap. 2. pag. 22.

Deceſſiſſe refertur anno MDLXXXVI.

LEO PIREZ SECO, Luſitanus, ex Tomarenſi ſacro territorio, quod ordinis Jeſu Chriſti ditionis eſt, ſcripſit, Caſtellane ut credimus:

Tratado, ſi es pecado decir Miſa ſin rezar Maytines: cum aliis. Salmanticæ 1610.

F. LEO A SANCTO THOMA, Luſitanus, Conimbricenſis, Sancti Benedicti ordinis monachus, idemque monaſterii Tibianenſis, quarto lapide ab urbe Brachara extructi (Sanctum Martinum de Tibaens vocant) ſemel atque iterum abbas, penes quem totius congregationis Luſitanæ reſidet præfectura. Conimbricæ veſpertinam, uti ſcholaſticus mos appellat, theologiæ cathedram eo tempore moderabatur cum *Benedictinum Chronicon* Luſitane a ſe conſcriptum edere incœpit, hoc titulo:

Benedictina Luſitana. Cujus hiſtoriæ primus tomus prodiit Conimbricæ ex officina Didaci Gomez Loureiro 1644. in folio; ſecundus autem poſt aliquot annos.

Conſtitutiones quoque *ſuæ Congregationis* formavit ab Urbano VIII. approbatas IX. die Novembris anni MDCXXX. Opuſculumque ſeu libellum *De propriis ejuſdem Sanctorum officiis.*

Reliquit inedita nonnulla de rebus ſacris, ſcilicet: *De Porticu Salomonis. De Scala Jacob. De Apparatu ſacro.* Teſte Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano* XIX. Martii pagina 239.

Deſiit eſſe mortalis VI. die Jun. an. MDCLI.

LEONARDUS.

D. LEONARDUS DEL CASTILLO, edidit:

Viage del Rey Nueſtro Señor D. Felipe IV. a las Fronteras de Francia, y Deſpoſorio de la Sereniſima Infanta de Eſpaña. Matriti 1667. 4.

LEONARDUS DE PEÑAFIEL, Americanus ut credo, Societatis Jeſu ſacerdos, & in Limenſis urbis gymnaſio primarius theologiæ doctor, edidit:

In Primam partem S. Thomæ commentaria: duobus voluminibus. Lugduni anno 1666. hoc eſt, de Deo uno & trino. Præfectus fuit provinciæ Peruanæ.

LEONELUS.

LEONELUS DA COSTA, Luſitanus, Santarenenſis, poeta, ſcripſit verſibus:

A Vida de Santa Maria Egyptiaca em quintillas: hoc eſt quintuplici, ſeu quinque verſuum, & uniuſcujuſque octo ſyllabarum, metri genere, ſatis olim apud nos frequenti. Item:

Traduçaõ das Eclogas e Georgicas de Virgilio. I.ª Parte. In folio. Oliſipone 1624.

LUCAS.

LUCAS, quidam Barcinonenſis, in eremo Ruhenſi Patavini agri eremita, formavit:

Romualdinam, ſeu Eremiticam montis Coronæ Camaldulenſis ordinis Hiſtoriam: ad Antonium cardinalem Carrafam, ediditque in eremo ipſa anno 1587. in 8. Italice autem, ut exiſtimo, Venetiis apud Nicolaum Miſſerinum 1590. in 8.

LUCAS D' ANDRADE, Luſitanus, Portugalliæ Regi a ſacris, ac prior, ut vernaculo appellant verbo, da Matriz de Villaverde, ſcripſit vulgari gentis lingua:

Ludovici Alvarez d' Andrade, parentis *vitam*, piiſſime geſtam: de quo & hoc filii ſui, opere videndus Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* III. Martii. Item Luſitane:

Manuale Cæremoniarum Officii majoris Hebdomadæ. Oliſipone 1653. in 8.

LUCAS ASSARINI, Hiſpalenſis patria, natus in ea urbe ex patre Genuenſi Antonio Aſſarini, & matre Cantabra D. Joanna de Re-

lux

lux anno hujus ſæculi VII. die Octobris XVIII. Lucæ Evangeliſtæ ſacro, unde ei nomen contigit; hoc noſtro tempore inter eos numeratur qui ingenio & ingenioſis compoſitionibus, maxime hiſtoricis, ad famam non vulgarem nititur. Ab eo habemus:

La Stratonica: duobus libris. Venetiis per Joannem Petrum Pinellum in 12. tribus autem Maceratæ in 12. tandem quatuor Viterbii 1644.

La Almerinda. Venetiis apud Sarzinam 1640. in 12. Ex quinta editione ibidem 1653. in 12 apud Joannem Baptiſtam Ceſter.

I *Giochi di Fortuna, ſucceſſi d' Aſtiage e di Mandane Monarchi della Syria*: quinque libris. Venetiis apud Juntas 1655. in 12. duobus quidem voluminibus.

Il *Demetrio*: duobus libris. Bononiæ apud Jacobum Monti 1643. in 12. Tarviſii apud Simonem de Ponte 1659. in 12.

I *Riguagli di Cipro.* Bononiæ 1642. apud Jacobum Monte & Carolum Zenerum in 8. Maceratæ 1642. in 12. Venetiis quintum apud Turrinum 1654. in 12.

Diverſe lettere e Componimenti. Venetiis, poſteaque Maceratæ 1640. in 12.

Scelta di lettere. Mediolani in 12. 1650.

Nova ſcelta di lettere. Venetiis apud Jacobum Bartoli 1653. in 12. atque iterum 1658. in 12.

Il *Tormento villpeſo o Martirio de Ss. Alfio, Filadelfo, e Cirino.* Bononiæ apud Jacobum Monte 1643. in 12. Panhormi 1645.

Li Affetti Sacri. Et, ſi diverſum opus eſt:

I *Senſi di humilta & ſtupore.* Simulque:

L' Hercole novello, & le Pitture di Guido Reni. Genuæ apud Joannem Mariam Farroni 1647. in 8. *L' Hercole* editus fuerat prius Bononiæ 1639. & iterum 1644. in 12.

Le Rivolutioni di Catalogna: quatuor libris. Genuæ per Joannem Mariam Farroni 1645. in 4. Bononiæque iterum 1648. apud Jacobum Monti.

Le Rivolutioni di Catalogna, libro III. & IV. con le annotationi ſopra i luoghi principali del M. R. Alberto Calenzani Difinitore di Lombardia. Bononiæ eodem anno in 4.

L' Anotomia della Retorica. Venetiis apud Jacobum Sarzina 1641. in 8.

Vita & miracoli di S. Antonio di Padua. Genuæ apud Petrum Joannem Calenzani 1646. in 8. cum additione autem ſecundæ partis de miraculis poſt Sancti obitum patratis. Venetiis tertium 1659. apud Nicolaum Pezzana in 12.

Hiſtoria delle guerre e ſucceſſi de Italia accaduti a noſtri tempi dal anno MDCXIII. ſino al MDCXXX. tomo I. Taurini 1665. in folio apud Bartholomæum Zavatta. Hujus *Hiſtoriæ* continuationi uſque ad annum MDCLX. nunc auctor incumbere dicitur.

Le Maraviglie dell' Arſenale di Venetia.

Rifleſſione oſſequioſe. Venetiis apud Sarzinam 1639. in 4.

Zampilli d' Hippocrene, componimenti varii. Genuæ per Petrum Calenzani 1642. in 8.

Le Sere del otio e della veglia intorno al fuoco, Dialogi morali. Taurini apud Bartholomæum Zavatta 1663. in 12. Premit adhuc inter alia:

La Vita di S. Clemente Veſcovo d' Ancyra.

La Vita della Beata Baptiſta Vernazza Monaca Genoveſe.

Auguſtæ Taurinorum nunc manet in ſereniſſimi Sabaudiæ ducis magna gratia & exiſtimatione. De eo agit breviter Raphael Sopranus in *Liguriæ Scriptoribus*; plenius aget Michael, abbas Juſtinianus, amicus noſter, in altero ſuo ejuſdem argumenti volumine, quod paratum habet editioni. Quod autem de patria diximus, datis ad eumdem Juſtinianum literis, quas vidimus, auctor ipſe Lucas eſt Aſſarinus. Ab nonnemine audivimus natum eum in Americæ urbe Potoſi, unde Genuæ Indianus vulgo audiebat.

F. LUCAS DE CORDUBA, provinciæ Aragoniæ eremitarum Sancti Auguſtini ſodalis, edidit:

Vida de S. Guillermo. Perpiniani anno 1588.

F. LUCAS FERNANDEZ DE AYALA, domo Murcianus, ordinis Sancti Dominici provinciæ Bæticæ, ſacræ theologiæ lector ut vocant, conſcripſit in laudem Deiparæ Mariæ:

Hortum Auguſtiſſimi nominis Maria, variis areolis & aromatibus moralibus conſitum, ſive elucidationem ad verba Lucæ cap. I. verſ. 27. Et nomen Virginis Maria. Matriti 1648. 4.

Item vernacule:

Hiſtoria de la perverſa vida, y horrenda muerte del Antechriſto. Matriti apud Franciſcum Garzia 1649. in 4. ac prius Murciæ 1635. in 4.

F. LUCAS DE FIGUEIREDO, Luſitanus, ordinis S. Hieronymi, nuncupavit D. Joanni de Mello, Eborenſi archiepiſcopo:

Declaraçoes das Rubricas do Breviario Novo. Anno 1571. Eboræ ut credimus.

F. LUCAS DE SANCTO FRANCISCO DE LA TOBILLA, Valentiæ nobili loco natus, ordinis Minorum Excalceatorum provinciæ Sancti Joannis Baptiſtæ, excellenti vir pietate ſalutiſque animarum zelo, vir ecſtaticus, ſcripſit:

Joiel de la Madre de Dios. Murciæ anno 1629.

1629. in 12. Conſule Antonium Panes, hujus provinciæ hiſtoricum, parte II. libro V. capite XXVII.

LUCAS GRACIAN DANTISCO, Didaci, viri clariſſimi, Philippo Regi II. a ſecretis, filius tertiogenitus, paterno exemplo invitatus ad ſtudia eruditionis confecit, imitaturus Joannem de la Caſa, qui ſimile opus Italis (niſi hujus operis interpretatio ſit Hiſpana) dedit:

El Galateo Eſpañol, deſtierro de ignorancias, quaternario de aviſos. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1599. in 16. Valladoliti 1603. in 16. & tandem Matriti 1664. Altera tamen & antiquior interpretatio Galatæi Italici, auctore Dominico Bezerra Hiſpalenſi, ante hanc (ſi hæc talis eſt) prodierat, de qua nos ſuo loco.

F. LUCAS DE S. JOSEPHO, Luſitanus, Santarenenſis, ordinis Carmelitarum Nudipedum, ſcripſit Italice, cum in Italia degeret:

Eſſercitio della Preſenza de Iddio. Licii 1624. Hunc in vernaculam Caſtellæ linguam translatum ſe vidiſſe affirmat in ſchedis ſuis ad *Bibliothecam Luſitanam* Georgius Cardoſus.

F. LUCAS LOARTE, Ocanienſis, in patria profeſſus fuit Prædicatorum inſtitutum, & Matriti in domo Deiparæ Virginis del Roſario edidit:

Vida de S. Luis Beltran. Ibidem 1672. 4. Vertit quoque ex Italico ſermone:

Dialogos de Santa Catalina de Sena. Ibidem 1668. 4. apud Andream Garcia de la Igleſia.

F. LUCAS DE LOZOYA, Complutenſis, ex ſodalibus Mercenariis, ſacræ theologiæ magiſter, Complutique profeſſor, ingenioſus & eloquens eccleſiaſtes, reliquit editioni maturos:

Conceptos predicables ſobre S. Matteo.

LUCAS MARCUELLO, Aragonius, Darocenſis, una cum fratre Franciſco (ut referam id quod Vincentius Blaſcus de Lanuza de iis adnotat in *Hiſtoria regni Aragoniæ*) præter poetica quædam formavit librum non incurioſe:

De la Naturaleza de cien aves, alias *Hiſtoria natural y moral de las aves.* Cæſarauguſtæ 1617. 4.

F. LUCAS DE MONTOYA, Matritenſis, ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula ſodalis, ac generalis chronographus, populari dedit ſermone:

Coronica general de la orden de los Minimos de San Franciſco de Paula ſu fundador (poſt vitam hujus patriarchæ ſanctiſſimi ſcriptam Italice a Paulo Regio, Gallice a Claudio Vivier, Latineque a Gaſpare Paſarello, magiſtro ordinis generali). Matriti apud Bernardum de Guzman 1619. in folio.

La forma de rezar el Roſario de la Santiſſima Trinidad.

Modo de conſervar la ſalud de la Republica.

Sentidos metaforicos de la Sagrada Eſcritura. Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1626. in folio.

Vida, virtudes, ſantidad y milagros del Venerable Varon D. Fr. Franciſco Ximenez de Ciſneros Arzobiſpo de Toledo. Manſit hic liber ineditus MS. in archivio monaſterii S. Bartholomæi de la Vega Toletanæ urbis: *In quo* (ait Miræus) *non ſolum Ximenii vitam, & egregia portentoſaque opera, verum & Complutenſis literariæ reipublicæ monumenta, collegia, monaſteria, leges, facultates, claros viros & innumera ejus magnalia recenſet.* Idem Miræus nos admonuit eo, quo *Bibliothecam* formabat, tempore adornare Montojam editionem alterius partis *Senſuum metaphoricorum S. Scripturæ*, paratumque habuiſſe immenſi laboris aliud opus, quod inſcribitur:

Index univerſalis totius S. Scriptura, & SS. Doctorum & Patrum Latinorum & Græcorum: in quo ſingula quæque ſummariis & argumentis diſquirit, induſtria ſingulari ut ait Miræus.

LUCAS RODRIGUEZ, Complutenſis, edidit:

Conceptos de divina Poeſia. Compluti 1599. in 8. apud Joannem Iñiguez de Lequerica.

LUCAS SALGADO, juris Canonici (ita cum ſchola loquimur) licentiatus, D. Ferdinandi de Valdes, Hiſpalenſis præſulis, advocatus fiſcalis, edidit:

Ceremoniale, ſeu exercitium Altaris ſecundum uſum Rom. Eccleſiæ ex probatiſſimis auctoribus, tam Theologis, quam Canonicis, collectum. Salmanticæ apud Joannem Perier 1570. in 8.

De Ordine procedendi contra Epiſcopos in cauſa hæreſis tractatum: quem laudat Franciſcus Peña in ſcholio 93. ad tertiam partem *Directorii* Eymerici.

LUCAS DE SORIA, Hiſpalenſis, patriæ eccleſiæ canonicus, eximia vir pietate & modeſtia, luci dedit pium & diſertum opus:

De la Paſion de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto. Hiſpali 1614. in folio. Item:

De la Reformacion de las aſiſtencias en los Templos : Philippo Regi dicatum libellum, ſeu epiſtolam. Hiſpali 1623. in 4. Ut ſcilicet ſeparatim feminæ a viris convenirent in templis, ut in Italia fere uſurpatur, ſaltim in concionibus audiendis. Vertit quoque in vernaculum ſermonem ex Latino:

Del Conocimiento de Dios por el de las criaturas, y del arte de bien morir del Cardenal Belarmino, y de las Poſtrimerias del Hombre del Cartuxano. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1639. in 8.

Obiit XVIII. Martii MDCXLI.

LUCAS VELOSO, Luſitanus, Jeſuitarum ſodalis, ſcripſit:

In Judith Hiſtoriam commentaria: primum nempe volumen; at ſecundi ſpem fecit Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, volumine II. die 9. Aprilis.

LUCIA.

LUCIA DE JESU, Matritenſis, femina pietatis nomine non mediocriter laudatur, ſcripſiſſeque refertur:

De Vita ſua : ſermone vernaculo. Unde quædam producit teſtimonia Petrus de Alba in *Militia Conceptionis*. Ineditum id operis hucuſque eſſe credimus.

LUDOVICUS.

F. LUDOVICUS, Luſitanus, Minorum ſodalis, publicus quondam in academia Salmantina Canonici atque Civilis juris interpres, jam quinquagenarius addiſcendæ Hebraicæ linguæ ſe totum accinxit, ut ipſe fatetur in eo quem edidit hujus doctrinæ libro:

Inſtitutionum Hebraicarum. Quibus alia opera ſuperaddidiſſe eum docuit nos Lucas Waddingus in fine opuſculi *De Hebraicæ linguæ origine, præſtantia, & utilitate*, Marii Calaſii *Concordantiis Hebraicarum Bibliorum* præmiſſo.

D. LUDOVICUS ABARCA DE BOLEA, Aragonius, marchio Turrium, eques ordinis S. Jacobi, laudatur ex opere hujus inſcriptionis:

Paleſtra Auſtriaca. Oſcæ 1650.

LUDOVICUS DE ABREU, Luſitanus, laudatur a Cardoſo eo quod ſcripſerit hujus tituli librum, forte de bello Caſtellano:

Diſcurſo do Inimigo. Oliſipone 1645.

LUDOVICUS ABREU DE MELLO, Luſitanus, Villaviciocenſis, cecinit Luſitane:

De la Aſumçaõ de Noſtra Senhora. Oliſipone 1621. Cardoſus. Idem, aut alius ita cognominatus, ſcripſit:

Aviſos para Palacio. Luſitane. Oliſipone 1659. in 8.

D. LUDOVICUS DE AGUILAR PONCE DE LEON, eques ordinis Calatravæ, publicaſſe refertur:

Memorial de los Señores de la Caſa de Aguilar. Laudat D. Joſephus Pellizerius in *Bibliotheca ſuorum operum*, folio 157.

F. LUDOVICUS DE ALARCON, Auguſtinianus, ſcripſit:

Camino del Cielo, como ſe buſca y halla. Compluti apud Joannem Brocar 1547. in 8.

F. LUDOVICUS DE ALCALA, Franciſcanorum fratrum Obſervantiæ in provincia Caſtellæ ſodalis, publicavit vernacula lingua:

Tratado de los preſtamos, que paſan entre mercaderes y tratantes, de los logros, cambios, ventas adelantadas y ventas al fiado. Toleti apud Ludovicum Ayala 1543. in 4. Hujus meminit in *Bibliotheca Scriptorum ordinis* ſui Lucas Waddingus, ſub nomine Ludovici Complutenſis.

LUDOVICUS DE ALCAZAR, Hiſpalenſis, nobili loco natus, presbyter Societatis Jeſu, in qua, bonis omnibus diſciplinis inſtructus, Cordubæ atque Hiſpali ſacras literas docuit; ſed, quod præcipuum ante alia haberi debet, inſignem poſuit operam in adornando atque illuſtrando *Apocalypſis* libro obſcuriſſimo. Edidit namque lucubrationes ſuas ad ipſum, ingenioſas quidem, eruditas, elaborataſque ut cenſet Cornelius a Lapide. Sed quiſnam ſponſor erit telo eum, quamvis acuto & forti, ſcopum tetigiſſe? Operis titulus:

Veſtigatio arcani ſenſus in Apocalypſi. Cui ſubjungit:

Opuſculum de ſacris ponderibus & menſuris. Antuerpiæ apud Joannem Keerbergium 1604. in folio, ibidemque apud Nutios 1619. Lugdunique 1616. in folio. Poſt ejus obitum prodiit ſuccedaneum ſuperioris opus, nempe:

In eas Veteris Teſtamenti partes, quas reſpicit Apocalypſis, nempe Cantica Canticorum, Pſalmos complures, multa Danielis, aliorumque librorum capita, lib. V. Acceſſit:

De Malis Medicis opuſculum. Lugduni apud Poſtios 1631. in folio.

Diem vidit extremum Hiſpali in patria XVI. Junii MDCXIII. ætatis ſuæ LXIII.

LUDOVICUS ALMEIDA, Luſitanus, ſodalis Jeſuitarum, in Japonia triginta prope an-

annis operam Evangelio mancipatam habuit, magni eo in regno etiam ab idolatris, propter insignem & vere miraculosam in curandis corporum morbis dexteritatem, habitus. Obiit sexagenarius Amacusæ ibidem, scripsitque:

Epistolas tredecim ex Japonia ab anno MDLVII. ad MDLXXVI. Novæ *Bibliothecæ Societatis* auctor.

LUDOVICUS ALPHONSUS DE CARVALLO, Jesuita, scripsit:

Historia de las Asturias y linages de ellas. Quam laudat D. Josephus Pellicer in memoriali *Por D. Fernando de los Rios y Argote Señor de Miranda*, fol. 5. num. 15. Cujus, ut credimus, portio est:

La Vida de Diego Melendez de Valdes llamado el Valiente: qui sub Petro Rege vixit. Cujus idem Pellicer meminit in libro *Justificacion de la Grandeza de primera clase del Conde de Miranda*, §. 22. num. 26.

LUDOVICUS ALPHONSUS DE CARVALLO, Astur, natus in oppido Cangas, domi professor Latinarum literarum, adhæc sacerdos, edidit:

Cisne de Apolo, de las excelencias y dignidad, y todo lo que al Arte poetica, y versificatoria pertenece &c. Medinæ typis Joannis Godinez de Millis 1602. in 8.

F. LUDOVICUS ALVAREZ, Cisterciensis, domus Superatensis (Sobrado vocat vulgus) abbas, scripsit:

De los Usos de la regular observancia del Cistel de España. Salmanticæ apud Joannem a Terranova 1565. in 8.

F. LUDOVICUS ALVAREZ, Toletanus, Eremitarum sodalis, scripsisse dicitur:

Sermones de Immaculata Conceptione. Testibus Hippolyto Maraccio in *Bibliotheca Mariana*, & Petro Alba in *Militia Conceptionis.*

LUDOVICUS ALVAREZ, Lusitanus, ex S. Romani diœcesis Conimbricensis oppido, Jesuita, rhetoricæ philosophiæque & Bibliorum in eo gymnasio interpres anno superiore MDLXXVII. Portugalliæ provinciæ præerat post gubernata Angrense Portuense & Eborense collegia, & ob eximiam conciones habendi naturam & artem magni habebatur. Scripsisse usque ad hunc diem, teste Sotuello in *Bibliotecha* nova *Jesuitarum*, dicitur, Lusitano quidem sermone:

Do Amor sagrado, sive *De sacro Amore.* Eboræ 1673. in 8.

Latine vero:

Iosephum Rachelis filium illustrem. Lugduni sumptibus Laurentii Arnaud & Petri Borde 1675. in folio. Ediderunt Lusitani etiam ejusdem:

Concionem quam habuit coram Sacræ Fidei Quæsitoribus ad Actum, ut vocant Fidei. Eboræ 3. April. MDCLXXII. In 4.

LUDOVICUS ALVAREZ CORREA, Lusitanus, sacerdos, juris pontificii atque theologiæ peritus, Alphonsi a Mendoza, Olisiponensis præsulis, generalis vicarius, cui & a secretis fuit, utilem edidit, variaque eruditione tinctum libellum, quem ita nuncupavit:

Exequucion de Politicas y brevedad de despachos. Matriti 1629. in 8.

D. LUDOVICUS ALVAREZ NOGUEIRA, Lusitanus, Ulisiponensis, juris utriusque doctor, Clementinus Bononiæ sodalis anno MDXXXI in collegium admissus, professus fuit in eo gymnasio legum doctrinam, auditor postea Regius fuit Aprutii, obiitque XI. Septembris MDXL. Edidit:

Repetitionem ad Rub. D. De Legatis I.

Repetitionem ad Tit. D. De Rebus dubiis. Quæ duæ extant in volum. IV. *Repetitionum Juris Civilis*, pag. 11.

F. LUDOVICUS ALVAREZ DE TOLEDO, ex nobilissima Oropesæ comitum familia natus in oppido Valderas diœcesis Legionensis, ordinis eremitarum Sancti Augustini, fervens apud nos & apud Indos occidentales Evangelii & morum ad ejus leges instituendorum procurator, scripsit, sed non typis subjecit:

Sermones de las Dominicas del Año: Sermones de Quaresma, Pasquas, Fiestas de Nuestra Señora y de los Santos: Sermones de Difuntos.

F. LUDOVICUS DE ANGELIS, Lusitanus, Portuensis, ex familia eremitarum D. Augustini, sacræ theologiæ doctor, & in Ulisiponensi collegio Sacræ Scripturæ interpres, Alexii Menesi, Bracharensis præsulis, confessiones excepit. Inde provinciæ Lusitaniæ ordinis sui prius, postea religiosæ totius familiæ chronographus designatus, pro munere impositio dedit, ex libris præcipue sanctissimi doctoris:

De Vita & laudibus S. Patris Aur. Augustini Hipponensis Episcopi & Ecclesiæ Doctoris eximii, libros sex. Conimbricæ typis Didaci Gomez de Loureiro 1612. 4. Quod ipsum jam præstiterat, ut lego in Valerii Andreæ *Bibliotheca Belgica*, Gerardus Moringus, Gelder, Lovanienſis theologus, *Vita D. Augustini* ex ipsis potissimum sanctissimi vi-

ri monumentis eruta, atque Antuerpiæ edita anno 1533. in 8. Item Luſitanice:

Iardin de Portugal de Mulheres illuſtres. Conimbricæ 1626.

Parabat *Auguſtinianos Annales* Caſtellæ ſermone, peragratis, ut accuratius rem abſolveret, præter Hiſpaniam integram Gallia etiam Italiaque, ut erat ordinis ſui ornandi ſtudioſiſſimus, ſed immortuus huic curæ eſt vir doctus atque eruditus, candoreque animi carus omnibus & commendatus, circa annum MDCXXIV. Huic noſtro adſcribunt domeſtici *Suſpiriorum Sancti* parentis *Auguſtini* inventionem, atque e Vaticana bibliotheca primam in lucem productionem anno MDCXVIII. factam, quæ quidem vir pius ac doctus, præſulque Seguntinæ eccleſiæ, Sancius Davila, ſcite vertit in vernaculam linguam. Meminit cum laude Ludovici noſtri F. Antonius a Purificatione in prologo *Chronici Provinciæ Portugalliæ Eremitarum*, cap. VIII. ac X.

F. LUDOVICUS DE ANGELIS, ordinis Sancti Baſilii provinciæ Bæticæ, in eaque definitor, ac domus Hiſpalenſis abbas, edidit:

Compendio de la Regla de San Baſilio, que recopiló el Cardenal Beſarion Niceno por mandado de Eugenio IV. Papa. Item:

Inſtruccion de novicios. Hiſpali apud Clementem Hidalgo 1615. in 8.

F. LUDOVICUS AB ANGELIS, Luſitanus, ordinis S. Franciſci provinciæ Portugalliæ, dedit foras:

Meſa ſpiritual. Oliſipone anno 1667. in 8.

LUDOVICUS DE ANGULO, nomen ſuum extare fecit in eo codice, quem vidit MS. Philippus Labbeus, cujuſque mentionem fecit in *Nova Bibliotheca MSS. librorum* pag. 48. ita inſcripti:

Alcabitii introductio Aſtrologica cum ſcholiis Ludovici de Angulo, Hiſpani, qui ex Catalano in Latinum reddidit Librum Abralæ Aben Ezræ de Nativitatibus. Ex cod. Regio 1805.

F. LUDOVICUS DE APARICIO, Conchenſis, ex ſodalibus qui ſub advocatione Deiparæ Virginis de Mercede captivos e mahometanorum poteſtate redimunt, magiſter theologus, vicariam magiſtri generalis poteſtatem in Italia exercuit, unaque totius ordinis negotia Romæ procuravit. Ad nos reverſus theologiam veſpertinis horis in ſchola Toleti docens, cœnobii ejuſdem urbis præfectus, typis publicavit, Latine, ut credimus, Hiſpaneque:

Defenſorio del culto de nueſtro Padre Adam, y de los Santos del viejo Teſtamento: in 4. Laudatur quoque ejus:

Centuria de Martyres del orden de la Merced.

Poſt hæc ad Indos transfretevit una cum D. N. de Toledo, Manzeræ marchione, Peruani orbis prorege, cui erat a confeſſionibus, ſed in reditu ad nos Habanæ diem ſuum obiit, quocum perierunt:

In Evangelium S. Matthæi duo volumina, nondum edita.

LUDOVICUS DE ARANDA, Ubetæ, quæ Bæticorum urbs eſt, conſtitutum habebat domicilium ſcribens:

La Gloſa de Moral ſentido en proſa a las coplas de D. Jorge Manrique. Pinciæ in 4. apud Didacum Fernandez 1552.

Gloſa a los Proverbios de D. Iñigo Lopez de Mendoça, y a XXIV. Coplas de las Trecientas de Iuan de Mena: verſibus. Granatæ 1578. 8.

F. LUDOVICUS DE ARIZ, Joannis filius, Naxaræ, ut videtur, nobili ſtirpe ſatus, ſub Franciſco Manriquio, Aurienſi epiſcopo, cui œconomus erat Joannes parens, canonicum ejus eccleſiæ ſacerdotium, cui ſacræ ſupellectilis cuſtodia commiſſa eſt, obtinuit. Benedictinus deinde factus Vallisvenariæ domus, ſive, ut vulgaris appellatio eſt, Valvaneræ, ſodalis religioſi inſtituti profeſſione maluit cenſeri. Ejus eſt:

Hiſtoria de las Grandezas de la Ciudad de Avila. Compluti 1607. in folio apud D. Martinez Grande.

Hiſtoria de Nueſtra Señora de Valvanera. 1608. in 8.

LUDOVICUS DE AVELAR, Luſitanus, a Cardoſo laudatur, uti auctor operis ita inſcripti:

Nox Attica. 1604. 4.

F. LUDOVICUS DE AVILA, ordinis eremitarum Sancti Auguſtini, S. T. M. cum præeſſet Toleti ſodalibus foras dedit:

Diſcurſos morales del Santiſſimo Sacramento del Altar. Toleti 1603. in 4. hoc eſt, tractatus VI. quorum ultimus eſt: *De la Miſſa y de ſus partes y ſagradas ceremonias principales della.*

Patriam habuit caſtellum de Garci-Muñoz, profeſſuſque fuit religionem Matriti ad Sanctum Philippum.

D. LUDOVICUS DE AVILA ET ZUÑIGA, Placentiæ natus ut ſuſpicor, ex epiſtola quadam Joannis Verzoſæ ad eum data

ta id colligens, Mirabelli, Alchonchelis Brantevillæque toparcha, quorum locorum potitus eſt ducta uxore N. Friderici Stunicæ & Sotomajoris filia, atque ex aſſe herede. Alcantarenſis militiæ fuit, poſt Regem perpetuum illius, ex pontificio indulto, adminiſtratorem, ſummus ac princeps (Comendador mayor audit) Romæque apud Paulum IV. & Pium IV. PP. MM. Regius legatus, cujus in ſuadenda ſynodi ad Tridentum, pro coronide ſummæ totius eccleſiæ rei imponenda, reaſſumptione cura & ſtudium ſummopere laudatur. Carolo Cæſari, dum viveret, fuit in paucis carus, cujus de rebus in Germania feliciter geſtis egregie ſcripſit, nempe:

Los Comentarios de la guerra del Emperador Carlos V. contra los Proteſtantes de Alemania. Quod opus adeo magni Carolus fecit ut Alexandrum ſibi Macedonem, pro ſolita juſtaque modeſtia, præponeret, ſcriptoris autem geſtarum a ſe rerum nomine laudeque longo famæ intervallo poſthaberet. Editum eſt in Hiſpania anno 1546. & 1547. in 8. Venetiiſque 1553. Latinum dedit Guilielmus Molinæus, Belga, Antuerpiæ item in 8. anno 1550. Argentinæ recoctum 1620. 8. Gallicum autem Aegidius Boileau Pariſiis 1551. apud Vincentium Sertenas. Item Matthæus Vaucher, Caroli V. Imperatoris haraldus, Antuerpiæ apud Nicolaum Torcy 1550. in 8. De opere iſto & auctore Alphonſus Garſias Matamorus, Hiſpalenſis, in aureo opuſculo *De Doctis Hiſpaniæ viris* sic olim optime cenſebat: Ludovicum *pura & illuſtri brevitate lectiſſimam illam, muſicamque elegantiam, quæ fuit in Cæſare quondam maxima, & nomen quoque ipſum Commentariorum ſola fere eſſe imitatione conſequutum. Nativis enim maxime propriis & urbanis utitur verbis, quæ, quamvis domeſtica, ut C. Cæſar, conſuetudine imbibit, tamen ut eſſet perfecta hæc loquendi laus, multis quidem literis, & his quidem reconditis, ſummo ſtudio & diligentia, dum in aula verſaretur, etiam obtinuit.* Hactenus ille.

Comentarios de la guerra que hizo en Africa el Emperador Carlos V. Hi nuſquam editi ſunt. De iis autem ambigere non poſſumus, lectis his Joannis Geneſii Sepulvedæ, ex epiſtola XVI. ad auctorem ſcripta: *Commentarios rerum a Carolo Cæſare in Africa geſtarum, quos a te magna diligentia parique ingenio confectos, Garſiæ Laſſo ad me mittendos dediſti, libentiſſime perlegi* &c. Meminit, aut innuit certe hoc ſcriptum, Joannes Verzoſa in metrica ad eumdem Ludovicum data lib. I. ejus *Epiſtolarum*, cum noſter in comitatu Philippi Principis, ad Carolum parentem Auguſtum tendentis, Italia tranſiret, cujus epiſtolæ mentionem ſupra fecimus.

LUDOVICUS DE AVIÑON, Catalanus eques, reliquiſſe dicitur MS. *Hiſtoriam Cataloniæ Principatus*, cujus meminit D. Joſephus Pellizerius in memoriali comitis de Villazor, fol. 64.

D. LUDOVICUS DE AYALA, neſcio quis, reliquit MS:

Indices de Genealogias. Quod opus Matriti poſſidebat, dum viveret, D. Garzias de Salzedo Coronel, eques Sancti Jacobi, vetus amicus & civis noſter.

D. LUDOVICUS DE AYLLON ET QUADROS, Granatenſis, doctor theologus Hiſpalenſis, ad S. Mariæ ejuſdem urbis, quod collegium ut vocant majus, & gymnaſium omnium ſcientiarum eſt, ſodalis, in eoque ſacræ theologiæ & Bibliorum primarius anteceſſor, in hujuſmet urbis æde maxima ex parochis unus, docte ſcripſit & ingenioſe:

Elucubrationes Biblicas in Vetus ac Novum Teſtamentum, Literales, Morales, & Tropologicas. Hiſpali apud Joannem Cabeza 1676. folio.

F. LUDOVICUS DE AZEVEDO, Gallæcis parentibus Medinæcampi natus, Auguſtinianus de Salmantina domo, ſcripſit:

Marial, Diſcurſos morales en las Fieſtas de Nueſtra Señora. Valladoliti apud Franciſcum de Corduba 1600. in folio. Oliſipone 1602. in fol.

Vida del Santo Fr. Tomas de Villanueva.

Vida del V. Padre Fr. Luis de Montoya. Hæc tribuit huic opera Thomas de Herrera in *Hiſtoria Domus Salmantinæ Auguſtinianorum.* Promiſerat idem *De las Dominicas del Año* alia editurus, niſi immaturo fato extinctus fuiſſet duo de quadraginta annis natus, Chriſtianæ ſalutis MDC.

LUDOVICUS DE AZEVEDO, Luſitanus, Jeſuita, in Æthiopiam (ait Alegambus *Bibliothecæ Socitatis* auctor) una cum Laurentio Romano anno MDCV. penetravit, & ſtrenuum ſe ibi operarium præſtitit, quamvis ætate fractus eſſet morbiſque. Nec voce tantum eos populos, ſed ſcriptis etiam lucubrationibus excoluit, tranſtulit quippe in ſermonem Chaldæum:

Commentaria Franciſci Toleti in Epiſtolam Sancti Pauli ad Hebræos. Anno 1617.

Horas Canonicas, & Horas Beatæ Virginis.

Exorciſmos contra tempestates.

An-

Annotationes Imaginum Chriſti Domini ab Hieronymo Natali noſtro factas. Item:

Annotationes Imaginum Apoſtolorum & Eremitarum. Anno 1625. In Æthiopicum, ſeu Amaranum ſermonem, qui curialis in Æthiopia eſt, tranſtulit:

Teſtamentum novum : illudque una cum Ludovico Caldera recenſuit. Addit Cardoſus in ſchedis MSS.

Horas, ut vocant, *Officium Deiparæ Virginis.* Item ex Luſitano dedit:

Catechiſmum.

Grammaticam quoque hujus *linguæ Amaranæ*, a ſe prius compoſitam, novis curis recenſuit illuſtravitque.

Pratum Spirituale Canonicum ſupra ſymbolum Apoſtolorum pro Parochis digeſſit, materia deſumpta ex Roberti cardinalis Bellarmini *Explicatione Symboli* & ex *Catechiſmo Romano.* Anno 1626. Hucuſque Alegambius.

F. LUDOVICUS DE AZEVEDO, Luſitanus, ordinis Prædicatorum, edidiſſe refertur:

De Educatione puerorum neſcio quid, a Cardoſo memoratum.

LUDOVICUS BALDO, Catalanus (ut credere par eſt), ſcripſiſſe dicitur Caſtellana lingua:

Descripcion de los Condados de Roſellon y Cerdania. Laudat hunc Joannes Franciſcus Andreas de Uſtarroz in *Tract. de las medallas*, fol. 187.

LUDOVICUS BALDO, hujus nomine inſcribitur liber ſic nuncupatus:

Aclamacion pia y juſta al Rey D. Felipe III. por Luis Baldo, Embaxador de la Villa de Perpiñan que por juſtas cauſas ſe ha de ſeparar la Generalidad y Diputacion de los Condados de Roſellon y Cerdania y ſus anexos de la que hoy los comprehende a ellos y al Principado de Cataluña. Erat inter libros Raphaelis Tricheti du Freſne, Galli.

LUDOVICUS BALLESTER, patria Valentinus, presbyter Societatis Jeſu, cujus inter ſodales diu ſacram linguam & Bibliæ arcana Valentiæ docuit, ſanctimonia vitæ non minus quam doctrinæ merito ſpectatus & magno pretio habitus. Compitalibus concionibus, quas ex inſtituto profeſſionis ſuæ habere Jeſuitis mos eſt, ardenter inſtitit, tentavitque, inſperato illo quidem at felici ſucceſſu (inquit auctor *Jeſuiticæ Bibliothecæ*) licentiam bachanaliorum, quæ prorſus erat in ea urbe effrenis, coercere, producto in circulum convenientis populi hinc cadavere, illinc Chriſti e cruce pendentis effigie. Quam rem (proſequitur) Antiochenus patriarcha, archiepiſcopus idem Valentinus, D. Joannes de Ribera, nobilitate, prudentia, literis ac ſanctimonia clariſſimus, tanti fecit ut Ludovici per urbem tonantis imaginem curarit ſibi coloribus exprimi ad hominis venerationem. Scripſit is:

Onomatographiam, ſive deſcriptionem nominum varii & peregrini idiomatis, quæ in Latina vulgata editione ſacrorum Bibliorum occurrunt. Acceſſit:

Horologia, ſive de ſacro ſermone lib. IV. quorum primus eſt: *De Subſtantia divina.* II. *De Subſtantia corporea inanimata.* III. *De Subſtantia corporea vegetante.* IV. *De Senſitiva.* Lugduni per Horatium Cardon anno 1615. in 4.

Migravit e corpore, cum eximia quadam ſanctitatis fama, Valentiæ anno Christiano MDCXXIV. prima die Maii menſis, duobus major octogenario.

LUDOVICUS BARAHONA DE SOTO, Bæticus, Lucenenſis (quem locum, Lucenam vulgo, Cardonæ dux opulentum valde ac frequentem, ſuæque ditionis habitat), profeſſione medicus fuit, celebratur tamen quam maxime ſtudio poeſeos. Carmina quippe edidit ſpiritus & elegantiæ & ingenii, ſi quis alius e noſtris, plena, ut nec temere eum Michael Cervantes, tam rei idoneus æſtimator atque arbiter, in præſtantiſſimis non Hiſpaniæ tantum, ſed aliarum quoque gentium poetis auſus ſit recenſere. De patria referens, nil erat, cur non crederem Latino epigrammati, rhythmis tamen vulgaribus, ad ſonetorum ut vocant, leges efformato, quod auctor, utens *Lucienſis* attributione, Gaſparis Beatienſis advocati Granatenſis doctiſſimi præfixit operibus. Archidone medicinam faciebat, cum Ludovici Arioſti fabulam in ulteriores actus perducere cupiens non inferiori laude emiſit in publicum:

Primera Parte de la Angelica: ad D. Petrum Giron, Oſunæ ducem, Neapolitanum proregem. Granatæ ex officina Hugonis de Mena in 4. anno 1586. Animadverſiones quaſdam adjunxit Fr. Petrus Verdugo de Sarria.

D. LUDOVICUS DE BARAJAS, qui ſe inſcribit familiarem comitis de Andrade & ducis Tauriſano, edidit:

Tratado breve y curioſo por el qual ſe declara el dia cierto y verdadero en que Chriſto nueſtro bien murió por la redencion del genero humano en el madero ſanto de la Cruz. Cæſarauguſtæ 1651. in 8.

LU-

LUDOVICUS BARROS DA SYLVA, Luſitanus, Eborenſis: *De Rebus Indicis* quidquam ſcripſiſſe refertur. Cardoſus.

LUDOVICUS DE BAVIA, domo Matritenſis, Regius capellanus Granatæ ad ſepulcrum Catholicorum Regum in ſacello magnificentiſſimo cathedralis eccleſiæ, vir pari modeſtia benignitateque, doctrina vero & eloquentia argumento, quod ſibi delegit pertractandum, non impari. Siquidem proſequutus *Hiſtoriam Pontificum*, ſeu potius univerſalem, a Gundiſalvo Illeſca uſque ad Pii V. tempora olim duobus tomis perductam, dedit ipſe:

Tercera parte de la Hiſtoria Pontifical y Catholica deſde Gregorio XIII. a Innocencio IX. ſcilicet de rebus toto orbe geſtis ab anno MDLXXII. ad MDXCI. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1608. & 1613. in folio. Et Barcinone apud Lucam Sanchez anno 1609. folio.

Quarta parte de la Hiſtoria Pontifical y Catholica: ſcilicet de rebus geſtis ab anno MDXCI. uſque ad MDXCV. ſub Clemente VIII. & Leone XI. Ibidem apud eumdem Ludovicum Sanchez 1613. fol. Sed forte minus ſibi placens in duarum priorum partium auctore & opere elaboraſſe idem fertur, atque ex integro abſolviſſe, commentaria ejuſdem temporis & argumenti ab initio eccleſiæ uſque ad dimidiati ſæculi ſuperioris, eos annos, unde continuationem olim alienarum lucubrationum cœperat. Quæ quidem commentaria reliquiſſe eum in ſchedis, cum fato ceſſit, Granatæ nobis retulit D. Laurentius vander Hamen, qui eo familiariter in eadem urbe, dum viveret, uſus fuerat.

La Hiſtoria de la union de la Corona de Portugal a la Corona de Caſtilla: quam Italice atque eleganter ſcripſit Hieronymus Franchi Conneſtagius, Genuenſis. Barcinone hæc prodiit ex officina Sebaſtiani Cormellas 1610. in 4. Remanſit inedita, quam æque derivaverat ex Italico fonte ad canales noſtratis linguæ:

La Hiſtoria de Franciſco Guichardino. Eam forſan quæ olim fuit in bibliotheca Olivarienſi quinque voluminibus in folio comprehenſa.

Diem ſuum obiit Granatæ MDCXXVIII.

F. LUDOVICUS DE BEJA PERESTRELLO, Luſitanus (Conimbricenſiſne an Egitanienſis non liquido dicitur, aliis placet Pereſtrello nomen loci natalis eſſe, pro Conimbrica ipſe ſtat in *Reſponſorum* quæ laudaturi ſumus procœmio) ordinis eremitarum Sancti Auguſtini, deputatus, ut vocant, Sancti Officii Inquiſitionis in Luſitania, olim in Italia cardinalis Paleoti theologus, Bononiæque in ſchola per totos XVI. annos primarius profeſſor publicus, necnon in eccleſia metropolitana ejuſdem urbis moralis theologiæ, ſive caſuum uti vocant conſcientiæ, magiſter. Inſtituerat nempe laudabili conſilio cardinalis Paleotus, Bononiæ præſul, congregationem, ad quam ſingulis quibuſque menſibus in archiepiſcopali ejus palatio univerſus clerus conveniebat, ubi tres conſcientiæ caſus, ad ecclesiæ valvas ante octo dies propoſiti, diſcutiebantur ſine ullo ſtrepitu aut concertatione, ſed unoquoque, ut res ferebat, ad interrogata reſpondente, quo ſuper tandem Ludovicus ipſe quid de his ſentiendum omnino eſſet, juxta probabilem magis doctorum opinionem, pronuntiabat. Scripſit exinde obſervata ea occaſione:

Reſponſa Caſuum Conſcientiæ. Bononiæ 1587. apud Alex. Benacium. Deinde, a Clemente VIII. Summo & optimo Pontifice ad idem munus in Urbe & Sancti Auguſtini eccleſia deſtinatus, alteram partem adjunxit, quam eidem Pontifici nuncupavit. Neſcimus vero an omnes poſteriores editiones utramque partem comprehenderint, certe Veneta Jacobi Corneri 1591. comprehendere non potuit, aliæ quidem potuere, ſcilicet quæ lucem viderunt Barcinone cum appendice duorum tractatuum, altero *De Contractibus libellariis*, altero *De Venditione rerum fructuoſarum ad terminum* 1596. Venetiis 1600. & 1606. 8. Oliſipone 1610. Bononiæ 1613. Cum *additionibus* Joannis Baptiſtæ Gratiani apud Bartholomæum Cochium Brixiæ anno 1589.

Collegium Sacrum Bononienſe Ludovici de Beja Coloniæ editum fuiſſe 1629. in 8. alicubi lego.

LUDOVICUS BELLUGA, Toletanus, doctor theologus, Bibliorum ac theologiæ ſcholaſticæ in patria academia profeſſor, paſtor inde municipii de Orgaz, XX. paſſuum millibus ab ea urbe ſeparati, librum conſcripſit, ita prænotatum:

Vitæ duorum, qui primas obtinent ſedes in regno Dei, Chriſti ſcilicet atque Deiparæ, variis illuſtrium virorum ac fœminarum revelationibus concinnatæ, cum duobus præludiis, altero de bono divinarum revelationum, altero de Sybillinis oraculis, & librorum, quibus uſus eſt, delectu. Conchæ 1631. in 4.

LUDOVICUS DE BELMONTE, comœdiarum poeta vel eo tempore audiebatur in theatris, quo ſub Lupo Vega & aliis Hiſpana comœdia omnes alias omnium gentium

tium omniſque ætatis provocabat, idem credo cum eo qui inſcripſit:

Hazañas de D. Garcia Hurtado de Mendoza. 1622. in 4.

F. LUDOVICUS BELTRAN MARCO, Valentinus patria, ex ordine fratrum Prædicatorum, edidit Hiſpane:

La vida y milagroſos hechos de S. Felipe Neri. Valentiæ 1625. in 4. Petri Jacobi Bacci agens interpretem, quamtumvis diſſimulet, qui vitam viri iſtius, ſanctitate eximii, vernacula Italiæ olim ediderat.

LUDOVICUS DE BENAVENTE, Toletanus, lepiditate ingenii ad exornandas Hiſpanarum comœdiarum, in quo genere abſque controverſia regnamus, choros, ſive, ut proprio verbo appellant, Intermedia, veluti factus a natura, quæ quidem hujuſmodi & ſimilia in theatris edi cum plauſu maximo ſæpius viderat, typis commiſit, quo magis & in perpetuum vulgaret, hoc titulo:

Burlas veras, o reprehenſion moral y feſtiva de los deſordenes publicos en doce entremeſes repreſentados, y veinte y quatro cantados. Matriti 1645. in 8.

F. LUDOVICUS DE S. BERNARDO, neſcio cujus inſtituti religioſi, convertit ex Italico:

Breves meditaciones ſobre los quatro Noviſſimos. Matriti apud Coſmam Delgado 1622. in 12.

F. LUDOVICUS BERNARDUS DE QUIROS, monachus Ciſtercienſis monaſterii de Eſpina, inter Salmanticenſes profeſſores cathedræ Bibliorum ordinariæ ab anno MDCXX. ſumma cum laude præfuit. Luſitaniæ totius cœnobia ſimul cum Michaele Sada, Salmantini collegii abbate, cenſor deſtinatus a Philippo Rege Catholico, cui prudentia ejus & integritas ſpectata & comperta ſatis erat, ſalubri cura luſtravit. Factus quoque apud ſuos fuit generalis reformator. Plura ſcripſit, quæ lucem hactenus (ni fallimur) non viderunt, hæc enumerant Henriquez & Viſchius:

Reipublicæ monaſticæ, ſive Commentariorum in Regulam S. Patris Benedicti lib. XII.

Commentaria in omnes Sancti Pauli epiſtolas.

Commentaria in omnes Prophetas minores.

Obiit anno MDCXXIX. in extrema etiam ſenectute munus ſuum docendi in eadem ſchola exercens.

LUDOVICUS BROCHADO, Luſitanus, laudatur a Cardoſo ut ſcriptor libri, cui titulus:

Pueritia dos Meninos. In 8. Cardoſus.

D. LUDOVICUS BROCHERO, Hiſpalenſis curiæ advocatus, ſcripſit:

Diſcurſo del Duelo y Deſafios, en que principalmente ſe trata, ſi los Iueces o Gobernadores pueden ſer deſafiados.

Diſcurſo problematico del uſo de los coches. Hiſpali 1626. in 8. apud Simonem Fajardo.

Diſcurſo del uſo de eſponer los niños. Ibidem 1629.

LUDOVICUS DE CABRERA DE CORDUBA, Joannis filius, Ludovici nepos, qui duo ad Sancti Quintini oppidum, auſpiciis Philippi II. Hiſpaniarum noſtri Regis anno MDLVII. admota vi expugnatum, primi ſuper muro emicuere, atteſtante id noſtro lib. IV. cap. IX. *Hiſtoriæ*, poſtea laudandæ. Ludovicus tamen, qui centurio peditum erat, ibi cecidit, cui ſuccenturiatum in munere iſto fuiſſe Joannem filium, ſuperſtitem relictum ex patris vexillifero, ibidem ſcribit. Hic tamen Joannes mutata velificatione, ut videtur, togæ ſequutus militiam fiſcalis advocati munus aliquando geſſit, qua quidem appellatione honoris a filio nuncupatur in tractatu *De Hiſtoria*, cujus etiam habebimus ſtatim mentionem, quo loco adjungit eum effigie ac lineamentis faciei omnibus Philippo laudato Regi ſimillimum fuiſſe. Pergens itaque is inclytum hunc Principem, uti parens olim & avus armis, efficaciore ſtili acie deſcriptum ornare, incem dedit, Antonii de Herrera ſimili atque antiquiori opere non deterritus:

Primera Parte de la Hiſtoria del Rey D. Felipe ſegundo Rey de Eſpaña. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1619. in folio. Cujus poſteriorem partem typis edi cœptam eo tempore affirmat D. Thomas Tamajus quo ipſe *Collectionem Librorum Hiſpanorum* formabat. Laudat quoque hanc alteram partem Joannes Franciſcus Andreas Uſtarrozius in notis ad librum *Forma de cortes* Hieronymi Martel, pag. 28. Limato quidem is dicendi genere atque diſerto nervoſoque utitur, in concionibus ſuper iis rebus, de quibus deliberatur, confingendis, hominumque ac locorum deſcriptionibus elegans eſt ſed ſubobſcurus, quem defectum virtutibus multis egregie compenſat. Scripſerat prius:

Tratado de Hiſtoria, para entenderla y eſcribirla. Ibidem in eodem typographeio, anno 1611. in 4.

F. LUDOVICUS DE CACEGAS, Luſitanus, ordinis Sancti Dominici, multo labore ac diligentia, per totam Portugalliam peregrinatus vicennio & amplius, collegit ea

ea omnia quæ ad ſcribendam ordinis ſui, cujus erat chronographus in Luſitanica provincia, hiſtoriam deſervire uſquam poſſent. Qui tamen ante digeſtum opus ſeptuagenario major deceſſit, non quidem magno allato rei detrimento, cum nec limato eſſet ſermone, parumque artificioſo dicendi genere polleret. Cæmenta nimirum reliquit Ludovico a Souſa ſodali, qui, admota ordinis accuratione, digeſtum nove ac reformatum opus Luſitano ſermone luculento & valde eleganti, alter ut Ludovicus Granatenſis Luſitanos inter præſtantia dictionis audiat, ſervato nihilominus Cacegæ nomine, typis ederet. Inſcriptum ergo libri veſtibulum hoc modo:

Primeira Parte da Hiſtoria de S. Domingos particular do reyno e conquiſtas de Portugal, per F. Luis Cazegas da meſma ordem e provincia, e Chroniſta della, reformada con eſtilo & ordem, & ampliada em ſuceſſos & particularidades per Fr. Luis de Souſa filho do convento de Benfica. Prodiit ex hoc cœnobio typis Gerardi de Vinha 1633. fol. Succeſſit poſt multum tempus, Souſa jam e vivis erepto, Antonii de Purificatione, ejuſdem ordinis, cura:

Secunda Parte da Hiſtoria de S. Domingos &c. apud Henricum Valentem anno 1662. folio, cujus partis lib. IV. cap. VII. de Ludovico Cazega honorifica fit mentio. Tertia & ultima pars propediem expectatur. Ejuſdem generis eſt:

A Vida de D. Fr. Bartolome dos Martyres da ordem dos Pregadores, Arcevifpo y Senhor de Braga, reformada em eſtilo e ordem, e ampliada per Fr. Luis de Souſa. Vianæ anno 1619. in folio. Laudatur quoque Cacegæ liber:

Das Genealogias de Portugal a Georgio Cardoſo in *Agiologii Luſitani* ſecunda parte, die XIX. Martii. Hic ipſe Cardoſus auctor eſt ſervari in cœnobii Benficenſis archivio opus alterum a Ludovico relictum:

Das Matronas illuſtres da ordem de S. Domingos, die XI. Aprilis & XXVIII. Maii, lit. b. Idem Cardoſus in ſchedis relictis ad *Bibliothecam* quam adornabat *Luſitanam* adjungit Latine quoque eum ſcripſiſſe, juſſu magiſtri generalis ordinis ſui, tractatum *De Sanctis Provinciæ Luſitaniæ*, & alterum *De Sanctis Provinciæ Indicæ.*

Vivus eſſe deſiit anno hujus ſæculi decimo, ſeptuaginta & amplius in ætate numerans.

LUDOVICUS CALDEIRA, Luſitanus, Societatis Jeſu, acer in Æthiopia procurator ſalutis Abiſſinorum gentis, ſcripſit Æthiopice:

Calendarium Feſtorum mobilium ſecundum computum anni Æthiopici ad Romanum accommodati, cum explicatione illius.

Informationem de Ieiunio: lingua Amarana, quæ apud curiales in uſu eſt.

Teſtamentum novum: eadem Amarana lingua verſum a Ludovico de Azevedo, ſodali, una cum eo recenſuit.

LUDOVICUS DE CAMOENS, Luſitanus, ex nobili parente Simone Vaz de Camoens & Anna Macedo matre circa annum ſuperioris ſæculi Oliſipone ortus. Literas autem Latinas & philoſophiam doctus Conimbricæ, huic pacis otio militare negotium præferens, Septæ, quæ urbs ad freti anguſtias in Africæ ora maritima præſidio Luſitanorum tenebatur, ſtipendia mereri primum cœpit, nec ſine virtutis impreſſa ei, nec abolenda uſquam, nota, in quodam enim cum hoſte congreſſu fortiter pugnans oculo fuit mulctatus. Hinc ad Indos navigans non ducibus tantum ſuis militares operas, ſed etiam multoque magis ingenii ac poetici ſpiritus divinas dotes omnibus quotquot Luſitanæ muſæ has delicias non ſurda pertranſirent aure, hoc eſt, humanitatem non prorſus exuiſſent, approbavit. Innocui vero carminis fines prætervectus, ut in fama eſt, luere exilio impotentiæ culpam debuit, Sinarumque ad uſque plagam fuga damnari. Nec tamen infortuniis adhuc ſatis impenſus, etiam cum reſtitutus Goam rediret, ſæva tempeſtate jactata & fracta, qua vehebatur, navi ægre ipſe ad litus enatavit, jactura omnium præterquam quod ſui *Luſiadum*, quod paulo poſt laudamus, operis facta. Hoc enim clariſſimum ingenii ſui monumentum, ſive affectum, ſive jam eo tempore perfectum, læva, ut quondam Cæſar Julius, elata dum remigio dextræ utitur exitio eripuit. Deſiderio tamen patriæ tactus, poſt ſedecim annorum militiam peregre toleratam, & maxime ut Sebaſtiano Regi, quantumvis adhuc puero, *Luſiadum* iſtud opus ei nuncupatum offerret, anno MDLXIX. in Luſitaniam ſuam reverſus eſt. Nec tamen iſto ſic amplo erga Regem & cives ſuos ad memoriam omnem poſteritatis merito valuit ex neceſſariorum egeno ad aliquam tolerabilem vitæ conditionem emergere; imo poſt decem alios annos in ſordibus atque egeſtate diem ſuum obeuntis corpus ſindone, pro gentis more, cooperiendum fuit aliunde ad hoc ultimum caritatis præſtandum ei officium corrogata. Deceſſit quinquagenario major anno MDLXXIX. abſque ulla prole, cum perpetuo cœlebs vixiſſet. Corporis habitum, ſi quæras, mediocri ſtatura fuit & carne plena; capillis uſque ad croci colorem flave-

ſcentibus, maxime in juventute; eminebat ei frons, & medius naſus cetera longus & in fine craſſiuſculus; luminis tamen orbitate ſpecies totius oris non parum dehoneſtabatur. Corpore iſto geſtavit ingenium in paucis excellens, & ad poeſim vere natum, facile, copioſum, ſublime, vividum, & quod omnia mentis cogitata (erant autem hæc plurima inſigniaque) diſertiſſimis atque animi plenis exprimeret ſive lyricis ſive epicis verſibus. Æqualem enim ubique plauſum tam amatorii luſus pathetice ac ſuaviter, quam fortia ducum facta ſublimiter, ac pro argumenti majeſtate, utraque vero ingenioſiſſime ab eo pertractata, non intra Luſitaniæ dumtaxat limites, ſed ubi ſenſus boni & perfecti eſt omnino aliquis, reportavere. In geographicis & proſopographicis deſcriptionibus naturam fere æquavit arte; comparavit valde appoſite; atque epiſodiorum varietatibus, veluti amœnis quibuſdam ab incœpto diverticulis, factorum ſeriem fabellarum digretiunculis, abſque tamen ſummæ, qua res geſtas carmine complexus eſt, fidei jactura, pulcherrime diſtinxit; præterquam quod eruditum ſe eſſe prodidit ſatis ſuperque in omnium veterum poetarum, antiquitatiſque & graviorum etiam diſciplinarum cognitione: adeo in ejus carminibus omnia hæc emicant, atque eruditorum mentes feriunt, auctorique eorum arctiſſima reddunt complexione devinctas. Notæ ſatis erant hæc viri exiſtimatio & magnæ dotes Philippo II. Regum principi: idcirco eum Portugalliæ potitum ea inter publicas & maximas alias ſollicitaſſe cura dicitur de Camoeſii ſublevanda fortuna; nec parum doluiſſe cum ante non multum tempus deceſſiſſe eum e vivis accepit. Poſt fata, ut ſolet, gliſcente hominis fama cum alii plures effuſi ſunt in ejus laudes, tum etiam Matthæus Cardoſus, Jeſuita Eborenſis, academiæ Humanitatis ſcholæ præfectus, eleganti hoc epigrammate ejus famæ plauſit, quod ſepulturæ ejus poſt aliquot annos fuit inſculptum:

Naſo elegis, Flaccus lyricis, epigrammate Marcus
Hic jacet, heroo carmine Virgilius.
Enſe ſimul calamoque auxit tibi, Lyſia, famam,
Unam nobilitant Mars & Apollo manum.
Caſtalium fontem traxit modulamine; at Indo
Et Gangi telis obſtupefecit aquas.
India mirata eſt quando aurea carmina lucrum
Ingenii haud gazas ex Oriente tulit.
Sic bene de patria meruit dum fulminat enſe,
At plus dum calamo bellica facta refert.
Hunc Itali, Galli, Hiſpani vertere poetam:
Quælibet hunc vellet terra vocare ſuum.
Vertere fas, æquare nefas, æquabilis uni
Eſt ſibi, par nemo, nemo ſecundus erit.

Elogio etiam luculento ac diſerto vulgaris Portugalliæ linguæ Camoeſium ornavit eruditus Eborenſis eccleſiæ cantor, Emmanuel Severinus de Faria; & quicumque divinum *Luſiadum* ejus poema, ſive novis, ſive renovatis editionibus, ſive tandem e Luſitano in peregrinas linguas converſionibus illuſtraverunt multi ſunt in celebrando eo atque ejus inclyto formatore. Id autem ſic inſcriptum prodiit in typorum lucem:

As Luſiadas de Luis de Camoes. Primum Oliſipone anno 1572. quam editionem plurimæ aliæ ſubſequutæ ſunt. Hujus poematis interpretationem Latinam dedit Thomas de Faria, Carmelita, Targenſis epiſcopus, tacito proprio nomine ac diſſimulata interpretis opera, & ut monuit Leo Allatius in *Apibus Urbanis*, Andreas etiam Bajanus, Goenſis, forſanque & Franciſcus Macedus eamdem replicaverunt. Gallicam alius. Italicam cum ille anonymus, cujus Petrus de Mariz proxime laudandus meminit, tum Carolus Paggius, Genuenſis, Alexandro Papæ VII. nuncupatam, Henrici Valentis de Oliveira typis anno 1656. Oliſipone edidit cum vitæ auctoris eleganti compendio. Hiſpanis etiam primus communicavit Benedictus Caldera, hinc Ludovicus Gomez de Tapia, & Henricus Garzes, & forte alius, nam & quartæ interpretationis Caſtellanæ factam alicubi mentionem invenio. At commentariis quidem Emmanuel Correa brevioribus, quæ iterata editione locupletavit Petrus Mariz, deinde etiam Emmanuel Faria de Souſa prolixioribus, ſed oppido eruditis, *Luſiadum* hoc poema, quod nec Torquati Taſſi, nec Virgilii Homerive poematum invidere gloriæ iidem ex doctæ gentis communi fere judicio exiſtimant, luculenter ſatis expoſuerunt & illuſtraverunt. Ludovicus quoque Gomez de Tapia verſioni ſuæ breves adjunxit notas. Et adhuc in Portugallia alii oſtenderunt ſe in ſuo iſto cive ornando ingenioſos & eruditos, quorum lucubrationes typis numquam editæ ſunt, ex quibus Emmanuel Severinus laudatus unum appellat Ludovicum Sylvam de Britto, priorem ut vocant eccleſiæ Sancti Miraculi urbis Santarenenſis. Carmina Camoenſii alia omnis generis comprehenſa ſunt in eo volumine, quod hanc præ ſe inſcriptionem fert:

Rimas de Luis de Camoës. Oliſipone in 4. ſæpius editum. Comœdias quoque is feciſſe aliquas, ſecundum illius temporis captum, Plautique *Amphitrionem* aliaque in vernaculum tranſtuliſſe dicitur.

F. LUDOVICUS DEL CAMPO, Carmelita provinciæ Bæticæ, dedit ad Innocentium P. X:

Judicium de Immaculata Beatiſſimæ Virginis

nis Mariæ Conceptione, & pro illius ultima diffinitione & Apoſtolica canonizatione. Hiſpali 1650.

LUDOVICUS CAPOCHE, ſcripſit, ſed non edidit:

Deſcripcion de la Villa y cerro de Potoſi. Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. xv.

F. LUDOVICUS DE CARAVAJAL, Bæticus, ignotum mihi ex quo hujus regionis loco, vir in ſæculo nobilis, parentumque admodum locupletum unicus heres; quæ omnia reliquit ut fieret Minorum ordinis, quos Regularis vocant Obſervantiæ, ſodalis. In Pariſienſi ſchola ſic profecit in ſtudiis theologicis, poſtquam humanioribus literis & philoſophica omni doctrina locupletem ſatis animum gereret, ut ætate illa, cum domum rediiſſet, doctiſque lucubrationibus ſe exerceret, non mediocre ſibi nomen & exiſtimationem pepererit. Ad ſacrum Tridentinum conventum, qui ſub Paulo III. celebrabatur, venit theologus, ibique ad patres elegantem habuit orationem ſecunda Quadrageſimæ Dominica. Certe is guardianum, ut domeſtico Minorum verbo utar, tunc temporis agebat Hiſpali cum Joannes Geneſius Sepulveda, Cæſaris Caroli hiſtoriographus, *Apologiam* ſuam *de juſtis belli cauſis adverſus Indos gerendi* teſtimoniis eorum, qui ſecum ſentiebant, theologorum Hiſpaniæ clariſſimorum communiret: *Item nobis ſuffragantur*, ait, *magno conſenſu Hiſpalenſes theologi, qui nuper ſummam quæſtionis diligenter perlegerunt, imprimiſque duo viri doctiſſimi, Ludovicus Caravajalus, Franciſcanorum præfectus; & Auguſtinus Sbarroia, monachus Dominicanus, qui theologiam ex cathedra in ſuorum collegio docet.* Hunc Joannes Eiſengreinius, in *Catalogo Teſtium veritatis*, virum appellat *eruditione & eloquentia clarum, philoſophum atque oratorem perfectiſſimum, nec ulli theologorum ſecundum.* Excogitavit theologiam a manu ſophiſtarum vindicare, cujus conſilii ſpecimen dedit in:

Theologicarum Sententiarum libro ſingulari, ſive *Reſtitutæ Theologiæ & a Sophiſtica & barbarie pro virili repurgatæ ſpecimine, de Deo.* Antuerpiæ apud Joannem Gravium 1548. 8. Coloniæque prius apud Melchiorem Novetianum 1545. cujus nominis *Reſtitutæ* ſcilicet *Theologiæ*, invidiam depellere a ſe modeſte ſerioque contendit. Adjungitur *Approbatio libri cum explicatione quorumdam argumentorum ſibi objectorum*: ad D. Ludovicum Caravajalem Oſorium, gentilem ſuum. Item ejus eſt:

Oratio, jam laudata ab auctore, *habita in Concilio Tridentino Dominica ſecunda Quadrageſimæ anno MDXLVII.* Lucas Waddingus non recte exiſtimavit diverſa eſſe opera *Theologicas ſententias*, & *Theologiam reſtitutam.*

Profeſſus is nomen fuit inter eos, quibus non tam Eraſmi Roterodami eruditio præſtrinxit oculos quam excogitandi libertas animum pupugit, atque adeo:

Apologiam Monaſticæ profeſſionis adverſus eum edidit, nuncupatam Laurentio Suario a Figueroa, marchioni de Priego, & comiti de Feria, quem appellat ſtudiorum ſuorum proram puppimque, cujus expenſis alitum ſeſe ait Pariſiis dum theologiæ ibi operam daret. Epiſtola data eſt Salmanticæ MDXXVIII. Antuerpienſi quadam ex officina hæc prodiit 1529. Reſpondentique Eraſmo rurſum oppoſuit:

Dulcorationem amarulentiarum Eraſmicæ reſponſionis. Hallucinatus eſt Miræus *Apologiam* Franciſco Carvajalio tribuens. Ejuſdem eſt:

Declamatio expoſtulatoria pro Immaculata Conceptione Dei Genitricis Mariæ, & dilutio quindecim argumentorum, quæ adverſus præfatam Declamationem quidam Pariſiis ei objecit. Pariſiis apud Oliverium Mallardum 1541. in 8.

Epiſtolam quoque *ad Laurentium Suarez de Figueroa Feriæ Comitem*, cum *inſignis* elogio Waddingus laudat, editamque ait fuiſſe Salmanticæ 1528. quam crediderim eamdem illam eſſe, de qua jam loquuti ſumus, *Apologiæ* nuncupatoriam.

LUDOVICUS CARDUCHI, (Itali Carducci ſcribunt) Regius mathematicus, Matriti ut credo ex Italo parente editus, vertit ex Latina Euclidis translatione, poſt Rodericum Zamoranum:

Elementos Geometricos de Euclides Filoſofo Megarenſe, ſus ſeis primeros libros, traducido el teſto y comentado. Compluti anno 1637. in 4.

Modos de medir Juriſdicciones y Tierras. Matriti 1634.

D. LUDOVICUS CARRILLO ET SOTOMAYOR, Ferdinandi filius ex Franciſca Faxardo & Sotomayor, qui rerum Indicarum concilio præfuit, Alphonſi germanus frater, quem *Davidici Pſalterii paraphraſis* metrica literatorum huic albo inſertum ſuo loco habet, origine Cordubenſis, inibi, aut alio loco, ubi pater magiſtratum gerebat, natus, Jacobæi ordinis eques, ac Fontis-Magiſtri in Bæturia præceptor, ſeu commendatarius. Poſt ſexennium ſtudis majoribus Salmanticæ impenſum, velificatione mutata

Martis caſtra ſequutus eſt, in Hiſpanis nempe triremibus, quatuorque earum præfecturam (Quatralvo noſtri homines vocant) brevi adeptus; nec poſt multum intervallum temporis in ipſo ætatis flore, annum ſcilicet agens quartum ſupra vigeſimum, extinguitur, juvenis ſenili prudentia & correctiſſimis moribus, claſſiariæ ſuæ militiæ ad conjungendam cum virtutis operibus pietate auctor ipſe & exemplar. Prodierunt poſt ejus mortem, Alphonſi fratris cura, partim proſaica, partim metrica, Ludovici noſtri opera, hac inſcriptione conſpicua:

Obras de D. Luis Carrillo. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 4. in quibus, alia inter, Ovidii libellus eſt *De Remedio Amoris*, Hiſpano carmine octo-ſyllabo accurate, & Senecæ libellus *De Brevitate vitæ* proſa oratione redditi. Meminit ibidem Alphonſus, qui notas quaſdam huic Senecæ interpretationi adjunxit, imperfectum reliquiſſe fratrem Ludovicum *De S. Gertrudis rebus geſtis* poema.

Obiit quidem ille XXII. Januarii MDCX.

LUDOVICUS DE CARRION, alias LUDOVICUS CARRIO, Brugis Flandrorum Hiſpano patre Germana matre natus, quod in *Animadverſionibus ad Statii* lib. v. *Theb.* verſ. 200. Gaſpar Barthius annotatum voluit, & Valerius Andreas in *Bibliotheca* ſua *Belgica* non diſſimulat. Lovanii (ait idem Valerius) comparem in iiſdem ſtudiis, ac poſtea æmulum, habuit Juſtum Lipſium; Duaci ac Pariſiis Martino Antonio del Rio a ſtudiis fuit. E Gallico itinere Lovanium redux, & J. U. doctor anno MDLXXXVI. renuntiatus, primo Inſtitutionum Imperialium, deinde Decretorum profeſſor fuit Regius. Quæ vero ſcripſit fere criticam ſpectant, veterumque ſcripta, velut e naufragio tabulas, collegit, recenſuit & auxit:

Hiſtoriarum ſcilicet *Salluſtii fragmenta cum notis.* Antuerpiæ apud Plantinum 1573. in 8.

Cenſorinum De Die Natali. Cui incerti auctoris fragmentum ejuſdem fere argumenti adjunxit. Pariſiis 1583. 8.

Magni Aurelii Caſſiodori De Ortographia libellum. Antuerpiæ 1579. in 8.

Valerii Flacci Argonautica cum *caſtigationum* libello. Ibidem anno 1565. in 8. & in 16. Et Lugduni 1617. in 8.

Antiquarum præterea *Lectionum* libros tres. Apud Plantinum 1576. in 8.

Emendationum libros duos: typis Ægidii Bay. Pariſiis in 4. & in *Face Artium* ſeu *Lampade critica* tomo III.

Lovanii obiit in collegio Divi Ivonis, die XVIII. Junii anni MDXCV. Hæc Valerius Andreas.

LUDOVICUS CARVALHO, Luſitanus, laudatur a Cardoſo, ut *Comœdiarum* (Luſitanarum forſan) auctor. Cardoſus.

LUDOVICUS DE CASANATE, Aragonenſis, ex Turiaſone urbe, cujus erat civis Franciſcus pater, ut veroſimile eſt oriundus, legum ſcientiam eo ſucceſſu perdidicit, alacritate atque præſtantia ingenii ſubnixus, ut poſt umbratiles ſcholas in forum veniens, æquumque proferendi ſe & Hiſpanis ſimul omnibus commendandi theatrum ſortitus Matritenſem curiam, iis etiam minime locum ceſſerit qui doctius ceteris atque facundius cauſas tuerentur. Quare, fiſci rationibus bene conſulturi Aragonenſium rerum ſenatus patres, commendavere eum Regi ante alios quem harum patrocinio præficeret. Darocenſem quoque archidiaconatum Cæſarauguſtanæ almæ obtinuit eccleſiæ. Extat ab eo editum:

Conſiliorum & Reſponſorum volumen primum. 1606. in folio.

De Immunitate Gabellæ pro nobili & fideliſſima urbe Meſſana: diſcurſum hiſtorico-legalem juſti voluminis. Item vulgari ſermone:

Alegaciones en derecho ſobre el Entredicho y ceſacion a divinis, que huvo el año de MDCX. en Zaragoza: quæ MSS. ſervantur in archio regni Aragoniæ, conficiuntque juſtum & ipſæ volumen, id quod a Didaco Joſepho Dormer, chronographo ejuſdem, novimus. Velificatione autem in ſacras literas mutata adornaſſe opus dicitur *Commentariorum in Apocalypſim*, ſive *Catenæ*, nihil de penu ſua, ſed omnia ex aliorum in hunc librum ſcriptis lucubrationibus in rem adducens: quod opus, multis voluminibus contentum, ab heredibus cuidam Franciſcano ſodali venditum, extare Matriti audivimus.

LUDOVICUS DE LAS CASAS, ex familia forſan hac Hiſpalenſi, juris utriuſque doctor, quo tempore Hiſpali ardebat controverſia inter Dominicanos & Franciſcanos edidiſſe fertur:

Defenſorium pro Immaculata Virginis Conceptione. Hiſpali. Itemque:

Pro defendenda pura Conceptione Virginis Mariæ tractatum. Hiſpali 1503. Necnon et:

Defenſorium prædicti Tractatus. Sic Marracius in *Bibliotheca Mariana*, & in *Catalogo* ad annum MDIII. Petrus Alba in *Militia Conceptionis.*

F. LUDOVICUS CASPENSIS, vulgo DE CASPE, a loco natali Aragoniæ regni, a quo ſolent Capuccini cognominari, Cæſarauguſtanus forte apud Waddingum propter metropolis honorem dictus, ad quam is locus

cus pertinet, ſacræ theologiæ profeſſor fuit, & provinciæ ſuæ Aragoniæ Capuccinorum definitor. Scripſit:

Curſum Theologicum complectentem præcipuas materias, quæ in ſcholis tradi & legi ſolent ſecundum ordinem D. Thomæ : duobus voluminibus. Lugduni 1641. fol. apud heredes Laurentii Aniſſon & Gabrielis Boiſſat. *Annales* quoque *Capuccinorum* Bouverii *Apologia* quadam propugnaſſe dicitur.

LUDOVICUS DE CASTANHEDA RAPOSO, Luſitanus, ex municipio ſeu villa de Torres-novas diœceſis Oliſiponenſis, ſacerdos regularis ordinis S. Jacobi in conventu de Palmella, ſcripſit:

A Vida de la Princeſa Doña Joanna hirmaá do Rey D. Juaõ II. de Portugal: ex Catarinæ Pinariæ antiqua relatione, quam omnes alii hujus heroinæ celebratores ſequuti ſunt. Prodiit Oliſipone typis Franciſci Villella 1675.

D. LUDOVICUS DE CASTILLA, Conchenſis eccleſiæ archidiaconus, ac forſan, urbem ad iſtam natales referens, ab *Hiſtoriæ* ejuſdem auctore, Joanne Paulo Martyre Rizo, inter cives illius qui literis quidquam conſignaverunt recenſetur, nullo tamen ejus opere diſerte laudato. Ad quem ego nullus dubito quin hæc pertineant, in bibliotheca comitis ducis Olivarum, dum ea ſupereſſet, extantia, ut ex ejus catalogo manifeſtum redditur:

Un Diſcurſo ſobre el remedio general de las neceſidades de eſtos reynos. MS. in 4. Legitur quoque ibi hæc ſequens nota:

Miſcellaneas varias de muchos y diferentes autores en materias diverſas, que recogió D. Luis de Caſtilla en muchos tomos, lleno todo el caxon primero, y entre ellos hay cartas de Alvar Gomez, Pedro Chacon, y otros. MS. Inventarium horum omnium extat MS. inter libros comitis de Villaumbroſa, lib. 9. *Miſcellaneorum*, fol. 82.

Philippus II. Rex, ſive De Rege Portugalliæ deſignando. MS. in folio.

LUDOVICUS CATENA, vulgo forſan DE LA CADENA, ſecundus academiæ Complutenſis poſt Petrum Lermam, patruum, cancellarius erat eo tempore quo *De doctis Hiſpaniæ viris* docte & eleganter Alphonſus Garſias Matamorus differebat, qui non vulgari eruditionis præconio Catenam celebravit. Adiri poteſt, de hoc etiam referens, Alvarus Gomezius *De rebus geſtis Ximenii* lib. VIII. unde quæ ad rem *Bibliothecæ* noſtræ pertinent, ne prolixus ſim, hæc habe. Sunt apud ejus heredes:

Orationes: multis eloquentiæ luminibus claræ, quibus ſtudioſorum hominum encomia, qui ad gradus ſeu promotiones aſcendebant, continentur, maximo totius theatri applauſu recitatæ. Pangebat argutiſſima epigrammata, & favebat ingeniis, barbariemque a Complutenſi academia pro virili propulſandam curavit. Hæc ille.

LUDOVICUS CERQUEIRA, Luſitanus, ex oppido Alvito, Societatis Jeſu ſacerdos, Tiberienſis factus epiſcopus titularis gubernavit ad mortem uſque Chriſtianitatem Japonicam, quæ anno MDCXIV. ætatis ſuæ LXII. eum oppreſſit, de quo plura Alegambius. Scripſit:

Manuale Caſuum conſcientiæ: quod Japonice verſum typis editum fuit in parochorum uſum.

De morte glorioſa ſex Martyrum, qui anno MDCIV. in Japonia pro Fide paſſi ſunt. Romæ apud Bartholomæum Zannetum 1607. in 8.

De morte item *Melchioris Bugondoni, & Damiani cæci, qui anno MDCV. eamdem ob cauſam occiſi ſunt*. Necnon et:

Literas ad Claudium Aquavivam generalem Præpoſitum, anno MDCXIII.

LUDOVICUS COELLO DE LA BARBUDA, Luſitanus, Oliſipone ortus, propria tamen Caſtellæ lingua, quæ notior eſt, conſcripſit:

Reyes de Portugal y empreſas militares de los Luſitanos. Oliſipone 1624. anno in 4.

Apologia de la Fidelidad Portugueſa.

LUDOVICUS COLLADO, medicus doctor Valentinæ academiæ, corporum ſectionis anatomicæque diſciplinæ omnis peritiſſimus, eo tempore Valentiæ profitebatur quo in Caſtellana Regum curia, velut Æſculapius alter Podaliriuſve, habebatur Franciſcus Valleſius, cui ne in aliquo cederet aut ſecundus eſſet, recuſavit, etiam vocatus, eo venire, urbano iſto uſus joco, *miram videlicet rem futuram ſi vallis ſub ſe collem haberet*, in cognominibus Valleſii ac ſuo feſtiviſſime ludens. Scripſit ergo, Valentiæ ſemper manens:

In Galeni librum de oſſibus commentarium. Valentiæ 1555. in 8.

Ex Hippocratis & Galeni monumentis Iſagogem ad faciendam medicinam. Ibidem apud Philippum Mey 1561. in 8.

De Indicationibus librum unum. Ibidem apud Davidem Perez 1572. in 8.

Inedita alia reliquiſſe eum ad Hippocratem & Galenum, quæ poſteriores medici, veluti Cynoſuram, ſectati ſunt, affirmat cum exaggerata hominis laude Gaſpar Eſcolanus li-

libro v. *Hiſt. Valent.* cap. XXXIII.

LUDOVICUS COLLADO, Bæticus, Nebriſſenſis, Mediolani merebat ſub Philippo II. Rege Maximo architectus militaris Inſubrici ſeu Lombardiæ exercitus cum lingua vulgari Italiæ dedit foras:

Prattica manuale di Artigleria: ad D. Carolum de Aragonia, Terrænovæ ducem. Venetiis 1586. in fol. apud Petrum Duſinellum, quæ & ibidem prodiit 1606. fol. apud Hieronymum Bordonum. Et Mediolani 1641. in 4. quam deinde Hiſpanicam fecit hac inſcriptione:

Practica manual de Artilleria, en que ſe trata del arte militar, de las maquinas de los antiguos, de la invencion de la polvora y un examen de Artilleros. Mediolani apud Paulum Gerardum 1592. in folio. Laudat in præfatione hujus operis quoſdam Hiſpanos, quibus palmam in hac profeſſione modeſte defert, Petrum Navarrum, illum comitem fama ſatis clarum; Ludovicum Pizaño, tormentariæ rei alicubi præfectum; Ferdinandum quoque a Costa, centurionem, alioſque: dignus ipſe quem principatu iſtius argumenti ornatum plures velint, egregia ejuſdem artis cognitione inſtructi.

F. LUDOVICUS DE CONCEPTIONE, Luſitanus, ex Reformatis Sanctiſſimæ Trinitatis ſodalibus, natus in oppido Avis, pluribus annis theologiæ lector, ſemelque & iterum diffinitor generalis. Scripſit:

Examen veritatis Theologiæ moralis per ſingulares caſus & quæſtiones. Matriti 1655. in folio. Hujus prioris tomi poſteriorem parabat, qui forte iſte eſt quem editum audivimus Matriti 1666. folio. Nomine quoque totius familiæ ſuæ Excalceatorum:

Pro Immaculata Conceptione Deiparæ Virginis Mariæ ſummariam, brevemque oraticnem ſimul & informationem in folio. Prodiit quoque ejuſdem:

Examen Theologiæ moralis de Poteſtate Regularium. Compluti 1678. in folio.

Vivebat adhuc anno MDCLVI. jam ſeptuagenarius.

LUDOVICUS COPIANA (an ex regno Valentiæ?) ſcripſit, quaſi contraponens celeberrimo operi *Geſtorum Dei per Francos*:

Atroces hechos de impios Tyranos por intervencion de Franceſes, o atrocidades Franceſas exequutadas por impios Tyranos. Valentiæ 1635. 8.

F. LUDOVICUS DE CORDUBA RONQUILLO, ex ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, quem profeſſus fuit in cœnobio urbis Ubetenſis, ſacræ theologiæ magiſter, poſt adminiſtratam provinciam Bæticam Carthaginis Americanæ creatus præſul venit ad Indos, unde reverſus ad Hiſpaniam Granatæ diem ſuum obiit, deſignatus jam Truxilienſis in iiſdem regionibus Indicis antiſtes. Ediditſe fertur:

Sermones funebres de los Excelentiſimos Señores Condes de Olivares.

LUDOVICUS CORREA, commendatur poſteris hiſtorico opere, quod confeciſſe dicitur, ſcilicet:

Conquiſta del reyno de Navarra (cui interfuit ipſe). Toleti apud Joannem Varela 1513. in folio: ad D. Guterium de Padilla, Calatravenſis ordinis majorem commendatarium, Militarium Ordinum ſenatus præſidem.

LUDOVICUS CORREA, qui centurionem ſe appellat, ineditam reliquit:

Arte militar eſpeculativa, y practica. MS. inter libros comitis de Villaumbroſa.

LUDOVICUS CORREA DA SILVA, Oliſiponenſis, Franciſci Correæ, domini de Bellas, filius, ſacerdos, theologus & juriſconſultus, abbas eccleſiæ ac monaſterii de Lordello cognominati, ſcripſit vulgo commendatam, at rarius viſam:

De Immunitate Eccleſiarum ad Caput Inter alia Relectionem &c. In monaſterio ipſo Lordelli editum commentarium. Georgius Cardoſus in ſchedis ad *Bibliothecam Luſitanam* huic quoque attribuit *Proceſſum Can. S. Joannis Evangeliſtæ*; atque item Ludovico Correa *Allegationem pro Catharina Brigantina* in cauſa ſucceſſionis in regnum. Nempe cum profeſſor eſſet Conimbricenſis Decretorum, conſuluit Henricus cardinalis Rex hujus lycei doctores de ſucceſſione regni, & ipſe Ludovicus ex plurium tractatibus, una cum Antonio Valaſci Cabazo, veſpertino legum profeſſore, & doctore Felice Teixeira, & licentiato Alfonſo de Lucena, Catharinæ Brigantinæ ducisſæ procuratoribus, confecit *Allegationes Juris*, oblatas altiſſimo & potentiſſimo Regi Henrico in cauſa ſucceſſionis horum regnorum pro parte dominæ Catharinæ, ejus ex fratre neptis, filiæ Infantis D. Eduardi ejuſdem Regis fratris XXII. Octobris MDLXXIX. Prodierunt ex officina Antonii Ribeiro & Franciſci Correa in Almeiria Februario menſe 1580. Exemplum MS. extat in bibliothecæ Vaticanæ codice 5455. Sed hic diverſus omnino eſt ab abbate Lordellenſi, atque eo antiquior, qui forte eſt Ludovicus Luſitanus, a Covarrubia laudatus *1. Variarum XIII.* num. 6. *Ludovicus Luſitanus* ex *Comment. ad L. Si is qui utrum D. De rebus dubiis.*

D.

D. LUDOVICUS CRESPI ET BORJA, Valentinus, ex urbe regni principe, unus ex præpoſitis (Pavordes appellat idiotiſmus gentis) qui Valentinæ eccleſiæ metropolitanæ addicti in ſchola tamen bonas horas docendæ collocant juventuti, archidiaconuſque in eadem eccleſia Saguntinus, ſeu de Morviedro, theologiam profeſſus fuit ex primæ horæ cathedra, doctus æque ac pius ferviduſque eccleſiaſtes, cui animarum ſalus concionum ſacrarum unicus fuit ſcopus. Vidimus hunc Matriti vaſtiſſimum Jeſuitarum Collegii Imperialis templum facundiæ ſuæ atque eximiæ pietatis luminibus implentem, numeroſiſſimamque concionem ab ara maxima ad valvas uſque, & in feneſtris, non ſolum ab ore unius pendere immobilem, ſed & una cum eo, cum perorandum fuit, effuſiſſimo luctu, & vocibus non obſcuris aut demiſſis, reatuum ſuorum veniam a Deo poſcere, ac pœnas commeritas deprecari. Oratorium Sancti Philippi Nerii Valentinis fundavit, ipſe unus ex ſodalibus presbyteris fructuoſæ hujus familiæ. Oriolanus inde præſul die XXIII. Octobris MDCLI. ac die 11. Septembris MDCLVIII. Placentinus fuit renuntiatus. Quam poſtremo dictam eccleſiam regebat cum venit legatus Regius ad Alexandrum VII. Pontificem Maximum in cauſa immunitatis Deiparæ Virginis: in quo quidem munere ſumma prudentia & conſtantia animi ſignificationem ſedis Apoſtolicæ, quam maxime potuit, cauſæ favorabilem, literis bullatis univerſo Chriſtiano orbi expreſſam, magna cum ſui nominis laude obtinuit. In Hiſpaniam reverſus, & ab eccleſia ſponſa Matritum veniens letali morbo correptus in oppidulo agri Toletani, Novés dicto, ſpiritum Deo tradidit, non ſine documento aliquo, ut fama eſt, commoti & plaudentis cœli, haud naturali concentu, ſupremo obeuntis actui, cui ſeſe tam ſerio diligenterque præparaverat. Edidit:

Propugnaculum Theologicum Diffinibilitatis proximæ ſententiæ piæ negantis Beatiſſimam Virginem Mariam in primo ſuæ Conceptionis inſtanti originali labe fuiſſe infectam, objectum Hyacintho Arpalego Doctori Theologo. Valentiæ ex officina Bernardi Nogues anno 1653. in 4. Arpalegus Innocentii Papæ X. judicio & examini ſubjecerat libellum ſupplicem, in eoque quoquomodo ſpectantia ad proximam diffinibilitatem ſententiæ negantis contractionem peccati originalis in beatiſſima Deipara.

Quæſtiones ſelectas morales, in quibus novæ aliquæ doctrinæ Joannis Caramuelis Epiſcopi Miſſienſis confutantur. Lugduni apud Laurentium de Aniſſon 1658. 4.

Vertit quoque ex Italico, qua lingua non minus quam Hiſpana proprie loquebatur, imo & ad populum conciones habebat:

La Vida de San Felipe Neri. Valentiæ anno 1651. 4. Dederat olim foras, ſub anagrammatico nomine Silvii Cipres de Povar:

Tractatum de Origine, & progreſſu Præpoſiturarum Sanctæ Eccleſiæ Valentinæ. Romæ, ubi cauſam præpoſitorum defendebat, anno 1641. Quod opus laudat D. Laurentius Mattheu & Sans volum. 1. *De Regimine regni Valentiæ*, cap. IV. §. III. num. 94.

Frater germanus fuit Ludovicus noſter D. Chriſtophori a Creſpi de Valdaura, Aragoniæ ſupremi concilii præſidis, ſeu vicecancellarii ut vocant, ſummi literis, prudentia, integritate, magnitudine animi, pietate viri, quem ſuo loco hujus noſtræ *Bibliothecæ* exhibemus.

F. LUDOVICUS A CRUCE, Luſitanus, Brigantinus, honeſtis parentibus natus, in Bæticam ſe conferens fratribus ſe applicuit Minoribus in Sancti Gabrielis provincia. Compluti optimo edito literarum ſpecimine Romam fuit remiſſus una cum Joanne Baptiſta Moles, procuratore generali, ut a ſecretis ei eſſet. Provinciæ Terræ Laboris præfecturam, deindeque ſacrarum Deo virginum S. Claræ apud Neapolitanos regimen adeptus, jam & muneribus exercitatus, Romam transfertur ut ſacro Lateranenſi templo pœnitentiarius deſerviret, collegiſque præeſſet. Demum ſub Gregorio XV. creari meruit vicarius generalis Minorum Strictioris Obſervantiæ in Italia degentium, quibus ſe olim aggregaverat. Qua gubernationis ratione ab Urbano Papa VIII. abrogata, quod minus univerſo ſodalitio expediret, receſſit ad priſtinam pœnitentiæ adminiſtrationem. Hoc etiam retento munere præpoſitus jam iterum Neapolitanæ provinciæ creatus, ad comitia ordinis generalia Toleti celebranda ad nos profectus, Cæſarauguſtæ obiit VII. idus Maii anno MDCXXXIII. ætatis ſuæ LXVII. Vir fuit ſeveritate in ſe ipſum, religioſaque obſervantia ſpectabilis, aſſiduuſque in ſtudiis, ut Lucas Waddingus ait, ex cujus totidem fere verbis hæc noſtra repræſentavimus. Scripſit:

Diſputationes morales in tres Bullas Apoſtolicas Cruciatæ, Defunctorum & Compoſitionis. Cui adjicitur:

De Electione opinionum appendix. Lugduni, præſtante operam eodem Waddingo, apud Jacobum Proſt anno 1634. in 4.

In Bullam Cœnæ Domini volumen alterum: de quo edendo cogitabat eo tempore quo *Bibliothecam Franciſcanam* dedit foras idem Waddingus.

Tra-

Tractatum de piis legatis relictis fratribus Minoribus : in quo probat licere hæc admittere ſecundum cautiones a Divo Bonaventura præſcriptas in *Regulam Minorum.*

Dubia aliquot *moralia* : quibus in pœnitentiaria domo Lateranenſi docte reſpondit. Hæc omnia tribuit ei Waddingus , & Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* , die IX. Maii litera L.

De Jubilæo tractatus adſervatur MS. in bibliotheca Barberina , codice CCX.

De eo ſcripſerunt Joannes a Trinitate in *Chronico Prov. S. Gabrielis* I. parte, lib. III. capite XXXIII. Emmanuel da Eſperanza in *Chron. Provinciæ Portugalliæ* lib. I. cap. V. Waddingus & Cardoſus laudati.

LUDOVICUS A CRUCE , ſcripſit , Antonio de Leon auctore in *Bibliotheca Nautica* , pagina 149:

Inſtruccion y aviſos de las derrotas y carrera de las Indias. MS.

LUDOVICUS CRUCIUS ſive DE CRUCE , Luſitanus , Oliſipone natus , in Societate Jeſuitica floruit Latina eloquentia , maxime poetica , Græcæque & Hebraicæ linguarum notitia. Artem rhetoricam duodecim annis cum docuiſſet ad interpretanda ſacra Biblia vocatus fuit , unde ad amatam ſibi dicendi artem remeavit , eamque denuo per biennium profeſſus eſt. Latino is atque eleganti carmine expreſſit:

Davidis Pſalmos CL. Qui prodierunt Ingolſtadii anno 1597. Neapoli 1601. Mediolani 1604. Lugduni 1608. & alibi.

Tragicas & Comicas Actiones plures. Lugduni apud Horatium Cardon anno 1605. in 8. *Quas ego perlegens* (Antonius inquit Poſſevinus in *Apparatu Sacro*) *fateor me & multiformem Dei ſapientiam , & multitudinem ejus miſericordiarum ſæpius collaudaſſe , qui, quod peroptandum eſt in flagitioſorum hiſtrionum comœdiis ablegandis , rationem etiam hoc ævo moſtraverit , qua omnis omnium hominum ſtatus juvari queat cum vera jucunditate. Res vero ipſæ tam variæ atque multiplices , adeo Latine & proprie , idque non ſoluta ſed ligata oratione enuntiatæ , indicant quænam inde ad excolendam etiam linguam promi queat utilitas.* Hæc ille.

Vitam quoque , ſed proſa oratione , ſcripſit *Dominici Joannis , Coadjutoris temporalis,* ejuſdem Societatis : quam MS. ſervari in tabulario ejus Romano affirmat Philippus Alegambius.

Corporeis vinculis ſolutus Conimbricæ, qua in urbe tot adeptus fuit eloquentiæ etiam extemporalis atque Appollineæ facultatis palmas , ad plures abiit XVIII. Julii MDCIV.

LUDOVICUS DE LA CUEVA , Granatenſis , presbyter , Cæcilii nomine , in hac urbe nati , voluit in eo dignoſci libro , quem de rebus patriis ita inſcriptum elucubravit:

Dialogos de las coſas notables de Granada y lengua Eſpañola , y otras algunas coſas curioſas. Hiſpali anno 1603. in 4. ad D. D. Ferdinandum Niño de Guevara , Hiſpalenſem antiſtitem , S. R. E. cardinalem , cujus ex familia erat. Mathematicarum diſciplinarum non mediocriter peritum fuiſſe eum prædicat, in *Hiſtoria Granatenſis urbis* , Franciſcus Bermudez de Pedraza.

D. LUDOVICUS DAVALOS , reliquit ineditum hujus inſcriptionis commentarium:

Cartapacio que contiene las Patentes y Titulos de Maeſtres de Campo , Generales , Lugartenientes , y otras Ordenes (credo oficios) *militares , aſi de los Reyes , como de los Governadores de los Exercitos. Noticia de la Reformacion de la Milicia , que hizo Carlos V. en Lombardia , y la forma que ſe tiene en la guardia del Caſtillo de Milan , y otras Fortalezas , y diferentes deſpachos militares.* MS. extat in 4. inter libros qui excellentiſſimi comitis de Villaumbroſa olim fuere.

LUDOVICUS DIAZ FRANCO , Oliſiponenſis , philoſophus , adhuc juvenis compendium edidit philoſophiæ ita nuncupans:

Doctrina Filoſofica. Oliſipone apud Petrum Craesbeck 1618. 4.

LUDOVICUS DIEZ DE AUX , nobili familia natus in Aragoniæ regno urbeque Cæſarauguſta , facili ſtilo uſus , tam pedeſtri quam rhythmis ligato , ſcripſit:

Las Fieſtas de Zaragoza a la Santa Madre Tereſa de Jeſus.

Fundacion de la Capilla de nueſtra Señora del Pilar. Cæſarauguſtæ anno 1594. Simulque , ut credo:

El Catalogo de los Obiſpos y Arzobiſpos de Zaragoza : quem tribuit ei Vincentius Blaſcus in *Aragoniæ Hiſtoria* , lib. ultimo, capite XXXVII.

Aurelio Prudencio , Hymnos traducidos. Anno 1619. in 8. Cæſarauguſtæ apud Joannem de Lanaja.

Compendio de las fieſtas de Zaragoza por la promocion del M. Fr. Luis de Aliaga en Inquiſidor general. Ex eadem officina , anno 1619. in 4.

LUDOVICUS DOMINGUEZ , interpres Hiſpanus eſt primæ ſecundæ ac tertiæ partium:

De D. Reynaldos de Montalban Emperador

dor de Trapiſonda : quas ex Italico anonymi communicavit otioſorum vulgo , qua lingua inſcripta hæc fabuloſa hiſtoria eſt *L' Inamoramento del Imperator D. Carlo.* Perpiniani apud Sanſonem de Arbus 1589. in folio.

F. LUDOVICUS DE ESTRADA , Ciſtercienſis monachus Vallisbonæ monaſterii, poſt adminiſtratam totam congregationem Hiſpanicam generalis ut vocant reformatoris munere functus abbatiam de Iranzo in regno Navarræ , geri perpetuo ſolitam , a Philippo Rege IV. accepit. Scripſiſſe dicitur:

Exordium Congregationis Montis-Sion in Hiſpania : libro uno ; ſed qua lingua non dicunt domeſtici.

F. LUDOVICUS DE ESTRADA , Ciſtercienſis , Hortenſem domum , natalem ſibi religioſi ſtatus locum , totamque Hiſpanicam congregationem literis & pietate decoravit egregie , viris principibus , atque adeo Philippo II. Regi prudentiſſimo , ſumme carus & commendatus. In Complutenſi academia collegium ſodalibus ædificavit ; Hortenſe monaſterium abbas rexit, ubi & ſanctorum prioris ævi antiſtitum , Roderici Toletani , Martinique Seguntini , de cœlo , ut fama eſt , ſibi monſtratis , quæ hucuſque latuerant , corporibus , in locum ſublimiorem translatis, pium hoc & eccleſiaſticum officium ſanctis animabus exhibuit. Illuſtrium ejus virtutum, flagranterque deſideratæ & procuratæ ſacris concionibus , ac totius vitæ exemplo , mortalium ſalutis documenta , dum viveret , præſtita redolentes quidem auctoris ſui pietatem libri teſtatiora poſteris fecerunt. Hi ſunt illi:

In Regulam Sancti Benedicti libri x. in folio.

Epiſtolarum ad diverſos liber unus.

Sermonum de Sanctis liber unus.

Sermonum de Tempore liber unus.

De modo recitandi Roſarium B. Virginis liber unus. Compluti 1570. in 16. Barcinone, Matritique , & alibi ſæpius.

De Laudibus Sancti Eugenii , & corporis ipſius ad urbem Toletanam translatione liber unus. Toleti 1578. 4.

Apologiæ pro Religioſis Societatis Jeſu liber unus : nempe , ut ait *Bibliothecæ* auctor *Ciſtercienſis*) Societatis patres , Cæſarauguſta excluſos , unica ad populum primoreſque urbis concione (quæ hæc forſan *Apologia* eſt) reſtitui procuravit.

Epiſtola ad eoſdem , poſt S. Ignatii eorum fundatoris obitum : digna vere (ait idem *Bibliothecæ* ſcriptor) quæ annalibus ejuſdem Societatis inſereretur. Extat hæc edita Hiſpanice , Italice & Latine.

Populari etiam lingua dedit:

Roſario de Nueſtra Señora y ſumario de la vida de Chriſto. Compluti anno 1571. in 8. niſi idem opus ſit cum Latino ſuperius laudato. Certe hic liber Italice editus fuit , interprete Odoardo de Moraes , Florentiæ apud Georgium Mareſcottum anno 1584. in 16. Et Romæ apud Dominicum Baſſam 1588. in 12.

Manuſcriptam vidimus:

Una Carta y Diſcurſo en aprobacion de la Biblia Regia y ſus verſiones , y juizio de la que hizo del Nuevo Teſtamento de Arias Montano. Matriti habet in ſchedis ſuis D. Gaſpar Ibañez de Segovia , marchio Acropolitanus. Conditur ſub hoc epitaphio apud Hortenſes:

FRATER LUDOVICUS ESTRADA,
MONACHUS , HUJUS SACRI
COENOBII
ABBAS , SACRORUM BIBLIORUM
SCRUTATOR DILIGENS , ET DIVINI
VERBI ADMIRABILIS PRÆDICATOR.
OBIIT IV. NON. JUNII ANNO
MDLXXXVIII.

D. LUDOVICUS DE EXEA ET TALAIERO , Aragonenſis , juriſconſultus , clarus vir dignitate ac juris ſcientia , poſt patria alia togæ munera venit in curiam invitatus ad Aragoniæ ſupremi concilii locum , ubi & alterius S. Cruciatæ aſſeſſor fuit : unde reverſus in Aragoniam magnum Juſtitiæ regni hujus officium nunc exercet. Dabat olim:

Diſſertationem fiſcalem de Juriſdictione ducis belli juxta Foros Aragonum. Circa annum 1668. in 4.

Diſcurſo Hiſtorico-Juridico ſobre la inſtauracion de la Santa Igleſia Ceſarauguſtana en el Templo Maximo de S. Salvador librada la Ciudad de la ſervidumbre Sarracena. In fol.

LUDOVICUS FERNANDEZ , Luſitanus , Oliſiponenſis , Societatis Jeſu , edendas miſſit:

Annuas Literas e Maluccis inſulis anni MDCIII. Ubi mortuus eſt anno MDCIX.

LUDOVICUS FERNANDEZ TARANCON , ſcriptum reliquit , Gundiſalvo Argote de Molina , qui poſſidebat ſæculo præterito inter alia MSS. referente:

Kalendario de coſas ſucedidas en Baeza.

LUDOVICUS FERREIRA DE AZEVEDO , Luſitanus , Oliſiponensis , Regii archii Portugalliæ regni philarchus (Guarda mor da Torre do Tombo appellat vernaculus uſus) ſcripſiſſe dicitur multa *Genealogica*

Poeticaque, tam prosa quam versa oratione, ex quibus:

Sumario de Antiguedades de entre Douro e Minho. Laudat marchio Montisbelli, Felix Machado, in suo memoriali, pag. 221.

Tratado sobre el lugar que les toca a los Embaxadores de Portugal. Lusitane MS. extat in quodam codice bibliothecæ quæ fuit Matriti comitis de Villaumbrosa.

LUDOVICUS FERRER, Caravaca regni Murciæ oppido nobili oriundus, Jesuitarum sodalis, transtulit in Hispanam ex Latina lingua Francisci Costeri, ejusdem Societatis, libellum:

De la Congregacion de Nuestra Señora. Matriti apud Joannem de la Cuesta anno 1607. in 16.

Cinquenta Meditaciones de Nuestra Señora y otras tantas de la Pasion de Christo ejusdem Costeri. Scripsit autem proprio Marte:

Devocion del acto de contricion. Matriti apud Michaelem Serrano 1614.

De la oracion y meditacion. Ibidem typis Regiis anno 1611. in 16.

LUDOVICUS FIGUEIRA, Lusitanus, Almodovarensis in Eborensi diœcesi, Societatis presbyter, missus in Brasiliam scripsit ibi:

Grammaticam hujus linguæ. Olisipone in 12. Martyrque passus est una cum tredecim sociis, quos ex Portugallia ad procurandam Evangelii messem ducebat, naufragio facto ad ostium fluvii Amazonum, a barbaris illius oræ antropophagis interemptus, & pro more comestus.

F. LUDOVICUS DE FIGUEREDO, (incertum nobis cujus religiosæ familiæ) foras emisit:

Oraciones y exercicios de obras devotas recopiladas de la sagrada Escritura. Medinæcampi in 24.

F. LUDOVICUS FLORES, Dominicanus, in Japonia martyr, scripsit:

Relacion de los sucesos de la Christiandad del Japon hasta XXIV. de Mayo del año MDCXXII. Erat MS. in bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado, ut refert Antonius de Leone in *Bibliotheca Orientali*, pag. 38.

F. LUDOVICUS FONDONI, gente Valentinus, ordinis Seraphici, scripsit vulgari sermone:

De la muerte y del modo de aparejarse para ella. Valentiæ apud Chrysostomum Garriz 1621. 4.

Tratado del divinissimo Sacramento del cuerpo y sangre de Nuestro Señor. Apud eumdem 1614. in 4.

LUDOVICUS DE FONSECA COUTINHO, Lusitanus, scripsit:

Tratado de la Aguja fixa, y del modo de saber por ella la longitud: MS. Antonius de Leon in *Bibliotheca nautica*, pag. 150.

F. LUDOVICUS A SANCTO FRANCISCO, Lusitanus, doctor theologus, olimque juris Pontificii interpres, ad album tandem fratrum Minorum pertinere voluit sacrum ordinem Observantiæ in S. Jacobi provincia ingressus, Romæ edidit:

Globum canonum & arcanorum linguæ sanctæ, ac divinæ Scripturæ: ad Ferdinandum Medicæum, S. R. E. cardinalem. In officina Bartholomæi de Grassis anno 1586. in 4. Ad hunc auctorem & opus respexit Lucas Waddingus in opusculo *De Hebraicæ linguæ origine, præstantia* &c. quod una cum Marii Calasii *Concordantiis sacrorum Bibliorum* editum fuit: *Ludovicus Lusitanus*, ait, *Minorita, post publicam in academia Salmantina Imperatoriarum & Pontificiarum legum interpretationem, & post theologiæ professionem inter Minores, quinquagenarius & ultra huic se adjunxit disciplinæ* (scilicet Hebraicæ linguæ studio) *ut ipse fatetur in prologo suarum Institutionum Hebraicarum, in qua tam doctus evasit ut quædam sui ingenii & eruditionis in hoc argumento transmiserit ad posteros monumenta.* Hæc Waddingus.

Orationem funebrem in obitu Fr. Marci Valladarii, ejusdem instituti procuratoris & generalis vicarii. Ibidem 1587. 4.

LUDOVICUS FRANCO, Lusitanus, scripsit metrica quædam variis linguis. Ait Cardosus.

LUDOVICUS FREIRE DE SILVA, Lusitanus ut credo, astronomus, cum Barcinone degeret ad Cardonæ ducem scripsit:

Efemerides generales de los movimientos de los cielos por LXIV. años, desde el de MDCXXXVII. hasta el de MDCC. segun Tichon y Copernico: opus septem voluminibus divisum, quorum primo tantum, ut suspicor, data lux est. Barcinone apud Petrum de Lacavalleria 1638. 4.

LUDOVICUS FROES, Lusitanus, ex Pacensi urbe (Beja vulgo audit) Eborensis sacri territorii, Jesuitarum sodalis, XLIX. annis in Oriente, totisque XXXIV. in Japonia insula ecclesiæ illius laboriosissimæ fuit minister, scripsitque inde:

Epi-

Epiſtolas xxvi. De rebus Japonicis ab anno Chriſti MDLXIII. ad uſque MD..... quæ apud varios auctores extant, qui literas hujuſmodi collegerunt. Georgius Cardoſus in *Agiologii Luſitani* tomo III. die XXIV. Maii laudat volumen primum *Epiſtolarum* ex Oriente miſſarum, Eboræ excuſum anno 1570. in quo Frois noſtri leguntur epiſtolæ. Ex his unam ſeorſim editam vidimus xx. Februarii MDLXXXVIII. Romæ apud Zannetum anno 1590. 8.

Hiſtoricam Relationem de legatione Regis Sinenſium ad Taicoſamam Regem Japonum anno MDXCVI. inſtituta & de horrificis prodigiis legationem proxime antegreſſis. Hanc Italis communicatam vidi Franciſci Mercati cura, atque editam Romæ apud eumdem Zannetum 1599. 8.

Hiſtoricam Relationem de rebus per Japoniam anno MDXCVI. a Patribus Societatis Jeſu durante perſequutione geſtis.

Hiſtoricam Relationem de glorioſa morte XXVI. Crucifixorum pro Chriſto in Japonia die V. Februarii MDXCVII. ſub Taicoſama Rege, inter quos tres fuerunt Societatis Jeſu. Hæ tres *Relationes* ex Luſitana lingua, ut credere par eſt, Italicas fecit Gaſpar Spitillus, ejuſdem Sodalitii, Romæque prodierunt ex Zanneti officina 1599. in 8. Deinde ex Italico Latinæ Moguntiæ typis Joannis Albini eodem anno in 8.

Narrationem mortis Quabacondoni ſeu Taicoſamæ Imperatoris Japoniæ. Denique, ſi diverſum ab *Epiſtolis* eſt, de quo dubitat Alegambius:

De Japonum moribus, conſuetudinibus, inſtitutis, ritibus, cæteriſque, quæ ad Japonum naturam, ingenium ac religionem pertinent.

Obiit Nangaſachi Japoniæ Julio menſe anno MDXCVII.

LUDOVICUS GAITAN DE VOZMEDIANO, Toletanus, dedit vernaculo ſermone ex Italico:

Las Novelas de Juan Baptiſta Giraldo Cinthio. 1590. 4.

F. LUDOVICUS GALINDO DE S. ROMANO, Peruanus, ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, ſcripſit:

Voces que da el entendimiento a la voluntad. Limæ 1666.

LUDOVICUS GALVEZ DE MONTALVO, Antiquarienſis, aliis Guadalaxarenſis, verſu proſaque oratione contexuit paſtoralem fabulam hujus tituli:

El Paſtor de Filida. Matriti 1582. & 1590. & 1600. in 8.

El Llanto de S. Pedro: ex Italico Ludovici Tanſili. Toleti 1587. 8.

Laudatur a Lupo Felice de Vega in *Præconio Iſidori Matritenſis Agricolæ*, & in *Lauru Appollinis*. Vertiſſe eum Torquati Taſſi epicum poema alicubi lego, fuiſſeque Hieroſolymitani Joannitarum ordinis, obiiſſeque in Sicilia, alias in mari.

LUDOVICUS GEORGIUS, Luſitanus, duorum librorum auctor dicitur a Georgio Cardoſo, ſcilicet:

Deſcricaõ de la China.

Tabulas Nauticas.

LUDOVICUS DE GIBRALEON, Bæticus, ex cognomine hujus provinciæ oppido forſan appellatus, Neapoli majorem partem vitæ manſit, ſacriſque fuit initiatus. Edidit is parum limato ſtilo, inductis eo ex Italica lingua paſſim vocabulis, poema ſic nuncupatum:

Hiſtoria Partenopea: ſive de rebus geſtis Magni Gonſali, octo libris, eo metri genere quod nos dicimus Coplas de arte mayor. Romæ 1516. folio apud Stephanum Guilleri. Leo X. Pontifex in literis pro editione conceſſis *dilectum filium magiſtrum Aloyſium de Gibraleon, clericum Neapolitanum, ſcriptorem & familiarem ſuum* appellat.

LUDOVICUS GOMEZ, Toletanus, Jeſuita, Manilæ in Philippinis inſulis, ubi ut plurimum vixit, ſtrenua navata opera ſaluti animarum illius gentis, ſcripſiſſe dicitur:

Opuſcula plura *de rebus divinis*: lingua Tagallica, cujus in aliquot Philippinarum inſulis eſt uſus. Sub Aloyſii nomine, quod idem cum Ludovico eſt, meminit hujus Alegambius.

LUDOVICUS GOMEZ DE TAPIA, dedit, a ſe in linguam Caſtellæ vulgarem converſum:

Las Luſiadas, poema Luſitanum Ludovici Camoeſii: adjunxitque breves notas. 1580. in 8. Salmanticæ.

LUDOVICUS GOMEZIUS, vulgo GOMEZ, gente Valentinus, patria Oriolenſis, juriſconſultus, cognomento Subtilis, quod ei ſummum & valde ſagax ingenium peperit, exacta quidem juris utriuſque cognitione inſtructus, Bononiæque inter ſodales Clementini Hiſpanorum collegii aliquandiu verſatus, in Patavino gymnaſio ab anno MDXXII. Juſtiniani prius inſtitutiones una cum Franciſco Bebio Rhegienſi, deinde jus Canonicum, collega Marco Mantua Bonavidio, interpretandi ſuſtinuit partes, uſque dum,

poſt decurſa feliciter ſcholæ ſtadia munuſque profeſſorium, ſacræ Romanæ curiæ judicibus (Rotam populari ſermone appellant) non ſine fauſto iſtiuſmet ſenatus, eccleſiaſticarumque rerum omine meruit cooptari. Hujus in *Regulis Cancellariæ Pontificiæ* explanandis meritum ingens erga ſummos Chriſti vicarios totumque clericalem ſtatum ante alios emicuit, ſacram quoque pœnitentiariam rexit, ut de ſe ipſe affirmat in procemio earumdem *Regularum*. Sarnenſis inde epiſcopatus virum ad honores natum decoravit, nempe XXIV. Aprilis anno MDXXXIV. promotum, cui præfuit annis novem; Romæ tamen, ut credimus, in collegio judicum toto hoc tempore manens, ſiquidem Antonius Auguſtinus ei in munere iſto ſucceſſit, quod in elogio illius jam annotavimus. Sed obiiſſe apud eccleſiam ſuam anno DLIII. in *Italiæ Sacræ* monumentis legimus. Oriolenſem, hoc eſt in patria, epiſcopum alicubi legitur fuiſſe; electus forſan, namque de hoc altero munere altum alias ſilentium. Opera ejus de juris re hæc vidimus:

In Regulas Cancellariæ Apoſtolicæ Commentaria: non quidem omnes, ſed XIII. tantum, ſuper quibus *optimo ordine & copioſo ſtilo* ſcripſiſſe dicitur a Quintiliano Mandoſio initio ſuorum in eaſdem *Commentariorum*. Hæc anno 1545. Pariſiis, aut 1546. (in qua editione præmittuntur regulæ Innocentii VII. Julii II. Clementis VII. & Pauli III. quæ quidem in aliis editionibus deſiderantur) aut Lugduni 1557. ſæpeque alias edita ſunt. Venetiis 1575. in 4. acceſſerunt primum Joannis Millæi *Adnotationes*.

Deciſſionum Rotæ duo libri prodierunt, cum aliis Joannis Baptiſtæ Coccini, Lugduni apud Laurentium Durand anno 1633. 4. olim autem ſeorſim Pariſiis 1546. Lugduni ac Venetiis 1624. Editæ ſunt quoque inter *Tractatus Doctorum*, volum. XX. parte ſecunda.

De Poteſtate & ſtylo Officii Sacræ Pœnitentiariæ. Laudat ipſe in procemio ad *Regulas*, in fin. quæſt. 1. itemque adnexum ei tractatum:

De Officialibus Curiæ.

De Litteris Gratiæ: neceſſarium animarum curam gerentibus. Romæ per Bartholomæum Graſſium 1587. in 8. priuſque Lugduni apud Carolum Peſnot 1573. in 8.

Ad Titulum Inſtitutionum de Actionibus, ſive actionum civilium & criminalium. Francofurti 1609. in 4. Venetiiſque. Patavii 1523. in folio magno prius. Una cum aliis auctoribus 1574. in folio.

Commentaria in nonnullos Lib. VI. Decretalium Titulos, quos junior ipſe Patavii interpretatus fuit, nempe: *De Conſtitutionibus in cap.* 1. *&* 2. *In Rubricam de Reſcriptis*: *Tractatum Brevium*: *Tractatum Spectativarum* (hic editus eſt ſeorſim una cum Joannis Staphilæi ſimili tractatu Venetiis 1549. & in *Tractatibus DD.* volum. XIV.) *Tractatum Mandatorum de providendo in Caput.* 1. *cap. Cum in multa, cap. Diſpendia, cap. Statutum De Reſcriptis; in Rubr. & Cap. Si pater de Teſtamentis*. Adjungitur his *Oratio* quædam ab eo *habita* 1. *die Octobris anno MDXXXII. cum Rotæ Curia aperiretur*, non inelegans. Edita hæc ſimul cuncta ſunt Romæ 1539. in 4. & in corpore *Repetit. Juris Canonici*.

In Rub. & cap. Licet in tua diœceſi De Rerum permut. in 6. Hujus meminit *Elenchus* omnium *auctorum Juris*.

Compendium utriuſque Signaturæ: una cum *Regulis Cancellariæ*, ſubjunctum nempe Regulæ *De non judicando juxta formam ſupplicationis*.

In Rubricam Digeſtorum, Si certum petatur.

In Cap. I. De Accuſationibus libri quinti Decretalium.

Clementinæ cum *Gloſſa*, manu Gomezii exarata, fuerunt in bibliotheca Antonii Auguſtini, qui ei in munere auditoris ſacræ Rotæ ſucceſſit, ut ex hujus *Bibliothecæ* apparet *Elencho*.

Tractatum an Papa poſſit incurrere labem Simoniæ. Tribuit Ludovico Gomezio auctor *Pontificiæ Bibliothecæ*.

De Nobilitate opus. Laudat Tiraquellus de eodem argumento ſcribens cap. 1. in fine, cujus auctor ipſe meminit (ad *Regulas* Julii II. ſcilicet in *Commentariis ad Regulas Cancellariæ* in editione Pariſienſi anni 1546. & ante ipſas *Cancellariæ Regulas*; a quarum aliis editionibus abeſſe ſolent dictæ Julii II. Innocentii VIII. Clementis VII. & Pauli III. Regulæ) his nempe verbis: *Ideo breviter agam remittendo me ad ea quæ dixi in tractatu Nobilitatis, quem direxi Domino Pampilonenſi* &c. In collegio S. Clementis Hiſpanorum Bononiæ cuſtodiuntur hæc ejus alia juridica:

Repertorium Deciſionum Rotæ Romanæ cum aliis Deciſionibus noviter in Rota collectis ex emergentibus dubiis deciſis.

De Contractibus & uſuris.

Commentaria ad Tit. C. de Tranſactionibus uſque ad Tit. C. de his quæ vi metuſve cauſa fiunt.

Commentaria in Clementinas: aliaque.

In lucem emiſſit primus: *Tractatum Reſervationum Papalium ac Legatorum* Ænneæ de Falconibus. Romæ 1539. in 4. Jecerunt primi omnium aliorum Joannes Nevizanus & noſter Gomezius primos lapides:

Elen-

Elenchi omnium auctorum ſeu ſcriptorum in Jure. Quibus ſucceſſit Joannes Fichardus; demumque Joannis Baptiſtæ Ziletti & Joannis Wolfgangi Freimonii opera, quæ in re laudatur, prodiit integrum opus Francofurti 1579. in 4. Præter hæc:

Epiſtolam nuncupatoriam Gomezii ad D. Nicolaum de Aragonia Juriſconſultum, Cubicularium Apoſtolicum, & Sancti Petri Canonicum hujuſmet ad *Nevizanum additionis* laudat *Geſneri Bibliotheca* ſecundo volum. fol. 333. Scripſit etiam, ex occaſione ſumpto argumento:

De Prodigioſis Tyberis inundationibus ab Orbe condito ad annum MDXXXI. commentarios : ad Garſiam Loaiſam, S. R. E. cardinalem. Romæ apud Minutium Calvum eodem anno in 4. Contigerat his diebus inundatio magna Tyberis, quæ eum quoque inter alios, Rotæ ſenator cum eſſet, domo expulit, & in domum cardinalis abire coegit. *Virum doctiſſimum & magnum Romanæ curiæ practicum* jure Gomezium vocat Franciſcus Caldas Pereira in *Conſilio* VIII. num. 4. de quo & Guido Panzirola lib. III. *De Claris Legum Interpretibus* cap. LIV. Marcus Mantua Benavidius in *Epitome viror. illuſtrium* lit. L. vol. 1. *Tractatuum DD.* num. 176. Antonius Riccobonus *De Gymnaſio Patavino* lib. 1. cap. XIIIII. Jacobus Philippus Thomaſſinus ejuſdem argumenti lib. II. cap. IV. Auguſtinus Morla in *Emporio Juris*, epiſtola ad lectorem, & ii qui ad *Regulas Cancellariæ* quidquam commentati ſunt.

D. LUDOVICUS DE GONGORA ET ALCAZAR, auctor dicitur operis cujuſdam de magnitudine Genuenſis reipublicæ, Hiſpana tamen, cum hoc titulo:

Real Grandeza de la Sereniſima Republica de Genova eſcrita en lengua Eſpañola por D. Luis de Gongora Alcazar y Pempicileon (abſtinui a principio monſtroſum hoc adjungere cognomen), *y deſpues añadida y traducida en lengua Italiana por Carlos Eſperon, noble Ginoves, Capellan mayor de la Capilla Real de la Sereniſima Republica de Genova, Protonotario Apoſtolico, Doctor en ſagrada Theologia, y en Leyes Canonica y Civil.* Madriti apud Joſephum Fernandez de Buendia 1665. Et Genuæ apud Joannem Baptiſtam Tiboldi 1669. in fol. Ita habui ex bibliotheca Aproſiana Archangeli Aproſii, Vintimillienſis, Auguſtiniani, pag. 592.

D. LUDOVICUS DE GONGORA ET ARGOTE, nobilibus ex familiis Cordubæ ſuſceptus XI. die Julii MDCXII. parentibus nempe D. Franciſco de Argote, ac Dom. Leonora de Gongora, vir ingenio maximus, poetaque ad ceterorum omnium invidiam, qui nomen ſibi inter nos præcipuum divinæ artis merito pepererunt, generis ſui & profeſſionis princeps a pluribus reputatus. Quippe qui, cum ubertatem & facilitatem ſibi quidam e noſtris jure vindicent, ſermonis puritatem alii, & ſit quos eruditio atque imitatio veterum, ſit quos nervi & robur in primis commendent, haud egre paſſus ille eſt in quibuſdam harum virtutum ſe ab aliis ſuperari, facilitatem & copiam poeticæ majeſtati ac enthuſiaſmo contrariam, puritatem invidioſam prorſus juſto, magnanimoque vernaculam linguam ampliandi & locupletandi propoſito non vane aut imprudenter exiſtimans. Verum in aliis intentato dicendi charactere, ſingularique ſublimis generis forma in heroicis, incomparabili amœnitate in lyricis, jucunditate vernilitate acumineque in ſatyricis & feſtivis, atque in his omnibus ingenio, quem ei non anteponere ſed nec dum comparare audeant, vel qui ſe geſſerint cum eo iniquiſſime, vix reperient. Paucis, ſed ad Cleanthis lucernam elucubratis, perfectiſſimeque ad numeros respondentibus, magis quam librorum mole aut numero clarere voluit. Latinorum vocabulorum pluribus appoſitiſſime uſurpatis pomœria Hiſpanæ linguæ quodammodo extendit. Grammaticorum rhetorumque figuris, aut alluſionum & fabularum uſu, quam obſcuraſſe nonnullis viſus fuit orationem ; plurimorum, qui recta vident, judicio unus ex Hiſpanis videtur ſublimem ſic & vere poeticam, hoc eſt (ut M. Cicero loqui amat) divino afflatam ſpiritu concepiſſe, recordari ut nos faciat veteris ejus de eloquentiſſimo quodam dicti, lingua illius, ſi aliqua ſibi opus eſſet, loquuturos Deos exiſtimari. Quamvis negari non poſſit ſummi atque inimitabilis poetæ ſimias quotidie naſci, quorum impotentem vereque ridiculam audaciam eo loco excipere nos decet, quo loco pumilionis importunitatem, qui præſumeret gigantis gladio ad pugnam uti, exciperemus. Vixit Ludovicus poſt Salmantina ſtudia fere in patria, Madritique undecim annis, ſacerdos ac portionarius tantum Cordubenſis ſuæ eccleſiæ, Regique Philippo IV. a ſacris, ingenio acri, adulandoque impari, nec ſemel in ſatyricum declinante, viam ſibi forte ad majora præcludens ; ſeu, quod certius eſt, præſtantiſſimorum ferme omnis ævi & gentis poetarum inimico ſidere afflatus. Extant poetica ejus opera, uno volumine contenta, poſt mortem ipſius incorrecte ſatis atque incurioſe edita. Cui vitio viri eruditi, gloriæ ejus cupidi, pro virili ſua unuſquiſque mederi, nec fruſtra, ſunt conati. Volumen prodiit hac inſcriptione notatum:

Obras

Obras de D. Luis de Gongora y Argote. In quibus præter alia carmina, quæ nos dicimus *Sonetos*, *Canciones*, *Romances*, *Decimas*, *Letrillas*, poematia quædam ſunt *El Polifphemo*, *Las Soledades*; lyrica *El Panegyrico al Duque de Lerma*, heroicum, antiquorum perfectiſſimis comparanda; item *Comedia de las Firmezas de Iſabela*, cœptaque alia, non perfecta, *El Doctor Carlino* inſcripta. Matriti ſemel aut bis in 4. Bruxellis tandem apud Franciſcum Foppens anno 1659. in 4.

Primus, quod ſciam, aut inter primos vindicando auctoris nomini atque exiſtimationi, eique ſartæ tectæque ab eorum, quibus novum & inviſum hactenus dicendi genus haud probari omnino poterat, impugnationibus conſervandæ, D. Joſephus fuit Pellizerius, chronographus nunc temporis Regius, juvenis tunc ſed eruditione jam florens; ejus enim ſunt *Las Lecciones ſolemnes a las Obras de D. Luis de Gongora.* Deinde *Fabulæ Pyrami & Tisbes* illuſtrationem edidit Chriſtophorus de Salazar Mardones. Sed cujus potiſſimum labore & induſtria fruitur auctoris fama is eſt D. Garzias de Salcedo Coronel, eques D. Jacobi, qui carminum omnium majorum, hoc eſt octoſyllabis excluſis, correctiorem aliis editionem uberibus notis exornatam publici juris fecit. Cujus editionem ſi Bruxellenſis typographus fuiſſet ſequutus, & majorem induſtriam in ſua collocaſſet, haud deſideraremus nos in correctiſſime edendo poetarum principe ulteriorem alterius diligentiam; ſed formarum pulchritudinem deſtituit in ea, cujus meminimus, accurata emendatio; & neſcio cur comœdiæ integræ, & fragmento alterius comœdiæ exilium ab ea dictum fuerit. Plurium autem Gongoræ encomiaſtarum catalogum texuit Joannes Franciſcus Andreas Uſtarrozius in *Illuſtratione Principatus urbis Cordubenſis*, quæ eſt appendix *Defenſionis patriæ S. Laurentii*, ab eodem Uſtarrozio conſcriptæ. Decertaverunt alii pro ſtili genere figurato, D. Franciſcus de Amaya, D. Martinus de Angulo & Pulgar, Joannes Andreas Uſtarrozius nuper laudatus, Martinus Vazquez Siruela.

Obiit Cordubæ die XXIII. Maii anni MDCXXVIII. ætatis ſuæ LV.

LUDOVICUS GONZALEZ, Pax-Auguſtanus, edidiſſe dicitur:

De la Virtud, neſcio cujus formæ aut ponderis librum.

F. LUDOVICUS GRANATENSIS ab urbe natali nobiliſſima cognominatus, nihil habuit a parentibus quod imputare poſſet, ut quantus tandem eſſet propriæ virtutis totus atque integer eſſet. Eumdem annum natalem cum Pio Papa V. altero Dominicani cœli ſidere, quintum ſcilicet exacti ſæculi, duodecimumque poſt expulſam ab ea urbe mahometicam ſuperſtitionem, ſortitus, primis literarum rudimentis diligenter imbibitis, ac multo magis indole, quæ in pene ephebo mirifice jam elucebat, probavit ſe fratribus ordinis Prædicatorum cœnobii S. Crucis, munificentia Regum Catholicorum tunc recens erecti, in eoque, magna ſui expectatione ſodalibus facta, ad ſacramenti dictionem rite fuit admiſſus. Philoſophia hic excepta, pro addiſcendis theologicis diſciplinis locum ſibi deſtinari promeruit Pinciano in collegio, a Gregorio Magno Pontifice nuncupato, in quo lectiſſima iſtius familiæ ingenia proventu feliciſſimo educari ſolent, ad omnemque virtutis ac doctrinæ celebritatem eniti. Tempore ibi fructuoſiſſime impenſo, nihil non ex Scholaſtica ut vocant Expoſitivaque theologia, utriuſque linguæ & Eccleſiæ Patribus, hiſtoricis item & philoſophis profanarumque etiam artium auctoribus, in rem ſuam obſervavit, collegit atque in claſſes digeſſit, quibus ſolide plenam mentem paulo poſt navandæ pietatis operæ, fidelibuſque, aut ſermone coram, aut librorum auxilio, diu juvandis, conatu ſtudioque, quantum poſſet maximo, impenderet. Sentiebat enim ſe, numine intus movente, in Evangelii tubam, totiuſque Chriſtiani orbis perpetuum & univerſalem ad ſalutis, quod unum eſt ac neceſſarium negotium, hoc ævo ducem præceptoremque deſtinari. At quo magis totum ſe ad pietatis formaret modum, quaſi Dei manu ductus videtur fuiſſe ad habitandum regendumque S. Dominici Scalæ Dei cœnobium, tribus a Corduba milliaribus diſtans, quod nuper ſodales aeris inſalubritatem cauſati dereliquerant. Quo in loco & orationi aſſiduæ magis vacare potuit, ac de oratione commentarium, opportunitate uſus ſegregatæ a temporalibus converſationis, inſigne illud, nullique aſcetico cujuſvis temporis cujuſvis linguæ operi poſtponendum, conſcribere. Tot igitur prudentiæ Chriſtianæ ac ſapientiæ dotes miratus generalis ordinis præfectus, quantumvis Caſtellanum, hoc eſt, æmulæ gentis hominem, Luſitanis immiſit, impoſuitque morum vitæque ſub reformatoris nomine cenſorem (Luſitani factum diſſimulant, quod Caſtellani diſerte referunt), atque eo quidem ſucceſſu ut, confuſis diſſipatiſque caritatis in cives atque in exteros averſionis limitibus, unus ceterorum dignus habitus ſit Ludovicus noſter qui in provinciæ præfectum concorditer eligeretur. Hac & aliis religioſiſſimæ gentis in ſe obſervantiæ

ſi-

ſignificationibus illectus, & ut Joannis Regis III. Catherinæque Reginæ, cui a ſecreto conſcientiæ fuit, atque Henrici Portugalliæ Infantis, S. R. E. cardinalis, vota exequeretur, gratiæque beneficentiæque gratias in eo, quas poſſet, referret, eamdem provinciam, atque Oliſiponenſe S. Dominici monaſterium, perpetuam ſibi deinde morandi ſedem fecit. Unde in poſterum concionibus eccleſiaſticis facundiſſime habitis, egregiarumque lucubrationum libris in publicum editis, velut alter ſol pietatis, non Luſitaniæ ſolum, ſed univerſo Chriſtianorum cœtui prælucere, viæque ſpiritualis ducem præſtare numquam deſtitit. Quippe ſtatim atque commentaria iſta, ſive Latina, ſive vulgaria, extra Hiſpaniam viſa ſunt, amplecti ea omnis nationis homines, qui ſapientiam cordi haberent, pretioſiſſimos reputare divinæ rei theſauros, & in ſermonem quique ſuæ gentis paſſim convertere. Mira dictu res: novem diverſarum nationum linguis, etiam barbararum, fuiſſe hactenus communicata non vanæ famæ aſſertio eſt. Qua viri exiſtimatione, & ſingulari in eccleſiam merito, permotus ſacrorum ille magnus princeps Gregorius XIII. vere doctorum Mæcenas, literis ad eum XI. die Junii anni DLXXXII. ſupra milleſimum datis, pergere eum in ſcribendi ſuo propoſito, inchoata perficere, & *ad ægrorum ſalutem, debilium confirmationem, valentium & robuſtiorum lætitiam, utriuſque, tum militantis, tum triumphantis, Eccleſiæ gloriam* (quæ verba Gregorii ſunt) proferre juſſit. Plane debebantur hujus dignitatis viro clariſſima quæque eccleſiæ munera. Nec defuit Catherinæ Reginæ, pro Sebaſtiano filio imperium tenentis, firma voluntas Bracharenſem eccleſiam eo donandi ſacrorum antiſtite. Verum obtinuit is ut loco ſuo Bartholomæus ille a Martyribus, ſæculi ejus lumen ſplendidiſſimum, præficeretur muneri. Quo magis rapuit ad ſui admirationem non Hiſpaniam ſolum, ſed Romanam ipſam curiam, in eaque Sixtum V. P. M. qui, uti ab idoneis refertur, deſtinaverat animo galero eum cardinalitio primo quoque tempore condecorare. Atqui hoc non diſſimulans effecit ut, calidis apud ipſum precibus per Michaelem Bonellum, Dominicanum, S. R. E. cardinalem, amicitia ſibi conjunctiſſimum, ſerio interpoſitis, ſummam hanc, & ſupremæ omnium proximam dignitatem, cui ſe imparem modeſtiſſime ajebat, ea contentione animi, qua ſolent aliæ hujuſmodi ambiri, vir a ſe ipſo maximus deprecaretur. Religioſiſſimam, quam Oliſipone uſque ad mortis diem ſervavit, vivendi normam domeſtici teſtes curioſe enarrant, præcipue *Hiſtoriæ Luſitanæ Prædicatorum* facundiſſimus auctor. Nos igitur abſtinere manum jam decet, ne vitæ potius quam elogii premamus viam. Scripſit Granatenſis plura tam Latini quam vernaculi ſermonis opera, quorum, ſi doctrinam ſpectes, ea veræ ſapientiæ quidquid addiſci ab hominibus potis eſt continent; ſi eloquentiam, Latinorum maſcula dictio nemini non placet, vulgarium vero elegantiſſima & caſtiſſima omnium fere aliorum, qui ſeſe hac laude efferunt, lumina obſcuraſſe videri poteſt. Sane inter paucos linguæ noſtratis principes aut primum, aut primo æqualem, locum ei deberi vulgo exiſtimatur. Hæc aut conciones ſunt, & quæ ad concionandi hoc munus pertinent; aut ſpiritualium rerum tractatus; aut ex Latino in vernaculum translati veterum aliquot libri. Nempe Latina:

Concionum de Tempore quatuor volumina:

I. *De Adventu uſque ad Quadrageſimam.* Adjunguntur in fine *Conciones de Pœnitentia*: excuſſum apud Plantinum 1577. Et Mediolani 1586. per Antonium Antonianum.

II. *De his, quæ quartis & ſextis feriis & diebus Dominicis Quadrageſimæ in Eccleſia haberi ſolent.* Antuerpiæ apud eumdem Plantinum 1581.

III. *De his, quæ a Paſchate Reſurrectionis uſque ad feſtum Sanctiſſimi Corporis Chriſti.* Antuerpiæ iiſdem typis 1579. Mediolani 1585. Adjungitur liber *Variarum ſententiarum de oratione, meditatione & contemplatione.*

IV. *De his, quæ reliquo anni tempore uſque ad Adventum.* Apud eumdem 1582. Pariſiiſque 1585. Mediolani eodem anno. Oliſipone primum hæc prodierunt ab anno ſcilicet 1575. aut forſan antea. Deinde Lugduni, Antuerpiæ & aliis locis, atque Salmanticæ 1578. in 4. Editionem quoque Italicam laudari video Venetiis 1580. apud Antonium Ferrari. Sermones illius *De Judicio* e Latina in Gallicam linguam vertiſſe Gabrielem a Sacconai, Sabaudum, refert Andreas Roſſotus in *Syllabo Script. Pedem.* & *Sabaud.*

Concionum de Sanctis duo volumina. Antuerpiæ apud Plantinum 1580. in 8.

Rhetoricæ Eccleſiaſticæ, ſive de ratione concionandi libros VI. Oliſipone apud Lazarum Ribero 1576. in 4. Coloniæ apud heredes Arnoldi Birkmanni 1578. & 1582. Mediolani apud Michaelem Tini anno 1585. in 4.

Silvam locorum, qui frequenter in concionibus occurrere ſolent. Lugduni 1582. 8. Tribus partibus ea conſtat. I. continet *loca, quæ tum ad Deum Opt. Max. tum ad diverſa genera perſonarum & ſtatuum pertinent.* II. *De vitiis & virtutibus oppoſitis.* III. *De Beatitudinibus & Donis & Sacramentis* aliquot; deque *Quatuor noviſſimis*, ac de quibuſdam aliis.

aliis. Item Salmanticæ apud heredes Mathiæ Guaſt 1586. in 4.

Collectanea moralis Philoſophiæ : tomis tribus , quorum primus *ſelectiſſimas ſententias ex omnibus Senecæ operibus* ; II. *ex moralibus opuſculis Plutarchi* ; III. *Clariſſimorum Principum & Philoſophorum inſigniorum Apophtegmata* complectitur. Pariſiis apud Guilielmum Caudiere 1582. in 8. Idem , ut arbitror , cum eo opere quod , indigitatum *Loci communes Philoſophiæ moralis* , Coloniæ recoctum fuit. 1604.

Hic locus eſt ut quid in concionibus & concionandi facultate , qua in paucis ævo ſuo Ludovicus cenſebatur , placuerit magis minuſve Frederico Borrhomeo , S. R. E. cardinali , Mediolanenſi præſuli doctiſſimo , priuſquam a concionibus & his , quæ ad eas pertinent , ad alia properantes diſcedimus , adjungamus. Fecit clariſſimus iſte vir *De ſui temporis Oratoribus ſacris* librum , unde hoc Ludovico Granatenſi dictum replicamus elogium : *Fortaſſe non habuere clauſtra , qui noſtra concionaretur ætate magis ad paſtoralem ſpiritum* (de eo ait) *& modum. Scripta teſtantur illius haud aliud fuiſſe propoſitum ipſi quam ut Chriſtianos vere mores in hominum animos induceret , & vitia radicitus extirparet. Id in omni ſermone , vel potius in qualibet parte ſermonis apparet. Volebat omnino perſuadere. Nec in eo munere ſatis habebat inſectari mortalium culpas acerrime , ſed erigebatur altius illius oratio , mirificeque de omni Chriſtiana virtute philoſophabatur. Eaque nunc eſt cauſa magnæ voluntatis & ſolatii quo perfundi ſeſe pectora piorum ſentiunt, ſi cum aliqua divinarum rerum & animi ſui notitia ad ſcriptorem hunc acceſſere. Profunda doctrina fuit & judicio etiam excellenti. Conciones ipſius oſtendunt magnam rerum ſupellectilem eum habuiſſe præparatam , & promptas in omni rerum varietate conſiderationes, auctoritates , argumenta , quæ e ſacris interdum, ſæpius e profanis , petebat ſcriptoribus , e divinarum vero literarum monumentis ſæpiſſime. Neque dubitamus quin ea , quæ ſcripſit , aliquanto plus approbationis fuiſſent apud multos habitura ſi profanis teſtimoniis parcius uſus eſſet.* Et alio loco : *Sunt qui damnent in hujus viri ſcriptis iterata frequenter eadem & repetita : quam ſane conſuetudinem redeundi ſæpius ad rem unam haud quaquam ego magnopere probandam puto. Sed fortaſſe id ille faciebat quo magis inhærerent animis nonnulla , quæ præ ceteris perſuadere volebat; atque ut oratio plus etiam auctoritatis haberet , ſi ex intimo deprompta ſenſu viderentur. Id principi oratorum Demoſtheni tantopere placuit ut non ſolum argumenta , ſed verba multis locis eadem reperiantur. Ego potius deſideraverim in Granatenſi acrimoniæ plus & artis quam certe adhibebat in principio concionum & fine. Sunt enim hæc duæ partes orationis magni momenti* &c. Hæc ille.

Vernaculæ linguæ vulgaria , & in manibus omnium hæc ſunt:

Guia de Pecadores : duobus libris. Salmanticæ 1570. in 8. & alibi ſæpiſſime. Vertit quidam hos in Italicum , ediditque Venetiis apud Giolitos 1577. ex Italico Latine convertit Michael de Iſſelt , Amorsfortius , atque edidit Coloniæ 1587. & 1590. in 12. Polonice etiam vertit Stanislaus Varſovicius , Societatis presbyter. Græce quoque editus prodiit ex officina collegii Urbani De Propanda Fide.

Libro de la Oracion y meditacion : tribus partibus. I. eſt *De la oracion y conſideracion.* II. *De la Devocion.* III. tribus & ipſa conſtans tractatibus , *De la Oracion. Del Ayuno. De la Limoſna.* Salmanticæ 1567. in 8. Medinæcampi 1578. in 8. Italici hi , & ex eo Latini , ejuſdem Michaelis ab Iſſelt opera, Coloniæ 1586. & 1592. Italica editio Veneta eſt ex officina Joannis Angellieri 1601. ſed non prima.

Memorial de la vida Chriſtiana : duabus partibus , & ſeptem tractatibus coaleſcens. Scilicet I. continet *Una exhortacion a la virtud.* II. eſt *De la Penitencia.* III. *De la ſagrada Comunion.* IV. *De dos principales reglas de vivir.* V. *De la oracion vocal.* VI. *De la Oracion mental y el vita Chriſti.* VII. *Del Amor de Dios.* Salmanticæ & Compluti 1566. Duobuſque tomis Antuerpiæ apud Plantinum anno 1572. Barcinoneque anno 1614. in fol. Germanice vertit Philippus Dobernier , teſte Poſſevino. Gallice vero Godefridus de Billy , Pariſiis editum 1575. in 16. Item Italice alius.

Adiciones al Memorial de la vida Chriſtiana : duobus tractatibus. I. *De la Perfeccion del amor de Dios.* II. *De algunos principales myſterios de la vida de Chriſto.* Salmanticæ 1577. in 8. Simul cum his legitur *La Filomena de S. Buenaventura* , ſive tractatulus hoc titulo , Hiſpane converſus.

Introduccion al Symbolo de la Fe : quatuor primum partibus , quibus poſtea addidit quintam , quæ eſt antecedentium compendium , totidem & ipſam diſtinctam partibus. Salmanticæ apud heredes Mathiæ Guaſt 1582. fol. Italice hoc opus prodiit Venetiis ex officina Franciſci de Franciſcis anno 1587. in 4. Sed lego & ibidem editum fuiſſe anno 1590. apud Damianum Zenarum, *L' Epitome , o vero , compendio dell' Introduttione del Symbolo della Fede.* Hanc in Latinum vertit Joannes Paulus Gallutius , Salodienſis , atque edita eſt Venetiis 1587. Co-

lo-

loniæque apud Calenium & heredes Quentelii 1589. Partem quoque ejus, quæ eſt de mirandis naturæ operibus, integrum fecit Gaſpar Manzius, juriſconſultus, hujuſmodi inſcriptionis opus, *Philoſophia Chriſtiana*, de qua mox dicimus. Japonica lingua, ſed charactere Europeo, edita eſt hæc pars, cum titulo *Fides no doxi xite*, a patribus Societatis Jeſu in collegio Araucuſano. Extat in bibliotheca Lugduno-Batava, ut ex ejus catalogo conſtat, pag. 258. Adjungitur huic *Introductioni*:

Un Breve Tratado, en el qual ſe declara de la manera, que ſe podrá proponer la Fe a los Infieles, que deſean convertirſe a ella. Simulque:

Un Sermon fundado ſobre eſtas palabras del Apoſtol, Quis infirmatur, & ego non infirmor? II. Corinth. 2. en que ſe da aviſo que en las caidas publicas de algunas perſonas ni ſe pierda el credito de la virtud de los buenos, ni ceſe, ni ſe entibie el buen propoſito de los flacos. Hic ſeorſim prodiit Antuerpiæ 1590. & Italicus opera Joannis Dominici Florentii Bergomi apud Cominum Venturam 1593. in 12. cum titulo *Tratato dello Scandalo* &c. Prius Romæ apud Titium & Paulum Dianum 1589. in 4. Hæc opera ſpiritualia, duobus tomis contenta, ſæpiſſime luce typorum donata omnia ſimul ſunt Salmanticæ apud heredes Mathiæ Guaſt 1583. Barcinone inter alias 1600. in folio. Gerundæ apud Cornelium Bonarolo 1622. in folio. Matriti apud Matthæum Fernandez 1659. in folio. Antuerpiæ apud Plantinum, pulcherrimis & grandibus formis, Fernandi ducis Albani auſpiciis, quatuordecim voluminibus in 8. Gallice prodierunt quoque ea undecim tomis 1614. in 16. Et ex interpretatione accurata Simonis Martini, ſodalis Minimorum, Lugduni apud Petrum Compagnon 1660. in folio. Seorſim ab his duobus voluminibus lucem aliqua alia aſpexerunt quoque hujus magni doctoris opuſcula, ſive quæ is deprompſiſſet ex theſauro pectoris, ſive quæ ex aliis in vulgarem gentis noſtræ ſermonem convertiſſet. Propria hæc laudantur:

Inſtitucion y regla de bien vivir para los que empiezan a ſervir a Dios, mayormente Religioſos. Barcinone apud Claudium Bonardum 1566. in 8. Matriti apud Antonium Parra 1618. in 16.

Compendio de Doctrina Chriſtiana: quod Luſitane ab eo confectum, editumque in eo regno, Catherinæ Reginæ juſſu, circa annum MDLX. Henricus de Almeida, Dominicanus, Caſtellane a ſe translatum edidit Matriti 1595. una cum *Catorce ſermones de las principales fieſtas del año.*

Doctrina eſpiritual, ſive compendium ſuorum operum: quod ille *Nepotis* ſui nomine appellabat, uti refert in *Vita* Ludovici noſtri Ludovicus Muñoz, lib. III. cap. III. Barcinone apud Thomam Vaſſiana 1650. in 24.

La Vida del Padre Maeſtro Avila, de ſus virtudes y grandes predicaciones.

Dialogo de la Encarnacion de Nueſtro Señor: interloquutoribus SS. Ambroſio & Auguſtino. Hunc primum in lucem dedit Franciſcus Diagus una cum Granatenſis noſtri *Vita*, ſibi traditum a Franciſco de Olgueira, qui dictanti auctori manum commodavit.

Sermon que predicó a los Portugueſes perſuadiendoles que les eſtava bien que Portugal ſe unieſe con Caſtilla: MS. hunc vidit in 4. D. Thomas Tamajus, qui vereor ne alterius auctoris ſit ſub tanti viri nomine.

Vida de Milicia Fernandez Portugueſa gran ſierva de Dios: ad D. Ceciliam de Mendoza, cujus famula erat. Ulliſſipone habuit MS. D. Ferdinandus Alvia de Caſtro, cujus teſtis rei eſt Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, VII. die Martii.

Vida de Doña Elvira de Mendoza, viuda de D. Fernando Martinez Maſcareñas religiosa en el convento de la Anunciacion de Nueſtra Señora de la Villa de Montemor o novo. Hujus meminit Ludovicus Cacegas, ſive Ludovicus de Souſa, II. parte *Hiſtoriæ ord. S. Dominici prov. Portugalliæ*, lib. VI. capite XXIV.

Una Carta eſcrita al Iluſtriſimo Patriarca de Antiochia y Arzobiſpo de Valencia a 18. de Marzo de 1584. en que ſe contiene la vida milagroſa de Soror Maria de la Viſitacion de la orden de Santo Domingo en el Convento de la Anunciata de Lisboa. Vidimus Italice converſam, Genuæque poſt Romanam priorem editionem Joannis Oſmarini Gigliotti iterum typis commiſſam 1585. 4. Vertit ab aliis ſequentia:

Libro llamado, Contemptus Mundi de Thomas de Kempis. Ante Ludovicum alius interpretationem hujus aurei operis confecerat, parum appoſite; limavit noſter, & correxit ſtilo, renovavitque. Prodiit Matriti 1567. in 16. Ilerdæ 1614. in 16.

La Eſcala eſpiritual de S. Juan Climaco. Matriti apud Joannem de la Cueſta 1612. in 8. Tribui & quædam alia eidem ſcio ex Latinis & peregrinis tantum inſcriptionibus, quorum pleraque, ex jam laudatis deducta, aut variantibus dumtaxat ab archetypo ipſo titulis pro arbitrio interpretantium Latina ex Hiſpanis, eadem cum ſuperioribus exiſtimare poſſumus, nempe:

Doctrinam vitæ ſpiritualis: ab Antonio Dulkenio in Latinum translata Coloniæ prodiit apud Corithium 1607. in 12.

Speculum Hominis Chriſtiani. Polonice vertiſſe dicitur Simon Viſcki, Societatis Jeſu; & id fortaſſe, Gallico ſermone converſum, appellavit *Miroir de la vie humaine* Joannes Chabanel, Toloſanus, Pariſiis editum in 16. anno 1584. Verderio teſte.

Philoſophia Chriſtiana, de admirabili opere creationis, & quomodo per creaturas ad Creatoris cognitionem perveniatur. Interprete Gaſpare Manzio, juriſconſulto ex aliis operibus ſatis orbi noto, qui Ingolſtadii edidit typis Georgii Haenlini 1650. in 8. ſed hæc eſt prima pars *Introductionis ad Symbolum*, uti ſupra annotavimus.

Flores Coronæ ſpiritualis: Italice. Venetiis apud Giolitos 1574.

Parabolæ Evangelicæ explicatæ. Cæſaraugustæ 1585. in 4.

Manuale continens exhortationes ad Pœnitentiam & piam vitam. In Germanicam linguam vertit Philippus Doberiner, Antonio Poſſevino teſte.

Theſaurum precum (idem credo cum *Paradiſo precum*) ex operibus Ludovici noſtri Michael ab Iſſelt Latinum dedit 1599. in 16. Coloniæ. Gallicum alius Rothomagi 1611. in 12. Certe Guilielmus Somerius, Silvæ-ducenſis, Dominicanus, ex libris potiſſimum Ludovici noſtri dedit *Viridarium ſive Theſaurum precum*, uti refert Valerius Andreas in *Bibliotheca Belgica.*

In Pſalmum L. Coloniæ 1592. Interprete eodem ab Iſſelt.

De Officio Paſtorali, & moribus Epiſcoporum opuſculum. Coloniæ 1624. 12.

Tractatus duos *de Myſterio Incarnationis* (de quo jam diximus) & *de Scrupulis Conſcientiæ*, una cum auctoris vita. Coloniæ apud Kimkium 1619. in 12.

De frequenti Communione libellum. Hiſpane primum, deinde Italice redditum, & ex Italico Latinum factum a Michaele ab Iſſelt, una cum Bonſignorii Cacciaguerræ tractatu ejuſdem argumenti. Coloniæ 1586. apud Godefridum Kempenſem.

Tractatum de Peregrinationibus: qui ex Hiſpano fuit Italice redditus, Antonio Poſſevino auctore. Eſt quidem Hiſpanus in Vaticano codice MS. ex iis qui fuere ducis Urbini, num. 988. cum hoc titulo:

Inſtructio Peregrinorum pie viſitare volentium Sanctam Domum Lauretanam & alia ſancta loca: Hiſpano ſermone.

De Sacerdotii dignitate atque officio: homiliam bene longam. Oliſipone, ut Valerius Andreas teſtatur.

Epiſtolam, quoque Hiſpanam, de his quæ de religioſa quadam femina ſpargerentur in vulgus, eodem Valerio Andrea teſte. Antuerpiæ typis Mureti.

Hiſtoriam quoque *Eccleſiaſticam* (cujus non dicunt) e Latina vertiſſe in Hiſpanam ex aliorum relatione ſe didiciſſe ſcribit Antonius Senenſis in *Bibliotheca ordinis Prædicatorum.* Italica hæc quoque:

Il Roſario della Vergine Maria. Romæ per Joſephum Angeli 1576. in 4.

Un Trattato de i quatro eſtremi ultimi dell' Huomo, una cum aliis. Venetiis per Georgium Angellieri 1601. in 4. Latinum quoque hoc prodiit opus, *De quatuor noviſſimis* inſcriptum, una cum Joannis Carthenii, prioris Carmelitarum Bruxellenſium, & Ægidii Topiarii de eadem re libris. Antuerpiæ typis Belleri 1588. Ex Poſſevini *Apparatu*, cum Valerius Andreas in *Bibliotheca Belgica* alterum retro annum aſſignet. Credimus nos Hiſpanum a Ludovico emanaſſe opuſculum, quod alius in Latinum, alius in Italicum tranſtulerit.

Manuale d' Orationi & ſpirituali eſſercitii: ex Hiſpano verſum in Italicum a Bernardo Rabidano, hoc eſt, Minorum ordinis ex Rabida provincia, Luſitano, Venetiis prodiit ex officina Dominici & Joannis Baptiſtæ Guerra 1569. 16. Ex his præterea operibus quam plures profecerunt, & monumenta propriæ operæ & laboris procuderunt, qualia ſunt:

Sermonum de Tempore & de Sanctis Ludovici Granatenſis Compendium: a Joanne Suvertio, Carthuſiano. Coloniæ apud Albinum 1615. in 4.

Epitomen aliam *Concionum*, adjunctis quibuſdam propriis, dedit Petrus Cratepolius, Juliacus, ordinis Minorum. Antuerpiæ 1589. in 8.

Conciones in Epitomen redactas, tomis duobus, in vulgus etiam dedit Petrus Merſæus. Coloniæ apud Sibyllam a Porta 1591. ut Poſſevinus refert.

Italice prodiiſſe ſcio, aut Latine ex ſpiritualibus libris:

Compendio di tutte l' opere ſpirituali di Fr. Luigi di Granada, Franciſco Panigarola auctore, celeberrimo illo eccleſiaſte. Luca Waddingo teſte.

Flores ex omnibus opuſculis ſpiritualibus ejuſdem, Italice primum a neſcio quo, deinde Latinum opus, auctore Henrico Cogmano, Harlemenſi medico. Coloniæ 1585. 12.

Flores etiam *ex omnibus operibus* collegit Michael ab Iſſelt, Coloniæque edidit 1598. in 12.

Hæc longiuſcule, ſi ad ſtilum noſtrum & propoſitum attendere velit lector; parciſſime ac breviſſime, ſi ad merita & celebritatem viri, quo majorem, ſibique utiliorem, natio noſtra non habuit, nec fortaſſis habitura eſt. Obiit quidem is Oliſipone xxxi. Decembris

bris anni MDLXXXVIII. ætatis ſuæ LXXXIII.

LUDOVICUS GUERRERO, Granatenſis, Societatis Jeſu, vernaculo ſermone publicavit, Hieronymi Velazquez adſcripto nomine:

Informacion Theologica y Juridica a D. Franciſco de Contreras Preſidente de Caſtilla ſobre que ſe deben quitar por todo el reyno las caſas publicas de mugeres perdidas. Fuit hoc ſcriptum tam efficax (ait Alegambius) ut publico fuerint decreto prohibita mulierum hæc proſtibula.

F. LUDOVICUS DE GUEVARA, Franciſcanus, referente Franciſco Haroldo in *Additionibus ad Waddingi Bibliothecam Franciſcanam* ſcripſit:

De Voluntate Dei Diſputationes.

LUDOVICUS GUTIERREZ DE LA VEGA, Medinæ incola, cui campus dedit appellationem, geſtæ olim opus militiæ, ſenex jam & centurio emeritus, quomodo potuit, iteravit, ſcribens:

Nuevo Tratado y compendio de Re militari. Medinæ apud Franciſcum del Canto anno 1569. in 8.

LUDOVICUS DE GUZMAN, ex oppido ducali Oſorno diœceſis Palentinæ, Societatis Jeſu ſacerdos, cui anno fuit præteriti ævi LXIII. Compluti adſcriptus, rectoris ſæpe, deindeque præpoſiti Bæticæ ac Toletanæ provinciarum functus munere, omnium virtutum cumulo ad uſque ætatis alterum a ſexageſimo, quo denatus eſt Matriti, eamdem illuſtravit. Tam orationi ad Deum fundendæ imprimis vacavit ut horas ei minimum duodenas quot diebus impenderet. Deſiderio æſtuavit magno ferendi procul remotiſque gentibus inferendi Evangelii, quam viam, ſibi a ſuperioribus clauſam, aliis, quomodo potuit, e quiete cellulæ munire ac complanare aggreſſus eſt, Jeſuitarum geſta ſociorum ad orientem ſolem ſtilo facili conſignans hoc titulo:

Hiſtoria de las miſiones, que han hecho los Religioſos de la Compañia, para predicar el Santo Evangelio en los reynos del Japon: nempe ad completum ſæculum decimum ſextum. Compluti duobus tomis 1601. in folio & 1610. folio.

Jacet in collegio Imperiali Matritenſi, Petro & Paulo ſanctiſſimis Apoſtolis dedicato.

LUDOVICUS HENRIQUEZ, Jeſuitarum ſodalis, diem extremum (Alegambius inquit eo tempore quo *Bibliothecæ* formandæ inſtabat) haud ita pridem obiit; data ad prelum:

Hiſtoria de Antichriſto. Hæc ille.

D. LUDOVICUS DE HEREDIA, neſcio quis, in Sicilia degebat cum prodiit hujus tituli opus in lucem:

Cancion primera de Bartolome Martinez de Quintana, al Iluſtriſſimo Señor D. Geronimo de Guzman ſuceſſor de la caſa de Olivares, con annotaciones de D. Luis de Heredia. Panormi 1594. in 4. Italice quoque:

Apologia nella quale ſi defendono Theocrito e i Dorieſi dalle accuſe di Battiſta Guarino. Panormi 1608. in 8. Sic legitur in *Catalogo* librorum Raphaelis Trichetti du Freſne folio *cc.*

F. LUDOVICUS HIERONYMUS DE ORE, Americanus, Guamangæ ortus, Seraphico ſuſcepto ordine inſignem Evangelii præſtitit operarium non uno in loco; ſacræ theologiæ profeſſor fuit in SS. XII. Apoſtolorum Peruana provincia, deinde commiſſarius Floridæ, demum imperialis civitatis Chilenſis regni antiſtes, poſtulatus quidem anno MDCXX. extinctus vero anno MDCXXVIII. Varia opera eccleſiaſtica magno incolarum fructu in ſermonem tranſtulit hujus Peruani regni vernaculum, præterea eaque Latine dedit:

Rituale ſeu Manuale Peruanum, ac brevem formam adminiſtrandi Sacramenta juxta ordinem S. Eccleſiæ Romanæ, cum translationibus in linguas provinciarum Peruanorum. Neapoli ex officina Joannis Jacobi Carlin & Conſtantini Vitalis 1607. in 4.

Orden de enſeñar la doctrina Chriſtiana en las lenguas Quichua y Aymara. 1598. fol. Sed hæc portio eſt majoris operis, cujus inſcriptio & argumentum eſt:

Symbolo Catolico Indiano, en el qual ſe declaran los myſterios de la Fee contenidos en los tres Symbolos catholicos Apoſtolico, Niceno, y de S. Athanaſio. Simulque:

Una Deſcripcion del Nuevo orbe, y de los naturales del. 1598. in folio. Limæ Indorum.

Tratado de Indulgencias. Alexandriæ anno 1606.

Sermones del Año. Nec notat quidquam de editione Wadingus.

Corona de la Santiſſima Virgen Maria. Matriti 1619. in 4.

Relacion de la Vida y milagros del P. Fr. Franciſco Solano. in 4.

Relacion de los Martyres que ha avido en la Florida. 1604. in 4.

LUDOVICUS HIERONYMUS DE SE-

SEVILLA, ex parentibus Belgis in urbe Hiſpali forſan editus, vertit in Hiſpanicum:

Las Seis Satyras de Aulo Perſio: quæ MSS. viſæ ſunt a nonnemine in 4.

LUDOVICUS HURTADO, Toletanus, curio ad S. Vincentium in eadem urbe, edidit verſibus vulgaris linguæ:

Las Tranſformaciones de Ovidio. Toleti apud Franciſcum de Guzman.

Egloga Silviana del galardon de Amor. Pinciæ apud Bernardinum de Sancto Dominico.

Cortes del caſto Amor y de la Muerte. Toleti apud Joannem Ferrer 1557.

Hiſtoria de S. Joseph en octavas. Toleti apud Petrum Rodriguez 1598. in 8. Abſolvit is quoque:

La Comedia de Preteo y Tibaldo, Diſputa y remedio de Amor: quam cœperat Petrus Alvarez de Aillon, neſcio cujus militiæ præceptor ſeu commendatarius.

F. LUDOVICUS HURTADO DE PEÑALOSA, Auguſtinianus, Latine ſcripſiſſe dicitur, non edidiſſe, circa annum MDLXV. Mexici Novæ Hiſpaniæ:

De Progreſſu ordinis Eremitarum Divi Auguſtini in Nova Hiſpania: ad Chriſtophorum, priorem ordinis ſui generalem. Incipit: *Etſi mihi longe*, uti refert Josephus Pamphilus.

LUDOVICUS DE ISLA, medicus Luſitanus, ſcripſit, quem Zacutus laudat:

De Morbo Gallico tractatum.

F. LUDOVICUS ISTELLA, Valentinus, Prædicatorum fratrum ſodalitio ſe in domo Valentiæ ipſius urbis tradidit, religioneque ac literis inter ſuos prius, deinde & apud exteros inclaruit. Cum enim in patria ſchola primarius Bibliorum eſſet interpres, ad procurandam Ludovici Bertrandi, Dominicani ſanctitate olim, in vivis cum eſſet, clariſſimi, Apoſtolicam & Pontificiam inter Beatos renuntiationem ad Urbem miſſus, adeo probavit se Paulo Pontifici, hujus nominis Quinto, ut palatii ſacri magiſter, qui theologici ſtudii quaſi apex eſt, ab eo crearetur. Digna extant hoc tanto viro ſacra hæc monumenta:

Commentaria in Sacram Geneſim in parengrapham (ſive interlinearem) expoſitionem & ſcholia diſtributa. Romæ apud Stephanum Paulinum 1601. in folio.

In Exodum ſimilia commentaria. Ibidem eodem anno in folio.

Diem vidit extremum anno MDCXIV.

F. LUDOVICUS DE S. JOANNE EVANGELISTA, Franciſcanus provinciæ S. Joſephi Reformatorum, ejuſdemque pater (uti verbo appellant vernaculo) atque eccleſiaſtes, Matritensem domum Aegidio abbati ſacram rexit, & in curia Romana ultramontanæ, ut vocant, familiæ negotia geſſit commiſſarius generalis, vir ſpectabilis doctrinæ ac pietatis merito, ſcripſit vulgari ſermone:

Luz de Sacerdotes, y Guia de Confeſſores: quo opere continetur doctrina omnis moralis, quæ docetur ex primo libro Magiſtri Sententiarum, quare volumen primum vocavit auctor. Matriti apud Joannem Cueſta 1622. in 4.

De la Inſtabilidad de la vida y exhortacion á la penitencia de las culpas y satisfacion dellas. Ibidem apud Joannem Delgado 1625. in 8.

Tratado de la adminiſtracion de los Sacramentos. Ibidem 1637. ubi & *De frequenti communione.*

LUDOVICUS JOANNES VILLETANUS, vernacula forma, ut credimus, VILLETA, in Tridentino concilio Guilielmi Caſſadori, Barcinonenſis præſulis, theologus, reliquit poſteris in doctrinæ ſuæ documentum:

Diſputationem de Communione ſub una panis ſpecie: quam ad eamdem œcumenicam ſynodum habuit in congregatione generali diebus XVII. ac XVIII. Junii anno MDLXII. Ediderunt Lovanienſes, ac nuper Pariſienſes in ſyſtemate Tridentinorum actorum.

F. LUDOVICUS JUSTINIANUS, ordinis Prædicatorum Barcinonenſis domus, ſacræ theologiæ magiſter, Ilerdæ ſodalibus præfuit, ſtudia Barcinone moderatus eſt, viſitator nunc eſt, ut audio, & generalis vicarius congregationis Sardiniæ regni. Librum edidit:

De Nueſtra Señora de la Miſericordia de Saona.

LUDOVICUS DE LANUZA, patre Hiſpano, legionis militaris præfecto, natus anno MDXCI. Leocatæ in Sicilia, Jeſuitarum ſodalis, magna ſanctitatis opinione mortuus Panormi XXI. Octobris MDCLVI. Edidit, ſuppreſſo nomine:

Precioſo Antidoto contra la Peſte del Pecado mortal. Panormi apud Nicolaum Buam 1640. in 12. Prodiit poſtea ibidem cum nomine auctoris, Italice 1662.

LUDOVICUS DE LEMOS, Luſitanus, ex oppido Fronteira uti Cardoſus ait, medicus doctor ac philoſophus, inclytæ ſcholæ Sal-

Salmanticenſis juventutem in re docuit philoſophica, deindeque in Ellerena urbe medicæ artis opus, magna cum ſua laude, fecit. In prædicendo (quod ipſe de ſe in libris *De optima prædicendi ratione* jactat) adeo felix ut neminem illi, vel æmuli ipſi, præferrent. Sequentibus quoque, non parum doctis, in publicum emiſſis operibus de philoſophorum & medicorum filiis benemereri voluit. Ea ſunt:

Commentaria in Galenum de facultatibus naturalibus. Salmanticæ 1580. 4. & apud Guilielmum Fochelium 1594. 4.

In Libros XII. Methodi medendi Galeni commentaria. Ibidem apud viduam Antonii Velazquez 1582. in folio.

De optima prædicendi ratione libri VI. Item:

Judicium operis magni Hippocratis: liber unus. Salmanticæ apud Ildephonſum de Terranova 1588. in folio. Venetiiſque apud Robertum Majerum 1592. 8.

Paradoxorum, ſeu de Erratis Dialecticorum libri duo. Salmanticæ 1558. 8.

Phyſicæ ac Medicæ Diſputationes.

In Librum Ariſtotelis de Interpretatione, ſive περὶ ἑρμηνείας *Commentarius*: ad Julianum Albam, Portalegrenſem epiſcopum. Salmanticæ apud Andream a Portonariis anno 1558. in 4. Quod opus unaque Lemoſium auctorem pulchro iſto carmine laudavit Franciſcus Sanctius Brocenſis, magni quidem judicii atque eruditionis vir, ejuſque temporis profeſſor Salmantinus:

Magnus Ariſtoteles, Romanas ductus in oras,
Diſcit Romano purius ore loqui.
Sedula ſubtilis quem limat litera Lemi,
Monſtrat & implicitæ provida fila viæ.
Lemus Lyſiacæ non ultima gloria gentis,
Et patriæ Lemus gloria prima ſuæ.

Lemoſii *Commentaria in libros Poſteriorum Analyticorum Ariſtotelis* M. SS. ſervabantur in bibliotheca Olivarienſi.

F. LUDOVICUS DE LEON, Latine LEGIONENSIS, paterna ſtirpe Bellomontanus, quem Lupus, curiæ Granatenſis ſenator, ex Agnete Valera ſuſcepit anno ſuperioris ſæculi vigeſimo ſeptimo, aut Bellomonte aut Matriti, non Granatæ, quod perſuaſum fuit hiſtoriographis Granatenſibus; cum plane Lupus anno XXXIII. quo in curia hujus urbis nobilitatis cauſam obtinuit, Ludovici jam ſexennis pater, necdum allectus in eam curiam judex, advocationis adhuc munus Matriti exerceret, cujus rei perſpectis monumentis fidem non habere minime poſſumus. Salmanticæ ſtudiorum, ut credere par eſt, cauſa manens, inter eremitas S. Auguſtini ſodales anno MDXLIV. religioſæ vitæ ſacramentum dixit, quo præſtantiorem in theologica re ullum familia hæc, talium ornamentorum locupletiſſima, vel tot ſæculorum excuſſa ætate, vix reperiet. Quippe in hujus ſtudii literas, tam eas, quæ ab ſchola, tum quoque eas, quæ ab exponendis ſacrorum voluminum myſteriis appellantur, ſic intente is ac feliciter incubuit, ſic ab omnibus aliarum diſciplinarum gymnaſiis quidquid, vel neceſſarium eidem ſtudio, vel honeſtum ac decens futurum exiſtimaſſet, avide conſectatus eſt ut neque maximo perſpicaciſſimoque ingenio cultus aliquis, neque multiplicis doctrinæ cultui deeſſe aut impar eſſe ingenium aliqua ex parte videretur. Inter neceſſaria id conſtituendum eſt, quod linguarum trium, Latinæ, Græcæ Hebraicæque, non mediocriter fuit peritus. Amœnitates etiam utriuſque linguæ Romanæ Græcæque ſcriptorum adamavit. Vulgaris ſermonis proprietatem cum concinna verborum compoſitione, totiuſque orationis ſtructura ſic conjunxit ut inter primores Hiſpanæ linguæ vindices cum diſertiſſimo quoque ac eloquentiſſimo de palma contendat; niſi cuiquam hoc magis placeat, ut ſit haberique debeat:

Hiſpani maximus auctor
Luiſius eloquii,

quomodo Tullium Ciceronem commendaverat olim Lucanus noſter. Vere enim quodcumque ejus vernaculum ſcriptum (ut in proverbio eſt induſtriæ ac diligentiæ) tamquam Myronis opus delectat. De qua ſua ſcribenda accuratione ipſemet auctor libri *De Chriſti nominibus* tertii initio legendus eſt. A natura quoque ipſa veluti formatus videtur fuiſſe ad texenda carmina, quæ altera eſt eloquentiæ pars; ex quibus Latina aliqua Latinis operibus ſuis affixit, vulgaria ſimul typis edita ſunt in vulgus poſt auctoris obitum, caſta imprimis & ingenioſa, virilique robore ſimul ac ſuavitate plena, quibus inter ſæculi ſui & gentis vates perilluſtre fuit nomen promeritus. Salmanticæ, quæ urbs ei gloriæ theatrum fuit fere perpetuum, anno MDLXI. Sanctum Thomam docendi vices ex propria cathedra, ac deinde, poſt aliquod temporis intervallum, Sacrarum Scripturarum myſteria interpretandi munus ſibi delatum plauſu non minore ſuſcepit quam fructu & fama in ampliſſimæ hujus academiæ conſpectu geſſit. Et tamen in hoc proſperrimo rerum ſuarum curſu, afflatus neſcio quo importuno invidiæ aut male conſiliatæ pietatis ſidere, *in ſuſpicionem* (uti idem ipſe conqueritur ad *Pſalmum XXVI.*) *læſæ Fidei criminoſe vocatus fuit, remotuſque ab hominum non ſolum ſermone & congreſſu, ſed etiam aſpectu, per quinque fere annos in carce-*

cere (Fidei judicum credimus) *atque in tenebris jacuit.* Verum innocens demum inventus, famæque ſuæ ac docendi partibus reſtitutus, perculſum tamen graviter, proindeque adhuc dolentem animum, immeritæ vexationis ſenſu, corpuſque ſic diutinæ cuſtodiæ moleſtis debilitatum confirmare vix potuit: figuntur quippe altiſſime in magnis & purgatis mentibus quæquæ pungunt exiſtimationem tela. Porro ejuſdem ſæculi anno octogeſimo octavo reformatis ordinis ſui ſodalibus conſtitutiones ad ſuperiorum nutum prudenter confecit. Poſt triennium, cum eſſet vicarius generalis ſuæ Caſtellæ provinciæ, præfectus fuit ejuſdem creatus; in titulum ſcilicet ſepulcri dumtaxat, nam intra eumdem Auguſtum menſem anni nonageſimi primi & imponi hominibus & exuere hominem debuit, fatali rerum humanarum viciſſitudini, ſeu potius divinæ providentiæ imperio legique obſequutus. Cadaver a Madrigali oppido, in quo habita fuerant comitia, perductum Salmanticam, in interiore atrio Auguſtinianæ domus ante ſacellum Sanctæ Mariæ de Populo, ſub elogio iſto, terræ mandatum fuit:

M. Fr. Luiſio Legionenſi, divinarum humanarumque artium & trium linguarum peritiſſimo, ſacrorum librorum primo apud Salmanticenſes interpreti, Caſtellæ provinciali, non ad memoriam libris immortalem, ſed ad tantæ jacturæ ſolatium, hunc lapidem, a ſe humilem, ab oſſibus illuſtrem, Auguſtiniani Salmant. P. Obiit an. MDXCI. XXIII. Auguſti, ætatis LXIV.

Senex jam, & ab immerita illa calamitate forſan edoctus veræ ſapientiæ doctrinam conſectari, tot auditorum magiſter dedit ſe in diſciplinam aſceticis præceptoribus, Tereſiæ imprimis almæ viragini, Ludovicoque Granatenſi, quorum prioris opera, cum editioni pararentur, doctiſſima, ſeque & illis digna cenſione, literis ſuper eo datis ad præfectam ſanctimonialeſque hujuſmet Reformati inſtituti Matritenſis domus, commendavit. In Ludovici autem libris ſpiritualibus, ſtudioſe perlectis, pluſquam in tot annorum ſcholaſtica exercitatione, imbuiſſe animum ſe theologia vera ſolidaque ipſe profeſſus eſt per epiſtolam Benedicto Ariæ Montano, veteri amico, qui per id tempus in ſeceſſu ſuo Aracenenſi Bibliorum divinorum ſtudio ſibique totus vacabat, Ludovicum ipſum ab elegantia & virtute dictionis atque eloquentia ſummopere laudans, cui nimirum ajebat Deum optimum maximum Chriſtianæ facundiæ vires & facultatem omnem conceſſiſſe. Cujus in Granatenſem & myſticos alios ſcriptores impenſæ ejus ætatis curæ teſtem idoneum Ludovicum Muñozium lib. III. hujus clariſſimi viri *Vitæ* cap. IX. commendamus. Opera hæc noſtri extant utriuſque linguæ, cultiſſima ſimul ac doctiſſima. Latinæ quidem:

In Cantica Canticorum triplex explanatio. Salmanticæ anno 1580. iterumque 1582. tertioque cum ſequentibus pone aliis operibus ibidem anno 1589. in 4. Venetiis apud Joannem Baptiſtam Ciotum 1604. Converterat quidem is rogatu cujuſdam amici hunc librum ſacrum in Hiſpanum ſermonem, addideratque breves commentarios, qui cum ad æmulorum deveniſſent manus, arrepta inde ab iis occaſio fuit accuſandi auctorem apud Religionis judices quod interdictam rem patraſſet. Quare is, jam priſtinæ famæ ac dignitati reſtitutus, amicorum conſilio vertit hæc in Latinum ſermonem, & copioſiora reddidit commentaria, ut ipſe auctor in præfatione ad lectorem refert. Obſervatione autem digna eſt Poſſevini nota, admonentis *expoſitionem* ejuſdem *libri Canticorum* Hieronymi Almonazirii adeo cum hac Legionenſis convenire ut fateri neceſſum ſit, aut in utroque eumdem fuiſſe ſenſum, aut alterum ab altero non pauca mutuaſſe.

In Pſalmum XXVI. Salmanticæ anno 1580. & 1589.

In Abdiam Prophetam. Et:

In Epiſtolam ad Galatas. Omnia hæc ſimul Salmanticæ 1589. in 4.

De utriuſque Agni Typici, atque immolationis legitimo tempore: ad Joannem Grialum. Salmanticæ 1590. in 4. Deindeque in *Quodlibeticis Quæſtionibus Baſilii Legionenſis.* Anno 1611.

Commentarium quoque ejus *ſuper Apocalypſim* in domo Salmantina ſervari affirmat Ludovicus de Alcazar in ſimili ad idem Biblicum opus *Commentario*, pag. 88.

Varias item *Lecturas Theologicas* in ſchola dictavit, ex quibus ſe profeciſſe ad ea, quæ ſuper *Secundam Secundæ* Divi Thomæ commentatus eſt, Petrus de Aragon, Auguſtinianus, ſuperſtite adhuc Legionenſi, in præfatione primi voluminis lectores ſuos ingenue admonuit.

Conſtitutiones jam laudatæ *Fratrum* ſui *Ordinis Excalceatorum* anno 1588. editæ noſtro ſunt auctore.

Vulgaris ſermonis hæc, ſed eloquentiæ ſummæ:

De los Nombres de Chriſto: libris tribus. Salmanticæ apud Joannem Fernandez 1583. in 4. Barcinone eodem anno, tertioque Salmanticæ typis elegantiſſimis Guilielmi Fochel 1587. in 4. deindeque 1595. & 1603. in 4.

La perfecta Caſada. Salmanticæ 1583. in 4. & 1587. cum ſuperiori opere. Quæ quidem

dem duo Italice prodiiſſe ſcribit Antonius Poſſevinus in *Apparatu*. Nos certe interpretationem vidimus *Perfectæ uxoris* auctore Julio Zanchini da Caſtiglionchio, qui ſe religioſum equitem, neſcio cujus militiæ, profitetur, Neapoli editam typis Jacobi Carlini & Antonii Pace 1598. 8. Sed & Venetiis prodiiſſe ſcio a Joanne Baptiſta Ciotti 1595. in 8.

Metrica hæc quoque elegantiſſima:

Obras proprias, y traducciones Latinas, Griegas y Italianas : con la paraphraſi de algunos Salmos y Capitulos de Job. Hæc ex bibliotheca D. Emmanuelis Sarmiento de Mendoza, Hiſpalenſis canonici Magiſtralis, edi curavit D. Franciſcus de Quevedo Villegas, comiti duci Olivarum nuncupatam. Matriti 1631. in 16. Seorſim edita fuerat:

La Expoſicion del Salmo del Miſerere. Matriti apud Didacum Flamenco 1618. in 16.

El Libro de Job : qui adhuc ineditus mire doctis placet.

Thomas Herrera, Auguſtinianus, id pluraque alia huic elogio ampliando ſubminiſtravit in *Hiſtoria Domus Salmantinæ Eremitarum.*

LUDOVICUS DE LINARES, Rondenſis, humanitatis ſtudia moderabatur in patria, bachalaurum ſe, præcipua fere illius temporis agnominatione ſtudiorum, jactans, quæ hoc noſtro jam cuique parata eſt, ac de plano, ut ita dicam, conferri ſolet. Verſibus exametris cecinit:

Vitam Pauli Eremitæ : ad Bernardinum Contreras, Malacitanum antiſtitem. Toleti apud Raymundum de Petras 1527. in 4.

LUDOVICUS LOBERA DE AVILA, Cæſareus Caroli V. medicus, per totam fere Europam & uſque in Africam lateri ejus adhærens peregrinatus eſt. Porro, ut decuit Principis ad militiam facti domeſticum, haſta non minus quam calamo rem gnaviter, ſi ita uſuveniret, eum geſſiſſe fama perdurat. Scripſit:

Regimiento de la ſalud; de la eſterilidad de hombres y mugeres, y enfermedades de los niños. Pinciæ 1551.

De las quatro enfermedades corteſanas, gota artetica, ſciatica, males de piedra, riñones y hijada, y mal de bubas. 1544. in folio. Toleti apud Ludovicum Ayala. Quod Italice verſum a Petro Lauro Venetiis prodiit ex officina Joannis Baptiſtæ Seſſæ 1588. 8.

Vergel de ſanidad, o Banquete de Caballeros, y orden de vivir : ſive de re cibaria. Compluti 1542. in folio apud Joannem Brocar. Simulque:

Libro de Anotomia : cum paraphraſi ad marginem Latina.

Remedio de cuerpos humanos, y ſilva de experiencias en medicina.

Antidotario de todas las medicinas uſuales, y la manera que ſe han de hacer ſegun arte. Item librum hujus tituli:

De Peſtilencia curativa, y preſervativa. In folio. Tandemque:

De Ægritudinibus ſubitis tractatum Latinum. *De morbo Gallico* tractatus, ex opere *De quatuor aulicis morbis* accuratiſſime Latinus factus, extat tomo 1. operis *De morbo Gallico*, pag. 321. Venetiis 1566. folio.

D. LUDOVICUS LOBO DE SILVEIRA, Luſitanus, ſplendida domi natus proſapia, crucifer ſacræ militiæ Chriſti eques, ſcriptum reliquit, atque editioni paratum, opus genealogicum, cui multum deferre eos, qui hoc ſtudio delectantur, Matriti ſum expertus. Hic titulus:

Libro de Linages Reales. in folio. Habebat ad uſum D. Petrus de Britto Coutinho, amicus noſter, Luſitanus, eques Calatravenſis, bene hujus partis hiſtoriæ gnarus, ex bibliotheca (niſi fallor) excellentiſſimi domini ducis de Medina de las Torres, ante paucos annos vivis erepti.

F. LUDOVICUS LOPEZ, Dominicanus, majoris cœnobii Matritenſis alumnus, plures annos Indorum ſaluti vigilanter incubuit, nil de theologicis ſtudiis remittens, quorum in morali fecit re, duobus editis libris, egregium ſpecimen. Hi ſunt:

Inſtructorium Conſcientiæ : duabus partibus, quarum poſterior eſt de Sacramentis. Salmanticæ 1592. & 1594. Brixiæque apud Petrum Mariam Marchettum 1594. & 1596. Atque idem a Petro Matthæo juriſconſulto locupletatum prodiit Lugduni apud Petrum Landry 1588. in 8. & Brixiæ anno 1604. Italice autem opera Camilli Camilli verſum Venetiis 1590. in 4.

Tractatus de Contractibus & negotiationibus, ſive Inſtructorium negotiantium. Salmanticæ 1592. in folio. Superſtes erat (ut Marieta ait) Matriti anno MDXCV. tantum abeſt ut ante quinque annos (quod Alphonſus Ferdinandi affirmat) e vita deceſſerit. Huic nuncupavit Petrus Matthæus, ille Sequanus I. C. *Lectionem de Judicum in ferendis ſententiis vero & neceſſario officio.* Lugduni editam anno 1592. in 8. apud Petrum Landry, quæ cum *Inſtructorio* ipſo Lugduni prodiit apud Juntas 1593.

LU-

LUDOVICUS LOPEZ, Palentinus, in Aragoniam & Cæsarauguſtam urbem veniens aggreſſus fuit, quod nemo hactenus civium ejuſdem urbis, & quidem piſtoriam artem ibi exercens, ut exhiberet ſe honeſto lucro, cui forte aſſueverat, interim enim ſcribebat, raro in ea conditione exemplo:

Troſeos y antiguedades de la Imperial ciudad de Zaragoza. Cæsarauguſtæ 1639. non Barcinone, ut præ ſe fert operis facies. Item edidit:

Pilar de Zaragoza Columna firmiſſima de la Fe de Eſpaña, primer templo catolico del mundo &c. (hoc eſt hiſtoriam Apparitionis Deiparæ S. Jocobo Apoſtolo ſuper columna factæ) *Iluſtrada y comentada con notas del autor.* Compluti 1649. 4.

Tablas Chronologicas univerſales de Eſpaña deſde el año MDCCC. de la creacion del mundo, que la empezó a poblar Tubal, haſta nueſtros tiempos. Cæsarauguſtæ 1637. in 8. Confectos apud ſe habere *Aragoniæ regni Annales* a principio rerum uſque ad excidium Hiſpaniæ Arabicum temporaque, unde Zurita exordium ſumpſit, a teſte idoneo audivimus.

LUDOVICUS DE LUCENA, Guadalaxaræ Novæ Caſtellæ ortus, artium ac medicinæ doctor, poſtquam ex diuturna peregrinatione, fructuoſa illa quidem & ſtudiis impenſa, in Hiſpaniam rediiſſet, iterum vale dicto patriæ Romam remigravit, *non ut ambitioni & cupiditati ſerviret* (verba ſunt Joannis Geneſi Sepulvedæ in epiſt. LXXII. anno MDXLIX. ad eum ex Hiſpania data) *ſed ut otio literario & honeſta libertate in ea regione atque urbe frueretur, ubi magna eſt tum ſtudendi occaſio, tum facultas ſimpliciter & ſine ſuco fallatiiſque degendi.* Apud Tholoſates certe in Gallia medicinam faciebat cum ad Joannem Chavanhacum, Toloſanæ ditionis archijudicem, ſcripſit libellum:

De tuenda, præſertim a peſte, integra valetudine, deque hujus morbi remediis. Toloſæ apud viduam Joannis Fabri anno 1523. 4. G. Montani Stapulenſis ea ſunt carmina, quæ ſubjicio, in laudem auctoris:

Ille inquam Ludovicus, ille noſter
Lucena, egregius Minervæ alumnus,
Doctus, comis & elegans, medendi
Arte atque experientia Galenus
Alter.

Joannem Luceria perperam dixit Antonius Verderius in *Appendice Epitomes Bibliothecæ Geſnerianæ.* Patrium locum Lucena noſter reticuit, Hiſpani appellatione contentus. Videor mihi tamen reperiſſe eum, auctoriſque ſepulturam, Romæ ante portam ſacræ ædis Sanctæ Mariæ de Populo, ubi ſic legitur:

D. O. M.
Ludovico Lucenæ Hiſpano Vadalaxaræ orto,
Ingenuarum artium, Phyſicæque rationis
In primis perito, ſibi & poſteris Antonius Nuñez fratris filius mœrens P. Vixit an. LXI. obiit IV. Id. Auguſti a partu Virginis MDLII.

In circuitu lapidis:

Hic præter cæteras virtutes, quibus longe aliis excelluit, hanc maxime coluit, ut omnibus aſſidue benefaceret, & neminem ob id ſibi devinctum eſſe vellet.

Legitur inter Sepulvedæ *Epiſtolas* ea, quam nuper laudavimus, alteraque Lucenæ ad Sepulvedam.

F. LUDOVICUS MALUENDA, Franciſcanus, ſcripſit:

Lac Fidei pro Principe Chriſtiano. Brugis 1545. ſi recta eſt Waddingi lectio, apud quem tamen eſt Ludovicus Malveda: ſed Hiſpanus *Index Librorum prohibitorum* vero nomine appellat, libro tamen nota prohibitionis confixo.

D. LUDOVICUS MARCELLUS BRAVO DE MENDOZA, neſcio quis, nuncupavit D. Dominico Pimentellio, Hiſpalenſi archiepiſcopo, quem poſtea cohoneſtavit Romana purpura, hujus ſcriptionis opus:

Hiſtoria Evangelica compacta metrice ex ipſis Evangeliſtarum verbis. Matriti anno 1651. in 4.

F. LUDOVICUS DE SANCTA MARIA, Bæticus, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede, ſacræ theologiæ ut vocant præſentatus, ſacriſque literis excellenter inſtructus, atque egregius eccleſiaſtes, ſcripſit circa annum MDLXXXII.

Super Hieremiam Commentaria. Cujus rei habeo auctores Alphonſum de Roxas, ejuſdem ordinis ſodalem, in *Catalogo Virorum* hujus familiæ *illuſtrium*, & Petrum a Sancto Cæcilio, ex Reformatis ejuſdem inſtituti, in libro M. S. *De Scriptoribus* ſui *ordinis.*

F. LUDOVICUS DE SANCTA MARIA, Hieronymianus ut credo, ſacræ theologiæ magiſter, laudatur tamquam auctor operis ſic inſcripti:

Octava ſagrada al cumplimiento de los cien años de la fundacion del Convento de San Lorenzo el Real del Eſcurial. Anno 1664.

LUDOVICUS MARINHO DE AZEVE-

VEDO, Luſitanus, Uliſiponenſis, miles olim ac centurio, poſt alios ſcripſit, Spartam hanc adornaturus, diligentiori induſtria quam in iis deſideratam fuiſſe ait:

Primeira parte da Fundaçaõ, antiguidades e grandezas da mui inſigne cidade de Lisboa e ſeus varoẽs illuſtres en ſantidade, armas e letras: Catalogo de ſeus Prelados mais couſas eccleſiaſticas e politicas ate o anno MCXLVII. em que foi ganhada os Mouros por el Rey D. Afonſo Henrriquez. Oliſipone 1652. in folio typis Craesbeckianis. Altera pars an lucem viderit nobis ignotum; certe ea proſequi debuit annorum ſeriem uſque ad præſens tempus.

Commentarios dos feitos que os Portugueſes obraram em defenſa de ſeu Rey e patria na guerra de Alentejo. Ibidem 1644. ſcilicet primam partem. Meminit hujus, veluti jam demortui, atque ejus operis, D. Franciſcus Emmanuel *Cent. III. epiſt. LXI.*

LUDOVICUS DE MARMOL CARAVAJAL, Granatenſis natu, quod ipſe in prologo *Africæ Deſcriptionis*, ſtatim laudandæ, teſtatum poſteris voluit; non Matritenſis, ut nonnemini, non Hiſpalenſis, uti Jacobo Auguſto Thuano alicubi placuit. Exantlatam longi temporis captivitatem in Marochitana Tingitanæ Mauritaniæ regia urbe liberalem ſibi atque utilem Europæis aliis reddidit, obſervato ibi quidquid lectu auditve de regionibus illis, extra commercium Chriſticolarum poſitis, obſervari dignum fuit, & in ſchedas ſuas conjecto, unde liber factus emanare fecit:

La Deſcripcion general de Africa: tribus tomis. Pars prima Granatæ prodiit apud Rene Rabut 1573. folio. II. pars Malacæ 1599. in folio. III. continens Mauriſiorum rebellionem Granatenſem, hoc titulo inſignis:

Hiſtoria del Rebelion y caſtigo de los Moriſcos del reino de Granada. Malacæ 1600. apud Joannem Rene. Galli fecerunt jam ſuum Marmolii hoc opus, induſtriam commodante Nicolao Perrot, domino d' Ablancourt, chartiſque geographicis M. Sanſonis, Regii geographi, ornatum ediderunt tribus voluminibus Pariſiis 1667. 4. pro colophone adjungentes Didaci a Torres *Hiſtoriam Seriphiorum Marochii Regum.*

Vertiſſe quoque in vulgarem dicitur linguam:

Las Revelaciones de S. Brigida.

Las Rubricas del Breviario Romano.

Jacobus ſupra memoratus Thuanus libro VII. *Hiſtoriarum ſui temporis, prudentem juxta ac diligentem Africanarum rerum ſcriptorem* appellat Marmolium, eoque pro merito ſæpe utitur Ambroſius Morales noſter in *Hiſtoria Hiſpaniæ*, veluti lib. XIV. cap. XXXIII. & alibi.

LUDOVICUS MARTINEZ, neſcio quis, edidit, ut ex catalogo quodam accepi:

Principio del reino de Aragon. Cæſaraugustæ anno 1581. in 8.

LUDOVICUS MARTINEZ DE LA PLAZA, Antiquarienſis, ſacerdos, curioque in ejuſdem urbis Collegiata eccleſia, quod munus obtento ad S. Joannis, quæ alia eſt ibidem paræcialis ſacra ædes, beneficio repudiavit. Poeſim faventibus muſis coluit; pluraque extant hujus rei argumenta in *Floribus Poetarum illuſtrium Hiſpanorum*, qui vernacule ſcripſerunt, editoſque a Petro Eſpinoſa publicus terit uſus. Perlatum quoque ad me fuit ex Antiquaria ipſa vertiſſe Ludovicum rhythmis noſtratibus Italicum Ludovici Tanſili *De Lachrimis Petri Apoſtoli* poematium. Quinquaginta annos natus obiit XVII. kal. Julii anno MDCXXXV.

D. LUDOVICUS DE MELO, edidit:

Politica Evangelica. Valentiæ 1663. fol.

LUDOVICUS MENDEZ DE CARMONA, Aſtigi, Bæticæ opulenta & nobili urbe, natus, eam artem Hiſpali plures annos docuit, Hieronymi Carranzæ olim diſcipulus, quæ tractandi ſcite & ex geometriæ regulis ad propriam defenſionem arma, atque imprimis enſem, tradit præcepta. Documentum ejus dedit ſcribens:

Compendio en defenſa de la doctrina y deſtreza de Carrança. Hiſpali in 4. Et alia, ni fallor, minutiora.

LUDOVICUS MENDEZ DE TORRES, elucubravit ad mellificii uſuram:

Tratado breve de la cultivacion y cura de las colmenas, y aſimiſmo las ordenanzas de los colmenares. Conſtitutiones iſtæ pro Hiſpalenſium mellificio editæ ſunt ab Alphonſo Caſtellæ Rege X. & ex archio ejus urbis producta. Tractatus editus fuit primum Compluti 1587. in 8. deindeque, cum variis *De Agricultura* ſcriptoribus, Matriti anno 1620. in folio.

LUDOVICUS MENDEZ DE VASCONZELOS, Luſitanus, Oliſiponenſis, patriæ ampliſſimæ deſcriptionem dialogiſtice in vulgus dedit, operi inſcribens:

Do Sitio de Lisboa. Ibidem typis Ludovici de Stupiñan 1608. Videndus Ludovicus Marinho de Azevedo in prologo *Hiſtoriæ* ejuſdem *Urbis Oliſiponenſis.*

LUDOVICUS MENDEZ DE VASCONZELOS, diverſus ut credo a ſuperiori, presbyter enim ille ut audio, miles hic & emeritus, in otio nolens otioſus eſſe ſcripſit:

Arte militar. Oliſipone apud Vincentium Alvarez 1612. in folio. Eborenſem natu Luſitani docent.

F. LUDOVICUS DE MENDOZA, Ciſtercienſis cœnobii de Spina monachus, Philippo II. Hiſpaniarum Regi nuncupavit, ſculpique Regiis expenſis fecit:

Summam totius Theologiæ moralis ſeptem arboribus comprehenſam. Matriti anno 1598. Reliquit in ſchedis, quæ aſſervantur in ejuſdem monaſterii bibliotheca:

Vitas Sanctorum per ordinem menſium in proprios eorum dies diſtributas : tomis ſex.

Epiſtolam ſymbolicis caracteribus & ingenio plenam, ad Philippum III. adhuc Principem. Sermonem, quo ſcripta ſunt, ignorare nos haud pudet, qui nec ab illuſtratoribus domeſticarum rerum Henriquezio & Viſchio haurire potuimus.

Deceſſit circa annum Domini MDCXIII.

LUDOVICUS MERCATUS, ſive DE MERCADO, Pinciæ urbi natales, medicæ vero arti honores & opes accepta referebat, Philippi II. ac Philippi III. Regum archiater. Patriam etenim academiam, ac medicorum ſcholam, ſibi ante alios potioreque ac primario docendi loco olim commendatam, plurium annorum profeſſione nobilitavit. Accerſitus inde ad curiam a Philippo II. Rege totos viginti annos ejus valetudinem feliciſſime rexit; tum in quibuſcumque morborum ſanandis generibus incredibili dexteritate uſus eſt. Quare qui, intra Hiſpaniam noſtram ſe continentes, hoc ſibi judicio placent, ut Franciſco Valleſio primas concedere hunc noſtrum debere arbitrentur, philoſophandi acumen atque artis theoricam intelligere eos oportet. Summa enim practicæ operationis, uti doctrinæ, laus vere non habet, in quo magis quam in Mercato merces ſuas proferre, ditiſſimoſque artis theſauros commendare poſſit. Opera ejus in quinque tomos diſtributa typis prodierunt Francofurtenſibus, nempe:

Primus continet: I. *De Conſtitutione corporis humani.* II. *De Sanitatis conſervatione ac præcautione.* III. *De Morbis, eorum ſignis, cauſis & ſymptomatis, differentiis ac curatione* : editus olim Pinciæ anno 1604. in folio.

Secundus: IV. *De recto præſidiorum artis medicæ uſu.* V. *De Febrium eſſentia, cauſis, differentiis & dignotione* (Pinciæ olim ſeorſim prodierunt: *De Febrium eſſentia, differentia, cauſa, curatione, & de febre peſtilentiali* 1586. in 4. *De eſſentia, cauſis, ſignis & curatione febris malignæ* 1574. 8. & Baſileæ 1594. 8. per Conradum Waldkirch. *De eſſentia & natura caloris febrilis* 1611 in folio: quæ omnia, ut credimus, in iſtud *De Febrium eſſentia* &c. Francofurtenſe opus conjecta jam ſunt). VI. *De Pulſus arte & harmonia.* VII. *De Morbi Gallici natura & curatione.* VIII. *De Morbis hæreditariis*: editus olim Pinciæ 1605. fol.

Tertius: IX. *De Capitis & vicinarum partium.* X. *De pectoris, pulmonis & cordis.* XI. *De ventriculi & inteſtinorum.* XII. *De jecoris, ſplenis, renum & veſicæ morbis, eorumque curatione.* Matriti olim 1594. in folio.

Quartus: *De Mulierum, Virginum & Viduarum, de ſterilium & prægnantium, de puerperarum & nutricum paſſionibus, morbis & ſymptomatis, cum præfatione & encomio auctoris & operum Joannis Hartmanni Bejeri.* Francofurti apud Zachariam Palthenium anno 1608. in folio, olim Matriti 1594. in folio. Baſileæ 1588. in 4. & in *Gyneciorum* libris, ab Iſrahele Spachio editis, pag. 803. & ante has omnes editiones Pinciæ 1579. in 4. apud Franciſcum Fernandez de Corduba.

Quintus: *Conſultationes morborum complicatorum & graviſſimorum cum diſputationibus neceſſariis ad naturam cujuſque, morborum capeſſendum præſagium & curationem.* His accedunt: *Tractatus continens graviſſimas atque difficiles abditarum rerum diſputationes magni momenti & uſus.* Libri duo *De Puerorum educatione, cuſtodia & providentia, atque de morborum, qui his accidunt, curatione.* Pinciæ anno 1613. in folio. Francofurti 1654. in folio. Olim ſeorſim editi ſunt, primus: *De Puerorum educatione,* Valliſoleti 1611. deinde alter: *De morbis Puerorum*, ibidem. . . . Præter hæc ſuſtinent non minus famam auctoris alia opera, quæ hac editione non continentur, ſcilicet:

Inſtitutiones Chirurgicæ. Matriti 1594. in 8. Francofurti apud Hartmannum Palthenium 1619. in folio.

Methodus medendi. Pinciæ anno 1572. in 8.

Inſtitutiones Medicæ. Matriti anno 1594. in 8.

De communi & peculiari præſidiorum artis medicæ indicatione. Pinciæ in folio. Coloniæque anno 1588. apud Joannem Baptiſtam Ciottum.

Inſtitutiones ad uſum & examen eorum, qui luxatoriam exercent artem : ex Hiſpano in Latinum ſermonem verſæ Caroli Piſonis opera.

opera. Francofurti apud heredes Palthenii 1624. in folio.

De Pulſibus libri duo, quibus tota ars cognoſcendi morbos & prognoſticandi diſertiſſime pertractatur. Pinciæ anno 1584. Pataviique apud Paulum Mejerum 1592. 4.

Libellus de Eſſentia, cauſis, ſignis & curatione febris malignæ, in qua maculæ rubentes ſimiles morſibus publicum erumpunt per cutem. Acceſſit: *Conſilium continens ſummam totius prædictionis & curationis in eodem affectu.* Baſileæ apud Conradum Waldkirch anno 1594. in 8.

Demum, ætatis agens ſextum & octogeſimum, impeditis calculo veſicæ meatibus, ſuppreſſaque decem & octo dies urina, miſerandum in modum jacuit, mortemque per acerbiſſimos tandem cruciatus obivit. Quæ verba ſunt Petri Caſtellani in *Vitis Illuſtrium Medicorum.*

F. LUDOVICUS DE MERTOLA, alias DE PRÆSENTATIONE, Luſitanus, a loco dictus cognomine in Tranſtagana provincia diœceſis Eborenſis, ordinis Carmelitarum, literis æque ac regularis obſervantiæ zelo, & proximorum indigentiis, tam ſpiritualibus quam temporalibus, ſubveniendi perpetua cura excellens, Braſiliam & Maragnoniam viſitavit plagas facultatibus præfecti generalis inſtructus. Vernacula lingua ſcripſit:

Vida do Padre Fr. Antonio da Conceição. Oliſipone.

Vida do Padre Fr. Manoel Tavarez: M. S. Cujus meminit Cardoſus in *Agiologio*, die XXXI. Maji, litera F.

Vida do venerable Padre Fr. Eſtevão da Purificação. Oliſipone apud Craesbeck 1621.

Vida da Beata Maria Magdalena de Pazzis. Ibidem apud Gerardum de Vinea 1626.

Da Eſmola e ſeus fruitos, hoc eſt, de eleemoſyna. Ex eadem officina 1625. Item:

Contra os Hebreos, & contra os erros dos Hereticos: in folio. Ibidem. Quam ut credimus Georgius Cardoſus *Demoſtração Euangelica* appellat in ſchedis M. SS.

Oliſipone diem ſuum obiit ex hydrope morbo XIX. Aprilis MDCLIII. ætatis fere LXXI. laudatus ſæpe in *Annalibus Carmelitanis* Joannis Baptiſtæ de Lezana, nempe ad annum MCCLI. num. 4. MCCXC. num. 8. MCCCCLVII. num. 6. & MCCCLXXXVII. in *Appendice*, paſſimque a Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano.*

LUDOVICUS DE MESA, ſcripſit:

Vida de la Madre Mariana de Jeſus de la tercera orden de S. Francisco. Toleti 1661. in folio.

D. LUDOVICUS MESSIA PONCE DE LEON, Bæticus, Utrarienſis (Utrera eſt in ditione Hiſpalis urbis municipium nobile & opulentum) anno MDXXIV. aut circiter nobili loco natus ex Franciſco Meſſia, I. V. doctore ad S. Clementis Bononiæ quondam ſodale, & Joanna Ponce de Leon, in Salmantina ſchola ſub optimis præceptoribus meruit. Nam præterquamquod a Petro Fernandez, presbytero Hiſpalenſi, una cum Joanne Mallara literis olim Latinis fuerat imbutus, ex quo in eam academiam pervenit, tam theologiæ quam juris arti operam navavit, in ſacris literis magnum illum Franciſcum a Victoria, huncque pone ſequentem Dominicum Sotum, & in canonicis Martinum Azpilcuetam, cognomento & gente Navarrum, Didacum Covarrubiam, in juriſprudentia civili Petrum a Peralta & Antonium Gomezium magiſtros ſortitus. Ab eo nondum adoleſcentiam egreſſo, jamque domi ſuæ manente, patrocinium ut ſic præſtaret litigatori amico, prodiit in lucem commentarius hoc titulo:

In Legem regiam Toleti conditam ſub titulo III. De los proprios y rentas de los Concejos, quintam lib. VII. Ordinamenti, in cauſa vertente a reſponſo Prælectiones. Hiſpali apud Alphonſum Garſiam Eſcrivano anno 1568. in folio, atque item anno ſequenti.

Λακονισμος, ſeu Chilonium pro Pragmaticæ, qua panis pretium taxatur, in interiori foro hominis elucidatione: ad Didacum Eſpinoſam, S. R. E. cardinalem, ſummo Caſtellæ prætorio præfectum. Hiſpali apud Joannem Gutierrez 1590. in folio.

Laudari quoque hunc video ex neſcio cujus formæ opere *De Blaſfemia.*

D. LUDOVICUS MILAN, Valentinus eques, ad exemplum ſeu potius ad emulationem Balthaſaris, comitis Caſtellionæi, dum in curia ducis Calabriæ Valentini regni habenas moderantis verſatur, ſcripſit, mixtum verſa proſaque opus oratione:

El Corteſano. Valentiæ anno 1561. in 8. Item:

El Maeſtro, o Muſica de Viguela de mano. Ibidem apud Franciſcum Diaz Roman anno 1534. in folio.

F. LUDOVICUS DE MIRANDA, Pincianus, ordinis Minorum Obſervantiæ, qui provinciam incolunt S. Jacobi, cui & præfuit; apud Salmanticenſes, quibus ſe dedit primum ſodalem, integro vitæ ſpatio, hoc eſt, pluſquam ſexaginta annis, ſi demas brevia aliquot abſentiæ intervalla, reſtitit, profeſſor ibi inter ſuos theologus, proindeque a profeſſionis adimpleto munere lector

emeritus. Lucas Waddingus refert a ſecretis eum ordinis fuiſſe, ac generalem in Romana curia procuratorem, pietate atque eruditione varia ſpectabilem. Cenſor necnon fuit theologus apud patres Fidei vindices. Hic poſt Alphonſum a Caſarrubios, Alphonſique explanatores, qui & *Compendium Privilegiorum* ipſius locupletarunt, Alphonſum a Corduba, & Hieronymum a Sorbo, & poſt egregiam Emmanuelis Roderici operam in hac eadem re navatam, qui omnes eadem Franciſci parentis caſtra ſequuti ſunt, in lucem emiſit:

Directorium, ſive Manuale Prælatorum Regularium: dobus tomis. Romæ prius, dum in Urbe auctor verſaretur, anno 1612. in 4. deinde Salmanticæ editis anno 1615. in folio. Placentiæ item, Auguſtæque apud Kruger anno 1616. Necnon a Paulino Berto Lucenſi locupletatum Coloniæ prodiit apud Crithium 1617. in folio. In hoc, uti Waddingus ait, *religionum omnium origines, progreſſus ac dilatationes recenſentur; optimeque declaratur methodus ad inſtruendos novitios & profeſſos, prælatiſque obſervanda ratio adminiſtrandi rem domeſticam exponitur.*

Librum ordinis judiciarii, & de modo procedendi in cauſis criminalibus, tam in foro eccleſiaſtico, quam in ſæculari agitandis: duobus tomis. Salmanticæ apud Andream Renaut 1601. 4. & 1623. 4.

De Sacris Monialibus tractatum, omnia complectentem quæ ad ipſarum regimen poſſunt deſiderari. Editum opus cum alibi, tum Plaſentiæ in Italia, Italice converſum, apud Joannem Bazachium anno 1616. De editione alia Colonienſi Draudus monet in *Catalogo*.

De Sacræ Scripturæ ſenſibus in XXVI. Quæſtiones diviſum Tractatum. Salmanticæ 1625. in 4. quem non vidit Wadingus.

Reliqua opera Hiſpana ſunt, nempe:

Expoſicion de la Regla de los Frailes Menores de la orden de S. Franciſco. Salmanticæ apud Antoniam Vazquez 1622. 4. poſt primam in eadem urbe editionem anni 1609.

Expoſicion de la Regla de Santa Clara. Ibidem in 4. 1610.

Expoſicion de la Regla de la Tercera orden de nueſtro Padre S. Franciſco. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1619. 8.

Informacion acerca de la Queſtion y controverſia tocante a la mudanza del gobierno que han tenido los Frailes Menores de la regular obſervancia de S. Franciſco, comunmente llamados Deſcalzos. Salmanticæ 1604. 4.

De la Concepcion puriſſima de nueſtra Señora la Virgen Maria. Ibidem anno 1626. in 4. apud Antoniam Ramirez & apud Didacum Cuſſio 1621. 4.

Platicas y colaciones eſpirituales: quas habuit Salmanticæ, cum ei cœnobio præeſſet, duobus tomis. Salmanticæ anno 1617. & 1618.

Inſtruccion o doctrina eſpiritual para los Novicios. Salmanticæ 1616. in 12.

Expoſicion de la Eſfera de Iuan de Sacroboſco aumentada, con lo que ſobre ella dixeron Franciſco Iuntino, Elias Vineto, Chriſtobal Clavio, y otros: ad Ferdinandum Hiſpaniarum Infantem. Salmanticæ apud Hyacinthum Tabernier anno 1629.

LUDOVICUS DE MOLINA, Bæticus, Urſaone, ampliſſimo Gironiæ familiæ oppido, nobili loco natus, parentes habuit Ludovicum, ſeniorem ejuſdem municipii civem, proque Urſaonis duce Archidonenſis arcis præfectum, & Cæciliam de Morales Grajeda, Ambroſii de Morales, Cordubenſis, Regii chronographi, viri clariſſimi ſororem, cujus propinquitatis cum noſtro recordatur ipſe Ambroſius in nuncupatoria epiſtola *Appendicis operum S. Eulogii Martyris*, & lib. XIII. *Hiſt. Hiſpanæ* cap. VII. Ad literarum is ſtudia admotus via iſta proſperrime inceſſit, cum ab excellentibus naturæ dotibus, subtiliſſimi atque expeditiſſimi ingenii, gravis maturique ante alia judicii, ad magna quæque erectum ſeſe atque animatum agnoſceret. Poſt decurſa igitur Salmantinæ ſcholæ ſtadia ſub optimo quoque juriſprudentiæ magiſtro (Petrum Peraltam ipſe lib. 1. *De Primogeniis Hiſpaniæ* cap. XIV. n. 17. nominat) vix foro commodare cœpit Matriti operas, cauſarum patrocinio intentus, cum opportunus gerendis reipublicæ honoribus, ſagaciſſimo illo deligendorum judicum optimorum tempore quo Philippus II. Rex Hiſpaniam moderabatur, idoneo cuique & callido viſus plane fuit hominum cenſori, qui ipſi aliis hominibus in magiſtratu præeſſe debent. Quare fiſcali munere Rationum Regiarum tueri monumenta, & poſt biennium Indicas res unus e patrum numero, quibus hæc cura commiſſa eſt, adminiſtrare jubetur. Hinc ad ampliſſimum Regii Caſtellæ ſenatus ordinem vocatus, cum eligendus jam eſſet literis, prudentia & induſtria vir aliquis in paucis eximius, quem ad Henricum cardinalem, nuperumque Portugalliæ Regem, ſenio & orbitate labantem, anxiumque de ſucceſſore declarando, Rex Philippus inſtructiſſimum juris ſui, propugnaturumque id, & ab competitorum impreſſione tuiturum deſtinaret, ipſe ante alios, una cum collega Roderico Vazquez de Arze, viro quoque eo clariſſimo, qui poſt eidem

Ca-

Caſtellæ concilio præfuit, ad rem ita magni momenti præſtandam deligitur. Qua legatione pro ſpe de eo concepta functus in reditu ad cameram ejuſdem Caſtellæ concilii, quæ omnia ea diſpenſat in quibus quoquo modo ſubditis ſuis benefit a Rege, pauciſque ac ſelectiſſimis patet, accerſitur. Plane quem hominem dignitas ſummo quodam conſtituit loco, eumdem juris ſcientia, promulgatæque in vulgus clariſſimæ famæ lucubrationes, immortali memoriæ conſecraverunt. Exiſtimatus & appellatus is etiam ſuperſtes fuit a Didaco Covarrubia *Practicarum Quæſtionum* cap. VIII: *acumine ingenii & judicii integritate inſignis*; a Joanne Garzia cap. XII. *De expenſis*: *vir eruditiſſimus, præclaris bonarum literarum præſidiis inſtructus*; aliter atque egregio quodam elogio ab Ambroſio Morali avunculo in laudato cap. VII. libri XIII. *Hiſtoriarum*. Ac jure quidem, nam in argumento admodum implicato & quotidiano cunctis Hiſpaniarum tribunalibus pupis, ut ajunt, & prora eſt Ludovici noſtri opus:

De Hiſpanorum Primogeniis. Compluti apud Andream de Angulo, duobus voluminibus anno 1573. in folio. Coloniæ deinde ſimili forma 1588. necnon & 1601. Lugduni etiam 1613. folio. Cui, utpote ſic neceſſariæ & inſtructu quoquo apparatiore dignæ penu, recentiores praxeos Hiſpanæ magiſtri *Additionum* juſtum volumen addiderunt, quod Lugduni editum fuit. Tandem Lugduni opus editum fuit anno 1672. folio, ſumptibus Laurentii Arnaud & Petri Borde. Scripſiſſe idem dicitur:

Pro Succeſſione regni Portugalliæ Allegationem: quæ M. S. alicubi latet.

Non improlis vixit in matrimonio D. Suſannæ de Ovalle; prole tamen extincta nepotes ex Franciſco fratre ad ſucceſſionem vocati ſunt.

LUDOVICUS DE MOLINA, Conchenſis natu, in Jeſuitarum ſodalitio, cum virtutibus Chriſtianæ ac religioſæ educationis, tum ingenii ac doctrinæ radiis, coruſcare ante alios viſus fuit uſque ad ſupremum vitæ diem. Luſitaniam hic habuit, regnum doctiſſimis florens viris, ſed tamen Caſtellanis theologis perſæpe uſum in academiis ſuis, ſapientiæ ac eruditionis palæſtram. Nec enim minus ex Martino Azpilcueta, doctore Navarro, Franciſco Suario, Paulo de Palatiis, ne alios referam, Conimbricenſi gymnaſio acceſſit gloriæ, quam Eborenſi ex Ludovico noſtro, qua in ſchola diu primas tenuit partes interpretandi Doctorem Angelicum. Id tamen, quo ſolet Societas modo, nullius in verba magiſtri jurans, ſed libere philoſophandi, ingeniumque ingenue & non ad alicujus præſcriptum exercendi facultate, quæ in medio poſita eſt, dum terminales Sacrarum Scripturarum lapides maneant, ſibi vindicata. Quamquam non raro nunc infixerit ſcholis ſuis dogmata & perſuaſiones communes, a quibus diſcedere piaculum ſit. Magnus utique fuit Molina, nullique ſecundus moralium rerum & juriſprudentiæ utriuſque magiſter, a quo in his ſi diſceſſeris, non multi ſuppetent extincturi tuam eruditæ doctrinæ ſitim. Nec minorem in ſcholæ theologia nomen ſibi fecit, maxime adinventa illa humanæ libertatis cum divina hominum prædeſtinatione concordia, nulli prius audita, quæ ſcientiæ, ut vocat, inter ſimplicis intelligentiæ ſeu poſſibilium, & viſionis ſeu futurorum, mediæ ope conſequi ſibi viſus fuit, nec ſuæ tantum familiæ ſed & pluribus aliarum theologis perſuaſit. Quamvis nonnemo ſit cui, e Societate ipſa non unus aut alter ex antiquis, atque inter eos Henricus Henriquez, Robertus cardinalis Bellarminus, & Gabriel Vazquez, magna theologiæ atque iſtius ordinis nomina, Molinæ hanc ſententiam haud approbaſſe videantur. Plane cum primum opera ejus prodire cœperunt, maxime autem poſt ejus mortem, valide concertatum fuit hac ſuper doctrina, quam Auguſtini ac Thomæ Sanctorum ſectatores, etiam coram Clemente VIII. P. M. novitatis, nequid amplius dicam communi doctorum omnis ætatis theologorum contrariæ, accuſare non dubitabant. Sed nec pervicere quidquam dogmati adverſum, indemni tamen eo relicto, quod res ageretur magnis utrimque animis, nec ſine imbecillium ſcandalo, fortaſſeque occultorum divinæ providentiæ myſteriorum penetralibus curioſam ingenii aciem abſtinere ſatius fuerit viſum, diſputari de eo aut ſcribi abſque licentia Sedis Apoſtolicæ, Pauli ſaltem V. edicto, per ſacram S. Officii congregationem 1. Decembris die MDCXI. expedito, prohibitum fuit. Extant ab eo hæc opera:

In Primam Partem D. Thomæ commentaria: duobus tomis. Conchæ 1593. fol. Lugduni deinde, Venetiis, atque alibi.

De Concordia gratiæ & liberi arbitrii liber ſingularis. Oliſipone 1588. in 4. Antuerpiæ 1595. 4. Item:

Appendix ad eandem Concordiam.

De Juſtitia & jure tom. IV. Conchæ 1593. & 1600. in fol. Antuerpiæ typis Nutii, & Maguntiæ Lippii, tom. VI. 1659. fol. *In quibus* (ait vere *Societatis Scriptorum* laudator) *tantum eminet Ludovici ingenium, tanta juris civilis comprehenſio & diſpoſitio ut mirum ſit hominem, qui in theologicis ſtudiis ab adoleſcentia totam pene ætatem contrivit,*

vit, tantam conſequutum fuiſſe juris ſcientiam, eamque tam exacte tradere potuiſſe.

Dicitur etiam reliquiſſe in ſchedis duo alia de re juriſprudentiæ volumina, quæ limare & abſolvere non potuit morte occupatus, quæ ei contigit quinque annis majori sexagenario Madriti, non diu poſtquam e Luſitania rediiſſet, 12. Octobris anni MDC.

LUDOVICUS DE MONTESINOS, origine forſan Bellomontanus, certe in oppido agri Toletani, quod Maſcaraque, tribus ab hac urbe leucis diſparatum, appellant, editus patre Joanne a S. Petro Sotelo, theologus, doctorque Complutenſis. Poſtquam in hac ſchola ſub Alphonſo Deza, Societatis Jeſu profeſſore magni nominis, & aliis meruiſſet, ſtatim atque in candidatorum albo nomen ſuum ſcripſit, Philoſophum interpretandi locum obtinuit; & ab eo tempore omnes fere alios ſcholæ gradus uſque ad ſupremum horis matutinis theologiam docendi fere ſine competitore, cumque ingenti totius academiæ preſſit commendatione plauſuque. Ob perſpicuitatem ingenii, perindeque doctrinæ, *clari doctoris* cognomentum adeptus, ea docuit frequentia diſcipulorum, gymnaſium pluſquam sexcentorum capax implente, ut e foribus ipſis atrioque nonnulli adſtarent. Cui muneri per XXXVI. annos ea aſſiduitate vacavit, lubentiaque animi, ut recuſatis quibuſcumque pontificatibus, & inter alios Salmanticenſi, tentatus etiam lippitudine, ac fere cæcus miſſionem haud procuraverit, ſed opera anagnoſtis uſus, quem juxta haberet, quæ ſuggerebat is auditoribus ipſe dictaret. Morum animi & corporis integritate doctrinam mirifice commendabat, ſolitus ante matutinarum prælectionum penſum hora integra preces ad Deum effundere, ipſumque contemplari. Cogitaſſe quoque dicitur de commutanda in religioſam presbyterali vita, idque inter Carmelitas Excalceatos, ſi non retardaſſet propoſitum ſcholæ amor, ac ſtudentium & collegarum callidæ preces votaque, ac tandem mors virum ſic deſideratum, octo annis majorem ſexagenario, septima nempe die Octobris MDCXXI. ad feliciorem & auguſtiorem vitæ conditionem ab hac mortali emigrare juſſiſſet. Jacere eum ad SS. Juſti & Paſtoris MM. Compluti refert, qui hæc & alia in præceptoris commendationem præfatus eſt, Alphonſus Sancius, olim auditor, ad ejus opera, quæ Carmelitarum collegium Complutenſe poſt mortem auctoris edi curavit; nempe:

Commentaria in Primam Secundæ Partis S. Thomæ: duobus voluminibus. Compluti apud viduam Joannis Graciani Dantiſco anno 1622. in folio. Prior quidem tomus comprehendit priores LXX. quæſtiones, poſterior reliquas, hoc eſt, *De Peccatis. De Legibus. De Gratia Dei.* Ulteriora commentaria deſiderantur. Typis etiam commiſſus fuit:

El Sermon, que predicó en las Honrras de Felipe II. en Alcala. Matriti anno 1599. in 4. Legeſis de Ludovico noſtro, ejuſque vere Chriſtiani præceptoris virtutibus, Alphonſum de Andrada, Jeſuitam, ad finem libri, cui titulus, *El Eſtudiante perfecto.*

F. LUDOVICUS DE MONTOYA, Bellomontanus, Alphonſum de Leon & Mariam Alvarez de Montoya genitores nobili loco natos, Auguſtinianorum vero cœnobium Salmantinum religioſæ vitæ natalem locum habuit. In eo ordine ea vixit ſemper opinione ſanctitatis ut, viginti quatuor annos tantum numerans, jam rexerit novitiorum mores. Medinæ ſodalibus præfuit; dein Portugalliam venit reformator Luſitaniæ provinciæ, cujus collegium Conimbricenſe nove erectum, monaſterium quoque Oliſiponenſis urbis diu, atque itidem provinciam adminiſtravit. Electus is quoque in miniſterium præbendi aures Sebaſtiano Portugalliæ Regi pœnitenti, renuntiavit aliquando huic oneri, nec Viſenſis epiſcopatus infulis decorari paſſus eſt. Edidit vir juxta pius ac doctus, inſigniſque eccleſiaſtes:

Obras de los que aman a Dios: novem tractatibus. I. *Una meditacion breve de la Paſion de Nueſtro Señor* (& hic tractatus, olim editus ab auctore ipſo, in hanc aliorum collectionem conjectus fuit, qui inter B. Franciſci Borgiæ opuſcula huic viro ſanctiſſimo adjudicatur). II. *Del Sanctiſſimo Sacramento.* III. *De la Union del Alma con Dios.* IV. *De la Santa Cruz.* V. *Del agradecimiento de los beneficios de Dios.* VI. *De dieziſeis obras de amor que hacen los que aman a Dios.* VII. *Exercicio quotidiano de amor.* VIII. *Eſtacion eſpiritual del Chriſtiano.* IX. *Doctrina que el auctor envió a un amigo ſuyo.* Oliſipone apud Joannem da Barreira 1565. in 8.

Plures ejus *Sermones de Conceptione Deiparæ immaculata* adſervari in cœnobio de Gratia dicto (ejuſdem urbis Oliſiponenſis ut credimus) refert ex aliis Petrus Alba in *Militia Conceptionis.*

Natus anno MCCCCXCVII. obiit VII. Septembris MDLXIX. duobus ſeptuagenario major. Cujus vitæ & virtutum hiſtoriam Hieronymus Romanus, & Alexius de Meneſes, Auguſtiniani, procuderunt; Thomas quoque de Herrera, ejuſdem ordinis, in *Hiſtoria domus Auguſtinianæ Salmanticæ urbis* in compendium redegit. Luſitanum eum ap-

appellans Miræus insigniter falsus fuit. Jacet in memorato cœnobio Deiparæ Mariæ de Gratia Olisiponensis urbis, loco quodam honorifico, in quem a sepulcro fuit communi translatus anno MDLXXXIII. de quo & ejus epitaphio adire poteris Antonium a Purificatione in *Chronico hujus provinciæ Eremitarum Portugallicæ*, part. II. lib.v. tit. III. §. XXIII.

D. LUDOVICUS DE MORALES, Pinciæ edidit:

Epitome de los Hechos y dichos del Emperador Trajano. 1654.

LUDOVICUS MUÑOZ, Matritensis, Nicolai filius, qui in curia Regia vixit negotiis procurandis, quomodo & Petrus alter filius, nostrique germanus frater, intentus. Relator (ut vocant) ipse causarum in Regii Patrimonii senatu pietati vere natum pectus habuit, nec ejus possessione contentus, talentique suffossi & infructuosi, quod paterfamilias Evangelicus stulto servo imputavit, memor eloquentiam, qua pura & mascula instructum se a natura sentiebat, & quidquid literis profeciisset ad instillandam aliorum animis probitatem, morum innocentiam & sanctitatem convertit. Quod non tam regulis quam exemplis, quippe quæ altius in viscera descendunt, atque rem pietatis validius promovent, conficiendum sibi existimavit. Nec tamen sine regulis exempla ob oculos posuit, imo quidquid sanctum & mysticum in vita & rebus gestis compertæ pietatis hominum latet, aut non omnibus manifestatur, sic acie mentis, optime a Deo præparatæ, visus fuit pertingere, sic stilo in commentaria deducere ut inter omnes hujus argumenti enarratores palmam cui deferat vix ullum habeat. Duxit ergo is calami penicillo germanos illustrissimorum sanctitatis heroum vultus, quos nunquam abolebit oblivio. Eccillos:

Vida de S. Carlos Borromeo. Matriti anno 1626. in 4.

Vida del venerable Siervo de Dios Maestro Iuan de Avila. Matriti 1635. in 4. Vertit in Italicam sodalis quidam Jesuitarum, quæ ex hac versione prodiit Mediolani apud Josephum Marellum 1667. 8.

Vida de Fr. Bartolome de los Martyres, de la orden de Santo Domingo, Arzobispo y Señor de Braga, sacada de las Historias que de el escribieron los Padres Fr. Luis de Granada, Fr. Luis de Cazegas, y Fr. Luis de Sousona de la misma orden. Matriti 1645. 4.

Vida y virtudes del venerable varon el Padre Maestro Fr. Luis de Granada. Matriti apud Mariam de Quiñones 1639. 4.

Vida que el Siervo de Dios Gregorio Lopez hizo en algunos lugares de la Nueva España: quæ ipsa est historia a Francisco Losa olim, & quidem aureo calamo, exarata, per Ludovicum nostrum locupletior facta, servatis tamen, propter dignitatem veteris & oculati historici, ubique ejus verbis. Ibidem anno 1642. in 4.

Vida y virtudes del venerable Padre Camilo de Lellis fundador de los Clerigos Reglares ministros de los enfermos, que llaman Agonizantes. Ex Italico in vernaculam linguam, nostri opera conversam, prodire fecerunt iidem patres ex officina quadam Matritensi post mortem auctoris anno 1653. in 4.

Vida y virtudes de la venerable Virgen Doña Luisa de Caravajal y Mendoza, su jornada a Ingalaterra y sucesos en aquel Reyno. Matriti 1632. 4. ex manuscriptis Michaelis Walpoli, Jesuitæ, schedis, quem Aloysia inter Anglos ministrum habuit a confessionibus, vitæque spiritualis ducem, imo ex ipsiusmet Aloysiæ monumentis manu propria exaratis, relationibus nempe ac literis, unde Walpolus plura ex suis acceperat.

Vida de la venerable Madre Mariana de San Joseph fundadora de la Recoleccion de las Monjas Augustinas, Priora del real convento de la Encarnacion, hallada en unos papeles escritos de su mano; sus virtudes observadas de sus hijas. Matriti Regiis typis in folio 1645. De hujus viri sanctitate, doctrinæ ejus & fructuosis lucubrationibus ex æquo respondente, multa reperiuntur annotata in præfatione quadam patris Salvatoris Falconis, ordinis Clericorum Infirmis Ministrantium ad Ludovici nostri *Vitam*, prius laudatam, *Venerabilis Patris Camilli de Lellis*, ejusdem ordinis patriarchæ.

LUDOVICUS DE NARVAEZ, scripsit in re musica:

Libros del Delfin de musica para tañer viguela. Valladoliti anno 1530. in 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

F. LUDOVICUS A NATIVITATE, Lusitanus, ex familia S. Francisci provinciæ Portugalliæ, scripsit, ut accepi ex Georgio Cardoso:

Divindade do Filho de Deus humanado. Olisipone in folio.

Aplausos da Conceiçaon: quod opus MS. apud se esse ait.

LUDOVICUS NONNIUS (vulgo NUÑEZ) Alvari, medici Lusitani, filius, Antuerpiæ natus (Georgius autem Cardosus in schedis suis Santarenensem appellat, quod in-

inde esset pater Alvarus, ut suspicari possumus), medicus & ipse excellens, historicus, poeta, in singulis ostendit ingenii præstantiam, variam doctrinam, antiquitatis notitiam non vulgarem. Adhæc tractabilis & comis moribus: talem certe fatentur qui præsentem absentemque norunt aliquando. Scripsit:

Hispaniam, sive de oppidis, fluminibusque veteris Hispaniæ elegantissimum (Gasparis Barthii ad lib. VI. *Thebaid.* v. 877. & cujus non?) *Commentarium.* Antuerpiæ apud Verdusium 1607. in 8. Rursus editam in corpore *Hispaniæ illustratæ*, volum. IV.

Ichthyophagiam, sive de esu piscium. Antuerpiæ apud Bellerum 1616. 8.

Diæteticon, sive de re cibaria libros IV. Ibidem 1626. in 8. De quo opere laudatus nuper Barthius ad lib. II. *Theb.* v. 707. *Vide*, ait, *elegantissimum Diæteticon Ludovici Nonnii, viri doctissimi, & multis magnorum medicinalium conditoriorum conditoribus prudentioris, qui humanitatem humanitatis morbis curandis & sanitatibus tuendis non sejunxit.* Hortaturque subinde eum ad illustrandum interpretatione sua pulcherrimum Collumelæ *De cultu hortorum* librum metricum, mutuam pollicitus ab observationibus a se factis operam.

Commentarium in Julium Cæsarem, Augustum, Tiberiumque Hugonis Goltzii. Ibidem 1620. folio, typis Aertesii.

In ejusdem Goltzii Numismata Græciæ, seu in Tabulas Insularum Græciæ. Ibidem apud eumdem. Lusit quoque *Epicedium* Justo Lipsio, editum in *Fama posthuma* ejusdem *Lipsii*, & alia quædam *carmina* sparsim edita. Hæc totidem fere verbis Valerius Andreas in *Bibliotheca Belgica*, qui adjungit, de vivo adhuc Nonnio loquens, parata editioni eum habere *Elogia Hispanorum armis illustrium.* Nos Valerianis nonnihil adjunximus.

LUDOVICUS NUÑEZ CORONEL, Segovienſis, Antonii frater, natu major, & in collegio Montisacuti apud Parisienses sodalis, eo tempore philosophiam docuit, editisque libris publici omnium usus fecit, quo bonæ artes in Gallia prorsus jacebant, ingeniorumque vel felicissimorum omnis opera in construendis strophis & sophismatibus dialecticis ponebatur. Sed hoc vitio damus temporis non hominum. Ludovici interim commentaria cum hac inscriptione prodierunt:

Tractatus de formatione syllogismorum. Parisiis apud Joannem Barbier 1507.

Physicæ perscrutationes: ad Enecum Mendoza & Zuñiga, Burgensem mox episcopum, S. R. E. cardinalem. Parisiis apud Jacobum Juntam anno 1530. Scripserat autem hoc opus circa annum MDXI. Vix ausim affirmare hunc Ludovicum esse Coronelium illum, cui inscripta Erasmi epistola quædam lib. XIX. *Epistolarum* legitur, in qua deferre se multum illius admonitionibus super quadam in *Matthæi Evangelium* præfatione & paraphrasi, & in *Apostolicas* seu *Canonicas Epistolas* metaphrasi non obscure prodit. Hunc sane iterum commendat *absolutissimi theologi* præconio in literis ad Alphonsum Manricum, præsulem Hispalensem, datis eodem libro *Epistolarum.*

LUDOVICUS NUÑEZ DE TOLEDO, Villæfranchæ dominus, obtulit Philippo II. Regi:

Chronicon quoddam: quod asservari in bibliotheca Escurialensi affirmat, rei testis, Gundisalvus Argote de Molina in prologo ad *Itinerarium Ruderici Gomez de Clavijo*, quod ipse typis mandari curavit.

F. LUDOVICUS OSORIO, Lusitanus, sodalis Redemptorum Sanctissimæ Trinitatis, propria gentis lingua dedit, sermone partim ligato partim illigato:

Pancarpia de Varoës illustres & Santos collocados da ordem da Sanctissima Trindade.

LUDOVICUS DE OVIEDO, pharmacopola Matritensis, divulgavit:

Metodo de la coleccion y repoſicion de las medicinas ſimples y de ſu correccion y preparacion. Matriti anno 1581. apud Alphonsum Gomezium in 8. & 1609. apud Ludovicum Sanchez in folio.

Tratado de Botica. Apud eumdem Sanchez 1621. in folio.

D. LUDOVICUS PACHECO DE NARVAEZ, Bæticus, domo ex Beatia urbe nobilissima & clarissimorum hominum altrice, unus, aut princeps, fuit nostra ætate eorum qui ad defensionem sui & hostium offensionem gladium, armaque alia, ex mathematicarum disciplinarum regulis tractare noverunt, alioſque hanc artem, & in his Philippum IV. clarissimæ memoriæ Regem nostrum, dum ætate esset huic exercitio opportuna, feliciter docuit. Peregrinatus olim fuerat militiæ nomine in Fortunatis insulis, instructor aciei (Sargento mayor vulgo) Lanzarotæ cujusdam earum, in Canaria tamen omnium præcipua, commorari solitus. Matritum vero postquam venit substitit ibi ad mortem usque, ut credimus, armorum archimagister Regio diplomate nuncupatus. Traxit is cum Hispalensibus quibusdam, ei arti addictis, super Hieronymi Carranzæ, qui primus huic rei normam & lucem attulisse dicitur, doctrina contentionis funem, unde va-

varia utrimque ſcripta prodierunt. Hujus hæc opera nota habemus:

Libro de las Grandezas de la Eſpada, en que ſe declaran muchos ſecretos, que compuſo el Comendador Geronimo de Carranza. Matriti 1600. in 4. apud heredes Joannis Iñiguez de Lequerica.

Compendio de la Filoſofia y deſtreza de las armas de Geronimo Carranza. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1612. Obſcuriorum nempe plurium illius locorum (de quo hujus artis peritos cenſionem velim facere) illuſtrandorum cauſa, quod Matriti jam notus diſciplinæ iſtius peritia ſcripſit, extraneis & ad rem haud pertinentibus omiſſis.

Carta al Duque de Cea, diciendo ſu parecer acerca del libro de Geronimo de Carranza, de Madrid en quatro de Mayo de MDCXVIII. in 8. In hac epiſtola Joannis Pons Perpinianenſis meminit, hujus artis, antequam Carranza monumentis ſuis eam illuſtraret, centum & triginta quinque integris annis ſcriptorem.

Cien concluſiones, o formas de ſaber de la verdadera deſtreza fundada en ciencia, y diez y ocho contradicciones a las de la comun. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1608. in folio.

Modo facil y nuevo para examinarſe los Maeſtros en la deſtreza de las armas, y entender ſus cien concluſiones o formas de ſaber. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1625. in 8.

Engaño y deſengaño de los errores, que ſe an querido introducir en la deſtreza de las armas. Matriti 1635. in 4. Nempe adverſus Ludovici Mendez de Carmona, hujus artis Hiſpali profeſſoris, libellum ita inſcriptum *En defenſa de la doctrina y deſtreza de Carranza.* Præceſſerat:

Apologia contra Carranza. Et mox (niſi idem ſit cum nuper laudato opus):

Defenſa de ſu Apologia contra Luis Mendez de Carmona en nombre de D. Juan Fernando Pizarro. in 8. Hæc epiſtola eſt hujus nomine ſcripta ad D. D. Federicum Portocarrero Fernandez de Cordova. Truxilii 1623. 8.

Advertencias para la enſeñanza de la deſtreza de las armas aſi a pie como a cavallo. Matriti 1639. 4.

LUDOVICUS DE LA PALMA, Toletanus, Jeſuita, provinciæ Toletanæ bis præfectus, domorum (quomodo appellant) profeſſarum, atque item collegiorum ſæpius rector, vir magna prudentia & integritate morum, ſcripſit:

Hiſtoria de la Sagrada Paſion ſacada de los quatro Evangeliſtas. Compluti anno 1624. in 4.

Practica y breve declaracion del camino eſpiritual, como lo enſeña el B. P. Ignacio Fundador de la Compañia de Jeſus. Matriti 1629. in 8. Hanc Latine reddidit Jacobus Dyck, Jeſuita, ediditque Antuerpiæ 1635. in 8. Viennæ eodem anno, & Monachii.

Carta de la vida y muerte del P. Franciſco de Porras. Vertit quoque in vernaculum ex Latino:

Medico Religioſo del P. Carlo Scribanio. Matriti 1635.

El Exercicio de la muerte.

Denatus eſt Matriti xx. Aprilis anno MDCXLI. ætatis ſuæ LXXXI.

LUDOVICUS DE PARACUELLOS, neſcio quis, edidit librum:

De los deſagravios de Nueſtra Señora en la Ciudad de Granada.

LUDOVICUS DE PARAMO, natus in oppido Borox diœceſis Toletanæ, archidiaconus & canonicus eccleſiæ Legionenſis, deinde apud Siculos Fidei cauſarum Apoſtolicus inquiſitor, D. Gaſparis de Quiroga, Toletani archiepiſcopi, ejuſdemque generalis per Hiſpanias atque illi ſubditas provincias inquiſitoris, nutu & auſpiciis commentatus eſt:

De Origine & progreſſu Officii Sanctæ Inquiſitionis, ejuſque dignitate & utilitate; nec non & Romani Pontificis poteſtate, & delegata Inquiſitorum, edicto Fidei, & ordine judiciario Sancti Officii. Matriti anno 1598. in folio. Antuerpiæque anno 1614. folio. Plenum ſcilicet opus varia eruditione ac doctrina, quas ſcribendi ſtilus & Latine eloquentiæ facultas non mediocriter ornant.

Reſponſa duo pro defenſione Juriſdictionis Sanctæ Inquiſitionis adverſus oppoſitiones & capitula Judicum ſæcularium regni Siciliæ. Primum Matriti anno 1594. alterum ibidem 1599. in 4.

Ad S. D. N. Paulum V. P. M. Confutationes Decretorum, quæ a Venetorum Duce adverſus Immunitatem Eccleſiaſticam edita ſunt. Panormi apud Joannem Antonium de Franciſcis 1606. in 4. At manuſcriptum apud me habeo:

De Monarquia regni Siciliæ adverſus Cardinalem Baronium volumen juſtum, ducis Feriæ, Siciliæ tunc proregis, precibus formatum. Incipit *Cum aliquot ab hinc menſibus* &c. nuncupaturque Philippo III. Regi.

LUDOVICUS DE PASTRANA, cappellanus eccleſiæ cathedralis Conchenſis, dedit foras:

Principios de la Grammatica en Roman-

ce. Pinciæ apud Guilielmum Robi anno 1583. in 8.

LUDOVICUS PEGUERA, Catalanus, Minoriſſenſis (Manreſa oppidum intelligo), juriſconſultus, aſſeſſor olim ordinarius curiæ ut vocant capitaniæ, deinde in dicaſterio Barcinonenſis urbis foroque criminalium cauſarum ſenator Regius, ſcripſit docte:

Praxim Criminalem & Civilem: quam *additionibus* locupletem Acaſii de Ripoll, juris interpretis in Barcinonenſi academia, edidit in eadem urbe Antonius de Lacavalleria 1649. in folio, poſt veteres editiones.

Deciſiones Cataloniæ Senatus: duobus voluminibus. Barcinone anno 1605. & anno 1611. deinde Venetiis apud Joannem Antonium Somaſcum anno 1608. in folio.

Quæſtiones Criminales in actu practico frequentiores in Barcinonenſi regio Concilio criminali pro majori parte deciſas. Barcinone 1585. in folio. Venetiis 1590. in 8. Francofurti 1599. in 4.

Auream & elegantem repetitionem in Cap. III. incipiens, Item ne ſuper Laudemiis &c. Regis Petri III. in Curia Cervariæ, in qua multa de Feudis, Laudemiis, & Jure prælationis in alienatione rerum feudalium. Barcinone apud Petrum Mali 1577. fol. Tribuitur quoque ei, Hiſpane ſcripta:

Practica de celebrar Cortes en Cataluña. Barcinone 1632. in 4. Poſtumum opus.

LUDOVICUS DE PERAZA, neſcio quis, qui bachalaurum ſeſe vocat, reliquit manuſcriptam ante centum annos:

La Hiſtoria de Sevilla: quod penſum poſt eum forte volverunt Alphonſus Morgadus, Rodericus Carus, Paulus de Eſpinoſa, D. Didacus Ortiz de Zuñiga. Extant duo, quod ſciam, MSS. exemplaria, alterum in bibliotheca ducum de Alcala, & alterum penes D. Ferdinandum de la Sal Hiſpali. Habuit quidem penes ſe Gundiſalvus Argote de Molina, qui laudat inter codices MSS. quibus utebatur, & olim habuit Sancius Hurtado de la Puente, ſenator Hiſpalenſis dicaſterii, cum viveret.

LUDOVICUS PEREIRA, Luſitanus, edidit verſibus Luſitanis:

Elegiada do ſuceſo da Armada del Rey D. Sebaſtiaõ. Ulisipone 1588.

LUDOVICUS PEREZ, e Portillo Caſtellæ Veteris oppido, protonotarius Apoſtolicus, poeta & orator, idemque ſacerdos, manſit apud D. Ludovicum de Mendoza, Mondexaris marchionem, a quo & Nicolaus Clenardus, ille propter grammaticam Græcam ſatis notus, domi habitus fuit ut linguæ Græcæ arte patronum imbueret. Edidit quidem noſter:

Operum Poeticorum volumen: ſcilicet ad Philippum, Cæſaris invictiſſimi filium, *De expugnatione novæ Carthaginis* (Tunetum intelligo) *deque excelsis inibi heroica virtute geſtis Ludovici Mendozæ Marchionis. De ortu altiſſimo Domini noſtri Jeſu Chriſti, & laudibus Chriſtiferæ Virginis. Hymnum Sapphicum de laudibus Divi Stephani Protomartyris. Carmina in laudem ſancti Hieronymi. De Contemptu mundi, mortis futuræ, horribiliſque Judicii timore.* Pinciæ 1561. in 4.

Vernacule etiam:

Loores de Nueſtra Señora. Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez anno 1564. in 4.

Calidades del Can y del Cavallo. Ibidem apud Hadrianum Chemart 1568. in 8.

Gloſa famoſa ſobre las Coplas de D. Jorge Manrique. Pinciæ 1561. in 8. & 1564. ac Medinæcampi 1574.

LUDOVICUS PEREZ RAMIREZ, Luſitanus, Hiſpali medicus, & in academia primarius hujus artis profeſſor emeritus, ſcripſit:

Defenſa de las ſangrias del Tovillo. Hiſpali 1652. 4. per Joannem Gomez de Blas.

LUDOVICUS PIMENTEL, Jeſuita, auctor inſcribitur libro hujus tituli:

Hiſtoria de Mindanao, hujus ſcilicet inſulæ in orientali orbis plaga.

LUDOVICUS PINHEIRO, Luſitanus, ex oppido Eſqueira ditionis Aveirenſis, Societatis Jeſu ſacerdos, ſcripſiſſe dicitur:

Hiſtoria de Noſſa Senhora de Carquere, e ſuceſſo do milagro que obrou no primeiro Rey de Portugal D. Alfonſo Henriquez. Hujus non meminit *Societatis Bibliothecæ* ultimus locupletator, niſi idem ſit cum alio cognomine, Talabricenſi, eodemque Luſitano, qui de rebus ſcripſit Japonicis.

LUDOVICUS PIÑEIRO, Luſitanus, Talabricenſis, qui in Societate vixit uſque ad annum MDCXX. ætatis ſuæ LX. obiitque Ulisipone. De rebus Japonenſibus ſcripſit:

Relacion del ſuceſo que tuvo nueſtra Santa Fe Catolica en los reynos del Japon deſde el año DCXII. haſta el de DCXV. imperando Cuboſama. Matriti 1617. in folio apud Alphonſum Martinum.

LUDOVICUS PONS DE ICART, Tarraconenſis eques, juriſconſultus ac doctor, ſcripſit:

De las Grandezas y coſas memorables de la Me-

Metropolitana Ciudad de Tarragona. Ilerdæ anno 1572. in 8.

Hiſtoria de los Arzobiſpos de Tarragona: erat ante aliquot annos MS. penes D. Fabricium Pons de Caſtelvi, actoris nepotem, Regium Barcinonenſis dicaſterii judicem, quod opus ſe vidiſſe retulit mihi D. Joſephus Pellicer, hiſtoricus Regius. Promiſerat quoque *De Inſcriptionibus urbis Tarraconenſis*, diverſum librum a ſuperioribus, quem nondum foras datum credimus. Hunc etiam penes D. Fabricium fuiſſe audio typis circa anno MDCXL. communicandum; ac item *In laudem S. Theclæ* ſcriptum quoddam.

D. LUDOVICUS, INFANS PORTUGALLIÆ, Emmanuelis Regis filius, anno ſexto præteriti ſæculi in oppido Abrantes natus, non tantum Regiæ ſtirpis ad ſe tranſmiſſo, ſed & propriæ virtutis dotumque a natura liberaliſſime conceſſarum proprio merito Luſitanæ princeps juventutis, gentiſque amor delitiæque, quod Tito olim Cæſari Romanus orbis adjudicavit. Hic in comitatu Caroli Cæſaris Tunetanæ interfuit expeditioni. A Petro Nonnio, celeberrimo illius ævi mathematico, hujus diſciplinæ omnes partes affatim cum didiciſſet, impoſuit ſibi, ut & docere alios poſſet, ſcribens librum:

De modos, proporçoẽs & medidas: Luſitana lingua, hoc eſt, *De modis, proportionibus & menſuris.* Teſte Damiano Goeſio in *Vita Emmanuelis Regis*, parte 1. cap. CI. Hujuſmet eſſe dicitur viri Principis aliqua pars fabuloſæ hiſtoriæ *Palmerini*, quæ Franciſci de Moraes nomen præ ſe fert, atque item comœdiam *Duardos* dictam, quæ inter alias Ægidii Vicentii legitur. Cardoſus in ſchedis ad *Bibliothecam Luſitanam.*

Obiit diem ſuum Oliſipone ad finem anni MDLVI. ætatis XLIX. Antonio filio notho poſt ſe relicto, qui ſequentibus annis Rex importune ſalutatus exilium patriæ ſibi peregrinationiſque creavit ærumnas.

F. LUDOVICUS DE PRÆSENTATIONE, Luſitanus, Mirtili oppido natus, Carmelitarum ſodalis, theologiam, quæ mores format & ab eis appellatur, eo tempore docebat quo foras emiſit:

A Vida e morte do Padre Fr. Eſtevaõ da Purificaçaõ Religioſo da orden de Noſſa Senhora do Carmo da provincia de Portugal. Oliſipone 1621. 4. Deinde edidit eadem vernacula gentis lingua:

Excellencias da miſericordia e frutos da eſmolla. Anno 1625. in 8. apud Gerardum de Vinha.

LUDOVICUS DE LA PUENTE, Pincianus, Societatis Jeſu, poſt prima illa religioſi hujus firmamenti ſidera decus floruit maximum, præcipue doctrina ſalutari & aſcetica, quæ dirigendæ & ab inſidiis hoſtium communiendæ ſalutis viæ impenditur, quamque, niſi experimento prius didiceris, fruſtra alios docere velis. Ea nimirum Ludovicus fuit ſanctitate vitæ ut non ſolum letalis nullius culpæ conſcius ſibi fuiſſe dicatur, ſed & vigeſimo ante obitum anno ſeſe voto adſtrinxiſſe leviorum quoque & venialium deliberatam admiſſionem, quantum humana fragilitas poteſt, evitandi. Quo ex tempore (ait *Societatis Bibliothecæ* auctor) *nihil in ipſo notari potuit quod conſtaret eſſe reprehenſionis capax.* Diſerte ab hoc auctore Pontani recenſentur virtutes, de quibus, & toto vitæ tempore ab eo geſtis, liber extat juſtæ molis a Franciſco Cachupin, ejuſdem Societatis, ſcriptus. Et hoc tempore placuit jam congregationi Sacrorum Rituum de ſanctitate illius ut conſueto more examen habeatur. Opera ejus, quæ tota pietatem ſpirant, mireque promovent, jam ſubjicimus:

Meditaciones de los myſterios de nueſtra ſanta Fe con la practica de la oracion mental ſobre ellos: duobus tomis, ſive ſex partibus. Qui Pinciæ primum prodierunt, ut credimus, anno 1605. 4. deinde Barcinone 1609. in 4. atque iterum Pinciæ ex officina Godinez 1613. 4. Hos in Italiæ linguam tranſtulit Julius Cæſar Braccini, Lucenſis, quæ interpretatio cum alibi ſæpius, tum Romæ prodiit ex officina Andreæ Fei anno 1620. in 8. Item in Gallicam vertit Antonius Balinghem, Audomarenſis, teſte Valerio Andrea in *Bibliotheca Belgica*, & iterum Renatus Gaulthier, Regius conſiliarius & advocatus generalis in magno concilio, tum alias, tum anno 1612. in 4. apud viduam Guilielmi de la Noue Pariſiis. Belgice Jacobus Suſius, ſaltem partes quartam & quintam, Antuerpiæ apud Joannem Knobarum editas. Latinas fecit Melchior Treviñus, & ex aliqua parte Ricardus Gibbonus, omnes ejuſdem Societatis, quæ prodierunt Coloniæ Agrippinæ apud Kinckium anno 1612. *Compendium* quoque etiam Gallicum dedit ut audio idem Renatus Gaulthier, conſiliarius Regius, Pariſiis anno 1645. in 8. Anglicumque Thomas Everardus 1623. ſicuti & Hiſpanum Nicolaus de Arnaia, ejuſdem Societatis, Valentiæ editum 1617. 8. (quod ipſum interpretatione Gallica Fr. Berlaugar, ordinis Minorum Obſervantiæ, donatum prodiit Pariſiis apud Rinaldum Chaudiere 1614. in 12. & Italica neſcio cujus alibi). Forte & hoc ipſum Arnaiæ (id quod Flandrice vertiſſe Theodorum Kievit, Roterodamenſem, atque edidiſſe ſub Turani Vekiti nomine ſcribit Alegambe) aliudque D. Martinus de Bo-

Bonilla, ſub nomine Franciſci a Cruce; Latinum vero Petrus Ximenez, ſimiliter & ipſe Jeſuita, Coloniæ apud Joannem Kinckium anno 1623. & rurſus 1629. 8. in quibus editionibus, nomen licet occultatum is voluerit, efficere non potuit quin Ludovicus Dulcebenius, ejuſdem Societatis, hujus *Compendii*, Italice a ſe verſi, Petrum Ximenium autorem laudaret.

De la Perfeccion Chriſtiana: quatuor voluminibus. Quæ Melchior Treviñus, ejuſdem cum eo inſtituti, Latine vertit, Coloniæque edidit apud Kinckium anno 1614. Gallice quoque laudatus ſupra Renatus Gaulthier Pariſiis editum anno 1612. apud Dionyſium de la Noue; item Franciſcus de Roſſet, juris doctor, & advocatus parlamenti Pariſienſis, primum tomum interpretatus eſt, qui in eadem urbe prodiit ex officina Laurentii Sonnii 1614. in 4. ſecundum vero Fr. Thomas Jaurimont, in eadem officina excuſum 1613. 4. tandem Bernardinus de Montereul, Jeſuita, integrum opus recenſuit, & Pariſiis apud Sebaſtianum Lare 1645. in 12. ſex voluminibus edi curavit. Hiſpane autem ſic inſcripta prodierunt:

Tomo primero. De la Perfeccion Chriſtiana en todos eſtados ſobre la Hiſtoria de Ruth. Pinciæ apud Joannem Godinez 1612. 4.

Segundo tomo. De la Perfeccion del Chriſtiano en los eſtados y oficios de las tres Republicas, Seglar, Eccleſiaſtica y Religioſa: trataſe mas particularmente de la Seglar. Ibidem typis Franciſci Fernandez de Corduba anno 1613. in 4.

Tercer tomo. De la Perfeccion Chriſtiana en los eſtados de Continencia y Religion y en la guarda de los conſejos Evangelicos. Pampilone apud Nicolaum de Aſsyain 1616. 4.

Tomo quarto. De los Sacerdotes, Confeſores, Maeſtros, Predicadores, Obiſpos y Prelados. Ibidem apud Carolum de Labayen 1616. in 4.

Guia eſpiritual de la Oracion, Meditacion, y Contemplacion; de las divinas viſitas, y gracias extraordinarias; de la mortificacion, y obras heroycas, que la acompañan. Pinciæ apud Joannem Buſtillo anno 1609. 4. Matritique apud Alphonſum Martinum anno 1614. in 4. Latine, opera ejuſdem Trevinii, Coloniæ 1613. in 8. Gallice quoque Pariſiis ejuſdem Franciſci de Roſſet opera, tum anno 1612. 8. tum 1627. in 8. Et Italice ex verſione viri clariſſimi Alexandri Sperelli, qui ante aliquot annos obiit, Eugubinus epiſcopus, notuſque operum ſuorum celebri fama, dum eſſet protonotarius Apoſtolicus atque Parmenſis præſulis vicarius generalis, Romæ 1628. in 8. apud heredes Zannetti, qui in nuncupatoria ad illuſtriſſimam dominam Catharinam Gymnaſiam de opere iſto ait eſſe quidem *unam ex pulcherrimis hujus argumenti lucubrationibus vereque ſpiritus & myſticæ theologiæ quintam* (ut appellat) *eſſentiam.*

Vida del Padre Balthaſar Alvarez. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1615. 4.

Directorio Eſpiritual para la Confeſion, Comunion, Sacrificio de la Miſa; ſive *De recto Sacramentorum uſu.* Hiſpali apud Andream Grande 1625. in 8.

Latinum quoque edidit opus, ſcilicet:

Expoſitionem moralem & myſticam in Canticum Canticorum, quæ continet exhortationes ſive ſermones de omnibus Religionis Chriſtianæ myſteriis atque virtutibus: tomis duobus. Coloniæ 1622. in folio. Pariſiiſque apud Cramoyſi 1646. in folio.

Pertexuit quoque *Vitam & res geſtas* lectiſſimæ & admirandæ virginis *Marinæ de Eſcobar* uſque ad annum MDCXXIV. quo ipſe obiit; quod opus continuavit uſque ad Marinæ mortem, quæ anno contigit MDCXXXIII. Michael Oreña, ejuſdem Societatis, qui in gubernanda virginis conſcientia Ludovico ſucceſſit. Prior pars, quæ ad noſtrum pertinet, edita jam legitur Madriti apud Franciſcum Nieto 1665. in folio.

Obiit quidem is Pinciæ XVIII. Februarii, hujus, quem diximus, anni MDCXXIV. ætatis ſuæ LXX. aditæ Societatis L.

F. LUDOVICUS PUEYO ET ABADIA, Cæſarauguſtanus, Carmelita, diffinitor ſuæ provinciæ Aragoniæ, artium magiſter, ac theologus doctor Cæſarauguſtanus, in cujus urbis lyceo Scotum ex cathedra hoc anno MDCLXXXI. docet, concionator ibidem fama notus, edidit hactenus:

Analogias de Pulpito y Catedra, proporciones panegyricas, y eſcolaſticas. Cæſarauguſtæ 1676.

F. LUDOVICUS DE QUIROS, ordinis S. Franciſci provinciæ Sancti Jacobi, Canarienſiſque præfectus alterius provinciæ, ſcripſit:

Breve Sumario de los milagros, que el Santo Crucifixo de S. Miguel de las Vitorias de la ciudad de la Laguna en la Isla de Teneriſe ha obrado haſta el año de MDCX. y de los primeros Predicadores de la Fe en las Islas de las Canarias. Cæſarauguſtæ apud Joannem de Lanaja anno 1612.

F. LUDOVICUS RAM, ordinis Minorum provinciæ Aragoniæ, concionator egregius, edidit vulgari ſermone:

Deſcripcion del Convento de Nueſtra Seño-

ra

ra de Monloſu y ſu montaña. Cæſarauguſtæ 1634. in 4.

F. LUDOVICUS DE S. RAYMUNDO, Granatenſis, ex familia Reformata Deiparæ Virginis Mercenariorum, commiſſario per Italiam generali a ſecretis, edidit:

Variarum Reſolutionum Moralium primam partem. Panormi 1651.

Variarum Reſolutionum ſecundam & tertiam partem. Ibidem.

F. LUDOVICUS DE REBOLLEDO, Franciſcanus provinciæ Bæticæ, quam ineunte hoc ſæculo præfectus adminiſtrabat, ſcripſit lingua vernacula, elegantius quam accuratius (ut ait Waddingus, idoneus quidem teſtis, qui idem ſaxum verſavit):

Chronica general de San Franciſco y de ſu orden Apoſtolico: cujus prior pars prodiit Hiſpali anno 1598. in folio. Huic ſubnectitur: *Un Catalogo de los Santos y Varones notables de la meſma orden.* Poſterior ibidem edita eſt anno 1603. in folio, pertingitque uſque ad Leonardi de Griphonibus, generalis magiſtri quarti ſuper vigeſimum, tempora. Profitebatur is concionatorium munus non ſine laude, unde nata eſt:

Primera parte de cien oraciones funebres, en que ſe conſidera la vida, y ſus miſerias, la muerte y ſus provechos. Hiſpali apud Clementem Hidalgo 1600. 4. & 1603. in 12. Matriti 1604. 4. Cæſarauguſtæ apud Joannem Quartanet 1608. 4. Hiſpanam fecit ex Landulfo Carthuſiano monacho:

La Vida de Chriſto. Hiſpali.

Conſtitutiones quoque plurium *Capitulorum generalium* ſui ordinis in unum volumen redegit, atque in eadem urbe Hiſpalenſi edidit 1610. Tribuit præterea ei Haroldus in ſupplemento adhuc inedito *Waddingi Scriptorum*:

Un Tratado del Monte Alvernia.

F. LUDOVICUS RENGINO, Mexici natus, Dominicanus provinciæ Mexicanæ, edidiſſe fertur varios *Tractatus & Sermones* linguis Indiarum Mexicana, Myſteca, Zapoteca, Mije, Chochona & Taraſca. Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XVIII. & Auguſtinus Davila Padilla in fine *Hiſtoriæ Provinciæ* hujus *Mexicanæ.*

LUDOVICUS DE RIBAS, patria Valentinus, ſacerdos Societatis Jeſu, ſacræque theologiæ doctor, Cæſarauguſtæ philoſophiam, hanc eamdem theologiamque in patria docuit. Cenſor ibi Sanctæ Inquiſitonis, rector collegii, præpoſitus domus profeſſæ, ac tandem provinciæ Aragoniæ præfectus fuit. Editam ab eo ſcimus:

Summam Theologicam. Lugduni anno 1643. in folio.

D. LUDOVICUS DE RIBERA, Hiſpalenſis, ut ſuſpicor ex eo quod Bætim appellat patrium, in eaque urbe ſatis notum ſit hoc cognomen, ex Peruana urbe Potoſi ad ſororem, virginem Deo ſacram in monaſterio Conceptionis Deiparæ, pia miſit atque egregia carmina, quæ prodierunt hoc titulo:

Sagradas Rimas. Hiſpali apud Clementem Hidalgo 1612.

F. LUDOVICUS DE RIBERA, Hortenſis monachus ordinis Ciſtercienſis, hujuſque domus abbas, vertit noſtrate lingua Joannis Caſſiani *Collationes Patrum*: ſcripſitque *elogia Sanctorum, quorum reliquiæ in monaſterio Hortenſi aſſervantur.* Teſtibus Chryſoſtomo Henriquez in *Phœnice*, & Carolo Viſchio in *Bibliotheca Ciſtercienſi.* Vivebat anno MDXC.

F. LUDOVICUS RODRIGUEZ, Gallæcus, Noienſis, Minorum ſodalis, apud Civitatenſes ſacram ſcientiam docebat cum edendum dedit:

Dialecticæ Ariſtotelis Compendium, commentaria & plures articulos ſuper Logicam Joannis Duns Scoti. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1624. Tria reliqua volumina in *Phyſicam & Metaphyſicam*, quæ parabat emittere, adhuc deſiderantur, nam nec Waddingus eorum meminit.

F. LUDOVICUS RODRIGUEZ, Franciſcanus, tranſtulit in Mexicanam linguam *Salomonis Proverbia*, pluraque alia fragmenta ſacrorum Bibliorum: opuſculum item aureum, ſive Thomæ a Kempis, ſive Joannis Gerſonis, *De Contemptu Mundi*, demptis tantum xx. poſtremis capitibus libri III. quæ poſt ejus deceſſum adjunxit Joannes Baptiſta, ejuſdem ordinis, præfectus cœnobii Tetzavani.

Sermones item *varios* & *Tractatus*; necnon *brevem Catechiſmum.* Waddingus & Antonius Leonius.

LUDOVICUS RODRIGUEZ DE PEDROSA, Luſitanus, Oliſiponenſis, doctor medicus Salmantinæ academiæ, atque hac ætate profeſſor clarus, ante quinquaginta fere annos Salmanticam veniens, viginti dumtaxat natus, cathedram, quam Regentiæ vocant in claſſe medicorum, ſtatim obtinuit; inde autem gradatim per alias Prognoſticorum Methodique ad præcipuam, atque uberis proven-

ventus, philoſophiæ Naturalis profeſſionem aſcendit : unde ad primarium ejuſdem medicæ artis docendæ locum fuit vocatus. Hujus viri exiſtimationem, doctrinæque præſtantiam id imprimis ambigere non ſinit, quod emerito jam, & juxta ſcholæ hujus leges a profeſſione quieſcenti, nova quædam alia medicinæ cathedra, Regii Caſtellæ ſenatus providentia huic rei creata tribus aut quatuor ab hinc annis, commendata ſit. Præterquamquod exteris, preli beneficio, communicare jam cœpit quæ antea premebat acuminis & induſtriæ referta monumenta, parum trita ab aliis via, philoſophos ac medicos quaſi manu ducens ad naturæ adyta. Vulgavit hactenus, ex decem quos elaboratos habere ſe ait:

Selectarum Philoſophiæ & Medicinæ difficultatum, quæ a Philoſophis vel omittuntur vel negligenter examinantur tomum primum. Salmanticæ apud Melchiorem Eſtevez anno 1666. in folio. In fine ſecundæ diſputationis refert ſe ad ſuam *Pharmacopæam.*

LUDOVICUS RODRIGUEZ DE VERGARA, canonicus ut vocant Magiſtralis, ſive theologus eccleſiæ Calagurritanæ, hujuſque ſacræ ſcientiæ doctor, ſcripſiſſe dicitur:

Deteſtationem peccati. Cujus rei mihi auctor eſt Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro* hujus eccleſiæ.

LUDOVICUS SANCHEZ, typographus Matritenſis, collegit ex variis auctoribus, publicavitque ex officina domus ſuæ:

Manual de exercicios eſpirituales. Matriti 1615. in 16. Idemne eſt, cui Petrus Alba tribuit:

Regla y Inſtruccion de la Congregacion de Nueſtra Señora de la Concepcion. Matriti 1630. in 16?

LUDOVICUS SANCHEZ DE MELO, Luſitanus, juriſconſultus, Oliſipone prius deinde Hiſpali & Malacæ advocatus cauſarum, ſcripſit:

Invectiva Poetica contra cinco vicios Sobervia, Invidia, Ambicion, Murmuracion y Ira, y elogios de las virtudes contrarias. Malacæ 1641. in 4.

Tractatum de Induciis debitorum a creditoribus ſuis, aliiſque perſonis concedendis, vel non; ad Juſtinianum Cæſarem in libro ultimo C. Qui bonis cedere poſſint, & municipales leges regni Caſtellæ & Luſitaniæ. Malacæ anno 1642. in 4. Venetiis 1649. Quo in opere *Singularium Reſponſorum*, atque item *Singularium Quæſtionum* (ſi non tamen iidem ſunt) libros a ſe conſcriptos memorat.

LUDOVICUS DE SANLLORENTE, Cordubenſis, ſanctæ Hiſpalenſis eccleſiæ portionarius, antiquariæ omnis rei & ſuppellectilis amator & curioſus indagator, edidit, cum Romæ olim verſaretur:

Vitam B. Attonis Pacenſis, Epiſcopi Piſtorienſis : ad Joannem Bertrandum de Guevara, Pacenſem in Hiſpania antiſtitem. Romæ apud Stephanum Paulinum 1613. 4.

Idatii Lemicenſis Epiſcopi continuationem ad Chronica Sancti Hieronymi : quam ex codice quodam MS. Pariſienſi tunc primum edere ſeſe affirmat. Ibidem 1615. 4. Quam quidem editionem cum Scaligeriana & Sirmondiana conferre pretium operæ erit.

Flavii Lucii Dextri Chronicon, jam vulgare, MS. noſter habuit, brevibuſque illuſtravit notis, cujus exemplum apud me eſt.

Denatus fuit Hiſpali MDCXXI. cujus D. Emmanuel Sarmiento, ejus collega, atque exequutor teſtamenti, intra portam ſacræ ædis maximæ, quæ a turri vicina nuncupatur, ſepulti memoriam inſigni elogio reliquit poſteris commendatam.

F. LUDOVICUS SANZ DE PROXITA, ordinis Carmelitarum, cui Valentiæ in patria ſe addixit, theologus doctor & profeſſor Valentinus, ſcripſit:

Sermones varios. in 4. Valentiæ apud Bernardum Nogues : & quatuor alia volumina ejuſdem argumenti lucem adhuc deſiderant.

Expoſitio item ejuſdem *literalis, & moralis in Habacuc.*

Denatus eſt Valentiæ ſecunda die Julii MDCLXII.

LUDOVICUS DE SARABIA, poſt canonum profeſſionem in academia Oſcenſi, canonicus almæ urbis Cæſarauguſtanæ, ſcripſit:

De Juriſdictione Adjunctorum coadjuvantium Epiſcopum contra Clericos criminaliter procedentem.

F. LUDOVICUS DE SCALA, forte ESCALERA, Franciſcanus, ſcripſit tractatum vulgarem:

De Proviſione Toleti facta anno MDXLI. pro mendicis, qui prius per portas diſcurrebant pro colligenda ſtipe. Incipit : *El año paſado de MDXLI. ſe truxo a Toledo una proviſion* &c. Scriptus fuit, ut apparet, anno ſequenti, extatque MS. in bibliotheca Sancti Joannis Regum, Toletani Franciſcanorum cœnobii, uti refert Franciſcus Haroldus in *Appendice*, ſeu *Auctario*, adhuc inedito, Waddingiani operis *De Scriptoribus ordinis Minorum.*

LU-

LUDOVICUS SCRIVA, Valentinus, vir nobilis, ſcripſit ad Franciſcum Mariam Feltrium della Rovere, Urbinatum ducem:

Tribunal de Venus. Venetiis apud Aurelium Pincium 1537. 8.

D. LUDOVICUS SEQUEIRA, in Japoniæ regno epiſcopus, miſit ad nos:

Relacion del martyrio de ſeis Chriſtianos del Japon: quæ edita fuit cura Joannis Moſquera, Jeſuitæ, anno 1606. in 8.

F. LUDOVICUS DE SOLORZANO, Dominicanus, ſacræ theologiæ magiſter, in Mexicana, unde erat religioſis natalibus, Americæ ſeptemtrionalis provincia ſacrarum Scripturarum doctrina floruiſſe dicitur apud hiſtoricum ordinis Prædicatorum ejuſdem provinciæ parte IV. lib. III. cap. LIII. circa annum ſcilicet hujus ſæculi XV. ſcripſiſſeque duobus tomis:

De locis communibus Gloſſæ incognitæ. Quæ quo ſint referenda velim ab alio doceri.

F. LUDOVICUS SOTELO, Hiſpalenſis, Minorum Excalceatorum ſodalis, ex provincia Bætica, unde erat religioſa profeſſione, in Indiam prius occidentalem, atque inde ad Japoniorum regna delatus excoluit ibi ſedulo induſtrieque longinquam illam Chriſti vineam, atque eamdem ad ultimum martyrio ſuo, cum aliis duobus ſociis anno MDCXXIV. fortiſſime tolerato, nobiliorem atque illuſtriorem reddidit. De quo adiri Waddingus poteſt in *Scriptoribus* & in *Martyribus Franciſcanis*. Eatenus vero ad hunc album ſpectat quod ſcripſerit in vinculis & Japonico carcere:

Epiſtolam ad Paulum V. de ſtatu rerum Japonicarum & mittendis eo idoneis operariis. Prodiit Matriti reciſſis quibuſdam (ait Waddingus) quæ religioſam quamdam familiam male poſſent habere.

Epiſtolas alias pleraſque, ad principes, prælatos eccleſiarum, alioſque graves viros, de eodem argumento.

Catechiſmum Japoniorum, alioſque libellos, genti erudiendæ opportunos.

F. LUDOVICUS DE SOTOMAYOR, Luſitanus, Oliſiponenſis, ſodalibus Prædicatoribus in patria adſcriptus, Lovanii theologos audivit, unaque Græcæ atque Hebraicæ linguarum præceptores. Londinum veniens, quo tempore Philippus Rex Catholicus per Mariam conjugem Anglorum potiebatur, Latinam ipſe linguam docere juſſus fuit, quo ſimul Catholica pietate imbueret curialium pueros, flexibilemque illam, quo manuduxeris, ætatem. His tribus linguis, quæ janua ſunt ad Scripturarum ſacrarum intimam cognitionem, eo ſcilicet propoſito Belgii poſtinde, & in Germania atque ubique, incubuit ut penetraret facilius Bibliorum adyta, Patribus adjunctis, e quorum caſtris nec latum unguem, nec digitum tranſverſum, ut dici ſolet, diſcedere voluit; quaſi theologum eccleſiæ filium dedeceret aliunde quam ex doctrina & commentariis eccleſiæ Patrum velle ſapere, aut divinas literas interpretari. Averſatus idcirco fuiſſe dicitur Forerii & Oleaſtri conſilium non advocandi horum teſtimonia ad ſuas in Scripturam ſanctam lucubrationes; nec induci potuiſſe ut eorum libros ad privatam bibliothecam admitteret, in oreque hoc ſemper tuliſſe *nihil ſapit qui ſine Patribus ſapit*. Tridentinæ interfuit ſynodi poſtremis ſeſſionibus ſub Pio IV. pontifice; atque hinc Luſitaniæ redditus Conimbricæ in academia docere cœpit Bibliorum doctrinam, unaque doctiſſima in ejuſdem Scripturæ quoſdam libros digerere commentaria, omnibus omnium diſciplinarum floſculis, quos ſtudium multiplex ac feliciſſima ei ſuppeditabat memoria, conſperſa, ad quorum editionem ab ipſo ſacrorum ſummo antiſtite Clemente VIII. literis XXVIII. Martii MDXCVII. Romæ datis benigniſſime fuit invitatus. Numquam legit quin ſimul annotaret; dextræque manus, aliquando chiragra debilitatæ, uſui aſſiduitate docuit lævam ſufficere. Uſque ad XLV. profeſſionis annum in ſchola duravit, aliquando tandem rude donatus, quo adveniente, liber jam & ſui juris, cellæ cum libris ſeſe incluſit, robuſtiſſimam, qua ſemper viguit, ſalutem omnibus horis cum pietatis & religioſæ vitæ operis tantum dividens. Obiit tandem Conimbricæ LXXXIV. annis natus, ipſo Pentecoſtes feſto die anni MDCX. magno ſui deſiderio, & ſanctitatis apud omnes fama relicta. De quo plura lectu digna continent *Hiſtoriæ Dominicanæ regni Portugalliæ* partis primæ libri III. capita fere integra XXXVIII. & XXXIX. Monopolitani epiſcopi *Hiſtoria generalis Prædicatorum*, parte III. lib. III. cap. LX. Georgius Cardoſus, aliis laudatis, in *Agiologio Luſitano*, XXX. die Maii. Scripſit:

Cantici Canticorum Salomonis interpretationem doctiſſimam. Oliſipone 1599. indeque 1601. fol. & cum indice Pariſiis 1605. fol.

Ad Canticum Canticorum notas poſteriores & breviores: ex his, quæ poſt ſuperiorem interpretationem e manibus emiſſam, obſervaverat. Pariſiis apud Michaelem Sonium 1611. in 4.

Commentarium ad priorem & poſteriorem Pauli Apoſtoli Epiſtolam ad Timothæum. Itemque:

In Epiſtolam ejuſdem *ad Titum.* Pariſiis apud

apud Michaelem Sonium 1610. in folio.

Commentaria duo alia, *in Jobum*, *& in Joannis Evangelium*, una cum ſuperioribus laudat auctor *Hiſtoriæ* Caſtellanæ *ordinis Prædicatorum*. Ludovicus Cazegas adjunxit & *in Lucam* & *in Pſalmos*.

Legitur in collegio Sancti Thomæ Conimbricenſis in ſepulcrali ejus lapide hæc inſcriptio:

Magnus Theologus, vir Cœlo
dignus,
F. Ludovicus Sotomaior,
Dominicanus, Fidei
Vehemens aſſertor
In utraque Germania
& Anglia.
Primarius Conimbricæ
Divinorum librorum Interpres
Longe illuſtris & emeritus.
Moriens ipſa die & hora
Qua Spiritus Sanctus
Corda repleverat Apoſtolorum,
Suæ mortis divinus
Vivam Sanctitatis
Imaginem expreſſit,
Quam vivens ſibi paraverat
Deum ſequendo.
Tandem hic ſitus eſt
Anno MDCX. *ætatis* LXXXIV.

F. LUDOVICUS DE SOUSA, Dominicanus, luſtrali nomine EMMANUEL DE SOUSA COUTINHO, Luſitanus, Lupi S. Georgii de Mina, gubernatoris, atque Mariæ Noroniæ parentum nobiliſſimorum proles, cum juſtæ ætatis factus Hieroſolymitanis equitibus Sancti Joannis ſe in tirocinium dediſſet, atque in captivitatem aliquando Maurorum deveniens pretio ſe redemiſſet, occidentales & orientales Indiarum plagas viſitavit, unde in patriam redux equeſtri militiæ renuntians matrimonio copulavit ſe Magdalenæ a Villena, Joannis de Portugallia, comitis Vimioſi, filiæ, atque in Africana illa numquam ſatis deplorata expeditione occiſi relictæ. Huic matrimonio per plures annos heſit filia etiam ex eo dives; niſi turbato mortalitatis ordine parentes ea prævertiſſet. Id forte, an aliud? in cauſa fuit Souſæ conſilio, pietatis pleno, a Magdalena conjuge ſponte ejus diſcedendi, communique voto in Dominica familia religionis ſe obſtringendi ſacramento. Vixit ergo inter ſodales perfecti religioſi quædam veluti idea, Emmanuelis nomine in Ludovici commutato, in gratiam Ludovici de Portugallia, Vimioſi comitis, amiciſſimi capitis, eidem ſacro inſtituto addicti. Nec niſi ut ſuperioribus obediret ordinis ſui hiſtorici munus ſuſcepit, cui vere ingenium elegans, excultumque olim rhetoricis atque humanitatis artibus, judicium in paucis maturum, miraque & exquiſita Luſitani ſermonis facundia deſtinabant. Pleraque huic argumento neceſſaria inſtrumenta ex tabulariis magno labore jam collegerat Ludovicus Cazegas; ſed informibus his & rudibus vitam quaſi inſpiravit noſter, qui tamen modeſte honorem ſuum ſervavit Cazegæ, cum non injuria præcipuam ſibi inſcriptionis laudem tribuere poſſet: quo ſuper ipſe legi dignus eſt ſecunda parte *Dominicanæ Hiſtoriæ*, lib. IV. cap. VII. Huic operæ intentum Benficæ in monaſterio, loco ei religionis natali, mors eum conſignavit immortalitati Majo menſe anni MDCXXXII. qui fuit eidem religioſæ vitæ duodevigeſimus. Præfatus fuerat olim, cum ſuæ ſpontis eſſet, Emmanuelis Souſæ Coutinhi vocatus nomine, in Jacobi Falconis, poetæ Valentini, opera Latina eleganter docteque. Deinde ſub altera Ludovici compellatione, qui Cazegæ fundamentis ſuperſtruxiſſet, edidit:

A Hiſtoria da Vida de Dom F. Bartholome dos Martyres da ordem dos Pregadores Arcevíſpo & Senhor de Braga, reformada em eſtilo & ordem & ampliada &c. *por Fr. Luis de Souſa.* Vianæ 1619. in folio.

Hiſtoria de S. Domingos particolar do reino & conquiſtas de Portugal: tribus partibus, quorum prima vivente eo prodiit ex monaſterio ipſo Benficæ, ubi degebat auctor, typis Gerardi a Vinha 1623. in folio; ſecunda diu poſt Souſæ obitum, fratris Antonii de Incarnatione cura, Oliſipone 1662. in folio; tertia adhuc deſideratur, eam tamen laudat & ad manum habet Georgius Cardoſus, ut ex commentariis ejus apparet ad diem XXVII. Martii in *Agiologio Luſitano*.

Vida de Sor Margarita do SS. Sacramento. Laudatur hæc ab eodem Cardoſo die XI. Maii, litera g.

Chronica do Rey D. Joaõ o Terceiro de Portugal duobus libris conſcripſit, ut morem gereret Philippo IV. Regi, penſum ei hoc imponenti. At opus hocce, conſignatum Portugalliæ proregi ut typis mandaretur, latet adhuc neſcio apud quem ineditum, luce prorſus ut cetera digniſſimum.

D. LUDOVICUS DE SOUSA, nobiliſſimæ ſtirpis Luſitanæ propago, comitis Mirandenſis filius, publicavit hujus inſcriptionis librum:

Tumulus Sereniſſimi Principis Luſitaniæ Theodoſii ornatus virtutibus, oppletus lachrymis. Anno 1652. aut circiter, in 4.

F. LUDOVICUS SUAREZ, Luſitanus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit:

De Myſtica Theologia quoddam opus.

Obi-

Obiiſſe eum Londini ſcriptum reliquit Cardoſus in ſchedis.

D. LUDOVICUS TELM, Catalanus, in Ilerda urbe natus, Carthuſianorum ſodalis, famæ inter domeſticos inclytæ, Oliſiponenſis atque Eborenſis hujus ordinis monaſteriorum fundator, ſcripſit Luſitanis, ſua eorum lingua:

De la Oracion mental.

Abiit e vita hac mortali xv. Auguſti MDXCVIII. ætatis L. in Cazallenſis oppidi cœnobio. De cujus viri geſtis videndus eſt D. Joſephus Valles in libro ſuo, cui titulus, *Primer inſtituto de la ſagrada Religion de la Cartuxa y Fundaciones de las caſas de Eſpaña*, pag. 291.

LUDOVICUS DE TENA, Bæticus, Accitanus, ſacræ theologiæ doctor Complutenſis, ingenii præſtantia eruditioneque nulli profeſſorum ætatis ſuæ, quorum in ſacra maxime doctrina hoc lyceum affatim dives eſt, hominum doctiſſimorum exiſtimatione ſecundus. Huic eidem natales doctrinæ, hoc eſt philoſophicas literas atque theologicas, ferebat acceptas, ſodalis quippe prius collegii theologorum, deindeque S. Ildephonſi, decoratus eſt doctorali pileo, accepitque publicum Ariſtotelem interpretandi locum. Superiore exeunte atque hoc ineunte ſæculo Scotum docebat, mox pomeridianam, indeque principem, theologiæ cathedram moderandam ſuſcepit. Canonicum etiam ſacræ Scripturæ ſacerdotium in Toletana maxima eccleſia obtinuit, jam ſimili functus loco dignitateque inter ſodales S. Juſti Complutenſes. Annæ Auſtriacæ, ſereniſſimæ Galliarum Reginæ, ab eleemoſynis datus, eamdem reatus confitentem ex munere audiviſſe in Gallia dicitur. Poſthæc in pontificium ordinem Regia deſtinatione admiſſus a die III. Auguſti MDCXVI. ad Dertuſanos ivit epiſcopus. Reſtant ab eo edita:

Iſagoge in totam Scripturam; ſive de Sacræ Scripturæ exiſtentia (ut ipſe ait rem explicans) *quidditate & qualitatibus, integritate Textus Hebraici, & translationibus; deque ſingulorum librorum auctoritate & auctoribus, idiomateque, quo ſcripti ſunt.* Nempe poſt Sanctes-Pagnini veterem *Iſagogen*, quæ vere ad myſticos intellectus tota reſpexit. Noſtra edita eſt Barcinone 1620. in folio.

Commentaria & Diſputationes in Epiſtolam D. Pauli ad Hebræos. Toleti 1617. in folio, & antea 1611. in folio, nuperque, ut audio, Londini 1665. folio.

In Jonam & Habacuc Prophetas, atque item *Quodlibeticas quæſtiones varias*, perfectas reliquit, atque adprobatas ad typorum lucem. Editum etiam vidimus:

El Sermon que predicó en Toledo en la Beatificacion de Santa Tereſa. in 4.

Denatus eſt xxvi. Septembris MDCXXII. jacetque in cappella Deiparæ Virginis de la Cinta ut vocant, in eadem Dertuſenſi eccleſia, ſub hac inſcriptione:

Hic, noſtræ ætatis venturæ & gloria, Tenæ
Præſulis oſſa cubant, ſpiritus aſtra colit.

Uti ſcribit Franciſcus Martorell & Luna lib. II. *Hiſt. Dertuſanæ urbis*, cap. IV.

LUDOVICUS DE TERO, Societatis Jeſu, Hiſpalenſis, S. Hermenegildi collegii rector, dedit foras epiſtolam:

De la muerte y virtudes del Padre Juan de Pineda de la Compañia de Jeſus. Anno 1637. in 4.

LUDOVICUS TERUEL, Granatenſis, Jeſuita, ſi *Bibliothecæ Societatis* auctorem, & Antonium Leonem *Indicæ* ſcriptorem teſtes ſequimur, paratum habebat ſuperioribus annis opus:

De Indorum Idololatria. Edideratque ipſe jam:

Gramatica de la lengua Tabaloſa.

LUDOVICUS TESSIRA (idem credimus cognomen cum Texeira), Luſitanus, eques militiæ S. Jacobi, juriſconſultus, Emmanueli ſereniſſimo Portugalliæ Regi nuncupavit:

Commentaria in Titulum DD. De Rebus dubiis. Venetiis apud Gregorium de Gregoriis 1507. in folio grandiore. Extat Hiſpali hæc editio in bibliotheca Coloniana.

LUDOVICUS DE TEXEIRA, Luſitanus, hac ſuæ gentis lingua ſcripſiſſe dicitur:

Deſcriçaõ do Iapaõ e Islas de Azores. Hunc diſtinximus, corrigi parati, ab alio ejuſdem cognominis, ſive Ludovico, ſive Joanne, qui ſub Joanne II. & Emmanuele Regibus floruit, & eruditione juris & philologiæ clarus fuit, de quo inter ſcriptores ſæculi decimiquinti, ſub Joannis Teixeræ nomine, alias agimus.

LUDOVICUS DE TEXEIRA, Luſitanus, edidit, neſcio an vernaculo gentis an Caſtellæ ſermone:

Nueva Geographia y Hidrographia del Orbe 1598. & 1604. Antonius de Leone in *Bibliotheca nautica.*

F. LUDOVICUS TINEO DE MORALES, Sepulvedanus, nobili loco natus, Præmonſtratenſium ſodalis, ac diffinitor (imo

(imo & vicarius) generalis, ſacræ theologiæ magiſter, atque literis tam ſacris quam profanis apprime excultus, ſuaviſſimiſque & integris moribus præditus, editioni parabat ante annum integrum:

Mercurio Evangelico, hoc eſt, concionum ſacrarum volumen. Carmine autem:

Epitalamio en las Reales Bodas del Rey D. Felipe IV. con la Reyna Doña Mariana de Auſtria. 1650.

LUDOVICUS TIRADO DE HINESTROSA, Hiſpalenſis, juriſconſultus, Granatæ in collegio, quod Regium vocant, ſodalis, atque utriuſque juris profeſſor, ſcripſit:

De Barba & Coma, necnon Clericali habitu ſolemnem Diatribam pro obtinenda Sacrorum Canonum Licentiæ laurea. Granatæ 1643. in 4.

LUDOVICUS DE TORO (ſic interpretor Latinum TOREI cognomen, quo auctor uſus eſt), doctor medicus, Placentiæ medicinam faciens edidit:

De Febris Epidemicæ, & novæ, quæ Latine punctularis, vulgo Tabardillo & Pintas dicitur, natura, cognitione & medela. Burgis apud Philippum Juntam 1574. in 8.

LUDOVICUS DE TORRES, Complutenſis, presbyter Societatis, primum docendi locum in collegio, quod in hoc florentiſſimo gymnaſio Jeſuitæ habitant, non minus triginta annis cum laude tenuit, ſupremiſque Religionis vindicibus a cenſuræ theologicæ fuit munere. A quo in vulgus prodierunt:

Diſputationum in Secundam Secundæ D. Thomæ de Fide, Spe & Charitate, & Prudentia tomus 1. Lugduni apud Horatium Cardon anno 1617. in folio.

De Juſtitia Tomus unus. Ibidem per Jacobum Cardon & Petrum Cavellat 1621. in folio.

De Gratia Tractatus in XVI. opuſcula diſtinctus. Lugduni apud Ludovicum Proſt anno 1623. in 4.

Diverſorum Opuſculorum Teologiæ tomus 1. 1625. in 4. Ibidem. Cui accedit *Quæſtio, an liceat Religioſis cathedram ad docendum ambire.*

De Trinitate & Angelis.

De Pœnitentia, Cenſuris & Irregularitate, tomus unicus.

Selectæ Diſputationes in Theologiam ſcholaſticam, poſitivam & moralem, cum adjunctis centuriis cenſurarum de qualitate multarum propoſitionum Luiſii Turriani. Lugduni apud Jacobum Cardon 1634. in folio. Quod tamen opus improbant ſodales Societatis ſcriptores paſſim, ut videre eſt apud Gabrielem de Henao *De Euchariſtia* diſput. 12. ſect. 4. n. 108. Dicaſtillum diſput. 9. *De Pœnitentia* dub. 2. n. 145. & t. 2. *De Sacramentis* tract. 8. diſp. 14. dub. 6. n. 95. & dub. 8. n. 134. Cardinalem de Lugo *De Euchariſtia* diſp. 22. ſect. 2. n. 26. & *De Pœnitentia* diſp. 18. n. 23. & diſp. 20. n. 15. Auguſtinum Bernal diſp. 55. *De Incarnatione* n. 6. Dianam ſæpius, & alios.

Summa Theologica Moralis, duabus partibus: quarum prior eſt de Virtutibus, & vitiis, altera de Sacramentis & Cenſuris. Ibidem eodem anno & 1634. in folio.

De Euchariſtia.

In Secundam Secundæ Divi Thomæ: tomus III. & IV. Hæc *Bibliotheca Societatis* de Turriani ſcriptis.

Vita deceſſit Matriti die XIII. Februarii anno MDCXXXV.

LUDOVICUS DE TORRES, Dominicanus, cum in cœnobio Burgenſis urbis theologiæ docendæ operam daret ſcripſit:

Veinte y quatro diſcurſos ſobre los pecados de la lengua, como ſe diſtinguen, y de la gravedad de cada uno dellos. Burgis 1590. in 4. Barcinone apud Sebaſtianum de Cormellas 1607. Latine editum opus quoque eſt, & Italice Romæ, interprete Hercule Bentiglovio, in officina Aſcanii Donangeli 1592. in 8. Item Latine:

In Antiphonam Salve Regina Declamationes ſex: quas cum in Italiam veniſſet ad comitia ordinis ſui generalia ſecum attulit, & animo concipiens edere, ac Michaeli Bonello, S. R. E. cardinali, nuncupare, diem ſuum obiit, Romæ ut exiſtimo. Editæ tamen ſunt ab eodem Donangelo, atque eidem cardinali dicatæ. Romæ apud eumdem Aſcanium & Hieronymum Donangelum 1592. in 8.

Egregium eccleſiaſtem, theologum eruditum, honeſtiſque moribus ornatum vocat eum Alphonſus Fernandez, qui & obiiſſe ait anno MDXC. Joannes autem Marieta non ante annum MDXCII. Romæ affirmat vita functum.

LUDOVICUS DE TORRES DE LIMA, Luſitanus, Limenſis, ſcripſit:

Aviſos do Ceo, ſive *Compendio das mais notaueis cauſas, que no Reyno de Portugal aconteceraõ deſde a perda del Rey D. Sebaſtiaõ ate o anno de MDCXXVII.* Conimbricæ apud Emmanuelem Didaci 1654. in 8. Cardoſus.

LUDOVICUS DE TOVAR, Aſturicenſis, theologus, ſcripſit:

Trium-

Triumphos de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto y de ſu glorioſa Reſurreccion. Salmanticæ apud Petrum Serrano 1589. in folio. Forte ejuſdem eſt:

Poema myſtico de S. Antonio de Padua. Oliſipone apud Craesbeck 1616. in 8.

F. LUDOVICUS DE TOVAR, Palentinus, ordinis S. Dominici, qui ſe ſacræ theologiæ bachalaurum, ſui temporis more, appellat, dum in Senenſi urbe & ſchola degeret emiſit foras:

Divinam revelationem Erithreæ Sibyllæ cum commentariis, in qua a bello Trojano uſque ad diem judicii futura prædixit. Senis per Simeonem, filium Nicolai Nardi, 1508. in 4. ad egregium Henricum de Meneſes, filium illuſtriſſimi comitis Tarocenſis, ac Luſitani exercitus apud Tingim Africæ ducis, qui in eadem Senenſi ſchola ſtudiis vacabat. De patria auctoris certiores nos reddidit Gabriel de Gabrielibus, Roncilionenſis, in carmine ad lectorem hujus opuſculi, qui Ludovicum, inter alia, *magnum philoſophum, bonumque rhetorem* appellat, *ac terræ & poli motus diligentem ſcrutatorem.*

D. LUDOVICUS TREXO, edidit:

Advertencias y obligaciones para torear con el rejon. Matriti 1639. in 8. Interfectus in duello fuit paulo poſtea in curia Regia.

LUDOVICUS TRIBALDOS DE TOLEDO, Tevarenſis (oppidum eſt Tevar Conchenſis territorii ſacri) non autem in Sancti Clementis oppido natus, quod relatum fuit Auberto Miræo, eruditione vir præſtanti ac veterum rerum & verborum notitia, elegans imprimis ac nitidus Latini auctor carminis, rhetoricæ artis inter Complutenſes profeſſor, Gaſpari Guzmanio, duci Olivarienſi, ſummo reipublicæ Philippi Regis noſtri vice adminiſtratori, a cura bibliothecæ fuit. Interimque Indicarum rerum ſtilo proſequendarum curam (quod quidem apud nos munus honoris & compendii plurimum conferre, Indicique ſenatus Regii nutu ſummo cuique viro, nec vulgarem hujus ſtudii laudem adepto, imponi ſolet) ab Antonii Herreræ, magni illius præſtantiſſimi argumenti enarratoris, obitu accepit. Prodiit ab eo uſque ad hunc diem:

Epeneſſis Iberica, ſive de laudibus Hiſpaniæ Poematium. Matriti in 4. Antuerpiæ 1632. in 4.

Tractatum quoque *de Ophira regione*, manu exaratum, reliquit moriens, ſive *De Ophirica Salomonis navigatione Tarteſſiacis, hoc eſt, Hiſpaniæ Bæticæ, oris aſſerta*, qui hactenus cum tenebris, negligentia heredum, luctatur: *Ὀφιρλοων Salomonis, ſeu de illius ad Tharſis vel Ophir, hoc eſt, Hiſpaniam, ſociata cum Tyriis velificatione*, appellat opus Aubertus Miræus in *Bibliotheca.*

Idem vertit in vernaculum ſermonem:

La Geografia de Pomponio Mela iluſtrada con notas y nombres modernos de lugares, montes y rios. Matriti 1642. in 8. Scriptam quoque ab eo *Chilenſis regni* (quo idiomate non dicunt) *Hiſtoriam* in appendice illa rerum & ſcriptorum noſtri temporis lego, qua Baſilius Varen, Clericus Regularis Minor, *Cæſarum* Petri Meſſiæ Hiſpalenſis *Chronicon* locupletavit; aliundeque mihi notum ſollicitaſſe, annis elapſis, ut Regiis typis atque expenſis ederetur opus ſatis magnum auctoris heredes, penes quos erat foliorum quaſi CCC. M. S. codex.

Blemmata (ſic volebat is pro *Emblematis*) CCL. *cum commentariis*: inedita, ut Miræus refert.

Obiiſſe eum anno MDCXXXIV. Michael Joannes Bimbodinus refert in epiſtola ad Joſephum Ripamontium, Ambroſianum ſodalem, quæ edita eſt in Auguſtini Barboſæ noſtri opere *De Eccleſiaſticis penſionibus*: virum *priſci moris variæque ad miraculum & ſolidæ eruditionis*, Tribaldum honorifice appellans. Locum diemque adjunxit Miræus, Matritum ſcilicet, undeviceſimumque Octobris, cum natus fuiſſet anno MDLVIII.

LUDOVICUS DE VALDIVIA, Granatenſis, Societatis Jeſu, inter primos qui Chilenſe regnum Evangelicam legem ad incolas portantes adierunt, poſt longam ibi moram, fructu plenam, ad nos reverſus in collegio Valliſoletano per ſexennium ſtudia moderatus eſt. Scripſit:

Arte Grammatica: Vocabulario: Doctrina Chriſtiana: Confeſſionario breve en la lengua de Chile. Limæ apud Franciſcum Cantum anno 1606. in 8.

Myſterios de la Fee: eadem lingua.

Grammatica: Vocabulario: Cateciſmo, y Confeſſionario en las lenguas Allentiac y Millcayac, quarumdam Chilenſis regni gentium propriis. Ibidem 1608. in 8.

Relacion de ſu entrada en el reino de Chile para apaciguar aquellos rebeldes el año de 1612. Erat Matriti M. S. apud Laurentium Coquum. *Bibliothecæ Societatis* auctor tribuit ei alia inedita, ſcilicet:

De Caſibus reſervatis in communi.

De Caſibus reſervatis in Societate Jeſu. Et Hiſpanice:

De los Varones iluſtres de la Compañia de IHS.

LUDOVICUS DE VALENCIA, Catalanus, ex oppido Piera, vir nobilis, & juris doctor Barcinonenſis, atque in eodem lyceo per duodecim annorum tempus docendi functus munere canonicam civilemque doctrinam, ea quidem auditorum frequentia ut pro incapaci gymnaſio aliud magis amplum Barcinonenſis urbis rectores extruere ei dictanti habuerint opus. Auctore ipſo ſtatutum in ſchola factum fuit, ne honoraria profeſſorum miſſio ante expletum docendi tricennium in poſterum concederetur: quod quidem tempus ad XXIIII. annos poſtea redactum fuit. Emeritus jam ipſe cooptatus fuit ad ſeptemviratum principatus pro brachio militari, quod vulgo dicitur Oidor en la Diputacion, qui magiſtratus primam obtinet inter alios ſedem, deinde allectus a Rege ut in Sardiniam iret ſenator, Regiæ audientiæ ut vocant ſenator, bona ejuſdem gratia, valetudinem obtendens, ſeſe ſubduxit oneri. Edidit:

Animadverſiones ſcholaſtico-practicas juridicas: tribus partibus. Barcinone.

Illuſtrationem ad Conſtitutionem VII. Titulo de Electione Doctorum Regiæ Audientiæ, ubi forma interpretandi ſtatuta methodice docetur. Ibidem.

LUDOVICUS VALERA DE MENDOZA, natus in Cazorla, Bæticæ urbe, patriam adornavit ſcribens, quæ adhuc lucem non vidit, ſed extitiſſe refertur penes Gundiſalvum Argote de Molina:

Hiſtoria de la Ciudad de Cazorla.

LUDOVICUS DE LA VALLE, in curia Romana advocatus, teſte Leone Allatio in *Apibus Urbanis*, edidit:

De Auctoritate & facultate in cauſis ſpoliorum Illuſtriſſ. Dñi. Delegati in regnis Hiſpaniarum. Genuæ 1623. in 4. Editioni habere eum parata adjunxit idem Allatius:

Additiones ad Deciſiones Domini Ludovici de Manzanedo Rotæ Auditoris. Bartinorenſem vocat eum Allatius, Barcinonenſem forte intelligens.

LUDOVICUS VALLE DE LA CERDA, Conchenſis, Regius calculator piarum ut vocant Sanctæ Cruciatæ largitionum, publicavit:

Aviſos de eſtado y guerra para oprimir rebeliones y hacer paces con enemigos armados o tratar con ſubditos rebeldes. Matriti 1599. 4. Itemque:

Deſempeño del Patrimonio real y de los reynos ſin daños del Rey y vaſallos, y con deſcanſo y alivio de todos por medio de los Erarios publicos o Montes de piedad. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1618. 4. priuſque apud Petrum Madrigal 1600. 4.

LUDOVICUS VAZQUEZ, Abulæ natus, & in eccleſia S. Vincentii ejuſdem urbis parochus, ſcripſit:

Vida del Venerable Sacerdote Juan de Brivieſca. Matriti apud Franciſcum Nieto anno 1664. 4.

LUDOVICUS DE LA VEGA, in Cordubenſi eccleſia cæremoniarum (quod Chriſtianum propriumque verbum eſt) magiſter edidit:

Kalendario perpetuo.

F. LUDOVICUS DE LA VEGA, Hieronymianus monachus in cœnobio Sanctæ Mariæ de Stella, concionator ibi ac pro præfecto, ſcripſit:

Hiſtoria de la vida y milagros de Santo Domingo de la Calzada. Burgis 1606. in 4.

LUDOVICUS VELAZQUEZ DE AVENDAÑO, juriſconſultus ac profeſſor Complutenſis academiæ, in curia Valliſoletana exercuit deinde advocatum, ediditque:

Gloſſam Legum Taurinarum. Toleti anno 1588.

In Novam Recopilationem. Matriti 1593. quod opus non vidimus.

Tractatum de Cenſibus Hiſpaniæ: ad D. Petrum de Vega. Compluti 1614. in folio.

Ac vernacule:

Tratado de la juſta impoſicion del tributo de los millones: M. S. vidit D. Thomas Tamajus.

LUDOVICUS VELEZ DE GUEVARA, Aſtigitanus in Bætica (Ludovicum Velez de Dueñas appellare videtur Andreas Florindus in *Additionibus* ad Martini de Roa *Aſtigitanam Hiſtoriam*), in Matritenſi curia uſque ad ſupremum vitæ diem ea præcipua laude floruit, quam & incomparabilis ingenii feſtivitas, facundiaque tam proſaici quam ligati ſermonis, urbanitaſque amœniſſima privato & nullius cenſus homini parere potuit. Facetiarum enim ſic erat fertilis, totoque ore & corpore veluti factus ad jucundiſſima quemque obvium lætitia perfundendum, ut quidquid hac ſuper re dixeris minus ſit: adeo ut vel iratus, & in ſtomacho etiam, ſubtiliſſime ac feſtiviſſime jocaretur. Adhæc incredibili ſui fiducia quæque paſſim etiam iniquiſſima ludendi ſaleſque ſpargendi loca aggrediebatur, & miro quodam ardentis ingenii multipliciſque naturæ ſucceſſu non ſolum expediebat inde ſe, verum &

ſo-

ſolita ubertate, tamquam in æquo, fungebatur. His dotibus, facultateque poetica, qua nec Lupo a Vega, nec ulli alii comœdiarum auctori cedere debuit, Philippo Regi IV. cujus aliquando oſtiarium egit, omnibuſque curiæ ordinibus ſic in pretio & ulnis fuit ut cum eo quidquid exhilarare curiam poſſet extinctum penitus fuiſſe videretur. Compoſuit is:

Comœdias plures: eo tempore quo Lupus jam laudatus in theatris regnabat, quæque paſſim typis mandatæ ſunt.

Elogio del Juramento del Sereniſſimo Principe D. Felipe Domingo, quarto deſte nombre. Matriti 1608. Necnon & jocoſum opus, cui nomen fecit:

El Diablo Cojuelo, novela de la otra vida. Matriti 1641. in 8.

Vitam cum morte commutavit Matriti, ut diximus, circa annum MDCXLVI. filio relicto Joanne, tam patrimonii quam amœnitatum & poetici ſpiritus herede; jacetque ad monaſterium Auguſtinianorum Matritenſium, a Domina Maria Aragonia erectrice nuncupatum, in ſepulcro excellentiſſimorum ducum de Veraguas.

LUDOVICUS VELEZ DE SANTANDER, cum in familia eſſet D. Roderici a Caſtro, S. R. E. cardinalis, atque Hiſpalenſis archiepiſcopi, viginti annorum adoleſcens, edidit:

Las Bodas de los Catolicos Reyes de Eſpaña D. Felipe III. y Doña Margarita de Auſtria celebradas en la inſigne ciudad de Valencia. Hiſpali 1599. Deinde:

El Recebimiento de la Reyna Doña Ana. in 8.

F. LUDOVICUS VENEGAS, Hiſpalenſis, ordinis Sancti Dominici, ſacræ theologiæ doctor, edidit:

Sacellum Mariæ Beatiſſimæ Virginis variis conceptibus moralibus illuſtratum. Friburgi Briſgoiæ 1624. in 4.

LUDOVICUS VENEGAS DE HINESTROSA, ſcripſit:

Tratado de Cifra nueva para Tecla, Harpa y Viguela, canto llano, de organo y contrapunto. Compluti apud Joannem Brocar 1557. in folio.

F. LUDOVICUS VENEGAS DE PERLIN, edidit:

Conſideraciones devotas acerca de la veneracion y eſtima que debemos hacer del Santiſſimo Sacramento de la Euchariſtia. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1618. 12.

LUDOVICUS DE VERA, qui a ſecretis fuit Gaſpari Garcerano Pinoſio, comiti de Guimera, atque item duci Montisleonis, vertit in vernaculum Caſtellæ idiotiſmum:

Declaracion de la Doctrina Chriſtiana: ex Italico Roberti Bellarmini. Cui adjunxit ex anonymi alterius etiam Italico:

Una lucha y combate del alma con ſus afectos deſordenados. Valentiæ apud Vincentium Franco 1619. in 8. Hiſpalique apud Petrum Gomez de Paſtrana anno 1648. 8. Poſtremus autem hic libellus prodierat prius Barcinone 1610. in 16. Præfert quoque hujus nomen, *El Sumario genealogico de la Caſa de Pinos*, cujus quidem auctor eſt laudatus ſupra Gaſpar Garzeranus Pinoſius, comes de Guimera, uti affirmat Stephanus Corvera in *Vita Dominæ Mariæ de Cervellon*, cap. LXXXVIII.

F. LUDOVICUS DE VERA, Limæ Indorum occidentalium natus, ex ſodalitio fratrum Sanctæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, vicariuſque ejus ordinis generalis, in gymnaſio Limenſis urbis Sanctum Thomam docuit ex propria, eaque primaria, hujus doctrinæ cathedra. Scripſit:

Super Libros Regum commentaria. Limæ anno 1635. in folio. Franciſci de Figueroa, Dominicani, loco ſuo a nobis laudati, frater hic fuit.

LUDOVICUS DE VICTORIA, natus Abulæ, multa in publicum dedit *Artis Muſicæ*, quam eximie calluit, documenta & experimenta, ut ait Ægidius Gundiſalvi Davila in *Theatro Eccleſiæ Abulenſis.*

F. LUDOVICUS DE VILLALOBOS, Auguſtinianus, ſacræ theologiæ magiſter, cum in Urſaonenſi ſchola ſacros libros interpretaretur, Petrique, Joannis filii, Gironis, Urſaonenſis ducis, confeſſiones exciperet, edidiſſe fertur, patria ut ſpero lingua:

De la Perfeccion de la vida Chriſtiana. Deceſſiſſeque in cœnobio oppidi Dueñas anno MDLXXII. auctore mihi Thoma de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano.*

LUDOVICUS DE VILLALONGA, Balearicus, archidiaconus & canonicus Majoricenſis, Bononiæ, ubi legali doctrinæ bonas horas dedit, coram ſcholaſtica concione, in qua tunc temporis reperiebantur Joannes Crotus, & Carolus Ruinus, celeberrimi juris profeſſores, recitavit a ſe elucubratam:

Relectionem in L. Re conjuncti D. De Legatis III. Compluti 1540. in folio. Laudat hunc

hunc inter Baleares ſcriptores Vincentius Mut altero volumine *Hiſtoriæ Balearis*, lib. XI. cap. III.

F. LUDOVICUS DE VILLALPANDO, Franciſcanus, ex primis Jucatanicæ provinciæ apud Indos myſtis, uti Gonzaga ſcribit in IV. parte ac provinciæ S. Joſephi rebus, Indicam linguam in ordinem atque certas regulas, quibus facillime addiſcitur, edito libello, redegit. Henricus Willot in *Athenis Franciſcanis*. Florebat anno MDLXIIII.

F. LUDOVICUS VINCENTIUS, cujuſnam ordinis incertum mihi, laudatur operis auctor, aut forſan interpres, ita inſcripti:

Hiſtoria de todas las propriedades de las coſas. Toleti 1529. fol. Latini, ut ſuſpicamur, *De Proprietatibus rerum* commentarii.

LUDOVICUS VINCENTIUS, Luſitanus, Ægidii Vincentii, magni poetæ, filius, *Comœdias* & ipſe ſcripſiſſe dicitur. Cardoſus.

D. LUDOVICUS DE ULLOA, Taurenſis, nobili loco natus, ingenii acumine & urbanitate, poeticæque facultatis laude nemini æqualium ſui temporis palmam concedit. Ejus generis, quod vernaculæ linguæ Sonetos vocant, ſummam reportavit laudem. Seria & ludicra eadem felicitate ſcribit, omnibus carus, & in aula noſtra ob eximias has & alias animi dotes magno in pretio habitus. Extant typis commiſſa poetica ejus opera cum hac inſcriptione:

Obras de D. Luis de Ulloa. in 4. Proſaica item alia, quorum ex numero eſt:

Fieſtas que ſe celebraron en Madrid por el nacimiento de D. Felipe Proſpero Principe de Aſturias. in 4.

En defenſa de las Comedias: diſcurſum vernacula lingua, quem M. S. vidimus.

Juicio de Marco Bruto de D. Franciſco de Quevedo. M. S. eſt in bibliotheca Villumbroſana, tom. 24. *Miſcellaneorum*.

F. LUDOVICUS DE URRETA, Valentinus, ordinis Prædicatorum, in ejuſdem urbis cœnobio ſcripſit:

Hiſtoria Eccleſiaſtica, politica, natural y moral de Ethiopia. Valentiæ apud Petrum Patricium Mey anno 1610. in 4. Item:

Hiſtoria de la orden de Predicadores en la Etiopia, y de los Santos y conventos della. Ibidem 1611. in 4. Quibus in libris temere aut falſo plura dixit, ſi credimus Nicolao Godinho, Jeſuitæ, *De Abaſſinorum rebus* ſcribenti. Meminit Urretæ, quaſi adhuc ſuperſtitis anno hujus ſæculi XV. Joannes Lopez, Monopolitanus epiſcopus, in *Hiſtoriæ Dominicanorum* parte IV. lib. III. cap. LVIII.

D. LUDOVICUS ZAPATA, toparcha locorum Chol & Jugubelada, carmine celebravit res geſtas Caroli Cæſaris in eo poemate cui nomen fecit:

Carlos famoſo, en octavas. Valentiæ 1566. apud Joannem Mey in 4.

Vertit etiam carmine Hiſpano, rhythmorum lege ſoluto:

La Arte Poetica de Horacio. Oliſipone apud Alexandrum de Sequiran anno 1592. in 8.

F. LUDOVICUS DE ZARAGOZA, ita a patria urbe dictus, quod inter Capuccinos, quorum fuit ſodalis, in more eſt, provinciæ ſuæ Aragonenſis miniſter ac diffinitor generalis, edidit:

Lucubrationum Theologicarum, ſeu materiarum ſcholaſticarum juxta mentem Sancti Bonaventuræ duo volumina: ut Lucas Waddingus in *Bibliotheca Franciſcana*, & Benedictus Polaccius de Scandriglia in *Fructibus Seraphicis* auctores ſunt.

LUISIA.

D. LUISIA MAGDALENA, comitiſſa de Paredes, ſereniſſimæ Infantis Mariæ Thereſiæ, Galliarum nunc Reginæ, dum in ſaeris adhuc paternis eſſet, educationi & cameræ præfuit. Unde excelſi dextræ impulſus eam abripuit ad induendum novum hominem in Carmelitarum Nudipedum ſodalitate domus oppidi de Malagon, quam aliquando adminiſtravit, & in qua heroicæ virtutis ſplendori cedere fecit ingenitæ nobilitatis, clari matrimonii palatinorumque munerum, quantumvis excelſa merita doteſque, ſe ipſa major & mundanis omnibus. Scripſit:

El Año ſanto, o meditaciones para todos los dias en la mañana, tarde y noche, ſobre los miſterios de la vida de Chriſto Señor nueſtro y de ſu paſion. Hunc librum edidit D. Achilles, Neapolitanus, protonotarius Apoſtolicus, & commiſſarius Sancti Officii, apud Sanctum Georgium Hibernorum collegium Matriti habitans, in hac eadem curia anno 1658. in 4. Meminit heroinæ hujus D. Joannes Palafox, præſul Oxomenſis, in *notis ad epiſtolam XXIV. Sanctæ Thereſiæ a Jeſu*, in recenſione plurium claræ in ſæculo ſtirpis feminarum quæ huic reformationi Thereſianæ nomen apud nos dederunt.

D.

D. LUISIA DE PADILLA, clarum nobiliſſimæ hujus familiæ germen, parentibus nata eſt D. Martino de Padilla & D. Luiſia de Padilla, comitibus de Sancta Gadea, quem Martinum, Caſtellæ ut vocant majorem adelantatum, a conſiliis ſtatus Philippus III. idemque & Philippus II. parens, immortalis memoriæ, Hiſpanarum triremium præfectum habuerunt. Nupſit ea D. Antonio Ximenez de Urrea, comiti de Aranda, in regno Aragoniæ ex Hiſpanorum magnatum numero, nataliumque claritatem ſplendidiore adhuc ingenii atque eruditionis lumine ſupra ſexus morem imbuit, pietatiſque ornamento conſpectiſſimam fecit. Edidit namque, nobilitatis & pietatis cauſam ſimul agens, multiplicatum aliquot voluminibus opus ita inſcriptum:

Lagrimas de la Nobleza, y Nobleza virtuoſa: tribus tomis. Cæſarauguſtæ 1637. in 8. & 1639. quo anno cum ederet poſtremum ex his librum Petrus Henricus Paſtor, Auguſtinianus, provinciæ ſuæ Aragonenſis ex-præfectus, qui nomen ſuum anterioribus præfixerat, auctori eorum Luiſiæ Padillæ primum adjudicavit omnes, heroinæ modeſtiam excuſans, quæ ei hanc perſonam impoſuerat. Item ſcripſit:

Defenſa de la Verdad y invectiva contra la mentira. Cæſarauguſtæ anno 1640. 8.

Excelencias de la Caſtidad. Ibidem anno 1642.

LUISIA SIGÆA, Toletana, patre nata eſt in ea urbe Didaco Sigæo, de quo Joannes Vaſæus in *Chronici Hiſpaniæ* cap. IX. verba faciens, de adhuc vivo ita ait: *Multum debet huic viro Luſitania, quippe qui vel primus, vel certe ex primis, literas humaniores Luſitaniæ invexit, poſtea illuſtriſſimi Brigantiæ ducis & fratrum ipſius præceptor, nunc tandem in Regiam familiam cooptatus eſt, & a Rege ſtudiorum amantiſſimo* (Joannem III. intellige) *docendis aulæ Regiæ pueris nobilibus præfectus. Filia vero Aloyſia Sigæa in familia eſt ſereniſſimæ dominæ Mariæ Principis primariæ, quæ & ipſa inter eruditas hujus ævi recenſeri merito poteſt.* Qualis autem hæc fuerit ab eodem Vaſæo excipias potius quam a me velim: *Dabit Hiſpania Aloyſiam Sigæam, virginem Toletanam, ſed in aula Luſitana per multos jam annos educatam, quinque linguarum adeo peritam ut non immerito Paulus III. Pontifex maximus, literas illius ad ſe ſcriptas Latine, Græce, Hebraice, Syriace atque Arabice laudibus pariter ac fauſtis comprecationibus ſit proſequutus, admiratus tam multiplicem ingenii fructum & donum multiplicis linguarum ſcientiæ, in viris quoque rarum, nedum in feminis: ſic enim ſonant verba diplomatis.* Ipſa Sigæa in quadam epiſtola ad Philippum II. Regem Toletanam ſe eſſe patria confirmat, e Gallis tamen oriundam, nutritamque apud Luſitanos. Græca, Hebræa, præter Latinam, & Arabica linguis a patre & aliis præceptoribus eruditam ibidem ait admiſſam ſe in aula Luſitana apud Mariam Portugalliæ Infantem, ejusque præceptoris munere non infeliciter uſam. Quo tempore magnifici hujus elogii celebritatem ab Andrea Reſendio, viro clariſſimo, promeruit in *Epiſtola* ad eamdem *Mariam Principem*, qui, poſtquam ex aulicis feminis Vaſiam quamdam doctrinæ quoque nomine laudaſſet, ita de noſtra ait:

Altera Sigæa eſt, virgo admirabilis, unam
Quam natura potens ideo produxit ut eſſet
Femina quæ maribus vitam opprobrare ſupinam
Poſſet, & ignavos magno adfeciſſe rubore.
Nam, cum ſeptenæ vix dum trieteridis annos
Computet, indefeſſa dies noctesque Latinas
Volvere non ceſſat chartas, non ceſſat Achæas,
Moſeaque & Solymos rimatur ſedula vates;
Quin per Achemenios ſcopulos, Arabumq; ſalebras
Currit inoffenſe, linguarum quinque perita.

Audis a viro ſummæ fidei uno ſupra viginti annis tantum natam adeo excelluiſſe in tot linguarum cognitione Sigæam. Nupſit ea poſt aliquod tempus Alphonſo a Cuevas, Burgenſi civi, nec abjectæ quidem ſortis, nec obſcuri ſanguinis viro, qui eam in hanc urbem aſportavit, ubi, cum ſereniſſima Hungariæ Regina, caſu neſcio quo, illam vidiſſet, benevoleque alloquuta eſſet, non ſolum ea a ſtudiis, ſed & marito a ſecretis uti voluit: quæ omnia totidem fere verbis ipſa refert ad Regem ſcribens. Immature ea obiit, quod ex inſcriptione, tumulo a marito affixa, claret:

D. O. M.
LOISIÆ SIGÆÆ FŒMINÆ
INCOMPARABILI
CUJUS PUDICITIA CUM ERUDITIONE
LINGUARUM
QUÆ IN EA AD MIRACULUM
USQUE FUIT
EX ÆQUO CERTABAT.
FRANCISCUS CUEVAS MŒRENTISS.
CONJUGI B. M. P.
VALE BEATA ANIMULA CONJUGI
DUM VIVET
PERPETUÆ LACHRYMÆ.

Verum ex quodam carmine, quod Joannes Merulus, nobilis Toletanus, in laudem ejuſdem confecit, de die obitus illius conſtat, ad cujus finem ſic ille annotavit: *Loiſiæ Sigææ, Toletanæ, ſui ſæculi Minervæ. To-*

le-

letum naſcentem excepit, Luſitania honores & divitias dedit, Burgi maritum unicumque filium, & proh dolor! ante diem ſepulcrum anno ſalutis MDLX. *Octobris die* XIII. Patrem Didacum Sigæum obiiſſe in Portugalliæ oppido Torresnovas, ibique in cœnobio Carmelitarum jacere, cum hac epigraphe *Aqui jas Diego Sigeo*, retulit nobis ejuſdem oppidi civis, rev. pater Fr. Emmanuel a Reſurrectione, Auguſtinianus Excalceatus, dum in urbe Roma Luſitanæ provinciæ ſuæ procurator ageret. Quo cum parente ſepeliri ſe ipſa voluit in confecto ibidem loci, dum ibi moraretur, priuſquam in Caſtellam ſeſe transferret, publico ultimæ voluntatis coram Conſtantino Mendez de Gouvea, notario ejuſdem oppidi de Torresnovas, expreſſæ documento, quod ſe vidiſſe idem pater Emmanuel affirmabat. Angela Sigæa noſtræ Aloiſiæ fuit ſoror germana, Græce Latineque & ipſa pro ætate & ſexu non mediocriter erudita, in muſica autem arte ſic excellens ut cum præſtantiſſimis ejus profeſſoribus (inquit Vaſæus) contendere poſſet.

Hujus doctiſſimæ & admirabilis feminæ *Epiſtolas Latinas* XXXIII. ad diverſos directas, penes me habeo, quas mihi ante aliquot annos communicavit D. Joſephus Pellicerius, amicus meus, Regius hiſtoricus, ex manuſcripto codice D. Joſephi a Ronquillo, qui, quantumvis alias vir nobilis, de avito Sigææ ſanguine jure gloriatur. Epiſtolam illam ad Paulum III. Papam, quinque linguis ſcriptam, non vidimus. Reliquæ vero, quæ apud nos ſunt, locum forſan habebunt in appendiculo hujus *Bibliothecæ*.

Dialogum de differentia vitæ ruſticæ & urbanæ ſcripſiſſe quoque illam notum habemus ex quodam inſigni teſtimonio Alphonſi Matritenſis, archidiaconi de Alcor in Palentina eccleſia, magnæ quidem exiſtimationis fideique ſcriptoris, ex *Hiſtoria* ejuſdem *Palentinæ urbis*, totidem Hiſpanis verbis, ne quid finxiſſe in eruditiſſimæ feminæ laudem videri poſſim: *Sobre todas parece coſa monſtruoſa, y que ſe debe contar por coſa de prodigio en eſte tiempo. Eſta es una dueña, llamada Luiſa Sigea, que al preſente vive en Burgos, cuyo padre, Frances de nacion, caſó en Toledo, y con eſta hija, que alli le nacio, ſe fue a Portugal, y la puſo en palacio en ſervicio de la Princeſa Doña Maria, hija del Rey D. Manuel y de la Infanta de Caſtilla Doña Leonor. A eſta Sigea enſeñó ſu padre algunas letras, y ella deſpues en palacio ſe dio tanto a ellas que ſe hizo muy docta en filoſofia y oratoria y poeſia, y principalmente en las lenguas Latina, Griega, Hebrea y Caldea, las quales tan facilmente habla y eſcribe como la nueſtra Caſtellana. Por lo qual, ſegun ella miſma eſcribe, es conocida en la mayor parte de Europa. Y aun con todo eſſo no creyera yo la fama, que ſuele a veces engrandecer las coſas, ſi no viniera a mis manos un libro que compuſo, y no de molde, ſino de ſu mano ſegun me dixeron, en el qual, en forma de dialogo entre dos damas, ſe trata elegantemente la diferencia que hay entre la vida corteſana de palacio y la ſolitaria de la aldea y campo. Diſputaſe la materia por ambas partes con gran copia de razones y autoridades de filoſofos morales. Lo que tengo aqui en mucho es, que aunque eſta ſeñora en eſte libro no puſiera nada de ſu caſa, ſino buſcar para ſu propoſito ſentencias tan notables de Platon, Ariſtoteles, Xenofonte, Plutarco y otros muchos autores Griegos, y ponerlas a la letra enteras en ſu propria lengua y caracteres Griegos, y trasladarlas luego letra por letra en Latin, y juntamente las autoridades de Profetas y Pſalterio y Salomon, eſcritas en lengua y caracteres Hebreos, y trasladadas en Latin, digo que aun quando mas no hiciera habia hecho mucho. Quanto mas que en lo que eſcribio de ſuyo moſtro grande erudicion en filoſofia y hiſtoria, con harta elegancia en Latin, y gentil vena en los verſos. Eſta ſeñora caſó deſpues en Burgos muy honradamente, donde vive con ſu marido eſte año de* MDLXI. *y las cargas del matrimonio no la impiden el noble exercicio de las letras.* Hæc Alphonſus Matritenſis.

Poetica ejus quædam aſſervabantur in bibliotheca Olivarienſi.

Sintram, certe poematium, ſic ab oppido Portugalliæ dictum, Mariæque Infanti nuncupatum, eadem olim ad Paulum III. Papam cum una ex epiſtolis proxime laudatis remiſit, eo quod audiviſſet (ut verbis ejuſdem epiſtolæ dicam) *numeris potius quam oratione ſoluta* eum *delectari*. Alia nos latent.

LUPERCIUS.

F. LUPERCIUS DE HUETE, Aragonius, ordinis Prædicatorum Valentinæ domus, ſacræ theologiæ magiſter, doctus vir (ut a domeſticis audit) tam in ſcholaſtica quam in ſacrarum Scripturarum diſciplina, edidit:

Metaphraſticam expoſitionem in primum caput Geneſeos ex SS. Patribus & ſacris Doctoribus ac Theologis ſcholaſticis collectam. Valentiæ apud Philippum Mey anno 1589. in 4.

Denatus fuit anno MDC.

LU-

LUPERCIUS LEONARDUS DE ARGENSOLA, Bartholomæi, ejuſdem cognominis, frater germanus, Balbaſtrenſis, origine Italus, ex Leonardorum ſtirpe Ravennatenſis in Romaniæ provincia urbis, unde Leonardorum appellationem derivare a propinquis accepimus. Cæſarauguſtæ is educatus ac liberaliter inſtructus literis Matritum ſe contulit, exinde, curiam ſequutus aulicaque munera, Alberti Auſtriaci, S. R. E. cardinalis, ac Toletani antiſtitis, familiaris fuit a cameræ ſervitio (Gentilhombre de la Camara cum noſtris intelligo) atque ſereniſſimæ Mariæ, Germanorum Imperatricis, quæ inter Excalceatas Seraphici ordinis ſanctimoniales Matritenſes diem ſuum piiſſime obiit, a ſecretis. Contulit quoque docto ac diſerto homini Philippus Rex II. Aragonenſium rerum hiſtoriam ſcribendi munus, ad quod & ipſum Aragoniæ regni deputati publicæ rei gerendæ patres, vice ejuſdem regni, ſolemniter delegerunt. Et quidem, Suritæ *Annales* continuaturus, plura hujus argumenti congeſſerat cum Philippi III. Regis juſſu Neapolim venit una cum Lemoſio comite, D. Petro Ferdinandi a Caſtro, eique a ſecretis belli fuit cum pro Rege huic ille præeſſet genti. Importuna autem mors, vix paucis annis extra patriam peregrinantem, anno ſcilicet hujus ſæculi XIII. aut ſequenti in eadem Neapolitana urbe oppreſſit, virum longiore quidem vita dignum, ac publice haud parum utilem futurum. Felix namque ingenium, valdeque maturum judicium, beneficio naturæ adeptus, arte ſtudioque in talem profecerat hiſtoricum qualis omnino debuit e Suritæ Blancæque, maximorum virorum, manibus lampada excipere. In poeticis ſi parem aut ſimilem quæras Bartholomæo Leonardo Argenſolæ, vatum Appollini, is eſt vere Lupercius frater, ejuſdem cum eo roboris ac venuſtatis, earumdemque aliarum omnium virtutum, quæ in unum confluentes poetas efficiunt maximos. Plane a Juſto Lipſio, ad Lupercium noſtrum ſcribente cent. IV. epiſtolam XXVI. (eſt & alia eidem inſcripta XX. nempe cent. V. *Miſcellaneæ*) *Gerionum* idcirco appellatione donantur ipſe & Bartholomæus, aliuſque forſan frater Petrus nomine, ordinis Eremitarum, qui, egregius cum eſſet eccleſiaſticarum concionum formator, annis vix triginta natus, Matriti poſt Indiam luſtratam, ibique præfecturam provinciæ exercitam, diem vidit extremum. Scripſit, ſed ineditam reliquit Lupercius:

Relacion de los movimientos de Aragon por cauſa de Antonio Perez: dignum opus, cum fidei tum eloquentiæ nomine, ampliſſimo quoque hiſtorico, quod ſe vidiſſe apud dominum Joannem de Funes & Villalpando, Oſeræ marchionem, M. S. alicubi refert Uſtarrozius. Exemplum quoque hujus quoddam eſt penes D. Petrum Valerum Diazium, amicum noſtrum, Collateralis Neapolitani concilii ſenatorem, qui & Lupercii quamdam ſervat epiſtolam, Aragoniæ regni diputatis, ut vocant, directam, qua ex Neapoli precatur eos ampliari ſibi commeatus procul a patria manendi tempus, unaque totius Neapolitani regni deſcriptionem a ſe confectam remittit. Poetica ejus opera id volumen continet quod ſub hac inſcriptione vulgo notum eſt:

Rimas de Lupercio y del Doctor Bartholome Leonardo de Argenſola. Cæſarauguſtæ anno 1634. in 4. Reliquit idem delineatam diligenter:

Deſcripcion (Mappas vocant) *del Reyno de Aragon.* Qua Lupercii opera forte uſi ſunt, qui tandem huic rei operas ſuas addixerunt, Joannes Baptiſta Labaña, & Paulus Albinianus de Rajas, Jeſuita.

LUPUS.

LUPUS DE ABREU, Luſitanus, ſodalis Jeſuitarum, ſcripſit, laudante Cardoſo:

Summam quamdam moralis theologiæ, ut credimus.

LUPUS ALPHONSUS DE HERRERA, Hiſpalenſis, qui diu apud Italos diverſatus dicitur, anno ætatis ſuæ XXIX. habuit, ac poſtea edidit:

Orationem elegantiſſimam *in Academia Complutenſi die S. Luciæ anno* MDXXX. Ibidem apud Michaelem de Eguia 1531. in 8. In ea *Sapientiæ humanæ* (verbis auctoris utimur) *de induſtria convicium fecit in gratiam divinarum literarum, quibus nonnulli parum pie repudium mittunt, quo hæc humana ſectentur obnoxius.* De qua cenſuit hoc feſtiviſſimo epigrammate Benedictus Ximenez de Ciſneros, Franciſci, cardinalis ampliſſimi, hujuſmet cognominis, ex fratre nepos:

In muſas potuit qui talia dicere, lector,
Dicere pro muſis quid potuiſſe putas?
Pierides dicent merito, nil tale timentes,
A Cicerone peti ſe voluiſſe magis:
Quod ſi ferre lupos ſimiles Hiſpania poſſet,
Paſtores ovium poſſet habere lupos.

LUPUS BRAVO, urbis Hiſpalenſis incola, ſcripſit:

Linages de Eſpaña: M. S. fuit in bibliotheca Gundiſalvi Argote de Molina.

LUPUS DE CASTILLA, Peruanus, Limenſis, Jeſuita, ſcripſit:

Grammatica y Vocabulario de la lengua de Angola para poder inſtruir mas facilmente a

los Negros que ſe traen eſclavos de Africa, en los myſterios de la Fee. in 8.

LUPUS DEZA, Segovienſis, liberalibus Oropeſæ imbutus diſciplinis, Salmanticæ civilibus; tandem, uxore ducta, philoſophiæ atque hiſtoriæ impenſius vacare cœpit in Ortaleza, quod prope Matritum eſt, oppido manens, ubi edidit:

Gobierno politico de Agricultura. Matriti apud Alphonſum Martin anno 1618. in 4. Ejuſdem alios tres tractatus ſervabat, dum viveret, penes ſe D. Thomas Tamajus, qui hodieque alicubi latent, ſcilicet:

Juicio de las Leyes civiles: qui & fuit apud D. Joannem Bertrandum de Guevara, Compoſtellanum antiſtitem.

Apologia por el Padre Mariana contra los errores de ſu contradictor. MS. in folio.

Tratado de Corte.

Hic Alphonſi Dezæ, Jeſuitæ, magni nominis theologi, nepos ut credimus fuit ex fratre Lupo, abiitque ad plures an. MDCXXVI. ineunte climacterico ejus ætatis LXIII.

LUPUS DE ESPEJO, Oriolanus in regno Valentiæ, doctorque Valentinæ ſcholæ, in Italiam delatus edidit illius gentis ſermone:

Hiſtoria de' primi Re delli regni di Napoli & Aragona: ad Alphonſum de Aragonia, Calabriæ ducem. Incipit: *Inanzi che queſto Reame* &c. Vidi apud Carmelitanos Romani hoſpitii Hiſpanorum, S. Annæ nuncupati.

LUPUS FELIX DE VEGA CARPIO, Matritenſis, ſexageſimo ſecundo anno ſuperioris ſæculi e probatæ nobilitatis ortus parentibus, veterem illam paroemiam, *rhetorem fieri, poetam vero naſci oportere*, unus ante alios videtur omnes exemplo ſuo confirmaſſe. Dictavit enim jam aliis verſus necdum puer, cum ei manus formandis literis non adhuc ſufficeret. Poſt imbibitas cum puerilibus diſciplinis liberales quaſdam artes, factumque in familia domini Hieronymi Manriqui, Abulenſis antiſtitis, atque inquiſitoris generalis, primum ejus virtutis ſpecimen, qua ceteros omnes ſuæ gentis atque exterarum poetas longo ſuperaturus erat intervallo, philoſophicis præceptoribus in Complutenſi academia excolendum ſe dedit. Idque optimo quidem conſilio, cum non aliunde quam a philoſophia ingeniis etiam ſublimioribus juſtæ vires, neque vero poetæ futuro, hoc eſt, ſobriæ honeſtatis vindici, bonorum & malorum congrua diſtinctio, quidve ſuadendum aut diſſuadendum ſit, conſtare poſſit. In hac ſchola æqualium nulli primas detulit per quadriennii ſpatium. Adoleſcentiæ hinc atque etiam juventutis operas in ſecretorum conſcientia exhibuit aliquot viris principibus, nempe, Albano duci, magno illo, ut credimus, Ferdinando, ſive Federico, ejus ſucceſſori; tum etiam Malpicæ marchioni ejus temporis; demumque comiti de Lemos, D. Ferdinando, aut Petro Ferdinandi a Caſtro, ejus filio, Neapolitanorum utrique proregi. Necnon & peregrinatus eſt, pars animi cauſa, pars neceſſitatis & militiæ. Nam & improſperam illam, Philippi II. auſpiciis, a Medinæ Sidoniæ duce factam adverſus Anglos navalem expeditionem una cum fratre germano miles fuit ſequutus. Binas interim uxores, Iſabellam, Didaci de Urbina, Regii haraldi, filiam abſque ulla prole; Joannam deinde Guardiam, Caroli & Felicianæ ſibi parentem, in matrimonio habuit. Hac autem orbatus viam illam, qua ſacri eunt homines, ad immortalis vitæ patriam rectius ducere atque ſecurius exiſtimans, Toleti ſacerdotem ordinari ſe obtinuit, ſacerdotibuſque adſcriptus Matritenſibus in congregatione horum propria, non tantum virtutem omnem coluit, ſed & virtutis nomine his aliquando præfuit, Tertii quoque Ordinis S. Franciſci regulam profeſſus. Et, quod honoris eſt, in Sancti Officii miniſtrorum (Familiares vulgus vocat) receptus album; Melitenſis etiam ſacræ militiæ inſignia, quæ presbyteris ex indulgentia pontificum conferri ſolent, una cum theologi doctoris titulo, literiſque id ſignificantibus, benignitate & amore plenis, atque habitæ de illo ſummæ exiſtimationis indicibus, ab Urbano VIII. ſacrorum principe, cum perfectiſſimo poeta, tum poetarum fautore egregio, lætabundus accepit. In hoc ſacerdotali ſtatu laudabiliter, & ſine ullius querela, vixit in aulæ totius oculis cordeque uſque ad annum MDCXXXV. ætatis ſuæ ſeptuageſimum tertium, quo ſcilicet in pervigilio ipſo S. Auguſtini, hoc eſt Auguſti XXVII. die, quatuor dierum febris eum extinxit, ſeu verius, immortalitati conſignavit ejus viri animam, quam immortalitate quadam jucundiſſimæ, ac ſine ullo exemplo adæquaturæ omnem poſteritatem, famæ ſublimior quovis elogio vis ingenii, fructuſque exinde opimi jam editi, cum ſummo vulgaris Hiſpanæ, non metricæ tantum ſed & pede liberæ, facundiæ augmento, pridem donaverant. Scilicet is Lupus eſt quem comœdia Hiſpana, cui, non dico vulgarium linguarum omnes, ſed & Græcorum Latinorumque celebratiſſimæ loco decedere non dedignantur, primum fere auctorem, ac ſine controverſia principem, agnoſcit. Reptabat hæc & balbutiebat olim inter manus Lupi de Rueda, Naharri, & ſi-

ſimilium, abſque ulla ſpe ulterioris ad tolerabilem aliquem ſtatum progreſſionis, cum Lupus noſter, ephebus etiamnum, a ſe in gremium ſuſceptam, anima & vultu proprio viribuſque donavit, ſenſimque deinde uſque ad perfectiorem & robuſtam ætatem fere ſolus fovit, direxit, ſuſtentavit, ac demum id perfectionis culmen, in quo hodie poſita eſt (ſine invidia hoc dictum eo poſteriorum ſit), occupare ſecit. Nullus enim, ſive æqualis ejus, ſive qui poſtea vixerit, inter tot ingenio atque eruditione præſtantes viros caſtitatem proprietatemque comici ſermonis, quo ille uſus eſt, adæquare potuit. Nullus ſic e quotidiano rerum uſu & humana converſatione ad inſtruendas hujuſmodi actiones profecit, quæ vere quidquid homines de plano agimus in ſcenam deferunt. Nulli contigit, aut veterum aut recentiorum, nec facile continget ullo alicui ſæculo, tot comicas omnis generis actiones theatro ſiſtere, aut paratas habere. Mille & octingentis comœdiis, ſacriſque, ſive, uti appellant, Sacramentalibus Actis, quos in die Corporis Chriſti ſub dio recitari mos eſt Hiſpaniæ, ſupra quadringentis, quod domeſticis & amicis ejus affirmantibus injuria non crederemus, poetarum fere omnium comicorum, qui ad noſtram pervenerunt memoriam, unus adæquavit laudem & meritum. Præter enim quamplures fictarum actionum repræſentationes, in quibus continebat ſe antiqua uſque ad eum comœdia, nil ferme hiſtoria cujuſvis gentis, ſive Græcæ, ſive Latinæ, ſive barbaræ, ac multo magis Hiſpanæ, celebrioris cujuſdam eventus nota impreſſum habet quod particularis comœdiæ argumentum Lupus non fecerit. Idcirco minime verti ei vitio debet quod, veterum prætergreſſus leges, licere ſibi exiſtimaverit quaſcumque res & quomodocumque in theatrum invehere, hiſtoricis fabuloſa, comicis tragica, ridiculis ſeria miſcendo, ita ut nullum ſocci & cothurni diſcrimen, nullæ intervallo temporis ac perſonis theatralibus præſcriptæ leges liberum frænarent ſpiritum, dum tantum placeret populo, actionum hujuſmodi vero cenſori: reveraque experimento confirmavit nullam prorſus alienam a theatro materiam eſſe. Duorum aut trium dierum, & aliquando unius tantum diei ſpatio, abſolvebat perfectiſſimas quaſque comicarum actionum, comœdiſque recitandas porrigebat, pacto ſemel earum pretio ſine ulla examinis alea recepto. Qua quidem facilitate & frequentia in publicum producendi quæ mire exhilararent populum ſic populare & plauſibile Lupi nomen factum eſt ut, quod memoria hominum vix de alio refertur, communi omnium & proverbiali ſermone quidquid bonum perfectumque cujuſcumque generis ſumma quaque extollendum eſſet laude Lupi eſſe affirmaretur. Innumera ſunt quæ, ſive ſoluta ſive ligata oratione, toto vitæ ſpatio in laudem fere & commendationem aliorum, quo natura ipſa & amore virtutis propendebat totus, vel ut amicis gratificaretur, vel ut ſibi morem gereret, elucubravit, ſeu effudit potius ex largiſſima & inexhauſta ingenii vena. Latino etiam carmine valuiſſe eum ex fragmento apparet eclogæ cujuſdam piſcatoriæ, cui *Amarillyda* nomen fecit, quod intexuit ipſe Lupus, ad Joannem Baptiſtam Marinum, ſummum Italorum ſui ſæculi poetam, ſcribens, nuncupatoriæ epiſtolæ comœdiæ hujus tituli, *Virtud, pobreza y muger*, vigeſima *Comœdiarum* ejus parte comprehenſæ. Mirum & ſtupendum de ſe idem alicubi refert, homo minime arrogans, ſed ingenuus & verax, ſingula quina ſcriptæ chartæ folia ſingulis vitæ ſuæ diebus, ſi calculus eſſet ineundus, reſpondere. Quod univerſæ poſteritati non magis admirationi quam invidiæ futurum recte collegit is, qui vernaculo iſto epigrammate diſerte parentavit vita functo poetæ:

El aplauſo, en que jamas
Te podra baſtar la fama,
Lo mas del mundo te llama,
Y aun te queda a deber mas:
A los ſiglos quedarás
Por duda y deſconfianza,
Por coſtumbre a la alabanza,
A la invidia por oficio,
Al dolor por exercicio,
Por termino a la eſperanza.

Solidam vero ac ſingularem a bonis omnibus commendationem ſibi comparavit Lupus magnis virtutibus; cum fere alias conſueverit ægra ſors mortalium, vel turpibus vel rusticis moribus, animique arrogantis præſumptione, ſublimia quæque ingenii ac doctrinæ culmina deprimere atque obſcurare. Lupus, vere aliis magis quam ſibi natus, neminem, qui eum non provocaſſet prius, carmine impetivit, in laudes rerum hominum occaſionum ſemper intentus. Urbanitati humanitatem conjunxit, hiſque generoſitatem velut pediſſequam dedit. Locupletem quippe cenſum, quamplurimum procerum munificentia, propriarumque lucubrationum compendio quæſitum, ſubveniendis egenorum neceſſitatibus piiſque aliis uſibus largiter impendebat. Plura continet Joannis Petri a Montalbano elogium, libro præfixum, cui titulus eſt, *Fama poſtuma a la vida y muerte del Dotor Frei Lope Felix de Vega Carpio, y elogios panegyricos a la inmortalidad de ſu nombre, eſcritos por los mas eſclarecidos in-*

genios, ſolicitados por el Dotor Juan Perez de Montalban, Matriti edito 1636. in 4. Itali quoque poetæ famigeratiſſimi vatis obitum dulci concentu defleverunt in eo libro, qui ex officina quadam Veneta ſic inſcriptus prodiit, *Eſſequie Poetiche, o vero lamento delle Muſe Italiane in morte del Signor Lope de Vega, Poeta Spagnolo*, D. Joanni de Vera & Zuñiga, comiti de la Roca, noſtri Regis Philippi IV. ad Venetorum rempublicam legato, nuncupatus, 1636. in 4.

Opera ejus, pars major metrica, quippe qui cum Ovidio quidquid conabatur dicere verſus erat, pars proſaica ſunt. Comœdiarum certe id omne, quod in volumina compactum fuit, hoc elencho includitur:

Comedias de Lope Felix de Vega Carpio: viginti quinque tomis, quorum ſinguli duodecim continent. Matriti omnes prodierunt, indeque aliis in locis.

Primus ſcilicet has: *Los Donayres de Matico. Carlos el perſeguido. El Cerco de Santa Fee. Vida y muerte de Wamba. La Traicion bien acertada. El hijo de Reduan. Nacimiento de Urſon y Valentin. El Caſamiento en la muerte y hechos de Bernardo del Carpio. La Eſcolaſtica zeloſa. La Amiſtad pagada. La Comedia del molino. El Teſtimonio vengado: con doce entremeſes.* Valentiæ prius, deinde Pinciæ apud Joannem de Buſtillos 1609. in 4.

II. La fuerza laſtimoſa. La Ocaſion perdida. El Gallardo Catalan. El Mayorazgo dudoſo. La Condeſa Matilde. Los Benavides. Los Comendadores de Cordova. La bella malmaridada. Los tres diamantes. La Quinta de Florencia. El Padrino deſpoſado. Las Ferias de Madrid. Matriti 1609. apud Alphonſum Martinum, & 1618. Barcinone 1611.

III. Los Hijos de la Barbuda. La adverſa fortuna del Cavallero del Eſpiritu Santo. El Eſpejo del mundo. La noche Toledana. La Tragedia de Doña Ines de Caſtro. Las mudanzas de fortuna y ſuceſos de D. Beltran de Aragon. La privanza y caida de D. Alvaro de Luna. La proſpera fortuna del Cavallero del Eſpiritu Santo. El Eſclavo del Demonio. La proſpera fortuna de Ruy Lopez Davalos. La adverſa fortuna de Ruy Lopez Davalos. Vida y muerte del ſanto negro llamado Fr. Benedicto de Palermo: con tres entremeſes. Matriti apud Michaelem Serrano 1613. 4. Barcinone 1614.

IV. Laura perſeguida. Nuevo mundo de Colon. El aſalto de Maſtrique por el Principe de Parma. Peribañez y el Comendador de Ocaña. El Ginoves liberal. Los Torneos de Aragon. La Boda entre dos maridos. El Amigo por fuerza. El Galan Caſtrucho. Los Embuſtes de Celauro. La Fee rompida. El Tirano caſtigado. Matriti apud Michaelem Serrano 1614. Pampeloneque eodem anno.

V. Exemplo de Caſadas y prueba de la paciencia. Las deſgracias del Rey D. Alonſo. Los ſiete Infantes de Lara. El Baſtardo de Ceuta. La venganza honroſa. Hermoſura de Rachel: primera y ſegunda parte. El premio de las letras por el Rey D. Felipe. La Guarda cuidadoſa. El Loco cuerdo. La rueda de la Fortuna. La enemiga favorable. Matriti 1615. 4.

VI. La batalla del honor. La Obediencia laureada, y primer Carlos de Ungria. El Hombre de bien. El ſervir con mala eſtrella. El Cuerdo en ſu caſa. La Reyna Juana de Napoles. El Duque de Viſeo. El Secretario de ſi miſmo. El llegar en ocaſion. El Teſtigo contra ſi. El marmol de Feliſardo. El mejor maeſtro el tiempo. Ibidem 1615. apud Alphonſum Martinum.

VII. El Villano en ſu rincon. El caſtigo del Diſcreto. Las pobrezas de Reinaldos. El Gran Duque de Moſcovia. Las Paces de los Reyes, y Judia de Toledo. Los Porceles de Murcia. La Hermoſura aborrecida. El primer Fajardo. La Viuda caſada y doncella. El Principe deſpeñado. La Serrana de la Vera. S. Iſidro de Madrid. Ibidem 1617. apud eumdem.

VIII. Deſpertar a quien duerme. El anzuelo de Feniſa. Los Locos por el cielo. El mas galan Portugues, Duque de Berganza. El Argel fingido, y renegado de Amor. El poſtrer Godo de Eſpaña. La priſion ſin culpa. El Eſclavo de Roma. La Imperial de Othon. El niño innocente de la Guardia. Ibidem apud eumdem eodem anno.

IX. La prueba de los ingenios. La Donzella Theodora. El Hamete de Toledo. El auſente en el lugar. La Niña de plata. El Animal de Ungria. Del mal lo menos. La hermoſa Alfreda. Los Ponces de Barcelona. La Dama boba. Los Melindres de Beliſa. Ibidem apud eumdem eodem anno 1617.

X. El Galan de la Membrilla. La venganza venturoſa. D. Lope de Cardona. La Humildad y la ſobervia. El Amante agradecido. Los Guanches de Teneriſe, y Conquiſta de Canaria. La Otava maravilla. El ſembrar en buena tierra. Los Chaves de Villalva. Juan de Dios y Anton Martin. La Burgaleſa de Lerma. El poder vencido y amor premiado. 1618. apud eumdem.

XI. El perro del hortelano. El azero de Madrid. Las dos eſtrellas trocadas y ramilletes de Madrid. Obras ſon amores. Servir a ſeñor diſcreto. El Principe perfeto. El amigo haſta la muerte. La locura por la honra. El Mayordomo de la Duqueſa de Amal-

Amalfi. El Arenal de Sevilla. La Fortuna merecida. La Tragedia del Rey D. Sebaſtian, y bautiſmo del Principe de Marruecos Ibidem apud eumdem anno 1618.

XII. Ello dira. La ſortija del olvido. Los enemigos en caſa. La corteſia de Eſpaña. Al paſar del arroyo. Los Hidalgos de la aldea. El Marques de Mantua. Las flores de D. Juan, y rico y pobre trocados. Lo que hay que fiar del mundo. La firmeza en la deſdicha. La deſdichada Eſteſania. Fuenteovejuna. Ibidem in eadem officina 1619.

XIII. La Arcadia. El Halcon de Federico. El remedio en la deſdicha. Los eſclavos libres. El deſconfiado. El Cardenal de Belen. El Alcalde mayor. Los Locos de Valencia. Santiago el verde. La Franceſilla. El deſpoſorio encubierto. Los Eſpañoles en Flandes. Ibidem iiſdem typis 1620.

XIV. Los Amantes ſin amor. La Villana de Getafe. La gallarda Toledana. La Corona merecida. La Viuda Valenciana. El Cavallero de Illeſcas. Pedro Carbonero. El verdadero amante. Las Almenas de Toro. El Bobo del Colegio. El Cuerdo loco. La ingratitud vengada. Ibidem apud Joannem Cueſta 1620.

XV. La mal caſada. Querer la propria deſdicha. La Vengadora de las mugeres. El Cavallero del Sacramento. La Santa Liga. El Favor agradecido. La hermoſa Eſther. El leal criado. La buena guarda. Hiſtoria de Tobias. El ingrato arrepentido. El Cavallero del milagro. Ibidem apud Ferdinandum Correa 1621.

XVI. El Premio de la hermoſura. Adonis y Venus. Los Prados de Leon. Mirad a quien alabais. Las Mugeres ſin hombres. La fabula de Perſeo. El Laberinto de Creta. La Serrana de Tormes. Las Grandezas de Alexandro. La Feliſarda. La inocente Laura. Lo fingido verdadero. Apud Alphonſum Martinum anno 1622.

XVII. Con ſu pan ſe lo coma. Quien mas no puede. El Soldado amante. Muertos vivos. El primer Rey de Caſtilla. El Domine Lucas. Lucinda perſeguida. El Ruiſeñor de Sevilla. El Sol parado. La Madre de la mejor. Jorge Toledano. El Hidalgo Abencerrage. Iiſdem typis 1621.

XVIII. Segunda parte del Principe perfeto. La Pobreza eſtimada. El divino Africano. La Paſtoral de Jacinto. El honrado hermano. El Capellan de la Virgen. La piedad executada. Las famoſas Aſturianas. La Campana de Aragon. El Ruſtico del Cielo. El valor de las mugeres. Ibidem apud Joannem Gonzalez anno 1623.

XIX. De coſario a coſario. Amor ſecreto haſta zelos. La inocente ſangre. El Serafin humano. El Hijo de los leones. El Conde Fernan Gonzalez. D. Juan de Caſtro: primera y ſegunda parte. La limpieza no manchada. El Vellocino de oro. La mocedad de Roldan. Carlos V. en Francia. Ibidem in eadem officina 1623.

XX. La diſcreta venganza. Lo cierto por lo dudoſo. Pobreza no es vileza. Arauco domado. La ventura ſin buſcalla. El valiente Ceſpedes. El Hombre por ſu palabra. Roma abraſada. Virtud, pobreza y muger. El Rey ſin reyno. El mejor mozo de Eſpaña. El Marido mas firme. Ibidem apud viduam Alphonſi Martini 1625.

XXI. La bella Aurora. Ay verdades que en amor. La Boba para los otros y diſcreta para ſi. La noche de S. Juan. El caſtigo ſin venganza. Los Bandos de Sena. El mejor Alcalde el Rey. El premio del bien hablar. La Vitoria de la honra. El piadoſo Aragones. Los Tellos de Meneſes. Por la puente Juana. Poſtuma prodiit hæc pars 1635. apud viduam Alphonſi Martini.

XXII. Quien todo lo quiere. No ſon todos ruiſeñores. Amar ſervir y eſperar. Vida de S. Pedro Nolaſco. La primera informacion. Nadie ſe conoce. La mayor vitoria. Amar ſin ſaber a quien. Amor pleyto y deſafio. El Labrador venturoſo. Los trabajos de Jacob. La Carbonera. Matriti, ut ſuperiores, apud viduam Joannis Gonzalez anno 1635. in 4.

XXIII. Contra valor no hay deſdicha. Las Batuecas del Duque de Alva. Las quentas del Gran Capitan. El piadoſo Veneciano. Porfiar haſta morir. El robo de Dina. El ſaber puede dañar. La embidia de la nobleza. Los pleytos de Ingalaterra. Los Palacios de Galiana. Dios hace Reyes. El ſaber por no ſaber y vida de S. Julian de Alcala de Henares. Has collegit Emmanuel de Faria & Souſa, & excudit Maria de Quiñones Matriti 1638. in 4.

XXIV. El Palacio confuſo. El Ingrato. La Tragedia por los zelos. El Labrador venturoſo. La primer culpa del hombre. La deſpreciada querida. La induſtria contra el poder y el honor contra la fuerza. La porfia haſta el temor. El Juez de ſu miſma cauſa. La Cruz en la ſepultura. El honrado con ſu ſangre. El hijo ſin padre. Hæc Matriti edita fuit; ſed & alia, hoc ſub ipſo titulo XXIV. partis, Cæſarauguſtæ lucem vidit apud Didacum Dormer 1632. has Comœdias continens: *La Ley executada. Selvas y boſques de Amor. Examen de maridos. El Que diran. La honra por la muger. El Amor vandolero. La mayor deſgracia del Emperador Carlos V. y hechizera de Argel. Veer y no creer. Dineros*

ſon

ſon calidad. De quando aca nos vino. Amor pleyto y deſafio. La mayor Vitoria.

XXV. La Eſclava de ſu Galan. El Deſprecio agradecido. Aventuras de D. Juan de Alarcos. El mayor impoſible. La Vitoria del Marques de Santa Cruz. Los Cautivos de Argel. Caſtelvies y Monteſes. De lo que ha de ſer. El ultimo Godo. La necedad del diſcreto. El Juez en ſu cauſa. Los embuſtes de Fabia. Cæſarauguſtæ apud viduam Petri Verjes 1647. in 4. Reliquæ ſeorſim vulgatæ, præter quaſdam in libro comprehenſas, cui titulus hic eſt:

Vega del Parnaſo. Hæc eſt collectio quamplurium Lupi carminum poſt ejus mortem procurata, inter quæ octo ſunt comœdiæ, ſcilicet: *El guante de Doña Blanca. La mayor virtud de un Rey. Las bizarrias de Beliſa. Porfiando vence amor. El deſprecio agradecido. El Amor enamorado. La mayor vitoria de Alemania. Si no vieran las mugeres.* Matriti typis regni 1637. Nondum quidem omnes hæ trecentarum quinquaginta excedunt numerum; unde colligi neceſſe eſt reliquum, uſque ad memoratam ſummam, ſeorſim editum fuiſſe, aut in ſchedis auctoris ipſius remanſiſſe. Certe anno MDCIX. quo epopeia, *Geruſalem conquiſtada* dicta, in lucem prodiit, Franciſcus Paciecus, qui ad opus præfatur, quingentarum comœdiarum uſque ad id tempus ab eo confectarum meminit, quas quidem anno MDCXXIV. aſcendiſſe jam ad numerum mille & ſeptuaginta Lupo ipſi credimus, affirmanti in XXII. partis procœmio. Mille tandem & octingentas omnino eum abſolviſſe, cum fato ceſſit, Joannes Perez a Montalbano auctor eſt, cliens ejus, & qui ignorare rem non potuit, nec fallere voluiſſe credendus eſt in eo, quod laudavimus, elogio.

Autos Sacramentales, Loas, y Entremeſes. Matriti 1644. in 4.

Metrica ſimiliter hæc ſunt, ſive proſa & verſibus mixta:

La Filomena. La Andromeda. La Tapada (deſcriptio ſcilicet amœniſſimæ Brigantini ducis montanæ domus). *Epiſtolas a diverſos. Novela de las fortunas de Diana.* Matriti apud Alphonſum Martinum 1621. in 4.

Rimas humanas: unaque *Arte de eſcrivir Comedias.* Matriti 1609. 16.

Segunda parte de las Rimas. Matriti 1602. in 8.

La Dragontea, o Tercera parte de las Rimas: hoc eſt de geſtis Franciſci Drac, Angli. Matriti 1598. in 8. & anno 1602. in 8.

La Hermoſura de Angelica: canticis ſeu libris XX. & alia. Ibidem apud Joannem Cueſta 1605. 8.

Geruſalen conquiſtada, Epopeya Tragica. Barcinone apud Raphaelem Nogues 1609. 8. & apud Gabrielem Graells 1619.

Corona Tragica, o Vida y muerte de la Sereniſima Reyna de Eſcocia Maria Stuarda: ad Urbanum VIII. P. M. Matriti apud viduam Ludovici Martinez 1627. 4.

La Circe, con otras rimas y proſas. Ibidem apud Franciſcum Martinum anno 1624. in 4.

Laurel de Apolo. Continet mentionem & laudes Hiſpanorum omnium poetarum. Simulque: *La Selva ſin amor, con otros verſos.* Matriti 1630. 4.

El Robo de Proſerpina.

La Roſa blanca.

La Mañana de S. Juan.

Catorce Romances a la Paſion de Chriſto N. S. Conchæ apud Salvatorem Viader 1620. 16.

Sentimientos a los agravios de Chriſto.

La Virgen de la Almudena: poema hiſtoricum. Simulque:

Triunfos divinos, con otras rimas ſacras. Matriti 1625. in 4.

Iſidro, poema Caſtellano: brevioribus verſibus, eaque metri lege ut ſinguli quinque inter ſe componantur, Quintillas ex re vocant: hiſtoria eſt S. Iſidori Agricolæ Matritenſis. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1599. in 8. & 1613. Complutique apud Joannem Gratianum 1607. in 8.

Rimas ſacras, primera Parte. Matriti apud Alphonſum Martinum 1614. in 8. & 1619. Ilerdæ 1615. in 8.

Paſtores de Belen: partim proſa oratione partim verſa. Matriti 1612. in 8. Ilerdæ apud Ludovicum Maneſcal 1613. in 8. Compluti 1616. Valentiæ apud Joſephum Gaſch 1645. in 8.

Relacion de las Fieſtas de Lerma. Simulque:

Relacion de las Fieſtas que hizo Madrid a la Canonizacion de S. Iſidro. Matriti in eadem officina 1622. in 4.

Relacion de las Fieſtas que Toledo hizo al nacimiento de D. Felipe IV. Principe de las Eſpañas. Ibidem in 4.

Triunfo de la Fe en el Japon los años de DCXIV. *y* DCXV. Matriti apud Alphonſum Martinum 1618. in 8.

Quatro Soliloquios al arrepentimiento y converſion del Pecador. Salmanticæ apud Anton. Ramirez 1612. in 8.

Fieſtas en Denia al Rey D. Felipe III. 1599. in 8.

Diſcurſo ſobre la Poeſia culta. Matriti anno 1621.

El Peregrino en ſu patria. Barcinone 1605. in 8.

Arcadia, ad Jacobi Sanazzari imitationem.

nem. Matriti apud Petrum de Madrigal 1603. in 8. Antuerpiæ apud Nutium 1605. in 12. Ilerdæ apud Hieronymum Margarit 1612. in 8. Barcinone 1615. in 8. Matriti anno 1654.

La Dorothea, Comedia en verſo y proſa. Matriti poſt priores editiones 1654. in 8. in typographia Regia. Propter hujuſmodi proſometrica opera dictum puta a Gaſpare Barthio, ad lib. Statii *Achilleidos* 1. verſ. 3. poſtquam Homeri & Virgilii excellentiam in diſpoſitione operis & artificio in res præteritas & futuras lectores ducendi, quorum ingenioſiſſimam ſtructuram imitatum fuiſſe ait ex mythiſtoricis Heliodorum, in poeſi Hieronymum Vidam, *exprimunt*, ſubjungit, *& ſuperare laborant, aliquot Hiſpani idiomatis ſatiri ſcriptores, mixtim rhythmo & proſa ſcribentes, præcipue, non poſtremus inter omnia omnium ætatum ingenia, Lupus Vega.*

Juſta Poetica en la Beatificacion de S. Iſidro, recopilada por Lope de Vega Carpio. Matriti 1620.

Rimas humanas y divinas de Thome de Burguillos. Matriti 1634. in 4. Sub aſcititio iſto nomine, quo Lupus utebatur in jocoſis carminibus, edi curavit ludrica omnia, inter quæ feſtiviſſimum eſt quod nuncupavit:

La Gatomaquia, ſive felium amores & pugnas: quo antiquiorum omnium & recentiorum hujuſmodi poſt Homerum auctorum luminibus obſcuravit.

Iſagoge a los Eſtudios reales del colegio de la Compañia de Jeſus de Madrid.

Epitome de ſu vida.

La Fieſta primera del Palacio, o Retiro nuevo.

La Congregacion de los Sacerdotes de Madrid.

La venida del Duque de Oſuna a Eſpaña.

Pira ſacra en la muerte del Excelentiſimo Señor D. Gonzalo Fernandez de Cordova.

Egloga, Eliſo, en la muerte del Maeſtro F. Hortenſio Felix Paravicino.

Egloga, Filis, a la decima Muſa.

Egloga, Amarillis, a la Reyna Chriſtianiſima de Francia. Hæc forte Latina illa eſt cujus mentionem ſupra habuimus.

Egloga Panegyrica al Sereniſimo Infante D. Carlos.

Elogios a la muerte de Juan Blas de Caſtro. Hæc majoris operæ carmina ſunt; omnium namque meminiſſe nec poſſumus, nec, ſi copia nobis eſſet, minutiora quæque proſequi deberemus

F. LUPUS FERNANDEZ, ordinis Eremitarum (neſcio cujus ſæculi vir) ſcriptum reliquit:

Eſpejo del Anima, en que ſe trata de los vicios, y de las virtudes, con un Tratado de la Penitencia, y ſus partes. MS. extat in bibliotheca excellentiſſimi comitis de Villaumbroſa, Caſtellæ ſenatus præſidis.

LUPUS FERNANDEZ DE CASTANHEDA, Luſitanus, Santarenenſis, Ferdinandi Lopez de Caſtanheda, Portugalliæ affatim celebris hiſtorici, parens, ſcripſiſſe ipſe quoque dicitur, uti filius:

Hiſtoria da India, & varia *Poetica.* Cardoſus.

F. LUPUS GALLEGO, Ciſtercienſis monachus Hortenſis monaſterii, brevem libellum ſcripſiſſe refertur:

Sobre la Oracion del Padre nueſtro.

LUPUS GALLEGO, Luſitanus, Conimbricenſis, ſcripſit:

Grammaticam. Cardoſus.

LUPUS GUILLARTE, Navarrus, Joannis Cardonæ, qui Navarræ fuit prorex, a ſacris, ſcripſit:

Diſcurſo de la Vida y muerte de D. Juan de Cardona Virrey de Navarra. MS. in 8.

Relacion de las fieſtas, que ſe hicieron en Pamplona en los Caſamientos de los Condes de Lodoſa. Pampelone apud Carolum de Labayen 1608. in 8.

LUPUS DE OBREGON, ad S. Vincentium Abulenſis urbis parochus, ſcripſit vulgari lingua adverſus Mahometi inſanias falſas, operi hoc affixo titulo:

Confutacion del Alcoran y Secta Mahometana ſacado de ſus proprios libros y de la vida del miſmo Mahoma: ad D. Didacum de Alaba Eſquivel, Abulenſem epiſcopum, Granatenſis curiæ præſidem. Granatæ 1555. in folio.

F. LUPUS PAEZ, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, ſcripſit:

Origen, aumento y eſtado de la Venerable Orden Tercera de Penitencia con las vidas de los Santos que ha tenido. Matriti 1623. & 1629. in 16.

Corona de la Virgen diſtribuida por myſterios. Ibidem apud Ludovicum Sanchez 1613. in 16.

LUPUS DE RUEDA, Hiſpalenſis, comœdiarum auctor, dum in faſciis eſſet apud nos comica hæc poeſis, publicavit quaſdam, aliaque hujuſmodi, nempe hæc vidimus:

Las primeras dos elegantes y gracioſas comedias del excelente Poeta y repreſentante Lope de Rueda, ſacadas a luz por Juan de Timoneda: eſtas ſon, Comedia Eufroſina, Co-

Comedia Armedina. Valentiæ 1567. in 8. Hiſpalique 1576. in 8.

Dos Comedias : Comedia de los deſengaños, Comedia Medora.

Dos Coloquios Paſtoriles : Coloquio de Camila, Coloquio de Tymbria. Valentiæ, Hiſpalique iiſdem annis.

Regiſtro de Repreſentantes. Simulque:

El Deleitoſo, recopilado por Juan de Timoneda. 1567. 8.

Deceſſiſſe dicitur Cordubæ, & pro artis ſuæ excellentia ſepeliri meruit in eccleſia cathedrali inter cappellam maiorem & chorum canonicorum. Plura de eo reperies in prologo *Comœdiarum* Michaelis de Cervantes.

LUPUS DE SALINAS, Eſcalonenſis, juriſconſultus ac poeta non inelegans, ſcripſit, nuncupavitque D. Antoniæ Paciecæ, Franciſcanæ ſanctimoniali, ex clariſſima Eſcalonenſium ducum ſtirpe natæ, heroicis verſibus Hiſpanis:

Suma de la Vida del Serafico Padre San Franciſco : canticis v. Toleti apud Joannem Rodriguez 1587. in 8. & Matriti 1604. in collectanea quadam editione, *Teſoro de divina Poeſia* nuncupata, quam Stephanus de Villalobos procuravit.

LUPUS SANCHEZ DE VALENZUELA, commendatoris (neſcio cujus militaris ordinis) titulo appellatus, ſcripſit:

Hiſtoria de la Conquiſta de Oran y Mazalquivir : quam adſervabat inter alia MSS. Gundiſalvus Argote de Molina.

D. F. LUPUS DE SEQUEIRA PEREYRA, Luſitanus, ſacerdos ſacræ militiæ Aviſienſis, necnon & monaſterii præfectus (Dom Prior mor vocant) deinde epiſcopus Portalegrenſis, poſtremo Guardienſis, edidit:

Tractado das coſas inſignes da ordem de Avis : uti refert Antonius Brandaon, Ciſtercienſis, lib. XVI. *Monarchiæ Luſitanæ*, cap. I.

LUPUS SERRANO, Luſitanus, Eborenſis, quamquam ingenio ad poeſim eſſet proclivi, operas & labores medicæ arti addixit ; factuſque ævo illo Regis Sebaſtiani medicus, adhuc tamen velut exercitio artis ſuæ horas nocturnas, quod ipſe affirmat, ſuffuratus, ſenex jam, expertæ ſibi diſciplinæ monumenta pereleganti carmine Latino duxit ſcribens:

De Senectute & aliis utriuſque ſexus ætatibus & moribus : libris XIV. Oliſipone apud Antonium Riberium 1579. in 8. Acceſſit:

Deploratio Populi Iſraelitici juxta flumina Babylonis.

LUPUS DE SOUSA COUTINHO, Luſitanus eques, S. Georgii de Mina in Guineæ ora maritima gubernator, Emmanuelis pater, qui in Ludovicum de Souſa ordinis Prædicatorum deinde transformatus fuit, inſignemque in paucis hiſtoricum præſtitit, uti nuper diximus, carmine Luſitano ſcripſit:

O Primeiro Cerco de Dio na India no anno de MDXXXVIII. Conimbricæ 1559. in folio.

A Perdiçaon de Manuel de Souſa de Sepulveda, aliaque mathematica : cujus diſciplinæ aliarumque cognitione eum imbutum fuiſſe refert cum ingenti hominis commendatione is, qui Ludovici filii vitam ſecundæ parti *Dominicanæ regni Portugalliæ Hiſtoriæ*, ante paucos annos publicatæ adjunxit.

LUPUS DE VADILLO, numeratur inter eos qui manu exarata reliquere opera genealogica, laudatur enim ab ſtudii hujus cultoribus ejus opus:

Nobiliario dictum.

M

MAGDALENA.

MAGDALENA GERONIMO, mater ut vocant & fundatrix domus probationis Valliſoletanæ, dedit in publicum:

Razon y forma de la Galera y Caſa real, que el Rey nueſtro Señor mandó hacer en eſtos reynos para caſtigo de las mugeres vagantes. Pinciæ apud Franciſcum Fernandez 1608. in 8.

MALACHIAS.

F. MALACHIAS DE LA VEGA, monachus Vallisbonæ, cœnobii prope Durium flumen Ciſtercienſis, in hac eadem domo, & in Sacramenia, & in Riviſicci variis temporibus præfectus, chronographus adhæc regnorum Caſtellæ in comitiis Regiis anni hujus ſæculi quinti ſupra viceſimum renuntiatus, ſcripſit hactenus ineditam:

Chronologia de los Iluſtriſimos Jueces de Caſtilla, Nuño Nuñez Raſura y Lain Calvo, y los que dellos decienden en eſtos reynos : duobus tomis. Habent quidam viri, harum rerum curioſi, exempla domi ſuæ, ac inter alios viſitur Matriti in bibliotheca excellentiſſimæ comitiſſæ de Villaumbroſa & de Quintana, quam a ſuo conjuge D. Petro de Guzman, lectiſſimo hujus noſtræ ætatis Regum noſtrorum conſiliario, magnique Caſtellæ ſenatus præſide, relictam in deliciis habet, ſupra ſexum librorum & literarum amans. Tribus hanc hiſtoriam tomis contentam, quæ originalis eſt auctoris, affirmat index editus juſ-

juſce bibliothecæ. D. Thomas Tamajus in *Notis ad Luitprandi Chronicon*, æra DCCCCXXI. pag. 215. *Schedas Genealogiarum* MSS. Malachiæ de la Vega habere ſe in bibliotheca ſua refert, non uno volumine contentas; quod an opus a præcedenti aliud ſit affirmare nequeo.

MANCIUS.

F. MANCIUS DE CORPORE CHRISTI, natus in oppido quodam prope Villamnovam Sancti Mancii diœceſis Palentinæ, Dominicanis Salmanticæ aggregatus, deinde ad S. Thomam Hiſpali ſodalis, Compluti primum, mox Salmanticæ docuit maxima cum laude primario antemeridiano e ſuggeſtu Dei ſcientiam. Qua geſta per triginta & amplius annos egregie cura, obiit tandem VII. idus Julii MDLXXVII. Edidit is, ſed non vulgavit:

In Summam Theologiæ Divi Thomæ Scholia doctiſſima.

Thomæ item *Cajetani explanationem*, cujus ſectam tenuit, obſcura illius reddens interpretationibus pervia.

F. MANCIUS DE CRUCE, Luſitanus, incertum nobis cujuſnam inſtituti regularis, edidit vernacule.

Eſpelho eſpiritual de Novicios, hoc eſt, Speculum ſpirituale Novitiorum. Conimbricæ 1620. 8.

MANFREDUS.

MANFREDUS GOVEANUS, ex Antonio parente Luſitano, celebratiſſimo legum Romanarum interprete, Auguſtæ Taurinorum, dum ibi, ſenatorum numero adſcriptus, pater degeret, natus & ipſe, ſenator & a conſiliis ſtatus ſereniſſimo Sabaudiæ duci Carolo Emmanueli, ſcripſit, referentibus Franciſco Auguſtino ab Eccleſia & Andrea Roſſoto, ſcriptorum Pedemontanorum hiſtoricis:

Orationem Latinam in exequiis Philippi II. Hiſpaniarum Regis Taurini dictam, atque ibidem editam 1599.

Conſilia aliquot, ſparſim edita, & *Notas & Animadverſiones in Practicam Civilem, & Criminalem Julii Clari.* Venetiis apud Barctium 1640. *Carmina* plura.

Obiit anno MDCIII. jacetque in templo S. Mariæ Conſolationis monachorum Ciſtercienſium ſub epitaphio, quod ipſe ſibi & ſuis in cappella a ſe extructa ante aliquot annos fecerat.

MARCELLUS.

MARCELLUS DIAZ DE CALLECERRADA, poeta, non ſine ingenio & venere fabulam ardentis Endymionem Dianæ luſit, ea ſic inſcripta:

El Endymion en octavas. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1627. in 4. prodiit.

F. MARCELLUS DE RIBADENEYRA, ordinis Minorum provinciæ Sancti Jacobi, ex Salmantina Franciſcana domo, in qua literas perdidicerat, in orientalem plagam ſe contulit, meſſem Deo in deducendis ad fidei jugum ſacræ infidelibus facturus. Ibi poſtquam rem Chriſti fortiter geſſit, comiteſque denegato ſibi martyrio coram ſpectavit impenſos, ad nos rediens, pœnitentiarius Apoſtolicus, ſcripſit:

Hiſtoria de las Islas del Archipielago, China, Tartaria, Cochinchina, Malaca, Sian, Camboja y Japon. Barcinone 1601. 4.

Vida y hechos de los Martyres que padecieron en el Japon. Barcinone eodem anno. Quorum agonis ſpectator ipſe fuit. Adjungit Waddingus alia, quæ non vidimus, nec ſatis compertum habemus noſtrate an lingua ſcripta ſint, nempe:

Corona de las excelencias de Nueſtra Señora: duobus tomis. Neapoli 1605. & 1606. apud Joannem Baptiſtam Subtilem.

Alabanzas y prerogativas de Nueſtro Padre San Franciſco.

Excelencias de Santa Maria Magdalena.

F. MARCELLUS RUIZ, Ciſtercienſis, edidiſſe dicitur:

Diſcurſos Evangelicos de la Inmaculada Concepcion de Nueſtra Señora. Compluti 1659. in 4.

F. MARCELLUS AB SPIRITU SANCTO, Salmanticenſis, Excalceatus ſodalis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſcripſit:

De los cinco Martyres de Salamanca. Item:

Vida de nueſtra Señora con Notas para rezar el Roſario. Salmanticæ.

MARCUS.

F. MARCUS ANTONIUS ALEGRE DE CASSANATE, Aragonius, Turiaſonenſis, ordine fratrum Carmelitarum Cæſarauguſtæ ſuſcepto, idque dum pater eum curiæ, in vicem avunculi, quem a ſecretis habebat Philippus Rex III. annuente Rege ipſo, deſtinabat, induſtriam ſuam eo totam contulit ut, præter conciones ad populum ex munere habitas, de antiquitate, nobilitate ac rebus geſtis Carmelitarum commentaretur, factus interim theologiæ doctor. Unde hi libri prodiere, ex quibus tamen haud magnam gratiam apud ſuos Carmelitas collegit, qui incurioſe ac negligenter eum in hiſtoria

domeſtica verſatum fuiſſe conqueruntur, atque inter eos Joannes Cheron, Burdegalenſis, in *Vindiciis Scapularis privilegiati*, pag. 105. *pium virum magis quam antiquarium* appellans; & Franciſcus Bonæſpei in *Armamentario Carmeli*, num. 859.

Paradiſus Carmelitici decoris, ſive de origine Ordinis Carmelitarum, rebuſque ab his per tot ætates geſtis, ac de Carmelitis pietate aut ſcientia claris. Lugduni 1639. in folio. Cui accedit, ſeu appenditur:

Apologema, ſive murus defenſionis pro Joanne Patriarcha XLIV. Hieroſolymitano: duobus tractatibus, quorum prior de illius illibata fide & ſanctitate, alter de ejus Carmelitica profeſſione, & quod auctor ſit libri *De Inſtitutione Monachorum* in lege veteri exortorum & in nova perſeverantium, tractat. His adjungitur:

Encomiaſtica in celebratione Comitiorum provinciæ Aragoniæ Carmeliticæ Marianæ Religionis declamatio anno MDCXVII. Kalendis Novembribus Valentiæ habita.

Joannis Tritemij de laudibus Carmelitanæ Religionis liber, diligentiſſime recognitus & reſtitutus. Omnia hæc ſimul ediderunt Lugdunenſes. Adiſis Labbeum in *Addendis* ad 11. tomum *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 826.

Hiſpane vero, ut exiſtimo, hi loquuntur:

De los milagros de Nueſtra Señora del Carmen liber unus: et, ſi diverſum eſt opus:

De Sacris Operibus (ut ipſe ait) liber unus: qui typis Petri Vergeſi Cæſarauguſtani prodierunt anno 1625. in 8.

Sobre el Evangelio de los talentos liber unus.

Vida y encomios de S. Prudencio Obiſpo de Tarazona, catalogo de ſus Obiſpos, y de algunos ſuceſos notables de aquella ciudad. Cæſarauguſtæ 1626. apud eumdem Vergeſium. Manuſcripta jam prelo matura habere ſe affirmavit (Latina an Hiſpanica non diſtinguit):

Commentarios morales ſuper Regulam primitivam, quam Patriarcha Albertus Carmelitis dedit: libris duobus.

Florem Sanctorum ſive de Sanctis ordinis ſui.

Sermones Quadrageſimæ, Adventus, & de Sanctis: novem tomis.

Martyrologium Carmelitanum.

Cæremoniale Sanctimonialium ordinis ſui: in vernaculum a ſe verſum.

Sacras Orationes diverſis locis per Hiſpanias: ſermone Latino habitas.

Natus anno MDXC. denatus eſt Septembri menſe MDCLVIII.

F. MARCUS ANTONIUS ALOS ET ORRAZA, patria Valentinus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, edidit:

Selectarum Diſputationum Theologicarum Scholaſticarum primam partem. Valentiæ apud heredes Chryſoſtomi Garriz 1642. in 4.

In Geneſim. In folio Valentiæ.

In Roberti Gaguini Generalis ejuſdem ordinis Tractatum de Conceptione Deiparæ Virginis. Ibidem.

De Senſibus S. Scripturæ. in 8.

Vernacula quoque lingua:

Sermones varios. Ibidem in 4.

De Ayudar a bien morir a los que van al ſuplicio. Ibidem in 8.

Vida de San Juan de Mata y Felix de Valois Fundadores de la Orden de la Santiſima Trinidad. Ibidem in 4.

Sobre el Breve de Alexandro VII. acerca del objeto de la Fieſta de la Concepcion. Ibidem, ſicut ſupra dicta omnia, typis Hieronymi de Villagraſſa ab anno 1656. Vir fuit magnæ pietatis, & magni Valentiæ apud omnes habitus.

MARCUS ANTONIUS ARROYO, miles claſſis quæ ad Naupactum devicit Turcas, centurioque, publicavit:

Relacion del progreſo de la Armada de la Santa Liga entre Pio V. Filippo II. y Venecianos contra el Turco. Simulque:

Diſcurſo ſobre el acrecentamiento de los Turcos. Mediolani 1576. in 4.

D. MARCUS ANTONIUS BRAVO, Cordubenſis, theologus doctor, & ſanctæ congregationis Indicis conſultor, dum Romæ agit publici juris fecit hujus tituli librum:

Excitatoria Beneficiariorum de opinionibus improbabilibus. Typis Vareſſi 1672. in 4.

Obiit Perpiniani, a Gallis detentus cum Didaco Caſtrillo, Gaditano epiſcopo, cui erat a ſecretis, anno MDCLXXIV.

F. MARCUS ANTONIUS DE CAMOS, Barcinonenſis, equeſtri genere ortus, ad annum uſque ætatis XXXVIII. politicis ac militaribus officiis diſtrictus manſit. Commodum poſt extincta uxore, quo melius Deo vacaret, in Eremitarum Sancti Auguſtini ordinem ſe recepit, necnon & in ſacrarum Scripturarum ſtudio eo proceſſit ut libris editis, ſacræ theologiæ magiſter factus, prodeſſe aliis, ſeque poſteris commendare poſſet. Nimirum ſcripſit:

Microcoſmo y gobierno univerſal del Hombre Chriſtiano. Barcinone 1592. Matriti 1595. Quo ſcilicet homines, cujuſcumque ſint conditionis, ad opus officii ſui recte faciendum inſtruuntur: prima operis parte Reges; altera

ra omnes hi, qui jurisdictionem vice Regia exercent, atque item hi quorum opera necessaria est reipublicæ; demum tertia & ultima ecclesiastici ordines.

La Fuente deseada, o Institucion de vida honesta y christiana: metricum opus, tertio quoque versu similiter desinens. Barcinone 1598. 8. apud Gabrielem Graells.

Obiit quidem is Neapoli, dum in dies expectaret confirmari sibi a Pontifice Tranensis ecclesiæ insulas, anno ætatis suæ LXIII. Christianæ reparationis MDCVI.

MARCUS ANTONIUS PALAU, Valentinus, ex Dianio, seu Denia, oræ maritimæ oppido, in Oriolensi ecclesia episcopali præpositus decanusque, edidit:

Un Paradoxo de las Flotas de Salomon. Oriolæ. Hujus operis, uti Latine scripti, meminit Antonius de Leone in *Bibliotheca Geographica.* Imo ipse operis auctor meminit in alio, quod Dianii apud Vincentium Palau, ejusdem propinquum, servatur manu exaratum, cujusque mihi, dum in Italiam illac pergerem, copiam fecit, hoc nempe:

Antiguas memorias y breve relacion de los mas notables sucesos de la ciudad de Denia y su famoso Templo de Diana desde su antigua poblacion hasta el estado presente.

Edidisse fertur (vulgarine an Latina lingua?):

Defensionem Dominicanam Immaculatæ Conceptionis: quam laudat D. Antonius Calderon in libro suo *Pro titulo Immaculatæ Conceptionis*, cap. XIV. num. 4. Certe hujus Italam versionem vidimus, opera Christophori Brignone, sub hoc titulo: *La Nebbia sgõbrata: Defesa Domenicana per la Immacolata Concettione di Maria.* Panormi 1654. in 4.

MARCUS ANTONIUS RAMIREZ, scripsit:

Devocionario o Tesoro de devocion. Qui liber prohibetur in *Indice* nostro *expurgatorio.*

MARCUS AURELIUS ALEMAN, nescio quis, dedit vernacule:

Despertador de Ingenios. Et:

De Arithmetica Algebrica. Valentiæ apud Joannem Mey 1552. in 4.

D. MARCUS BRAVO DE LA SERNA, episcopus urbis & provinciæ de Chiapa in America septentrionali factus XII. die Martii MDCLXXIV. ex archidiacono de Valderas Legionensis ecclesiæ, abbateque Regiæ collegiatæ de Arbas, olim Salmanticæ ad collegium, quod Archiepiscopi appellant, sodalis togatus, scripsit, & sereniſſimo Principi Joanni Austriaco dicavit:

Espejo de la juventud, moral, politico, y christiano. Matriti apud Matthæum de Espinosa & Artiaga 1674. in folio.

F. MARCUS DE LA CAMARA, Complutensis, ex ordine Minorum sodalium Observantiæ Regularis provinciæ Sancti Evangelii, publicavit:

Quæstionarium conciliationis simul & expositionis locorum difficilium Sacræ Scripturæ, in quo DC. Scripturæ loca exponuntur. Compluti apud Joannem Gratianum 1587. in 4. Item:

Elenchum Concionum pro Dominicis totius fere anni, præcipuis festivitatibus Domini, & communi Sanctorum.

D. MARCUS DE CRUCE, Lusitanus, Olisiponensis, Canonicus Regularis, Lusitana lingua scripsit:

Antiguidades do Mosteiro do Refoios de Conegos Regulares na Diocesis Bracharense. Laudat hunc librum Cardosus in *Agiologio.*

Tratado da ordem dos Conegos regulares de Portugal. Eodem Cardoso teste die XVI. Junii, litera b. Item:

Historia da Fundaçaõ do Mosteiro de S. Vicente da fora ejusdem urbis Olisiponensis. Cujus idem Cardosus meminit tomo 2. fol. 346. in comm. litera f.

F. MARCUS DIAZ, Lusitanus, Elvensis natu, sodalis provinciæ Romanæ Reformatorum S. Francisci, edidit:

Ordinem perpetuum recitandi divini officii. Romæ 1637.

MARCUS GARZIA, in nosocomio generali Matritensi chirurgus, & hujus artis magister, dedit foras:

Honor de la medicina, y aplauso de la Cirugia castellana. Necnon joco-serium aliud opus, ita nuncupatum:

La Flema de Pedro Hernandez. Matriti 1657. in 8.

MARCUS GEORGIUS, Lusitanus, magister doctorque theologus, nuncupavit D. Roderico Pinario, episcopo Portuensi:

Ordem e Regimento da Vida Christaã. Conimbricæ anno 1559.

F. MARCUS DE GUADALAXARA ET XAVIER, Cæsaraugustanus, Carmelitarum sodalis, Alcañizienſis cœnobii anno MDCVI. præfectus fuit creatus. Vehementi fervidaque is studiorum contentione, die nocteque intentus operi, rem historicam his relatis ad posteros monumentis locupletavit:

Quarta Parte de la Hiſtoria Pontifical, general y catholica: nempe poſt primam & alteram Gundiſalvi de Illeſcas, tertiamque Ludovici Babiæ, attexuit quartam de vita & rebus geſtis Clementis VIII. & Leonis XI. uſque ad electionem Pauli Papæ V. Cæſarauguſtæ 1612. in folio. Matritique & Barcinone apud Cormellas. Supereſt quoque ejuſdem Ludovici Babiæ hujuſmet temporis pars quarta.

Quinta Parte de la Hiſtoria Pontifical y Catholica: de Pauli V. vita. Ibidem 1614. in folio, & Matriti 1630. & Barcinone apud Sebaſtianum Cormellas. Hæc in *Indice Romano* ſuſpenditur, donec corrigatur, decreto XXIII. Auguſti MDCXXXIV. ut *Bibliothecæ Pontificiæ* auctor refert.

Prodicion y deſtierro de los Moriſcos de Caſtilla haſta el Valle de Ricote, con la diſenſion de los dos hermanos Xerifes, y preſa en Berberia de la fuerza y puerto de Alarache. Pampelone 1614. in 4. Diverſum opus ab hoc eſt:

Memorable expulſion y juſtiſimo deſtierro de los Moriſcos de Eſpaña. Pampelone 1613. in 4. apud N. Aſſiain.

Catalogo de los Santos de la orden de Nueſtra Señora del Carmen.

De las Indulgencias y gracias concedidas a la orden de Nueſtra Señora del Carmen. Item, ſi diverſa res eſt:

Teſoro eſpiritual de la orden del Carmen. Cæſarauguſtæ 1616. 8. apud Joannem de Lanaja: quem ex Hiſpano fecit Italicum Elias Marrugius, ejuſdem ordinis, atque edidit anno 1624.

Milagroſa vida y muerte de Santa Maria Magdalena de Pazzis natural de Florencia de la orden de Nueſtra Señora del Carmen: ex Italico Vincentii Puzzini. Cæſarauguſtæ anno 1627. in 8. Inedita reliquit:

Los Apotechmas de la miſma Santa Virgen: libello uno.

Vida y hechos del venerable Martyr de Jeſu Chriſto Pedro Arbues llamado vulgarmente Maſtrepila: libro uno.

Vida de S. Alberto de Trapana.

Arte de bien morir: librum ſingularem, qui una cum ſuperiore *S. Alberti vitæ* penes Marcum Antonium Alegre Caſſanatenſem extabat. Audio & aſſervari nunc in Cæſarauguſtano Carmeli cœnobio; ſed *Vitam Alberti* patriarchæ typis editam.

Obiit infatigabilis ac pius vir in domo ſua Cæſarauguſt. anno Chriſtiano MDCXXX. die Januarii XV. jam ab aliquo tempore bis centum ducatorum penſione Philippi IV. Regis noſtri beneficio auctus.

F. MARCUS DE LOS HUERTOS, Dominicanus, ſcripſit:

Quæſtiones ad univerſam Dialecticam. Duaci apud Belleros 1622. in 8.

De Sacrificio Miſſæ.

MARCUS DE ISABA, Capuanæ arcis in Neapolitano regno præfectus, edidit:

Cuerpo enfermo de la Milicia Eſpañola, con diſcurſos y aviſos para que pueda ſer curado, utiles y de provecho. Matriti anno 1594. Huic ultimam manum & colophonem impoſuiſſe dicitur Michael Guerrero de Caſeda, Tudelenſis, qui levir auctoris erat, eamdemque arcem, vicariamque ejuſdem arcis curam obtinuerat.

MARCUS JOSEPHUS, neſcio quis, nobis edidit:

Dialogos de los Reloxes.

F. MARCUS DE LISBOA, ſive ULISIPONENSIS, ab urbe patria ſortitus cognomentum (alias de BETHANIA, qua ſcilicet nuncupatione a Gaſpare audiit Barrerio, dum *Itinerarium* ſuum ei offerret), honeſtiſque parentibus natus, Franciſcanorum inſtitutum ſibi delegit ſequendum, ſedecenniſque amplexus fuit. Ab ea jam ætate, hujus ſacræ familiæ monumentis pervolutandis impenſe addictus, ſpem fecit ſodalibus neminem poſſe alium inter Luſitanos rerum ſuarum chronicon vernacula lingua commodius pangere. Quod quidem egregie præſtitit rem agere juſſus. Magno certe adjumento Italica ei peregrinatio fuit, priuſquam alteram, hoc eſt ſecundam, operis partem aggreſſus eſt, pedibus quidem, juxta ordinis ſui præſcriptum, ut ipſemet in proœmio hujus partis lectori ſuo refert, ſuſcepta: quæ copiam ei quamplurimarum rerum, partim ex Italorum relatione, partim ex veterum inſtrumentorum a ſe diligenter excuſſorum fide, quas deinde commentariis ſuis inferret, præbuit. Fama eſt in Africana expeditione Mirandenſi eum eccleſiæ, cui Antonius Pinarius, conſilio Sebaſtiani Regis adeo præcipiti non multum æquus, ob idque ingratior eidem factus, renunciaſſet, præſulem deſignatum poſt gubernatam ſodalium provinciam, quod fruſtra fuit, Pinario infulas ſponte reſumente. Verum a Philippo Rege Portuenſis epiſcopus cooptatus, tum primum cœpit pontificia dignitate conſpicuus eſſe, anno ſcilicet MDLXXXI. qua per decennium integrum fuit perfunctus, religioſæ paupertatis & parſimoniæ antiquum atque illibatum undequaque tenorem ſervans. Chronicon opus prodiit tribus partibus, prima & ſecunda Luſitanice, ſic inſcriptis:

Primeira parte das Chronicas da ordem dos fra-

frades Menores do Seraphico Padre San Franciſco. Oliſipone 1556. folio.

Segunda parte das Chronicas &c. Ibidem 1562. in folio. Utraque pars recocta eſt in eadem urbe anno 1615. in folio. Tertia autem in gratiam Philippi Regis, jam Luſitanos obtinentis, Caſtellæ proprio idiomate ab auctore noſtro edita eſt, nempe:

La Tercera parte de las Chronicas de San Franciſco &c. Salmanticæ 1570. apud Alexandrum de Canova. Priores illas duas jam verterant in eamdem linguam Caſtellani ſodales duo, communicata opera, Didacus Navarrus, Caſtellæ provincialis præfectus, & Philippus de Soſa, ex provincia Bætica: quæ interpretatio formis excuſa eſt Compluti 1566. ac diu poſt Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1626. & Barcinone 1634. in folio inſtaurata eſt editio. Italice apud Brixiam anno 1581. alias 1591. etiam prodiiſſe in 4. ex interpretatione Horatii Diolæ, Bononienſis, refert Antonius Verderius in *Supplemento Geſnerianæ Bibliothecæ*; & Venetiis 1598. apud Eraſmum Viottum, *ubi* (ait Waddingus in *Annalibus Franciſcanis* ad annum 1525. §. 16.) *plurima addita ſunt & mutata, & magno auctario per multa capita, a* 16. *uſque ad* 29. *diffunduntur geſta Matthæi* (Baſii, Capuccinorum inſtitutoris) *ortus, progreſſus & incrementum PP. Capuccinorum.* Subjungitque idem Waddingus: *Auctor hujus numeroſæ mutationis nullibi ſe prodit, neque unde prodierit tam ſpecioſum additamentum potuit hactenus ad plenum inveſtigari.* Quæ notare, quia ad Marci hiſtoriam pertinent, Marcuſque veluti hujus ſupplementi Italici auctor a Bzovio laudatur, referente & obſervante eodem Waddingo, operæ pretium fuit nobis viſum. Gallice item opera Joannis Blancona, uti Waddingus refert.

Reformatas tempore ſuo auſpiciiſque *Portuenſis Epiſcopatus Conſtitutiones, Synodoque ſacrorum hominum e tota diœceſi collecta ſtabilitas* publicari fecit Conimbricæ anno 1585. & alibi. Præterea edidiſſe Marcum Latino ſermone aliquot libros, doctis hominibus accommodatiſſimos, nonnullos quoque Luſitanico, ad animos religione & in Deum caritate imbuendos, Franciſcus Gonzaga, dum Sanctæ Catharinæ a Carnota cœnobium, quod in provincia S. Antonii Portugallica eſt, laudat, in *De origine Religionis Franciſcanæ* reliquit ſcriptum. Ex his eſt, quem vidimus preli donatum luce:

Exercicios, e muito devota meditaçam da vida & paizam de noſſo Senhor Jeſu Chriſto: ex Joannis Tauleri Latinis. Viſæi anno 1571. in 8.

Flores de virtudes tirados da Eſcritura & vidas dos Santos: ex Marco Marulo Spalatenſi.

A vida de Santa Colletta: MS. apud Georgium Cardoſum, *Agiologii Luſitani* auctorem, quod ipſe retulit in epiſtola ad Franciſcum Haroldum Romam miſſa. Idem Cardoſus in ſchedis MSS. laudat ejuſdem:

Meditationes ſuper orationem Dominicam.

Diem vidit extremum in Portu ipſa urbe, ſedis ſuæ cathedra, idibus Septembris anno MDXCI. jacetque in ejuſdem eccleſiæ ſacello, Deiparæ Mariæ Salutari dicato, quod vivus ipſe ſibi extrui curaverat. Agunt de Marco noſtro Rodericus da Cunha *De Portuenſibus epiſcopis.....* & Emmanuel da Speranza in *Chronico* ſui *Franciſcanorum Luſitaniæ* ordinis.

MARCUS LOPEZ, Jeſuita, vertit ex Latino:

Relacion de la Priſion y martirio del Padre Juan Ogilveo Eſcoces, que la eſcrivió de ſu mano en la carcel de la ciudad de Glaſconia ocho dias antes que murieſe, y la continuaron los preſos ſus compañeros. in 8.

MARCUS MARTINEZ, auctor inſcribitur:

De la Tercera Parte del Cavallero del Febo. 1623. in folio.

MARCUS MARTINEZ DE ALCALA, idem forſan cum ſuperiore, ſcripſit:

Tercera Parte del Eſpejo de Principes y Cavalleros; hechos de los hijos, y nietos del Emperador Trebacio: continuans fabuloſum opus Didaci Ordonii. Compluti 1589. in folio.

F. MARCUS DE MOURA, Luſitanus, ex familia ſacra Redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis, Scalabitanæ domus miniſter, manuſcriptum reliquit *ordinis* ſui *Chronicon*: neſcio an vernacule, nam nec expreſſit hoc F. Bernardinus de Sancto Antonio in *Epitome redemptionum.*

MARCUS ROIVELA, Aragonius, ex oppido La Puebla de Valverde, ſcripſit, Blaſco Lanuza teſte in *Aragonenſi Hiſtoria*:

De Grammatica conſtructione: aliaque.

F. MARCUS SALMERON, domo ex oppido Buendia Conchenſis diœceſis (ex Huete urbe alii dicunt) ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, ſacræ theologiæ magiſter, Philippoque Catholico Regi IV. a concionibus. Poſt gubernatam bis domum Matritenſem, aliaſque, & Caſtellanam ordinis provinciam, viceſque generalis præ-

præfecti geſtas in Aragoniæ & Navarræ provinciis, ſummam ipſe hanc præfecturam obtinuit, non diu poſtea, nempe anno MDCXLVII. Truxilienſis, quæ apud occidentales Indos eccleſia eſt, factus epiſcopus. Scripſit hiſtorica quidem hæc:

Recuerdos Hiſtoricos y Politicos de los ſervicios que los Generales y Varones iluſtres de la religion de la Merced han hecho a los Reyes de Eſpaña deſde ſu glorioſa fundacion el año de MCCXVIII. haſta el de MDCXL. Valentiæ 1646. in folio.

Sacra Apologia, diſpoſicion del Señor de los Exercitos, exemplar vivo de las armas Catolicas en favor de la Fe y de los vaſallos del Rey D. Felipe IV.

Rapſodia en la muerte del Principe D. Balthaſar.

Sacra vero:

Sobre los Evangelios de la Quareſma: duobus tomis.

Theſoro eſcondido en el campo de la Humanidad del Hijo de Dios, glorias de Maria, piedras precioſas, eſplendor hermoſo de ſus ſolemnidades. Barcinone 1641. in 4.

El Principe eſcondido; meditaciones de la vida oculta de Chriſto deſde los doce haſta los treinta años: iluſtranſe con letras divinas, humanas y politicas, y con noticias chronologicas. Matriti 1648. folio. An idem cum hoc eſt opus:

Sermones de la Infancia de Chriſto. Hiſpali 1644?

Sexaginta fere annos natus diem vidit extremum Matriti anno MDCLVIII. Januarii die xx.

MARCUS SALON DE PAZ, Burgenſis, alias BURGOS DE PAZ, juriſconſultus clarus, & in Pinciana curia advocatus, deſignavit ſibi in lucem edendum opus, prolixum ſane, nec citra molem bibliothecæ integræ abſolvendum, cujus extat ſpecimen tantum in eo volumine quod ita inſcripſit:

Ad Leges Taurinas inſignes Commentarii; quorum primus hic tomus, quatuor continet exactiſſimas relectiones: nempe Taurinarum legum, a Joanna Hiſpaniæ Regina & Carolo filio promulgatarum, una cum prooemio, tres priores leges grandiori ac ſolido volumine interpretatus eſt. Pinciæ 1568. in folio.

Conſiliorum item *quinquaginta* collectio prodiit poſt mortem auctoris, Didaci filii cura, Medinæ anno 1576. in folio. Qui ipſe Didacus ex patris & avi ſchedis produxit confecitque *Quæſtiones* ſuas *civiles*, de quibus ſuo loco. *Conſilia* iſta cum additionibus doctoris de Balboa prodierunt quoque Neapoli 1631.

F. MARCUS DE SEPULVEDA, Toletanus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ac doctor theologus Salmantinus, ſcripſiſſe dicitur:

De las vitorias que han ganado los Chriſtianos con la proteccion de Nueſtra Señora.

Denatum referunt Salmant. an. MDCXX.

F. MARCUS SERRA, Alcodianus (Alcoy eſt oppidum in Valentiæ regno), ſodalis fratrum Prædicatorum, ſacræ theologiæ magiſter ac profeſſor. Domum ſuam Valentiæ urbis rexit, & in provincia integra Aragoniæ præfecti vices, Fidei judicibus a cenſura theologica, edidit in *Summam* Angelici Præceptoris brevia commentaria, nempe:

In Primam Partem: tomis tribus in 12. Romæ ab anno 1653.

In Primam Secundæ: totidem.

In Secundam Secundæ: tomis tribus.

In Tertiam Partem, de Sacramentis. 1653. Omnia hæc edita primum Valentiæ fuerunt in 12.

F. MARCUS DE VILLALBA, monachus Ciſtercienſis monaſterii Montis-Sion, integritate morum eximius, Hiſpanicam congregationem præfectus rexit, atque hinc Fiteri perpetuus abbas creatus fuit a Philippo Rege II. Catholico. Scripſit, cum & theologiæ doctor eſſet Complutenſis:

In Iſaiam Prophetam libros x.

Definiciones de la orden del Ciſtel y obſervancia de Eſpaña. Salmanticæ apud Mathiam Gaſtium 1584.

Epiſtolam conſolatoriam ad Philippum II. Hiſpaniarum Regem, claſſe navali, quam in Angliam miſerat, ventis quaſſata & diſperſa. Salmanticæ in 4. 1588. Commendat monumenta hæc viri ſanctitas, quam diſcoopertum ſemel atque iterum ejus cadaver, poſt aliquot annos integrum atque incorruptum inventum, non leviter comprobat.

Deceſſit circa annum MDXC.

MARGARITA.

D. MARGARITA DE NORONHA, alias DE S. PAULO, Franciſci, comitis de Linhare, filia, Luſitana, ordinis S. Franciſci in monaſterio Annuntiatæ Virginis Oliſiponenſi, ſcripſit:

Diſcurſos ſpirituais: quod affirmavit Antonius de Souſa de Macedo in *Floribus Luſitaniæ*, cap. VIII. excellentia XI.

Exercicio eſpiritual con varias oraciones a Nueſtra Señora: editum fuiſſe ad finem libri nuncupati *Convento eſpiritual*, cujus auctor fuit Granatenſis quædam monialis Capuccina, Oliſipone 1626. monet Cardoſus in ſchedis MSS. Vertit item in Luſitanum:

A Regra de ſua Orden. Teſte Cardoſo iiſdem ſchedis.

MARIA.

D. MARIA ANNA DE CARAVAJAL ET SAAVEDRA, Granatenſis, ſcripſit:

Natividades de Madrid, y noches entretenidas en ocho Novelas. Matriti apud Dominicum Garſiam & Morras 1633. in 4.

MARIA ANNA DE S. JOSEPHO, monialis ordinis Eremitarum Albæ, quod in Salmanticenſi ſacro territorio ducale oppidum Toletanæ ampliſſimæ familiæ eſt, v. Auguſt. MDLXVIII. ex Joanne de Manzanedo & Herrera & Maria Maldonado parentibus in lucem edita. Reformationis virginum Deo ſacrarum, quæ ſub Auguſtini vexillo militant, hoc noſtro ſæculo auctor in Eibarenſi Guipuſcuæ provinciæ oppido prima fundamenta jecit; conſtitutiones ab inclyto non minus ſanctitate quam doctrina viro, Auguſtino Antolinez, provinciali tunc præfecto, iis formatas perfecit, & Pauli Papæ V. auctoritate munitas videre meruit; monaſteria Medinæcampi, Valladoliti, Palentiæ, ac tandem Matriti Regium atque nobiliſſimum Incarnati Verbi, Margaritæ Reginæ auſpiciis, conſtruxit, in eoque poſt XXVII. annos ſanctiſſime completos obiit XV. Aprilis MDCXXXVIII. ætatis ſuæ LXX. inſignis pietate, inſignis prudentia noſtri temporis heroina. Scripſit juſſu Hieronymi Perez, innocentia morum ſpectatiſſimi viri, qui erat ei a confeſſionibus, nec ſine approbatione, ut creditur, venerabilis ſervi Dei Ludovici Pontani, Jeſuitæ:

Su Vida: ex cujus aliqua parte, inter chartaceam ſupellectilem ejuſdem Hieronymi reperta, necnon & ſupplemento a monialibus ipſis cœnobii Matritenſis, poſt parentis obitum in grati animi ſignum confecto, Ludovicus Muñozius compegit vernaculam hiſtoriam: *De la Vida de la Venerable Madre Mariana de San Joſeph, fundadora de la Recoleccion de las monjas Auguſtinas, Priora del Real Convento de la Encarnacion, hallada en unos papeles eſcritos de ſu mano, ſus virtudes obſervadas por ſus hijas.* Matriti 1645. in folio. Accedunt in hac editione ejuſdem venerabilis ancillæ Dei diſcurſus quidam:

Sobre algunos Capitulos de los Cantares de Salomon: exemplo Tereſiæ de Jeſu ſanctiſſimæ, quorumdam ejuſdem libri verborum interpretis, ad nutum Hieronymi Perez, jam laudati, mirabili ac ſupra ſexus captum ſtilo & ſapientia perfecti.

MARIA DE LA ANTIGUA, quam in Cazalla, Bæticæ provinciæ oppido, Paxaguſtanus pater & Luſitana mater procrearunt, puella induit habitum Dominicani ordinis, deinde ſub Seraphico inſtituto monialibus, quæ ſine velo & clauſuræ neceſſitate ſeſe Deo ſacrare ſolent (Beatas nos dicimus), aggregata majorem vitæ partem in Marchena oppido ſanctiſſime vixit; illuminata deſuper, quippe quæ ſine ulla doctrina, cum nec legere nec formare ſciret literas, ut fertur, auctor quamplurium documentorum ſpiritualium a Deo ſibi dictatorum, ſcriptoque conſignatorum. Miraberis lecto numero. Fr. Petrus a Sancto Cæcilio in libello, adhuc inedito, *De Scriptoribus ordinis Beatæ Mariæ de Mercede* (hunc enim ordinem non diu ante mortem amplexa fuit includens ſeſe Loræ oppidi juxta Bætim Excalceatarum virginum cœnobio) admonet codices fere ter mille eſſe qui ab ea hodie habentur (codicillos intelligo, aut pugillares paucorum foliorum), mira doctrina refertos, omnibus eccleſiaſticis, tum ſæcularibus, tum regularibus, utriuſque ſexus valde neceſſarios. Quæ omnia Fr. Bernardinus de Corbera, quondam illius confeſſarius, ordinis Minorum, ille ait, typis curat excudere. Obiit XXII. Septembris MDCXVII. Audio litem inter Franciſcanos Mercenarioſque ſodales fuiſſe de librorum dominio, poſterioribuſque eam adjudicatam.

MARIA BAPTISTA, Luſitana, monialis ordinis Prædicatorum in monaſterio S. Salvatoris Oliſiponenſis urbis, ſcripſit:

Hiſtoriam hujus *monaſterii*, Luſitana lingua: a Georgio Cardoſo laudatam die XI. Maii, lit. f. & XXVI. ejuſdem, lit. g.

A Vida de S. Joſeph, e un Tratado do Roſario e varias devoçoẽs. Cardoſus in ſchedis MSS.

D. MARIA BAZAN, monaſterii Sanctæ Fidei Toletanæ urbis militaris ordinis S. Jacobi præfecta, ſive ut vocant commendatrix, ſcripſit:

Vida de la Señora Infanta D. Sancha Alfonſo Comendadora de SantIago. Matriti anno 1651. in 4.

MARIA DE JESU, olim, ſeu familiari cognomine, CORONEL, Graccurri (Agreda eſt in Aragoniæ confinio Caſtellæ municipium) nata, inter moniales Immaculatæ Deiparæ Virginis Conceptionis ejuſdem loci, quæ S. Franciſci profitentur regulam, virgo Deo ſacra, eximiæ ſanctitatis opinione olim clara, certiorem eam in dies clariorem-que tota Hiſpania & apud omnes hominum ordines magnis virtutibus, ſingularibuſque ſibi diſpenſatis e cœlo donis, uſque ad mortem reddidit. Hæc ipſa mirabilis femina reve-

velata ſibi de Jeſu Chriſti Domini noſtri & Mariæ ejus matris vita & rebus geſtis quamplura myſteria ignota, inaudita hactenus, comprehendiſſe dicitur in quodam opere, quod, a viris undique doctiſſimis & piiſſimis diligentiſſime examinatum riteque approbatum, typis nuper Matritenſibus fuit ſubjectum, tribus contentum tomis, hoc titulo: *Myſtica Ciudad de Dios*, alias, *Hiſtoria divina y Vida de la Virgen Madre de Dios Maria Santiſima*. Matriti 1670. in folio. Atque item ad hanc *Hiſtoriam Notæ* Joannis Ximenez Samaniego, præfecti nunc generalis Franciſcanorum. Eodem anno. Scripſit item:

Leyes de la Eſpoſa conceptos y ſuſpiros del corazon para alcanzar el ultimo y verdadero fin del agrado del Eſpoſo y Señor.

Meditaciones de la Paſion de Nueſtro Señor.

Sus Exercicios quotidianos. Receptæ ſunt hoc jam tempore probationes ordinaria auctoritate ſuper inſignibus ſervæ Dei virtutibus, quæ XXIV. Maii MDCLXV. ad æternas ſedes abiit, procuraturque a Sede Apoſtolica procedendi in cauſa ejus Canonizationis facultas.

MARIA MAGDALENA, Luſitana, monialis cœnobii Matris Dei Uliſiponenſis ordinis Minorum, edidit vernacula gentis lingua:

Vida de S. Joaõ Evangeliſta. Oliſipone anno 1628. in 8.

MARIA DE MESQUITA PIMENTEL, Luſitana, virgo Deo ſacra ordinis Ciſtercienſis in monaſterio de Cellas Conimbricenſis tractus, ſcripſit poema (Caſtellanum an Luſitanum?):

Da Infancia de Chriſto: ut paria faceret Helenæ Silviæ, quæ in eodem monaſterio *De Paſſione Domini* alterum edidit. Refert Bernardus Brittus in *Chronico Ciſtercienſi*, lib. VI. cap. XXXIV. Prodiit Uliſipone 1639. in 8.

MARIA DE PRESEPIO, Luſitana, virgo Deo ſacra in monaſterio S. Marthæ..... quod ordinis..... eſt, *Conſtitutiones* ejus domus, Oliſipone editas anno 1583. in 4. fecit.

D. MARIA TELLEZ, virgo Deo ſacra in monaſterio Sancti Franciſci de Tordesillas, ex Ludolphi Carthuſiani Latino procudit ipſa ſermone Hiſpanico:

Paſion de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto. Pinciæ apud Nicolaum Tierſi 1539. 4.

MARIA DE TRINITATE (da Trinade Luſitani, ex qua gente fuit, nuncupant), ſacra Deo virgo in cœnobio, cujus aliquando præfecta fuit, de Sacauem regulæ Matris Dei Oliſiponenſis, ſcripſit:

As Vidas de Sor Maria da Coluna ed outras Religioſas: MS. Teſte Cardoſo in *Agiologii Luſitani* tomo II. fol. 309. in com. litera i.

D. MARIA DE ZAYAS ET SOTOMAYOR, Matritenſis, amœni ingenii femina, ſcripſit:

Novelas amoroſas y exemplares. Tum alibi, tum Cæſarauguſtæ 1638. in 8.

Novelas y Saraos. Segunda Parte. Cæſarauguſtæ 1647.

MARINA.

D. MARINA DE ESCOBAR, Pinciæ orta ex parentibus Didaco de Eſcobar, Civitatenſi, & D. Margarita Montaña de Monſerrate, Bernardini, qui Caroli V. Imperatoris protomedicus fuit, filia, exacti ſæculi anno LIV. Virgo domi ſuæ permanens, tanquam Gertrudis aut Brigitta, ſive Mathildis noſtri temporis, propter revelationum, ut vocant, ei a benigniſſimo animarum noſtrarum ſponſo frequentiſſime de ſummis quibuſque myſteriis Chriſtianæ fidei factarum, excellentiam vulgo apud nos habetur. Divino eadem præcepto adacta in literas retulit quidquid hujuſmodi ſibi fuit a Deo monſtratum: id vero, ut eidem ſupernæ voluntati obſequeretur, digeſſit & in commentariorum vitæ ejuſdem ſanctiſſimæ virginis formam redegit, virtutibus & ipſe vir inſignis, Ludovicus de Ponte, Jeſuita, qui ei a confeſſionibus triginta annis fuit, poſt cujus obitum pluribus decurſis annis tandem prodiit in lucem publicam:

La Vida maravilloſa de la Venerable Virgen Doña Marina de Eſcobar natural de Valladolid ſacada de lo que ella miſma eſcrivió de orden de ſus padres eſpirituales. Matriti apud Franciſcum Nieto 1665. in folio. Comprehendit volumen hoc alteram tantum partem vitæ; obeunte enim diem ſuum Pontano, ad alium ſpectare cœpit de virginis rebus cura.

MARSILIUS.

F. MARSILIUS VAZQUEZ, Toletanus, ſacræ theologiæ doctor excellens, habitum Ciſtercienſem ſuſcepit Romæ in monaſterio SS. Vincentii & Anaſtaſii ad Aquas Salvias; anno MDLXXIX. profeſſionem emiſit Florentiæ in cœnobio Caſtelli; philoſophiam & theologiam diu docuit in Thuſciæ provinciæ monaſteriis, ac poſtmodum etiam publice Florentiæ ac Ferrariæ. Fuit & theologus archiepiſcopi Florentini, ac Sancti Officii conſultor, necnon & theologus Ferdinandi Primi magni Etruriæ ducis, & inter ſui ſæculi theologos ſummæ opinionis. Scripſit plu-

ra

ra ac præclara hæc opera, quibus luculenta doctrinæ ac ingenii ſui argumenta reliquit poſteris:

Commentaria in Ariſtotelis Philoſophiam: tomis VIII.

In Ethica Ariſtotelis nobile *Commentarium*.

De Auxiliis librum unum: ad Clementem VIII. Papam, dum Romæ ferveret quæſtio hæc implicatiſſima.

Obiit Florentiæ in monaſterio Caſtelli, abbas titularis Sanctæ Luciæ diœceſis Florentinæ, anno MDCXI. plura alia egregia opuſcula de diverſis materiis poſteritati relinquens. Sic Ferdinandus Ughellus in *Italia Sacra*, inter epiſcopos Montis Peluſii, tom. I. in Hippolyto Maſſarino; & in *Supplemento Ciſtercienſis Bibliothecæ* Carolus Viſchius, quod jam pertextum eſt ipſi *Bibliothecæ* in ultima editione Colonienſi anni 1656.

MARTIALIS.

MARTIALIS GOVEANUS, vulgo de GOVEA, Luſitanus, ex Pace-Julia (Bexa vocant) oriundus, Andreæ, atque adeo Antonii, eximii viri, Goveanorum frater, quos omnes Lutetiæ in ſchola, cui præerat, Barbarana, Luſitaniæ Regis impenſis, patruus inſtituit. Poetices maxime fuit ſtudioſus, ſibique ante alios Ovidium propoſuit imitandum, uti ait de illo in *Bibliotheca* Scotus, cui & *Carmina* varia, *Epiſtolas* ſcilicet, *Elegias*, aliaque hoc genus ille oſtendit. Edidit tantum:

Inſtitutiones in octo orationis partes. Pariſiis 1534. in 8.

MARTINUS.

D. MARTINUS ABARCA DE BOLEA ET CASTRO, Aragonenſis, baro Clamoſæ, Sietanique, Turrium aliorumque oppidorum toparcha, nobiliſſimis Aragoniæ familiis prognatus, Bernardum Abarcam, ſub Regibus Carolo & Philippo hujus regni vicecancellarium, parentem habuit, fratremque Ludovicum Pincianæ, mox ſupremæ Indiarum curiæ ſenatorem, cui Franciſcus Sancius Brocenſis, vir doctiſſimus, ſuas *Grammaticæ artis præceptiones* nuncupavit, ipſe literis & poetico ſtudio commendatur poſteris, ex quo nata ſunt hæc monumenta:

Las Lagrimas de S. Pedro, en otava rima. Credo interpretationem hanc eſſe Ludovici Tanſili poematis ejuſdem argumenti.

Orlando enamorado, en otava rima. Ilerdæ 1578. apud Michaelem Ponts.

Orlando determinado. Cæſarauguſtæ 1587. in 8.

Hiſtoria de las Grandezas y coſas maravi-

lloſas de las provincias Orientales. Hæc eſt interpretatio operis M. Pauli, Veneti, non ex Italico auctoris, ſed ex Latino Joannis de Parvo. Cæſarauguſtæ 1601. in 8. apud Tavanum. Promiſit hic in laudato hoc libro commentaturum ſe *De Africanis provinciis*, præcipueque *De Congi regno*, quo de nihil hactenus vidimus; quemadmodum neque *De Amazonibus*, & alia poemata, quæ Vincentius Blaſcus de Lanuza noſtro tribuit. Enecum hic habuit patruum, eximia pietate virum, cœnobiique Sanctæ Fidei Cæſarauguſtani erectorem, cujus liber, vernacula lingua ſcriptus, *De la Bienaventuranza*, hoc eſt, *de Beatitudine*, inſcriptus, nondum tamen, ut credo, typis editus, ab eodem Lanuza in *Aragoniæ Hiſtoriis* laudatur. Martini quoque laudes, novo ingenioſæ pietatis merito, Anna Franciſca filia cumulat. Hujus namque virginis in æde Sanctæ Mariæ Caſbenſis, quæ ſanctimonialium Ciſtercienſium eſt, Deo ſacræ librum editioni paratum eſſe dudum ſcio, qui ſanctarum quarumdam ſui ordinis feminarum res olim geſtas continet. In lucem edidit Martinus Hieronymi de Urrea dialogum *De Militari honore*, cui ſanguine proximus fuiſſe dicitur.

F. MARTINUS DE ACUÑA, Bæticus, Carmelitarum ſodalis in cœnobio S. Mariæ de Luna ſuſceptus, epiſcopus quondam Liparenſis, quæ inſula una ex Vulcaniis eſt in conſpectu Siciliæ, a Gregorio XIII. P. M. renunciari promeruit. Scripſiſſe varia fertur theologica, ex quibus unum vidit MS. opus Caſſanate, ſat grandi volumine, *De Arte divini amoris*. Floruit circa annum MDLXXIII.

F. MARTINUS DE ALCAZAR, Hieronymianus ex Laurentina Regia domo, in lucem edidit:

Kalendarium Romanum perpetuum ex Breviario & Miſſali Clementis VIII. auctoritate recognitis, cum feſtis, quæ generaliter in Hiſpania celebrantur, in quo ordo recitandi officium divinum & miſſas celebrandi dilucide exponitur. Matriti ex typographia Regia anno 1618. in 4.

D. MARTINUS DE ALCOLEA, Carthuſianus monachus Regii cœnobii del Paular nuncupati in territorio Segovienſis urbis, laudabili conſilio Dianam tomis duodecim theologiæ totius moralis doctorem, eum tamen inordinatum, maleque ſibi convenientem confuſis partibus ac temere in medium opus jactis, diſtinxit primus, & quæ ſeparata erant diverſis in locis conjunxit coordinavitque, vereque cum Ovidio *Diſſociata locis concordi pace ligavit*, ſcribens, inſcriptionem for-

mante Diana ipſo, dum in vivis ageret:

Antoninum Dianam coordinatum, ſeu ejus omnes reſolutiones morales ipſius verbis ad propria loca & materias fideliter diſpoſitas ac diſtributas, ac in novem tomos digeſtas. Lugduni ſumptibus Joannis Antonii Huguetam & Guilielmi Barbier 1667 in folio. Deinde & vaſtiſſimam erratorum ſylvam quæ irrepſerunt in *Indices* novem tomorum R. P. Antonini Diana ſecundum novam coordinationem impreſſorum Lugduni 1667. diligentiſſime collectam ab auctore ipſo. Lugduni 1669. 8. ſumptibus Floridi Aniſſon, bibliopolæ Matritenſis.

F. MARTINUS ALPHONSUS DE MIRANDA, Luſitanus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, ſcripſit, auctore mihi Fr. Bernardino de S. Antonio in *Epitome redemptionum*, lib. 1. cap. XII.

De Triumpho Sanctæ Crucis: lingua ut credo vernacula Portugalliæ.

Dialogo del Tiempo: duobus tomis. Oliſipone 1624. Idemne eſt qui, ſub Martini Antonii de Miranda nomine, ſcripſit:

Diſcurſo de la vida y muerte de D. Antonio de Zuñiga Capitan General de Portugal. Oliſipone 1618. in 4?

MARTINUS ALPHONSUS DEL POZO, Cordubenſis, patriæ eccleſiæ canonicus, ut vocant, magiſtralis, quem inſignem in concionandi opere, atque adeo ab omni populo acclamatum, omniumque diſciplinarum genere apprime eruditum vocat Petrus Serranus, is qui in *Leviticum*, *Ezechielem* & *Apocalypſim* commentatus eſt, in procœmiali epiſtola ad opus Martini noſtri, quod nuncupavit ipſe:

Elucidationes in omnes Pſalmos Davidis. Compluti 1587. in folio.

MARTINUS ALPHONSUS VIBALDUS, Toletanus, origine forſan Genuenſis, ſive Ligur, ortus anno MDXLIV. aut circiter. In Bononienſi Sancti Clementis Hiſpanorum collegio capellanus ſodalis, profeſſor theologiæ floruit clariſſimus, necnon & in Savonenſis urbis eccleſia, ſitaque ibi Sixti IV. ut vocant capella, lectoris plublici munere cohoneſtatus, ut ipſe in *Epiſtola* ad Franciſcum Mariam Feltrium de Ruvere, ducem Urbinatem, nuncupatoria operis, *Zelus Chriſti contra Judæos, Sarracenos & Infideles* inſcripti, Petri de la Cavalleria, Cæſarauguſtani, quod primus in lucem protulit, ſcriptum de ſe reliquit. Magiſter fuit Bononienſis & doctor theologus, juriſconſultus, & Canonicus Regularis Congregationis S. Salvatoris. Ejus ſcripta:

Candelabrum aureum Eccleſiæ ſanctæ Dei, in quo de ſeptem Sacramentis, cenſuris & irregularitatibus præcipue agitur. Bononiæ apud Joannem Roſtium 1588. in 4. deinde aliis in locis auctior & locupletior ab auctore ipſo facta. Brixiæ 1590. in 4. Barcinone 1596. in 4. Venetiis 1602. Coloniæque. Adjungitur:

Explanatio in tres Sixti V. P. M. Conſtitutiones. I. *De Clericis male promotis.* II. *Contra procurantes abortum.* III. *De habitu & tonſura* &c.

Baculus Sacerdotalis. Colon. apud Gymnicum 1600. in 8. & Venetiis apud Ciotti.

De verbis Dominæ Tractatus, hoc eſt, quæ Maria Virgo ad Angelum & cognatam Eliſabeth loquuta fuit. Venetiis apud Ciotti in 4.

Bellum Legale inter Leges & Conſuetudines. Cujus, ut a ſe jam publicati, auctor meminit in præfatione operis vulgaris Italicæ linguæ quod infra laudabimus.

Petri de la Cavalleria Cæſarauguſtani laudatum tractatum *Zeli Chriſti contra Judæos, Sarracenos & Infideles*, anno MCDL. conſcriptum, cum exemplari Savonenſi MS. ſtudioſiſſime collatum, primus publicavit, *gloſſaſque* copioſiſſimas, atque eruditiſſimas adjecit. Venetiis apud Baretium de Baretiis 1592. in 4. Adjunctus eſt *Samuelis Rabbi* ad *Iſaac Rabbi tractatus*, alias notus, *contra* eoſdem *Judæorum errores.* Antonius Poſſevinus adjudicavit minus recte Vibaldo librum *Zeli contra Judæos* laudatum.

Deinde vulgari lingua dedit foras:

Scuola Catolica morale: triginta dialogis. Venetiis apud Georgium Valiſcum 1602. 8. quod opus, Neapoli tunc temporis degens, Stephano Centurioni dedicavit. Item:

Hiſtoria della Vita e miracoli di S. Agnello Abbate Padrone e difenſore di Neapoli. E ſecunda editione prodiit Neapoli 1627. 8. apud Dominicum Maccaranum. In his ſe appellat ipſe collegii Bononienſis ſodalem, magiſtrum, doctorem & canonicum Sancti Salvatoris, ut in epitaphio, quod habet ejus ſepulcrum in eccleſia S. Jacobi Hiſpanorum Neapolitanæ urbis, legitur, in Engenii *Neapoli ſacra*, pag. 537.

Æterna vita ut vivat
D. Martinus Alphonſus Vibaldus
Hiſpanus
Canonicus Regularis Congregationis
Divi Salvatoris
Et hujus eccleſiæ Pœnitentiarius
Obiit XV. Octobris
MDCV.

F. MARTINUS DE ALVIZ, Sorienſis,

ſis, ordinis Eremitarum S. Auguſtini ex ſodali Jeſuitarum, ſacræ theologiæ magiſter, Compluti in collegio ſtudia moderatus eſt, atque in celeberrima hujus oppidi academia veſpertina ex cathedra prius, indeque ex primaria, S. Thomam atque ejus doctrinam docuit. Supremæ Inquiſitionis conſultor fuit theologus, & ſupra memorati collegii præfectus, quod munus gerens obiit ſexagenario major ineunte anno MDCXXXIII. Vir omnium æqualium judicio in rebus theologicis famæ admodum celebris. Ex multis quæ prelo parata habuiſſe dicitur edidit tantum:

In Primam Partem S. Thomæ volumen unum. Compluti ut credimus.

D. MARTINUS DE ANAYA MALDONADO, domo ex oppido Reyna in Extremadura, religioſus ſacerdos ordinis S. Jacobi Hiſpalenſis cœnobii, ſcripſit ad amicum anonymum:

Diſcurſo ſobre el tratado que de los Santos de Sevilla y ſu dioceſis eſcribió el Padre Quintanadueñas. Barcinone, ſeu verius Hiſpali 1637. in 4. Scribere ſe jam tunc profeſſus fuit, folio hujus opuſculi 22. *Hiſtoriam* ſui *ordinis Sancti Jacobi*, cujus etiam ſecundum volumen laudat. Pars forſan hujus hiſtoria quædam eſt:

El Patron de Eſpaña Santiago el Mayor illuſtrado. Diſcurſo hiſtorial de ſu vida y muerte, y coſas memorables ſuyas y de los Eſpañoles. MS. penes marchionem Mondexarenſem, in cujus titulo auctor vocat ſeſe iterum præfectum domus Jacobitarum Hiſpalenſium.

MARTINUS ANDREAS, ex Aragoniæ regno, Sacræ Rotæ Romanæ judex præterito ſæculo, reliquit edendas:

Deciſiones ejuſdem Sacræ Rotæ a ſe confectas. Tum prius, tum anno 1635. Romæ.

D. MARTINUS DE ANGULO ET PULGAR, Bæticus, ſcripſit erudite:

Epiſtolas ſatisfactorias: unas a las objeciones, que puſo a los Poemas de D. Luis de Gongora Franciſco de Caſcales: otra a las propoſiciones que contra los miſmos poemas eſcrivió cierto ſugeto docto. Granatæ 1635. Confecit item ex verſibus, magni habiti a ſe poetæ, nuper laudati Ludovici a Gongora *Centonem* ingenioſiſſimum, qui editus fuit in 4. atque ejuſdem Gongoræ laudes continet.

MARTINUS ANTONIUS DELRIO, ex Antonio, Cantabro, Artzelariæ & Cleidaliæ toparcha, & Eliſabetha Lopez de Villanova anno MDLI. Antuerpiæ natus. Hiſpanis jure optimo annumeratur, quantumvis æque inter Belgas locum invenerit in Valerii Andreæ *Bibliotheca*, & Franciſci Sweertii *Athenis Belgicis*; laudatus inſuper ab Hermanno Langeveltio, qui ejus vitam, Auberto Miræo & Philippo Alegambe, qui elogia ſcripſerunt. In Hiſpania hic lauream juris Civilis ambivit, Salmanticæque fuit adeptus anno MDLXXIV. unde reverſus in Belgium ſuum juridicum egit militarium copiarum (Auditorem generalem vocant) atque fiſci Regii præfectum. Pinciæ quoque in Hiſpania, ſæcularibus honoribus vale dicto, ſacramentum dixit religioſæ vitæ in Jeſuitarum Sodalitate. In eadem Hiſpania demum ſacras literas docuit Salmanticæ, poſt alia alibi geſta ſcholæ munera, ubique laudabiliter & cum diſcipulorum magno numero. Vitæ reliqua discere poteris e laudatis ſupra Belgarum laudatoribus. Opera ejus breviter dabimus:

In C. Solini Polyhiſtorem Notæ, una cum brevibus ſcholiis in T. Livii Epitomen. Antuerpiæ apud Plantinum 1572. in 8. Quæ viginti annos tantum natus in publicum emiſſit.

In Claudiani Poetæ opera notæ & conjecturæ. Ibidem ſæpius in 16.

Adverſaria in L. Annæi Senecæ Tragœdias. Quibus adjunxit poſtea alterum tomum continentem: *Veterum Tragicorum fragmenta, Senecæ vitam & novum in Tragœdias commentarium.* Ibidem 1594. 4. Sine cujus commentariis (Barthius ait ad lib. *Theb.* VII. v. 537.) *nolim eas Tragœdias legi juventuti.* Qui auctor Martinum noſtrum *virum eruditiſſimum doctiſſimumque, ac multæ lectionis magnæque operæ ſcriptorem* ad lib. v. *Sylv. Statii* c. 11. v. 141. & ad lib. *Theb.* IV. v. 409. vocat.

Miſcellanea Scriptorum ad univerſum Jus civile. Pariſiis apud Sonnium in 4. & auctiora ſtudio Petri Broſſæi Lugduni 1606.

Repetitio L. Tranſigere C. De Tranſactionibus.

Exercitatio ad L. Contractus D. De Regulis Juris.

De Principiis Juris libri II. Aliaque in jure affecta habebat (ait Valerius Andreas) & prelo parata, ut in *Miſcellaneis* ipſe præfatur. Verum cum ſanctiore habitu ſanctius ſtudium adſumpſit, muſis tamen non omnino valere juſſis. Sequuta ſunt igitur ſacra & eccleſiaſtica opera hæc:

Diſquiſitionum Magicarum tomi III. Lovanii, Moguntiæ, & Lugduni ſæpius editi. Imputatum ſcio, ab eo qui *De Immunitate Cyriacorum* ſuppreſſo nomine proprio ſcripſit, Thomæ Maluendæ, Dominicano, viro cla-

clariſſimo, quod de auctore hujus operis *Diſquiſitionum* dixerit magica impugnare eum quidem, at referre tamen atque adeo docere, proindeque opus hoc ſupprimendum eſſe: id quod in *Additionibus* ad pag. 319. primæ editionis operis *De Antichriſto* Maluendam pronuntiatæ ait. Injuria quidem, nam hæc verba ſunt Maluendæ in hiſce *Additionibus* prædictæ paginæ editionis Romanæ, quæ prima eſt: *Adde innumeros, quos citatos invenies apud Nicolaum Serarium in cap. VIII. Tobiæ, Petrum Thyræum libris de Infeſtis, de Spirituum viſionibus, de Dœmoniacis &c. Martinum del Rio, qui tribus integris tomis Magicarum Diſquiſitionum curioſiſſime & uberrime de tota in univerſum Magia, ejuſque generibus poſt alios nuper diſſeruit.* Hæc Maluenda. De qua re monitum me profiteor ab induſtrio viro, magnæque lectionis, Annio Magliavechio, ſereniſſimi Principis, magnique Thuſciæ ducis. . . . Medicæi ab ſtudiorum communione.

In S. Orientii epiſcopi Illiberitani Commonitorium & S. Althelmi Ænigmata breves notæ. Antuerpiæ apud Trognæſium anno 1600. in 12.

Florida Mariana: de laudibus & virtutibus Deiparæ Virginis panegyrici XIII. Ibidem apud Plantinum.

Opus Marianum: nempe *Speculum Marianum, Speculum charitatis & patientiæ Jeſu & Mariæ, Polemica Mariana, & Florida Mariana*, nuper laudata. Simul edita Lugduni 1607. in 8.

Vinditiæ Areopagiticæ: contra Joſephum Scaligerum. Ibidem 1607. in 8.

Peniculus foriarum Elenchi Scaligeriani, ſub nomine *Liberii Sangæ*. 1609. in 12.

Commentarius in Cantica Canticorum. Ingolſtadii 1604. in folio, et alibi.

Commentarius literalis in Threnos Jeremiæ. Lugduni 1608. in 4.

Pharus Sacræ Sapientiæ, ſive commentaria literaria in Geneſim. Ibidem in 4.

Adagialia ſacra e Veteri Teſtamento: duobus voluminibus. Ibidem 1612. in 4.

De Difficilioribus & utilioribus S. Scripturæ locis tomi III. inediti hactenus.

Sub nomine anagrammatico *Rolandi Mirtæi Onatini* publicavit:

Commentarium rerum in Belgio geſtarum a Petro Henriquez comite Fontano. Madriti 1610. & Lovanii 1611. in 4.

Obiit calculi doloribus oppreſſus Lovanii, cum recens ab Hiſpania rediiſſet, XIX. Octobris anni MDCVIII. ætatis ſuæ LVIII.

D. MARTINUS DE ARAGON, comes de Ribagorza & dux de Villahermoſa, celebratur ab Aragonenſibus ſcriptoribus ob neſcio quid dialogice elucubratum *De Medallas*, ſive de numiſmatibus antiquis. Videndi Franciſcus Andreas de Uſtarroz, & D. Franciſcus de Urrea, chronographi regni Aragoniæ, in opuſculo inſcripto *Diſeño de la Bibliotheca* &c. et D. Vincentius Joannes Laſtanoſa *en los Dialogos de las Medallas*, pag. 88.

MARTINUS ARIÑO, continuavit Petri Mexiæ Hiſpalenſis notiſſimam omnibus nationibus *Variæ lectionis ſilvam*, ſcribens:

La Quinta y Sexta Parte de la Silva de varia leccion. Cæſarauguſtæ anno 1559. in 8. Nomen auctoris continent initiales literæ cujuſdam epigrammatis, quod in principio libri conſpicitur.

MARTINUS DE ARLES ET ANDOSILLA, canonicus & archidiaconus vallis de Aivar in eccleſia Pampilonenſi regni Navarræ, quomodo ſe appellat in eo opere, quod publici juris fecit a Navarro Azpilcueta laudatum cap. VI. *De Horis Canonicis*, n. 45.

De Superſtitionibus contra maleficia & ſortilegia, quæ hodie vigent in Orbe terrarum. Pariſiis 1517. in 16. Recoctum Venetiis 1584. Joannes Trullus, celebrans ſui ordinis Canonicorum Regularium claros viros, hunc inter alios (nam Pampilonenſis eccleſia Regularis eſt) lib. I. cap. VI. *ſacræ paginæ interpretem, ſeu profeſſorem eximium* (in qua ſchola non dicit) opuſque hoc ejus *eruditum* appellat.

MARTINUS DE ARREDONDO, ſcripſit, cum veterinarius eſſet:

Albeiteria. Matriti 1658.

F. MARTINUS AB ASSUMPTIONE DEIPARÆ VIRGINIS, ordinis Excalceatorum Sanctiſſimæ Trinitatis generalis miniſter, ſcripſit:

Alteza del Alma por la oracion.

D. MARTINUS AUGUSTINUS, Antonii, archiepiſcopi Tarraconenſis, clariſſimi viri, ex fratrene aliunde mihi incertum, nepos, ſcripſit, quod & domi ejus educatus fuiſſet:

Hiſtoria de D. Antonio Auguſtin Arzobiſpo de Tarragona: cujus, dum viveret auctor, meminit Vincentius Blaſcus Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica regni Aragoniæ.* Inedita hæc remanſit ejus morte, ut Joannes Franciſcus Andreas Uſtarrozius alicubi refert.

MAR-

MARTINUS DE AZPILCUETA, clariſſimus Navarræi nominis (unde NAVARRUS vulgo denominatus), Canonicæque totius doctrinæ lumen fulgentiſſimum, Varaſoayn, hujus regni oppido haud longe a Pampelone diſſito, natales referebat acceptos, originem vero duabus familiis nobilibus, de Azpilcueta ſcilicet paternæ (ad quam pertinuiſſe S. Franciſcum Xaverium ex Azpilcuetæ ipſius *Miſcellaneo ultimo de oratione* compertum habemus), ac de Jaureguizar (quod palatium vetus ſonat) alias Baſtan, maternæ, quæ in Pyrineis montibus palatia ut vocant, ſive domicilia ſua pridem fixerunt. Guipuſcoæ conterminæ provinciæ civis, & Jeſuitarum pater, Ignatius ſorte naſcendi fere æqualis fuit inclytæ huic Navarræ proli. Quam quidem anno MCDXCIII. hoc regnum protulit, Caſtella autem Nova (ut verbis ejuſdem fere utar) educavit, Gallia virum fecit, Caſtella Vetus Salmanticæ sublimi loco poſuit, Luſitania ornavit decoravitque, ac tandem Roma ſummis, quos privata fortuna capit, honoribus vivum auxit, ejuſdemque diem ſuum obeuntis cum magnificentiſſima pompa funus duxit. Beneficio enim longiſſimæ ætatis hoc adeptus eſt, ut variis locis diſceret, variis doceret, ſummis quibuſque viris ſæculi ſuperioris æqualis viveret, pluresque olim diſcipulos, in faſtigio ſummarum quarumque dignitatum poſitos, ſibi obnoxios fautores & laudatores haberet. Annis adhuc tener initiavit ſe Canonicorum Regularium inſtituto in monaſterio Roncivallis, peculiaris cujuſdam ſectæ, cujus cruceum quoddam inſigne, ac religioſum habitum nunquam dimiſit, & aliquando Villaris præceptoriam, ſive commendam, quæ prope Villagra Legionenſis diœceſis oppidum eſt, obtinuit, ut ipſe refert *De Reditibus Eccleſiaſticis* diſſerens, quæſtione III. monito XX. Primum Compluti liberalibus artibus, philoſophia naturali & morali, prætereaque documentis Magiſtri Sententiarum theologicis inſtructus, ad mercatum doctrinæ juris in Galliam se contulit, ſive, quod magis credimus, Hiſpaniam non ſponte reliquit, una cum Joanne Labretano, Navarræ paulo ante Rege, quem auctoritate Apoſtolica Ferdinandus Hiſpaniæ Rex Catholicus cenſuris innodatum regno dejecerat. Ejus quippe ſequuti ſunt partes ſanguinis Regii proceres, Petrus de Navarra, ejuſdem regni mareſchallus, Franciſcuſque ejus frater, cui quidem Martinus noſter (ut ipſe de ſe alicubi ait) cum comes, tum doctor, quatuordecim integris annis ab eo tempore adhæſit, intereaque tam ei quam fratri prudentibus & gravibus perſuaſit officiis ut, Galliæ renuntiantes ac perditæ Labretani cauſæ, in patriam, Cæſariſque Caroli ditionem & gratiam (ſucceſſerat hic Ferdinando avo) redirent. Franciſcus de Navarra is eſt quem Civitatenſem, deindeque Pacenſem, deſtinavit præſulem idem Carolus, Valentinumque tandem Philippus filius ob ejus merita, tertiuſque a ſexageſimo ſupra ſeſquimilleſimum annus e vivis abſtulit. Ergo Toloſæ Tectoſagum & Carduci (nunc Cahors) ſacros canones Navarrus docuit, meminitque ipſe in *Epiſtola* ad ducem Alburquerquenſem *apologetica*, quo ſæpius nobis infra recurrendum eſt utpote vitæ ejus ſummarium, anno circiter MDXX. habuiſſe repetitionem, ut ſcholaſtico appellant verbo, ſeu diſſertationem ſe Toloſæ, quam vocat pacificam, hoc ſcilicet in ea uſus argumento & ſcopo, neminem, eo quod civis aut extraneus ſit, ejuſdemve aut alterius gentis, ſed tantum eo quod virtutem amet aut averſetur, debere eſſe, aut minus, amore a ceteris proſequendum. Porro Franciſcum a Navarra, perpetuum ſibi, ut annotavimus, patronum, Carolo Cæſari reconciliatum, Hiſpaniæque reſtitutum, ipſe poſt biennium ſequutus eſt, Gallia relicta; Salmanticæque iterum eidem ſe conjunxit, cœpitque ſtatim ab ingreſſu ſuo in hanc ſcholam raræ cujuſdam virtutis exiſtimatione imbuere omnium mentes, & gigantæis paſſibus ad principatum Canonicæ doctrinæ conſequendum eniti. Ac re vera is nihil quod arrogantiæ nomine vituperari debeat uſurpavit cum diceret: æque ut ex Galliarum Pariſienſi gymnaſio Joannes Martinus Siliceus & alii liberalibus artibus atque utrique philoſophiæ incrementa magna, theologiæque Franciſcus a Victoria, Dominicanus, formam & germanos veluti vultus adduxerunt, e Toloſana ſe in Salmanticenſem academiam vere ſolidam ac perutilem juris Pontificii ſapientiam invexiſſe. Vir enim, ad pietatem non minus quam ad ſtudia cogitationes omnes ſuas dirigens, eo toto propendit ſemper animo ut pro ea doctrina, quæ ad forum, quod vocant externum, & politiam eccleſiaſticam pertinet, totaque academia tunc temporis regnans per omnia ubique pulpita perſonabat, eam ſacrorum Canonum doctrinam aſſereret, familiaremque diſcipulis redderet inculcando & explanando, quæ de ſpirituali negotio atque animæ foro & ſalute diſquirit. Quod quidem ſtrenue ac pervicaciter magis, & cum ſingulari ejus ſcholæ plauſu atque auditorum concurſu, exequutus eſt e Decretorum atque inde ex primaria cathedra juris Pontificii, quæ ſuffragatorum ac totius gymnaſii conſenſu altera poſt alteram ei obvenerant. Fama eſt, neſcio an ex vero, & in collegio Sancti Salvatoris, quod Ovetenſe audit, ejuſdem

dem universitatis ab antiquioribus per manus accepta (uti Ægidius Gundisalvi Davila refert in *Salmantinæ Ecclesiæ Theatro*), sodalem hujus inclytæ domus Azpilcuetam fuisse. Meminit ipse in *Relectione cap. Vovit, de Judiciis* notabili III. illatione XXVII. solemnis cujusdam concertationis anno MDXXVIII. a se ibidem habitæ, de potestate Regia jure naturali in universitate residente, ex præscripta nuper academicis professoribus lege a D. Petro Pacieco, visitatore ac reformatore, qui Giennensis episcopus & S. R. E. cardinalis, cum scripto hæc is consignaret, assumptus jam fuerat, argumentorum tela in propugnatorem vibrantibus altero & altero ejus sæculi ornamento, maximæque dignitatis ac famæ viris, D. Francisco de Bobadilla & Mendoza, ejusdem scholæ tunc præfecto, sive ut vocant, magistro, qui ex Caurienſi antistite inter purpuratos & is fulgere patres, & D. Didaco de Alava, professore tunc Canonici juris, qui & Asturicensis & Abulensis præsul sequentibus annis cooptari promeruit. Jam vero ibi quatuordecim annos docens nil aliud meditabatur quam absoluto vicennio a prælectionibus absolvi, emeritaque mercede exhibitus domi studiis vacare; cum circa annum proxime memoratum opus habuit importunissimo huic scholæ tempore eam relinquere, & Salmantinam primæ horæ cathedram cum Conimbricensi ejusdem professionis & ordinis commutare. Nempe Joannes III. Portugalliæ Rex, stabiliendæ suæ huic novæ academiæ efficacissimis apud Carolum Cæsarem, sororis Isabellæ Augustæ interventu, officiis id pervicerat, eo ut Navarrus transferret se communis Hispaniæ magister, studiique sui absque ulla controversia princeps, majori quidem honorario quam sive in Hispaniis, sive in Galliis alicui hactenus professori obtigerat remunerandus. Quomodo hanc suam transmigrationem ipse excusat in *Repet. ad cap. Inter verba XI. quæst. III.* præfatione ad *Commentaria in septem de Pœnitentia distinctiones*, & in *Apologetica*, quam sæpius ad partes adducimus in sui defensionem *epistola*. Sedecim ibi integris annis continuavit adhuc professionis munus, usque dum ad emeritorum partam tot vigiliis quietem schola dimissus, in Castellam, & aliquando in patriam rediit, neptibus ex fratribus præmortuis prospecturus, ibique, & in Castellæ curia duodecim aliis annis mansit, opera & consiliis, ut ipse in *Apologia* ait, publicæ rei deserviens. Meruit & in Castella, dum hic habitaret, serenissimorum Joannæ, Portugalliæ Principis viduæ, ejusque ex Maria Imperatrice sorore nepotum, Bohemiæ Principum, confessionibus sacramentalibus aures præbere. Tandem cum Portugalliam denuo cogitaret, forsan conscientia tactus beneficiorum sibi a Catharina Regina olim collatorum, aut quod ejus regni pecuniis sese exhibens opimos consilii ac doctrinæ fructus alibi reddere, si non iniquum, saltem ingratum existimabat, novæ cujusdam curæ munus, idque gravissimum, subire jussus fuit a Rege Philippo, qui quidem talium rerum providentissimus vix alium a nostro credidit maximi ponderis negotio præfici oportere. Tactum scilicet veluti de religionis cœlo culmen Hispanæ ecclesiæ, Bartholomæus de Carranza & Miranda, archiepiscopus Toletanus, dicere causam eo tempore debuit coram generali Hispaniarum inquisitore. Desiderabatur æqualis causæ ac reo patronus, nec alii fas erat summæ dignitatis virum quam summæ existimationis & doctrinæ singularis viro defendendum committere. Pinciæ hunc prius, deinde Romæ, quo Miranda se Summi Pontificis contulerat jussu, magna patrocinatus est industria. Qua in Urbe positus, gentium olim, nunc sacrorum domina, nil videtur ultra cogitasse, quam sede hic fixa sibi commorandi, studiorum fructus concipere novos, aut saltem renovatos & maturiores vulgo literatorum communicare. Scripserat enim, dum inter nos versatur, plura Hispane, quæ ad exteras nationes, cum utilitate earum non mediocri aut contemnenda, transferri posse nec ipse ignorabat, nec sibi, quominus aliis, in labore isto interpretandi locupletandique vetera sua commentaria proficeret imperare poterat. Præsentia autem viri, jam satis olim curiæ Romanæ ex fama noti, adeo existimationem ejus auctam fuisse ut nemini privatos inter constituto major & illustrior contingere posset argumenta hæc ostendunt. Pius V. Papa excepit eum benevole advenientem, jussitque ut Francisco Alciato, cardinali propœnitentiario, assisteret. Gregorius XIII. (si Ægidio Gundisalvo Davila, D. Petri Dezæ cardinalis per id fere tempus familiari, chronographo deinde Regio, fidem habemus referenti) cum comitatu aliquot cardinalium in propria ejus domo adiit ac salvere jussit. Quod libens eo referre velim quo Janus Nicius Erythræus in Navarri imagine, *Pinacothecæ* suæ primo volumini appensa, nos docuit, Pontificem hunc tantum homini honorem habuisse ut, cum per Urbem iter agens ante ejus ædes obequitaret (quod semper, decrepitus licet, fecit), continuo juberet evocare eum foras, & integram fere horam in via detineret. Pari eum purpurati patres ubique honore ac eximia reverentia omnes prosequebantur. Inter alios laudatus nuper D. Petrus Deza, ejus olim

di-

diſcipulus, iiſdem, ac ſi unus eſſet ex collegio cardinalium, officiis, teſte eodem Davila, excipiebat domi, alloquebatur, ac recedentem deducebat. Miram rem verbis Joannis Nicii Erythræi, qui Joannes Victorius de Roſſi proprio erat nomine, civis Romani magnæ eloquentiæ nec vulgaris doctrinæ, qui puer novit ſenem, referemus: quemadmodum olim Roſcius, nobilis hiſtrio, aſſequutus fuerat ut in quo quiſque artificio excelleret is in ſuo genere Roſcius diceretur, ita Navarrum, converſis in ſe hominum ſtudiis, peperiſſe ut ex ſuo nomine, non jam hominis ſed honoris vocabulo, quicumque in aliqua facultate excelleret Navarrus appellaretur. Obvenit ergo ei Romæ quam ſublime potuit honoris culmen, non minus e probatiſſimis & homine Chriſtiano & ſacerdote dignis moribus, quam e ſapientiæ ac vere maſculæ & fructuoſæ eruditionis commendatione. Plane etenim ſicut hujus poſterioris meriti nomine domus ejus (quod iterum verbis Erythræi dixerim), non unius modo civitatis, ſed totius orbis terrarum, oraculum habebatur, quo omnes confugerent, unde in ſuis rebus dubiis reſponſum referrent, quodque dictum ab eo eſſet non aliunde quam ex Apollinis ore veluti prolatum acciperent: ita virtutum laude id conſequutus fuit, ut qui doctiſſimus idem & graviſſimus & innocentiſſimus haberetur. Singulari animi manſuetudine ac lenitate omnibus conſilii ſui indigentibus præſto fuit dum Romæ vixit, atque id quidem nulla accepta mercede, quam nec expetivit, nec oblatam accepit. Quotidie ſacrum celebrabat, fundendiſque ad Deum precibus, præter ſtatas divini officii horas, vacabat; jejunia ritus eccleſiaſtici vel nonagenarius numquam ſibi indulſit; carnem perpetuo ſervavit ab omni fœditatis labe immunem: qua vitæ parſimonia & caſtitate adeptus non modo eſt ut vegetum ſe, ac ſtudiis habilem, ad ultimam uſque ſenectutem præſtaret, ſed & quod unde egenorum ſubveniret neceſſitatibus, quam miſericordiæ virtutem mire ſemper excoluit, ad manum haberet. Vehebatur ille per Urbem ſeniore mula ut viribus jam deficientibus parceret, quæ quidem, ſeſſoris tanquam conſcia largitatis & moris, ad obvium quemque in via pauperem conſiſtebat, donec miſericordiæ officium dominus exequeretur. Quod æque pium ac feſtivum e Jacobi Philippi Thomaſini elogio noſtri libenter huc tranſmiſimus. Id autem maxime oſtendit egregia eum fuiſſe animi moderatione, atque honorum, qui quovis etiam ſervilium obſequiorum pretio ambiri & comparari ſolent, contemptu, quod ad excipienda quævis reipublicæ tam eccleſiaſticæ quam ſæcularis munera ubique fuit inexorabilis. Priuſquam enim Salmanticæ olim ad cathedras majores & dignioris ordinis aſcenderet ad ſenatorium locum invitatus curiæ regni ſui Navarrenſis, quæ Pampelone eſt, ſimulque ad hujus eccleſiæ canonicum ſacerdotium, academicam profeſſionem ſtudiaque forenſibus negotiis prætulit; quemadmodum & poſtquam Conimbricæ magiſter eſſe deſiit, & in Caſtellam reverſus fuit, bona Regis Philippi II. gratia, inter patres allegi recuſavit, qui rerum hujus regni univerſalem curam gerunt, necnon & in ſummum Sanctæ Inquiſitionis ſenatum aſſumi. Eo enim dirigebat eo tempore animi ſui omnem curam, ut in ſeceſſu quodam, Joanni & Catharinæ uxori, Portugalliæ Regibus, ut idem alicubi ait, noto, cum pangendis commentariis, tum ampliandis & expoliendis, quæ olim panxiſſet, vacans, emeritis jam annis proprio arbitrio frueretur. Quæ eadem ſtudiorum caritas, cum in Luſitania eſſet, Regibus nuper laudatis cariſſimus, eum vetuit ne ad epiſcopales infulas in eo regno gerendas, quod iis in voto erat, ſe deſtinari permitteret. Hunc tandem virum, meritis ac repudiatis quam geſtis honoribus potiorem atque illuſtriorem, in longæva ætate mors oppreſſit, dum annum ageret nonageſimum quartum, non centenario majorem, quod Jacobo Menochio *Præſumptionum* lib. III. cap. I. & Guidoni Pancirolo lib. *De claris Legum Interpretibus* III. & quod magis eſt Thomæ Correæ in oratione ipſo die funeris, ut infra videbimus, dicta excidit. Demortui funus ducere Sixtus V. Pontifex juſſit religioſorum & quorumcumque ſacerdotum cunctos ordines, Sacræ Rotæ auditores, prælatoſque cujuſcumque generis omnes, quod Romæ tunc præſens Davila refert. Id ea pompa proceſſit a radice collis Hortulorum ſeu Pincii, ubi, ex quo Romam venit, habitaverat, ad ædem S. Antonii nationis Luſitanæ; in cujus templi medio poſitum cadaver, circumſtantium male frenato ardore, eam expertus fuit in veſtibus, quæ ſanctitate viris quibuſque probatiſſimis inter ſolemnia funeris injuria, ſed a pietate veniens, niſi cuſtodibus arceatur, inferri plerumque conſuevit. Ad latus ejuſdem templi viſitur nunc Navarri imago, pectore tenus formata, quæ rude quidem habitaculum pulcherrimæ animæ ad vivum reddit. Invenuſto quippe ore fuit, naſo aquilino, hoc eſt, in medio prominente, in ima parte depreſſo, ſic macilentus & gracilis ut potius quam hominem ſpirantis hominis imaginem referre videretur. Adjunxerunt ſepulcro exequutores teſtamenti hunc titulum:

D.

D. O. M.
MARTINUS AB AZPILCUETA
NAVARRUS H. S. E.
DIVINI HUMANIQ. JURIS CONSULTISS.
QUI SALMANTICÆ PRIMUM
DEINDE CONIMBRICÆ FAVENTIBUS
PORTUGALLIÆ REGIBUS JUS
PONTIF. DOCUIT
ROMAM PROFECTUS PIO QUINTO
GREGOR. XIII. SIXTO V. PP. MM.
CARUS
OMNIBUS NATIONIBUS GRATUS
HUIC XENODOCHIO BENEFICUS
OBIIT XI. KAL. JUL. CIↃ. IↃ. XXCVI.
ÆTATIS ANNO XCIV. M. VI. D. VIII.
MULTIS DOCTRINÆ SUÆ
PERVULGATIS MONUMENTIS.
MARTINUS ZURIA AVUNCULO
BENEMERENTI
POS.

Marmore ſub gelido Navarri arentia membra
Stant clauſa, in cineres non abitura leves;
Aſt animus puris purus ſeſe intulit aſtris,
Cujus perpetuo fama ſuperſtes erit.
Ille quidem dignus cujus non ſtamina Clotho
Solveret, eſt vitæ quo duce aperta via.
Ut tamen in terris æquavit Neſtoris annos
Sic illi in cœlo ſtet ſine fine quies.

Navarri certe laudibus plena ſunt æqualium atque eo inferiorum commentaria, quoties mentio ejus incidere ſolet, nec enim jejune adductus in rem dimittitur. Magno viro Andreæ Reſendio *doctorum Conimbricenſium facile & ſine controverſia princeps* jure fuit viſus; quemadmodum & *doctorum juris Canonici ſua ætate facile princeps* Emanueli Coſtæ, qui præceptorem eum habuit in Luſitania. *Eruditione vir inſignis, ſemperque in ſcholis verſatus, & omnes ſui temporis canoniſtas excedens* a D. Franciſco Sarmiento audiit, quamtumvis antagoniſta, ut mox dicetur. Teſtimonium item ejus in moralibus magni habendum, cum ſolvit culpa conſcientias, eo quod homo fuerit eximiæ ſanctitatis & doctrinæ, & non timoratæ modo ſed & ſcrupuloſæ conſcientiæ, cum Rodericus Arriaga in tract. *De Legibus* diſp. XXII. ſectione I. num. II. tum ex eo Joſephus Giballinus *De univ. rer. humanar. negotiatione*, parte I. lib. II. cap. II. art. X. num. 5. docent. Laudatores alios collegit Petrus Cenedus in *Collectaneo* XII. partis II. *Collectaneorum Juris Canonici.* Vitam autem ejus & res geſtas Simon Magnus Ramlotæus, Belga, Leodii ad S. Petrum canonicus, ejus olim familiaris, una cum ejuſdem Navarri *Manuali*, Romæ apud Victorium Elianum 1575. in 4. & Coloniæ edidit, eo adhuc ſuperſtite, qui tamen (teſtimonio Valerii Andreæ in *Bibliotheca Belgica*) ſibi eam diſplicuiſſe ad Simonem ſcripſit. Idcirco ea præferenda eſt quam Julius Roscius Hortinus, homo eloquens, præfixit editioni primæ Romanæ omnium ejus operum, a Michaele Azpilcueta, qui neſcio quo ex latere nepos eidem fuit, an. MDXC. hoc eſt, poſt ejus obitum ſexto, ex officina Jacobi Tornerii procuratæ. Rei enim Romæ intentus, ubi propinqui tunc manebant defuncti, falſa ab iis incertave haurire, aut iiſdem intrudere, vix potuit. Præter hos eximii viri laudes panegyrico ſtilo dixit parentali ipſo die III. kal. Jul. MDXXCVI. in S. Antonii æde ſacra, Thomas Correa, Luſitanus, celeber eo tempore in gymnaſio Romano eloquentiæ ac rhetoricæ artis profeſſor, quæ oratio eodem anno fuit, quo habita, Jacobi Tornerii typis publicata. Eleganter quoque viri famam poſteritati elogiis ſuis commendaverunt, Latine quidem, hi quorum ſuperius meminimus, Joannes Philippus Thomaſinus in *Virorum illuſtrium elogiis*, & Janus Nicius Ærythræus in *Pinacotheca*, Guidoque Pancirolus lib. IV. *De claris Legum Interpretibus*, atque item Aubertus Miræus in fine prioris partis *Bibliothecæ Eccleſiaſticæ*, & Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro.* Italice Hieronymus Ghilinus in *Theatro literatorum hominum.* Hiſpanice Alphonſus Villegas in tertio volumine *Floris Sanctorum*; ac Luſitane demum Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, die VI. Junii. Quidquid vero de ſe ac rebus ſuis modeſte potuit Navarrus ipſe docere alios, id ex ea epiſtola, duci de Alburquerque directa, petendum eſt, qua is pro defenſione ſui nominis adverſus malevolorum quaſdam impoſturas copioſe ac luculenter agit; multaque in librorum præfationibus, quos ſtatim annotamus, huc pertinentia deprehendi poſſunt. Opera ejus hæc typis edita ſunt, auctoris ſui veræ imagines, quas poſteritas omnis nunquam non reverebitur. Editionem Romanam ante oculos habemus, paulo ante laudatam, Jacobi Tornerii anni 1590. quæ quidem tribus tomis conſtat præter *Conſilia* ſeorſim publicata; quibuſcum confecit deinde Venetam ſuam quinque voluminum Joannes Gnerilius anno 1602. additis nonnullis operibus, nondum editis. Primum volumen Romanum continet:

Manuale ſive Enchiridion Confeſſariorum & Pœnitentium: in quem librum quidquid ſcivit, aut alibi ſcripſit, ſe conjeciſſe Navarrus ipſe Julio Roſcio Hortino, qui vitam ejus ſcripſit, affirmavit. Hoc opus primum vernacula Hiſpaniæ lingua ſcriptum, & *Manual de confeſſores y penitentes* inſcriptum, prodiit Salmanticæ ex officina Andreæ de Portonariis 1557. in 4. itemque *Addiciones*

al Manual una cum *De Uſuras y Simonia*, Pinciæ anno 1569. Convertit poſtea ipſe auctor in ſermonem Latinum, quo quidem loquens excuſum ſæpius fuit, & inter alias editiones notæ nobis ſunt Antuerpienſis Plantini Romana anni 1588. Colonienſis Arnoldi Mylii 1600. in 8. Polivit aliquanto ſtilum atque additionibus illuſtravit Simon Magnus Ramlotæus, Leodienſis eccleſiæ S. Petri canonicus, ediditque Pariſiis apud Rovillium 1587. in 8. *Additionibus* quibuſdam auxit Franciſcus de Seſe, juriſconſultus, Venetiiſque foras dedit 1573. in 4. Wirtzburgi 1586. in 8. Andreas item Victorellus, presbyter Baſſanenſis, *notas & appendices* addidit, cardinali Burgheſio nuncupatas. Venetiis apud Marcum Guarinum in 4. *Manualis compendium* reliquit inter inedita Franciſcus Panigarola, ordinis Minorum, Waddingo teſte. At quidem aliud fecit Petrus Alagona, Societatis Jeſu, quod non ſemel Romæ & alibi emiſit Latinum, ſed poſtea ipſum fuit Italice converſum & publicatum, teſte Poſſevino.

Manuale de Confeſſori, una cum quinque commentariis ejuſdem auctoris noſtri, *De Cambiis*: *De Uſuris*: *De Simonia*: *De Defenſione proximi*: *De Furto notabili*, & quæſtione quadam *de Irregularitate*, ex interpretatione Italica Nicolai Guglinifi, Minoritæ, non ſine aliquali opera Franciſci Tarviſini, alias Turco (cujus meminit Hieronymus Rubeus in *Hist. Raven.* lib. x. ad annum 1564.), Carmelitæ, Venetiis prodiit apud Giolittum 1574.

De Horis Canonicis & oratione: olim Hiſpane. Cæſarauguſtæ 1560. in 8. Conimbricæque apud Joannem de Barreda 1561. in 8. deinde Latine. Lugduni 1580. Romæ 1586. Adjunguntur huic tractatui:

Miſcellanea centum de oratione, præſertim de Pſalterio & Roſario Virginis Matris Mariæ, & de inſtitutione recta oratorum, & actis quibuſdam eorum, & de pertinentibus ad illa.

Secundum volumen continet:

Commentarium brevem *de ſilentio in divinis officiis, præſertim in choro ſervando*: ad cap. *In loco benedictionis* v. quæſt. IV. ex *Manuali* fere collectum.

Commentarium in cap. Inter verba XI. quæſt. III. in quo de gloria, honore, laude ac bona fama, deque ingloria, vituperio, infamia & detractione &c. *tractatur*. Prodierat primum vernacule cum hac nuncupatione: *Comentario en romance a manera de Repeticion Latina y Eſcolaſtica de Juriſtas ſobre el capitulo inter verba XI. quæſt. III.* Conimbricæ apud Joannem Barreiro 1544. in folio. Pinciæque iterum 1572. Latinitate hunc poſtea donavit auctor, atque prodire fecit Romæ 1584. in 4.

De Regularibus commentarios tres; ſuper cap. Scilicet, cap. Non dicatis, cap. Cui portio XII. quæſt. I. cap. Nullam XVIII. quæſt. II. cap. Statuimus XIX. quæſt. III. Romæ 1576. 4. Recognitos poſtea ab auctore ipſo.

De Alienatione rerum Eccleſiaſticarum, ac de ſpoliis Clericorum commentarium, in principium & gloſſ. Summæ XII. quæſt. II. De Spoliis Clericorum, ſuper cap. Non liceat Papæ, eadem cauſa & quæſtione. Romæ 1573. in 8. Recognovit idem poſtea & locupletavit.

Commentarium reſolutivum de Uſuris, in cap. Si fœneraveris XIV. quæſt. III. Scriptum olim Hiſpane, converſum inde ab auctore in Latinum. Vernaculus editus fuit una cum *Additionibus ad Manuale* Pinciæ 1569. Latinus vero Romæ 1585. in 4. & Antuerpiæ 1600. in 8.

De Reditibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, quo docetur, quibus uſibus ſint impendendi, & quibus perſonis dandi aut relinquendi: ſuper cap. Quoniam quidquid XVI. quæſt. I. ſive ut primum prodiit *De reditibus Eccleſiaſticis* inſcriptum Romæ 1568. & 1574. ad Pium V. Pontificem Maximum directum. Vernaculus & is commentarius fuit ab auctore conceptus, ac Philippo II. Regi dicatus, cum hoc titulo, *Tratado de las rentas de los beneficios eccleſiaſticos para ſaber en que ſe han de gaſtar.* Pinciæ 1566. Scopus hujus operis hic eſt, ut doceat eccleſiaſticos viros, non ex præſcripto miſericordiæ, ſed ex lege ac præcepto juſtitiæ, ad id obſtrictos eſſe ut bona eccleſiaſtica in pauperum ſuſtentationem, exceptis tantum ſibi pro ſtatu ſuo neceſſariis, erogent. Cui cum oppoſuiſſet V. C. D. Franciſcus Sarmiento, Rotæ ut appellant per id tempus judex, librum ſuum *De Reditibus Eccleſiaſticis*, Pio eidem Pontifici nuncupatum, arctam illam noſtri viam eccleſiaſticis monſtratam, aſperitatis ac nimii rigoris plenam eſſe in eo perſuadere contendens, defendit ſeſe Navarrus, inſcripto eidem illi Papæ:

Apologetico pro libro ſuo de Reditibus Eccleſiaſticis. Romæ ut credimus 1570. ſive 1571. & Antuerpiæ 1574. Ex quo utroque opere poſtea formavit commentarium iſtum, quem primo loco laudavimus, edituſque fuit in Romana editione, quam ſequimur, & forte prius anno 1585. in 4. Adjunguntur eidem commentario epiſtolæ duæ magnorum virorum, calculis ſuis Navarri ſententiam approbantium, Franciſci nempe Turriani, Societatis Jeſu, ad Gundiſalvum Herrera, Laodicenſem epiſcopum, & Achillis Statii, Luſitani, ad eumdem Navarrum directæ, una cum reſponſione ejuſdem.

Commentarium in cap. Humanæ aures XXII. quæſt. v. de veritate reſponſi partim verbo expreſſo, partim mente concepto, redditi: ad Gregorium XIII. Pont. Max.

De Finibus humanorum actuum commentarium, in cap. Cum miniſter XXIII. quæſt. v. Lugduni 1573. in 8. Romæ 1585. in 4. Cujus argumenti occaſione, quia ob multiplicem bonum finem deſiderare famam & bonum nomen poſſumus, adjunxit huic tractatui:

Epiſtolam Apologeticam ad Illuſtriſſimum Excellentiſſimumque Dom. D. Gabrielem a Cueva, Ducem Alburquerquenſem, Gubernatoremque Mediolani: pro ſe adverſus illos, qui falſo contendebant atque connixi ſunt probare Romæ infenſum ſibi eſſe Philippum Regem II. ſynopſim, uti jam monuimus, vitæ ipſius rerumque ab eo geſtarum luculentiſſimam.

Commentaria in ſeptem Diſtinctiones de Pœnitentia. Ediderat olim Conimbricæ anno 1542. in tres diſtinctiones, quintam nempe, ſextam, & ſeptimam, deinde Matriti cum additionibus 1566. tandem Lugduni 1569. Quibus tribus diſtinctionibus adjunxit poſtea quatuor alias a ſe illuſtratas.

Commentarium de Anno Jobelæo & Indulgentiis omnibus: in §. *In Levitico* cap. *Si quis aliquando de Pœnitentia* diſt. 1. &c. Conimbricæ anno 1550. auctiorem deinde Romæ 1576. in 4. Mediolani 1579. in 8.

Tertium continet:

Relectionem in cap. Si quando. De reſcriptis. Simulque alteram:

In cap. Cum contingat, eodem tit. Condiderat olim has Conimbricæ, recognovit atque edidit Romæ 1575. Prodierunt quoque typis Matritenſibus 1595. in folio.

Commentarium in Rub. de Judiciis. Atque item:

Relectionem cap. Novit, ejuſdem tit. *de Judiciis*, recitatam olim Conimbricæ in pleno academiæ totius congreſſu an. MDXLVIII. Romæ, Lugdunique 1576. Romæ iterum 1585.

Relectionem cap. Accepta, de Reſtit. ſpoliatorum. Pronuntiata fuit item Conimbricæ anno MDXLVIII. Romæ autem recognita anno MDLXXXV.

Relectionem cap. Ita quorundam. De Judæis, in qua de rebus ad Sarracenos deferri prohibitis & cenſuris ob id latis. Conimbricæ 1550. in 8.

Commentarium de datis & promiſſis pro juſtitia vel gratia obtinendis; in Extrav. Ab ipſo. Greg. XIII. P. M. qua innovatur Extrav. Bonifacii VIII. ea de re olim edita. Romæ anno 1576. in 4. Poſt Romanam hanc editionem prodiit Veneta Joannis Guerilii anno 1602. quæ nonnulla adjunxit opuſcula, ſcilicet, tomo ſeu volumine primo:

De Cambiis.

De Simonia mentali.

De Furto notabili.

De Neceſſitate defendendi proximum ab injuria.

De Homicidio caſuali.

Secundo hæc:

Comment. in cap. Inter verba XI. quæſt. III. locupletiorem quam prius.

De Incompatibilitate beneficiorum.

Tertio:

De Eleemoſyna.

De Lege pœnali.

Præter hæc tria volumina, tam Romana quam Veneta editio continent:

Conſiliorum ſeu Reſponſorum lib. v. juxta ordinem Decretalium diſpoſitos, duobus voluminibus in 4. Lugduni 1591. & Romæ 1602. Horum *Summam* dediſſe Gregorium Sairum Venetiis anno 1601. lego.

Compendium horum *omnium Navarri operum* elaboravit Jacobus Caſtellanus, Tarviſinus, ſacræ theologiæ doctor, Venetiiſque edidit 1598. 4. apud Robertum Mejettum, iterumque 1602. tertiumque apud Somaſchum 1605. quod emendatum, declaratumque, & variis adjectionibus auctum fuiſſe a Petro Antonio de Lazzaro, Papienſi, philoſopho ac theologo, docuit nos in *Advocatorum Sacri Conſiſtorii Syllabo* diligens atque eruditus vir, Carolus Cartharius, eorumdem advocatorum decanus, pag. 166.

D. MARTINUS DEL BARCO CENTENERA, natus in oppido Logroſan Placentinæ diœceſis, Indicam fluminis, cui ab Argento nomen contingit, expeditionem ſequutus miles, carmine aliquando hanc eamdem celebravit, ſcribens:

Argentina y conquiſta del Rio de la Plata y Tucuman y otros ſuceſſos del Piru: poema. Uliſipone 1602. in 4. Ejus quoque eſt, proſaicum tamen:

El Deſengaño del Mundo. F. Alphonſus Fernandez *Annal. Plaſentiæ* lib. III. cap. XXIII. ejus meminit.

D. MARTINUS DE BONILLA, Salmantinus, Martini de Bonilla, primarii canonum profeſſoris, Caſtellæ deinde ſenatoris, tandemque Abulenſis præſulis, ex fratre, ni fallor, nepos, juriſconſultus, & Abulenſis canonicus, patruique generalis vicarius, edidit olim ſub nomine Joannis de Cruce:

Compendio de las meditaciones del P. Luis de la Puente acerca de la vida y paſion de Jeſu Chriſto. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1655. in 16.

D.

D. MARTINUS CARRILLO, Cæſarauguſtanus, juriſconſultus in Cæſarauguſtanam academiam a Petro Cerbuna, ejus urbis antiſtite, fundatore allectus ut Decretorum cathedram regeret, decennium & amplius huic penſo magna cum laude ſtudiorumque fructu inſumpſit, rector etiam ejuſdem gymnaſii creatus. Necnon eccleſiaſticæ reipublicæ gerendæ admotus fuit ab Oſcenſi præſule, Berengario de Bardaxi, Franciſcano, ſimiliterque a Cæſaraguſtanis Alphonſo Gregorio & Thoma Borgia, viceſque eorum trium geſſit officialis, ut vocant, ſive vicarius generalis, quo tempore & ſacerdotium Cæſarauguſtanæ eccleſiæ canonicum obtinuit. Profectus quoque anno MDCXI. in Sardiniam inſulam, auſpiciis Regiis eam, hoc eſt, Regios omnes ejus judices & adminiſtros integre ac laudabiliter cenſoria poteſtate munitus viſitavit, adornata inſuper ejus inſulæ deſcriptione, omniumque in ea contentorum relatione, quam edidit reverſus, Regique obtulit. Demum anno MDCXV. hujus meriti virum Philippus idem Rex II. abbatia ornavit Montis-Aragonis, quæ ordinis eſt Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini in eodem Aragoniæ regno antiqua & locuples, quam ad mortem uſque adminiſtravit a pietate virtutibuſque aliis laudatus. Doctrinam ejus, non juris tantum, ſed etiam hiſtoriæ monumenta quædam poſteritati conſecrarunt, ſcilicet:

Annales, memorias Chronologicas, que contienen las coſas ſucedidas en el mundo, ſeñaladamente en Eſpaña, deſde ſu principio y poblacion haſta el año de MDCXX. ad Philippum IV. Regem Catholicum. Oſcæ 1622. in folio, iterumque poſt auctoris obitum Cæſarauguſtæ 1634. in folio.

Elogios de Mugeres inſignes del viejo Teſtamento. Oſcæ 1626.

Hiſtoria del glorioſo S. Valero Obiſpo de Zaragoza con los martirios de S. Vicente, Santa Engracia, S. Lamberto, y los inumerables Martyres naturales y protectores de la miſma ciudad. Cæſarauguſtæ 1615. in 4. apud Joannem de Lanaja. Cui adjungitur:

Un Catalogo de todos los Prelados, Obiſpos y Arzobiſpos y Abades del reino de Aragon.

Relacion al Rey D. Felipe, del nombre, ſitio, plantas, conquiſtas, chriſtiandad, fertilidad, ciudades, lugares y gobierno del reyno de Sardeña. Barcinone 1612. in 4. apud Joannem Mathevat.

Catalogum quoque *Archiepiſcoporum Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ* Latinum Calari Sardiniæ typis ſubjecit anno 1611. Juridica hæc ſunt quæ ſequuntur, Latina, & vulgaria:

Itinerarium ordinandorum. Cæſarauguſtæ 1596. in 8.

Memorial de Confeſſores. Ibidem 1596. in 8. apud Michaelem Ximeno. *Con un tratado de ayudar a bien morir.* Ibidem 1622. in 8.

Explicacion de la Bulla de los Diſunctos. Ibidem 1601. Compluti 1615. in 4. apud Joannem Gratianum.

Practica de Curas. Oſcæ apud Petrum Blaſco 1624. in 4.

Explicacion del Jubileo centeſimo y ſuſpenſion de las Indulgencias. Cæſarauguſtæ 1600. in 8. apud Angelum Tabanum.

Tabla de los Sacramentos.

Didacus de Ainſa in *Hiſtoria Oſcenſis urbis* refert ſcriptam habuiſſe Martinum noſtrum *Vitam Sanctæ Brigittæ Sueciæ Reginæ, unaque Chriſti Redemptoris noſtri, ac Deiparæ Matris res geſtas ex ejus revelationibus deductas*: itemque *Commemorationem virorum quorundam illuſtrium.*

MARTINUS DE CARVALHO VILLASBOAS, Luſitanus, juris utriuſque doctor, cauſarum patrocinium exercebat Mediolani ſcribens:

Eſpejo de Principes y Miniſtros: ad Ranuccium Farneſium, Parmæ ducem. Mediolani in 4.

F. MARTINUS DE CARZEL, Dominicanus Aragoniæ provinciæ, ſcripſit expoſitionem Hiſpanam:

In Pſalmum XLIV. Eructavit cor meum verbum bonum. Barcinone 1605. in 8. Monumenta hujus ordinis hiſtorica part. IV. lib. IV. cap. II. floruiſſe eum circa hujus ſæculi initium confirmant.

F. MARTINUS DE CASTAÑEGA, Franciſcanus provinciæ Burgenſis, ſcripſiſſe refertur:

Tratado de las ſuperſticiones, hechicerias, y varios conjuros y abuſiones, y de la poſſibilidad y remedio dellos. Lucronii apud Michaelem de Eguia 1529. in 4. ad D. Antonium de Caſtella, Calagurritanum epiſcopum.

F. MARTINUS DEL CASTILLO, Burgenſis, ordinis Minorum de Obſervantia in Mexicana, ut vocant, Sancti Evangelii provincia, lector jubilatus, atque ejuſdem provinciæ aliquando præfectus, dum in Sancti Bonaventuræ collegio Mexicano rectorem ageret, & ſtudiis præeſſet, edendos in Europam tranſmiſſit:

D. Petri Chryſologi Sermones aureos, ſcholiis ac locupletiſſimis moralium conceptuum varietate commentariis illuſtratos: addita ſancti

vita, & ejus ad Eutychetem epiſtola notis pariter elucidata. Lugduni apud Aniſſonios fratres, & Joannem Poſſuel 1676. folio. Scripſiſſe dicitur etiam:

Super cap. XIII. Danielis, & In Abdiam Prophetam.

Item vernaculo ſermone:

El Humanado Serafin y unico llagado: Tratado Apologetico de como ſolo el Patriarca S. Franciſco entre todos los Santos de la Igleſia goza y poſee las llagas penetrantes, cruentas y viſibles de N. S. Jeſu Chriſto. 1656. in 4.

MARTINUS DE CELORIGO, Luſitanus ex cognomine videtur, judex bonorum confiſcatorum Sanctæ Inquiſitionis Toletanæ, ſcripſit pro Chriſtianis ex infecto ſanguine Hebræorum venientibus:

Alegacion en que ſe funda la juſticia y merced que algunos particulares del reyno de Portugal piden a ſu Mageſtad. Matriti 1619. fol.

F. MARTINUS CLAVER, ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, provinciæ Philippinarum, ut domeſtico appellant verbo, diffinitor, in ſchedis reliquit:

Hiſtoria de la provincia de Filipinas del orden de S. Aguſtin.

F. MARTINUS CORNEJO, Matritenſis, Auguſtinianus, Rodericopolitanæ, Burgenſis Matritenſiſque domorum præfectus, collegiique Complutenſis rector, viſitator, ut vocant, provinciæ Caſtellæ, edidit:

Cifras de la vida de S. Aguſtin, y del origen y fundacion de los Ermitaños de la Religion. Matriti 1623. in 8.

MARTINUS CORTES, ex oppido regni Aragoniæ Buxalaros, Gaditanæ urbis incola, ſcripſit ad Carolum Cæſarem:

Compendio de la Eſfera y Arte de navegar. Hiſpali apud Antonium Alvarez 1551. in folio.

F. MARTINUS A CRUCE, Auguſtinianus ſodalis Excalceatus provinciæ Aragoniæ, ejuſdemque procurator generalis, emiſit ſuo nomine in lucem:

Eſpaña reſtaurada en Aragon por el valor de las mugeres de Jaca y ſangre de Santa Oroſia. Cæſarauguſtæ apud Petrum Cabarte 1627. Nomine, inquam, ſuo, non ſuum opus, ſed anonymi cujuſdam, eamdem religionem profeſſi, qui præcepto ſuperiorum adactus in Martini manum & nomen ire hunc laborem permiſit; ſperare tamen ſeſe ait ut proprio nomine aliquando dignoſcatur auctor, editis ſequentibus monumentis:

El Privado de Faraon Redentor de Egipto Joſef. Item:

Triunfos Celeſtiales de Aragon.

F. MARTINUS DE LA CUEVA, Bæticus, Carmonenſis, ex Minoribus Obſervantibus S. Franciſci, Andreæ Inſulano, generali ordinis Seraphici miniſtro, a ſecretis fuit & ab epiſtolis, ſcripſitque:

De corrupto docendæ Grammaticæ Latinæ genere & de ratione ejuſdem recte breviterque tradendæ: ad Philippum Luſitaniæ Principem, Joannis III. Luſitaniæ Regis filium heredem. Antuerpiæ apud Joannem Gravium 1550. in 8. Parare ſe in Laurentium Vallam *Annotationes* in hoc libro profeſſus fuit.

F. MARTINUS DE LA CUEVA, a ſuperiore diverſus ut videtur, ejuſdem tamen inſtituti, ſed non ejuſdem provinciæ. Hic enim Caſtellanos inter ſuos laudatur a Petro Salazario, *Caſtellanæ Franciſcanorum Hiſtoriæ* ſcriptore, referturque ſcripſiſſe:

Sermones para todo el año.

F. MARTINUS DOYZA, Aragonius, Alcanizienſis, ex ſacra Seraphica ejus regni familia, cum ex munere ſibi impoſito verbum Dei Cæſarauguſtanis civibus in cœnobio Franciſcanorum, magno concionis plauſu, commonſtraret, ſtilo inſuper ſignare id volens, edidit:

Conciones a Dominica I. Adventus uſque ad feriam III. Reſurrectionis, tam de feſtis occurrentibus, quam de tempore: duobus tomis. Cæſarauguſtæ 1602. in 4. Brixiæque 1610. 4.

MARTINUS DE EGUILUZ, Cantaber, ſcripſit:

Milicia, Diſcurſo, y Regla militar. Matriti 1592. in 4. Antuerpiæque 1595.

MARTINUS DE ESPARZA ARTIEDA, Navarrus, ex oppido Ezaroz Pampilonenſis diœceſis, Societatis Jeſu theologus, Salmanticæ percurſo hujus ſacræ ſcientiæ ſtadio, ſub optimis præceptoribus Petro Hurtado de Mendoza, Joanne Martinez de Ripalda & Antonio Perezio, miſſus fuit Compoſtellam Ariſtotelem ut doceret, ac poſt triennium, theologiæ tradendæ cauſa, Valliſoletum, deindeque Salmanticam, ac tandem Romam, in cujus urbis collegio Romano, poſt duodecennem Hiſpanienſem profeſſionem, totidem alios annos hoc idem penſum volvit magna cum ſui nominis celebritate. Rude nunc jam donatus, de graviſſimis tamen ſacrarum S. Officii & Rituum congregationum negotiis ex munere conſulitur ab

Ale-

Alexandro VII. P. M. ſibi adjudicato, carus omnibus, & magno in pretio habitus ob inſignem doctrinam atque ingenii alacritatem cum eximia prudentia defœcatoque judicio conjuncta. Edidit olim:

Immaculatam Conceptionem B. Mariæ Virginis deductam ex origine peccati originalis. Romæ typis Corbelleti ſemel atque iterum, deinde Maceratæ, Dilingæ & alibi. Extat idem opus inſertum *Parthenicis* Joannis Euſebii Nierembergii operibus, & P. Faſſari operi *De Conceptione.*

Curſum Theologicum: tomis x. brevioribus, ad majorem ſtudentium commoditatem. Ibidem in eadem Corbelletti officina, necnon & in alia Fabii de Falco. Qui deinde in majorem formam, duplexque volumen redacti, prodierunt tertio ex officina Lugdunenſi Philippi Borde & ſociorum anno 1666. in folio. Prius continet *Primam* & *Primam Secundæ*, poſterius *Secundam Secundæ* ac *Tertiam Partem* Sancti Thomæ.

Appendicem ad Quæſtionem de uſu licito opinionis probabilis, continentem reſponſionem ad quædam recentiorum argumenta. Romæ in typographia Cam. Apoſtolicæ 1669. in 4.

De virtutibus moralibus in communi. Romæ apud Tinaſſium 1674. in 8.

Epiſtolas item *Sancti Auguſtini in unicum faſciculum collectas & ordine diſpoſitas.* Monachi 1668. in 16. typis Mariæ Schelin. Vivit adhuc Romæ hoc anno 1681. quo hæc ſcribimus.

MARTINUS FERNANDEZ DE ENCISSO, in Caſtellæ Aureæ provincia Indica primus gubernatoris apparitor (Alguazil mayor de Caſtilla del Oro vernacule dixeris) ſcripſit, & Carolo Cæſari adhuc juveni dicavit:

Summa de Geografia, que trata de todas las partidas y provincias del mundo, en que ſe trata del arte de marear, juntamente con la eſfera en romance, con el regimiento del Sol y del norte. Hiſpali apud Jacobum Cromberger 1519. in folio, iterumque 1530. tertio item apud Andream de Burgos 1546. in fol.

MARTINUS FERNANDEZ ENDRINO, in Decretis bachalaurus, auctor mihi ex eo tantum notus quod ediderit, ſine loco tamen ſeu anno editionis:

Expoſitionem Arboris conſanguinitatis ſuper Gloſſam Joan. Andreæ in eadem arbore. folio.

MARTINUS FERNANDEZ DE FIGUEROA, ſcripſit, Antonio Leonio mihi auctore in *Bibliotheca Indica Orientali*, tit. xi. forte Luſitanica lingua:

Hiſtoria del viage de la armada de Pedro de Anaya a la Perſia y Arabia por mandado del Rey D. Manuel. MS.

MARTINUS DE FIGUEREDO, Luſitanus, vir nobilis, juris utriuſque doctor, Regius Portugalliæ ſenator, humanioribus literis bene inſtructus, diſcipulus quippe Angeli fuit Politiani, ut dicitur, edidit:

Commentum in Plinii naturalis Hiſtoriæ Prologum. Oliſipone apud Germanum Galhard 1529. in folio.

MARTINUS DE FRIAS, in Salmantina ſchola theologicas literas tot annis docuit ut emeriti etiam profeſſoris juribus ac privilegiis aliquando frueretur. Vicarius fuit D. Franciſci a Bobadilla, Salmantini præſulis, totiuſque diœceſis ut vocant viſitator, ediditque, Hiſpana lingua ut credimus:

Tractatus perutiles, ſcilicet artem & modum audiendi confeſſiones. Canones pœnitentiales. Caſus Papæ & Epiſcopis reſervatos. Prima rudimenta Curatorum ad ſummam redacta. Familiaritatem mulierum a Sacerdotibus fugiendam. Valorem miſſæ. Sacerdos, qui promiſerit diverſis ſacrum unum, an ſatisfecerit omnibus unum tantum celebrans. Modum & ordinem viſitandi. Salmanticæ apud Joannem Juntam 1550. 4. Ex ſecunda editione, cum diverſo ordine prodiiſſent quoque circa annum 1528. in 4.

F. MARTINUS DE LA FUENTE, monachus Ciſtercienſis domus Hortenſis, domeſticarum cærimoniarum peritiam, curamque aſſerendæ rei eccleſiaſticæ bene oſtendit in eo libro, quem triplicem dedit, qua tamen lingua mihi incertum, hoc titulo:

De Officialibus monaſterii, ſacrificio miſſæ, & horis canonicis. De modo legendi horas canonicas Dominicis diebus & feriis totius anni. De Sanctis, ſive de modo legendi Officium in ſolemnitatibus Sanctorum. De ſignis, quibus monachi uti debent in locis & horis ſilentii. Salmanticæ apud Joannem Fernandez 1586. in 8. Hæc ex *Bibliotheca Ciſtercienſi.* At ego librum vidi ejuſdem, neſcio an eumdem, vulgari lingua, ſic inſcriptum:

Libro de los Uſos de la ſagrada orden del Ciſtel, y obſervancia de Eſpaña corregidos, añadidos, y enmendados por mandado del Capitulo general que ſe celebró en Nueſtra Señora de Palazuelos año MDLXXXVI. Salmanticæ apud Joan. Fernandez 1586. in 8.

Obiit in monaſterio S. Claudii Galleciæ anno MDXCV.

MARTINUS DE FUNES, Jeſuita, in academia Germaniæ Græcenſi octo annis theologiam docuit ſcholaſticam, Mediolani etiam

etiam moralem magna cum laude, moribus ornatus placidiſſimis, & apprime pius, ut *Bibliothecæ Societatis* auctor ait, edidiſſeque eum:

Diſputationem de Deo uno. Itemque alteram:

Diſputationem de vitiis & peccatis in genere. Græcii typis Widmanſtadii 1589.

Speculum morale & practicum, in quo continetur medulla caſuum conſcientiæ: III. partibus. Conſtantiæ apud Nicolaum Kalt 1598. Coloniæque 1610.

Methodum practicam utendi libro Thomæ de Kempis De Imitatione Chriſti ſcripſit, cum doceret Mediolani, permiſitque tacito auctoris nomine vulgari: quam Italice reddidit, atque edidit Bartholomæus Zucchius Mediolani 1603.

Is, cum ſub annum ſalutis MDCXVII. in Hiſpaniam proficiſceretur, in Colle, agri Florentini oppido, vitam cum morte commutavit.

F. MARTINUS GARZIA, Requenenſis, cœnobii Carmelitarum ſodalis, doctor Salmantinus, qui floruit circa annum MDLXVII. ſcripſiſſe fertur plura, quæ adſervantur in Pinciano monaſterio, auctore Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris*: inter alia, ut alibi lego, eſt *De ſimilibus Sacræ Scripturæ* liber.

MARTINUS GARZIA, in Aragoniæ regno, ejuſque oppido Caſpe natus, juvenis in Italiam veniens, in collegioque S. Clementis Hiſpanorum Bononienſi anno MCCCCLXVI. admiſſus, theologiæ aliarumque diſciplinarum cum non mediocriter eſſet peritus, academicam ejus ſcientiæ laudream reportavit. In reditu Darocenſis eccleſiæ archidiaconatum, quæ dignitas eſt in Cæſarauguſtana eccleſia, atque item canonicum in ejuſdem regulari per id tempus collegio ſacerdotium obtinuit. Catholicis Regibus Ferdinando atque Eliſabethæ a concionibus ſacris fuit, Reginæ inſuper a confeſſionis ſacramento; regnique Aragoniæ ob meritum, quod in converſione plurium, cum Maurorum, tum Hebræorum, ad rectæ fidei viam ſcriptis voceque fuerat conſequutus, ab iiſdem Catholicis Regibus inquiſitor, Fideique delectus cuſtos. Barcinonenſis tandem creatus antiſtes obiit. Ab eo habemus:

Concionum volumen juſtum: quas Cæſarauguſtæ habuerat, doctrina utriuſque theologiæ ſcholaſticæ atque expoſitivæ, lectione SS. Patrum, atque imprimis zelo & ardore animarum ſalutis plenas. Has Cæſarauguſtæ edi curavit Auguſtinus Olivan, Barcinonenſis canonicus, 1550.

Diſtichorum Catonis interpretationem Martini vulgarem, Hiſpani ſermonis verſibus comprehenſam, laudat Vincentius Blaſcus Lanuza *Aragon. Hiſtor.* lib. V. cap. XXXVIII.

Reliquit etiam:

Annales, ſeu Hiſtoriam Sereniſſimorum Aragoniæ Regum: cujus meminit Hieronymus Zurita lib. I. *Annal. Aragoniæ* cap. XLIV. extareque in bibliotheca D. Franciſci de Urrea, ejus regni chronographi, ſcriptum reliquit Joannes Franciſcus Andreas de Uſtarroz, regni & ipſe hiſtoricus, in libro *De Patria Sancti Laurentii*, cap. VI. pag. 118. Martini cum laude maxima extat apud plures memoria, Joannem nempe Geneſium Sepulvedam, ſodalem in Bononienſi collegio, in ea, quam *De rebus Ægidii Cardinalis Albornotii* refert, clarorum iſtius ſodalitii virorum notitiam exhibet; Lupum de Obregon, qui in *Confutatione Alcorani* uſum ſe noſtri monumentis ignorari noluit; Didacum Murillo in *Hiſtoriæ Cæſarauguſtanæ urbis* tract. II. cap. LI. Martinum quoque Carrillum in *vita S. Valerii Epiſcopi Cæſarauguſtani* cap. I. qui tamen doctiorem in theologicis quam in re hiſtorica eum arbitratur; Franciſcumque Andream Uſtarrozium, proxime laudatum; Joannem Trullum *De Canonicis Regularibus* lib. I. cap. VI. n. 11. Gabrielem Pennotum *in Hiſtoria Canonic. Regularium* lib. II. cap. XXX. num. 9. Franciſcum Diago *in Hiſt. Comitum Barcinon.* lib. III. cap. XXIIII. Ludovicum Paramo *De Orig. S. Inquiſitionis*, lib. II. tit. II. cap. VIII. num. 33.

MARTINUS GARZIA, auctor operis inſcribitur, quod MS. fuit in bibliotheca Olivarienſi, hoc titulo inſigne:

Carlos V. Emperador y Rey de Eſpaña, ſus batallas, ligas y exercitos deſde el año MDXXII. haſta el de MDXLV. in folio. Extat nunc in bibliotheca comitis Villæumbroſæ, cum titulo Martini Garziæ Cereceda.

MARTINUS GIRON DE PALAZEDA. Vide JOANNES MARTINEZ DE RIPALDA.

MARTINUS GODOY DE LOAISA, Seguntinæ eccleſiæ decanus, Latinam orationem, a Petro Fontidonio Segovienſi habitam in Tridentina ſynodo ad patres ibi congregatos, comitis Lunæ, Hiſpaniarum Regis legati, nomine fecit Hiſpanam, prodireque fecit Segontiæ anno 1563. in 8. ex officina Sebaſtiani Martinez. Vulgavit quoque ſimiliter procurata:

Diſtichos de Caton y otras ſentencias. Lugduni apud Michaelem Silvium 1556. 8.

MAR-

MARTINUS GOMEZ DE PAMPLONA, partim interpretatus eſt, partim collegit ediditque ſimul tractatus ſequentes de peſte:

La Preſervacion de la Peſte de Marſilio Ficino.

Conſejo contra la Peſte del Dotor Garbo.

Tratado de la Peſte, del Tarentino Protomedico del Rey de Francia.

Lo que hay contra la Peſte en las epiſtolas de Nicolas Monardes. Pampelone 1598. in 8. in officina Matthæi Mares.

MARTINUS GONZALEZ, edidit:

Memorial de la reſtauracion de Eſpaña. Pinciæ 1600. in folio.

D. MARTINUS DE GURREA ET ARAGON, dux de Villahermoſa, & comes de Ribagorza, ſcripſiſſe dicitur:

Dialogos de Medallas: quod ſcriptum, una cum ipſis numiſmatibus, quorum vim collegit magnam laudatus dux, penes D. Antonium Gundiſalvi Eximini de Urrea, comitem Berbedelis, eſſe affirmat in *Hieronymi Suritæ vita*, lib. II. cap. I. num. II. Didacus Joſephus Dormer.

MARTINUS DE HERMOSILLA, Balbezili, quod Seguntinæ diœceſis oppidum eſt, parochus, dedit foras carmine Hiſpanico:

La Degollacion de San Juan Bautiſta, en quintillas. Matriti 1630. in 8.

MARTINUS DE HERRERA, neſcio quis, dedit verſum a ſe in ſermonem vernaculum ex Italico Gaſparis Loarte, Jeſuitæ:

Conſuelo de Afligidos: MS. in 4. inter libros comitis de Villaumbroſa.

MARTINUS DE IBARRA, Cantaber, in re poetica, quod rarum in gente decus, noſtrorum aut exterorum hominum, qui Latina carmina modulati ſunt, paucis ſecundus, edidit:

Caroleidos libros IV. heroicis verſibus. Barcinone 1516. in 4. Quorum argumenta, ne ſis neſcius, tetraſtichon hoc comprehendit:

Primus ſancta canit Caroli incunabula Magni;
Quæſitum Arctoo Regem de patre Secundus;
Tertius Heſperiæ ſulcantem cærula claſſem;
Imperium fratres mutantes numine Quartus.

In Michaelis Verini Diſticha commentarium. Lugduni 1539. ut eſt in Geſneri *Epitome.* alias Lugduni 1530. & apud Frellonium 1547.

Grammaticæ item *Rudimenta*, ejuſdem auctoris, edita ſunt Perpiniani anno 1524. Extat Hiſpali hæc editio in Coloniana bibliotheca. Senex jam Græcas literas Compluti docuiſſe fertur, uti legimus apud Valerium Andream in *Catalogo.*

F. MARTINUS IGNATIUS DE LOYOLA, Cantaber, Minorum Reformatorum ſodalis, S. Ignatii Loyolæ Societatis Jeſu fundatoris propinquus, epiſcopus Argentei fluminis ut vocant in meridionali America, ſcripſit, Antonio Leonio atque Ægidio Gonzalez teſtibus:

Itinerario de Eſpaña a las Filipinas, y de alli a la China, y buelta por la India Oriental. Hoc edidit in *Sinica* ſua *Hiſt.* F. Joannes Gonzalez de Mendoza, non diſſimulato auctoris nomine, in editione anni 1585. aliter atque factum fuit in altera anni 1586.

MARTINUS DE ISLARES, ſcripſit, uti ex MS. Roderici de Agandaru *Hiſtoria Philippinarum Inſularum* refert Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. VII.

Relacion del viage de Ruy Lopez de Villalobos al deſcubrimiento de las Filipinas. MS.

F. MARTINUS A JESU MARIA, ET F. THOMAS A SANCTO VINCENTIO, Carmelitæ Excalceati, egregia doctiſſimaque

Apologemata ſuper origine & antiquitate ordinis Carmelitarum, Philippo IV. Regi Catholico obtuliſſe generalique Inquiſitioni Hiſpaniarum, referuntur in *Diſſertatione Hiſtorico Theologica Thomæ Aquinatis de S. Joſepho de Patriarchatu Eliæ*, parte II. ſectione III. in fine.

F. MARTINUS DE S. JOSEPHO, Placentiæ natus, Franciſcanus Excalceatus provinciæ Sancti Pauli, theologiæ olim lector, quæ mores informat, cuſtoſque ut vocant definitorque ſuæ provinciæ, atque etiam Valentinæ Sancti Joannis Baptiſtæ viſitator, ſcripſit:

Coronica de las Provincias de S. Joſef y de S. Pablo de los Deſcalzos de San Franciſco: duobus tomis. Arevali 1644.

Vida del B. Fr. Pedro de Alcantara. Matriti eodem anno.

Diſcurſo Apologetico en que prueba que el B. Fr. Pedro de Alcantara pertenece a las provincias de S. Joſeph y S. Pablo. Ibidem 1642.

Aviſo de Confeſores y Guia de Penitentes. Matriti apud Gregorium Rodriguez 1649. folio.

Epitome del Orden judicial religioſo. Cæſarauguſtæ 1638. in 8.

Breve expoſicion de los preceptos que en la re-

regla de los frailes Menores obligan a pecado mortal. Primum anno 1638. Cæsarauguſtæ, hinc Salmanticæ 1643. deinde cum additionibus 1655. in 4. Matriti.

Explicacion de muchas Bulas y Privilegios Apoſtolicos concedidos a los Regulares. Cæsarauguſtæ 1638.

F. MARTINUS DE S. JOSEPHO, Franciſcanus, edidit, Luca Waddingo atteſtante:

Ceremonial de la Miſa. Vallisoleti 1623. Quem natum ait in oppido quodam diœceſis Segovienſis, unde magis apparet diverſum eſſe eum a ſuperiore.

MARTINUS LANAXA, Cæsarauguſtanus, Jeſuita, cum Cæsarauguſtæ domeſticis in collegio præfuit, tum in æde ſacra Virginis Lauretanæ Marchiæ Italæ pœnitentiarii Hiſpanicæ linguæ quinquennio munus geſſit, ſcripſitque vernacule:

De la excelencia, frutos, y myſterios del ſacroſanto ſacrificio de la Miſa. Cæsarauguſtæ apud Dionyſium de Puiada 1648. qui liber Italicæ linguæ communicatus anno 1658. Bononiæ prodiit.

Induſtrias para aumentar el merito de las buenas obras. Murciæ apud Joannem Fernandez 1642.

Contra el nocivo, y barbaro eſpectaculo de correr Toros. Cæsarauguſtæ apud eumdem Puiada 1661.

Vida de Santa Lucilla Virgen y Martyr, cuyo cuerpo ſe guarda en Calataiud. Iiſdem typis 1654. 4.

Vida del Venerable Doctor Franciſco Garzia de la Sierra. 1654. in 4.

Del eſtado de la Perſequucion del Japon, y iluſtre muerte del Padre Marcello Maſtrillo. Cæsarauguſtæ apud noſocomium Regium 1639.

Allegationes utriuſque juris complures, ad tuenda jura collegiorum aliquot Aragoniæ, ſeorſim editas. Degebat in collegio Cæsarauguſtano cum ederetur demum *Bibliothecæ Societatis* cum additionibus Nathanaelis Sotuelli.

D. MARTINUS DE LARREATEGUI, Cantaber, in collegio Salmantini gymnaſii, quod ab Ovetenſi antiſtite fundatore cognomentum habet, profeſſorem egit juris civilis ut vocant veſpertinum, inde inter judices Pincianæ curiæ allectus, merito doctrinæ integritatiſque in ſupremo tandem Caſtellæ ſenatu jus dicere promeruit. Scripſerat Salmanticæ:

Selectarum Juris civilis Diſputationum lib. VIII. Salmanticæ editos 1630. in 4.

Obiit XVII. die Junii MDCLI. Matriti in curia.

MARTINUS LASO DE OROPESA, Oropeſanus, canonicus eccleſiæ Burgenſis, moribus & literis perquam ornatus, Franciſco Mendozæ, S. R. E. cardinali, a ſecretis, ſcriptam reliquit poſt mortem publicandam Lucani Hiſpanam verſionem proſaicam, quæ edita fuit hoc titulo:

Lucano traducido de verſo Latino en proſa Caſtellana: cum additione trium librorum, quibus Lucano indicta bellorum civilium ultima traduntur, ad Antonium Perezium, Regi Catholico a ſecretis. Burgis apud Philippum Juntam 1588. in folio, quæ quidem valde laudatur.

Romæ obiit diem ſuum auctor, tumulatus in templo Apollinari Martyri ſacro, quod Germanæ nationis collegio a Gregorio XIII. adplicitum poſtea fuit, cum hac inſcriptione:

D. O. M.
MARTINO LASSO HISPANO
EX VICO OROPESA PROV. ABULENSIS
ORIUNDO
CANON. ECCLESIÆ BURGENSIS
FRANCISCO CARD. A MENDOZA
A SECRETIS, OMNIBUS DISCIPLINIS
ORNATO VIRO,
MORUM ETIAM COMITATE INQ. REB.
GERENDIS FIDE ET INDUSTRIA
PERSPICUO.
SEXAGESIMO QUINTO SUÆ ÆTATIS
ANNO OMNIBUS SUIS REBUS
EX VOTO COMPOSITIS E MEDIO
SUBLATO.
PETRUS ORDOÑEZ DE AÑAYA
EXEQUUTOR
ET JOANNES BAPTISTA BONELLUS
EX TESTAMENTO HÆRES
BENEMERENTI. P.P.
OBIIT XVIII. JANUARII,
MDLIV.

F. MARTINUS DE LEDESMA, deſumpto ab oppido natali, quod Tormi fluvio adjacet, ut fama eſt, cognomine, Dominicanus ſodalis, ea literarum ſacrarum, præcellentiſque ingenii exiſtimatione ſuo tempore, hoc eſt, circa annum MDXLIV. cenſebatur ut præcipuum ante alios habuerit Joannes Rex Portugalliæ III. quem ad primariam theologiæ lectionem Conimbricenſis academiæ, cui præceptoribus optimis & doctiſſimis ornandæ, ſuoque operi magnificentiſſimo ad unguem perficiendo invigilabat per eos dies, e Salmantina urbe accerſeret. In eo munere pluſquam triginta annis continuo ſe exercuit, nec emeritus juxta morem ab opere

re deſtitit. Adeo libenti animo ſtudiis & ſcholaribus ſe impendebat. Quod ut præſtaret vir juxta modeſtus ac pius noluit inde ad epiſcopatum Viſenſis urbis, quem ei Catherina Sebaſtiani Regis minorennis mater obtulit, averti. Præter ſcripta plura in D. Thomæ *Summam Theologicam*, toties in recitationibus ſeu prælectionibus academicis tam prolixæ profeſſionis percurſam, &, ſi aliquem majorem ſermonis cultum admoviſſet, egregie illuſtratam, edidit:

In Quartum librum Magiſtri Sententiarum volumina duo. Antonius Poſſevinus in errore verſatus eſt dum *De Matrimonio* tractatum Petri Ledeſmæ Martino huic tribuit, cujus & Ludovicus Souſa in *Hiſtoriæ ordinis* ſui *Dominicano-Luſitanæ* lib. III. cap. V. cum laude meminit.

Ereptus fuit e vivis anno MDLXXIV. jacetque in majori ſacello ad S. Thomæ collegium, quod ipſe in eadem academia Conimbricenſi ædificaverat.

F. MARTINUS DE LEON, Hiſpalenſis, Auguſtinianus, dum in Peruano tractu peregrinaretur edidit:

Relacion de las Exequias que el Excelentiſimo Señor D. Juan de Mendoza y Luna Marques de Monteſclaros Virrey del Piru hizo en las Honras de la Reina D. Margarita de Auſtria. Limæ 1612. in 4. apud Petrum Merchan.

Reverſus in patriam meruit Puteolanis in regno Neapolitano epiſcopus dari; quo loci cum, rebellante urbis Regiæ populo, exemplumque urbis principis ſequentibus quampluribus regni oppidis, eximia fidelitate magnaque animi præſentia id confecerit, ne vicina lues gregem ſuum invaderet, virum ſic de republica meritum Philippus Rex noſter IV. in Panormitanum archiepiſcopum transferri curavit. Qua in ſede obiit exeunte anno MDCLV.

F. MARTINUS DE LEON, ordinis Prædicatorum, apud Indos ſcripſit, ſed non niſi poſt ejus obitum editum fuit:

Manual breve y forma de adminiſtrar los Sacramentos a los Indios. Mexici 1617. in 8. Sub hoc eodem nomine prodiit:

Modo de enſeñar la Dotrina Chriſtiana a los Indios. 1614. in 8.

F. MARTINUS DE LILIO, Seraphici ordinis Caſtellæ provinciæ, ſcripſit:

De la Oracion mental, y exercicios eſpirituales: duabus partibus, quarum poſterior (ait Lucas Waddingus) auctorem habet Ludovicum de Riaño, Matritenſem. Matriti apud Antonium Martin 1611. in 8.

Florem quoque *Sanctorum* eidem tributum lego.

MARTINUS LOPEZ DE ITURGOYEN, Regius fiſcalis advocatus in auditorio ſeu conventu juridico Limenſi, miſit ad Regem noſtrum:

Relacion del viage que por el eſtrecho hizo Iaques Tremit el año de MDCXXXIII. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*, tit. XI.

MARTINUS LOPEZ DE LEZANA, neſcio cujus ſæculi homo, haraldum tamen, ſive proprio Hiſpanorum vocabulo Faraute, ducis Medinæ Aſſidonenſis geſſit, ſcriptumque reliquit:

Linages de Eſpaña: quem librum MS. habuit Gundiſalvus Argote de Molina, laudatque alicubi D. Joſephus Pellizerius, chronographus Regius.

F. MARTINUS MARTINEZ, Benedictinus, ſacræ theologiæ magiſter, ordiniſque ſui chronographus, in domo Sancti Æmiliani eum profeſſus, ne deeſſe videretur commiſſo muneri in publica re monaſterii ſui & inſtituti ſcripſit:

Apologia por S. Millan de la Cogolla Patron de las Eſpañas monge de la orden de S. Benito. in 4. Matriti 1642. Cui adjungitur:

Vida de S. Millan eſcrita por S. Braulio Arzobiſpo de Zaragoza traducida en Caſtellano por Fr. Prudencio de Sandoval.

Obiit Pinciæ anno MDCXXXIII. rebus domeſticis illuſtrandis intentus.

MARTINUS MARTINEZ, Cantapetrenſis a loco natali dictus (Cantalapiedra nomen ei eſt in diœceſi Salmantina), ſacræ theologiæ magiſter, qui primus Salmanticæ poſt trecentos ab hujus gymnaſii erectione annos tribus linguis Biblia ſacra interpretatus eſt, impoſitum ſibi munus primarii perpetuique profeſſoris adimplens. Edidit:

Inſtitutiones linguarum Hebraicæ & Chaldaicæ. Salmanticæ apud Gaſt. 1571. in 8.

Hypotypoſeon Theologicarum ſive regularum ad intelligendas Scripturas divinas libros X. ad D. Petrum Pontium Legionenſem, Placentinum epiſcopum. Ibidem 1565. in folio; mutuata nimirum inſcriptione a Clemente Alexandrino & a Sexto Philoſopho. Prohibetur tamen in Tridentinæ ſynodi catalogo librorum hoc opus ex hac prima editione, & ſi quæ aliæ natæ fuerint ante aliam anni 1582.

MARTINUS MARTINEZ DAMPIES, Catalanus forte, Joanni Aragonio, Ripacurtiæ

tiæ comiti, Cataloniæque proregi, nuncupavit:

Translacion del Santo viage de Tierra ſanta fecho y compueſto por el Reverendo Bernardo de Breindenbach Dean de Maguncia. Cæſarauguſtæ 1498. folio. Vertit necnon ex Catalano ſermone:

Libro de Albeiteria, que eſcrivió Manuel Diaz Mayordomo del Rey D. Alonſo de Aragon. Cæſarauguſtæ 1498. in folio. Prodiit quoque ab eo, lingua Caſtellana ejus temporis:

Triunfo de Maria : verſibus dodecaſyllabis (Coplas de arte mayor nos dicimus) & proſa, cum moralitatibus. in 4. Vidit D. Thomas Tamajus.

F. MARTINUS A MATRE DEI, in oppido Caſtellon de Monegros natus, Carmelitarum Nudipedum ſodalis, Cæſarauguſtæ, ut fertur, religionem profeſſus, generaliſque ut vocant ordinis diffinitor, imo & provinciæ Aragoniæ præfectus, edidit pluribus vertendum linguis:

Practica y exercicio de bien morir. Matriti 1628. in 16. Item hujus tituli librum:

Las tres Aſiſtentes de Jeſus : hoc eſt paupertatem, dolorem & infamiam. Cæſarauguſtæ 1654. in 8. Item:

Eſtaciones del Ermitaño de Chriſto. Necnon duo alia opera ſcripſiſſe dicitur, quæ Latina ejus, qui Latinum ſcriptorum Carmelitarum Excalceatorum catalogum nuper Romam miſit, appellatione laudaverim, nempe:

Arbitrium ſpirituale. Et:

Chelim Chriſtiferam.

MARTINUS MICHAEL NAVARRO, Turiaſonenſis, atque ejus cathedralis eccleſiæ canonicus, vir ſingulari Græcis in literis Latiniſque eruditione, excellentis ingenii ac ſpiritus poeta, quamplura reliquit metricæ hujus artis, manuſcripta quidem hactenus, monumenta, quæ in bibliotheca fuerunt D. Antonii de Aragon & Corduba eminentiſſimi S. R. E. cardinalis, ſervatque Cæſarauguſtæ Hieronymus Martel, hujus eccleſiæ metropolitanæ cantor. Matriti poſſidebat *Deſcriptionem Hiſpaniæ* verſibus formatam Latinis, dum viveret, annis ſuperioribus D. Michael Baptiſta de Lanuza, in ſupremo Aragoniæ ſenatu vices protonotarii gerens, ſat propriis ſcriptis notus. Laudant Navarrum Joannes Andreas Uſtarrozius Aragoniæ chronographus in *Panegyrico D. Thomæ Tamaji a Vargas*, & in libello *De las medallas deſconocidas*, pag. 169. aliique. Cujus & in laudem pueri Chriſti martyris, Dominici Vallenſis, Latinum epigramma Joannes Tamajus, *Hiſpani Martyrologii* auctor, edidit tomo IV. die XXXI. Auguſti. Edita ſunt poſt ejus mortem, cura laudati jam D. Michaelis de Lanuza:

Rimas varias : vulgari carmine elegantiſſima.

MARTINUS MONTER DE CUEVA, Aragonius, domo ex Oſca urbe, juri civili operam dedit Bononiæ, in Clementino Hiſpanorum collegio die IX. Julii anno MDLXV. cooptatus ſodalis, eamque in eo ſtudio progreſſionem fecit ut, cum in patriam remeaſſet, juriſprudentiam de ſuperiore loco primarius anteceſſor ingenti opinione doctrinæ fuerit profeſſus. Deinde ad rempublicam gerendam invitatus ſumma integritatis laude locumtenentem curiæ Juſtitiæ, judicem deinde Regiæ audientiæ Aragonenſis, hinc anno MDXCVI. fiſcalem in ſupremo Matritenſi rerum Aragonicarum conſilio, tandemque ſenatorem geſſit. Habemus quidem ab eo ſequentia opera:

Ad Rubricam & L. I. D. de officio ejus cui mandata eſt &c. Bononiæ 1571.

Ad Titulum C. de Pactis Commentaria. Oſcæ apud Joannem Perez de Valdivieſſo 1586. in folio.

Ad Rub. Soluto matrimonio, Commentaria. Bononiæ 1570. in folio.

Deciſiones Sacræ regiæ Audientiæ cauſarum civilium regni Aragonum, diſcurſu theorico & practico compactarum. Cæſarauguſtæ 1598. Et Marpurgi in Germania apud Paulum Egenolphum 1601. in folio.

Propugnaculum pro Gymnaſio urbis Oſcenſis : ſcilicet evitando præjudicio, quod huic ſcholæ, nova ſi erigeretur Cæſarauguſtæ ſchola, creabatur : hoc opus ad eos, quorum curæ res erat, direxit. Sed repoſuit pro Cæſarauguſtanis Joannes Gaſpar Ortigas.

Commentaria ad Tit. Si certum petatur. Ac *De Alimentis*, inedita, ut ſuſpicamur. Laudat inter alios Joſephus de Seſſe tomo 2. deciſſione CLVII. num. 11. & alias.

MARTINUS DE MOROS, civis Bilbilitanus (Calatayud oppidum Aragoniæ regni juxta vulgarem captum intelligo) commentarium reliquit MS.

De la Vida de D. Pedro Cerbuna Obiſpo de Tarazona : quem laudat Franciſcus Blaſco de Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica Aragoniæ.*

F. MARTINUS DE MURVA, Cantaber, patria ex Garnica oppido, ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, ſcripſit:

Hiſtoria general de los Ingas del Piru. Circa annum MDCXVIII. cum iconibus veſtium, armorum, ceterorumque indumento-

rum

rum ejus gentis coloribus ſuis diſtinctis : quæ ex bibliotheca domus Matritenſis tranſiit in bibliothecam D. Laurentii Ramirez de Prado, Regii ſenatoris, auctoribus mihi fratre Petro a Sancto Cæcilio, ejuſdem ordinis, in MS. libello *De Familiæ* ſuæ *Scriptoribus*, & illuſtriſſimo D. antiſtite Hydruntino, D. Gabriele Adarzo Santanderio, literis ad me datis.

MARTINUS OLAVIUS, vulgo OLAVI, Cantaber, ex Victoria urbe Alabæ provinciæ metropoli, doctor prius theologiæ Pariſienſis, ibique philoſophiæ profeſſor, ſodalis deinde Jeſuitarum, ab Ignatio ipſo fundatore ſuſceptus, ac iiſdem fere diebus cum eo vivis ereptus, ingenti fuit opinione doctrinæ, cum viveret, ſcripſitque, ut *Bibliothecæ* auctor ait:

Aſſertiones de conditione, lapſu & reparatione hominis : & alias itidem collectas ex lectionibus, quas in collegio Romano habuit.

De Juſtificatione : opus MS. in bibliotheca Ambroſiana Mediolani

Oratio quædam edita eſt inter Tridentinas, quam coram hoc eccleſiæ ſenatu, Societati nondum initiatus, dixit.

Modeſta quoque *reſponſio ad Decretum Pariſienſe a Sorbonicis Doctoribus contra Societatem Jeſu in ipſis ejus initiis latum.* Extat in *Hiſtoria Societatis*, tom. I. lib. XV. num. 46.

Deceſſit XVI. kal. Septemb. an. MDLVI.

F. MARTINUS DE PERAZA, Ocanienſis, nobili loco natus, in pubertate Ciſtercienſium, mox Carmelitarum ſodalis, ſacræque theologiæ magiſter. Salmanticæ ex primaria cathedra ſacros libros fuit interpretatus, poſt Cæſarauguſtanam ſimilem profeſſionem, Hebræorum linguæ peritus, vigintique fere annis ad populum conciones habuit ſalutari eloquentia, quæ & in monumentis ab eo relictis ſpectatur. Nempe in lucem emiſit:

Sermones Quadrageſimales, y de Reſurreccion : duobus voluminibus. Salmanticæ 1604. in 4. apud Artum Tabernier, & Andream Renaut. Barcinone ſequenti anno apud Raphaelem Vives & apud Sebaſt. Cormellas.

Sermones de Adviento y de Santos. Cæſarauguſtæ 1600. in 4. apud Angelum Tabanum.

Quadrageſimalia duo alia volumina reliquiſſe in ſchedis refertur, quorum unum vices agit *Davidicorum Pſalmorum*, alterum *Pauli Apoſtoli Epiſtolarum* commentarii. Item & *Mariale.* Quod in bibliotheca excellentiſ. D. D. Didaci Arce Reinoſo, inquiſitoris Hiſpaniæ regnorum generalis, Regique noſtro a conciliis ſtatus, fuiſſe referunt Joannes Tamajus in *Martyrologio Hiſpano*, VIII. die Decembris, & Petrus Alba, Tamajum laudans, in *Militia Conceptionis.* Necnon & doctiſſima *in Job Commentaria*, quorum editioni interceſſit Joannis Pinedæ, Jeſuitæ, ſimilis labor in lucem emiſſus ; ſi vera ſunt quæ de noſtro refert *Paradiſi Carmelitici* auctor, Marcus Antonius Alegre a Caſſanate. Aſſervantur ea in bibliotheca Salmantina Carmelitarum.

Obiit in eadem domo præfectum agens, ſacrorumque Bibliorum in gymnaſio primarium interpretem, anno MDCIV. minor quinquagenario.

F. MARTINUS DE PEREA, domo Pacenſis, profeſſione Auguſtinianus, Mexici apud Americos ſeptemtrionales primariam theologiæ cathedram rexit, atque ibi, & in Bætica inde reverſus, provinciæ præfecturam adminiſtravit. Huic tribuit *Alphabeti Auguſtiniani* auctor, Thomas de Herrera:

In Regulam Sancti Auguſtini commentaria: ingenti volumine, quæ an edita ſunt haud docet.

D. MARTINUS PEREZ DE AYALA, patriam habuit Hieſte, oppidum diœceſis Carthaginenſis, aut potius Securam in montanis, quæ ab ea nomen accipiunt, quod ſcriptum ipſe in *Relatione Vitæ ſuæ* dicitur reliquiſſe ; natus anno MDIV. nobilibus quidem ſed nullarum facultatum parentibus. Quare primoribus literis & grammatica, quam accurate didicit, tanquam inſtrumento uſus fuit ad ſe ipſum ac viduam matrem neceſſariis exhibendos, præceptorem ejus artis exercens. Compluti dein philoſophiæ theologiæque dedit operam, necnon Salmanticæ in collegio S. Jacobi equeſtris ordinis, admiſſus paulo ante ad Ucleſianam religioſorum ſacræ hujus militiæ familiam & domum. Quo in gymnaſio Franciſcum Victoriam, Dominicanum, præceptorem ſortitus eſt. Toleti philoſophiam, Granatæ etiam theologiam docuit, academicis profeſſionis inſignibus utrobique ſuſceptis. Uſque dum a Giennenſi antiſtite D. Franciſco a Mendoza evocatus, aures ſibi pœnitenti ut præberet, viceque illius epiſcopatum regeret, patronum paulo poſt in Italiam ſequutus, Lovaniique in Belgio reſiſtens, Hebraicæ ac Græcæ linguis addiſcendis vacavit ; indeque cum quodam Lovanienſi doctore, poſt Giennenſis obitum, deſtinatus Wormatiam ivit pro Catholica religione tuenda cum hæreticis congreſſurus. In Belgium poſtea reverſus Antuerpiæ in quodam fratrum cœnobio interpretatus eſt Paulum Apoſtolum, atque ſcribere cœpit celebres illos in defenſionem Apoſtolicarum traditionum commentarios. Profectus inde, Caroli Cæſaris juſſu, ad Tridentinam ſynodum interfuit ſeſſioni, quæ de juſtificatione divi-

næ gratiæ Catholica expoſuit dogmata. Unde in Germaniam revocatus deligi promeruit ab eodem Cæſare anno ejus ſæculi XLVIII. in Accitanæ eccleſiæ præſulem : quod munus gerens interfuit ſecundo Tridentini concilii, denuo convocati a Julio III. P. M. tribus ſeſſionibus , translatus poſt novem annos ad Segovienſis urbis ſedem. His infulis ornatus tertio Tridentum ivit, magnum illum virum Benedictum Ariam Montanum , ejuſdem ſecum religioſæ familiæ , in comitatu ducens, dum annus verteret LXII. In reditu Valentinæ eccleſiæ archiepiſcopali datus fuit paſtor , cui ſponſæ adhæſit ab anno LXIV. uſque ad LXVI. Valentiæ obiens, ſexageſimo ſecundo ætatis nondum completo , vir longiore vita dignus , Benedictique ejuſdem Ariæ Montani elogio , in præfatione *Itinerarii* Benjamini Tudelenſis , *doctiſſimus ſimul ac piiſſimus , nec linguæ Hebraicæ ignarus* ; item Bernardini Gomezii a Miedes , Albarrazinenſis epiſcopi, in *Enchiridio Podagræ*, vulgari lingua ſcripto, ubi occaſionem mortis ejus refert , *vigilantiſſimus paſtor* ; in monumentis Ucleſienſis ſuæ domus *vir acerrimi judicii & ingenii, religione , literis & doctrina clariſſimus* merito nuncupatus. Princeps nobis relictum ab eo opus illud eſt:

De Divinis , Apoſtolicis , atque Eccleſiaſticis traditionibus , deque auctoritate ac vi earum ſacroſancta aſſertiones , ſeu libri decem: ad Philippum Hiſpaniarum Principem. Coloniæ apud Gaſparem Gennepeum 1549. Pariſiiſque eodem anno apud Audoenum Parvum in 8. De quo Michaelis Medinæ , Franciſcani , viri doctrina celeberrimi , lubet elogium ſubjungere : *Martinus Ayala , Segovienſis epiſcopus* (ait lib. I. *De recta in Deum fide* , cap. IV.) , *vir , præter integrum animum & excellens ingenium , veteris eccleſiaſticæ lectionis conſultiſſimus ; quibus dotibus ſic urget hæreticos opere illo de Eccleſiaſticis traditionibus ut , niſi diabolo obſidente oculis animi capti eſſent , aperte viſuri ſint quantum impiæ iſtæ novationes a veteris illius eccleſiæ moribus diſtent.* Reliqua ſunt , Latina quidem:

Commentaria in Univerſalia Porphyrii. Granatæ 1537. in folio.

Hiſpana hæc autem , pietatem promoventia:

Compendio y declaracion de lo que ſon obligados a guardar los Cavalleros de la Orden de Sant Iago , aſi por los votos , fin de ſu orden y diſpoſicion de ſu Regla , como por los eſtatutos y loables uſos y coſtumbres della. Huic accedit:

Un breve Tratado para bien confeſar. Mediolani 1552. in 8. Aliud opus credo eſt:

Compendio para examinar la conciencia. Valentiæ 1582. Antuerpiæque apud Plantinum in 16. Alias *Confeſſionario.* Pampelone 1612. Pinciæque antea 1604. in 16. addita inſuper : *La Proteſtacion de la fee del Maeſtro Caſtañiza.*

El Catecumeno , o Chriſtiano inſtruido. Mediolani 1552. in 8.

Aviſos de bien morir. Mediolani 1552. in 8.

Doctrina Criſtiana para los que entienden ya algo mas de lo que a los niños ſe les ſuele enſeñar comunmente , por modo de Dialogo. Mediolani 1554. in 8. Magnus ille vir , D. Joannes de Ribera , archiepiſcopus Valentinus , edi curavit Valentiæ , quaſi antea ineditum & in ſchedis Martini noſtri repertum , neſcio an diverſum a laudatis , opus hoc titulo:

Cateciſmo : forma & ipſum dialogiſtica. 1599. 4. apud Petrum Patricium Mey. Cur etiam non tribuemus ei:

Concilium Valentiæ celebratum an. MDLXV. Synodumque ſequenti : quæ duo typis edidit Joannes Mey ibidem anno 1556. Necnon & ex ejus ſchedis collectum aliud:

Doctrina Chriſtiana en lengua Arabiga y Caſtellana para inſtruccion de los nuevamente convertidos del reyno de Valencia. Ibidem iiſdem typis 1566. in 8? MS. quoque reliquit *Vitæ ſuæ* , quam diximus , *Relationem*, qua uſus fuit Ægidius Gundiſalvi Davila in ejus formando elogio inter Segovienſis eccleſiæ epiſcopos , ac Didacus Colmenares in ejuſdem urbis *Hiſtoria.* Item *Vitam & res geſtas Petri Alphonſi* ſodalis , qui præfectus fuit domorum S. Marci & Ucleſii , integritate morum venerabilis. Hanc Ucleſienſes adſervare affirmavit mihi oculatus teſtis , illuſtriſſimus D. D. Hieronymus Maſcareñas , Segovienſis epiſcopus. Jacet in ſede ſua Valentina in capella S. Petro ſacra ſub hoc epitaphio:

IN SPE RESURRECTIONIS MORIOR.
HIC SITUS EST MARTINUS DE AYALA
ARCHIEPISCOPUS VALENTINUS,
QUI LICET
TRES ECCLESIAS REXERIT
GUADIXENSEM , SEGOVIENSEM,
ET HANC POSTREMO VALENTINAM
IN QUA DECESSIT,
NIHIL TAMEN TULIT ÆGRIUS QUAM
PRÆESSE.
OBIIT NONIS AUGUSTI
MDLXVI.

MARTINUS PEREZ DE UNANOA, patria Valentinus , Jeſuitarum ſodalis , ac theologiæ doctor , quam totos XV. annos Valentiæ docuit , atque aliquot inſuper Barcinone. Rexit collegia Oſcenſe , Cæſarauguſtanum , Valentinum , atque item Valentinam

pro-

professorum domum, censor adhæc theologus apud Aragonenses rerum Fidei judices. Hæc ejus opera:

De Ineffabili Sacrosanctæ Trinitatis mysterio Tractatus. Lugduni 1639. in folio.

De Mirabili Verbi Incarnati mysterio commentarius. Ibidem 1643. in folio.

De Sancto Matrimonii Sacramento opus morale Theologicum LX. Disputationibus divisum. Ibidem apud heredes Petri Prost 1645. in folio.

De Pœnitentia. Lugduni in folio.

MARTINUS DE QUIÑONES, nescio quis, scripsisse dicitur:

De Temperantia, & Fortitudine. in 4.

F. MARTINUS DE RADA, Navarrus, eremitarum Salmantinæ domus Sancti Augustini sodalis, in occidentalibus Indorum regionibus, necnon & Philippinis ut vocant insulis peregrinatus, Sinis quoque bis, sed frustra, tentatis, scripsisse dicitur:

Itinerario del viage que hizo de Manila a la China. MS. Quod idem opus judico cum:

Sinensis regni descriptione.

Arte y Vocabulario de la lengua China. Auctores sunt Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica*, & Thomas de Herrera in *Historia Salmantino-Augustinianæ domus.*

F. MARTINUS DE RECARTE BENGOCHEA (hæc propria illius appellatio, non de Recalde Bengochea alias ei tributa) Guipuscoanus, ex oppido Ataun Pampilonensis diœcesis, Carmelitarum Matritensium ab anno MDXCVIII. sodalis, inter quos vixit ac vivere desiit anno MDCXLIV. pietatis ac doctrinæ reportata laude. Scripsit:

Del Aborrecimiento del pecado: duobus libris. Matriti anno 1617. apud Alphonsum Martinum in 8.

Instruccion para confesarse. Ibidem 1618.

Parabat prelo, sed Latine:

Solem veræ Legis Dei: tomo uno in folio. Atque item vulgare aliud opusculum:

Consuelo en los trabajos appellatum. Formavit insuper:

S. Isidori Agricolæ Matritensis officium cum octava: alioque tractatus de variis rebus, sive theologicis, sive politico-christianis. Domestica munera & literarios titulos ambivit nunquam, & vel sibi oblatos non admisit. Parentibus editus fuerat Martino de Recarte & Catherina de Aguilar & Fabra, laudati oppidi de Ataun civibus.

F. MARTINUS DE REQUENA, Augustinianus Excalceatus, in lucem emisit:

Exequias del Rey Felipe III. en Guaxaca. 1623. in 4. Aliis est Dominicanus, quod scire non multum interest.

MARTINUS DE REYNA, oppidi Aranda, quæ a Durio flumine cognominatur, incola, dedit versum a se, ut jactat, in sermonem vernaculum:

Dechado de la vida humana moralmente sacado del Juego del Axedrez. Pinciæ apud Franciscum Fernandez de Cordoba 1549. 4. Fabulosum advocat hujus operis e Græcia auctorem Xersem philosophum, seu philometorem, quem ait hoc scripto symbolico, tanquam serio luderet, voluisse Regem Babiloniorum Evilmerodach, trucem & injustum, recte gubernandi rationis admonere. Cumque adeo rara sint hujus libri exempla, Latine a quodam e Græco versi, ut non nisi codicem suum, quod usus fuit, & alterum in bibliotheca fratrum Minorum Legionensium viderit, sese, inquit, ut verteret & in vulgus daret, persuasum fuisse.

MARTINUS DE ROA, Cordubensis, Jesuitarum sodalis, puerorum institutioni totos sedecim annos addictus, atque in collegio Cordubensi rhetorum disciplinam, mox & sacras literas professus, ingentem sibi eruditionis, eloquentiæ atque omnigenæ doctrinæ laudem comparavit, vulgaris maxime linguæ puritatis atque elegantiæ nomine in paucis, qui hoc regnum tenent, numerandus. Collegia sodalium rexit Astæ, Hispali, Malacæ, Astigi, Cordubæ, vices præpositi domus professæ Hispalensis, atque item provincialis præfecti totius Bæticæ provinciæ gessit, a qua etiam ivit in Romanam curiam procurator. Plura scripsit Latina & vernacula. Prioris ordinis hæc:

Singularium locorum ac rerum libri V. in quibus cum ex sacris, tum ex humanis literis multa ex Gentium, Hebræorumque moribus explicantur. Cordubæ 1600. in 4. Lugduneque 1604. in 8. Simulque edidit:

De Die natali sacro & profano librum unum. Cui adjungitur:

Singularium locorum liber VI.

Singularium Sacræ Scripturæ volumen alterum, libris..... Lugduni anno 1634. in 8. Utrumque editum nuper fuit Lugduni apud Laurentium Anisson 1667. 8.

De Cordubæ in Hispania Bætica Principatu, & de auctoritate & antiquitate Sanctorum Martyrum Cordubensium, ac de Cordubensi Breviario. Lugduni apud Horatium Cardon 1617. in 4.

Orationem Panegyricam ad Dominum Franciscum de Reinoso Episcopum Cordubensem.

In Abacuc Prophetam, & in *Ps. secundum Commentaria.*

Offi-

Officia Sanctorum Ecclesiæ Cordubensis a Sede Apostolica adprobata.

De Accentu, & recta in Latinis, Hebræis Græcis & Barbaris pronuntiatione. Cordubæ 1589. in 8. Prodiit liber sub nomine Ludovici Petri Franceſii, qui patruelem suum Roam nostrum appellat.

Supplementum item *Breviarii Hispalensis* edendum reliquit, ut in *Bibliotheca* legitur *Societatis.*

Hymnos item & *Poemata* quædam.

Vernaculo sermone eleganti hæc:

Vida y maravillosas virtudes de D. Sancha Carrillo. Hispali 1615. in 4.

Vida de D. Ana Ponce de Leon, Condesa de Feria, monja en Santa Clara de Montilla. Hispali eodem anno apud Alphonsum Rodericum Gamarram, ac Cordubæ prius 1604.

Flos Sanctorum, fiestas, y Santos naturales de la ciudad de Cordova, algunos de Sevilla, Toledo, Granada, Xerez, Ecija, Guadix, y otras ciudades, y lugares de Andalucia, Castilla, y Portugal. Hispali 1615. in 4.

Santos Honorio, Eutichio, Estevan Patronos de Xerez de la frontera; nombre, sitio, antiguedad de la ciudad, valor de sus ciudadanos. Hispali 1617. in 4. apud Alphonsum Rodriguez.

Ecija y sus Santos, su antiguedad eclesiastica y secular. Hispali apud Emmanuelem de Sande 1529. in 4.

Malaga, su fundacion, su antiguedad eclesiastica y seglar; sus Santos Cyriaco y Paula M.M. San Luis Obispo sus patronos. Malacæ typis Joannis Rene 1622. in 4.

De las Antiguedades y excelencias de Cordova. 1627. in 4. Atque item vertit ex Latino suo ipsius opusculo:

Antiguo Principado de Cordova en la España ulterior o Andaluz, traducido del Latin y acrecentado en otras calidades eclesiasticas y seglares. Cordubæ 1636. in 4.

De la Antiguedad, uso y veneracion de las Santas Imagenes y Reliquias. Hispali per Gabrielem Bejarano 1613. in 12.

Del Estado de las Almas en Purgatorio. Apud eumdem 1619. in 12. & 1620. Barcinone item apud Sebast. Cormellas 1631. 8. Opusculum Italiæ donatum a Tiberio Putignano, atque item Latio a Joanne Buccelleno, Jesuita, Galliæ item a nescio quo, & Tolosæ typis editum 1645. in 12.

Del Estado de los Bienaventurados en el Cielo, de los Niños en el limbo, de los condenados en el Infierno, y deste mundo despues del dia del Juicio universal. Hispali 1624. Barcinone 1631. in 8.

Oficios y beneficios del Angel de nuestra guarda. Cordubæ apud Salvatorem de Cea Teza 1622. in 8.

Antiguo monasterio de S. Cristoval de la ciudad de Cordova, illustrado.

Discurso de la antigua Ilipa tribuit ei Rodericus Caro in *Chorographiæ Hispal. Conventus* lib. III. cap. XI.

Ex Italico vertit Hispanice:

Vida, Santidad y milagros de Santa Francisca Romana o de Ponciani. Italus auctor est Julius Ursinus, ejusdem Societatis, prodiitque opus, seu compendium a nostro majoris operis factum, Hispali apud Gamarram 1615. in 4. Item ex Latino convertit:

La Instruccion y regla del Bienaventurado S. Leandro Arzobispo de Sevilla a su hermana Santa Florentina. Ibidem apud Mathiam Clavijo 1629. in 4.

Tribui eidem non nescio, quamvis dissimulet *Bibliothecæ* auctor:

La Vida del Herm. Francisco de Moscoso de la Compañia de Jesus, natural de Badajoz.

Manuscriptam quoque *Historiam* reliquit integram *Bæticæ provinciæ Jesuitarum*, Hispano eodem sermone: cujus priorem partem, scilicet quod intercedit ab exordio ipso usque ad annum sæcularem, Granatæ vidimus apud sodales collegii Sancti Pauli; ejus, quod supereſt, temporis gesta Cordubæ in domo Societatis adservari a fide dignis accepimus. Sub nomine tandem D. Andreæ de Morales Cordubensis decurionis edidisse fertur:

Los Procedimientos de la ciudad de Cordova y fidelidad guardada al Emperador Carlos V. Rey de España en el tiempo de las Comunidades, ut scribit *Bibliothecæ* auctor.

Denatus noster est Montillæ Prieguensis marchionis oppido amplo & divite, quinta die Aprilis anni MDCXXXVII.

MARTINUS DE ROXAS, magistri ordinis equitum Melitensium ad Tridentinam synodum orator, *Concionem* in eo œcumenico confessu habuit VII. die Sept. MDLXIII. quæ inter alias edita est Lovanii, ac nuper Parisiis. Incipit *Cum nuntiis* &c. Castellanus hic natalibus, juris utriusque doctor, cancellariæ hujus religionis regens diu extitit, eo etiam tempore quo vice publica laudatam concionem habuit. Factus inde Melitensis episcopus a Gregorio XIII. ex Regia nominatione, obiit tandem Romæ XIX. Augusti MDLXXVII. *Doctrina virum & prudentia clarum* vocat eum D. Rocchus Pirrus in *Notitia VII. Sicula Ecclesiæ Melitensis.*

F. MARTINUS DE RUEGO, Franciscanus provinciæ Burgensis, cœnobii S. Mariæ Angelorum urbis Sancti Dominici Calceatensis præfectus, scripsit, Waddingo teste:

Purgatorio de la conciencia. Burgis apud Philippum Juntam 1598. in 8.

F.

F. MARTINUS RUIZ, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, ſcripſit, auctore mihi Luca Waddingo:

Directorium & Proceſſionarium Fratrum Minorum. Salmanticæ 1612. neſcio an Hiſpanice.

MARTINUS RUIZ DE MESA, edidit:

Vida del Maeſtro Juan de Avila.

D. MARTINUS DE SAAVEDRA ET GUZMAN, Calatravenſis eques, in regno Neapolitano provinciæ Barenſis quondam præſes, ſcripſit, atque ibi edidit:

Diſcurſos de razon de eſtado y guerra. Trani 1635. in 8.

D. MARTINUS DE SANTOLARIA, Oſcenſis eccleſiæ canonicus, philoſophiæque in ejuſdem urbis academia profeſſor, ſcripſit:

Dialecticam. 1585. Laudat hunc Petrus Salvator Ardevines Isla in ſua vernacule conſcripta *Mundi fabrica*, lib. II. cap. XIV. lib. III. cap. II. & lib. IV. cap. III. D. Vincentius Joannes Laſtanoſa *en los Dialogos de las medallas*, pag. 85.

D. MARTINUS DE SARABIA, Pincianus, anteceſſor, ſcripſit, ut alicubi lego:

Diſcurſum pro dignitate humanæ naturæ & ſapientia Stoica.

D. MARTINUS DE SARABIA, juriſconſultus, Valliſoleti in gymnaſio Decretalium & Clementinarum ordine profeſſor, & in dicaſterio advocatus publicavit:

Diſputationem ad Textum ſingularem in L. vetus ſuit quæſtio LXVIII. D. De Uſufructu. Pinciæ apud Ant. de Rueda 1648. 4.

Recitationem ſolemnem ad juriſconſultum Pomponium in L. Quod vendidi XIX. De contrahenda emptione. Ibidem apud Antonium Vazquez de Eſparza. in 4.

MARTINUS DE SEGURA, Matritenſis, magiſter, & profeſſor rhetoricæ artis primarius in Complutenſi academia, quem Ciceronem Chriſtianum Leander de Granada, Benedictinus, olim diſcipulus, in libri prologo, cui *Inſtitutionem Confraternitatis Servorum Deiparæ Virginis* inſcripſit, doctiſſimumque magiſtrum Joannes de Guzman vocant in *Rhetorica.* Scripſit:

Grammaticam Inſtitutionem: quatuor libris Compluti editam 1580. in 8. Didaco Hiſpaniarum Principi dicatam. In cujus prologo ait eam ſe formaſſe ad nutum preceſque D. Franciſci de Truxillo, præceptoris ſui ac Legionenſis poſtea epiſcopi, *qui non ſolum divina myſteria, ſed has artes* (inquit) *acutiſſime expendit eo propoſito, ut de quibuſdam Antonii Nebriſſenſis erroribus, ab eodem ſi ultra vixiſſet, prudens ut erat, retractandis ſtudioſos artis admoneret.* Diſtinctus hic eſt ab Alfonſo Segura antiquiore, Lucii Marinei Siculi auditore, de quo in altera *Bibliothecæ* parte egimus.

MARTINUS STEPHANUS, domo ex oppido Cenizeros, diœceſis..... Jeſuita, edidit in Complutenſi collegio:

Compendio del rico aparato y hermoſa arquitectura del Templo de Salomon, y de la mageſtad y grandeza del miſmo Rey; averiguaſe la diverſidad de talentos, peſos y medidas, que ſe hallan en la Eſcritura. Compluti 1615. 8. apud Joannem Gratianum.

MARTINUS STEPHANUS, vulgo STEVA, præceptor artis grammaticæ Barcinonenſis, liberaliumque artium doctor, edidit:

Syntaxim de VIII. partium orationis conſtructione, novo commentario ſive cautionibus quibuſdam & Catalana interpretatione adamuſſim decoratam. Barcinone apud Gabrielem Graells 1614. in 8.

MARTINUS SUAREZ DA CUNHA, Luſitanus:

Orationem Romæ habuit (atque edidit) coram Summo, ut credimus, Pontifice *in die S. Joannis Evangeliſtæ*, quam dicavit cardinali Aldrobandino. Cardoſus.

MARTINUS DE TAPIA, Sorienſis, artis muſicæ commentaria publici juris fecit, hac inſcriptione:

Vergel de Muſica eſpiritual, eſpeculativa y activa, donde ſe tratan las alabanzas de la muſica y deſpues los artes del canto llano y contrapunto en ſuma y en theorica. In Burgo Oxomenſi 1570. in 4. apud Didacum Fernandez de Cordoba.

F. MARTINUS DE TORNAMIRA, Catalanus ut credimus, in provincia Romana Ciſtercienſium ſodalium ſacræ hujus familiæ vota concepit, in qua ſummis quibuſque functus fuit honoribus. Scripſiſſe quædam dicitur opera, atque item nonnulla ex Hiſpano Italice deſcripſiſſe, quorum non plus notitiæ in præſentiarum dare poſſumus.

F. MARTINUS DE TORRECILLA, Cappuccinus Caſtellæ provinciæ, ſcripſit:

Conſultas Morales..... de las propoſiciones condenadas por la Santidad de Inocencio Undecimo. Matriti.....

Artium Curſum; tribus tomis.

Libro de la Tercera Orden. Habere dicitur jam elaborata alia, ſcilicet:

Theologiæ Curſum: tribus tomis.

Morale aliud opus: tribus tomis.

Caſuum ſive Conſultationum ſingularium tomum unum.

Controverſiarum contra Gentiles, Judæos, & Hæreticos tomum unum.

Promptuarium, ſive *Manuale Qualificatorum S. Inquiſitionis.*

Del Orden Judicial: & alia.

MARTINUS VAZQUEZ SIRUELA, Bæticus, ex oppido Alborge prope Malacam, canonicus collegiatæ eccleſiæ Sacri Montis Granatenſis, in quo commoratus theologiam docuit, & omnibus bonis artibus, antiquitatis totius notitia, linguarumque cognitione ingenium acre & ſui juris non mediocriter locupletavit. Vocatus inde fuit Matritum ut Gaſparem Harium, Felichii marchionem, Ludovici de Haro principis, apud Philippum IV. aulici, filium primogenitum, Latinas doceret literas. Quo munere functus portione Hiſpalenſis eccleſiæ in gratiam diſcipuli fuit ornatus. Vixit in ea aliquot annos, non ſolum docti atque eruditi ſed probi ac pii viri fama conſpicuus, & omnibus carus uſque ad fatalem diem Junii menſis primam anni MDCLXIV. quæ paralyſi jam diu præoccupatum, ſibique dumtaxat vicinæque morti intentum, magno omnium bonorum dolore, e vivis abſtulit. Amiciſſimum mihi, dum viveret, caput quam parce ac modeſte potui, veluti de re mea loquutus, collaudavi. Multa hic vir eruditiſſimus obſervavit, in adverſaria retulit, memoria continuit; pauca ad unguem abſolvit, ut fere conſueverat nihil perfunctorie aut per tranſennam, quod ex occaſione offerretur, examinare; unde plurima incepta manſerunt in ſchedis. Elaboraverat Hiſpali agens:

De Sanctis Hiſpalenſibus opus: quo in argumento non plene ei ſatisfecerant Antonius Quintanadueñas, Jeſuita, & D. Martinus Anaya Maldonado. Vidi ego commentarium juſtæ molis *De San Fulgencio hermano de los Santos Arzobiſpos Leandro y Iſidoro, y de los libros que eſcrivió*, ſumma diligentia & accuratione abſolutum.

Expectari fecerat apologiam quamdam nominis ſui adverſus Franciſcum Bilches, Jeſuitam, de *Sanctis Giennenſibus*, & *Hiſtoriæ Beaciæ urbis* ſcriptorem, a quo parum æque tractatus fuerat.

Præfatur eruditiſſime, acutiſſime, elegantiſſime ad Thomæ Hurtadi, Toletani, Clerici Regularis Minoris, *Reſolutiones Orthodoxas morales de vero Martyrio Fidei*, ut ex ungue hoc leonem agnoſcas.

F. MARTINUS DE LA VERA, Hieronymianus monachus in Laurentina Eſcurialenſi domo, quam ſemel atque iterum rexit, necnon & integrum ordinem generalis magiſter, ſcripſit:

Inſtruccion de Eccleſiaſticos previa y neceſaria al buen uſo y practica de las ceremonias, muy util y provechoſa para ecleſiaſticos y ſeculares para ſaber como han de adorar a Dios en lo divino, y honrar a los hombres en lo politico: ad Philippum IV. Hiſpaniarum Regem. Anno 1630. in 4. De rebus mathematicis, cujus doctrinæ callens & curioſus non mediocriter fuiſſe dicitur, nonnullis monumentis atque artis instrumentis in bibliotheca Eſcurialenſi relictis.

Obiit Abulæ in collegio, cui præerat, XXIII. Junii MDCXXXVII.

MARTINUS DE VIANA, artium & ſacræ theologiæ profeſſor ſub Alexandro VI. Papa, cum a ſacris eſſet Romæ cardinali Sancti Georgi, ſedis Apoſtolicæ camerario, edi curavit Romæ, quas in ea Urbe habuit orationes, ſcilicet:

De Chriſti ad cælos aſcenſione habitam coram Alexandro VI. anno MCDXCIV.

In Die Cinerum in eodem loco anno MCDXCVI.

In Die Sanctiſſimæ Trinitatis ibidem MCDXCIV.

In Feſto S. Thomæ de Aquino in templo S. Mariæ ſuper Minervam ad Cardinalium Collegium anno MCDXCVI.

MARTINUS DE VICIANA, Valentinus, ex Burriana oppido, parentem habuit Martinum alium Vicianam, Ferdinandi Aragonii Cæſarauguſtani antiſtitis œconomum, Calatravenſem equitem, in populari tumultu pro tuenda patroni ſalute anno MDXXII. interfectum; officium ipſe propriorum ſtudiorum patriæ impenſurus Valentinorum res geſtas & origines, virorumque nobilium ſtemmata quadripartito opere digeſſit, nempe quatuor libris ſcribens:

Coronica de la Ciudad de Valencia y ſu Reyno. Valentiæ 1564. in folio duobus tomis: ſeorſim tamen editus eſt: *Libro quarto de la Cronica de la inclyta Ciudad de Valencia, en el qual ſe contienen las diſcordias, guerras y muertes cauſadas por la conjuracion plebeya nombrada Germania, y como feneció, y fue el reyno reſtituido en paz y ſoſiego.* Barcinone anno 1566. in folio.

Alabanzas de las lenguas Hebrea, Griega, Latina, Caſtellana y Valenciana. Valentiæ apud Joannem Navarro anno 1574. in 4. Scripſitne ultra hæc: *Tratado de los Reyes de Aragon?* Ego affirmare vix auſim an diſtin-

ſtinctum aliquid ab *Hiſtoria Valentina* ſignificaverit D. Philadelfus Muñoz, qui tractatum iſtum laudat tomo 1. *Theatri Genealogici Siciliæ*, pag. 247.

Libro de los Linages: forte Valentini regni Gandiæ duci dicatum laudat Gaſpar Eſcolanus lib. VI. *Hiſtoriæ* hujus regni, c. XXIII. num. 4.

F. MARTINUS DE VILLANUEVA, natus in oppido La Roda, diœceſis ..... ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſacræ theologiæ doctor Complutenſis, poſtquam ..... annis in hac universitate theologiam e ſuperiore loco tandemque e cathedra docuiſſet, die ..... anni MDC ..... ad eccleſiam Cajetanæ urbis in Neapolitano regno fuit promotus, indeque ad Rhegienſem metropolitanam die ..... MDCLXXV. translatus, quam hodie regit, doctrina vir & religioſa vita, ſuaviſſimiſque moribus hoc honore aliiſque admodum dignus, edidit:

Proclamacion a Chriſto Crucificado en tiempo de la Peſte de Sevilla el año de 1659. Toleti.

Panegyrico al Cardenal D. Fr. Franciſco Ximenez de Ciſneros en el colegio mayor de Alcala.

Las Honras que hizo la Univerſidad de Alcala al Rey D. Felipe IIII.

D. MARTINUS DE XIMENA JURADO, natus in oppido Villanueva de Anduxar, Giennenſis diœceſis, eminentiſſimo S. R. E. cardinali, Toletanoque præſuli, D. Balthaſari de Moſcoſo & Sandoval a ſecretis, hujuſque metropolitanæ ac primatis eccleſiæ portionarius, ſcripſit accurate:

Catalogo de los Obiſpos de las Igleſias Cathedrales de la dioceſis de Jaen, y Annales Eccleſiaſticos de ſu Obiſpado. Matriti apud Dominicum Garſiam 1654. in folio. Promiſerat *Catalogum* alterum *virorum pietate ac literis illuſtrium* ejuſdem diœceſis. In bibliotheca comitis de Villaumbroſa fuit:

Kalendario Menologio de los Padres Griegos compueſto por Gilberto Genebrardo, con annotaciones de Baronio, o del Doctor Juan Molano recogido por Martin Ximena Jurado. MS. De quo libro *Menologio* his notis signato nihil dicere habeo.

MARTINUS XIMENO, Aragonius, Darocenſis, ibidemque profeſſor grammaticæ artis, edidit:

Inſtitutiones Grammaticas. Compluti 1574.

MARTINUS DE ZEAORROTE, ex Clericis Regularibus Minoribus, domo ex oppido Miranda de Arga regni Navarræ, edidit librum ſpiritualem ita inſcriptum:

Dios contemplado, y Chriſto imitado, Practica de la Oracion mental. Matriti 1672. apud Matthæum de Eſpinoſa. in 4.

MASSEUS.

F. MASSEUS, Luſitanus, ordinis fratrum Minorum provinciæ Pietatis, domo ex oppido Campomajori Tranſtaganæ ditionis, olim ante ſuſceptum Franciſcanum ſchema Emmanuel de Sylva Tellez in ſæculo dictus, generiſque nobilitate conſpicuus, ſcripſit:

Summario de Confeſſores. Semel iterumque necnon & tertio Conimbricæ, juſſu Joannis Soarezi epiſcopi, anno 1571. editum. Cardoſus. Hunc inter *Anonymos* laudamus.

MATHIAS.

D. MATHIAS DE AGUIRRE, Aragonenſis, doctor theologus Oſcenſis lycei, atque ejuſdem rector, in ejuſdem urbis eccleſia archidiaconus de Vallibus, edidit:

Conſuelo de Pobres, y remedio de Ricos: en que ſe prueba la excelencia de la limoſna. Oſcæ apud Franciſcum Larrumbe 1664. in 4.

D. MATHIAS DE AGUIRRE DEL POZO & FELIZES, Aragonius, ſcripſit:

Navidad de Zaragoza repartida en quatro noches. Cæſarauguſtæ apud Joannem de Ivar 1634. in 4.

MATHIAS DE BOCANEGRA, Angelopolitanus, e Mexicano regno, Societatis Jeſu concionator, ſcripſit:

El Viage del Duque de Eſcalona, Virrey de Mexico por tierra y mar. Mexici 1640. in 4.

Hiſtoria del auto general de la Fee, celebrado en Mexico el año de MDCLII. Ibidem.

Sermones: qui ſeorſim editi ſunt plures. Denatus eſt Mexici MDCLXVIII.

MATHIAS BORRULL, Valentinus, ex urbe regni principe, Jeſuitarum ſodalis, ſacræ theologiæ in collegio ejuſdem urbis primarius profeſſor, ſcripſit hactenus:

Divinam ſcientiam futurorum contingentium, præcipue mediam, contra noviſſimas impugnationes defenſam: adverſus Hieronymum Vives, Dominicanum, civem ſuum. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1656. in 4.

Tractatum de voluntate Dei. Ibidem apud Joannem Antonium Huguetan & Marcum Antonium Ravaud 1661. in 4.

De Myſterio Trinitatis. Ibidem 1662. in 4.

Tractatus duos de Eſſentia & attributis, & de viſione Dei, cum Proœmialibus Theologiæ. Ibidem apud Philippum Borde & ſocios 1664. in 4. Alia expectantur.

MATHIAS CASTANHO DE FIGUEIREDO, Luſitanus, ex nobili oppido Aveiro, doctor theologus, ſcripſit:

De S. Joſepho volumen unum, *ſermonum* forſan. Et:

De Sanctis alterum. Quæ duo ſequutum fuit tertium, opus hactenus ineditum, ſcilicet:

Excellencias das Quinas de Portugal. In 4. Georgius Cardoſus.

F. MATHIAS DE S. FRANCISCO, ordinis S. Franciſci Excalceatorum, propagandi Evangelii deſiderio incenſus, primum in Philippinas uſque inſulas, indeque reverſus ad Marochii regnum, una cum Joanne de Prato ſacerdote, Geneſioque Ocanienſi laico, hujuſmet palmæ ſectatoribus, penetravit. Quo loco, cum glorioſiſſimum Prati ſodalis ſub immani tyranno agonem oculis hauſiſſet, ipſe quoque verberibus pene confectus eſt. Sed aliquando ad nos reverſus Xequii, hoc eſt Regis, legatus, optimis moribus Principis, religionique & rebus noſtris minime infenſi, qui fratri interfecto ſucceſſerat, ſacram hanc expeditionem literis mandavit ſcribens:

Relacion del viage eſpiritual y prodigioſo que hizo a Marruecos el Venerable Padre Fr. Juan de Prado Predicador y primero Provincial de la provincia de San Diego de Andalucia. Matriti 1644. in 4.

MATHIAS GARCIA, medicus doctor Valentini gymnaſii, in eoque olim theoricæ, ut vocant, mox anatomicæ artis ex propria cathedra profeſſor, ſcripſit:

Diſputationes Medicinæ ſelectas: hoc eſt, *De Venenis. De Antidotis. De Opio. De compoſitionibus opiatis. De Venenis in particulari. De Motu cordis. De motu arteriarum. De motu ſanguinis.* Lugduni apud Petrum Bourgeat 1677. in folio.

Diſputationes Phiſiologicas. Valentiæ typis viduæ Benedicti Mace 1681. folio.

D. MATHIAS GUERRA DE LATRAS, Americanus, juriſconſultus & in Hiſpalenſi S. Mariæ collegio majore ſodalis, ibique in academia profeſſor Cæſarei juris & Canonici, quem nos docentem aliquando audivimus, edidit lectiones, quas cathedrarum candidatus in petitione earum Salmanticæ recitaverat, hoc titulo:

Opinionis pericula Salmanticæ ſublata &c. Barcinone 1636. in 4. Itemque:

De Legibus & Armis Tractatum. Salmanticæ 1633. Rediit in Americam reipublicæ quodam munere ornatus.

MATHIAS DE LERA, chirurgicæ artis magiſter, edidit:

Practica de fuentes. Matriti 1657. ſive de ruptoriis ut vocant. Nuper prodiit ibidem 1671.

MATHIAS DE LLERA, Cæſarauguſtanus civis, philoſophiæ ac medicinæ artis doctor, & in ejuſdem urbis gymnaſio profeſſor, Caroli II. noſtri Regis, & Joannis Auſtriaci ejus fratris Matriti medicus, edidit:

Clavim totius Medicinæ. Lugduni apud Claudium Bourgeat 1674. in folio.

Obiit circa annum MDCLXXX. quinquagenario adhuc junior, Matriti.

MATHIAS DE PORRAS, doctor medicus, edidit, in India occidentali manens, inde forſan domo:

Breves advertencias para beber frio con nieve. Limæ Indorum 1621. in 8. Promiſerat aliud opus hoc titulo:

Concordancias medicinales de entrambos mundos.

MATHIAS DE LOS REYES, Matritenſis, ad exemplum Trajani Bocalini, monitionum ſeu exemplorum moralium libellum ita indigitavit:

Curial del Parnaſo. Matriti 1624. in 8. Scripſit item hujus tituli opus:

Para algunos. Ibidem 1640. in 4. ut opponeret ambitioſo Joannis Perezii Montalbani alterius libri titulo *Para todos.* Idem ne an alius eſt qui eodem nomine ſcripſit:

El Menandro. Giennii 1636?

MATHIAS DE SOSA, vel SOUSA, Luſitanus, Jeſuita, aliquot annis apud Indos in Goana urbe Bazaini, atque alibi, cum fructu demoratus, ad patriam reverſus collegium Scalabitanum rexit, Matritique provinciæ ſuæ negotia procuravit. Hic ſcripſit:

Compendio de lo ſucedido en el Japon deſde la fundacion de aquella Chriſtiandad, que empezó año de MDXLIX. y relacion de los Martyres que padecieron los años de MDCXXIX. y MDCXXX. ſacada de las cartas de los PP. de la Compañia que alli aſiſten. 1633. in 4.

Obiit Oliſipone 1. Julii MDCXLVII.

MATHIAS XIMENEZ, Calagurritanæ eccleſiæ aut canonicus aut portionarius, auc-

ctore mihi Ægidio Gonzalez Davila in *Theatro* iſtius *Eccleſiæ*, edidit:

Sermones de Adviento, y Quareſma.

MATRITENSE COLLEGIUM SOCIETATIS JESU,

emiſit foras ſuo nomine:

Libro de las honras que hizo a la Emperatriz Doña Maria de Auſtria fundadora del dicho colegio en XXV. de Abril de MDCIII. Matriti eodem anno. in 4.

MATTHÆUS.

MATTHÆUS ALEMAN, Hiſpalenſis, e miniſterio Regiarum ſub Philippo II. Rege Catholico tractandarum Rationum, quod munus ei ex aliqua parte fuerat commiſſum, ad privatam vitæ conditionem ſponte declinans, otium coluit liberalibus ſtudiis, unde ingenioſa valde utiliaque varii generis quædam ſcripta prodierunt, cum humaniores diſciplinas olim didiciſſet curioſe intenteque, nimirum:

San Antonio de Padua: hoc eſt, ſanctiſſimi hujus viri res geſtas. Hiſpali anno 1604. in 4. Cui præmittitur *Encomiaſticon in eumdem*, Latinis verſibus, haud inelegans. Valentiæ item 1608. in 8. Edidit quoque, Luciani inventum ſequutus, qui gloriabatur ſeſe primum appoſuiſſe riſum comicum ſub philoſophica gravitate (nempe in *Dialogo, Prometheus eſt in verbis*):

Vida del Picaro Guzman de Alfarache: duabus partibus. Matriti 1599. in 4. Bruxellæ apud Bellerum 1600. in 8. iterumque 1605. Tarracone & Cæſarauguſtæ, Mediolanique uno & eodem anno 1603. in 8. Burgis apud Vareſium 1619. in 4. tandem Matriti 1641. in 4. Hanc Italice dedit a ſe converſam Barezus Barezi, Cremonenſis, Venetiis 1615. in 8. & 1616. in 12. Gallica quoque prodiit cum Pariſiis 1625. tum Rothomagi 1646. in 8. & Anglica Londini 1622. *Proſcenii vitæ humanæ partem ſecundam ſub perſona Guſmani Alpharachi* Gaſpar Ens formavit, Coloniæ editam 1624. 8. quam intelligo Latinam ſecundæ hujuſce operis partis verſionem. Impetrare a me non poſſum quin ſubjiciam hic, in hujus operis laudem, dialogiſticum Vincentii Eſpineli, Rondenſis, clari utraque lingua Latina vulgarique, epigramma:

Quis te tanta loqui docuit, Guſmanule? Quis te
Stercore ſubmerſum duxit ad aſtra modo?
Muſca modo & lautas epulas & putrida tangis
Ulcera. Jam trepidas frigore, jamque cales.
Jura doces, ſuprema petis, medicamina curas,
Dulcibus & nugis ſeria mixta doces.
Dum carpiſque alios, alios virtutibus auges;
Conſulis ipſe omnes, conſulis ipſe tibi.
Jam ſacræ ſophiæ virides amplecteris umbras;
Tranſis ad obſcenos ſordibus inde jocos.
Et modo divitiis plenus, modo paupere cultu,
Triſtibus & miſeris dulce ſolamen ades.
Guzm. *Sic ſpeciē humanæ vitæ, ſic præfero ſolus,*
Proſpera complectens, aſpera cuncta ferens.
Hac Aleman varie picta me veſte decorat:
Me lege deſertum, tuque diſertus eris.

Certum quidem eſſe debet in occidentales Indos, hoc eſt Mexicanam Novæ Hiſpaniæ urbem, aliquando veniſſe noſtrum Matthæum, cujus rei teſtimonium extat in eo, quem in ea urbe librum edidit:

Ortografia Caſtellana inſcriptum, typis Hieronymi Balbi 1609. in 4.

Algunas traduciones de Horacio, Cardonæ duci nuncupatas, in ſchedis MSS. vidiſſe ſe refert D. Thomas Tamajus.

F. MATTHÆUS BOTIJA, ordinis Minorum ex Carthaginenſi provincia, ejuſdemque ex munere concionator, vulgare fecit:

El Eſpejo de diſciplina de S. Buenaventura con el Tratado del Aprovechamiento de los religioſos. Murciæ 1625. Virum egregie verſatum in antiquis numiſmatibus, inſcriptionibus & arcanis ſcribendis notis Lucas Waddingus appellat.

F. MATTHÆUS DE BURGOS, Franciſcanus Reformatus provinciæ Sancti Pauli, edidit:

Diſcurſos Evangelicos. Matriti 1599. Luca Waddingo auctore.

MATTHÆUS DE CRUCE, Mexicanus, Angelopoli natus, Jeſuita, Mexici in curia philoſophia & ſacris literis aliquandiu explanatis, concionandi munus in patria laudabiliter exercet. Scripſit:

Hiſtoria de la Aparicion de la milagroſa Imagen de Nueſtra Señora de Guadalupe cerca de Mexico. Item:

Conciones complures: præter alia opuſcula amœnæ eruditionis.

MATTHÆUS DONIENSIS ORMAZIUS (ita inſcriptus operi, de quo jam dicimus, legitur) Medinenſis forte (cognomina vulgaria ſunt Dueñas Ormaza, locuſque natalis Medina campi, quæ princeps eſt aliarum cognominum) ignotus eſt mihi aliunde quam ex libro hujus nuncupationis, quem foras emiſit, ſacræ theologiæ doctoris titulum præ ſe ferens:

De Inſtrumento Inſtrumentorum, ſive de Dialectica libri VI. ad Pium V. P. M. Venetiis 1569. in 8.

MATTHÆUS FERNANDEZ NAVARRO, Toletanæ urbis pharmacopola, ſcripſit:

Floreſta eſpiritual con un Auto Sacramental. Ibidem apud Thomam de Guzman 1617. in 8.

F. MATTHÆUS FLECHA, Catalanus, ex Prades oppido diœceſis Tarraconenſis, ordinis Carmelitarum, Valentiæ in eum receptus. Muſicæ artis cum eſſet peritiſſimus, Caroli V. Imperatoris muſicorum fuit choragus, ſive cappellæ ut vocant magiſter; eidem cariſſimus, ex Thianenſi apud Ungaros, ſive Benedictina, ſive Ciſtercienſi abbatia, ad Portellenſem in Catalonia ordinis Benedictinorum clauſtralium diœceſis Celſonenſis anno 1599. adſumptus, ubi xx. Februarii MDCIV. obiit. Sixto V. Papæ carus & ipſe fuiſſe dicitur. Edidit:

Muſicalia plura: variis libris, qui tum in Hiſpania, tum in Gallia vulgati ſunt. Hæc Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris*. Nos hæc novimus:

Divinarum Completarum Pſalmi, lectio brevis & Salve Regina cum aliquibus Motetis. Pragæ 1581. in 4. apud Georgium Nigrinum.

Las Enſaladas de Flecha Muſico de Capilla que fue de las Sereniſimas Infantas de Caſtilla, recopiladas por Fr. Matheo Flecha ſu ſobrino con algunas ſuyas y de otros autores por el miſmo corregidas. Ibidem eodem anno.

MATTHÆUS GALINDO, Mechoacanenſis in regno Mexicano, Jeſuitarum ſodalis, apud quos rhetoricæ, philoſophiæ & ſacrarum literarum interpres fuit, rectorque collegiorum in urbe Potoſi, & Angelopolitani, eruditus vir & religione præſtans, ſcripſit:

Grammaticam & Syntaxim Latinam: duobus libellis. Mexici.

Librum Emblematum, Hieroglyphicorum, & Carminum, quibus exceptus eſt prorex, marchio Villenæ. Angelopoli 1639.

Obiit ix. Martii MDCLXVII.

MATTHÆUS HOMEN LEITAON, Luſitanus, Brigantinus, quomodo ſe ipſe vocat, olim juris profeſſor, deinde curiæ Bracharenſis ſenator, poſteaque inquiſitor Apoſtolicus, cum Eborenſis, tum Conimbricenſis, vulgavit:

De Jure Luſitano tomum i. in tres *Tractatus* diviſum. i. *de Gravaminibus*. ii. *de Securitatibus*. iii. *de Inquiſitionibus*. Conimbricæ 1645. in folio.

De Conſcientia veram & ſingularem conſiderationem: quam editam Pariſiis novimus typis Sebaſtiani Cramoyſi 1653. in 12.

MATTHÆUS DE JUVIAR, neſcio quis, edidit:

Peſo y contraſte; Aviſos exemplares y politicos. Matriti 1650.

MATTHÆUS LOPEZ BRAVO, Philippi Quarti Regis noſtri, excolendæ ſemper memoriæ, Fabricarum & Nemorum judex (Juez de obras y boſques vulgare nomen eſt) ſcripſit eleganter:

De Rege & regendi ratione. In 4.

Immatura morte obiiſſe eum Petrus de la Eſcalera Guevara in libello *De los Monteros de Eſpinoſa*, fol. 46. non ſine exaggerata laude ejuſdem, nos docuit.

F. MATTHÆUS LORET, latine LAURETUS, Catalanus ex Cervera nobili oppido, Benedictinus, abbas S. Salvatoris de Caſtellis, ſcripſit adverſus Joannis a Boſco in *Bibliotheca Floriacenſi* propoſitum, cum in Caſſinenſi monaſterio eſſet:

De vera exiſtentia corporis S. P. Benedicti in Caſſinenſi Eccleſia, deque ejuſdem translatione. Neapoli apud Joannem Baptiſtam Subtilem 1607. in 4.

Leonis Hoſtienſis Chronicon Caſſinenſe, cum notis. Ibidem apud Tarquinum Longum 1616. in 4. ſed abnormi licentia in re uſus, ut *non tam Leonis hiſtoriam, quam errorum Odyſſeam* edidiſſe videatur, ut verbis loquar Angeli de Nuce, abbatis Caſſinenſis, in prologo ultimæ editionis ejuſdem *Chronici*, quod Clementi IX. P. M. nuncupatum prodiit Lutetiæ, ſuperiore anno 1668.

MATTHÆUS DE MOYA, in oppido El Moral Caſtellæ Novæ editus, Jeſuita, Compluti primariam theologiæ cathedram in collegio adminiſtravit, ibique, diligenter annotatis morum doctrinæ articulis, in quibus receſſiſſe Societatis Jeſu doctores ab antiquorum ſententia diſtrictoque rigore, conſcientiiſque habenas relaxaſſe vulgo ferebatur, adſcititio uſus nomine Amadæi Guimenii Lomarenſis, elucubravit opus ſatisfactorium pro ſodalium doctrina, quam in omnibus ſuis partibus aſſertorem ex antiquis, maxime Dominicanis, non unum aut alterum habere, adductis eorum teſtimoniis, oſtendere conatur. Libri titulus:

Adverſus quorumdam expoſtulationes contra nonnullas Jeſuitarum opiniones morales. Bambergæ, ut ſonat, atque iterum Panhormi apud Nicolaum Bua anno 1657. in 4. Sed hunc librum primum excudit Panhormi in Sicilia, cum eo veniſſet proregi, Urſaonenſi duci, a confeſſionibus ſacramentalibus miniſter. Hinc Valentiæ prodiit, tertioque Matriti, quartum demum Lugduni. Opus iſtud creditum falſo fuit Theophyli Rainaudi eſſe a Vincentio Baronio, Dominicano, ut ſæpius in-

innuit adverſus Guimenium ſcribens. Quod advertit & opprobrat eidem Baronio Honoratus Faber *De Opinione probabili dialogo* 6. Ejuſdem, ut credimus, Moiæ eſt liber ejuſdem argumenti, Hiſpanus, D. Joannis del Aguila inſcriptus nomine, ſub hoc titulo: *Ladreme el Perro y no me muerda*, hoc eſt, *Allatret mihi canis dummodo haud me mordeat*: in quo primum auctoribus antiquis, præcipueque Dominicanis, opiniones tribuuntur, quas moderni quidam ſolent Jeſuitis exprobrare. Qui quidem liber reſponſionem continet alterius, ficto Gregorii de Eſclapes nomine, publicati operis, atque ita inſcripti *Manifieſto a los fieles de Chriſto de las Doctrinas perverſas que enſeñan, defienden, y practican univerſalmente los Jeſuitas*. Et quidem aquilam excepit adverſarius Dominicanus aliquis, qui ſe vocari Franciſcum de Pietate voluit, ſcripto opere, cujus hic titulus *Theatro Jeſuitico, Apologetico Diſcurſo con ſaludables y ſeguras doctrinas neceſarias a los Principes y Señores de la tierra*, adſcititio etiam typographi & loci nomine, anno 1654. in 4. Quæ omnia ante oculos habuiſſe Moiam credimus cum, Guimenium induens, tertio inde anno, ſcilicet 1657. librum ſuum edidit *Adverſus quorumdam expoſtulationes* &c. de quo agimus. Edidit poſt plures annos:

Selectas Quæſtiones ex præcipuis Theologiæ moralis Tractatibus. De Opinione probabili. De Religione. De Pœnitentia. De aliis Sacramentis. De Cenſuris, & ex aliis miſcellaneas. Matriti Regiis typis 1670. in folio. Fertur ejus quoque:

Ad S. Congregationis Indicis Eminentiſ. ac Reverendiſ. DD. S. R. E. cardinales ſupplex libellus, quem ad pedes provolutus, Amadeus Guimenius exponit. Extat hic in *Apologetico Doctrinæ moralis Societatis Jeſu* Honorati Fabri, amici noſtri, pag. 439. excuſus primum, ut ſuſpicamur, in Hiſpania. Matriti cum hæc ſcribimus agit ſereniſſimæ Mariæ Annæ Auſtriacæ, Hiſpaniarum Reginæ, a confeſſionibus ſacramentalibus miniſter.

F. MATTHÆUS A NATIVITATE, quem Lucas Waddingus, forſanque ipſe alicubi ſe, Amphitrianum vocat (patria ex oppido Hita Caſtellæ Novæ ego interpretor, doctus quam alte inſederit noſtrorum corda hominum pſeudo-Dextri geographia nugaciſſima) ordinis Minorum Reformatæ provinciæ S. Pauli, theologiæ in ea lector, typis edidit:

Cathedra de la Cruz: de las ſiete palabras que Chriſto Señor Nueſtro habló en ella. Pinciæ 1639.

Minerva Euchariſtica: Arbol de la vida con doce frutos diſtribuidos y acomodados a los doce meſes del año. Matriti apud Joannem Sanchez 1644. in 4. Volumen hujus magnum ſe vidiſſe, eoque uſum fuiſſe in conficiendo *Armamentario Seraphico* Petrus Alba in *Militia Conceptionis* nos docuit, ſcilicet ita nuncupatum:

Allegatio ſacra pro myſterio Immaculatæ Conceptionis Virginis Mariæ. Habere quoque eum prelo paratos:

De virtutibus & excellentiis B. Virginis Mariæ libros XXVI. aliquot tomis diſtinctos; itemque editioni parare alios libros, varioſque tractatus *Parænetícos, Aſceticos, Morales, Hiſtoricos, & Poeticos, Chroniconque* collegiſſe *ſuæ provinciæ*, cœnobia, ceteraque ejus mentione digna comprehendens, Lucas Waddingus annotavit in *Scriptoribus* ſuis *Franciſcanis*.

MATTHÆUS PATIÑO, juriſconſultus, in Neapolitano regno Militum judex (auditorem generalem vocant) deinde dicaſterii S. Claræ ſenator, ſcripſit:

Tratado del Juez y privilegios de los Soldados, defendiendo una Prematica del Conde Lemos Virrey de Napoles. Neapoli apud Lucretium Lucium 1614. in 4.

F. MATTHÆUS PINEDO, Minimorum ſodalis, edidit:

Compendio de la vida de S. Franciſco de Paula. Matriti 1651. in 8.

MATTHÆUS DE PRADO, Regii neſcio cujus miniſtri, cui Sabaudica legatio obtigerat, a ſecretis erat, cum Italicum Sebaſtiani Querini, Niniæ præſulis, librum hoc titulo edidit vulgari noſtro ſermone:

Manual de Grandes. Matriti 1640. in 8. Axiomata ſcilicet ex Tacito politico-Chriſtiana.

F. MATTHÆUS RENZI, ſi non exter eſt, apud nos manens ſcripſit:

Alabanzas de la Sagrada Eſcritura: ad comitiſſam de Olivares. in 4.

El Perfecto Privado. in folio.

Carta en alabanza de las mugeres. in 4. Cuncta hæc aſſervabantur MSS. in bibliotheca Olivarienſi.

MATTHÆUS DE RIBAS OLALLA, vertit e Latino Pierii Valeriani tractatum, qui eſt:

Defenſa de las barbas de los Sacerdotes. Hiſpali apud Alphonſum Rodriguez Gamarra 1609. in 8.

F. MATTHÆUS DE SALZEDO, Franciſcanus ex Tertio Ordine, edidit carmine, ut credimus:

Poſ-

Poſtrimerias del Hombre, enemigos de la alma y alabanzas del Santiſſimo Sacramento. 1610. in 8. apud Joannem de la Cueſta. Item:

Luz de la Oracion mental. Matriti 1614. in 16. apud Coſmam Delgado.

MATTHÆUS DE SALZEDO (neſcio an ab hoc alius) presbyter, edidit:

Mercedes de la Reyna del Cielo, y excelencias del nombre de Maria. Matriti 1629. 8.

MATTHÆUS SANCIUS (SANCHO ne vulgo, an SANCHEZ vertam neſcio) Cæſarauguſtanæ eccleſiæ canonicus, libellum edidit:

Summarium Capitulorum Sacroſancti Concilii Tridentini De Reformatione, cum aliquibus Sac. Congregationis & Rotæ Romanæ Deciſionibus. 1620.

F. MATTHÆUS DE SOUSA, Luſitanus, Oliſiponenſis, Seraphicæ familiæ ſodalis ex provincia Sancti Jacobi, in Salmantina domo primam theologiæ cathedram diu tenuit, lector ut vocant emeritus, & provinciæ ſuæ præfectus, publicavit:

Optatam diu Articulationem & Illuſtrationem Oxomenſem libri Primi Sententiarum Scoti Doctoris ſubtiliſſimi, cum fideliſſima integritate & puritate literæ textualis ejuſdem ad articulorum præclarum D. Thomæ modum redactæ, cum commentariis & quæſtionibus. Salmanticæ 1629. in folio, duobus tribuſve voluminibus.

MATTHÆUS SUAREZ, Luſitanus, Bracharenſis, juriſconſultus, edidit:

Practica de Viſitadores. Oliſipone 1602.

F. MATTHÆUS DE VILLAROEL, Matritenſis, ordinis S. Mariæ de Mercede, vir valde pius, & ſpiritualis vitæ induſtrius præceptor, ſcripſit:

De la Neceſidad de la oracion y frequente comunion. Neſcio an diverſum ſit opus, id quod laudari etiam video, ſic inſcriptum:

Reglas muy importantes para el exercicio de la frequente oracion.

MAURITIUS.

MAURITIUS DE ALCEDO, Cantaber ex valle Subportæ (Sopuerta vulgo appellant) juris Canonici doctor, protonotarius judexque Apoſtolicus, & in curia Regia ſupremoque Caſtellæ ſenatu cauſarum patronus, edidit:

De Excellentia Epiſcopalis dignitatis, deque Epiſcopi functionibus ac poteſtate in creaita ſibi Eccleſia regenda, viſitanda, administranda; necnon de generalis Vicarii auctoritate ac muneribus. Lugduni apud Guilielmum Durand 1630. in 4. Idem, ut ſuſpicor, ſub nomine Mauritii de Alcedo & Avellaneda, ſcripſit:

Jeruſalem cautiva, y motivos para ſu deſtruicion; ſuceſos y entrega de los Santos lugares de la Paleſtina a la Religion de San Franciſco y el directo dominio, que ſobre ellos el Rey nueſtro Señor D. Felipe IV. tiene: diſcurſos de quan acepta es a Dios la limoſna que hacen los fieles a ſu ſanto ſepulchro. Matriti 1642.

F. MAURITIUS DE LEZANA, ex regno Caſtellæ oriundus, ordinis Prædicatorum, in collegio Gregoriano Pincianæ urbis ſtudiorum olim præfectus, provinciam Aragonenſem aliquando rexit, ediditque Matriti:

In Primam Partem S. Thomæ controverſias Theologicas: ſcilicet primum earum volumen. Tria alia inedita reliquit moriens in domo Matritenſi Deiparæ Virginis de Atocha circa annum MDCLXVII.

MAURUS.

D. MAURUS DE CASTELLA FERRER, Valentino non obſcuri ſanguinis patre, Gallæca autem matre, in Gallæcia natus, a primis uſque artis grammaticæ rudimentis vacavit ſtudio literarum Salmanticæ, rhetoricam & philoſophiam, ſacros canones, theologiæque non parum a Joanne Vincentio Prædicatorum, Ludovicoque Legionenſi Eremitarum profeſſoribus excipiens. Militiam hanc, ad annum deveniens ſuperioris retro ſæculi octogeſimum octavum, Britannica cum navali expeditione commutavit, aliiſque deinde locis bellum ſequutus eſt. Tandem dum quamdam gereret militarem præfecturam in territoriis Aurienſi & Cellanovano regni Gallæciæ, hiſtoriam a ſe vicennii ſpatio elaboratam, nedumque in agone ipſo bellico intermiſſam, foras dedit, ſcilicet:

Hiſtoria del Apoſtol de Jeſu Chriſto Sant-Iago el Zebedeo Patron y Capitan general de las Eſpañas. Matriti apud Alphonſum Martinez Balboa 1610. in folio, Rege ipſo Philippo III. ſumptus mille ducatorum ſubminiſtrante.

MAURUS DE ROBOREDO, Luſitanus, ſcripſit vernaculo gentis ſermone:

Porta de Lingoas, ſive januam linguarum: pro intellectu trium linguarum Latinæ, Luſitanæ, Caſtellanæ. Oliſipone anno 1623. in 4.

F. MAURUS DE SOMOZA..... Benedi-

dictinus, ſacræ theologiæ Salmantinus magiſter doctiſſimus, ſupremo rerum Fidei ſenatui a cenſuris theologicis, in laudata nuper academia profeſſor clarus, cum e cathedris Scoti Durandique, tum ex ea quæ Sacrarum Scripturarum interpretationi deſtinata eſt, abſolutum habet, atque editioni maturum ut fama eſt, hoc anno MDCLXXV.

Curſum integrum (ut ſcholaſtico verbo appellant) *Philoſophicum atque Theologicum.*

F. MAURUS DE VALENCIA, Capuccinus provinciæ Colonienſis, edidit:

Sermones Quadrageſimales. Coloniæ 1637. Lucas Waddingus.

MAXIMUS.

D. MAXIMUS DE SOUSA, Luſitanus, Leonelli de Souſa & Annæ Macedo Scalabitanæ filius, natus in oppido de Soure, Sanctæ Crucis Conimbricenſis canonicus, edidit:

Artem Grammaticam Linguæ Latinæ. 1517. quam in uſu vulgari fuiſſe in Portugallia, donec Emmanuelis Alvari Jeſuitæ illa prodiit, quam ulnis nationes fere omnes ſuis excepere, auctor nobis eſt D. Nicolaus a S. Maria in *Chronico Canonicorum Regularium S. Auguſtini*, lib. x. cap. xii. num. 4.

MELCHIOR.

D. MELCHIOR ALPHONSUS MOGROVEXO, in Abulenſi eccleſia canonicus & archidiaconus de Olmedo, ſcripſiſſe dicitur:

Por el Patronato de Santa Tereſa de Jeſus de los Reynos de Eſpaña.

F. MELCHIOR DE S. ANNA, Luſitanus ex Reformatione Carmelitarum, ſcribere dicitur:

Chronicon hujus *ſodalitii in provincia Portugalliæ*: vernacula lingua ut credo; id enim non exprimit Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, volumine ſecundo, die Martii xi. ac die Aprilis iv. pag. 427. & volumine tertio, die xvi. Junii, pag. 709.

F. MELCHIOR DE ARAZIL, ex Xixona oppido regni Valentiæ, ſacerdos primum ſæcularis, pietate admodum ſpectabilis, theologiæ ac trium linguarum peritus, deinde Auguſtinianus ſodalis, cujus vitam ſcripſit Gaſpar Manzebon, ejuſdem ordinis. Scripſiſſe dicitur inter Caſtellanos, quo ad rhetoricam artem docendam fuit vocatus, quoſdam *Tractatus*, ut refert, nil aliud ulterioris notitiæ adjungens, Gaſpar Eſcolanus in *Hiſtoriæ Valentinæ* lib. ix. cap. xli.

MELCHIOR DE BELEAGO, ſive BALEAGO, Luſitanus, Portuenſis, profeſſor Oliſiponenſis academiæ, & ut ajunt aliquando præſul neſcio cujus eccleſiæ Joannis III. Regis tempore, memoriam ſui tranſmiſit poſteris ſcribens, preloque ſubjiciens:

Orationem de Diſciplinarum omnium ſtudiis ad univerſam Academiam Conimbricenſem habitam kalendis Octobris MDXLVIII. Conimbricæ apud Joannem Barrerium & Joannem Alvarez eodem anno, in 4. Scripſiſſe etiam in *Ariſtotelis Logicam* & librum *Perihermenias* monet Cardoſus in ſchedis MSS. *Dialectica* certe ejus prodiit Conimbricæ 1549. quibus uſos fuiſſe diu Luſitanos adjungit Emmanuel a Reſurrectione in *Additionibus.*

MELCHIOR BLASIUS FRADE, ut credo, non FRAILE, Luſitanus, edidit Luſitane:

Itinerario de la jornada del Arzobiſpo de Goa D. Fr. Alexo de Meneſes al Malabar: MS. Teſte Antonio Leone in *Bibliotheca*, apud quem corrigendum eſt quod in cognomine erravit.

D. MELCHIOR DE CABRERA NUÑEZ DE GUZMAN, e Caſtellæ Veteris oppido aliquo, quod neſcimus, advocatus Regius in Matritenſi curia multorum ſtipendiorum, emeritus, an ægritudine defeſſus, in domus latebris, cum doctrina juris & literaturæ multiplicis ornatu vigeret, ſcriptis dedit operam. Cujus hucuſque vidimus:

Conſuelo a la Mageſtad de la Reyna Nueſtra Señora Doña Mariana de Auſtria en la muerte del Catolico Rey D. Felipe IV. Madriti.....

Madrid Patria verdadera de S. Damaſo Papa. Ibidem apud Didacum Garſiam Morras 1678. 4.

Idea de un Abogado perfecto, reducida a practica. Ibidem apud Eugenium Rodriguez 1683. in 4.

Origen de la Dignidad de Menino. Matriti 1674.

F. MELCHIOR CANUS, vulgo CANO, Prædicatorum ſodalis, oppidum quoddam Toletanæ diœceſis, Tarancon appellatum, patriam ſortitus mihi videtur fuiſſe. Ibi enim edita eſt Anna ejus ſoror, Melchioris alterius Cani, qui in eadem Dominicana familia excellentem, vivus morienſque, pietatis famam ſuſtinuit, mater: quod Monopolitanus epiſcopus *Hiſtoriæ* hujus *ordinis* part iv. lib. iii. cap. xxxi. diſerte affirmat. Parentis ipſe meminit initio libri xi. *De Locis Theologicis*, Viennæ Auſtriæ tunc extincti cum abſolviſſet is ſuperiorem huic librum, cujus quidem cau-

cauſa non ſolum ſe hunc laborem ſuſcepiſſe, ſed & ei nuncupaturum, ſi viveret, fuiſſe ait. Nomen autem cur reticuit ejus, quem dignum hoc munere, & apud mortales, qualis ille fuit, reliquum eſſe nullum, vir doctiſſimus & prudentiſſimus non temere aut impotenter dixiſſe credendus eſt? Dominicanis ſe aggregavit Salmanticæ ad S. Stephani ampliſſimam hujus ordinis domum. Profecit in theologicis maxime ſub ſummo ætatis ſuæ & profeſſionis viro Franciſco Victoria, ibi docente, qui Cani ingenio, ut ipſe ajebat, egregie delectabatur, & tamen vereri ſe adjungebat *ne hujus inſolentia elatus & exultans* (verba audis ex principio lib. XII. *De Locis*) *immoderate jactaretur, & grandior effectus non læte modo & libere ingrederetur, ſed temere etiam ac licenter præceptoris veſtigia conculcaret.* Quod Victoriæ judicium ne in ſe comprobaret, ſedulam dediſſe operam ſibi ipſe arrogat; quamquam illos probare non ſoleat, *qui velut ſacramento rogati, vel etiam ſuperſtitione conſtricti, ut Fabius ait, nefas ducunt a ſuſcepta ſemel perſuaſione diſcedere. Theologo quippe nihil eſt neceſſe* (utor ſemper elegantiſſimis & prudentiſſimis ejus verbis ex eodem loco) *in cujuſquam jurare leges. Majus enim eſt opus atque præſtantius, ad quod ipſe tendit, quam ut magiſtri debeat veſtigiis ſemper inſiſtere, ſi quidem eſt futurus theologiæ laude perfectus.* Id vere ingenium tantæ expectationis non totum is ſcholæ dedit, atque ejus conflictationibus, quod fere alii apud nos ſolent, neſcientes quam non lauta ſibi ea, qua maxime gloriantur, exinde cum pedem moverint, apparitura ſit ſupellex; imo cogitationes ſuas in id ſe aliquando contuliſſe initio libri x. affirmat, ut ſe quavis via & ratione ab iis liberaret. Interim animadverſo verum theologum præſtare illum vix poſſe, qui ſine literarum ſæcularium & hiſtoriæ cognitione, linguarumque orientalium peritia, jejune dijudicandis ſcholæ quæſtionibus horas omnes impenderit, non ſolum ab his diſciplinis egregia ſibi comparavit adjumenta & ornamenta, ſed & inſignem eloquentiæ cultum, veluti elegantiſſimam veſtem pulcro corpori, adjunxit. Quo magis inſtructus ad ſcholam rediit, cum academia viros illos ſummos amiſiſſet, qui huic doctrinæ operam dabant, prudenter exiſtimans honeſtiſſimum ſe in eo exhibiturum officium Chriſtianæ reipublicæ, ſi animum in ſchola ſuum, ut ipſe loquitur initio libri x. vel repugnantem contineret. Victoria nempe anno MDXLVI. diem ſuum obeunte, Canus noſter docendi locum e cathedra principe ſuſcepiſſe dicitur, qui forte jam veſpere militabato Bartholomæus Carranza & Miranda, qui poſtea fuit Toletanus antiſtes, florebat eo jam tempore in provincia Caſtellæ non minus opinione literarum quam dignitate, quocum noſtro male conveniebat, adeo ut factio ſua quemque ab ejus cognomine appellata in negotiis domeſticis ſectaretur. Unde nata eſt fama Mirandæ calamitatis, de qua in ejus mentione loquuti ſumus, aliqua extitiſſe Canum ex parte auctorem. Impatiens enim quiſque eorum fuiſſe loci ſecundi in literarum laude aut in ſodalium exiſtimatione videri poteſt. Academico iſto conſpicuus munere Italiam ad Concilium venit ſub Paulo III. Tridentinam ad urbem convocatum, ibique tam perſpicaciæ mentis atque judicii maturitatis, quam profundæ ſapientiæ & ſingularis facundiæ laudem eximiam communi omnium collegarum ſententia reportavit. Cujus rei ſatis idoneum teſtimonium præſtare poterit Sforza Pallavicinus, S. R. E. cardinalis doctiſſimus, ante paucos annos vivis ereptus, dum in *Concilii* hujus *Hiſtoria*, vulgaris linguæ Italicæ, vix uſquam quin ſimul commendet Cani recordatur. In Hiſpaniam reverſus, Salmanticæ adhuc docuit, ſuccedentique vice Caroli Philippo filio gratus valde extitit: cui nempe Regi auctor fuiſſe dicitur, non tamen ſine totius collegii Salmanticenſium theologiæ ac juris doctorum ſuffragatione, conſilii de juſtitia belli adverſus quemcumque, ſuprema etiam in terris dignitate ſublimem, pro defenſione propriæ ditionis excuſabiliter inferendi. Quod quidem ingratiſſimum fuiſſe dicitur Paulo IV. Summo Pontifici, vixque ab eo obtineri potuiſſe, etiam pacatis rebus, ut ad nutum Regis epiſcopus ille Canariarum inſularum, in locum Franciſci de la Cerda, ejuſdem ordinis Dominicani, Capræ comitis filii, crearetur. Cum tamen huic honori, ne ab Hiſpania diſcederet, renuntiaſſet, non diu poſt electus ante annum provinciæ ſuæ Caſtellæ præfectus, ſæculi ſuperioris ſexageſimo vitam cum morte Toleti commutavit, immortali præparata ſibi fama in opere illo vix juſti voluminis, quod vere tot laudatores & admiratores quot lectores habet:

Locorum ſcilicet *Theologicorum* lib. XII. *in quibus non modo vera refellendi univerſos Chriſtianæ religionis hoſtes, confirmandique ſacra dogmata ratio ac uſus exacte oſtenditur, verum etiam omnia fere, quæ hodie in controverſia habentur, luculentiſſime examinantur.* Id non niſi poſt auctoris mortem primum Salmanticæ publici juris factum fuit apud Mathiam Gaſtium 1562. fol. editionem promovente D. D. Ferdinando de Valdes, Hiſpalenſi archiepiſcopo, & generali Hiſpaniarum inquiſitore, cui Canus edendum legato reliquerat, nec tamen perfectum. Deſtinaverat enim is decimum tertium ac decimum quartum

tum libros pro colophone operis adjungere, ad quos non ſemel aut bis (nempe in fine cap. III. lib. X. cap. II. lib. VIII. cap. IV. lib. XII. & cap. I. libri XI. eorum, quibus hodie fruimur) lectorem remittit. Venetiis dein prodiit opus ex officina Bartholomæi Rubini 1567. in 8. Lovanii 1569. Coloniæ 1574. iterumque 1585. apud Birkman in 8. tertioque 1603. aut 1605. cum *Relectione de Pœnitentia*, & *Relectione de Sacramentis*, mox laudandis. Topica hæc ſunt theologica, ſive loci argumentorum, a theologis uſurpandi. Quare non ſatis aut apte rem expreſſit Sixtus Senenſis *Bibliothecæ* lib. IV. ex eoque Seraphinus Razzius in *Hiſtoria* Italica *virorum illuſtrium ordinis Prædicatorum*; quorum ille ſub titulo *De divinorum librorum expoſitoribus* noſtrum ait Canum utiliſſimum librum de locis difficilibus divinæ Scripturæ compoſuiſſe, totidemque verbis Italis Razzius. Cum utique is poſtremus, tanquam manus & digitos, haberet notum *Locorum Theologicorum* hoc opus, ex quo ille, cum ſtudiis ſodalium præeſſet in urbe Peruſina, confecit ſuas *De locis Theologicis prælectiones, quibus reverendiſſimi D. Melchioris Cani, ordinis Prædicatorum, de iiſdem eruditio omnis compreſſius tamen, ac magis arcte colligitur atque explicatur, cum vindicatione quorumdam graviſſimorum Patrum, qui ab ipſo Cano paſſim in ſuo, alioquin eruditiſſimo, opere ſuggillantur atque reprehenduntur*. Peruſii editas 1603. in 4. apud Vincentium Columbarium. Niſi Razzius aliud ab iſto opus crediderit *De locis ſacræ Scripturæ* illud quod laudat, de quo monuit me nonnemo. Alterum eſt compendium ſive *Epitome de Locis Theologicis* Melchioris noſtri a Cornelio Looſeo ſive Callidio Goudano facta, & Moguntiæ publicata in 8. uti refert in *Bibliotheca Belgica* Valerius Andreas Taxander. Nempe vir doctiſſimus a quibuſdam non optime audire cœpit propter acriorem de S. Gregorii Papæ *Dialogis*, Bedæ *Hiſtoria Anglorum*, aliiſque cenſuram; quod inconſtanter & inconſulte ab eo factum contendit multis Cæſar cardinalis Baronius in *Notis ad Martyrologium*, die XXIII. Decembris. Quo quidem Gabriel Naudæus *in Bibliographia* ſua reſpexiſſe videtur *Politica*, ubi de iis auctoribus, qui de hæreſibus ſunt commentati, *Utile etiam erit*, ait, *Caſſandrum evolvere, qui tot lites aperte quidem componere tentavit licet majore cura, quam ingenio; & Melchiorem Canum, qui hoc idem, ſed occulte, conatus eſt ingenio majori, quam pietate, & propemodum admirabili judicio*. Dummodo enim hæc pauca excipias (quæ etiam elevare conantur adverſus Theophilum Rainaldum, ſeu Petrum de Valleclauſa, *De Immunitate Cyriacorum* libelli ſcriptorem, cum Baronius alter Gallus, tum Joannes Caſalas, Dominicani, quorum poſtremus hunc locum premit eleganter ac docte in *Candore lilii* §. XLVII. & §. LXII.) uno omnium ore hoc *Locorum* opus cum ſuo auctore inter pauciſſima relicta a viris eminentis doctrinæ quibuſvis monumenta celebrantur. Utar Jacobi Gaddii verbis, quia ipſe aliorum verba de hac re adducit, in operis *De Scriptoribus non Eccleſiaſticis* tomo I. *Canus nomine Melchior* ait, *Canarienſis epiſcopus, theologus doctrinæ ac eruditionis maximæ, cui parem addidit pietatem atque eloquentiam, condidit inſigne opus ac memorabile* De Locis Theologicis *communibus, in quo graviter candideque præcipua theologiæ ac religionis argumenta videtur tractaſſe. Canum Poſſevinus laudat, ſed cum aliqua exceptione, cujus particulam geminam libri* Apparatus ſacri *excerpam. Theologiam Salmanticæ publice profeſſus epiſcopus Canarienſis, cui demum epiſcopatui cedens, provincialis ordinis ſui in Hiſpania factus Tridentino concilio interfuit. Prælectiones duas, alteram* de Sacramentis in genere, *alteram* de Sacramento Pœnitentiæ. *Quod ad libros* Locorum *communium ſpectat negandum non eſt quin e facundo erudito & ſecundo ingenio prodierint, eo commendandi magis, quod ipſe noſtra ætate primus ea brevitate &c. Et poſtea: magiſter Canus id potiſſimum præſtitit ſuis in* Locis *communibus, ac præſertim ubi de Patribus & Conciliis egit: cui ſi per otium licuiſſet aut recognoſcere quæ ſcripſerat (quod ſe non potuiſſe confeſſus eſt), aut alios hoc de argumento ſcriptores expendere, maturius adhuc reliqua propoſuiſſet. Hæc Poſſevinus. Scripſit etiam* Judicium de ſecta Jeſuitarum, *quod ejus manu conſcriptum adhuc extat, Alphonſo de Vargas Toletano teſte in* Relatione ad Reges & Principes Christianos. *Hinc facile orietur ſeveritas Poſſevini, qui parcius aut cautius laudat Canum, ne omnino laudare aut comprobare videatur judicem Jeſuitarum. Ut cumque ſit, ea fuit Chriſtiana exiſtimatione Canus ut doctiſſimus Cornelius Callidius Gandavenſis* (Goudanus dicere debuit) *theologus & propugnator Catholicæ religionis excellens* (Valerium tamen Andream *Bibliothecæ Belgicæ* auctorem conſulere præſtat de hoc Callidio) *ediderit volumen inſcriptum* Inſtitutionum ſacræ Theologiæ libri IV. ſeu Epitome Melchioris Cani, *non ſecus ac theologicæ doctrinæ penu eſſet Canus, canens optime divina myſteria, & fidei propugnacula validiſſime muniens, ut varias has oppugnantium cohortes accerrime propulſaret*. Hæc omnia Gaddius. Cardinalis quoque Sforza Pallavicinus, quamvis Jeſuitarum ſodalis, in *Vindicationibus Societatis Jeſu*, Romæ editis anno 1649. cap. XXVIII. pag. 232. ſolidæ laudis hæc de

Cano habet: *Lege Melchiorem Canum, qui aureo plane volumine hanc ipſam de* Locis Theologicis *tractationem, ante omnes, ſupra omnes eſt exequutus. Idemque primus fuit, reor, qui docuerit &, quod minus eſt, Latinam linguam in lyceo divina effari, &, quod maximum, Catholicos Novatoribus bellum & cladem inferre.* Idem in *Hiſtoria Concilii Tridentini* lib. XII. cap. I. *abundantem & ſelectam aurei* hujus *libri de Locis Theologicis eruditionem* adverſario ſuo Patrum Tridentinorum eruditionem elevanti opponit, ejuſdemque cum pari laude meminit hujuſmet libri XII. cap. X. & aliis in locis. Eiſengreinius in *Catalogo teſtium veritatis* ſimiliter laudat Canum: qui & a Boetio Epone lib. II. *Heroicarum & eccleſiaſticarum quæſtionum* quæſt. III. quæ de donatione Conſtantini eſt, *vir perſpicaciſſimus* dicitur. Habet alia Franciſcus Combefiſius in *Hiſtoria Monothelitarum pro actis VI. Sinodi* cap. II. §. III. Baronio detrahenti laudes Cani, ejuſdemque hujus operis oponens. Ab Hottingero etiam Calviniſta *Bibliothecarii* lib. III. cap. IV. *ſcriptor ſatis candidus* audit. Ricardus quoque Montacutius, Anglus heterodoxus, at vir valde doctus, in primo volumine *Originum Eccleſiaſticarum de Vita Jeſu Chriſti*, pag. 474. editionis Londinenſis anni 1640. *virum doctiſſimum & ſcholaſticorum diſſertiſſimum* appellat, ſimiliterque æqueve aliis ſæpe locis. Præter *Locos Theologicos* reliquit etiam:

Relectionem de Pœnitentia: habitam in academia Salmanticenſi anno MDXLVIII. ſuper *decimam quartam diſtinctionem libri IV. Sententiarum.* Compluti apud Petrum de Robles 1563. in folio. Item:

Relectionem alteram *de Sacramentis in genere*: quæ una cum ſuperiore Mediolani edita eſt 1580. in 8.

Judicium quoque id, cujus meminimus, *de Secta Jeſuitarum* tribuit ei is, qui ſub nomine Alphonſi de Vargas latere voluit, in *Relatione ad Reges & Principes Chriſtianos* cap. VII. Atque item:

Adverſus Statutum Eccleſiæ Toletanæ, quo infecti ſanguinis homines a beneficiis hujus eccleſiæ arcentur, quidquam ſcripſiſſe, idque in lucem emiſſum fuiſſe, alicubi legimus.

Annotationes ejus *in ſecundam ſecundæ Partis S. Thomæ* aſſervantur in bibliothecæ Vaticanæ MSS. codicibus 4647. & 4648. Incipiunt *Theologia, ut alias ſæpe diximus* &c. Primum volumen continet uſque ad quæſtionem XLIII. alterum vero illud a quæſtione LVII. uſque ad CXXIII. interpoſitis tamen tribus Franciſci Victoriæ præceptoris Relectionibus *De Simonia, de Magia ac de Temperantia*, quæ inter alias ejuſdem editæ ſunt.

MELCHIOR DE CASTRO, Hiſpalenſis, Jeſuita, theologiæ ſcholaſticæ pluſquam XX. annorum profeſſor, reliquit abſolutum:

De Beatitudine tractatum.

Logicas item, *ac Philoſophicas commentationes*: quas alium quemquam ſuo nomine publicaſſe notat Alegambius in *Bibliotheca.*

Cordubæ diem ſuum obiit anno MDXCIX.

MELCHIOR DE CASTRO DE LA HERMOSA, Ocanienſis, ſcripſit, partim ex Chriſtophoro de Caſtro, partim proprio ex aſſe:

Hiſtoria de la Virgen Madre de Dios y de ſus excelencias. Compluti 1611. apud Andream Sanchez de Ezpeleta. Simulque:

Vida y martyrio de Santa Fotina la Samaritana: ex Latino, quod Græcum prius erat, a ſe verſum. Complutenſis item alia editio anni 1607. laudatur ex officina Juſti Sanchez.

MELCHIOR DE LA CERDA, natus in oppido Cifuentes Seguntinæ diœceſis, in Societate Jeſu ſeſe totum ad imbuendam diſciplinis humanioribus juventutem, docendamque dicendi artem applicuit. Quod opus Hiſpali & Cordubæ per triginta annorum ſpatium cum laude fecit maxima, ſcripſitque:

Apparatum Latini ſermonis: duabus partibus. Hiſpali apud Rodericum de Cabrera 1598. in 4.

Uſum & exercitationem Demonſtrationis. Ibidem eodem anno in 4.

Campos Eloquentiæ: duobus voluminibus. Lugduni apud Horatium Cardon 1614. in 4. Seorſim editi ſunt:

Conſolatio ad Hiſpanos propter claſſem Hiſpanicam ſubmerſam, aliæque *Relationes*, & *Diſcurſus* varii.

Denatus fuit Hiſpali anno MDCXV.

F. MELCHIOR DE CETINA, Minorum ſodalis, cum præeſſet Ocanienſi Deiparæ Virginis ab Spe nuncupatæ domui, ſcripſit ad Margaritam Auſtriacam, Hiſpaniarum Reginam ſereniſſimam:

Diſcurſos ſobre la vida del Glorioſo Padre S. Diego. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1609. in 4.

Exhortacion a la devocion de Nueſtra Señora. Compluti 1618. in 8. Diffinitor quoque ſuæ provinciæ fuit, & Complutenſis domus Sanctæ Mariæ de Jeſu præfectus.

F. MELCHIOR CORONADO, Barcinonenſis, Dominicanus, Hiſpali in collegio Sancti Thomæ fuit ſodalis, theologiæque præceptor, ſcripſit:

In Ariſtotelis libros duos de ortu & interitu

itu rerum naturalium, ſive de generatione & corruptione earumdem. Quibus acceſſit:

Tractatus de exiſtentia creata. Antuerpiæ 1624. in 4.

MELCHIOR DE EGUARAS, Turiaſonenſis ex Aragoniæ regno, Hieroſolymitanus eques, reliquit ineditum:

Relacion del cerco de Malta. Cujus meminit Joannes Auguſtinus de Funes lib. VI. *Chronici* hujus *Hieroſolimitani ordinis*, cap. VIII. & Paulus Claſcar in *Triumpho* ejuſdem *Religionis* lib. II. exemplo XV. & lib. V. cap. III.

MELCHIOR ESCAPPA DE VILLAROEL, Legionenſis, ex Hiſpano Italicum dedit librum ita inſcriptum:

Dello ſpechio de Prencipi e Cavallier. Parte I. *diviſa in tre libri, ne quali ſi raccontano l' inmortali prodezze del Cavalliero del Febo, e di ſuo fratello Roſiclerio, figlioli del Gran Trebatio Imperatore di Coſtantinopoli, con l' altre Cavallerie e gli amori della Belliſſima e valeroſa Prencipeſſa Claridiana* &c. Venetiis 1601. in 8. tribus tomis apud Altobellum Salicatum.

MELCHIOR ESTACIO DE AMARAL, Luſitanus, patria lingua edidit libellum, cujus titulum hic Caſtellane damus, Antonii Leoni fide in *Bibliotheca Orientali*, pag. 50.

Batalla del galeon Santiago con Holandeſes; de la nao Chagas con Ingleſes; cauſas de perderſe tantas; y del derecho de las conquiſtas del oriente, y ſitios de las Islas de S. Helena y otras. 1602. in 8.

MELCHIOR FERNANDEZ, Luſitanus, Cetobricenſis, hoc eſt ex oppido Setubal, ſcripſit:

Tractado em direito ſobre a Caſa d' Aveiro.

D. MELCHIOR DE FONSECA, edidit:

Jardin de Apolo. Matriti 1654.

MELCHIOR FUSTER, patria ex urbe Valentia, inque ejuſdem gymnaſio doctor & profeſſor theologus, meruit ob ſingularis doctrinæ, quam in prælectionibus ſcholaſticis æque atque in concionibus eccleſiaſticis exerebat, prærogativam ut in præpoſitum (pavordre vocant) prius, atque inde ſacrum eccleſiæ ſuæ Valentinæ collegium ſodalem eum aſciſceret in præbenda, quam vocant Magiſtralem: idque poſtquam docuiſſet in athenæo hujus urbis theologiam (quæ ab ſchola audit) octo ſupra decem annos. Vicarium quoque generalem exercuit vacante ſede Valentina. Scripſit:

De Voluntate Dei. Valentiæ 1650. in 4. Hiſpaneque:

Conceptos predicables. Lugduni 1672. Latino, necnon Hiſpano ſermone:

Miſcellaneas predicables Politicas y Morales: duobus tomis, Valentiæ editis 1671. & 1675. Reliquit inedita: *De Viſione Dei, Prædeſtinatione, Trinitate, Vitiis, & Peccatis, Juſtificatione & Merito, Incarnatione & Matrimonio.* Erat in vivis tres & ſeptuaginta annos natus anno MDCLXXXI.

MELCHIOR GALLEGO, Hiſpalenſis natu, Beacienſi tamen ortus parente, nobilis generis. Cum in Italia & Urbe circa annum præteriti ſæculi LXXVII. Bononiæque hinc Alphonſo Paleoto, S. R. E. cardinali, ejus urbis pontifici, carus degeret, opportunum illius tempeſtatis argumentum, qua Italiæ plagam lues vexabat, ejuſdem Paleoti auſpiciis tractavit; nec tamen, priuſquam in Pampilonenſi eccleſia Hoſpitalarii dignitate fungeretur in patriam rediens, edidit:

De Parochorum nempe *obligatione tempore peſtis tractatum* unum.

De Spirituali cognatione alterum *cum variis digreſſionibus ſeu annotationibus.* Pampilone 1568. in 4.

De Caſuum reſervatione opus, ſive perfectum, ſive non, ſive in ſchedis habitum, ipſe laudat in *Annotationibus* ſecundæ partis *Tractatus de Obligatione Parochorum* jam memorati.

F. MELCHIOR DE HUELAMO, Taranconenſis (oppidum eſt Conchenſis diœceſis Tarancon vulgo) Franciſcanus provinciæ Carthaginenſis, ſcripſit:

Eſpirituales Diſcurſos y predicables conſideraciones ſacadas de las ceremonias y myſterios de la Miſa. Conchæ 1595. in 4. & iterum 1600. in 4. Barcinoneque 1597. in 4. Hujus operis *Epitomen* laudat Haroldus in *Additionibus*, adhuc ineditis, *ad Waddingum.*

Diſcurſos predicables ſobre la Salve Regina. Conchæ apud Cornelium Rodan 1601. in 4.

Hiſtoria de las perſonas iluſtres en ſantidad de la provincia de Cartagena del orden de San Franciſco deſde el año de MD. haſta el de MDCXVII. Unaque ſeorſim ab aliis:

La Vida y muerte Santa de Frai Martin de Carraſcoſa ſepultado en San Franciſco de Cuenca. Ibidem 1617. apud Martinum de Igleſia.

La Vida y milagros de S. Gines de la Xara y de algunas coſas notables que hay en el monaſterio dedicado a ſu nombre ſito en el rey-

no de Murcia. Murciæ apud Auguſtinum Martinez 1607. in 4.

F. MELCHIOR MANZANO DE HARO, Dominicanus, in Philippinenſi ſodalium provincia cui a Roſario nomen eſt, commoratus, aliquando ei præfuit. Ab hoc habemus:

La Hiſtoria del martyrio de diez y ſiete Religioſos de la provincia del Roſario de Philipinas del orden de Santo Domingo que padecieron en el Iapon. Matriti 1629. in 4.

F. MELCHIOR DE SANCTA MARIA, Toletanus, ex Minoribus Reformatis provinciæ Sancti Joſephi, dum ſacris concionibus Conchæ operam daret, edidit Concionum volumen hoc titulo:

Quareſma del Deſcalzo. Conchæ 1635. in 4.

MELCHIOR DE NOVAR, Jeſuitarum ſodalis, vertit in ſermonem Hiſpaniæ vernaculum ex Latino celeberrimorum auctorum:

Las guerras de Flandes del Padre Famiano Strada, y del Padre Guillelmo Dondino: tribus tomis. Coloniæ 1681. in folio.

MELCHIOR DE ORTEGA, Ubetenſis eques, auctor eſt potius quam interpres, quantumvis ipſe ex Italica lingua videri opus vertiſſe in Hiſpaniam velit, fabuloſi proſaici poematis, cujus hic titulus:

Primera Parte de la Hiſtoria del Principe Felixmarte de Hircania: ad Joannem Vazquez de Molina, Regi a ſecretis & conſiliis ſtatus. Pinciæ apud Franciscum Fernandez a Corduba 1556. folio.

MELCHIOR PELAEZ DE MERES, patria Granatenſis (ſi non in eo fallit hujus urbis hiſtoricus) atque in ejuſdem curia advocatus, poſt Ludovici Molinæ egregiam in re operam, docte quidem ſed incompoſito ſtilo, novam collegit ſegetem, latiſſime ſcribens:

Tractatum Majoratuum & meliorationum Hiſpaniæ: duobus tomis. Matriti 1620. in fol. Atqui Granatenſis prior editio anni 1575. primam dumtaxat partem ex quatuor, quæ deinceps prodierunt in altera editione, continebat; tres poſteriores ab auctoris obitu exemplar ejus MS. ſuppeditavit.

MELCHIOR DE LA PEÑA, navarchus, ex munere ſcripſit:

Relacion de coſas tocantes a Champan, Camboja y Siam. MS. apud D. Laurentium Cocum Matriti erat, dum viveret.

MELCHIOR PHOEBUS, Luſitanus, Oliſiponenſis, juriſconſultus, & in ſuprema curia advocatus, publici juris fecit:

Deciſionum Senatus Regni Luſitaniæ tomum primum & ſecundum. Oliſipone 1572. & apud Craesbeck 1619. in folio.

F. MELCHIOR PRIETO, Burgenſis, ex familia Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede, Gaſparis germanus frater, penes quem præfectura ejuſdem ordinis nonnunquam fuit, in collegio S. Crucis Salmantino data ſtudiis opera, ſacræque theologiæ magiſter creatus, ad Indos occidentales ſe contulit, vicariam præfecturæ ſupremæ poteſtatem in Peruanis provinciis geſturus. Unde cum laude integritatis prudentiæque reverſus, in Matritenſi domo reſtitit, impetrata per id tempus venia repudiandi epiſcopatum ei deſtinatum Paraquariæ provinciæ in eadem meridionali America, præfecturamque ſuæ Caſtellanæ provinciæ geſſit. Edidit quidem is ſequentia opera:

Ioſefina Evangelica literal y miſtica de las excelencias y prerrogativas del glorioſo Patriarcha S. Joſeph. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in 4.

Pſalmodia Euchariſtica. Matriti, eiſdem formis 1622. in folio.

Vida de San Pedro Nolaſco. Matriti 1628. in 4.

De Obligationibus Epiſcoporum: eadem vulgari lingua ut ſuſpicor. Atque item:

In Orationem Dominicam ut accepi ab illuſtriſſimo archiepiſcopo Hydruntino D. F. Gabriele Adarzo a Santander, ejuſdem ordinis. Prelo maturum aliud opus, ſcilicet *Las Grandezas de la ciudad de Burgos*, noſtrum, dum viveret, ſervaſſe ſcribit Marcus Salmeron, de ſuperſtite adhuc loquens, in *Monumentis* ſuis *Hiſtoricis* hujus religioſæ familiæ. Quod ipſum confirmavit mihi archiepiſcopus idem Hydruntinus, multæ doctrinæ & induſtriæ vir, adjungens operi incubuiſſe ſcriptorem exquiſita diligentia, expenſiſque multis corraſiſſe quamplurima e MSS. monumentis, quo Spartam ſuam apprime ornaret; conſignatamque hiſtoriam fuiſſe, poſt auctoris mortem, D. Joanni Bravo, canonico Burgenſi Magiſtrali, ejuſdem, ex neſcio quo latere, nepoti, qui poſtea creatus fuit Lucenſis epiſcopus. Hanc habere ſe manuſcriptam teſtatur D. Joſephus Pellizerius in *Informatione de la Caſa de Sarmiento*, fol. 112. Item permanſiſſe apud eumdem D. Joannem Bravum, Lucenſem epiſcopum, antequam fato cederet, atque extitiſſe ſcio:

La Vida del Venerable Padre Fr. Gonzalo Diaz de la orden de Nueſtra Señora de la Merced.

Diem ſuum obiit Melchior Prietus Matriti

ti anno MDCXLVIII. auctore mihi Ægidio Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiæ Burgenſis*, pagina 16.

MELCHIOR DO REGO, Luſitanus, natus in oppido Alter, prior S. Jacobi in urbe Regia Oliſiponenſi, canonicus duarum collegiatarum eccleſiarum Barcellenſis & Ourenenſis, ſenator deinde Oliſiponenſis, ſeu judex Gravaminum, Aloiſiæ Brigantinæ duciſſæ, Joannis IV. Portugalliæ acclamati Regis uxori, ac deinde præſenti etiam Reginæ, Alphonſi prius, deinde Petri, Portugalliæ Infantis, conjugi, a ſecretis, ſcripſit:

Antiguidades de Barcellos. Laudat Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, volum. III. die III. Maii, litera e.

Antiguidades de Villa-vizoſa. Idem Cardoſus die VIII. Junii, litera f.

Vida de Santa Tereſa de Ourem fundaçõ da Collegiada deſta Villa e ſuas antiguidades. MS. Quo de mihi retulit libro adhuc MS. Fr. Emmanuel a Reſurrectione, Auguſtinianorum congregationis Portugalliæ Excalceatorum Romæ procurator.

F. MELCHIOR DE LOS REYES, Hiſpalenſis, ex ſodalitio Reformatorum Deiparæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum, Hiſpali, Granatæ Gadibuſque ſodalibus præfuit, diffinitor generalis ter, procuratorque generalis in Romana curia, ſeptuagenarius ſcripſit:

Prudencia de Confeſſores en orden a la comunion quotidiana.

F. MELCHIOR DE RIOXA, ordinis Minorum, ſcripſit:

Guia eſpiritual para examinar la conciencia. Leodii apud Gualterium Morberium 1579. in 8. Vidit D. Thomas Tamajus.

F. MELCHIOR RODRIGUEZ DE TORRES, Burgenſis natu & religioſæ vitæ initio, in hac enim urbe (aliis Matriti placet) Redemptorum a Deipara Virgine de Mercede nuncupatorum ſodalibus comitem ſeſe dedit, qui ſequentibus annis calamo & voce Chriſtianam ſalutem egregie promovit, cum crebris concionibus, tum libris editis, ſacræ theologiæ magiſter renuntiatus. Aſſumptus tandem in titularem Roſſenſis eccleſiæ in Hibernia epiſcopum, ſimulque Ferdinandi ab Acevedo, Burgenſis præſulis, vicarius, ſacram iſtius dioœceſis rem adminiſtravit.

Mortuus in ipſa urbe Burgis anno MDCXLIV. typis mandavit:

Empeños del alma a Dios y ſus correſpondencias: ad Margaritam Auſtriacam, ſereniſſimam Hiſpaniæ Reginam. Burgis apud Joannem Baptiſtam Vareſium 1611. in 8.

Agricultura Chriſtiana y exercicios de la vida religioſa. Iiſdem typis 1603.

Lucha interior y modos de ſu victoria. Cæſarauguſtæ apud Carolum de Labayen 1608. in 8.

Las Jornadas de Jeſus, Maria y Joſef.

Chronica de la Orden de la Merced. Scilicet primam annorum centuriam tantum, cujus tres alias ſe editurum promiſerat. Simulque ſpem fecerat ſequentium operum, nempe: *Locorum Sacræ Scripturæ difficilium expoſitionis, in quos Hæretici offendunt hodierni.* Item *Super Evangelia totius anni.* Itemque *De Chriſti & Mariæ magnaliis diſcurſus.* Prioris illius Latina, ceterorum vernacula lingua conſcriptorum.

MELCHIOR DE SANTA CRUZ, natus in oppido Veteris Caſtellæ Dueñas ſatis noto, Toleti manens dedit in vulgus:

Floreſta Eſpañola de Apotecmas, o Sentencias ſabia y gracioſamente dichas de algunos Eſpañoles. Toleti ex officina Franciſci de Guzman 1574. Bruxellis deinde recuſum opus 1596. in 12. tertioque 1605. in 12. Salmanticæ apud Petrum Laſſo 1592. in 12. Barcinone 1621. Valentiæ 1603. in 16. Cæſarauguſtæ 1646. in 8. Italice converſa a Franciſco de Venetia prodiit Venetiis apud Jacobum Sarzinam 1616. in 12.

Los cien Tratados de notables ſentencias aſſi morales, como naturales; y ſingulares aviſos para todos eſtados, en tercetos Caſtellanos. Toleti 1576.

MELCHIOR DA SILVA, Luſitanus, in Goenſi urbe Aſiæ Portugallenſis Regia ſcripſiſſe dicitur:

Catalogo dos . . . . de Etiopia. Cardoſus.

F. MELCHIOR SOLER, Perpinianenſis, Carmelita, ſacræ theologiæ magiſter, & aliquando abbas monaſterii Sancti Martini de Canigo Benedictinorum, in Elnenſi dioœceſi, ex nominatione Regis Philippi IV. Catholici, ſcripſiſſe atque edidiſſe dicitur ita inſcriptum opus.

Ioachin & Suſana: de quo nil aliud in relatione domeſtica Romam ex Barcinone tranſmiſſa notatur.

Obiiſſe creditur circa annum MDCL.

D. MELCHIOR DE SORIA ET VERA, Giennenſis, prior olim ſeu præfectus ad Sanctum Ildephonſum ejuſdem urbis, Trojæ hinc antiſtes honorarius creatus, unius & alterius Toletanæ eccleſiæ præſulum, nempe D. Bernardi de Roxas & Sandoval, ac ſereniſſimi Ferdinandi, Hiſpaniarum Infantis, in am-

ampliſſimæ hujus eccleſiæ ſacris adminiſtrandis fuit coadjutor. Ediderat, cum in Beacienſi gymnaſio principem locum teneret docendi theologiam:

Tratado de la Juſtificacion y conveniencia de la taſa del pan y de la diſpenſacion que en ella hace ſu Mageſtad con todos los que ſiembran. Primum prodiit anno 1627. iterumque Toleti 1633. in 4.

Mortuus eſt anno MDCXLIII. jacetque in patria & cœnobio Franciſcanarum virginum Deo ſacrarum, a ſe ædificato.

MELCHIOR DE TORRES, Complutenſis, muſicus, ſcripſiſſe dicitur, vernacule ut credo:

Arte de la Muſica. Compluti 1554.

MELCHIOR TREVIÑO, Navarrus, Societatis Jeſu, in Germania plerumque manſit, eo delatus adhuc tiro iſtius inſtituti, ibique docuit philoſophiam & moralem theologiam, Pragæque ad ſexennium rector fuit. Convertit hic in Latinam linguam:

Ludovici de Ponte opera pene omnia. Item:

Hiſtoriæ Crucis Caravaccenſis Joannis de Robles Corbalan Compendium dedit Latinum. Auguſtæ 1619.

Deceſſit Pragæ XXVIII. Sept. MDCXXVIII. ætatis LXXV.

D. MELCHIOR DE VALENCIA, Zafrenſis, Petri filius, quem Philippus III. Rex habuit chronographum, loco ſuo pro dignitate laudati, academiam ipſe Salmantinam habuit primo altricem, deindeque remuneratricem, optime quidem de ea & juris arte meritus, idcircoque omnibus academiæ propriis honoribus ornatus. Justiniani Inſtitutiones, Codicemque, ac Digeſtorum libros pomeridianis, ac demum antemeridianis, horis (quæ primaria eſt anteceſſorum ſors) explicuit. Hinc scholæ juſſus vale dicere, ut rei præeſſet publicæ, Granatæ totos quindecim annos jus reddidit. Promotuſque inde ad Rationum Regiarum concilium anno MDCXLVIII. non diu poſt inter patres magni Caſtellæ ſenatus locum obtinuit, nec diu tamen victurus. Ad climactericum quippe annum perveniens vim illius fatalem ſenſit, moriens Matriti in feſto Mathiæ Apoſtoli MDCLI. Edidit in æſtu ipſo ſcholaſtici agonis poſitus, ingenioſe docteque:

Illuſtrium Iuris Tractatuum libros tres. Poſt Salmantinam principem editionem anni... Lugduni recuſos a Laurentio de Aniſſon 1663. in 4.

Epiſtolicas Juris exercitationes, ſive Epiſtolas ad Antonium Fabrum cum ejuſdem Fabri reſponſionibus. Matriti 1615. Provocavit nempe virum illum maximum, literis datis, ad quaſdam juris quæſtiones, reſponſo & laudibus meritis a Fabro redonatus.

MELCHIOR DE VILLANUEVA, Malagonenſis, Jeſuitarum ſodalis, ſcripſit:

De la Oracion mental. Toleti apud Petrum Rodriguez 1608. in 4.

MELCHIOR DE VOZMEDIANO, alias ALVAREZ VOZMEDIANO, Carrionenſis, Bononiæ in Clementino Hiſpanorum collegio ab anno MDXXX. ſodalis, artium theologiæque doctor, Philippo II. Regi a ſacris, & xenodochii Regiæ curiæ præfectus, ſex annis interfuiſſe dicitur ſacræ ſynodo Tridentinæ, quod ego interpretor prioribus ſeſſionibus ſub Paulo & Julio; ipſe enim hoc meritum ſibi arrogat in editione, multa induſtria a ſe procurata & illuſtrata:

Panormiæ, ſeu Decreti Ivonis Carnotenſis, ut putavit: quam ex duobus codicibus forte fortuna in Anglia repertis (verſabatur indubie in eo regno Philippum Regem ſuum ſequutus, Mariæ Reginæ tunc conjugem), altero a ſexaginta fere annis edito, altero in pergamena charta MS. atque eo vetuſtiſſimo; ac prodire fecit Lovanii ex officina Antonii Mariæ Bergagne 1557. Sed ſummarium id potius *Panormiæ* eſſe quam opus ipſum oſtendit paulo poſt Joannes Molinæus, Lovanienſis doctor, publicato ipſo *Decreto Ivonis*, duabus partibus majore, Lovanii apud Gravium 1562. Rediit quidem Vozmedianus Tridentum, cum reſtitutum eo fuit ſacroſanctum concilium, feliciterque abſolutum, Accitanus jam ante duos annos, quam conficeretur catalogus præſentium in eo patrum, creatus epiſcopus. Recordatur illius Sfortia, cardinalis Pallavicinus, in *Hiſtoria Concilii Tridentini*, part. II. lib. XIX. c. V. n. 5.

F. MELCHIOR DE YEBRA, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, ſanctimonia vitæ clarus, præter domeſtica alia munera religioſiſſimis Regii cœnobii Matritenſis Deiparæ Mariæ ſacri Diſcalceatis monialibus officium audiendi ſacramentales confeſſiones exhibuit. Idem ſcripſit, qui poſt mortem auctoris prodiit, librum hoc, argumento & inſcriptione Latina, cetera Hiſpanum:

Refugium Infirmorum: en el qual ſe contienen muchos aviſos eſpirituales para ſocorro de los afligidos enfermos, y para ayudar a bien morir a los que eſtan a lo ultimo de ſu vida. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1596. in 8.

De la Paſion de Chriſto tractatum tribuit quoque ei Ludovicus de Rebolledo in *Scriptorum Franciſcanorum Catalogo.*

Ja-

Jacet in domo Toletanæ urbis S. Joannis Regum appellata, in qua ad ordinem fuit admiſſus.

MELCHIOR ZAMBRANO, Xerecienſis in Bæturia, quæ urbs ab Equitibus cognominari meruit, Hiſpali degebat ſacerdos, parochuſque jam a multis annis in templo maximo, cum ſcriberet:

Deciſionem caſuum occurrentium in articulo mortis circa Sacramenta. Hiſpali apud Franciſcum Perez 1604. in 8. Coloniæ hinc apud Butgenium 1606. in 12. Moguntiæque 1609. in 12. Item Lugduni apud Hieronymum de la Garde 1644. in 12. Hoc opus neſcio cur tribuat Alegambius, *Bibliothecæ Societatis* auctor, Didaco Alvarez, Jeſuitæ.

MENASSES.

MENASSES BEN ISRAEL, qui inter Batavos ſuperioribus annis degebat, Hiſpanus natu, aut ſaltem origine, fuiſſe videtur, profeſſione licet Hebræus, vir, confeſſione omnium æqualium, excultiſſimo literis omnibus ingenio, ſingulari modeſtia, & laudabili Scripturas Veteris Teſtamenti explicandi ſtudio prædítus; cui viri hujus temporis doctiſſimi, quantumvis heterodoxo, non dubitaverint, non ſecus atque olim Moſi Ægyptio, elogium nempe hoc tribuere: *illum inter Judæos ineptire deſtiſſe*: quæ fere iiſdem verbis ait Theophilus Spizelius in *Elevatione Relationis Montezinianæ*, cujus infra meminimus. Qui idem pag. 13 ejuſdem libri Menaſſem vocat *Hebræorum ævi noſtri doctiſſimum*, & Abarbinelis, ducta ex ejuſdem familia uxore, affinem, Rachele ſcilicet nomine, cujus ipſe meminit in libelli *De Vitæ termino* fine, ſiquidem ſcripſit, ediditque Hiſpano ſermone librum ita inſcriptum:

Conciliador, hoc eſt dicere *Conciliatorem repugnantium inter ſe locorum.* Cujus operis meminit Iſaacus Voſſius, Gerardi Joannis filius, in *Notis ad Maimonidis librum de Idololatria*, refertque Dionyſium Voſſium fratrem id opus convertiſſe in Latinum. Hæc editio, ſic inſcripta *Conciliator ſive de Convenientia locorum S. Scripturæ, quæ pugnare inter ſe videntur, opus ex vetuſtis & recentioribus omnibus Rabbinis, magna induſtria ac fide congeſtum*, prodiit Francofurti, auctoris ut dicitur typis & impenſis, anno 1633. in 4. Sed tamen in editione operis *De Reſurrectione mortuorum*, de quo infra, catalogi cujuſdam librorum, qui ab Hebræis Hiſpanica lingua conſcripti ſunt, e regione initii primi libri extantis, hæc verba ſunt, hunc ſpectantia: *Conciliador, ſive Conciliator Menaſſis. Hic xxx. quæſtionibus auctior eſt, quam ille qui Latine extat.*

De Reſurrectione mortuorum libros III. *quibus animæ immortalitas & corporis reſurrectio contra Sadducæos comprobatur, cauſæ item miraculoſæ reſurrectionis exponuntur, deque judicio extremo & mundi inſtauratione agitur ex ſacris literis & veteribus Rabbinis.* Amſtelodami, typis & ſumptibus auctoris, 1636. in 8.

De Vitæ termino: ad Joannem Beverovitium.

Diſſertationem quoque ſcripſit *de fragilitate humana ex lapſu Adami, deque divino in bono opere auxilio.* Amſtelodami 1642. in 8. Item:

De Timore Dei. Quæ duo laudat Hottingerus in *Bibliotheca orientali*, cap. I. claſſe VI. Scio & Amſtelodami excuſum:

Miſchnajot, ſive Textum Talmudicum cum notis Menaſeh ben Iſrael. Anno 1633. in 8. Itemque:

Pſalterium: eo, ut ſuſpicor, interprete. Ibidem in 32. Laudat quoque ipſe in catalogo librorum Hiſpane ab Hebræis conſcriptorum, cujus paulo ante meminimus:

Chumas, id eſt, Pentateuchum Hiſpanice cum notis ſuis *marginalibus.*

Vidimus quoque:

מקוה ישראל, hoc eſt, *Spem Iſrael*, titulus libri Hiſpanus:

Eſperanza de Iſrael, obra con ſuma curioſidad compueſta por Menaſſeh ben Iſrael, teologo y filoſofo Hebreo. Trata del admirable eſparcimiento de los diez Tribus, y ſu infalible reduccion con los demas a la patria, con muchos puntos y hiſtorias curioſas y declaracion de varias Profecias. Amſterdam, y de nuevo en Smirne, impreſſa en la eſtampa del Caf Nahat, in 12. 5419. In fine additur *Apologia por la noble nacion de los Judios y hijos de Iſrael eſcrita en Ingles por Eduardo Nicolas teologo Ingles, impreſſa en caſa de Juan Field en Londres año* 1649, *y de nuevo impreſſa en Smirne.* Totius operis hanc mentionem non ingratam tibi futuram, lector, ſperamus. Quo adſtruere conatus eſt *Relationem* cujuſdam Antonii Monteſinii, Luſitani Hebræi, ex oppido Villaflor hujus regni oriundi, qui Amſtelodamum veniens publicavit ſe in meridionali America reliquias Iſraeliticæ gentis inveniſſe. Sed futilibus argumentis innixum Hebræum hominem, quamtumvis eruditum, & alias cordatum, valide refellit Theophylus Spicelius quidam, ſcripta *Elevatione Relationis Montezinianæ de repertis in America Tribubus Iſraeliticis & diſcuſſione argumentorum pro origine Gentium Americanarum Iſraelitica a Menaſſe ben Iſrael* in מקוה ישראל ſeu *Spe Iſraelis Conquiſitorum.* Baſileæ apud Joannem Koning 1661. in 8.

Poſt

Poſt hæc de Menaſſe annotata venit ad manus noſtras liber Theophili Spizelii *De ſacris Bibliothecarum illuſtrium arcanis retectis*, ibique *Coronis Philologica de veterum Hebræorum & recentiorum quorundam erga literariam rem amore & ſtudio* ad finem operis adjecta: in qua, cum de eodem Menaſſe multa, quæ nos latuerunt *Bibliothecam* ſcribentes, circa vitæ ſtatum & libros referat, liberque non ad manum omnibus, tranſcribere huc libuit, quamvis prolixam, de eo narrationem, quæ talis eſt: *Doctiſſimus ille Synagogæ Amſtelodamenſis moderator, R. Menaſſe ben Iſrael, cujus libri plurimi*: De Creatione. De Termino vitæ. De Fragilitate humana. De Reſurrectione mortuorum &c. *Latino ſermone conſcripti reperiuntur; præter quos lingua Hiſpanica edidit* Pene Rabba *ſeu judicem in Rabbos, Commentatores illos antiquiſſimos, necnon* La primera parte del Conciliador en el Pentateucho (*ubi* 30 *fere quæſtiones habentur quæ non item in verſione Latina*) La ſegunda en los Profetas primeros (*quæ nondum Latio data, ubi ſimul parti primæ addenda adduntur ibidem omiſſa*) La tercera en los Profetas poſtreros (*quæ itidem non verſa, ubi ſimiliter adduntur ſecundæ parti addenda*) La quarta en los libros Hagiografos y reſto de la Biblia, *opus eruditiſſimum. Dedit præterea*: El Humas, con los preceptos afirmativos y negativos a la margen. La Biblia Eſpañola con el commento. El Teſoro de los *Dinim* en quatro libros. La Economica que es todo lo que toca al matrimonio y *Dinim* de las mugeres, hijos y ſiervos y bienes. Oracion Panegyrica a la Mageſtad de la Reyna de Suecia. Oracion gratulatoria al Celciſſimo Principe de Orange, & *quod ultimum fuit* Piedra precioſa, o de la estatua de Nabucadnezar, donde se expone lo mas eſencial del libro de Daniel; *de cujus* LXX. *hebdomadis itidem tractatum voluit parare, ut in præfatione hujus promittit; nec hi tractatus translati. Tandem unum atque alterum in Anglia edidit Anglice. Paulo enim ante obitum honorifice juxta ac amiciſſime a Regicida illo* (*cui nomen & omen recta parva faciendo erat*) *vocabatur cum familia & præcipuis mercatoribus Judæis Londinum. Nimirum eorum opibus inhiabat Cromwellius, eaque propter literas ablegabat ad Menaſſen tanta benevolentia, tamque amica ſcriptas manu ut Chriſtianus ad Chriſtianum vix humanius potuiſſet. Et hac ſua aſtutia quod volebat forte obtinuiſſet, niſi judex ſupremus utrumque ad tribunal vocaſſet* (*utinam ad utriuſque ſalutem*). *Antea vero Menaſſe Angliæ Parlamento ſcripſerat tractatum* De Spe Iſrael, *in quo putidiſſimi de Iſraelitis Americanis commenti, & prodigioſæ de gentium Americanarum origine Iſraelitica ſententiæ* (*peculiari tractatu a me diſcuſſæ*) *patronum agere non dubitavit. Pro dedicatione ſua gratias ſuas reportavit a Parlamento maximas a quodam aſſeſſore E. S. Middelſex, in literis euchariſticis fratris æſtimatiſſimi elogio ornatus, qui alias quoque ſtudioſe quærebat Chriſtianorum favorem; cujus gratia etiam lib.* De Fragilitate *Ger. Anslo*, & Petram pretioſam *Iſaaco Voſſio dedicarat. At ubi Angli fraus Batavis detecta, privilegiis Judæorum privilegia addidere Amſtelodamenſes, ut cum maxima libertate ibi degere poſſent. Imperfecta etiam Menaſſe reliquit plurima. Hinc caremus* Sapha Berura, *Grammatica ſcilicet Hebraica cum novis obſervationibus*, Nomenclatore *item* Hebræo-Arabico, *Tractatu* De Scientia Talmudiſtarum, Philoſophia Rabbinica, Hiſtoria Judaica ſive continuatione Flavii Joſephi ad noſtra uſque tempora, Faſciculo epiſtolarum 200. ad orbis literatiſſimos, *Tractatu* de Divinitate & auctoritate Legis Moſis, Bibliotheca Rabbinica cum argumentis, editionibus, ſingulorumque judiciis, Defenſione Latina Talmudis Babilonici, homiliis 450. Hiſpanis, *Item* Focilide poeta Griego traducido en verſo eſpañol con notas. *Genero ſuo* (*licet librorum parum amanti*) *Menaſſes theſaurum MSS. Rabbinicorum* 10000. *floren. Batavorum teſtamento legavit. Inter reliquias ejus quoque fuit* Targum Arabicum MS. in Thora; Biur *item, MS. in pergameno*: *Super Ralbag* De Anima. Pars 1. Theſauri de Moribus Judaicis hodiernis, & *Tractatus Latinus, cui titulus*, Liber unus de Charitate & Benevolentia Chriſtianis erga Judæos habenda ab Evangelica lege extractus: *cujus tamen an Menaſſe auctor ſit non ſatis conſtat. Denique in Anglia adhuc ſupereſſe ajunt arma ejus funeſtiſſima, æterniſque tenebris ſepelienda, quæ tandem in Chriſtum ſuoſque voluit convertere, & directe quidem, quod ante indirecte fecerat, ſicut & noſtro tempore in Hiſpania R. Imm. Aboab* Nomologiam *edidit, qua contra Chriſtianos* (*quos ſubinde ut Abarbanel & Menaſſe citavit*) *probare conatus eſt Legem oralem ſeu traditiones Talmudicas veras eſſe*. Hæc Spizelius. Menaſſis tranſitus in Angliam meminit .... Bateus part. 11. Elenchi motuum nuper in Anglia pag. 193. & 194.

MENELAUS.

MENELAUS, Athenienſis, ſed in Portugallia Joannis Regis III. haraldus, Portugal dictus, ſcripſiſſe dicitur *De Nobilitate* in genere. Cardoſus.

MICHAEL.

MICHAEL ACHIOLE DA FONSECA, Lu-

Luſitanus, ex Italis oriundus, ſcripſiſſe dicitur:

Genealogicum quemdam tractatum.

MICHAEL DE AGIA, gente Valentinus, ordinis Minorum in Guatamalenſi occidentalium Indorum provincia, ſcripſit Latine:

De exhibendis auxiliis, ſive de invocatione utriuſque brachii. Matriti 1600. in 4. Vernacula item lingua:

Tratado y pareceres ſobre la Cedula Real del ſervicio perſonal de los Indios. 1604. in folio. Limæ Indorum.

F. MICHAEL DE AGUAYO (Franciſcanum credit Antonius Leonius in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XXI.) latens ſub *Incogniti* nomine, ſcripſit contra paulo ante nominati Michaelis de Agia tractatum Hiſpanicum *De ſervitio perſonali Indorum* illius orbis, in folio. Petrus autem Salazarius, in *Hiſtoria provinciæ Caſtellæ ordinis Minorum*, huic provinciæ adjudicat Marcum de Aguayo alumnum, Marcoque *Hiſtoriam Indicam*, & *Catechiſmum Indorum*. Quæ an ad eumdem hominem pertineant ignoro.

D. MICHAEL DE AGUIRRE, Guipuſcoanus, ex oppido Azpeitia Pampilonenſis diœceſis, juris utriuſque doctor, Bononiæ in collegio S. Clementis Hiſpanorum ab anno MDLXXVI. ſodalis, cui & academiæ rector præfuit. Momento rei ſerviens, quæ his diebus ſuper legitima in regnum Portugalliæ ſucceſſione cunctas fere Chriſtiani orbis nationes compleverat, ſcripſit:

Reſponſum pro ſucceſſione regni Portugalliæ pro Philippo Hiſpaniarum Rege adverſus Bononienſium, Patavinorum, & Peruſinorum collegia. Venetiis 1581. in folio; contributum poſtea inter *Conſilia* a Beſoldo edita primo tomo. Judicem poſtea egit plurium regni Neapolitani prætoriorum, ac demum vicariæ aulæ urbis principis, quem quidem hoc munere cohoneſtatum Alexander Raudenſis, Neapolitanus, in tractatu *De Analogis*, cap. XXVI. num. 9. *eruditiſſimi atque illuſtriſſimi juvenis* compellatione celebrat. Granatenſis quoque curiæ in Hiſpania ſenator fuit aſſumptus, obiitque anno MDLXXXVIII.

F. MICHAEL DE AGUIRRE, Americanus, in Argentina regni Peruani urbe natus, ordinis Eremitarum, domorum ejuſdem urbis & Limæ præfectus, atque in hujus poſtremo nominatæ gymnaſio ſacræ theologiæ lector primarius, ſcripſit:

Poblacion de Valdivia.

Matriti in collegio ab erectrice Maria Aragonia nuncupato, cujus ipſe egregius benefactor fuit, uſque ad mortem vixit.

MICHAEL DE ALMEIDA, Luſitanus, ex oppido Govea, Jeſuitis annumeratus Goæ Indorum, provinciam illam transfretanam rexit, Salſetanis eccleſiis diu præfuit, linguaque hujus gentis Concannica ſcripſit tomos quinque *De rebus catechiſticis*, ad eruditionem illius Chriſtianitatis; aliaque parat, quorum *Bibliotheca Societatis* auctor, ſeu locupletator poſtremus meminit.

F. MICHAEL ALPHONSUS DE CARRANZA, Valentinus tam domo quam profeſſione religioſæ vitæ inter Carmeli ſodales, grande hujus ordinis ornamentum extitit, literis eximius pietateque. Aragoniam provinciam ter gubernavit, vicarium totius Hiſpaniæ generalem, Luſitaniæque cenſorem Regium atque Apoſtolicum geſſit, theologiam inſuper in Oſcenſi gymnaſio primarius præceptor docuit, Sanctique Officii patribus a cenſione theologica miniſter fuit. Primus hic in lucem dedit:

Librum Sancti Ildephonſi Archiepiſcopi Toletani de Illibata Beatæ Mariæ Virginitate. Adjungens de ſuo: *Selecta tum B. Patris Ildephonſi, tum etiam aliorum Sanctorum pronuntiata de perpetua Virginitate Sacroſanctæ Dei Matris ad quemdam Neophytum Valentinum veritatis ſtudioſum.* Quibus omnibus præmittitur *Vita Sancti Ildephonſi.* Valentiæ 1556. apud viduam Joannis Mey, in 8. Lovaniique. Vulgari etiam ſermone publicavit:

Cateciſmo y doctrina de Religioſos novicios, profeſſos y monjas. Valentiæ apud Chryſoſtomum Garriz 1605. in folio. Tripartiti operis hæc prima eſt pars, quam vidimus. Secundam partem reliquit in ſchedis abſolutam, ſed inedita adhuc manet.

Camino del Cielo. Ibidem 1601. in 8. in eadem officina.

Octogenario major deceſſit Valentiæ anno MDCVII. De quo cum eximia laudis commendatione agit Franciſcus de Sancta Maria in *Hiſtoriæ Reformatorum Carmelitarum* tom. II. lib. VIII. cap. LVII. Et Gaſpar Eſcolanus in *Valentina Hiſtoria*, prima parte, lib. V. cap. IX. & capitulo ultimo. Thomas Tamajus de Vargas in *Vita Sancti Ildephonſi*, ſive ad eam *notis*, quam edidit Joannes Bolandus, die III. Januarii, in opere ſuo *De Actis Sanctorum.*

MICHAEL ANDREAS BETENDOR, Aragonenſis ut credimus, ſcripſit:

Diſputationem Theologicam de Apparitionibus Spiritum.

F. MICHAEL DE ANGELIS, Luſitanus, ordinis Minorum ex provincia Reformata, Arrabida dicta, ſcripſit:

A Vida de ſua filha eſpiritual Maria da Crux Terceira de S. Franciſco. Fr. Emmanuel a Reſurrectione.

F. MICHAEL ANGELUS ALMENARA, Valentinus gente, Franciſcanus provinciæ Valentiæ, ſcripſit:

Penſamientos literales y morales ſobre los Evangelios de las Dominicas deſpues de Pentecoſtes: duobus voluminibus. Valentiæ apud Chryſoſtomum Garriz 1618. in 4.

Sobre las Dominicas de Adviento. Ibidem.

Sobre las Dominicas deſpues de la Epiphania y Paſqua de Reſurreccion. Ibidem 1618.

MICHAEL DE ANIÑON, Aragonius, juriſconſultus, & in Bononienſi Sancti Clementis Hiſpanorum collegio ſodalis, Decretorum doctor Cæſarauguſtanus, idemque poeta non inelegans, Fidei Apoſtolicis judicibus a cenſendi munere, ſcripſit:

De Unitate ovilis & Paſtoris tractatum. Cæſarauguſtæ ex officina Dominici de Portonariis 1578. in 4. Et inter *tractatus DD.* volum. XIII. Adjungitur: *Epilogus omnium quæ in hoc opere continentur, ab auctore carmine comprehenſus.*

Ad Titulum Inſtitut. De Actionibus. Niſi hoc opus Andreæ Serveti de Aniñon potius ſit, quod magis credimus; quamvis laudatum legamus a D. Franciſco de Sanabria in *Canon. Resolut.* ad cap. II. *De Probat.* pag. 79. Michaelem de Aninſu ad hunc titulum.

F. MICHAEL AB ANNUNTIATIONE, Luſitanus, Carmelitarum ſodalis, doctorque Conimbricenſis, vir doctiſſimus, & a Franciſco Suarezio magni, ut refertur, habitus, obiit in Gallia, dum ad capitulum ſui ordinis generale profectus eſſet, anno hujus ſæculi XIII. Reliquit:

Theologica plura opera MSS. quæ ſodales ejus ſervant. Emmanuel Romanus *De la Antiguedad y Eſcritores del Carmen* auctor eſt.

D. MICHAEL ANTONIUS FRANCES DE URRUTIGOYTI, Cæſarauguſtanus, juris canonici doctor, ejuſdemque urbis eccleſiæ archidiaconus, eadem qua fratres germani via graſſatus (Didacum Antonium, Barbaſtrenſem epiſcopum, Thomamque, Franciſci patriarchæ aſſeclam, intelligo), lucubrationibus ſuis bene de poſteris merendi dedit hactenus foras:

Tractatum de Eccleſiis Cathedralibus, earumque privilegiis, & prærogativis. Lugduni ſumptibus Philippi Borde & ſociorum 1665. fol.

Varias & practicabiles utriuſque juris reſolutiones. Lugduni in eadem officina 1669. folio.

Tractatum quoque *de unica & perenni Cathedralitate Cæſarauguſtana in Eccleſia S. Salvatoris*: adverſus Joannis Baptiſtæ de Lezana *Columnam immobilem.* Lugduni ſumptibus Philippi Borde & ſociorum 1656. 4. Hiſpane etiam:

Vida de S. Felipe Neri.

Deſengaño de Eccleſiaſticos en el demaſiado amor a ſus parientes. Cæſarauguſtæ 1670. in 4.

Denatus eſt XVII. Decembris MDCLXX.

F. MICHAEL APARICIO, Ciſtercienſis, abbas monaſterii S. Mariæ de Veruela in Aragoniæ regno, Hierapolitanus epiſcopus, ſcripſit:

De Sacramentis volumen: quod in eadem domo adſervari MS. refert Bernardus de Montalvo in *Hiſtoria Ciſtercienſi.*

F. MICHAEL DE ARANDIGA, Aragonenſis, ex ſodalibus Sanctiſſimæ Trinitatis, domus S. Salvatoris de Fraga præfectus, ſcripſit:

Relaciones del Santuario de la Igleſia de S. Salvador de la Villa de Fraga. Quarum meminit Vincentius Blaſcus parte I. *Hiſt. Arag.* lib. V. cap. XXVIII.

F. MICHAEL ASSENSIO, ordinis Minorum, ſcripſit, ſupplendus in *Bibliotheca* hujus Wadingana:

Copiam accentuum dictionum Breviarii Latinarum, Græcarum, Hebraicarum. Cæſarauguſtæ 1621.

MICHAEL ASSENSIO, alius a ſuperiore ut credimus, auctor eſt operis ita inſcripti:

Inſtructio Curatorum. Cæſarauguſtæ 1525. 4.

MICHAEL DE AVENDAÑO ESTENAGA, Guipuſcoanus, Jeſuita, poſtquam docuiſſet diu theologiam domeſticos, præfuit illis in collegiis Compoſtellano, Legionenſi ac Valliſoletano, qualificator uti vocant S. Inquiſitionis, ſcripſit:

Perfeccion del Eſtado Religioſo, tomo I. donde ſe trata de las virtudes, que conſtituyen y acompañan al Religioſo, y de los vicios contrarios que le impiden. Pinciæ 1674. in 4. Necnon & Latine:

De Divina Scientia & de Prædeſtinatione: duobus voluminibus. In oppido S. Sebaſtiani apud Martinum de Ugarte 1674. Pararequ

que eum in *Bibliotheca* renovata *Societatis* legimus:

De Fide, Juſtificatione & Merito.

MICHAEL AUGUSTINUS, Catalanus, ex oppido Banyoles diœceſis Gerundenſis, prior Sancti Joannis equitum Melitenſium in Perpiniani oppido. Conſcripti a ſe vernacule, ac ſuperiore anno MDCXVII. editi, operis interpretationem communiore Caſtellæ lingua dedit, ſuperaddito nunc primum quinto ad ſuperiores libro, necnon & vocabulorum exaglotto, hoc eſt ſex linguarum, indice, nimirum:

Libro de los Secretos de Agricultura, Caſa de campo y paſtoril. Perpiniani 1626. in 4.

MICHAEL DE BAEZA, ſcripſit:

Arte de Confiteria. 1592. in 8.

MICHAEL DE BAIROS, Luſitano-Hebræus, Amſterodamenſis urbis in Holandia civis, ſcripſiſſe dicitur hoc noſtro tempore:

Hiſtoria das guerras de Portugal: & neſcio quid geographicum, aliaque.

MICHAEL BAÑEZ DE SEGOVIA, edidit:

Inmunidad de Nueſtra Señora en el primer inſtante de ſu ſer. Matriti 1656. in 4. Teſte Petro de Alba in *Militia Conceptionis*. Hunc ſub nomine Michaelis Ibañez iterum laudat Hypolitus Maraccius in appendice *Bibliothecæ Marianæ* MS. Diverſus hic fuerit, ſi Deo placet, a D. Gaſpare Ibañez de Segovia, cujus libellus de eodem argumento ineditus adhuc erat, cum *Militiam* ſuam *Conceptionis* laudatam Alba edidit.

D. MICHAEL BAPTISTA DE LANUZA, Cæſarauguſtanus, ordinis Sancti Jacobi eques, nobili & noto ſatis apud Aragonenſes loco natus. Poſtquam in patria Jurati in Capite, ut vocant, munus geſſit, curiæ ſe ſiſtens Matritenſi, ad nutum Philippi IV. Regis, in Aragoniæ concilio a ſecretis miniſtrum exercere juſſus fuit, deinde & protonotarium illius regni, qui in eodem conſeſſu Regio ſedet, prudentia non minus quam pietate ſpectatus, edidit:

Vida de la Bendita Madre Iſabel de Santo Domingo coadjutora de la Santa Madre Tereſa de IHS. fundadora del convento de S. Joſeph de Zaragoza. Matriti 1638. fol.

Vida de la venerable Madre Feliciana de S. Joſeph Carmelita deſcalza, y Priora del convento de S. Joſeph de Zaragoza. 1654. in 4. Cæſarauguſtæ.

Vida de la Venerable Madre Geronima de S. Eſtevan. Ibidem 1653. 4.

Virtudes de la Venerable Madre Tereſa de IHS. Carmelita deſcalza del convento de Valladolid, en el ſiglo Doña Brianda de Acuña Vela. Ibidem 1657. 4.

La Venerable Madre Catalina de Chriſto Carmelita deſcalza compañera de la Santa Madre Tereſa de IHS. Ibidem apud Joſephum Lanaja 1657. in 4.

Vida de la Sierva de Dios Franciſca del Santiſſimo Sacramento Carmelita deſcalza del convento de S. Joſeph de Pamplona y motivos para exortar que ſe hagan ſufragios por las Animas del Purgatorio. Ibidem, iiſdem typis, 1659. 4. Audio hanc in Italicam linguam converſam Mediolani prodiiſſe.

Denatus eſt Matriti hoc ipſo an. MDCLIX. de ſodalitio Carmelitarum virginum Deo ſacrarum, deque omnibus iis, qui per amœnos hoſce pietatis & religioſæ perfectionis hortos delitiantur, optime meritus: quem quidem apud Hieronymum Fuſer, Dominicanum, in *Vitæ Hieronymi Baptiſtæ de Lanuza præſulis Albarracinenſis* prologo jure celebratum reperies.

D. MICHAEL DE BARRIOS, dum in Belgico meret centurio belli exercitia diſpungebat muſarum otio, unde natus eſt liber variorum carminum:

Flor de Apolo nuncupatus, Bruxelliſque editus apud Balthaſarem Vivien 1565. in 4. Continentur ibi, inter alia, *Comœdiæ* tres: I. *Pedir favor al contrario.* II. *El Canto junto al encanto.* III. *El Eſpañol de Oran.* Iterum prodiit apud Verduſios Antuerpienſes 1674. in 8.

F. MICHAEL BARTHOLOMÆUS SALON, Valentiæ natus, Eremitarum ſodalis, quorum Aragonenſem provinciam aliquando rexit præfectus. Si morum integritatem atque doctrinam ſpectemus, inter decora iſtius ampliſſimæ familiæ annumerandus; doctus olim philoſophiam a Petro Monzonio, theologiamque a Blaſio Navarro, ingentis famæ profeſſoribus Valentinis, in eodem gymnaſio theologiam & ipſe docuit pari celebritate & fructu; adhæc ſacris Fidei vindicibus a cenſuris miniſter, præclaraque tum doctrinæ tum eloquentiæ monumenta publici juris fecit, nempe:

De Juſtitia, in Secundam Secundæ S. Thomæ Aquinatis, duobus tomis: *in quibus quid æquum, quid iniquum ſit in omnibus actionibus commerciis & contractibus humanis explicatur.* Valentiæ 1581. folio. Venetiiſque 1608. Hiſpane vero:

Libro de la Vida ſanta y milagros del Iluſtriſſimo y Reverendiſſimo Señor D. Fr.

Tomas de Villanueva, Arzobiſpo de Valencia, de la orden de S. Aguſtin. Valentiæ 1588. in 8. & 1620. demumque ibidem apud Bernardum Nogues 1652. in 4. addito tractatu *Del eſtado de la Canonizacion y cauſa del Beato Arzobiſpo*, auctore Bonaventura Fuſter de Ribera. Italice prodiit, opera Franciſci Soto, Romæ 1619. in 4.

Oracion Panegyrica, exortatoria y conſolatoria de la Marqueſa de Carazena Doña Iſabel de Velaſco y Mendoza Virreyna de Valencia, con una breve relacion de la muerte de Doña Luiſa de Caravajal y algunas cartas ſuyas de mucha edificacion. Valentiæ 1616. 4. apud Petrum Patricium Mey.

Extremum diem vidit Valentiæ anno ætatis LXXXII. ſalutis MDCXX.

MICHAEL BOTELLO, Luſitanus, Viſenſis, laudari ſolet eo quod ediderit, carmine forſan:

La Fabula de Pyramo y Tisbe. Matriti 1621. in 4.

La Filis. 1641. in 8.

MICHAEL CABEDO, Luſitanus, Cetobricenſis, e Georgio Cabedo ac Tereſia Pinaria editus, Burdigalæ in Gallia, dein Toloſæ, hinc Conimbricæ, necnon Romæ & Pariſiis humaniores diſciplinas cum Græca lingua, & juris artem didicit. Senatoria dignitate in ſuprema curia, quam Supplicationis vocant, Oliſipone, aliiſque togæ muneribus mactus, vixit uſque ad obitus diem Aprilis menſis anni MDLXXVII. Gundiſalvi Mendez de Vaſconcelos, ſcriptis de jure libris ad poſteros commendati, atque aliorum filiorum ex Eleonora Pinaria de Vaſconcelos, quam ſibi ſanguine conjunctam duxit uxorem, parens. Juvenis vertit e Græco in Latinum Ariſtophanis *Plutum* comœdiam, Pariſiiſque anno MDXLVII. Michaelis Vaſcoſani typis, edidit. Sidonii Apollinaris depravatiſſima opera, nactus in ejuſdem urbis Victorianæ bibliothecæ manuſcriptum codicem, reſtituere conatus eſt; eadem diligentia uſus in difficillibus explanandis diverſorum auctorum locis. Abstinuit liberis commentaris in juris re pangendis, conſcius edicti Juſtinianæi olim id prohibentis, & operæ hujus propoſiti jam ſuo tempore in immenſum multiplicatæ. Sed poematia edidit varia: *Joannis Portugalliæ Principis Epithalamium.* Oliſipone 1552. *In Partum Joannæ ejus uxoris.* Conimbricæ 1554. Hoc eſt *Sebaſtiani Regis Genethliacon vota vigeſima tertia*, celebraturus nempe hujusmet Regis anno ejus vigeſimo tertio natalitium diem aliaque. Inſigne huic viro elogium in *Bibliotheca* ſua *Hiſpana* Andreas Scotus appendit.

MICHAEL CABELLO DE BALBOA, Archidonenſis, presbyter Limenſis diœceſis, ſcripſit:

Miſcellanea Antartica y Origen de los Indios y de los Incas del Piru. MS. erat in bibliotheca comitis de Olivares, uti refert Antonius de Leone in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XVII. Vidimus inter libros D. Andreæ de Brizuela, Matritenſis advocati.

F. MICHAEL CARMELO, Catalanus, ordinis Redemptorum Deiparæ Virginis de Mercede ſodalis, pietate in Deum almamque Chriſti Redemptoris matrem ſuperiore ſæculo clarus, ſcripſiſſe dicitur, ut refertur in monumentis ordinis ejus:

Super Magnificat Meditationes.

In quinque Pſalmos qui a quinque initialibus nominis Mariæ literis incipiunt.

Obiit anno MDLVII. jacetque in cœnobio Barcinonenſi.

MICHAEL DE CASTAÑEDA, Luſitanus, edidiſſe refertur:

Expeditionem Abiſſinorum. Ut ſcribit lib. XI. *Hiſt. Indicæ* Petrus Maphæus, & ex eo notat Cardoſus.

MICHAEL DE CASTAÑOSO, ſcripſiſſe dicitur, uti apud Antonium Leonium in *Bibliotheca orientali* habetur:

Relacion de la jornada de D. Chriſtoval de la Gama a Etiopia año de MDXLI. MS.

MICHAEL CAXA DE LERUELA, natus in Palomera, oppido diœceſis Conchenſis, apud D. Franciſcum Antonium Alarconium, Neapolitani regni viſitatorem, fiſcalis advocatus, ſcripſit:

Diſcurſos de cauſas y reparos de la neceſidad comun. Matriti 1627.

Reſtauracion de la abundancia antigua de Eſpaña, o preſtantiſſimo, unico y facil reparo de ſu careſtia preſente. Neapoli 1631. 4.

D. MICHAEL CERCITO, Aragonius, ex oppido Exea, cui ab Equitibus nomen eſt, Salmanticæ ad S. Bartholomæum olim ſodalis, canonicus deinde almæ eccleſiæ Sanctæ Mariæ Virginis del Pilar Cæſarauguſtanæ, epiſcopus tandem Barbaſtrenſis, ſcripſit, ſed non edidit, aut fallimur:

Inſtauracion de las Igleſias de Aragon con la Hiſtoria de los primeros Obiſpos de Balbaſtro: ad Philippum II. Regem Catholicum.

Vida de S. Braulio.

Sedem tenuit uſque ad annum MDXCV. quo nimirum luſtrandæ provinciæ ſuæ intentus apud oppidum Graus deceſſit.

MI-

MICHAEL DE CERVANTES SAAVEDRA, Hiſpalenſis natu aut origine, quorum primum confirmare is videtur dum ſibi puero Hiſpali viſum fuiſſe Lupum de Rueda, comœdiarum ſcriptorem & auctorem inter nos antiquiſſimum, in prologo ſuarum *Comœdiarum* ſcribit; alterutrum ex cognominibus, quæ Hiſpalenſium familiarum nobilium ſunt, infertur. Tempore quo floruit uſque ad noſtram fere ætatem, ſcilicet ingenii præſtantia & amœnitate, unum aut alterum habuit parem, ſuperiorem neminem, verſa non minus quam ſoluta oratione in paucis diſertus. Plura nobis reliquit ſui monumenta, quæ quidem cupidiſſime ab iis, qui in eloquentiæ noſtratis campo exerceri amant, generaliterque ab omnibus omnium gentium jucundæ hujus fabularum adinventionis ſectatoribus (habent fere omnes Europæi earum præcipua idiomate ſuo loquentia) in ulnis geruntur & pro merito celebrantur. Ea nempe ſunt:

Doce Novelas (uti patrius mos, & Italicus fabulas vocat): ingenioſiſſime ſcriptæ, atque editæ Matriti 1613. & 1622. in 8. Pampelone 1617. 8. ac Venetiis 1616. in 12. ſæpeque alibi. Facile admodum perſpicuumque dicendi genus, quo plurimum valuit auctor, mira venuſtate ac urbanitate quaſi imbutum, decorum inſuper ante alia exactiſſime ſervatum, hoc pluſquam cetera commendat ſcriptum. Gallicam interpretationem laudari ſcio. Italicam dedit Guilielmus Alexander de Novelieri Clavelli, Venetiis editam 1629. 8. At celebre magis vulgo eſt:

El ingenioſo Hidalgo D. Quixote de la Mancha: duabus partibus. Matriti 1608. 4. aliiſque locis frequenter editum: ut placuit feſtiviſſimum hominis inventum, qui, novum Amadiſio de grege heroem ridiculum conſingens, univerſa priſcarum hoc genus inventionum, quæ innumeræ ſunt, lumina obſcuravit. Nuper Bruxellenſibus typis recoctum vidimus cum figuris, tomiſque duobus adhuc contentum, anno 1662. Gallice editum eſt Rothomagi 1646. in 8. Italiceque ab Hiſpanicæ linguæ amantiſſimo deque ea benemerito viro, Laurentio Francioſini, Florentino, converſum, tum Venetiis 1622. tum in eadem urbe 1625. apud Andream Babam in 8. Sed in prima editione carmina interpres non tetigit, in ſecunda dedit ea jam Italice, uſus opera Alexandri Adimari, civis ſui, quamvis id ſubticuerit Franciſinus: de quo tamen monitus ſum ab Antonio Magliabechio, amico noſtro, literis e Florentia urbe ad me datis, ſingularis induſtriæ ac multæ lectionis viro. Tandem Romæ prodiit Italica hæc translatio, ſumptibus Joſephi Corvi in 8.

El viage del Parnaſo: metricum opus. Mediolani apud Joannem Baptiſtam Bidellum 1624. in 12.

Los Trabajos de Perſiles y Sigiſmunda, Hiſtoria Septentrional; ſed fabuloſa. Matriti, tum alias, tum 1619. in 8. Pampelone 1629. in 8. & ſæpe alias. Italice converſum opus a Franciſco Ellio, Mediolanenſi, prodiit Venetiis ex officina Bartholomæi Fontanæ 1626. in 8. Gallice Pariſiis 1611. 8.

La Diſcreta Galatea. Beaciæ apud Joannem Baptiſtam Montoyam 1617. 8.

Ocho Comedias y ocho Entremeſes. Matriti 1615. in 4. Comœdias enim plures ſcripſit, quarum ipſe meminit in proſaica adjunctione operis ſui metrici *Viage del Parnaſo* jam laudati, earum titulos referens, ſcilicet: *Los Tratos de Argel. La Numancia. La Gran Turqueſca. La Batalla Naval. La Jeruſalem. La Amaranta, o la del Mayo. El Boſque amoroſo. La unica y bizarra Arſinda. La Confuſa*: quam quidem ultimo dictam ſuperioribus omnibus, & aliis ſex, quas perfectas habere ſe ait cum intermediis totidem, non obſcure præponit. Contra id quod antea diximus de hujus patria, D. Thomas Tamajus Eſquivias, oppido agri Toletani, eum adjudicat. Parabat:

Las ſemanas del Jardin.

Segunda parte de la Galatea.

MICHAEL DE CIFUENTES, in oppido Gijon Aſturum natus, civis Ovetenſis, juriſque conſultus, ſcripſit:

Novam Lecturam ſive declarationem legum Taurinarum. Salmanticæ apud Joannem Juntam anno 1536. fol. Hiſpanice hæc edita eſt hoc titulo:

Gloſa al Quaderno de las leyes nuevas de Toro. Medinæ Campi apud Petrum Cueſta 1546. fol.

Ordenamiento Real de Caſtilla: cum notis propriis. Medinæ Campi 1555. in fol.

D. MICHAEL COLODRERO DE VILLALOBOS, ex Baena Bæticæ provinciæ, ducique Sueſſani urbe, in lucem emiſit variorum poematum volumen ſic inſcriptum:

Goloſinas de los Ingenios: quaſi dicas bellaria ingeniorum. Cæſarauguſtæ 1642. in 8. apud Petrum Lanaja. An diverſa ſunt:

Rimas de D. Miguel Colodrero. Cordubæ 1629?

D. MICHAEL DE CORTIADA, Catalanus, Ilerdæ natus, juriſconſultus, legumque Romanarum in patria academia interpres olim primarius, in forum ab ſcholis translatus ivit Sardiniam Fiſci advocatus Regius

gius in rebus criminalibus ; evocatus deinde in patriam provinciam idem munus fiſcalis advocati, ſed in re Patrimonii Regii, exercere juſſus fuit in Cataloniæ totius curia Barcinonenſi. Edidit utiliſſima opera:

Deciſiones Reverendi Cancellarii, ſacri Regii Senatus Catalonici, ſive partem I. pro Praxi contentionum & competentiarum regnorum inclytæ coronæ Aragonum. Barcinone apud Joſephum Forcada 1661. in folio. Quam ſequuta eſt:

Deciſionum Pars ſecunda pro recto uſu contentionum & competentiarum regnorum inclytæ coronæ Aragoniæ ſuper Immunitate Eccleſiæ. Ibidem apud eumdem typographum 1665. in folio. Cum hæc ſcribimus in Cataloniæ ſenatu judex ſedet.

MICHAEL DE CRUCE, ordinis, ſeu congregationis, Sancti Joannis Evangeliſtæ regni Portugalliæ, ſcripſit, nec tamen in lucem edidit, laudante Georgio Cardoſo in *Agiologio Luſitano*, Maii XV. die, litera e, & die V. Junii, litera b.

Dos Varoẽs iluſtres da ſua congregação: ſive hiſtoriam hujus ordinis, quam Paulus de Præſentatione olim formaverat, a ſe abſolutam, ut notat idem Cardoſus VIII. Junii, litera d.

MICHAEL DE CRUCE, Luſitanus, canonicus Sanctæ Crucis Conimbricenſis, quem in Romana curia religionis ſuæ negotia procurantem novimus, & ob integritatem vitæ in pretio habuimus, ſcripſit Luſitane:

Hiſtoria de D. Luis de Ataide. Conimbricæ 1616.

D. MICHAEL DE LOS DIEZ, edidit:

Vida y muerte ſanta del glorioſo Patriarca S. Ignacio de Loyola fundador de la Compañia de IHS. Matriti 1619. in 16.

MICHAEL DE EGUIA, typographus Complutenſis, propriis typis vulgavit:

La Memoria de la Paſſion de Chriſto Señor nueſtro. Compluti 1529. in 16.

MICHAEL DE ELIZALDE, Navarrus, Echalarenſis, presbyter Societatis Jeſu, præſtantiſſimi ingenii atque doctrinæ & facundiæ vir, poſt profeſſionem aliquot annorum Pincianam & Salmantinam in Urbem vocatus, ut in Collegio Romano ſacram theologiam doceret, vix potuit imbecillitate impeditus laborioſæ operæ aliquandiu ſufficere, eminentiſſimo S. R. E. cardinali Sfortiæ Pallavicino, propter mentis vivacitatem & perſpicuitatem, eximiam eruditionem ceteraſque animi dotes, adeo carus ut in patriam jam reverſum ex collegio Neapolitano S. Franciſci Xaverii, cui præfuit, denuo Romam, ne amiciſſimo & ſuaviſſimo careret capite, in domum ſuam invitaverit, humaniſſimeque quoad vixit hoſpitatus ſit, ſtudiorumque participem fecerit. Edidit:

Formam veræ Religionis quærendæ, & inveniendæ librum unum: ad D.D. Gregorium de Bracamonte & Guzman, excellentiſſimi comitis de Peñaranda, proregis tum Neapolitani, heredem filium. Neapoli apud Hyacintum Paſſerum 1662. in 4. Nihil ultra ei attribuit poſtremus locupletator *Bibliothecæ Societatis*, cum certe auctor idem ſit operis Antonio Celladei, quod cognomen anagrammaticum eſt, adſcripti:

De Recta doctrina morum, quatuor libris diſtincta. Quibus acceſſit:

De Natura opinionis Appendix. Lugduni apud Petrum Chevallier 1670. in 4. Nimirum hoc invitis ſuperioribus in lucem prodiit. Mortuus eſt. . . . .

MICHAEL DE ERZE XIMENEZ, Prexamenſis (diœceſis Calaguritanæ oppidum Prexamo eſt) juris utriuſque doctor, Legionenſis prius eccleſiæ canonicus, Regii deinde ſacelli, Regum Novorum nuncupati, in Toletana eccleſia capellanus, ſcripſit:

Prueba de la predicacion de Santiago en Eſpaña. Matriti apud Alphonſum de Paredes 1648. in folio.

MICHAEL DE ESPINOSA, Bæticus, ex Guadixienſi, ſeu mavis Accitana, diœceſi, ſodalis Jeſuitarum, philoſophiam Hiſpali, theologiam Granatæ docuit, parataque editioni reliquit:

In Primam Partem Summæ S. Thomæ volumina duo.

Obiit anno MDCXXIX. Granatæ intempeſtiva morte.

MICHAEL DE ESTETE, ſcripſit, ut auctor eſt in *Bibliotheca Indico-occidentali*, tit. VIII. Antonius Leonius:

Relacion del Viage de Fernando Pizarro deſde Caxamalca. MS.

MICHAEL FERNANDEZ, ex oppido Mora, diœceſis agrique Toletani, Jeſuita, ſcripſit:

Vida, martyrio y translacion de la glorioſa Virgen y Martyr Santa Leocadia. Toleti apud Petrum Rodriguez 1591. in 8. Comitatus ipſe fuerat e Belgii Lætienſi monaſterio in Hiſpaniam ſacra martyris Toletanæ leipſana.

MICHAEL FERRER, Cæſarauguſtanus,

nus, Barcinonenſis curiæ ſenator, ſcripſit olim:

Methodum, ſive ordinem procedendi judiciarium ſecundum Foros Aragoniæ. Cæſaraugustæ 1554. in 4. Idem cum eo, niſi fallor, qui deinde confecit:

Obſervantias Sacri regii Cataloniæ Senatus. Per Sigiſmundum Deſpujol, Barcinonenſem advocatum, poſt auctoris obitum in vulgus datas Barcinone expenſis Joannis Simonis 1608. in folio, una cum propriis *Additionibus.* De quo adhuc dubius ſum, poſtquam ab amico, Cataloniæ cive, non eumdem eſſe audivi eum qui *Methodum* ſcripſit cum eo qui *Obſervantias Cataloniæ Senatus.*

MICHAEL FERRER, Valentinus, Almenarenſis, edidit:

Dialogum, inſcriptum Terentiana imitatio, ad Grammaticos Latinos, Dialecticos & Rhetoricos admodum utilem. Valentiæ typis Joannis Mey 1562. 8.

MICHAEL FERRO MANRRIQUE, juriſconſultus, Philippo IV. Regi Catholico a ſacris, Ferdinandique, Hiſpaniarum Infantis, Toletani præſulis, vicarius in Talaveræ oppido, ſcripſit:

De Præcedentiis & prælationibus Eccleſiaſticis. Lugduni apud Jacobum & Petrum Proſt 1635. 4. Antuerpiæque.

Reſolutionum Quæſtionum moralium, & Vicarialium partem primam, in qua plures ad vicarios & Judices Eccleſiaſticos, Viſitatores & Syndicatus judicium digeruntur quæſtiones. Lugduni iiſdem typis 1640. 4. Venetiiſque 1641.

Reſolutionum earumdem ſecundam partem, necnon variarum opinionum accuratius contra Dianam & modernos ſelectarum collectionem. Lugduni Venetiiſque, iiſdem annis.

Tractatum de Differentiis & concordiis utriuſque Fori, & Miſcellaneam Quæſtionum & Reſolutionum ad Joannem Valerum, ejuſdem materiæ & tractatus Interpretem, cujus differentiæ plures examinantur, ſimul & Dianæ, Io. Sancii, & Io. Scobaris, Io. de Molina, & Joannis Parladorii, & aliorum neotericorum ſententiæ, & ad meliorem concentum reducuntur. Lugduni ſumptibus Hieronymi de la Garde & Io. Girin 1657. in folio.

MICHAEL DE FRAGA, Dominicanus, ſcripſit librum:

De los bienes hechos al Convento de Santo Domingo de Valencia. Quem Franciſcus Diagus non ſemel laudat.

MICHAEL DE FUENLLANA, domo ex oppido Navalcarnero agri Matritenſis, a primis infantiæ annis orbus lumine, muſicæ artis peritiſſimus & fidicen egregius, ſcripſit:

Orfenica Lyra: libro de Muſica para Viguela. 1557. in folio: ad Philippum Hiſpaniarum Principem, Angliæ atque Neapolis Regem. Commendatum opus verſibus Benedicti Ariæ Montani, Martini a Monteſdoca, Joannis Chiroſii, Joannis Zumetæ, patritii Hiſpalenſis.

F. MICHAEL DE LA FUENTE, natus in quodam oppido Toletanæ diœceſis Valdelaguna appellato, Carmelitarum adſcriptus ordini, doctrina & innocentia vitæ illuxit familiæ huic religioſiſſimæ, atque ſibi æqualibus, nam & mirabilia patraviſſe dicitur. De cujus rebus pie atque ſupra vires naturæ geſtis ſacra Rituum congregatio probationes ſolemniter acceptas in tabulario ſuo adſervat. Scripſitque:

Compendio Hiſtorial de nueſtra Señora del Carmen. Toleti 1619. 4. per Joannem Rodriguez.

Libro de las tres vidas del hombre, corporal, racional y eſpiritual. Ibidem 1623. 4. apud Joannem Ruiz.

Regla y modo de vida de los Hermanos Terceros y Beatas de nueſtra Señora del Carmen. Simulque:

Exercicios de oracion mental. Toleti apud Bernardinum de Guzman 1615. 8. Quem librum iterum edidit in eadem urbe Joannes Ruiz anno 1625. in 16. aut hujus editionis aliud opus, a ſuperiore diverſum, hac inſignitur inſcriptione: *Ordenanzas y modo de gobernarſe los hermanos de la Congregacion* &c. a ſe nimirum inſtitutam & gubernatam.

Obiit Toleti XVII. Novembris anno MDCXXVI. ætatis ſuæ LII. ut in ſepulcro legitur.

F. MICHAEL DE LA FUENTE, diverſus a ſuperiori, ejuſque ex neſcio quo latere nepos, in Valdelaguna oppido natus, Carmelita, Compluti Toletique theologiæ ſcholaſticæ ac Bibliorum profeſſor, Toletanis patribus Fidei vindicibus a cenſuris, pietatem non minus quam doctrinam excoluit, reliquitque typis parata:

Placita Theologica.

Obiit Toleti XI. die Auguſti MDCXXIX. ætatis ſuæ XLII.

F. MICHAEL DE FUENTES . . . ordinis Ciſtercienſis monachus, ſacræ theologiæ magiſter, tum ad S. Bernardum Salmantinæ urbis abbas, tum aliquando totius ordinis, ſive Hiſpaniarum congregationis generalis magiſter. Quo tempore in Salmanti-

no

no lycæo cathedram, quam S. Thomæ vocant, moderaretur, edidit:

Diſcurſo Theologico Moral, Hiſtorial y Juridico de la Juriſdiccion eſpiritual ordinaria que tiene la Abadeſa del Monaſterio de las Huelgas de Burgos. Anno 1662.

MICHAEL GIGINTA, Elnenſis eccleſiæ canonicus, juris Pontificii conſultus, multa ac diuturna opera, fere integris peregrinatis Caſtellæ ac Luſitaniæ regnis ſuæque Cataloniæ, quampluribuſque apud principes viros officiis, conſtructionem domorum hoſpitalium, quibus mendici colligerentur invalidi, tum præſens fovit, tum de ſcripto ſuaſit. Extant enim ejus de hac re:

Tratado de Remedio de Pobres. Conimbricæ apud Antonium Mariz 1579. 8.

Exortacion a la compaſion. Matriti. Cæſarauguſtæque 1584. 16.

Atalaya de Caridad: Garſiæ Loaiſæ, Philippi Principis magiſtro, nuncupatum, quo in opere duorum ſuperiorum mentionem facit. Cæſarauguſtæ apud Simonem de Portonariis 1587. 8. Item edidit:

Cadena de oro del remedio de los pobres. Perpiniani apud Samſonem Arbus 1584. 8. niſi idem ſit cum ſuperiore *Exhortationis ad charitatem.* Promiſitque tunc temporis *Florem Sanctorum* Hiſpanum.

MICHAEL GINER, ſcripſit:

Sitio y toma de Ambers, por el Sereniſſimo Alexandro Farneſio Duque de Parma y Plaſencia. Antuerpiæ apud Plantinum in 8. Cæſarauguſtæ 1587. 8.

MICHAEL GOMEZ, Aragonius, ex oppido Villalonga, Societatis Jeſu, Manilæ in Philippinis inſulis, quo transfretaverat procurandæ illarum gentium ſalutis deſiderio incenſus, totos xx. annos Ariſtoteli & S. Thomæ interpretandis impendit, poſtquam Pictorum inſulas fidei accenſo lumine illuſtraſſet, ſcripſitque, auctore Philippo Alegambe in *Societatis Bibliotheca*:

Commentarios in univerſam Summam Theologiæ S. Thomæ: tomis iv. nondum editis.

Deceſſit Manilæ anno MDCXXII.

D. MICHAEL GOMEZ DE LUNA ET ARELLANO, Sancti Jacobi ordinis eques, Urſaone in collegio Conceptionis Marianæ, atque adeo in ipſa academia, profeſſorem egit primarium juris Pontificii: unde curiæ deditus, Hiſpali cum triumvirum litium in domo Indicæ Negotiationis judicandarum, tum in proprio ejus urbis prætorio judicem præſtitit. Granatenſis deinde juridici conventus ſenatorem, uſque dum in Belgium deſtinaretur copiis militaribus jura dicturus (Superintendentem juſtitiæ militaris Generalem appellant munus) quod ſtrenue exercens in pugna Lentienſi a Gallis capitur, a quorum manibus non mediocri lytro ſe exolvens, Matritum venit, in curia Regia Militariumque Ordinum concilio curaturus rempublicam ſenator. Varia de jure ſcripſit, quæ ſimul prodire tandem fecit hac inſcriptione:

Opera Juridica tripartita. Antuerpiæ apud heredes Joannis Cnobbart 1651. 4. nempe:

De Juris ratione, & Rationis imperio lib. iv. Matriti primum apud Joannem Gonzalez 1630. 4.

Singularum Lectionum librum. Matriti 1632.

Juris Canonici Antilegomena: duabus partibus. Edidit etiam, theologi aſſumens partes, pro ferventi in Deiparam devotionis affectione:

Supplicationem ad Innocentium X. pro Immaculata Conceptione Virginis Mariæ. Bruxellis 1652. in folio.

Theoremata ſacra, Theologica & Juridica, Topica & Anaglyphica pro Immaculata Deiparæ Virginis Conceptione. Bruxellæ apud Joannem Mommartium 1652. in folio.

Obiit, factus Indicarum rerum concilii ſenator, Martio menſe anni MDCLXII.

MICHAEL GONZALEZ DE CUNEDO, ſcripſit:

Triunfos de S. Miguel. 1628. in 8.

MICHAEL GONZALEZ VAQUERO, Abulenſis, Carmelitarum virginum in monaſterio Sancti Joſephi Deo ſacrarum archicappellanus, ſcripſit:

La Muger fuerte, por otro titulo, la vida de Doña Maria Vela monja de S. Bernardo en el convento de Santa Ana de Avila (cui a confeſſionibus nempe fuerat). Matriti apud viduam Alphonſi Martini 1618. in 4.

D. MICHAEL GREZ, Navarrus ut credo, laudatur ex eo quod ſcripſerit relationem quamdam, quæ edita fuit hac nuncupatione:

Relacion de D. Miguel de Grez Cura &c. Pampilone 1616. in 8. Quam non vidimus, cujuſque argumentum ignoramus.

F. MICHAEL GUERRA, Ciſtercienſis in monaſterio Saltus-novalis (vulgo Sandoval) in regno Legionenſi, edidit:

Modo de ayudar a bien morir. Valliſoleti 1604. in 4.

MICHAEL DE HERRERA, Pincianus,

nus, recognovit atque edidit (ulteriorem quippe ei laudem nullus tribuo):

Las Chronicas de los Reyes de Caſtilla D. Alonſo el Sabio, D. Sancho el Bravo y de D. Fernando el Quarto. Pinciæ apud Sebaſtianum Martinez 1554. in folio.

MICHAEL HIERONYMUS, Jeſuita, Romæ vixit, & non ſine fructu concionatus eſt, ediditque Italice:

Lettera eſpirituale ſopra il modo di conſeguire la perfettione religioſa. Florentiæ 1614. 8.

Altra lettera del modo di parare ſe ſteſſo alla perfettione religioſa. Romæ apud Zannetum 1625. 8.

Diſcorſo dell' Eccellenze e prerogative di San Gioſeffo. Ibidem 1625. in 8.

Conſiderationi per affetionarſi alla devotione della Beata Vergine. Ibidem apud Franciſcum Cavallum 1627. 8.

Obiit ſenex anno MDCXXIX. Romæ.

MICHAEL HIERONYMUS DE LEDESMA, Valentinus, Hieronymi filius, ejus qui in populari tumultu anni MDXX. eo quod Regis ſequeretur partes, a plebe pene occiſus eſt, doctor medicus, quem olim Joannes Andreas Straneus in contubernio habuit, ſive quo amanuenſi uſus fuit. Rem poſtea medicam (verbis loquor Andreæ Peregrini, hoc eſt Scoti in *Bibliotheca Hiſpana*, quem de Valentinis ſcriptoribus, utpote ex vicina Antonii Auguſtini, præſulis Tarraconenſis, aula, diligenter commentatum fuiſſe non temere credimus) ex Galeni ſcriptis, cum literis Græcis, ut res exigit, conjunctam, publice profligata Arabum barbarie, in Valentina academia multos annos profeſſus eſt, ſimul etiam Græcam linguam, cujus erat peritiſſimus, docens. Nimirum:

Linguæ Græcæ Inſtitutiones breves ſcripſit. Adjunctis:

Duobus opuſculis Græcis, quorum altero oratione ſoluta reſpondet ad Luciani accuſationem, qua pro M *agens,* T *literam accuſat: altero Chriſti paſſi cruciatus carmine per centones Homericos celebrat.*

Primam quoque *primi Canonis Avicenæ ſectionem ad Arabicam veritatem* interpretatus eſt, atque *enarrationibus* compendioſis explanavit.

De Pleuritide tandem *commentariolum* edidit. Hæc Scotus.

MICHAEL HIERONYMUS DE SANTACRUZ, Valentinus domo, ſed incolatu Hiſpalenſis, publicavit:

Libro de Arithmetica eſpeculativa y practica, intitulado Dorado Contador. Matriti 1625. 4. Hiſpali primum 1603. 4. apud Bartholomæum Gomez.

MICHAEL ITERUS, Navarrus, Pompeiopolitanus, laudari ſolet in *Elencho Scriptorum Juris*, eo quod ſcripſerit:

In Titulum Digeſt. De Vulg. & pupill. ſubſtit.

In Titulum Digeſt. De Liberis & poſthumis.

In Titulos De Verborum ſignificatione, & De diverſis regulis Juris.

F. MICHAEL IZQUIERDO, Franciſcanus Strictioris Obſervantiæ provinciæ Valentinæ, ſcripſit:

Breve y clara reſolucion de caſos de conciencia. Quam vidimus manuſcriptam in 8.

MICHAEL JOANNES PASCHALIS, Valentinus, Caſtellonenſis (auctore mihi Gaſpare Eſcolano, lib. v. cap. XXIII.) medicinæ doctor, quam ſub Falcone Montiſpeſſulanæ & Collado Valentinæ academiæ profeſſoribus didicit, de re medica ſcripſit:

Praxim medicam, ſive Methodum curandi. Valentiæ 1555. in 8. Hanc ſcholiis illuſtravit Petrus Paulus Pereda, Setabenſis, quibuſcum edita fuit Lugduni apud Juntas 1585. in 8. & apud Horatium Cardon 1602. in 8. Nuperque adjuncta *Diſputatione medica, an cannabis & aqua, in qua mollitur, poſſint aerem inficere, & chimica Appendice ad ſingula librorum Practicæ hujus Ibero-Valentinæ capita*, auctore Carolo Spono. Ibidem typis Laurentii Aniſſon 1664. Joannes Antonides vander Linden, *De Scriptis Medicis* auctor, non bene diſtinxit *Praxim medicam* a *Methodo curandi*: quæ idem opus ſunt.

De Morbo Gallico tractatum. Qui extat operis ſeu ſyſtematis Veneti de hoc morbo ſecundo volumine, pag. 146. Vertit quoque idem, niſi fallor, in vulgarem Hiſpaniæ linguam *Ioannis de Vigo Praxim rei chirurgicæ*, quam hoc titulo appellatam edidit:

Practica de Cirugia: neſcio ubi, anno 1548. fol. Cæſarauguſtæque apud Joannem Solet 1581. in folio. Hujus filius fuit Bartholomæus Joſephus Paſchalis, qui *Pachymeris Logicam* e Græco interpretatus eſt in Latinum ſermonem.

MICHAEL JOANNES VIMBODINUS (vulgo Vimbodi) ET QUERALT, Valentinus, ex oppido Ontiñent, theologus, & poeta inſignis eruditionis, Auguſtino S. R. E. cardinali Spinolæ, dum eccleſiis præeſſet Granatenſi & Compoſtellanæ, atque hoc ipſo tempore in urbe Romana commoraretur, a ſecretis, canonicus & ipſe Compoſtel-

lanus, plura ſcripſit poetica, hiſtorica, necnon & theologica, quæ in ſcriniis heredum, ſive perfecta, ſive affecta, de quibus ſpem alii fecerant, vel nunc latent. Edidit is quidem vivus:

Panegyricum B. Thomæ de Villanova Archiep. Valentini: ad Gaſparem Borgiam, S. R. E. cardinalem, in quo beati viri vita, veluti commentario libro, exponitur. Opus in Hiſpania, Gallia, Italia & Belgio magno plauſu acceptum, uti ait Leo Allatius, cui notus Romæ noſter fuit, in *Apibus Urbanis*. Valentiæ 1619. in 4. iterumque in Belgio.

Epitaphia, Inſcriptiones, Elogia varia. Matriti 1625. fol.

Elogium Beati Ludovici Bertrandi. Editum eſt in Vincentii Gomezii, Dominicani, libello *De Sacris concionibus in Beatificatione*, ut vocant, hujus ſancti viri. Inedita ſunt hactenus, ut tam Leo Allatius in laudatis *Apibus* ſuis, quam Joannes Franciſcus Uſtarrozius in *Hiſtoria Sancti Dominici de Val* cap. XIII. teſtantur:

Hiſtoria Eccleſiaſtica regni Valentini.

Bibliotheca Valentina, ſive de illius regni Scriptoribus.

Diſputationes IV. Hiſtoricæ. I. de S. Eugenio martyre Valentino Epiſcopo, ac ejus ſucceſſoribus. II. *De Sancta Anglina Virgine & Martyre.* III. *De S. Vincentii Levitæ Hiſpani Martyris ſacri corporis translatione.* IV. *De ſacro Cingulo Dertuſano a Deipara Virgine dono accepto. De Ruſo Præſule illius urbis, & ſucceſſoribus.*

Medicus Animarum in gratiam Curionum. Hiſpana vero hæc:

Flos Sanctorum, o Vida de los Santos del Reyno de Valencia.

Diſcurſos genealogicos de la Familia de Vimbodi.

Fundacion del Real Monaſterio de Poblet en el Principado de Cataluña. Ex tabulis Regiæ hujus domus.

Obiiſſe dicitur Compoſtellæ, plurium, qui curas ſuas mandarunt literis, promeritus laudes, quos Leo Allatius nominat.

D. MICHAEL JOSEPHUS DE MOLINA, edidit:

Vida del Venerable Franciſco de Velaſco, Cura de la Parroquial de S. Mathias de la Ciudad de Granada. Granatæ 1674. 4.

MICHAEL JULIANUS, Valentinus, Societatis Jeſu ſacerdos, edidit, dum Majoricæ collegio præeſſet:

Relacion de la Vida y muerte del Padre Alfonſo Rodriguez.

Valentiæ denatus eſt anno MDCXXI. ætatis LXIV.

MICHAEL DE LEON SUAREZ, Luſitanus, vertit in Caſtellæ ſermonem ex Latino auctoris:

Oficio del Principe Chriſtiano del Cardenal Bellarmino. Matriti 1624. 4.

MICHAEL DE LERIZA, Valentinus, chirurgus experientiſſimus, ſcripſit:

Libro de Cirugia, que trata ſobre las llagas en general, que eſcribe Guido de Cauliaco: con un tratado propio, en el qual ſe enſeña el modo de curar las carnoſidades, que eſtan en la via de la orina. Valentiæ 1597. 8.

F. MICHAEL LLOT DE RIBERA, Catalanus, ſodalium Prædicatorum in cœnobio Perpinianenſi profeſſus ordinem, Romæ procurator fuit in cauſa canonizationis S. Raymundi a Pennaforte; adhæc ſacræ theologiæ magiſter profeſſorque theologus Perpiniani. Dedit in lucem Latino ſermone:

Vitam venerabilis ſororis Mariæ Raggi & Mazzæ Chienſis tertii ordinis Sancti Dominici: cui fuerat ipſe auctor a confeſſionibus. Barcinone 1606. 8.

De laudabili vita, & de actis hactenus in Curia Romana pro Canonizatione B. P. F. Raimundi de Peniaforte: ad Clementem VIII. P. M. Romæ apud Dominicum Giliottum 1595. in 4.

Epitomem ſive collectionem eorum omnium quæ a Petro Lombardo Sententiarum Magiſtro in ſuis quatuor libris conſcripta reperiuntur. Perpiniani apud Samſonem Arbus 1594. in 8. Præter hæc Catalanica:

Hiſtoria de la ſantiſſima reliquia del bras y man eſquerra de Sant Ioan Baptiſta. 1570.

Libre de la Translatio dels invincibles Martyrs de Ieſu Chriſt, SS. Abdon y Senen y de la miraculoſa aygua de la ſanta tumba del moneſtir de Sant Bencten en la vila de Arles en lo Comptat de Roſellò. Perpiniani apud Samſonem Arbus 1591. in 8. Meminit auctoris Joannes Lopez in *Hiſtoria Ordinis Prædicatorum*, parte IV. lib. IV. cap. II.

MICHAEL LOMBARDO, ſi noſter eſt, ſacerdos, ac divini verbi præco, edidit:

La Inſtruccion y forma de como ſe ha de oir la Miſſa. Pampilone 1599. 8.

MICHAEL LOPEZ DE LA CASA, Aragonius, ex oppido Trama-Caſtilla vallis de Tena nuncupatæ, cum Salmanticæ ad S. Salvatoris Ovetenſis collegium ſodalis, & in ſchola fuiſſet philoſophiæ lector, canonicus deinde creatus fuit almæ eccleſiæ Cæſarauguſtanæ S. Mariæ de Pilari. Scripſit inſigne:

Sermonum volumen (eccleſiaſtes fuit ſua ætate celebris). Quod ſe vidiſſe refert MS. Vin-

Vincentius Blaſcus de Lanuza in *Hiſt. Eccleſ. Aragoniæ* tom. II. lib. ult. cap. LIII.

MICHAEL DE LUNA, Granatenſis, ex Arabibus converſis oriundus, hujus linguæ interpres Regius, ex Arabico Abucacini hiſtorici tranſcripſiſſe in vernaculam linguam videri voluit:

La Hiſtoria del Rey D. Rodrigo y perdida de Eſpaña. Tum alibi, tum Cæſarauguſtæ apud Angelum Tabanum 1603. in 4. Poſteaque:

Segunda parte de la Hiſtoria de la perdida de Eſpaña: Vida del Rey Jacob Almanzor: ex eodem Abucacino. Granatæ apud Sebaſtianum Rene 1600. in 4. Elevat fidem Lunæ, non obſcuro de eo facto judicio, ad Athanaſium Kircherum virum ævo hoc noſtro clariſſimum & amicum noſtrum ſcribens, Thomas de Leon, ejuſdem cum eo Societatis Jeſuitarum, in collegio S. Pauli Granatenſis urbis profeſſor olim theologus, eruditione multiplici omnis generis literarum optimis comparandus, cujus de re verba legere eſt in *Œdipi Ægyptiaci* volum. II. claſſe XI. pag. 486.

MICHAEL DE MADRIGAL, ſive auctor, ſive potius collector, eſt ejus ſyſtematis, quod ſic inſcriptum prodiit:

Romanzero general: duobus tomis in 4. 1604.

MICHAEL MARAÑON, neſcio quis, ſcripſit:

Origen, difiniciones y actos Capitulares de la Orden de Calatrava. Pinciæ 1568. An alius ab iſto eſt:

De Origine & Inſtitutis Ordinum militarium Sancti Jacobi, Calatravæ & Alcantaræ? Qui liber extabat penes Bernardum Alderete MS.

MICHAEL MARCUS, Jeſuita, ſcripſit:

Hiſtoria de la fundacion del Colegio de Salamanca de la Compañia de IHS. Quam MS. vidit Aegidius Gonzalez Davila.

MICHAEL MARTA ET MENDOZA, Michaelis Martæ, Juſtitiæ Aragonum, filius, J. V. doctor, in gymnaſiis Oſcenſi & Cæſarauguſtano juriſprudentiæ profeſſor, Tiraſonenſisque eccleſiæ archidiaconus & canonicus, publicavit:

Bellicam Tritogeniæ Palladis Encyclopædiam, id eſt, *illuſtriſſimum ſcientiarum omnium quæ in Cæſarauguſtana academia præleguntur chorum.* Cæſarauguſtæ 1674. in fol.

Pro altera illuſtriorique bellicæ encyclopædiæ luce de Venatione theſes X. Ibidem 1675. 4.

MICHAEL MARTEL, ſcripſit:

Tratado de la fundacion de la ciudad de Soria, del origen de los doce linages y de las antiguedades deſta ciudad. Vidimus MS. in bibliotheca D. Gaſparis Ibañez de Segovia, marchionis de Agropoli, amici noſtri, quam locupletem ſatis habet Matriti.

MICHAEL MARTINEZ DE AVILES, ſcripſiſſe dicitur:

Reglas militares. Granatæ in 4.

MICHAEL MARTINEZ DE LEACHE, pharmacopola, civiſque Tudelenſis urbis regni Navarræ, ex qua oriundus erat, edidit:

De vera & legitima Aloes electione juxta Meſues textum in duas ſectiones diviſa diſputatio. Pompeiopoli 1644. in 8. Necnon Hiſpana lingua:

Controverſias Pharmacopales, donde ſe explican las preparaciones y elecciones de Meſſue. Pampilone apud Martinum de Labayen & Didacum de Zabala 1650. in 4.

MICHAEL MARTINEZ DE LEYVA, in Sancti Dominici Calceatenſis oppido natus, profeſſione chirurgus, eaque in extrahendis molli & innocua manu dentibus aut molaribus dexteritate, quam quidem ipſe magnifice jactabat, ut ſine ullo ferreo inſtrumento, ſola digitorum tractatione, opus perficeret. Ea tempeſtate, qua, tribus fere annis ab octogeſimo primo ſæculi ſuperioris, Bæticam, & in ea Hiſpalenſem urbem, ſæva peſtis afflixit, in ea ipſa urbe & vicinis quibuſdam locis præſenti animo artiſque ſuæ exercitio ſaluti publicæ pro ſua virili opitulatus eſt. Necnon, ut experto utilius præſtaretur fides, elucubravit atque edidit:

Remedios preſervativos y curativos para en tiempo de la peſte y otras curioſas experiencias. Matriti 1597. 8. apud Regium typographum.

D. MICHAEL MARTINEZ DEL VILLAR, natus in oppido Monobrica, hodie Munebrega, regni Aragoniæ, juris utriuſque doctor, literis vir & muneribus geſtis hoc ſæculo clarus. Judicem agens Juſtitiæ Aragonum, ſive ut vocant locumtenentem, de publica re merendi tirocinium fecit. Sequenti tempore & Balearium inſularum curiæ ſenator, & apud patres ſummi & principis Aragoniæ concilii advocatus Fiſci, tandemque circa Philippi IV. initium, aut Philippi III. obitum, pater ipſe & proprio verbo Regens in eodem ordine fuit creatus. Reliquit is aliqua ſui ingenii mo-

numenta, nempe vulgari lingua:

Tratado del Patronado, antiguedades, gobierno y Varones iluſtres de la Ciudad y Comunidad de Calatayud y ſu Arcedianado. Cæſarauguſtæ typis Laurentii de Robles 1598. 4. Hujus alterum volumen, quod inſcriptum eſt: *Segunda parte de la Apologia del Patronado de Calatayud*, ſuperioribus annis penes ſe habebat D. Martinus Martinez del Villar, auctoris filius, S. Jacobi eques, uti refert Franciſcus Andreas Uſtarrozius in libro nuncupato *Defenſa de la patria de S. Lorenzo*, cap. VI. pag. 132. Latine vero, an quoque Hiſpanice?

Interpretationem trium Epigrammatum Cæſarauguſtani Templi S. Mariæ Majoris ad Columnam. Simulque:

Appendicem de innata fidelitate regni Aragonum. Palmæ Balearium typis Gabrielis Guaſp 1609. in 4.

Sententiam pro Eccleſia Sanctæ Mariæ Pilaris Cæſarauguſtana.

MICHAEL MARTON, natus in oppido Sallent Aragoniæ regni, quem a ſecretis fuiſſe referunt almæ eccleſiæ Deiparæ Virginis Pilarienſis Cæſarauguſtanæ, parabat edere volumen:

De varias Poeſias; niſi propoſito mors interceſſiſſet, ut ait Vincentius Blaſcus Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica Aragoniæ*, tom. II. lib. ult. cap. LIII.

MICHAEL DE MATAS, Catalanus, ex Olot oppido Gerundenſis diœceſis, presbyter, ſcripſit:

Devota Peregrinacion de la Tierra Santa. Barcinone 1604. in 8.

F. MICHAEL DE MEDINA, Bellarcenſis, quomodo ſe ipſe appellat (Belalcazar oppidum eſt diœceſis Cordubenſis in Bæturia), Seraphicæ familiæ provinciæque Angelorum, in qua huic inſtituto nomen dedit, atque adeo ſibi ipſi, non literis dumtaxat, ſed pietate dotibuſque aliis clariſſimis inſignem apud omnes exiſtimationem comparavit. Domi enim Alphonſum Caſtrenſem, eximium theologum, alioſque nactus præceptores, una cum ſacra & ſcholaſtica divinorum doctrina, philoſophiæ totius veteris ac novæ arcanis, perrara atque exquiſita hiſtoriarum & antiquitatis cognitione, varia linguarum orientalium notitia ſic mentem imbuit ut, ſi ideam perfecti quæramus theologi, vix alium eo priorem inter tot Hiſpanos literarum heroas compellare poſſe videamur. Clariore autem in dies elucente ejus virtutis fama, ne Tridentina ſynodus hoc careret theologo Philippus Rex II. effecit, eo illum dirigens, unde uberrimam ſibi argumentorum, quæ tractaret, meſſem ingenti cum compendio eccleſiæ atque ejuſdem inimicorum diſpendio feliciter erat collecturus. Aliquando, quod Joannem Ferum ſuæ ſectæ Franciſcanæ ſodalem, ab impetu Dominici Soti apologetico libro defendiſſet, cauſam religionis dixit, in qua tamen innocentiam ſuam probavit. Ornaverunt plane pro meritis Medinam laude multiplici egregius quiſque ſui temporis ſcriptor: *Reconditæ eruditionis virum* Alphonſus Mendoza, Auguſtinianus, in *Quodlibetorum* quæſtione IV. ſcholaſtica. *Religione & eruditione inſignem* Didacus Covarrubias in *Regula, Peccatum*, §. IX. num. 6. *Summa probitate atque eruditione laudandum* Sixtus Senenſis *Bibliothecæ* lib. IV. ubi de Joanne Fero agit. *Sacræ theologiæ doctorem Toletanum omni literatura doctiſſimum, ſubtiliſſimum rerum divinarum interpretem, philoſophum gravem, oratorem facundum* Eiſengreinius in *Catalogo Teſtium veritatis. Eruditiſſimum & antiquis Chriſtianæ eccleſiæ theologorum choriphæis comparandum, ac novum quemdam theologiæ Herculem*, ac pleriſque aliis ſummæ laudis, Hieronymus Magius, Anglarienſis, vocat in *Epiſtola* quadam *ad Aloyſium Contarenum S. R. E. cardinalem*, quæ vice prologi eſt ad noſtri opus *De Recta in Deum fide*. Famam his ſcriptis aluit, & apud doctos omnes alte conſervat:

Chriſtiana Paræneſis, ſive de recta in Deum Fide libri VII. ad Philippum Regem Catholicum. Venetiis apud Zilettum 1564. in fol. Origenis atque Cyrilli exemplo, qui hac inſcriptione & argumento uſi ſunt. Hæc tantum erat operis ab eo deſtinati pars prior, in qua orthodoxæ fidei origines & cauſæ proponuntur, ac ſimul ejus excolendæ, nutriendæque ac propagandæ ratio quam aptiſſime traditur, atque univerſa, quæ eam pertentare ſolent, infidelium aut hæreticorum, noſtræ præſertim memoriæ, argumenta & rationes proteruntur. Fatetur ipſe, cum ad finem pervenit ſeptimi atque ultimi libri (quod Magius explicate magis nos docuit in laudata *Epiſtola*), quatuordecim ab ſe libros ſuper hac re elaboratos. *Verum de prima Eccleſiaſticæ Reip. parte* (ait Medina) *id eſt, de Lege, ejuſque Judice & Interprete eccleſia jam ſatis.* Profecto male de ea meretur, deque eruditis omnibus, qui theſauro huic lucem invidet. Hieronymi Magii verba, deque opere iſto judicium licet ſubjungere; non enim ad manum pluribus, & recoquuntur in dies inutilia paſſim: *Argumentum quidem immenſi abditique operis fuit, utpote quod a primis religionis rudimentis & cunabulis, ex vetuſtiſſimis innu-*

numeriſque omnis generis ſcriptorum monumentis, & antiquorum erroribus penitus excuſſis repetatur. Et mox: *Nil omnino prætermiſit quod ad orthodoxam fidem fulciendam comprobandamque, & a multorum calumniis vindicandam ac tegendam facere poſſit: adeo ut his, quæ ſparſim erant mandata literis, quæque ille ex ſuo inexhauſto penore deprompſit, in ſuas ſedes congrua diſpoſitione collatis, omnium nobis & poſteritati librorum & theologorum, quantum ad hujuſmodi diſputationes attinet, inſtar futurus ſit.* Hæc Magius. Perperam utique Gonzaga & Scotus ab opere *De Recta in Deum fide Paræneſim* diſtinguunt.

De Sacrorum hominum continentia libri v. ad D. Didacum Spinoſam, Seguntinum antiſtitem, S. R. E. cardinalem, ſenatuſque Caſtellæ præſidem. Venetiis apud Zilettum 1568. in folio. Confecit hoc opus (ut ipſe ait in præfatione) *juſſu Franciſci Guzmani, commiſſarii generalis familiæ ultramontanæ, ac perſuaſionibus plurium epiſcoporum, qui Tridentinæ ſynodo interfuerunt, quando in eo a quibuſdam obtundebatur expedire ut permitteretur Germanis ad concordiam & pacem ſuperinducendam, ex more Græcorum, uxoribus, ante ſacros ordines acceptis, uti & cohabitare.* In his libris ſacri & eccleſiaſtici cælibatus origo, progreſſio & conſummatio ex Sacra Scriptura, Sanctorumque Patrum ſcriptis proponitur, ſtatuitur, & ab hæreticorum noſtri temporis calumniis propugnatur: *quibus libris haud ſcio* (ait Scotus in *Bibliotheca* noſtræ gentis) *quid addi poſſit aut diligentia aut induſtria.*

Diſputationes de Indulgentiis adverſus eoſdem noſtri temporis Hæreticos. Venetiis 1565. in 4.

Apologia Joannis Feri, in qua ſeptem & ſexaginta loca Commentariorum in Ioannem, quæ antea Dominicus Soto Segovienſis Lutherana traduxerat, ex Sancta Scriptura, Sanctorumque doctrina reſtituuntur. Compluti apud Joannem Brocarium 1558. in 8. & 1567. & 1578. in folio. Item Moguntiæ 1572. Quæ tamen in *Indice expurgatorio Romano* fuit prohibita, magis, credo, quod verbis cum hæreticis Ferus quam quod ſenſu conveniret. Purgavit etiam, ne id ignores lector, Michael noſter ejuſdem Feri *Sermones*, ſeu *Commentaria in Matthæum*, quæ, inedita ab eo relicta, hæreticorum inter manus labis quidquam contraxerant: quod & agnovit Sixtus Senenſis lib. VI. *Bibliothecæ Sanctæ*, annotatione LXXII. Opera autem cum Medina Rodericus Vadillus, Benedictinus, & Petrus Carolus, prior Ucleſienſis ordinis Sancti Jacobi, reſtituendis his mancipaverunt, Complutique edi correctiora curaverunt anno 1562. in 4.

Enarratio trium locorum ex cap. II. Deuteronomii cathedra Sanctarum Scripturarum Academiæ Complutenſis aſſignatorum & in publico theatro explanatorum. Compluti 1560. in 4.

Expoſitiones in quartum Symboli Apoſtolorum articulum. Venetiis 1565. in 4. Male hoc intellectum fuit a Scoto, qui quatuor, pejuſque a Gonzaga & Poſſevino, qui quatuordecim ſymboli articulos a noſtro hic explicatos crediderunt. S. Cyrilli Alexandrini liber *Adverſus Antropomorphitas* ex interpretatione Bonaventuræ Bulcanii cum *animadverſionibus Michaelis a Medina* extat cum aliis in codice MS. bibliothecæ Lugduno-Batavæ communis ſeu publicæ, inter libros Vulcanianos, ut ex ejus catalogo pag. 417. constat.

De Igne Purgatorio Tractatus: quem non vidimus; eum tamen laudant Franciſcus Gonzaga, Ludovicus Rebolledo, Lucas Waddingus, ſodales, Andreas item Scotus in *Bibliotheca.* Hiſpanice quoque editus liber ab eo eſt:

De la Verdadera y Chriſtiana Humildad. Toleti 1570. 8. Meminit ipſe aliorum ſuorum operum, quæ adhuc deſiderantur, uti *Biblicarum Annotationum* lib. VI. in *De Recta in Deum Fide*, cap. IX. in fine. *De Præcepto & diſpenſatione*, lib. III. ejuſdem operis, cap. VIII. Hallucinationem Lucæ Waddingi non facile excuſo, qui Joannis Medinæ, Complutenſis, tam noti ſcriptoris, libros *De Reſtitutione*, ac *De Pœnitentia* Michaeli noſtro Medinæ adjudicavit. Hunc vero arguit Benedictus Pererius *Commentariorum in Danielem Prophetam* libri x. præfatione, quod Beroſianas Annii Viterbienſis fabulas ſtudioſe ſit ſequutus. Commune tamen hoc ei cum aliis ejus ætatis ſcriptoribus, præter hiſtoriam & chronographiam (ut ipſe ait Pererius), in ceterarum diſciplinarum ſtudiis diligentibus, ac doctis Joanne Driedone, Nauclero, Joanne Lucido, Sixto Senenſi.

Obiit Toleti magno bonorum ſtudiorum damno. Ad hunc datæ ſunt a Joanne Geneſio Sepulveda *Epiſtolæ* duæ, XCIII. & XCIIII. de quæſtionibus graviſſimis.

D. MICHAEL MENCOS, auctor eſt libri, quo Aula Dei, Carthuſianorum domus Cæſarauguſtana, deſcribitur:

Aula de Dios, Cartuja de Zaragoza inſcripti. Cæſarauguſtæ 1637.

D. MICHAEL MOEZ DE ITURBIDE ET MENDOZA, Complutenſis, juriſconſultus, & cauſarum patronus, edidit XXIII. annos natus:

Decadem ſingularium obſervationum civilium.

lium. Compluti 1640. in 4. Deinde:

Commentarium in Primum librum Inſtitutionum Juſtiniani. Compluti 1653. in 4. Parata habebat prelo anno MDCLV:

In Librum VI. Decretalium commentaria. Quorum primum tomum prodiiſſe novimus hoc titulo:

Bonifacius VIII. concors, ſive Commentariorum libri VI. Decretalium pars I. continet librum primum Sexti. Compluti apud Mariam Fernandez 1663. in fol. De reliquis non liquet editæ ſint vel non. Ex præconiis eorum, qui hoc opus laudant, deducere potuimus: *Quam plura* eum *Patrum Decreta Juriſconſultorumque Reſponſa* communi cenſura expoſuiſſe, parareque *Collectaneas in Digeſtos & Codicem*, atque item *Practicas obſervationes.*

MICHAEL DEL MOLINO, Aragonenſis, Cæſarauguſtanæ curiæ advocatus; ſi judicio Hieronymi Blancæ, aut illorum a quibus ipſe accepit, ſtare velimus, *non tam communis juris, quam privati Aragoniæ regni vir peritus*, ſub Imperatore Carolo V. edidit:

Repertorium Fororum & Obſervantiarum regni Aragoniæ, una cum pluribus determinationibus Concilii Iuſtitiæ Aragonum practicis atque cautelis. Cæſarauguſtæ 1533. & 1585. Cui operi Hieronymus Portoles *Scholia* adjunxit, ediditque duobus voluminibus in eadem urbe 1587. & 1590. Verſum idem fuit opus in ſermonem vernaculum, hac nuncupatione notatum: *Suma de todos los Fueros y Obſervancias del reyno de Aragon y determinaciones de Michael Molino*, interprete Bernardino de Monſoriu, alias Calvo, de quo ſuo loco diximus. Cæſaraug. 1589. 8. Necnon & MSS. ſcio fuiſſe in bibliotheca Gabrielis Soræ ampliſſima Cæſarauguſtæ *Martini Mirabete de Blancas Scholia ad* idem *Repertorium Molini.*

MICHAEL MOLINOS, vide IOANNES BAPTISTA CATALA.

F. MICHAEL DE MONSALVE, ordinis Minorum, ſcripſit, Antonio Leonio teſte in *Bibliotheca Indica occidentali.*

Reduccion univerſal del Piru y de todas las Indias. 1604. in 4. A quo diverſum eſſe videtur id quod laudatur opus in *Catalogo Bibliothecæ cœnobii S. Mariæ de la Salzeda.*

Aviſos al Rey D. Felipe III. para la conſervacion de todas las Indias.

MICHAEL MORENO, Villacaſtinenſis, in curia Regia notarius cum eſſet, propter inſignem eloquentiæ dotem, qua eum natura ornavit, a Philippo Rege noſtro Romam fuit miſſus in comitatu Dominici Pimentelii, Cordubenſis epiſcopi, & D. Joannis Chumazerii, Caſtellæ ſenatoris, Regiorum ad Urbanum Papam VIII. extra ordinem legatorum, quibuſcum agens obiit Romæ v. idus Julii, anno MDCXXXV. ætatis ſuæ XLIV. ut legitur in ejus ſepulcro ad S. Jacobi domum hoſpitalem Hiſpanorum, in quo adjungitur Regium fuiſſe ſecretarium, virumque moribus gravem, ſtilo celebrem, in toto corporis habitu venerandum. Scripſit:

Aviſo para los Oficios de Provincia y conſequencias generales para otros.

Memorial a ſu Mageſtad en favor de la ſuficienzia de los ſervicios.

Dialogo, Defenſa de Damas.

Dos Novelas: La Deſdicha en la conſtancia, y el Curioſo Amante. Quæ omnia ei tribuit Joannes Perez de Montalban, ſcriptores Matritenſes (falſus in eo tamen quod inde oriundum credidit) in ſuo libro *Para todos* in catalogum referens. Romæ autem edidit apud Ludovicum Grignani:

Flores de Eſpaña cultivadas en Roma: hoc eſt, brevia noſtræ linguæ epigrammata. 1635. in 8.

MICHAEL DE MOURA, Luſitanus, e Conimbricenſi territorio ſacro, unus e regni gubernatoribus. Cardoſus ait in ſchedis ſcripſit *Homilias.*

F. MICHAEL MUÑOZ, Cordubenſis, ex Carmelitarum ſacro ordine, ſacræ theologiæ magiſter & Carmonenſis cœnobii præfectus, atque item ſtudiis præpoſitus in collegio S. Alberti Hiſpalenſis urbis, ſcripſit:

Propugnaculum Eliæ & propaginis Carmeliticæ. Romæ 1636. in 4. typis Ludovici Grignani. Romæ is aliquo tempore commoratus, cum patriam verſus tenderet, in Monœci portu ad Liguſtici maris oram deceſſit anno MDCXXXVI.

MICHAEL MUÑOZ, juriſconſultus, edidit:

De Differentiis inter Ius commune & Regium. Quod opus una cum Alexii a Correa libro, *Regimiento de Iuezes* nuncupato, prodiit anno 1556.

F. MICHAEL DE NAPOLES, ordinis Sancti Franciſci ſodalis, ſi Hiſpanus non eſt ſane Caſtellana lingua edidiſſe refertur:

Aſia Menor, y eſtado de la Religion de San Franciſco en ella. Matriti 1654.

MICHAEL NAVARRO, Aragonius, Rubiolenſis, pharmacopola Regius Philippi

II. artis ſuæ callentiſſimus, ut *Carmelitici decoris Paradiſi* auctor refert (erat quippe Navarrus ex Tertio Ordine fratrum Carmelitarum), edidit:

In Ioannis Meſue Libros Commentaria. Obiiſſe eum ait anno MDCXX.

MICHAEL NAVARRO, humaniorum literarum profeſſor Matritenſis, ſcripſit:

Libro para aprender la Latinidad, y practica de conſtruir los autores con un vocabulario de las partes interiores y exteriores del hombre. Matriti 1626. 8. Item *Adagios Eſpañoles en Latin.*

MICHAEL OLEZA, Majoricenſis, in *Hiſtoriæ Regni Balearici* altero volumine, quod Vincentium Mut habet auctorem, lib. VIII. cap. VI. inter cives hujus inſulæ laudatur eo quod ſcripſerit:

De ſalutari contemplatione.

D. MICHAEL DE OQUENDO, Cantaber, Guipuſcoanus, eques..... edidit, gratus memoriæ fortiſſimi architalaſſi:

Vida de D. Antonio de Oquendo. Toleti 1666. in 4.

MICHAEL ORONCUSPE, Navarrus, Olitenſis, doctor theologus, qui cum D. Didaco Ramirez Sedeño, Pampilonenſi epiſcopo, ad ſacram œcumenicam ſynodum venit Tridentum, edidit:

Concionem de Myſterio Sanctiſſimæ Trinitatis, quam habuit ad PP. Dominica S. Trinitatis VI. Junii MDLXIII. Patavii eodem anno apud Chriſtophorum Gryphium, in 4.

F. MICHAEL PACHECO, ordinis Jeſu Chriſti in Portugallia, poſt pacem illius regni turbatam in curia Matritenſi præfectus domus hoſpitalis Sancti Antonii Luſitanorum, ſcripſit:

Epitome de la vida de S. Antonio de Padua.

MICHAEL DE PALACIOS, Granatenſis, Pauli, ejuſdem cognomenti, non minus ſtudiorum genere atque excellentia quam ſanguine frater vere germanus, in theologica re ſic ſe probavit academiæ Salmantinæ patribus, fecundiſſimæ virorum literis undequaque præſtantium altricis, ut philoſophiam, ſubindeque theologiam, docendi partes ab iis ſibi delatas undecim totis annis peregerit. Eccleſia hinc Legionenſis, conſueto & laudabili inter nos delectu illius, quem ceteris competitoribus magis idoneum habitæ palam & in omnium conſpectu doctrinæ probationes oſtenderint, concionandi (quod canonicatus, ut vocant, Magiſtralis proprium eſt) munus ei injunxit, quo tempore *De Anima* commentatus eſt. Civitatenſis deinde eccleſiæ collegii ſacri alia ſimili deſtinatione Sacræ Scripturæ præceptor, ſive, ut proprium eſt rei inter nos vocabulum, Lecturæ aut Sacræ Scripturæ canonicus fuit creatus. Vir in omnibus theologiæ partibus, ſive quæ ab ſchola cognominari ſolet, ſive quæ mores dirigit, ſive tandem quæ Biblia interpretatur, æque valens expertuſque: quam ei laudem eruditiſſimos doctrinæ multiplicis commentarios in lucem editos perire nunquam aut decreſcere permiſſuros ſperamus. Hi nempe illi ſunt:

In Tres Libros Ariſtotelis de Anima Commentarii, una cum quæſtionibus in locos obſcuros ſubtiliſſimis. Salmanticæ 1557. in folio.

Diſputationes Theologicæ in Quatuor Libros Sententiarum: ſex tomis. Quorum primus in *Primum librum* prodiit ex officina Gaſparis de Portonariis Salmantina 1574. ſecundus in *Secundum*, ibidem typis Alphonſi a Neila; tertius in *Tertium*, eodem anno & typis; quartus, ſive primus in *Quartum Librum Sententiarum*, *De Baptiſmo*, *Confirmatione & Euchariſtia* agens, editus eſt ab eodem Alphonſo de Neila 1577. quintus, ſive ſecundus in *Quartum*, *De Pœnitentia*, *Extrema unctione*, *Ordine*, *& Matrimonio*, pariter Salmanticæ apud Didacum de Benavides 1579. ſextus, ſive tertius in *Quartum*, *De mortuorum reſurrectione*, *finali Judicio*, *malorum pœna*, *& bonorum præmio* quærens, ibidem prodiit, ex eadem officina, omnes in folio.

Praxis Theologica de contractibus & reſtitutionibus. Salmanticæ 1585.

Dilucidationum & Declamationum Tropologicarum in Eſaiam Prophetam libri XV. tribus tomis. Salmanticæ apud Dominicum de Portonariis 1572. in folio.

Explanationes in XII. Prophetas minores ſecundum omnes Sacræ Scripturæ ſenſus. Salmanticæ 1593. in folio.

Enarrationes in Epiſtolam B. Pauli ad Hebræos ad ſenſum literalem, hiſtoricum & myſticum. Ibidem apud Joannem Fernandez 1590.

In Ioannis Apoſtoli Evangelium, atque forſan *Epiſtolas Canonicas.* Salmanticæ 1581.

Obiit diem ſuum in urbe Civitatenſi, ubi reſurrectionem ſpectat corpus in cœnobio fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

F. MICHAEL PALAIN, Hieronymianus monasterii S. Engratiæ urbis Ceſarauguſtanæ, edidit:

In Evangelia opus: uti a domeſticis accepimus. Cetera, ſi quæ ſunt, nos latent. Vivit hoc anno MDCLXX. Scripſit auctor ad me, poſt hæc ſcripta, habere ſe editioni parata duo alia volumina *Concionum*, ſive ſermonum, quæ cum

cum primo jam dicto quadrageſſimale tempus abſolvunt. Item:

Floſculum Marianum.

Obiit ante annum MDCLXXX.

F. MICHAEL DE PARADA (in ſæculo Alphonſus), Segovienſis, Palentiæ fratribus Minoribus adſociatus, præter doctrinam ſacram, qua plures non uno loco ſodales imbuit, rerum olim geſtarum ſtudio ſe exercuit, atque adeo generalis chronographi titulum a ſuis obtinuit. Edita ab eo ſunt, ſuperiorum nutu:

Responſion Apologetica a un Memorial de los Religioſos Deſcalzos ſobre ſu ſeparaciou: motivos fundamentales de la union.

Inſtancias a las Propoſiciones y Reſpueſtas ſobre la ſeparacion.

Cum a contentioſo hoc ſcribendi genere continuandis Franciſcanorum chronicis ſe adplicuiſſet, Pincianæ domus præfectus obiit nonis Februarii MDCXXXIII. ætatis XLVI.

F. MICHAEL PEDROL, Catalanus, ex oppido Valls Tarraconenſis diœceſis, Carmelita, philoſophus, ac theologus doctor Barcinonenſis, domum ordinis Barcinone bis rexit, publiceque ibi in academia liberales artes & metaphyſicam profeſſus eſt, qualificator (ita vocant) S. Inquiſitionis. Scripſit:

Deſcubrimiento de los teſoros y riquezas que tiene Dios eſcondidos en las Indias de ſu divino cuerpo y ſangre. Barcinone apud Onophrium Anglada 1608. duobus tomis.

Vita functus eſt Barcinone an. MDCVIII. ætatis ſuæ XXXVI.

MICHAEL PEREIRA, Luſitanus, confeciſſe dicitur:

Sumario da Chronica do Rey D. Sebaſtiõ, Quod ſervari adhuc ineditum in quadam bibliotheca notavit Cardoſus.

MICHAEL PEREZ, portionarius Granatenſis eccleſiæ, Regiæque ibidem cappellæ ſacerdos, mathematicus, vertit ex Italico Joannis Pauli Gallucii, quibuſdam additis:

Theatro y Deſcripcion del Mundo y del Tiempo. Granatæ typis Sebaſtiani Muñoz 1614. in folio.

MICHAEL PEREZ, Valentinus, proprio illius regni idiomate publicavit librum, quem in Caſtellæ ſermonem vidimus converſum, atque editum Hiſpali, nempe:

De la Vida y excelencias de Nueſtra Señora y de ſus milagros. Typis Joannis Cromberger 1531. in folio; ſed Catalonica editio Barcinone facta eſt anno 1495.

F. MICHAEL PEREZ DE HEREDIA, Ciſtercienſis ſodalis, monaſterii S. Annæ Matritenſis concionator, ſcripſit:

Libro del deſtierro de la Virgen a Egypto. Cæſarauguſtæ apud Angelum Tabanum 1607. in 8.

D. MICHAEL PEREZ DE MENDOZA, Aragonenſis, armorum tractandorum peritiſſimus, edidit:

Defenſa de la doctrina, y deſtreza de las armas. Matriti 1675. 4.

MICHAEL PINTO CORREA, Luſitanus, verſibus Latinis Theodoſium Brigantinum ducem decantaturus ſcripſit:

Musam Panegyricam in Theodosium &c. Bracharæ 1624.

MICHAEL PUIADES, Catalanus, Hieronymi, illius qui vernaculum gentis *Chronicon* ſcripſit, pater, juriſconsultus ut apparet, publici juris fecit circa annum MDLXIII.

De les Precedenties (hoc eſt *De Precedentiis*) *Tractatum*: vulgari Cataloniæ lingua.

MICHAEL DA PURIFICAZAON, Luſitanus, in India orientali & Tarapora oppido natus, ordinis Seraphici provinciæ S. Thomæ cuſtos & procurator, Apoſtolicuſque miſſionarius, ut vocant, ad Mogoris regnum, ſcripſiſſe dicitur Hispanica lingua:

Relação defenſiva dos filhos da India Oriental, e da provincia do Apoſtolo S. Thome dos Frades Menores da regolar obſervanza da meſma India. Barcinone apud Sebaſtianum & Joannem de Mathevaud 1640. in 4. Negabant ſodales Luſitani idoneos eſſe inde oriundos homines ut provinciæ iſtius muneribus præficerentur. Item ſcripſit, Caſtellæ ſermone ut audio:

Vida Evangelica y Apoſtolica de los Frailes Minores en Oriente, iluſtrada con varias materias morales y anotaciones predicables. Barcinone apud Gabrielem Nogues 1641.

F. MICHAEL DE QUIROS, patria ex oppido el Campo de Critana nuncupato, diœceſis..... Ciſtercienſis monachus monaſterii de Huerta, Juncariæ abbas, totiuſque ordinis viſitator generalis, ſcripſit:

Super Hymnum Almi Prophetæ, in laudem S. Joannis Baptiſtæ.

F. MICHAEL RAMON ZAPATER, ex Aragonia, Ciſtercienſis, ſacræ theologiæ lector Salmanticæ, dein regni Aragoniæ chronographus, ſcripſit:

Ciſter Militante en la Campaña de la Igleſia

ſia contra la Sarracenica furia : Hiſtoria general de las Inclytas Cavallerias del Templo de Salomon, Calatrava, Alcantara, Avis, Monteſa, y Chriſto. Cæſarauguſtæ apud Auguſtinum Verges 1662. in folio. Deinde:

Anales de la Corona y Reyno de Aragon ſiendo ſus Reyes Doña Juana y D. Carlos deſde el año de DXXI. haſta DXXVIII. Cæſarauguſtæ 1663. folio.

MICHAEL DE REYNOSO, Luſitanus, Viſenſis, juriſconſultus, ſcripſit:

Obſervationes practicas. Oliſipone 1625.

F. MICHAEL DE RIBERA, Malacitanus, ordinis S. Dominici, apud Hiſpalenſes in collegio Sancti Thomæ ſodalis, ſcripſit:

De Ratione ſtudii Theologici declamationes VI. Coloniæ 1575. 8. A quo diverſus ille alter videtur:

De Perfecto Theologo liber, editus Lugduni apud Joannem Torneſium 1570. in 8.

De Contemplatione rerum humanarum & Virtutis excellentia Declamationes VII. Coloniæ apud heredes Arnoldi Birkmani 1573.

MICHAEL RIBERIUS (Riberane an Ribero?), inſcribitur auctor operis:

De Ludis Lermenſibus, exhibitis, ut explico, Regi Catholico Philipo III. in Lermæ oppido ab ejus duce D. Franciſco de Roxas & Sandoval, quos quidem verſibus celebravit Franciſcus Lopezius Zarate & alii. Editum fuit opus Matriti 1617. in 4.

F. MICHAEL RIPOL DE ATIENZA, Cæſarauguſtanus, ordinis Deiparæ Virginis de Monte Carmelo, domum ſuæ urbis, atque item provinciam bis rexit, in academia ejuſdem urbis primarius fuit theologiæ profeſſor, & Fidei judicibus miniſter a conſultationibus. Scripſit plures ſcholæ tractatus, quorum nonnulli in compendium redacti prodierunt una cum aliis tractatibus ſodalium hujuſmet ordinis in volumine, cui titulus : *Theologia abbreviata pro S. Joſephi, in collegio Carmeli Cæſarauguſtani, alumnis ex diverſis provinciæ Aragoniæ ſapientiſſimis Magiſtris, per Fr. M. Dionyſium Blaſco Veſpertinum Oſcenſem cathedraticum compilata & reſumpta.* Cæſarauguſtæ apud Auguſtinum Verges 1670. Hi, quorum commentaria in lucem hic ſimul venerunt, duo ſunt Carmelitæ, Angelus Palacio, & Martinus Ximenez de Embun. Prior in oppido Aguero Pampilonenſis diœceſis natus, Ticini Romæque inter exteros, Oſcæ hinc in ſchola regni Aragoniæ, theologiam docuit, in Urbe congregationum ſanctæ Inquiſitionis & Indicis fuit conſultor, Aragoniæ etiam præfectum provincialem egit, Bæticæque & Cataloniæ viſitatorem. Poſterior, domo ex oppido Lanaja Oſcenſis diœceſis, Cæſarauguſtæ fuit profeſſor theologiæ, ſuamque provinciam rexit.

Obiit autem Michael Ripol Cæſarauguſtæ anno MDCXLVIII. ætatis ſuæ LXXXIV.

F. MICHAEL RODRIGUEZ DE VALHERMOSO, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, duci de Alburquerque, Siculorum proregi, a miniſterio expiandæ conſcientiæ, Panhormi theologiam docuit, ediditque ibi:

Tractatum circa legata annua ſeu ſtipendia oneroſa Miſſarum, aliorumque operum piorum Minoribus obſervantiæ regularis relicta. Apud Decium Cyrillum 1633. 4.

MICHAEL DE SAN ROMAN, Palentinus, Jeſuitarum ſodalis, theologiæ poſt philoſophiam inter ſuos profeſſor, ſacræ Fidei vindicibus, qui Pinciæ hoc munus gerunt, a cenſura, ſcripſit:

Expeditionum ſpiritualium Societatis Jeſu libros V. *continentes modum agendi & converſandi cum proximis, confeſſiones audiendi, verbi Dei ſeminandi* &c. Lugduni apud heredes Gabrielis Boiſſat 1644. in folio. Extat quoque ejus:

Oracion Panegyrica en las honras del Venerable Padre Luis de la Puente. Pinciæ.

F. MICHAEL ROMERO, Franciſcanus:

Tractatum Scholaſticum de Conceptione Virginis Mariæ confecit. Quem manu exaratum cuſtodiri apud Franciſcanos Matriti refert Petrus Alba in *Militia Conceptionis.*

MICHAEL RUIZ DE AZAGRA, gente Aragonenſis, Rodulpho atque Erneſto, Auſtriacis archiducibus, dum in Hiſpania verſarentur, a ſecretis fuit, doctus juvenis & perhumanus, magnoque ingenio & induſtria in evolvendis omnis generis antiquitatibus. Quod cenſet de eo Ambroſius Morales ſecunda parte *Hiſtoriæ rerum Hiſpanarum* in prolegomenis, titulo *De los libros antiguos* &c. Edidit, quod ſciam:

Corippum Africanum Poetam De Laudibus Juſtini Junioris, a ſe emendatum, cum *brevibus annotationibus.* in 8. Quem poetam cum perluſtraret alicubi in *Adverſar.* Gaſpar Barthius, libro præſertim XXI. cap. 2. *Aſſagrio non poſſumus non dare teſtimonium boni judicii, quod certe e ſingulis paginis apparet. Utinam Dracontius quoque ejus, & Eugenius, qui Dracontii Epitomem fecit, in manus noſtras veniſſent.* Hæc ille.

Verecundi Uticenſis Epiſcopi alterum ex duobus libris metricis, quos Felix ſive anony-

mus auctor *de XII. Scriptoribus Eccleſiaſticis*, qui *Iſidoro & Ildephonſo* ſubjici ſolet, ei adtribuit de *pœnitentia* ſcilicet, hoc initio: *Quis mihi mœſta dabit lacrymoſis imbribus ora?* Cum ſcholiis Azagræ noſtri penes ſe eſſe ſcriptum reliquit in notis ad Luitprandi *Chronicon*, era 685. Hieronymus Romanus de la Higuera.

F. MICHAEL DE SALINAS, Aragonius, ordinis Sancti Hieronymi in monaſterio Cæſarauguſtano Engratiæ martyri ſacro, *inſignis* (quo elogio laudat eum Laurentius Palmyrenus) *& acerrimus pietatis defenſor*, ſcripſit:

Primera Parte de la Ortografia, y origen de los Lenguajes. Compluti apud Petrum de Robles 1563. 8.

Libro Apologetico, que defiende la buena y docta pronunciacion, que guardaban los antiguos en muchos vocablos y accentos. Compluti apud Petrum Robles & Sebaſtianum Cormellas 1563. in 8. Tribuunt huic etiam:

Arte Rhetorica en Caſtellano. An ad eumdem pertineant quæ ſcripſit Lanuza volum. II. *Hiſt. Eccleſ. Aragoniæ*, lib. IV. cap. IX. doceri cupio.

D. MICHAEL DE SALINAS VIÑUELA, natus in oppido Navarrete diœceſis Calagurritanæ, omnibus qui per oceanum navigant claſſiariis militibus jus olim dixit, unde ad Canarienſes ivit ſenator, edidit:

Stateram meritorum & hominum. Gadibus apud Ferdinandum Rey 1645. in 4. Nempe fragmen e vaſto corpore *Generalis & compendioſæ ſummæ totius Juriſprudentiæ*, quam diſpoſitam habebat per alphabeti ordinem. Item vernacule:

Eſpaña primogenita de Jeſu Chriſto, con deciſion de la venida, y predicacion de Sant Iago en ella año XXXVII. diſputada contra la nueva opinion del Eminentiſimo Cardenal Baronio. Matriti 1640. in 4. Laudatur quoque opus aliud ejus Latinum, ineditum credo:

Summa nempe *Deciſionum totius Juriſprudentiæ.* In vivis erat anno MDCLII. & pleraque alia editioni, ut a collega audivimus, parata habebat.

MICHAEL SANCHEZ, presbyter, forte Mexicanus, librum hujus tituli vulgo dedit:

Imagen de la Virgen Maria Madre de Dios de Guadalupe milagroſamente aparecida en la ciudad de Mexico. Mexici 1648. in 4.

MICHAEL SANCHEZ DE ORTEGA, Conchenſis, Beaciæ urbis eccleſiæ canonicus, & in gymnaſio theologus ut videtur profeſſor, ſcripſit aſceticum hujus tituli tractatum:

Hombre nuevo, de lo que ha de obrar el Chriſtiano. Beaciæ apud Joannem Baptiſtam de Montoya 1582. in 8. Item:

Devocion de la ſangre y llagas de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto. Conchæ apud Salvatorem Viador 1616. in 8.

MICHAEL SANCHEZ DE VIANA, Limenſis in Peruano regno, edidit:

Arte Poetica Caſtellana. Compluti apud Joannem Iñiguez de Lequerica 1580. in 4. Luſitanum credidit Cardoſus, in quo nolim ſequutum eum fuiſſe cognominis judicium, cum ejuſdem nominis alia ſint Caſtellæ oppida. Idem tamen alibi vocat Michaelem Sanchez de Lima, natum in oppido Viana de Lima.

F. MICHAEL DE SANTIAGO, Bæticus, Carmonenſis, Carmelita, theologiæ olim profeſſor in Hiſpalenſi cœnobiō, creatus poſtea ejuſdem magiſter, & Murcianæ domus præfectus atque item Cordubenſis, diffinitor generalis in capitulo Romæ celebrato anno MDCXX. publicavit libellum concionatorium:

De la Concepcion de Nueſtra Señora. Circa annum MDCXXIII.

Mortuus fuit Granatæ VI. Jun. MDCXXVII. Cujus urbis domum rexit.

MICHAEL SAURA, Valentinus, Umarocenſis, ait Valerius Andreas in *Catalogo*, edidit:

Grammaticæ Tabulas. Valentiæ 1564.

MICHAEL SEBASTIANUS, rector ſive parochus in oppido Galve Teruelenſis diœceſis in Aragoniæ regno, dedit in vulgus:

Acromaticam & apodicticam accuſationem in Socidam, ſeu medium lucrum. Cæſarauguſtæ 1614. Laudat hunc Lanuza in *Hiſtoria Eccleſiaſtica Aragoniæ*, ſecundo volumine, lib. V. cap. XLVI.

MICHAEL DE SELVES, ex Luſitano Franciſci Alvarecii vertit in Caſtellanum:

Hiſtoria de las coſas de Etiopia. Toleti 1588. 8.

F. MICHAEL DE LA SIERRA ET LOZANO, monachus Hieronymianus cœnobii S. Engratiæ urbis Cæſarauguſtanæ, atque in eo eccleſiaſtes, edidit:

Elogios de Chriſto y Maria, aplicados a quarenta ſermones de ſus feſtividades. Cæſarauguſtæ 1646. in folio.

Elogios de Santos, aplicados a los Evange-

gelios de ſus fieſtas. Cæſarauguſtæ apud Joannem de Ibar 1650. in folio. Idem auctor eſt operis hiſtorici ſic inſcripti:

Annales del Mundo, Hiſtoria eſpecial de Eſpaña y Celtiberia deſde la Creacion haſta Chriſto Señor nueſtro. Cæſarauguſtæ 1659. in folio. Suſpicantur cives ejus hunc fœtum ex bona parte auctorem habere Ludovicum Lopez, qui *Antiquitates Cæſarauguſtanas* deſcripſit; qui quidem *Annales de la Celtiberia* in ſchedis reliquiſſe dicitur, quomodo inſcriptum venale eſt hodie Cæſarauguſtæ opus prædictum *Annales del Mundo*, transformatum eo fine, ut emptores veluti nova merces invitaret.

D. MICHAEL DA SILVA, Luſitanus, Didaci, primi Portalegrenſis comitis, & Mariæ de Ayala, Guillielmi de Peraza, domini de la Gomera inſulæ, ſororis, filius, S. R. E. cardinalis a Paulo III. creatus, inſcio Joanne III. Luſitaniæ Rege, idcircoque eidem ingratus, & Romæ, uti exter Luſitaniæ, dum vixit, habitus, literas coluit ardenter, præſertim amœniores & poeticam, in qua ævo ſuo vix aliquos pares habuit. Elegantiſſimum ejus epigramma S. P. Q. R. decreto in Capitolio marmoreæ tabulæ inſcriptum fuit, aliudque non minus terſum concinnumque legitur apud Jovium in elogio Camilli Vitellii ducis; in Ticianum aliud circumfertur. Librum vero unum edidit:

De Aqua argentea: aureis plane carminibus. Plura MSS. apud viros eruditos reperiuntur, quæ publicam lucem non aſpexerunt. Comes Caſtellionæus librum ſuum *De perfecto Aulico* Michaeli huic nuncupavit.

Fato functus noſter eſt Romæ v. die Junii MDLVI. Hæc breviter de Silvio ex Antonii Macedi, Jeſuitæ, viri docti ac diligentis, *Luſitania purpurata.* Jovius autem de eo ad finem elogiorum: *Is a varia doctrina*, ait, *poeta cultiſſimus, atque omnis elegantiæ jucundus arbiter, ſtudia noſtra vehementer amat & laudat* &c. Viſenſem epiſcopum eum appellat Cardoſus in ſchedis.

MICHAEL DE SILVEIRA, Luſitanus, ex Cellorico oppido, cum Conimbricæ, tum Salmanticæ literis animum excoluit, philoſophiæ, medicæque artis, necnon juriſprudentiæ, atque item mathematicarum diſciplinarum ſtudio intentus, quarum poſteriorum in Matritenſi curia per vicennium integrum præcepta diſcipulis tradidit. Inde in Neapolitanum regnum pergens, quo tempore Ramirus Philippi de Guzman, Medinæ Turrium dux, idemque Stigliani princeps, rerum habenas pro Rege moderabatur, poema duorum ſupra viginti annorum intervallo confectum de inſtauratione templi apud Hieroſolymam Judæ Machabæi opera Hiſpano rhythmo publicavit, cui ab heroe inſcripſit:

El Macabeo, Poema Heroico en octavas. Neapoli apud Ægidium Longum 1638. 4. Argumentum operis vere heroicum & pium, in quo ſibi adeo placuiſſe Torquatum Taſſum refert noſter, ut epopejæ, quam animo conceperat, materiem ex eo olim, & ante Gofredum, deſignaverit, quem deinde nonnullis rationibus inductus prætulit.

Vida de Elio Seiano ejuſdem laudat Cardoſus.

F. MICHAEL TELLEZ, ordinis Deiparæ de Mercede, ſacræ theologiæ magiſter, ſcripſit, ſed non edidit:

Hiſtoria de la Religion de la Merced. Indicam ut exiſtimo, cum in *Theatro Eccleſiaſtico Indico*, ubi de provincia S. Crucis de la Sierra agit, Ægidius Gonzalez Davila hujus hominis & operis meminerit.

MICHAEL THOMASIUS, laudatur a Vincentio Mut *Hist. Balear.* tomo 2. lib. 8. cap. 6. tamquam Majoricenſis & *piorum operum* ſcriptor.

MICHAEL THOMASIUS TAXAQUET, Balearis, Majoricenſis, Cæſareo ac Pontificio juri operam navavit cum Ilerdæ apud Catalanos, tum Bononiæ in Italia, Marianum hic Sozinum præceptorem adeptus, cujus morientis famæ parentavit in ea oratione, quam *De Juris Civilis dicendi via ac modo*, vix annum excedens xxv. elucubraſſe dicitur. Ad quod ſtudium præparaverat ſe non levi eloquentiæ, hiſtoriarum & philoſophiæ cognitione, meriturus aliquando inter eos allegi juriſconſultos, qui extremæ ſynodo Tridentinæ interfuere, canonum doctor, & forte jam Sacræ Pœnitentiariæ, quomodo eum alicubi vocatum legimus, corrector. De emendando Gratiani *Decreto* Romæ apud Gregorium XIII. ſic diligenter egit ut conſequeretur tandem doctiſſimis viris hanc ab eo curam imponi, cujus & ipſe bona functus parte dicitur, & confirmant Latini Latinii, Viterbienſis, viri eruditiſſimi, hæc ex *Carmine ad Antonium Auguſtinum*, quod in ſchedis habeo, præferentis, ut decuit, canonum & hiſtoriarum eccleſiæ ſtudia Romanorum infidelis ſæculi monumentorum inveſtigationi.

Viderit hæc Pyrrhus, videat quoq; Fulvius; at me
Non Petrus id Ciaconius,
Nec mihi jam dudum conjunctos inter Iberos
Thomas Michael perdocent;
Quorum lecta piis ſolers induſtria....
Ad Gratiani vulnera

Non ſananda modo, ſed reſtituenda nitori,
Fructus perennes parturit.
Hos ego cenſores vitæ, morumque magiſtros
Libenter, Antoni, ſequor.

Promeruit tandem Antonii ejuſdem Auguſtini, quem ſumme diligebat, ad Tarraconenſes translati, quaſi ex manu lampada ſedis Ilerdenſis ſuſcipere. Præclaram ejus doctrinam eruditionemque ſcripta præ ſe ferunt, ſcilicet:

Lactantii Firmiani opera emendavit, & *notulas* addidit. Antuerpiæ ex officina Plantiniana 1570. 8. Meritus a Petro Fabro ſecundo libro *Semeſtrium Juris*, cap. VI. *diligentiſſimi atque eruditiſſimi ſcholiaſtis*, & a Gaſpare Barthio ad lib. V. *Theb. Statii.* v. 149. *boni optimi auctoris vindicis* appellationem.

Diſputationes quædam Eccleſiaſticæ. Nempe:

Brevis Chriſtianæ ac Catholicæ Fidei defenſio, & Judæorum, Mahumetanorum, ac Hæreticorum oppugnatio.

De ratione habendi Concilia Provincialia ac Diœceſana, ac de iis, quæ in ipſis præcipue ſunt tractanda: cui adjungitur Iſidori ordo De celebrando Concilio.

De variis Collegiis ad utilitatem publicam conſtituendis. Romæ in domo auctoris 1565. folio.

Orationes duæ: altera de tota Juris civilis ratione; altera (quade jam diximus) *de ejuſdem diſcendi via & modo*: ad Gonzalvum Perezium, Regi a ſecretis. *Scholaſtico potius & doctoris ſtilo*, ut Scotus cenſet, *quam diſerto.* Romæ 1556. In bibliotheca Antonii Auguſtini fuerunt, uti ex ejus conſtat *Catalogo*:

Expoſitio Bullæ, quæ in die Cœnæ Domini legi ſolet. Item:

Caſus in Jure reſervati Romano Pontifici & Epiſcopis, & ſimilia: duobus voluminibus, MSS. in folio.

De univerſali Epiſcopatu, & reſervationibus, ac de Annatis Diſputationes: ad Carolum Borromæum cardinalem. MS.

Explanationes Leg. Primæ De Juſtitia & Jure, & L. Diem functo De officio Aſſeſſoris in Digeſtis: ad Antonium Auguſtinum. MS.

Topicorum M. T. Ciceronis explanatio, cum præfatione de Uſu inventionis. MS.

Ioannæ Calefatæ Majoricenſis vita, & quædam notata de quibuſdam ſui ſæculi fœminis pie viventibus. MS.

MICHAEL TOLEDANO, Conchenſis, presbyter, ac poeta ſacer, dedit foras:

Minerva Sacra, ſive varia poemata pia. Matriti 1616. 8.

F. MICHAEL DE TRINITATE, Beacienſis, Carmelita Excalceatus, qui anno MDCLIV. provinciam ordinis Bæticam adminiſtrabat, auctor eſt:

Logicæ. Quæ habetur in *Curſu Artium Collegii Carmelitarum Complutenſium.* De quo vide *COMPLUTENSE COLLEGIUM* in C.

F. MICHAEL DE TRUXILLOS (ſic potius credo quam FRUXILLOS, uti apud Waddingum eſt), Seraphici ordinis, ſcripſiſſe ibidem refertur librum:

Crux Chriſti nuncupatum.

F. MICHAEL DE VALENCIA, natus in hac urbe regni ſui metropoli, Hieronymianus monachus, Catherinæ Auſtriacæ, Portugalliæ Reginæ, Joannis Regis III. conjugi, a miniſterio ſacramenti pœnitentiæ, ſcripſiſſe fertur:

Vida de Santa Caterina Martyr. Hanc edidit poſt auctoris mortem F. Joannes de Queimada, præfectus provincialis, anno 1594. De viri hujus virtutibus multa ſcribunt Joſephus de Siguenza tertia parte *Hiſt. Ordin. S. Hieronymi*, lib. II. cap. XLII. Rodericus da Cunha II. parte *Hiſt. Bracharen.* cap. LXXVIII. Matthæus Aleman in *Vita S. Antonii*, lib. I. cap. IV. & alii, quos adducit Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, XXIII. Aprilis. Unde non gravaberis, lector, repræſentari a me tibi hoc illuſtris viri epitaphium, in monaſterio Pennælongæ ſepulcro ejuſdem inſcriptum:

Aqui iaz ò Padre Fr. Miguel de Valença filho deſta ſanta caſa & Prior. Foi Provincial de toda a Ordem de N. P. S. Hieronymo. Foi Confeſſor de todos os Principes deſte reino que ouve em ſeu tempo, dos quaes foi muito favorecido & eſtimado por ſuas letras & eminentes virtudes. Eſtando a Rainha D. Catarina & a Infante D. Maria na villa de Alanquer por cauſa da peſte, & elle por eſſe reſpeito no moſteiro do Matto, faleceo nelle, & por mandado da Infante foi trazido a eſte convento, & enterrado deſta capella, a qual mandou fazer aqui anno de MDLXIX.

MICHAEL DE VARGAS, advocatus in Regiis conciliis Matritenſibus, ſcripſit:

Teſoro de la Memoria y del entendimiento, y Arte facil y breve para la Sabiduria. Matriti typis Regiis 1658. Neſcimus autem nos *Quid dignum tanto ferat hic promiſſor hiatu.*

MICHAEL VAZQUEZ DE PADILLA, Hiſpalenſis, Jeſuita, Cordubæ ac deinde Romæ ſcholaſticam docens theologiam, necnon Salmanticæ Granatæque ab Italia poſtquam rediiſſet, in magna vixit opinione doctrinæ pietatiſque. Edidit autem:

Tractatum de Auguſtiſſimo Trinitatis myſte-

ſterio. Lugduni apud Horatium Cardon 1617. 8. Reliquitque MS.

Commentaria in Primam Partem S. Thomæ: duobus voluminibus, editioni matura. *Quæ fere Prolegomena Theologiæ dumtaxat complectuntur*, uti *Bibliothecæ* inquit auctor *Societatis*.

D. MICHAEL DE VERA, Carthuſianus, prior domus Portæ Cæli, interpretatus eſt:

Summa de la perfeccion Chriſtiana: ex Latino Joannis Lanſpergii. Valentiæ 1600. in 16.

MICHAEL DE VILLAVERDE, Orgazienſis diœceſis Toletanæ, ordinis Minorum, quos vocant de Obſervantia, lector inter ſuos emeritus, præfectus domus Complutenſis, ſcripſit atque edidit:

Logicam, atque item *Phyſicam*. Compluti 1658. Necnon & *De Generatione*. Eodem anno.

MICHAEL DE ULZURRUN, Navarrus, Pampilonenſis, juris utriuſque doctor, Regiuſque in curia regni Navarræ ſenator, edidit, quomodo ea inſcribitur:

Repetitionem valde ſubtilem & utilem ad famoſum Textum §. Julianus L. ſi finita D. De Damno infecto. Burgis typis Alphonſi de Melgar 1521. in folio.

Tractatum quoque *De Regimine Mundi*, qui inter *Tractatus DD.* legitur vol. XVI. atque editus primum fuit anno 1525. quæ editio Hiſpali ſervatur in bibliotheca Coloniana.

MICHAEL DE URREA, domo ex oppido Fuentes diœceſis Toletanæ, architectus, vertit in vulgarem ſermonem:

Los diez libros de Arquitectura de Marco Vitruvio Pollion. Compluti apud Joannem Gratianum 1602. in folio, atque olim primum 1547. ibidem.

MICHAEL XAQUE DE LOS RIOS, auctor inſcribitur libello:

Viage de las Indias nuncupato: qui MS. fuit in bibliotheca Olivarienſi.

MICHAEL YELGO DE VAZQUEZ, domo ex Loxa urbe regni Granatenſis, ſcripſit:

Eſtilo de ſervir a Principes con exemplos morales para ſervir a Dios. Matriti 1614. apud Coſmam Delgado, in 8.

MICHAEL ZARAGOZA DE HEREDIA, decanus collegiatæ eccleſiæ Alicantenſis in Valentiæ regno, abbaſque mitratus, ut vocant, in Sicilia, ſcripſit, nuncupavitque Lermæ duci, D. Franciſco, pium opus, hoc titulo:

Eſcuela de la perfecta y verdadera Sabiduria. Matriti apud Alphonſum Martinez de Balboa 1612. 4. Edidit quoque:

De Sacerdotali dignitate. Romæ 1617.

MICHAEL DE ZARROVIRA, Catalanus, juris doctor, civiſque (ut proprio verbo appellant) honoratus Barcinonenſis, librum vernaculo illius provinciæ ſermone dedit, inſcriptum:

Ceremonial de Corts.

MICHAEL ZAVALETA, Cantaber, ſcripſit:

Relacion verdadera de la Iornada que el Rey Don Felipe III. hizo a la provincia de Guipuſcoa, y ſu recebimiento por ella y entregas de las Sereniſimas D. Ana de Auſtria Reina de Francia, y Madama Iſabela de Borbon Princeſa de Eſpaña en el rio Vidaſo. Lucronii 1616. in 4.

MOSES.

MOSES ALTARAS, origine aut patria noſter, ſiquidem ſcripſit gentis lingua, Hebræus tamen, ut videtur, ſecta:

Libro del mantenimiento del Alma en el qual ſe contiene el modo con que ſe ha de regir el Judio en todas ſus acciones, traducido del Hebreo en Eſpañol por Moſe Altaras año 5369. in 4. Ita lego in *Catalogo librorum* Raphaelis Trichetti du Freſne, pag. a. a. ij.

N

NARCISSUS.

F. NARCISSUS CAMOS, Dominicanorum provinciæ Aragoniæ ſodalis, ſcripſit:

De las Imagenes del Principado de Cataluña.

NARCISSUS PERALTA, Catalanus, primarius aliquando legum profeſſor in Barcinonenſi academia, mox advocatus fiſci patrimonialis, dum gens illa exuiſſet bonam mentem ſcripſit vernacula lingua, & Henrico Lotharingio, Harcourtenſi comiti, dicavit:

De la Poteſtat ſecular en los Eccleſiaſtichs per la economia y politica. Barcinone 1646. in 4. apud viduam Petri de Lacavalleria.

NARCISSUS VINOLES, Valentinus ut credo, vertit in Hiſpanicum ex Latino:

La Suma de todas las Chronicas del Mundo: ex *Supplemento* nempe *Chronicorum* Philip-

lippi Bergomenſis. Valentiæ apud Georgium Coſtilla 1510. in folio.

NATALIS.

F. NATALIS FELIU, Balearis, Franciſcanus, lector jubilatus, qualificator (ita vocant) S. Inquiſitionis, edidit:

El Mallorquin menor, quince ſermones que predicó. Majoricæ apud Pet. Frau. 1677. in 4.

NICOLAUS.

NICOLAUS... Luſitanus, muſicus, edidit:

Modo pera tanger guitarra. Neapoli 1640.

D. NICOLAUS ANTONIUS, Nicolai filius, quem amiralatus ſeu ſocietatis belliconavalis, anno MDCXXVI. Hiſpali inſtitutæ, cujus Claudius Bartholomæus Mariſotus lib. II. *Orbis maritimi*, cap. XXII. etiam meminit, præfectum Philippus Rex IV. habuit, Nicolai nepos, Antuerpiæ Belgarum nati, Hiſpalenſis ipſe ex parentibus Hiſpalenſibus, anno hujus ſæculi XVII. in lucem editus, eques ordinis S. Jacobi, canonicus almæ eccleſiæ Hiſpalenſis, grammaticam in collegio Sancti Thomæ ejuſdem urbis a Franciſco Ximenez, Dominicano, cœco, viro ſingularis ingenii, memoriæ & eruditionis, philoſophiam atque theologiam ab aliis didicit. Hinc Salmanticam profectus juri operam dedit ſub optimis præceptoribus, in quibus præcipuum ſemper habuit Franciſcum Ramos del Manzano, profeſſorum illius temporis choriphæum, eumdemque hodie ſenatorem Regium, Carolique Regis noſtri præceptorem, cui & quidquid in literis profeciſſe videri poteſt, aut potius in literarum amore promoviſſe, ſine ulla deductione acceptum refert. Romæ nunc negotia procurat Regia, Generalis Agentis Hiſpaniarum titulo nuncupatus, atque item Mediolanenſia, Neapolitana, Sicula, peculiaribus proregum uniuſcujuſque horum regnorum facultatibus inſtructus, necnon & S. Inquiſitionis Hiſpanæ, ea induſtria, qua valet, ac fide, quod poteſt, optima; ſucceſſivis horis ad juris utriuſque & bonarum artium ſtudia hærens, a quibus vere nunquam diſcedit, ſed avellitur. Edidit olim:

De Exilio, ſive de pœna exilii, Exulumque conditione & juribus libros III. Antuerpiæ apud Jacobum Meurſium 1659. in folio. *Bibliothecam* hanc *Hiſpanam* in duas partes dividere ſatius & convenientius duxit, ne antiquis ſcriptoribus noviores hodiernoſque juxta literarum, quem ſibi præſcripſit, ordinem parum apte ac decenter conjungeret ac commiſceret. Prior pars eos comprehendere debebit qui a memoria rerum uſque ad XV. ſæculi finem, hoc eſt ad annum MD. literis quidquam tradidiſſe dicuntur: quæ nunc affecta, & in aliud tempus otii majoris ſepoſita. Poſterioris hujus, quæ nunc in lucem prodire anticipat, ſucceſſum quidque noſtris civibus atque exteris placebit magis minuſve, Appellem imitati, poſt tabulam ſpectabimus, atque hanc ita inſcribere placuit:

Bibliotheca Hiſpana, ſive Hiſpanorum omnium, qui uſquam unquamve, ſive Latina ſive populari, ſive alia quavis vernacula lingua ſcripto aliquid conſignaverunt, Notitia, iis quæ præceſſerunt locupletior ac certior, brevia elogia, editorum atque ineditorum operum Catalogus, duabus partibus contenta, quarum hæc, ordine quidem rei poſterior, conceptu vero prior, de his agit qui poſt annum ſæcularem MD. uſque ad præſentem diem floruerunt. Romæ apud Nicolaum Angelum Tinaſſium 1670. in folio, duobus voluminibus. Verſat idem immenſæ molis, ac forſan invidiæ, opus conſtanti animo ac molimine, ſi Deo placet, viribus majore, alteriuſque otii aut profeſſionis. Durabit tamen, ac pro virili ſuo verum tuebitur, in eoque certas noſtræ gentis laudes a fabuloſis emendicatiſque diſtinguet, aſſeret, vindicavit, in publicum aliquando prodire faciens:

Tropheum Hiſtorico-eccleſiaſticum Deo Veritati erectum ex manubiis Pſeudo-Hiſtoricorum, qui Flavii Lucii Dextri, M. Maximi, Helecæ, Braulionis, Luitprandi & Juliani nomine circumferuntur; hoc eſt Vindicias veræ atque dudum notæ Hiſpanarum rerum Hiſtoriæ, germanarum noſtræ gentis laudum, non ex Germano-Fuldenſibus chronicis emendicatarum in libertatem & puritatem plenam aſſertionem. Atque alia forſan dabit, ſi Deus otia ei honeſtæ alicujus conditionis fecerit.

NICOLAUS DE ARNAYA, Jeſuitarum ſodalis, apud Americæ incolas magnis virtutibus floruit, ſcripſitque:

Compendio de las Meditaciones del Padre Luis de la Puente. Matriti apud Andream Grande 1616. in 8. Valentiæ 1617. in 8. Italicum prodiit verſum a Tiberio Putignano Romæ 1620. Latine etiam a Fr. Ber. Laugar, Franciſcano provinciæ Aquitaniæ Obſervantiæ. Pariſiis apud Rinaldum Chaudiere 1614. in 12.

Conferencias eſpirituales: tomis III. Hiſpali apud Franciſcum de Lyra 1618. in 4. Tranſtulit etiam in Hiſpanicum aureum illud opus:

Del Menoſprecio del Mundo de Thomas de Kempis. Madriti 1615. Latine edita eſt Arnayæ noſtri:

Praxis exercitiorum ſpiritualium S. Ignatii.

tii. Coloniæ apud Joannem Kimkium 1633. in 12.

Pertranſiit ad immortalem vitam in urbe Mexicana XXI. Martii MDCXXII. ætatis LXV.

NICOLAUS AUGUSTINUS, Luſitanus, ſacerdos, edidit in patroni gratiam Luſitanice:

Sumario da Vida do Illuſtriſſimo ſenhor D. Teotonio de Braganza quarto Arceviſpo de Evora. Eboræ apud Franciſcum Simoens 1614. in 4.

NICOLAUS DE AVILA, in oppido Caramanchel el Baxo prope Matritum natus, paſtor ſeu parochus del Olivar, edidit.

Suma de los mandamientos y Mare magnum del ſegundo. Compluti 1596. 8. deinde auctiorem ibidem 1610. 4.

D. NICOLAUS DE AVILA, ſcripſit: *Ortografia Caſtellana.* Madriti 1633.

NICOLAUS BOBADILLA, patria ex oppido cognomine diœceſis Palentinæ, unus ex X. primis Ignatii, Jeſuitarum parentis, ſectatoribus, vir utique hoc Sodalitii præſtantiſſimi dignus principio, ſcripſit, ſed non edidit:

De Chriſtiana conſcientia librum: et alios libellos *De Reſtituenda in Germania religione.*

Obiit ſociorum S. Ignatii poſtremus in Lauretana domo XXIII. Septembris MDXC. prope octogenarius.

NICOLAUS BOCANGEL, alias BOCANGELINUS, Matritenſis, patre tamen Genuenſi editus, doctor medicus, operam navavit ex munere tuendæ valetudini ſereniſſimarum Imperatricis Mariæ Auſtriacæ, atque ejus filiæ Margaritæ, in cœnobio Franciſcanarum ſanctimonialium Excalceatarum curiæ Matritenſis, atque adeo ipſius Philippi III. Regis Catholici. Scripſit:

De Febribus, morbiſque malignis, & peſtilentia, earumque cauſis, præſervatione & curatione librum. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1600. 4. & 1604. Idemque prius Hiſpanum: *De las enfermedades malignas y peſtilentes, ſu cauſa, remedios y preſervacion.* Matriti apud eumdem Ludovicum Sanchez 1600. in 4.

F. NICOLAUS BRAVO, patria Pincianus, Ciſtercienſium cœnobii de Sobrado in Gallæciæ regno monachorum ſodalis, theologiam docuit in Lauretana ordinis ſui domo Salmantina, cui, & Matritenſi & aliis, tandemque Olivenſi apud Navarros, quæ perpetuæ eſt adminiſtrationis, æquiſſime præfuit. Interea ſcripſit:

Tractatum monaſticum de Iure ac poteſtate regularis obſervantiæ S. Bernardi Hiſpaniæ Ordinis Ciſtercienſis, ac ſubinde aliarum Religionum præſertim monachalium. Olivæ 1647. 4.

Notas literales Regulæ Sancti Benedicti, addita lacinia adverſus placita Ioannis Caramuel Abbatis Melroſenſis. Olivæ 1648. in folio.

Vigilia magna de Chriſto: duabus partibus. Prior continet *Razonamientos para los Miercoles y Domingos de la Quareſma.* Salmanticæ 1616. in 4. Poſterior *Razonamientos para los Domingos de Adviento, Fieſtas y Santos deſde S. Andres a la Epifania.* Pinciæ 1622. in 4. Carmine adhuc juvenis parentis Benedicti vitam conſcripſit, operi inſcribens:

Benedictina, en que ſe trata la vida milagroſa del glorioſo San Benito, con una recapitulacion de las Religiones, que le reconocen por Padre, aſſi Monaſticas, como Militares. Salmanticæ apud Artum Tabernier 1604. 4.

Olivæ obiit abbas anno MDCXLVIII. laudatus pro dignitate a Chryſoſtomo Henriquez in *Phœnice reviviſcente*, & a Carolo Viſchio in *Ciſtercienſi Bibliotheca.*

F. NICOLAUS DEL CASTILLO, Franciſcanus, Caroli Imperatoris Auguſti concionator, ſcripſit, non vulgavit (mors quippe manum auctori injecit), *Sermonum ſive Concionum* volumina, multum a ſuis laudata, atteſtante Antonio Daza, ordinis chronographo, IV. parte *Hiſtoriæ*, lib. III. cap. XV.

NICOLAUS DAS CHAGAS, hoc eſt DE PLAGIS, Luſitanus, Canonicus Regularis S. Crucis Conimbricenſis, ſcripſit:

Canonica Hiſtoria del monaſterio de Santa Cruz. de Coimbra. Laudat hanc Georgius Cardoſus in *Agiologii Luſitani* tertio tomo, die 1. Maii.

F. NICOLAUS COELHO DE AMARAL, Luſitanus, ordinis fratrum Redemptorum, qui Sanctiſſimæ Trinitatis titulo inſigniuntur, Conimbricenſis profeſſor cum theologiæ, tum matheſeos, cujus egregie gnarus fuit, primarius tandem Pincianus ejuſdem ſacræ ſcientiæ doctor, ſcripſit, ut in *Hiſtoria* ordinis ſui refertur, neſcio an vulgari lingua:

Chronologia de los tiempos: ad Antonium de Portugallia, Ludovici Infantis filium.

De los hechos de los Reyes de Portugal;

alias

alias *De los XXV. Reyes antiguos de Eſpaña. Monoſtichon de XXV. Regibus Hiſpaniæ* vocant. Conimbricæ editum 1554.

Sermones : tribus tomis. Et *carmina.*

Empreſas e Triumfos militares de Luſitanos tribuit ei Cardoſus in ſchedis ſuis. Floruit ſub Joanne III. Sebaſtianoque, Portugalliæ Regibus.

Obiit Pinciæ.

F. NICOLAUS DIAZ, Luſitanus, ordinis Sancti Dominici, magiſter theologus, religione ac rerum gerendarum peritia clarus, adhæc piæ verſus Deiparam roſario ut vocant, ſeu corona precum, demerendam, inſitæ quidem Chriſtianis omnibus devotionis monitor ac promotor inſignis ; peregrinatus quandoque in Paleſtina fuit, Pioque Papæ V. rerum tunc domino extitit, dum in Italia maneret, gratiſſimus. Egrediendi e regno Portugalliæ occaſionem, Salmanticamque ad nutum Regium ſe transferendi, ſermones quidam dederunt, de ſucceſſione iſtius regni temere ab eo jactati in concionibus: quod Antonius Senenſis in *Bibliotheca Dominicana* ſcriptum reliquit. Extant ab eo Latina hæc:

Officium Roſarii Deiparæ Virginis. Atque item:

Officia, vel lectiones Sanctorum aliquot, qui in Luſitaniæ regno celebrantur, ab eo ordinata. Cetera vulgari lingua Portugalliæ ſcripta ſunt:

Do Roſario da Noſſa Senhora. Oliſipone apud Franciſcum Correa 1573. 8.

Tratado del Juicio final e univerſal. 1588. in 4. Quod & Italicus extat Venetiis apud Baptiſtam Giottum 1597. in 4.

Tratado da Paixaõ de Chriſto noſſo Senhor.

Vida da Sereniſſima Princeſa Dona Ioana filha del Rey Dom Affonſo V. de Portugal. Oliſipone 1585. in 8.

Iornada da Terra Santa: quod opus Joannes Marieta ei attribuit, cujus quoque nomine inſignitum vidimus aliud, *Das excellenzas de S. Ioaõ Battiſta.* In vivis erat anno MDXCV. quo celebrabat eum Joannes Marieta, quem, & Senenſem, & Alphonſum Fernandez legeſis.

NICOLAUS DIAZ, presbyter in oppido Tembleque diœceſis Toletanæ, ſcripſit:

Doctrina Chriſtiana : *los quince myſterios del Roſario como ſe han de rezar.*

Regla de la Coſradia del Nombre de Dios para quitar la coſtumbre de los juramentos.

Verdadera quietud del Alma : ex Italico Iſabellæ Sfortiæ, Mediolanenſis. Simul Salmanticæ apud Joannem Baptiſtam de Terranova 1570.

NICOLAUS DE ESPINOSA, Valentinus, poeta non inelegans juxta ſuæ ætatis captum, ſub Carolo ſcilicet Imperatore edidit, Arioſtum continuans:

Segunda parte de Orlando, con el verdadero ſuceſſo de la batalla de Ronceſvalles, fin y muerte de los doce Pares de Francia : quinque ac triginta libris ſeu canticis. Antuerpiæ 1557. in 4. Complutique 1579. 4.

D. NICOLAUS FERNANDEZ DE CASTRO, Burgenſis, S. Jacobi eques, juris civilis ex Codicis Juſtinianæi cathedra profeſſor Salmantinus, præſtanti vir doctrina eruditioneque, Latine ac vernacule diſertus, pluribus in hoc gymnaſio exactis annis curiæ admovetur, gerendæque reipublicæ factus Mediolani advocatus fiſcalis, unde in ſenatorium ordinem non diu poſt ſuſcipitur. Quo in munere cum non ſcientiæ juris tantum, ſed & prudentiæ & alacritatis, illibataque integritatis, pluribus documentis oſtendiſſet ſe cuicumque verſandæ moli haud imparem, conſultor ut vocant Siciliæ proregis, qui veluti cancellarii vices gerit, idemque protector audit Regii patrimonii, creatur. At dum præeſt huic curæ, conſtatque omnino ſibi in procuranda ejuſdem Regii patrimonii indemnitate, ne pluſquam temporis ratio forſan patitur hac via graſſaretur, ad gubernandum præſidiis jure extraordinariorum redituum Regiorum magiſtratum transferre ſe Mediolanum juſſus fuit. Quem dignitatis locum cum magna omnium ordinum acceptatione, dum viveret, occupavit: clarus ad poſteros, non magnarum dumtaxat virtutum fama, ſed & his lucubrationibus in publicum editis, quæ jam referimus:

Exercitationes inquam *Salmanticenſes, ſive Prælectiones III. Ad L. primam Cod. de capite civ. cenſib. eximendo lib. XI. Ad L. ſecundam Cod. de Fundo dotali. Ad Principium Inſtitutionum de Emptione & venditione.* Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1636. in 4.

Exterminium Gladiatorum ſive Prælectionem in L. unicam Cod. de Gladiatoribus. Pinciæ 1643. in 4.

De Milite monacho, ſive *de Religioſis militibus.* Tractatum cœpit occaſione cujuſdam litis, quam Regii fiſci nomine inſtruebat, attamen, ut credo, non abſolvit. Editum vidimus Mediolani in folio id quod ex opere iſto eo tempore lucem vidit. Hiſpana autem lingua:

Portugal convencida con la razon para ſer vencida con las armas. Mediolani 1648. in 4. Continet cauſæ defenſionem adverſus Eduardum de Portugallia, Joannis Brigantini, qui ſe Regem ejus regni appellabat, fratrem, reſpon-

ſponſionemque ad omnes hujus tyrannicæ uſurpationis aſſertores libros.

Obiit diem ſuum Decembri menſe anni MDCLXX. in urbe Mediolanenſi.

NICOLAUS FERNANDEZ VALASCO, Luſitanus, a Cardoſo laudatur uti ſcriptor cujuſdam, quem appellat ipſe in ſchedis *Libro contra o Reino.*

F. NICOLAUS FERRO, ordinis Minorum, ſcripſit, Luca Waddingo auctore:

Compendium Privilegiorum &c. Valliſoleti 1525. in 4.

F. NICOLAUS FIGUERES, Valentinus, ordinis S. Dominici Valentinæ domus, ſodali ſuo Thomæ Maluenda, viro in paucis celebri, addictiſſimus vixit, ac poſt ejus obitum doctiſſimis ejus ſuper Scripturam voluminibus vitam doctiſſimi magiſtri eleganti adjunxit calamo. Tabulas etiam ſeu indices librorum ejuſdem *De Antichriſto* confeciſſe dicitur, atque item:

De Vitis Patrum ordinis Prædicatorum opus quoddam.

NICOLAUS GARZIA, Abulenſis, juris utriuſque profeſſor, & in patriæ urbis eccleſia canonicus. D. Andreæ Ferdinandi Pacheco, ſacræ Rotæ auditoris, poſtea Pacenſis, demum Conchenſis epiſcopi, familiaris Romæ fuiſſe videtur, ſui etiam nomine Abulenſis antiſtitis ad viſitanda Apoſtolorum limina iterum venit Romam. Scripſit is quidem utilem imprimis, plenumque:

De Beneficiis Tractatum, duobus tomis: quorum prior editus fuit Cæſarauguſtæ apud Joannem Antonium & Joannem Baptiſtam Tavanos 1609. fol. Colloniæque Allobrogum 1618. in folio; poſteriorem editum vidimus Matriti apud Ludovicum Sanchez 1613. in fol. & 1615. in fol. Utrumque ſimul ediderunt Antuerpienſes apud Hieronymum Verduſium 1618. in folio, atque item Genuenſes typis Philippi Alberti 1636. in fol. iterumque 1658. D. Andreæ Pacieci, patroni ſui, *Deciſiones Sacræ Rotæ* penes ſe habuit, atque editurus, niſi mors interceſſiſſet, fuit.

NICOLAUS GODIGNO, Luſitanus, Jeſuita, non humanioribus modo ſed philoſophicis etiam ac theologicis diſciplinis egregie ornatus, quas etiam publice profeſſus eſt, ſcripſit:

Vitam Gonzali Silveiræ Societatis Ieſu Sacerdotis in urbe Monomotapa martyrium paſſi die xv. Martii MDLXI. Lugduni apud Horatium Cardon 1612. in 8.

De Abaſſinorum rebus, deque Æthiopiæ Patriarchis Ioanne Nonnio Barreto & Andrea Oviedo: libris tribus, adverſus ea quæ de Æthiopibus ſcripſerat Ludovicus Urreta, Dominicanus. Ibidem 1615. in 8.

Obiit Romæ VII. Decembris MDCXVI.

NICOLAUS GUTIERREZ DE ANGULO, Antiquarienſis, medicus excellentiſſimorum ducum de Arcos, non vulgaris venæ poeta, edidit, ut ex relatione habeo Antiquarienſi:

Tratado de la enfermedad del garrotillo.

D. NICOLAUS DE LA IGLESIA, Carthuſianus monachus domus de Miraflores, laudatur ex quodam pro Immaculata Conceptione Deiparæ Virginis opere, adhuc inedito, cui ita inſcripſit:

Flores de Miraflores: Gerogliphicos ſagrados, verdades figuradas, ſombras verdaderas del myſterio de la Inmaculada Concepcion de nueſtra Señora. Meminit Fr. Petrus de Alba in *Militia Conceptionis.*

F. NICOLAUS DE SANCTA MARIA, Auguſtinianorum ſodalis, atque eccleſiaſtes, ſcripſit:

Del Origen y antiguedad de la Santiſima Imagen de Nueſtra Señora de Regla. Hiſpali 1645. 4. Item:

Tratado en que ſe prueba que los glorioſos Martyres S. Liberato, S. Bonifacio, S. Siervo, S. Ruſtico, S. Rogato, S. Septimio y S. Maximo monges Africanos ſon frailes de la orden de San Aguſtin. Ibidem.

NICOLAUS MARTINEZ, Hiſpalenſis, Societatis Jeſu, poſt decurſa alia merendi ſpatia Bæticæ ſuæ provinciæ, in collegio Romano theologiæ ſacræ primarius a ſedecim annis profeſſor, ſingulari ingenio & exquiſita vir doctrina, & qui non magis docte ex cathedra, quam diſerte & ſubtiliter ex ambone, tam proprio quam Italiæ ſermone, ſacris de rebus diſſerere ſolet, adhæc moribus humaniſſimis, brevi editurus eſt:

De Incarnatione Verbi divini, ad Tert. Part. D. Thomæ. Sed cum hæc nos expectatio teneret, Roma diſcedens in patriam, Aſtigi in Bætica, dum ad Hiſpalim properat natale ſolum ſalutaturus, diem vidit vitæ ſuæ ultimum xxx. Septembris, Sancto Hieronymo ſacrum.

F. NICOLAUS DE MELLO (ita ſcribunt Luſitani, quorum civis fuit, natus in oppido Couilhaõ), eremita Auguſtinianus, qui propter Chriſtianæ fidei profeſſionem in urbe Aſtracan magni ducatus Moſcoviæ coronatus fuit martyrio; ſcripſit idem, quod Eu-

logius Cordubenſis, & archiepiſcopus Toletanus olim fecerat:

Martyrium cujuſdam *Martyris*, quem poſtea ſequutus ipſe fuit in glorioſo iſto agone, atque item *Sanctæ Paulæ de Caſſanos*, cui erat a confeſſionibus. Agit Cardoſus *Agiologii Luſitanii* 1. volumine, die ſecunda Januarii; quem tamen lapſum fuiſſe, dum in Belmonte oppido Nicolaum martyrem natum affirmavit, evincere videtur Joannes de Grixalva in *Hiſtoria Provinciæ Eremitarum Novæ Hiſpaniæ*, diverſum, id eſt, quod antea diximus de patria referens.

NICOLAUS MOLINAS, Majoricenſis ut videtur, ſcripſit:

Vitam Raymundi Lulli: ex qua eum laudat Bonaventura de Armengual in *Archiologio vitæ & doctrinæ Illuminati* hujus *Doctoris*.

NICOLAUS MONARDES, Hiſpalenſis, doctor medicus, Compluti hanc artem didicit, Hiſpali apud ſuos exercuit, celebrior adhuc his ſcriptis:

De Secanda vena in pleuritide inter Græcos & Arabes concordia; ad Hiſpalenſes Medicos. Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1539. in 4.

De Roſa & partibus ejus; de ſucci roſarum temperatura. De roſis Perſicis ſeu Alexandrinis; de malis citris, aurantiis & limoniis libello. Antuerpiæ apud Nutii viduam 1565. in 8.

Pharmaco di loſin, Dialogum, laudat ipſe in ſuperiori opere. Qui editus fuit Hiſpali apud Joannem Cromberger 1576. folio. Hiſpana quoque iſta publicavit:

De las Drogas de las Indias: duobus tomis. Qui primum editi ſunt ab auctore anno 1569. in 8. poſtea, adjuncto tertio, unum ex tribus majoris formæ volumen publicavit anno 1580. 4. Priores duos Latine vertit Carolus Cluſius, ediditque ſub hoc titulo: *Simplicium medicamentorum in India naſcentium Hiſtoria*; conjecitque in *Exoticorum* ſuorum librum x. deinde vertit & tertium, cui & notis illuxit, ediditque apud Plantinum 1582. in 8. & 1593. 8. Anglicum extare opus jam ante Cluſii operam, ex præfatione hujus ad tertiam hanc partem ſcimus, & Italicum opera Annibalis Briganti, doctoris medici, Venetiis 1576. una cum Garziæ ab Orta ſimilis argumenti opere in 4. & iterum 1616. in 8.

De varios ſecretos y experiencias de medicina lib. III. Hos idem Cluſius interpretatus fuit Latine, deditque cum aliis Lugduni Batavorum 1605. in folio.

Libro de dos medicinas excelentiſſimas contra todo veneno, la piedra Bezaar y la yerba Eſcorzonera. Hiſpali 1569. in 8. iterumque 1580. in 4. Acceſſerunt:

Dialogo del Hierro y de ſus grandezas, ſu neceſſidad y virtudes &c. Simulque:

Libro que trata de la nieve y sus propiedades, y del modo que ſe ha de tener en beber enfriado con ella y de otros modos de enfriar. Hiſpali 1571. in 8. Tractatus hos tres Carolus Cluſius etiam interpretatus eſt Latine, uti & Italice Annibal Brigantus, qui cum *Simplicibus* ejuſdem noſtri auctoris edidit anno 1616. in 8. Necnon reperio hujus nomini inſcriptum (niſi unum ſit cum aliquot ex laudatis operibus):

Tratado del efecto de varias yerbas. Hiſpali 1571. in 8.

Ioannis item *de Aviñon Hiſpalenſem medicinam*, vernacule ante ſeſquiſæculum ab eo conſcriptam, typis noſter edi curavit apud Andream de Burgos 1545. in 4.

Obiiſſe dicitur Octobri menſe anni MDLXXXVIII. ſi credimus notulæ cuidam, jamdiu ſcriptæ ut ex characteribus pene evaneſcentibus apparet, in libri hujus *Medicinæ Hiſpalenſis* exemplari, quo utor; niſi deferendum ſit magis tabulæ cujuſdam altaris ad S. Leandri ſanctimonialium Hiſpalenſium, quæ Nicolaum Monardem anno MDLXXVIII. non obſcure refert deceſſiſſe.

NICOLAUS MONTEIRO, Luſitanus, auctor laudatur a Cardoſo cujuſdam operis inſcripti:

Vox Turturis. Oliſipone editi anno 1645. Solitudinem, aut deſolationem potius, Portugalliæ eccleſiarum ejus temporis, ut ſuſpicari datur, deplorantis.

F. NICOLAUS OLIVEIRA, Oliſiponenſis, ex ſodalitio Sanctiſſimæ Trinitatis, qui Captivos redimunt, ſcripſit vernaculo ſermone:

Libro das grandezas de Lisboa. Uliſipone 1620. in 4.

NICOLAUS DE PAX, Majoricenſis patricius, ex primis academiæ Complutenſis profeſſoribus, illuſtriſſimo Ximenio erectori admodum carus, Lullianæ civis ſui doctrinæ magnus promotor:

Vitam ſcripſit *Raimundi Lulli* circa annum MDXIX. Uti refert Bonaventura Armengual, Franciſcanus, in *Archiologio Vitæ* ejuſdem *Lulli*, una cum *Arte magna* ejus, quam edidit Franciſcus Marzal, & ipſe Franciſcanus. Hujus eſt metricum epitaphium (ſic ille inſcripſit) *pro ſarcophago, quod apud S. Ildephonſum Compluti erigitur Reverendiſ-*

diſſimi atque Illuſtriſſimi D. mei, D. Franciſci Ximenez de Ciſneros, S. R. E. tit. S. Balbinæ presbyteri cardinalis &c. Quod legi poteſt in *Archivio Complutenſi*, folio 65. appenſo *Vitæ* ejuſdem cardinalis Ximenii, a collegio S. Ildephonſi Complutenſis formatæ, atque Panhormi editæ 1653. ſive in editione opuſculi *De Anima rationali* laudati Raimundi Lulli, a noſtro procurata, quæ D. Joanni Rufo Theodolo, archiepiſcopo Conſtantinæ, nomineque Leonis X. nuncio Apoſtolico, in Hiſpania nuncupata, prodiit anno 1519.

NICOLAUS DE PIAMONTE (ſi Hiſpanus eſt) dedit Hiſpana lingua:

Hiſtoria del Emperador Carlo Magno, y de los doce Pares de Francia, tribus libris: quorum primum e Latino in Gallicum, deindeque in Hiſpaniæ vernaculum, ſecundum ex metro Gallico, tertium vero ex Vincentii *Speculo* Latino in Hiſpanum ſe convertiſſe affirmat. Hiſpali apud Joannem Cromberger 1528. fol. Conchæ apud Salvatorem de Viader, in folio.

NICOLAUS PIMENTA, Luſitanus, Societatis Jeſu, ſcripſit:

Epiſtolas II. ad Claudium Aquavivam præfectum generalem, quibus deſcribit viſitationem, quam inſtituit in orientali India anno MDXCIX. & MDC. Editæ ſunt Romæ primum Italice 1601. & Venetiis 1602. in 8. Mox ibidem atque alibi Latine. Vide tamen Antonium Leonium in *Bibliothecæ orientalis* pag. 20.

D. NICOLAUS DE PRADA, ſcripſit:

Iornada de la Reyna de Ungria. In 4. MS. in bibliotheca Olivarienſi.

F. NICOLAUS RAMOS, domo ex Villaſaba oppido dioeceſis Palentinæ, Minorum ordinem profeſſus eſt in cœnobio Pincianæ urbis. In hoc theologiam docuit ſodales; huic, necnon & toti provinciæ, præfuit, cenſoris munere apud Pincianos violatæ Religionis judices condecoratus, famamque promeritus egregii verbi Dei præconis. Scripſit doctrinæ, eruditionis atque elegantiæ plenum opus, ſcilicet:

Aſſertionem veteris vulgatæ lectionis juxta decretum Sacroſancti Concilii Tridentini. Salmanticæ 1576. in 4. Hujuſmet operis partem II. prodiiſſe Pinciæ apud Didacum Fernandez de Corduba 1577. in 4. hoc initio *Diximus multa*, nobis relatum fuit. Anno MDXCI. ad Portuſdivitis in Americo orbe inſulam ivit epiſcopus, unde ad proximam archiepiſcopalem Sancti Dominici alterius inſulæ eccleſiam fuit translatus. Quem ſibi emortualem locum tandem ſenſit, natus anno ſæculi ſuperioris XXXI. Antonius Daza IV. parte *Hiſtoriæ Franciſcani ordinis*, lib. I. cap. XII.

D. NICOLAUS RODRIGUEZ DE FERMOSINO, natus in oppido la Mota de Toro Veteris Caſtellæ ac dioeceſis Tauro-Palentinæ, Salmanticæ ad S. Æmiliani, quæ ſodalium ſtudentium domus eſt, addiſcendo utrique juri navavit non indiligenter operam; quo ſtudio commendatus primum inter Aſturicenſes Doctoralis ut vocant, indeque apud Pincianos Pœnitentiarius canonicus allegi promeruit. Fiſcalem advocatum in eadem Pinciana curia Fidei rerum exercuit, eodemque munere apud ſupremos violatæ Religionis vindices aliquot annis geſto, iiſdem pro merito doctrinæ modeſtiæque tandem aggregatur. Aſturicenſis hinc eccleſiæ infulis donatus V. die Iunii MDCLXXII. deceſſit XXII. Januarii MDCLXIX. Scripſit:

Super Secundum librum Decretalium volumina III.

I. Ad Titulum de Iudiciis. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1656. in folio.

II. Ad Titulum de Foro competenti. Ibidem eodem anno.

III. Ad reliquos Titulos ejuſdem libri Tractatus XV. Ibidem 1657. in folio.

Allegationes Fiſcales, ſeu de confiſcatione bonorum in S. Officio Inquiſitionis: duabus partibus. Et tertiam aliam partem *Quæſtionum pro S. Officio.* Lugduni apud Horatium Boiſſat & Georgium Remeus 1663. in fol.

De Officiis & Sacris Eccleſiæ, a Tit. de Poſtulatione Prælatorum uſque ad Titulum de Officio Vicarii. Ex eadem officina 1662. fol. duabus partibus, ſeu tomis.

De Probationibus: duobus tomis. Lugduni 1662. fol.

De Legibus Eccleſiaſticis. Lugduni 1662. fol.

De Poteſtate Capituli Sede vacante, & Sede plena. Ibidem 1666. in folio.

NICOLAUS ROLLON, in Barcinonenſi urbe mathematicarum artium profeſſor ac doctor philoſophus, ſcripſit:

Fieſtas del Reyno de Aragon y Cataluña en el caſamiento del Duque de Saboya con la Infanta Doña Catalina. Barcinone apud Damianum Vaguer 1586. in 4.

NICOLAUS SIMON, neſcio quis, Luſitanus forte, quoddam opus ſcripſit *De Hiſtoria Portugalliæ*, quomodo annotari vidimus in *Catalogo Bibliothecæ* Gabrielis Soræ, Aragonenſis.

NICOLAUS DE SOUSA, Luſitanus, ſcripſiſſe refertur, atque edidiſſe:

Sucesos Africanos. Anno 1620.

NICOLAUS DE VARGAS, ſcripſit:

Peſte de Cordoba el año de MDCXLIX. Cordubæ 1651. in 8.

NONNIUS.

NONNIUS ALVAREZ DE FARIA, Luſitanus, atque in India orientis miles, ſcripſiſſe dicitur vernacula lingua:

Hiſtoria da India. Cardoſus.

F. NONNIUS DE CONCEPTIONE, Luſitanus, ſodalis Minorum ex Tertio Ordine, ſcripſit autoptes:

Naufragio da Nao Bom deſpacho. Oliſipone 1631. in 8.

NONNIUS DA COSTA, Luſitanus, cum in Bæticæ urbe Hiſpalenſi cauſarum advocatum ageret foras emiſit:

De Privilegiis Creditorum, reſolutione & extinctione juris hypothecarum &c. Gadibus apud Ferdinandum Rey 1645. in folio. Genevæ nuper prodiit ex officina Samuelis Cover 1670. folio.

NONNIUS DA COSTA, Luſitanus, medicus doctor, ſcripſit:

De Quadruplici hominis ortu & de re Medica. Patavii apud Laurentium Paſquatum 1594. in 4. Joannes Antonides vander Lindem duo ex hoc uno opere facit.

NONNIUS DA CUNHA, Luſitanus, Oliſiponenſis, Societatis Jeſu, Romæ aſſiſtens, uti appellant, pro Portugalliæ fuit provincia, indeque Oliſipone domus Sancti Rochi præpoſitus, ſcripſit:

Vida do Padre Diogo Monteiro: una cum ejuſdem *Meditationum* libro. Romæ typis Angeli Bernabo 1671. in 8. *Bibliothecam Societatis* poſtremam adiſis.

NONNIUS FERNANDEZ DEL CANO, Luſitanus, laudatur a Cardoſo inter ſcriptores, eo quod translationes opuſculorum aſceticorum quaſdam fecerit.

NONNIUS DE GUZMAN, in eorum numero, qui de rebus Indicis quidquam ſcripſerunt, ponitur ab Antonio Poſſevino in *Bibliothecæ ſelectæ* lib. xv. fine. Nonnius Beltran de Guzman idem eſt, ut colligo, qui, Antonio Leonio teſte in *Bibliothecæ occidentalis* pag. 76. confecit:

La Relacion de la conquiſta de Mechoacan y Xaliſco: quam ſervari MS. ex relatione Alphonſi Lopez de Haro novit idem Leonius. Joannis attamen Baptiſtæ Ramuſii opera Italicam continent ejus *Relationes.*

O

OLIVA.

D. OLIVA SABUCO DE NANTES BARRERA, forte ex Gallis oriunda, patriam tamen habuit Alcaraz, oppidum agri Laminitani, doctrinam (rarum in ſexu decus, quamvis inter Hiſpanas minus rarum,) in re philoſophica, præcipueque medica, oſtendit in eo libro, ſeu variorum tractatuum ſiſtemate, quod ſequentia continet:

Nueva Filoſofia de la naturaleza del hombre no conocida ni alcanzada de los grandes Filoſofos antiguos. Scilicet his tractatibus comprehenſa:

Un Coloquio del conocimiento de ſi miſmo, en el qual ſe dan aviſos, por los quales entendera ſu naturaleza y ſabra las cauſas naturales porque vive y porque muere, y podra evitar la muerte temprana y violenta &c.

Un breve Tratado de la compoſtura del mundo.

Las coſas que mejorarán este mundo y ſus Republicas.

Remedios de la vera Medicina, con los quales el hombre podra entender, regir y conſervar ſu ſalud.

Vera Medicina y vera Filoſofia oculta a los antiguos en dos Dialogos. Latina hæc etiam:

Dicta brevia circa naturam hominis.

Vera Philoſophia de natura mixtorum, hominis & mundi, antiquis occulta. Simul edita ſunt Matriti primum anno 1588. tum alibi, tertiamque editionem vidimus Bracharenſem anni 1622. in 8.

ONUPHRIUS.

ONUPHRIUS DE LEMOS, Luſitanus, ſcripſit gentis lingua:

Caza de Azores e ſeu Tratenimento. Cardoſus.

ONUPHRIUS MANESCAL, Catalanus, Barcinonenſis, doctor theologus, profeſſorque per aliquot annos tum philoſophiæ tum theologiæ, cives ſuos ſive ex cathedra, ſive ex ambone, factus jam eccleſiæ paræcialis Sancti Andreæ de Silva rector, literas & pietatem docuit, pietate vir ac literis tempore ſuo valde clarus. Varia ſcripſit, tum Latine, tum Hiſpanice. Latine:

Conciones octo de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, quibus additæ ſunt nonnullæ de

S.

S. Virginis Mariæ & Sanctorum quorumdam feſtivitatibus. Barcinone 1603. 4. Hoc opus primos ſtudiorum ſuorum fructus appellat. Lingua Caſtellana hæc:

Tratado de la oracion mental: libris v. Ibidem 1607. 8.

Practica de los Myſterios de la Miſſa. Ibidem 1604. 8.

De la llaga del coſtado de Chriſto nueſtro Señor. Ibidem 1611. 8.

Miſcellanea de tres Tratados: el uno de las apariciones de los eſpiritus, donde ſe trata como Dios habla a los hombres, y si las almas del Purgatorio vuelven, el ſegundo del Antechriſto, el tercero de Sermones predicados en varios lugares. Barcinone apud Sebaſtianum Mathevaud 1611. 4. Venetiiſque 1616. in 4. ut credo in Italicum converſorum.

Abecedario de las coſas de Cataluña. Paſſim hoc laudat Gaſpar Eſcolanus in *Hiſtoria Valentina.*

Sermon, o Hiſtoria del Rey D. Iaime el Segundo hecho en la Igleſia de Barcelona el año de MDXCVII. Hunc quoque pro ſe adducit frequenter idem Eſcolanus, laudatque vir doctiſſimus Joannes Petrus Fontanella, *De Pactis nuptialibus* ſcribens.

Varios Sermones. Barcinone 1611.

ONUPHRIUS POVIUS, vulgo POU, Catalanus, Gerundenſis, artium doctor, Latina lingua ſimulque vernacula gentis ſuæ contexuit:

Theſaurum puerilem, ſive Artem interpretandi Latina verbis Catalanicis. Barcinone 1580. in 8. & 1600. apud Jacobum Cendrat.

ONUPHRIUS SALT, Servitarum ſodalis, ex primis qui ab inſtaurata in Aragonia hac religioſa familia domum oppidi las Cuevas de Cañarte, ſive de Caſtellot, inhabitaverunt, ſcripſit, quod ſciam:

Vida de S. Onofre Hermitaño: centum capitibus.

Origen y fundacion de la Orden de Nueſtra Señora de los Servitas.

P

PANTALEO.

F. PANTALEO D' AVEIRO, Luſitanus, ex eo forte ducali municipio, quod in littore maris eſt, oriundus, ordinis Minorum provinciæ d' Enxobregas dictæ, peregre in Palæſtinæ regionibus veneranda noſtræ ſalutis monumenta perluſtrans, didicit quod ad nos reverſus in eo libello comprehendere, cujus ea vulgaris inſcriptio eſt:

Itinerario da Terra Santa e todas ſus particularidades. Uliſipone 1593. in 4. & 1600. in 4.

F. PANTALEO BAPTISTA, Luſitanus, ordinis S. Franciſci provinciæ Braſilienſis, edidit:

Ramalhete eſpiritual, hoc eſt faſciculum florum ſpiritualium. Oliſipone 1655. 4.

PANTALEO HOME FREIRE, Luſitanus, Portuenſis, in occidentalis Indiæ Potoſi urbe degens compoſuit:

Eſpelho de . . . . e Aforiſmos. Anno 1620. Qui liber MS. aſſervatur in bibliotheca Regia Portugalliæ. Cardoſus. Alius in bibliotheca D. Emmanuelis de Portugallia.

PASCHALIS.

PASCHALIS DE ABENZALERO, natus in oppido Urrea de Xalon regni Aragoniæ, Regius notarius, ſcripſit:

Libro de Almutazafes, en el qual ſe trata de las dificultades y advertencias tocantes a los peſos y medidas de los comercios ordinarios &c. Cæſarauguſtæ apud Laurentium de Robles 1609. in 4.

F. PASCHALIS BAYLON, gente Valentinus, Minorum ſodalis laicus, ſive converſus, ab eis ſuſceptus in monaſterio Deiparæ Virginis Lauretanæ oppidi de Monforte, heroicis virtutibus in Gallia Hiſpaniaque refulſit, atque de altiſſimis fidei myſteriis ſuperne doctus, alias illiteratus, etiam cum hæreticis validiſſime & profundiſſime diſputavit, unde plures ad eccleſiæ gremium reduxit. Prophetiæ dono & miraculis ſanctitatem vitæ confirmavit egregie, cujus quidem nomine ſolemnis illius canonizatio, ut vocant, jam Romæ procuratur. *Scripſit* Waddingus ait *pro ſua fovenda pietate ſincere & pie abſque magno delectu ex Sacra Scriptura, SS. Patribus, aliiſque aſceticis auctoribus:*

De la Veneracion y dignidad del Santiſſimo Sacramento de la Euchariſtia.

Principales myſterios de la Vida de Chriſto.

Principales acciones de nueſtra Señora y muerte de Santa Anna ſu madre. Codex ipſius MS. propter inſigne ſpecimen paupertatis, quæ ex modo ſcribendi & compaginandi, ex laceris chartis, & cooperimento ex panni ſegmento relucet, habetur in pretio apud Catalanos in archivio cœnobii Elnenſis, magnique fecit vir ſanctiſſimus D. Joannes de Ribera, archiepiſcopus Valentinus, patriarcha Antiochenus.

Obiit in cœnobio Villærealis regni Valenti-

tini anno MDXCII. quem inter Beatos retulit Paulus V. Pontifex Maximus die XXIX. Octobris MDCXVIII. Hæc fere Lucas Waddingus.

F. PASCHALIS DE LA FUENSANTA DE AMPUDIAS, natus in ſacri territorii Palentinæ eccleſiæ oppido cognomine Ampudias, fratrum Prædicatorum ordinem in Palentina eadem urbe ingreſſus, poſt decurſa peregre apud Bononienſes theologiæ ſtudia rediit ad nos, vixitque inter ſodales rara paupertatis & innocentiæ cura, ſingulari totius regulæ obſervantia, quæ inde ad ceteros, univerſamque Hiſpanam familiam, ab eo velut a fonte dimanaſſe non ambigue creditur. Poſt hæc Burgenſem nutu Regum Catholicorum eccleſiam adeptus, religioſæ antiquæque vivendi normæ ſequutus adhuc fuit tenorem, cetera in pauperes, aliaque pietatis opera, quorum ſe eſſe diſpenſatorem ſciebat, munificentiſſimus. Interim ſcripſit Hiſpanice, ut parochos doctrina ſacra ad opus ſuum faciendum inſtrueret:

Expoſicion de todos los Evangelios del año.

Sermones de Sanctis.

Romæ tandem, quo, uno dumtaxat viæ ſocio, pedes ierat, ad ſacrum Lateranense concilium evocatus, diem ſuum obiit, ubi in cœnobio Virginis Deiparæ ſuper Minervam hoc ſub titulo diem expectat reparationis:

PASCHASIO HISPANO
BURGENSI EPISC.
QUI EX PRÆDICATORUM ORDINE
DOCTRINA VIRTUTIBUS EVECTUS
AMPLISSIMIS REDITIBUS
ANNIS QUINDECIM
PIE DISPENSATIS AD
LATERANENSEM
SYNODUM SUB JULIO II.
P. M. ADSCITUS
VITA FUNCTUS EST.
CHRISTI PAUPER INTER
COMPAUPERES
MORTUUS:
ALIENIS SUMPTIBUS
TUMULATUS
SERVITORES DOMINO
POSUERE
MDXII. XIX. JULII.
VIXIT ANN. LXX.

PASCHALIS DE MANDURA, Aragonius, ex Exea Equitum, in Cæſarauguſtana S. Salvatoris alma eccleſia canonicus, rectorque noſocomii generalis de Santa Maria de Gracia dicti, ſcriptum reliquit ſodalibus ſui collegii:

Memoria de las coſas que en la ſanta Igleſia de la Seo de Zaragoza ſe han ofrecido tocantes a ella deſde el año MDLXXIX. haſta el de MDCI. Qui liber magni habetur, & in archivio eccleſiæ iſtius adſervatur. Quo quidem uſus fuit ad *Eccleſiaſticam* ſuam *Aragoniæ Hiſtoriam* conficiendam Vincentius Blaſcus de Lanuza, meminitque Joannes de Arruego in libro nuncupato *Catedra Obiſpal de Zaragoza*, cap. x. §. 1. & Joannes Franciſcus Andreas de Uſtarroz in *Hiſtoria Sancti Dominici del Val*, cap. IX. qui adjungit alterius libri Manduræ noſtri notitiam, ſcilicet:

Orden de las Feſtividades, que ſe celebran en el diſcurſo del año por ſus meſes, y de las fieſtas movibles. Hunc indicare videtur voluiſſe Joannes Verzoſa in *Epiſtola ad Michaelem Ximenez* lib. II. his verſibus:

Sed mirum tamen id, quod cum contendere pergit
Divinis Mandura libris armatus, omittis
Cauſã omnem, canonaſque tuos manſuetior agno:
Et cum de patria certatis (veſter ut eſt mos)
Egregios Exea equites ad ſydera tollit,
Et per te priſcos tua Iaccha recondit Abarcas.

Quibus innuitur Manduræ patrium locum Exea eſſe.

PATRICIUS.

F. PATRICIUS, Luſitanus, incertum quo regni loco natus, Romæ, in cœnobio S. Mariæ de Populo ſuſcepto Auguſtinianorum habitu, floruit in Elicitana congregatione literis & pietate, edidit:

Opus metricum variarum imaginum in quadraginta duabus tabellis depictarum cum multis documentis & cohortationibus ad virtutes complectendas. Florentiæ 1621. Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, die ultima Junii, deceſiſſe eum eadem die ann. MDCXXV. in domo Sanctæ Annæ Tuſciæ refertur.

PAULA.

PAULA VINCENTII, Luſitana, Ægidii Vincentis parentis ſui, poetæ comœdiarum ſuo tempore celebratiſſimi, compoſitionibus adjutricem operam præſtitiſſe dicitur, cum nec minus ipſa calleret artem, & poetica vena frueretur, muſicæ item organicæ in paucis docta, atque adeo in familiam ſereniſſimæ Infantis Portugalliæ Mariæ, Regis Emmanuelis filiæ, quæ & Aloiſiam Sigæam ſecum habuit, ut alibi dicimus, fuit vocata.

PAULUS.

PAULUS ALBINIANUS DE RAXAS, domo Valentinus, Societatis Jeſu presbyter, anno ipſo exeuntis proximi retro ſæculi ei ad-

adſcriptus, ſacram ſcientiam, quæ mores temperat, Cæſarauguſtæ, at illam, quæ arcana Bibliorum reſerat, in patria docuit; necnon apud Religionis judices cenſuræ jus adeptus eſt. Editæ ſunt ab eo Hiſpane:

Lagrimas de la Ciudad de Zaragoza en la muerte del Catholico Rey de Eſpaña Don Felipe III. Addiditque:

Orationem funebrem, Latine a ſe habitam.

Relox del alma. In 8. Confecit quoque una cum Joanne Baptiſta Labanha, mathematico Regio:

Tabla Geografica del reyno de Aragon. Quæ excuſſa it per omnium manus. Quare diverſum opus eſſe oportet:

La Deſcripcion del reyno de Aragon: cujus exemplum MS. apud ſe eſſe teſtatus fuit alicubi Joannes Franciſcus Andreas Uſtarrozius, regni chronographus. Latine autem:

In Canticum Canticorum Salomonis Commentarium literalem, commentariis, enarrationibus, notationibus illuſtratum. Genuæ apud Benedictum Guaſchum 1656. in folio. Hæc prima operis pars, quam debuit conſequi (neſcio an prodierit jam in lucem) ſecunda, ſive *Commentarius Dramaticus*, deinde tertia, ſive *Commentarius myſticus & literalis ſecundarius, in quo Verbi cum anima ſancta conjugium celebratur*, necnon quarta, ſive *Commentarius Parthenicus de Beata Virgine*, quinta denique, *Stromateus* ſcilicet *Commentarius*. Editioni etiam paratam habuiſſe dicitur:

La Vida del Venerable Padre Alonſo Rodriguez de la Compañia de IHS. Ac præparare item:

Vida y virtudes del Juſticia de Aragon D. Juan Baptiſta de Lanuza. Sed præoccupavit eum Emmanuel Faria de Souſa, eques Luſitanus Jeſu Chriſti, ut ſuo loco annotatum habes. De noſtro agit ac de ejus operibus D. Vincentius Joannes Laſtanoſa, Oſcenſis eques, in tractatu ſuo *De las Medallas antiguas de Eſpaña*, pag. 2.

F. PAULUS DE AZNAR, vir Deo ſacer in cœnobio Cæſarauguſtano ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſacræ theologiæ (uti ſcholaſtico appellant verbo) præſentatus, edidit, ut lego in monumentis ejus ordinis:

Exercicios eſpirituales. Barcinone typis Hieronymi Margarit 1623. in 8.

Milagros de Nueſtra Señora del Remedio de Valencia.

Deceſſit e vivis Barcin. an. MDCXXXIV.

F. PAULUS CALDERON, Franciſcanus in collegio Complutenſi SS. Petri & Pauli, ſcripſit tractatum, legitimis innixum teſtimoniis & monumentis:

De la Caſa y genealogia de los Manriques de Lara: cujus rei auctor eſt mihi D. Joſephus Pellizer, chronographus Regius, in *Libello ſupplici Marchionis de Ribas.*

F. PAULUS CARRASCO, Carmelita, ſcripſit hiſtoriam:

De la Fundacion del convento del Carmen de Santa Ana de la Alberca. Oppidum eſt illius tractus, quem Mancha dicimus, in territorio ſacro Conchenſi. Hujus libri, ut inediti adhuc, meminit Sebaſtianus Muñoz Suarez in libro *De la vida del ſiervo de Dios Fr. Franciſco de la Cruz*, lib. III. cap. XIII.

PAULUS CERDAN, civis Dertuſanus in Catalonia, edidit pro arithmeticæ artis ſtudioſis:

Breve y Compendioſo Tratado de Arithmetica. Dertoſæ 1624 in 8. Deindeque (idem forſan opus locupletatum):

El Nuevo Maeſtro contador. 1634. in 8.

PAULUS DE CESPEDES, Cordubenſis, patriæque almæ eccleſiæ portionarius, pictoria arte & ſculptoria, cum Romæ, tum in Hiſpania, laudem meruit inter paucos, coloribus apprime utendi gnarus, ceraque ſculpendi, quam artem in Urbe, hujuſmodi artificum parente, maxime exercuit. Federico Zucharo valde fuit carus, pinxitque in eccleſia Sanctiſſimæ Trinitatis Pincii montis Romæ Annuntiationis Deiparæ tabulam, & alia Cordubæ in collegio Societatis, Hiſpalique: de quo multis agit Franciſcus Pacheco Hiſpalenſis in libro ſuo *De Arte Pictoria.* At noſter cum & poetica facultate, atque ſtudio eruditionis præſtaret, Apellem imitatus, qui artis ſuæ volumina ad Perſeum diſcipulum direxit, Plinio referente lib. XXVIII. cap. x. celebravit ipſe quoque versibus eamdem artem, ſcribens:

De la Pintura en otavas: docte quidem & poetice. Neſcio ubi editum opus, cujus plura fragmenta libro ſuo inſeruit laudatus antea Franciſcus Paciecus. Hujus meminit Gaſpar Cælius, Romanus pictor, in albo tabularum Romæ pictarum. Sed & Latinas muſas non infeliciter hunc coluiſſe prodit epigramma, in laudem Joannis Verzoſæ *Carminum* ab eo conſcriptum, *Epiſtolarumque* magni hujus poetæ libro adfixum, quod in ejuſdem produximus elogio.

F. PAULUS DE CIBRAMONTE, alias BEAUMONTE, Cæſarauguſtanus, Carmelita, mathematicis totus deditus ſtudiis, edidiſſe fertur:

Artificioſam Rotam orbicularis cæleſtis orbis.

De Mathematicis rudimentis opuſculum. MS.

De

De Univerſis Sciotericorum texturis figurandis lib. 1. MS. Et alia. Hæc Marcus Alegre de Caſſanate in *Paradiſo Carmelitici decoris*, qui ait floruiſſe eum anno MDCVI.

PAULUS CLASCAR DE VALLES, Catalanus, Barcinonenſis, ſacrarum Deo virginum Verbi Incarnati Limæ urbis capellanus, edidit:

Teſoro eſpiritual de divinos exercicios. Barcinone apud Stephanum Liberos 1616. Vertit ipſe ex Italico Fr. Dominici Mariæ Curii, ordinis Prædicatorum:

Primera Parte del Triunfo del Orden militar de S. Juan, que ſe llamó de los Hoſpitalarios, deſpues de Rhodas, agora de Malta. Iiſdem typis 1619. in 8.

PAULUS CORONEL, Segovienſis, ſacerdos, linguarum orientalium Græcæ Hebraicæque inſigniter gnarus, doctrina autem theologica, ejus partis maxime quam Biblia Sacra ſibi vendicant, perquam ornatus vixiſſe fertur. His ſtudiis, quæ & Salmanticæ de loco ſuperiore docens probatiora reddiderat, commendavit ſe ſe Franciſco Ximenio, S.R.E. cardinali, archiepiſcopo Toletano, ad cujus nutum inter alios Hiſpaniæ viros, in hac linguarum eruditione præſtantiſſimos, *Bibliorum* illi celebratiſſimæ, quæ Compluti facta eſt, editioni conſilio curaque intereſſet. Hac vero invitatus occaſione ſcripſiſſe proditur (quod Franciſci Coronelii nepotis, ejuſdemque Segovienſis canonici, teſtimonio multis adprobatum fuit, confirmatque de *Vita Sancti Hieronymi* ſcribens, lib. IV. diſcurſu IV. & lib. V. diſcurſo III. Joſephus Seguntinus, Hieronymiani ordinis chronographus):

Additiones ad Librum Nicolai Lirani de differentiis tranſlationum: quæ latent adhuc.

Vita deceſſit Segoviæ in patria pridie kal. Octobris anno Incarnati Verbi MDXXXIV. uti ad Parralim, Hieronymianorum ædem, lapidi inſcriptum, qui claudit oſſa illius, legitur.

PAULUS CORREA, Luſitanus, medicus, ex oppido Mogadouro, ſcripſiſſe atque edidiſſe dicitur:

Tractatum de modo cibandi. Romæ apud heredes Franciſci Filiole Mancini 1657. in 4.

Tractatum quoque *De Natura, cauſis, & curatione Peſtis.* Ibidem eodem anno.

F. PAULUS DE CRUCE, Luſitanus, provinciæ Portugalliæ ordinis Minorum, ſcripſit:

Verſos a o divino. Oliſipone in 8. Provinciæ diverſitas (cujus mihi auctor eſt Georgius Cardoſus) in cauſa eſt ut diſtinguam ab eo qui ſequitur.

F. PAULUS DE CRUCE, Luſitanus, Oliſipone natus, ordinis Minorum provinciæ Conceptionis, lector emeritus, ſcripſit quidem in Ulmetana domo:

Centiloquio de encomios de los Santos ſacados de los Evangelios que ſe cantan en ſus feſtividades. Pinciæ 1612. Prima hæc operis pars, quam excepturas ſecundam, tertiam & quartam, ſive Chriſti Domini, Sanctorumque Apoſtolorum, Martyrum, Confeſſorum, & Virginum conciones jam ex eo tempore affirmabat auctor. Prodiiſſe autem in Lucæ Waddingi *Bibliotheca Franciſcana* hæc lego:

Sermones de Santos. Ibidem eodem anno.

Sermones para las tardes de Quareſma. Oliſipone 1614.

Marial: tredecim tractatibus diviſum, quode in *Centiloquio* notitiam dederat, Pinciæ editum.

PAULUS DURAN, ſive JOANNES PAULUS, in tractu Barcinonenſis eccleſiæ ſacro, ejuſque oppido Eſparraguera ortus, doctor utriuſque juris, ac veſpertinus legum profeſſor, ſodaliſque togatus collegii D. Jacobo ſacri in Oſcenſi gymnaſio. Simonis hinc Baucæ præſulis Majoricenſis vicarius cum eſſet publicavit:

De Conditionibus & modis impoſſibilibus, & jure prohibitis contractibus, & teſtamentis adſcriptis. Palmæ Balearium 1612. in folio. Cauſarum inde actor in curia Matritenſi, ditatus eſt Regia indulgentia Barcinonenſis almæ ſedis archidiaconatu; moxque in Urbem ſupremi ſacri ſenatus (Rotam nuncupant) judex ſe contulit. Quo munere ſub Urbano Papa VIII. per novennium integre geſto, epiſcopus Urgelenſis, deindeque rebus Catalanorum jam turbatis archiepiſcopus Tarraconenſis cooptatur. Prodierat ſub adventum ipſius in Hiſpaniam:

Deciſionum Sacræ Rotæ Romanæ ex ſchedis ipſius editarum a Ferdinando Sciamania Interamnate pars prior. Anno 1637. Interamne in folio. Poſterior ſequuta eſt anno ſequenti ex eadem officina.

Deſiit Cæſarauguſtæ inter vivos eſſe, adhuc exul a patria, necdum poſtrema hac metropolitana dignitate ſuſcepta, jam ſeptuagenarius, circiter annum hujus ſæculi quinquageſimum.

D. PAULUS DE ESPINOSA, Hiſpalenſis, ſacerdos, totus ornandæ patriæ, dum copia vitæ data fuit, incubuit. Hæc hujus opera foras prodierunt:

Vida y muerte del venerable Sacerdote Fernan-

nando de Contreras natural de Sevilla. Hiſpali 1634. in 8.

Hiſtoria, antiguedades y grandezas de la Ciudad de Sevilla: duabus partibus. Ibidem 1627. folio.

Theatro de las grandezas de la Santa Igleſia de Sevilla. In 8.

Epitome de la Vida y excelentes virtudes del eſclarecido y Santo Rey D. Fernando: ex juſto & integro illius *Chronico*, quod parabat, deductum. Hiſpali 1621. in 8.

Diſcurſo en que ſe prueba quanto ha ſido Dios ſervido ſiempre de ampliar los reynos y Monarquias por medio de los Eccleſiaſticos y de ſus oraciones. Ibidem apud Mathiam Clavijo 1632. 8. Regiæ ſanctimonialium Ciſtercienſium domus Hiſpalenſis S. Clementi ſacræ hiſtoriam meditabatur, Briandæ Guzmaniæ abbatiſſæ, natalibus feminæ prudentiaque claræ admodum, rogatu favoreque; ſed mors turbavit conſilium.

F. PAULUS EZQUERRA, Cæſarauguſtanus, Carmelita, novitiorum magiſter in ejuſdem urbis domo, aſcetica hæc dedit foras, theologo-myſtice doctus:

Eſcuela de Perfeccion. Cæſaraug. 1675. 4.

De las Ceremonias de la Misa. 1680.

PAULUS GARZIA, ſupremo Sanctæ Inquiſitionis ſenatui a ſecretis, ſcripſit:

Orden que comunmente ſe guarda en el Santo Oficio de la Inquiſicion acerca del proceſſar en las cauſas, que en él ſe tratan. Matriti apud Ludovicum Sanchez. 1607. in 4.

PAULUS GONZALEZ DE ANDRADA, Luſitanus, poeta lyricus optimæ venæ, nationiſque ſuæ optimis comparandus, ſcripſit, non Luſitana ſed Caſtellæ lingua:

Varias Poeſias. Oliſipone 1629. in 4. apud Matthæum Pinheiro.

F. PAULUS DE GRANATA, Capuccinus, ex ea urbe oriundus a qua appellari voluit juxta morem reformatæ hujus ſectæ, ſcripſit:

Cauſa y origen de las felicidades de Eſpaña y Caſa de Auſtria, ſobre el Pſalmo, Exaudiet te Dominus in die tribulationis. Matriti 1652. apud Gregorium Rodriguez.

PAULUS IBAÑEZ DE ALARCON, Matritenſis, verſibus panxit:

Siete Oraciones para los dias de la ſemana y otras de devocion. Matriti 1622. in 12.

PAULUS JOSEPHUS DE ARRIAGA, domo ex oppido Vergara Guipuſcoæ provinciæ, Jeſuitis ſodalibus nomen Ocaniæ dedit; nec in Hiſpania diu hæſit, apud Indos Americanæ plagæ opimos fructus Evangelicæ operæ ſibi jam deſtinans. Quo deveniens, magno ſuo atque incolarum compendio ætatis integrum, quod ei ſuperfuit, intervallum tranſegit, in omnibus vitæ actibus inſignis cujuſdam ſanctitatis odorem ſpirans. Arequipæ Regiæque urbis collegia ſæpe gubernavit, rhetoricæ artis præcepta cum prius olimque ſodales novus hoſpes docuiſſet. Demum in reditu ad Europam, ut provinciæ ſuæ procurator Romam accederet, prope Habanam inſulam naufragio deſideratus eſt. Plura de ejus illuſtribus geſtis, virtutibus, ſignis dabit *Societatis Bibliothecæ* auctor. Edidit quidem is Latina lingua:

Rhetoris Chriſtiani partes VII. Lugduni per Horatium Cardon 1619. in 12. Hiſpana vero:

Directorio eſpiritual. Hiſpali apud Franciſcum de Lira 1617. in 8. Olim Limæ 1608. in 16.

Extirpacion de la Idolatria de los Indios del Piru y de los medios para la converſion dellos. Limæ apud Hieronymum Contreras 1621. in 4.

Literas, quibus ſe quis B. Virginis ſervituti poſſit mancipare: & alios *Tractatus ſpirituales.* Ex Italico tranſtulit Hiſpane:

De la Perfeccion religioſa, del Padre Lucas Pinelo. Barcinone 1610. in 12. Matriti 1611. Scripſit quoque:

De Beata Virgine. Et *De Angelo Cuſtode.* Item:

Librum exercitiorum ſpiritualium & devotionum ad inſtructionem eorum, qui in ſeminariis Jeſuitarum educantur. Verum hic ſolus, duobus illis deperditis, excuſus eſt. Hæc Alegambius.

Obiit anno Chriſtiano MDCXXII. ætatis LX. commorationis ſuæ inter Indos XXXVIII.

PAULUS DE LANA, Cæſarauguſtanus, ſive, ut credo, D. Franciſcus Gonzalez de Andia Irazabal, marchio Vallis-paradiſi, Philippo IV. a conſiliis ſtatus & belli, regni Navarræ prorex, Gallæciæque gubernator & ſummus belli dux, hoc ſub nomine familiaris alicujus edidit:

Deſcripcion de los Solares de Andia, y Irazaval. Matriti 1620.

F. PAULUS DE LEON, Dominicanus, ſacræ theologiæ magiſter, fervidus, dum viveret, apud Aſtures & Legionenſes divini Evangelii præco, edidit:

Guia del Cielo; ſive *de virtutibus, & vitiis, ex Secunda Secundæ D. Thomæ*: ex officina heredum Joannis Brocar 1553. in folio.

Obierat is ante annum MDXXVIII. nam eo

ipſo anno autographum auctoris jam demortui Joannes Guernica, & ipſe Dominicanus, tranſcripſit Salmanticæ in domo Stephaniana, unde ad nos manavit ſequentis temporis editio. An diverſum eſt *De Fide, Spe, & Charitate* opus, quod Alphonſus Fernandez in *Catalogo* ei attribuit?

PAULUS MACHADO, Luſitanus, Pacenſis, poetica opera reliquit plura, quæ penes ſe habere affirmavit nobis Romæ Emmanuel a Reſurrectione, Auguſtinianus Nudipes, ſuæ Luſitanæ congregationis procurator in ea curia.

PAULUS DE S. MAURO, Bracharenſis, ſcripſit:

Couſas da ſua Vida. Cardoſus.

F. PAULUS DE MENDOZA, Ciſtercienſis monachus Vallis-paradiſi monaſterii, diſertus ac fervidus ſacrarum concionum apud Philippum Regem Hiſpaniarum II. declamator, edidit, ſed non publicavit, quod in laudatæ Vallis-paradiſi, vel Salmantinæ ædis adſervatur bibliotheca, librum, cui titulum fecit, Chryſoſtomo Henriquez & Carolo Viſchio referentibus:

El hombre juſto y bueno: eruditione varia, ut ajunt, nobilem. Atque etiam alterum hac inſcriptione:

Regimiento del Principe Chriſtiano ſegun la doctrina del Angelico Doctor S. Thomas.

Obiit in monaſterio de Benavides anno MDXCIX.

PAULUS DE MERA, ex oppido Torralva ditionis ordinis militaris Calatravæ, edidit:

Computo general de los tiempos. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1614. in 4.

F. PAULUS DE MESA, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, profeſſor theologus in Complutenſi collegio, ſcripſit:

Hiſtoria de lo que paſó en el Capitulo general que ſe celebró en Toledo el año de MDCXLV. Matriti apud typographum Regium eodem anno.

PAULUS PALACIOS DE SALAZAR, Granatenſis natu, profeſſione theologus, atque idem Michaelis germanus frater, editis etiam de re ſacra libris egregium nomen ad poſteritatis memoriam omnem promeriti, laudabilem apud Luſitanos ſtudii ſui operam poſuit cum & Conimbricæ in gymnaſio Sacræ Scripturæ interpretem ſexennio egerit, Eborenſis theologiæ doctor renuntiatus, & in curia, tum Catharinæ Reginæ, quacum in Luſitaniam venit, ab eleemoſynis, tum Henrico S. R. E. cardinali, qui ſubinde illiuſmet regni ſceptra tenuit, a ſacris fuerit concionibus. Porro in ſchola nuper memorata Bibliorum ergo explanandorum verſabatur anno ſæculi ſuperioris tertio & ſexageſimo, quo ſcilicet diem collegii Sancti Pauli tunc primum ſodalibus conceſſi auſpicalem habita ſacra oratione celebravit. Qua quidem profeſſione defunctus, curiæque bonum otium nactus, non id ſocordia atque deſidia, ſed utiliſſimorum operum conſcriptione procudit. Emendato enim dicendi genere, multaque ſacrorum cognitione arcanorum, quæ in veteri novoque inſtrumento curioſe atque ingenioſe admodum rimabatur, valde locuples, fratris Michaelis famam e Luſitania provocabat, ſcribens & evulgans:

Enarrationum in Sacroſanctum Jeſu Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum tomos duos: quorum prior ſelectiores interpretationes pluſquam viginti Patrum, qui ſuper Matthæum ſcripſerunt, poſterior nova auctoris continet commentaria, Henrico cardinali nuncupatos, atque editos Conimbricæ 1564. Salmanticæ 1571. in folio. Antuerpiæ 1572. Lugdunique etiam in folio & in 8.

In Eccleſiaſticum commentaria. Circa annum 1579. quæ Georgio Almeida, Uliſipon. archiepiſcopo, ſummoque rerum Fidei per Luſitaniam cenſori, dedicavit. In Portugallia apud Villam-viridem edita 1581. folio. Coloniæque 1593. in 8.

In XII. Prophetas minores commentaria. Apud eamdem Villam-viridem typis Antonii Riberii 1581. folio. Coloniæ 1583. in 8. Vernacula etiam lingua, Henrici cardinalis patroni ſui juſſu, pridem evulgaverat:

Summa Caietana trasladada en lingoage Portugues com annotaçoens de muitas duvidas, & caſos de conſciencia. Conimbricæ jam tertium 1566. 8. laudatoria ſummi illius pietate, ſummi doctrina, Ludovici Granatenſis epiſtola libro præfixa. Non minor utique pietatis quam doctrinæ fama virum reddidit in Luſitania clarum, cujus pietatis nomine in *Agiologio* ſuo *Luſitano* Georgius Cardoſus emortualem ejus diem, ſcilicet Aprilis quartum, elogio Pauli, quem Apoſtolicum appellat virum, conſignavit. Jacet, eodem Cardoſo teſte, in parœcia Villæ-viridis Oliſiponenſis diœceſis, cujus prioratum præ alio de Ventoza pinguiore, olim ſibi munificentia Regis Henrici collato, habuit, ne modicas poſſeſſorique tutiores facultates excederet. Sepulcro ita inſcriptum fuit:

Aqui iàz o Doctor Paulo de Palacio, natural de Granada, Eſmoler da Rainha D. Chatarina, Pregador do Cardeal D. Henrique, Cathedratico de Theologia, & Prior que foi deſta Igre-

Igrèja. Falleceo a 4. de Abril de 1582. an.

PAULUS PINTO COELHO, Luſitanus, ex oppido Tanquos, doctor medicus, inedita reliquit volumina duo medicæ doctrinæ, alterum in *Hippocratem*, alterum vulgaris hujus tituli *Varios remedios de Medicina alcanzados na experiencia dos ſuceſſos medicos de muitos annos*. Extare apud doctorem Joannem Lopez Rapoſo de Caſtanheda, fratrem ſuum, affirmavit nobis rever. pater fr. Emmanuel a Reſurrectione, Auguſtinianus Reformatus provinciæ Portugalliæ.

PAULUS DE PORTALEGRE, ex presbyteris, ut credimus, Societatis Jeſu, & Luſitanus, reliquit MS. vernacule:

Florem Sanctorum. Qui adſervatur in monaſterio S. Eligii Oliſiponenſis, teſte Cardoſo in *Agiologio*, die XIII. Junii.

F. PAULUS DE PORTO, Luſitanus, ordinis Minorum Reformatæ S. Antonii provinciæ, ſcripſit vernacule:

Inſtituçaon, progreſſos & privilegios da ordem Terceira de S. Franciſco. Necnon et:

Das Ceremonias librum: quæ duo inedita manſerunt, eo mortuo. Quod novimus ex relationibus ejus provinciæ Romam ad ſodales miſſis.

PAULUS RODRIGUEZ, Luſitanus, Bracharenſis, Jeſuita, doctor theologus, Sacrarumque Scripturarum, tum Conimbricæ, tum Eboræ, interpres, edidit:

Triumphum veræ gloriæ utriuſque Joannis, Baptiſtæ & Evangeliſtæ. Portu apud Emmanuelem Cardoſo 1634 in folio. Quam priorem oportet eſſe operis partem, hoc enim volumine Joannes Baptiſta ſolus illuſtratur. Opus hoc diverſimode inſcriptum Pampelone prodiit, nempe: *Commentarius in cap. 1. Lucæ, & ſelectiora loca cæterorum Evangeliſtarum concernentia gloriam utriuſque Joannis*. 1642. in folio. Parare eum quoque in *Evangelium Matthæi Commentaria* ſcripſit Alegambius; laudatque D. Franciſcus Emmanuel epiſt. 1. cent. 4. *Epiſtolarum*.

F. PAULUS DE TOURO, Luſitanus, ordinis S. Benedicti, Romæ edidit:

Privilegios da Ordem em Portugal. 1585. Cardoſus.

PAULUS DE TRINITATE, Luſitanus, aliis ex urbe Portalegre, aliis ex oppido Pederneira, Canonicorum Regularium S. Joannis Evangeliſtæ in eo regno ſodalis, ſcripſiſſe dicitur:

Hiſtoria da ſua Ordem e dos Varoẽs iluſtres Tom. II. della. Quam aſſervari in domo S. Eligii Oliſiponenſi quatuor tomis contentam affirmavit nobis fr. Emmanuel a Reſurrectione, Auguſtinianæ ſuæ Reformatæ congregationis Portugalliæ in Urbe procurator:

Vida de S. Laurentio Juſtiniano.

Vida de S. Iria Virgem e Martir. Dedit quoque vernacule:

Vitas quoque *Patrum* ex Latino S. Hieronymi. Necnon & celebrem quamdam epiſtolam, qua refert ea quæ contigerunt in ducis (ait idem) decollatione: quod intelligi poteſt de noſtræ ætatis poſt alienatum Portugalliæ regnum fatali eventu. Dubii tamen adhuc ſumus an Paulus hic idem cum eo habendus ſit, quem *Agiologii* XII. die Martii Cardoſus laudat; ille enim, ſi verba ab eo excepta & ibi poſita errorem haud continent, decimi quinti ſæculi homo Brigantini ducis Ferdinandi ſub Joanne II. Portugalliæ Rege retuliſſe credendus eſt.

F. PAULUS DE TRINITATE, vulgo DA TRINDADE, Luſitanus, ordinis Minorum, ſcripſit:

Conquiſta ſpiritual do Oriente pe los frades Menores; alias ut credimus (niſi diverſum ſit opus) *Chronica da Provincia de S. Thome*, cujus, ut ineditæ, meminit Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano*, die XX. Junii, lit. L.

PAULUS VALLEJO DE ORELLANA, Bæticus, Aſtigi natus, presbyter, olim ad D. Hieronymi Marcienenſis (quæ Marcia colonia veterum eſt) collegium ſodalis, ſcripſit:

Relox de Horas Canonicas para Eccleſiaſticos: ſive de præcepto recitandi preces canonicas hominibus Deo ſacris impoſito. 1644. in 8.

F. PAULUS DE VASCONZELOS, Luſitanus, Religioſus & prior ordinis Jeſu Christi, auctore mihi D. Franciſco Emmanuele epiſt. 1. centuriæ IV. in qua Portugalliæ ſcriptores laudat, ſcripſit:

Arte eſpiritual.

PAULUS VERDUGO, domo Abulenſis, ad S. Vincentium ejus urbis paſtor, carmine ſcripſit:

La Vida de Santa Tereſa de Jeſus en quintillas. In 8. Matriti apud Alphonſum Martinum 1615.

PELAGIUS.

F. PELAGIUS DE SANCTO BENEDICTO, Benedictinus monachus, & abbas nobiliſſimæ Apoſtolo principi ſacræ ædis, quæ ab Arlanza flumine adjacente nomen accepit, edidit:

Sumario de oracion, en que para mañana y tarde ſe ponen en practica dos exercicios della: con un modo facil de rezar con provecho el Oficio divino mayor y menor y el Roſario y Corona de Nueſtra Señora. Burgis 1626. in 8.

F. PELAGIUS (vulgari tranſmutatione PAIUS) DE RIBERA, Ferdinandi, ducis de Alcala, Neapolitani proregis, filius, ordinis eremitarum S. Auguſtini, epiſcopus Guatemalenſis, dein Mechoacanenſis, hodie jam Mexicanus archiepiſcopus, dedit foras:

Aclamacion por el principio ſanto y Concepcion inmaculada de Maria. Pinciæ apud Bartholomæum de Portoles 1653. in folio.

PETRUS.

PETRUS, Portuenſis, Luſitanus, muſicus inter ſuæ gentis homines præcipue exiſtimationis, edidit:

Motetes: ſive compoſitiones muſicas. Cardoſus.

PETRUS ABARCA, Aragonenſis, Jacetanus, Jeſuitarum ſodalis, judicii atque eruditionis, divinarumque & humanarum literarum doctrinæ ſingularis. Vespertinus Salmanticæ in Jeſuitarum propriis docendi locis, quos haud pridem munificentia ſereniſſimæ Mariæ Annæ Auſtriacæ, regnorum Hiſpaniæ pro Carolo Rege noſtro tunc temporis pupillo gubernatricis, obtinuerunt, ſacræ ſcientiæ profeſſor, ſcripſiſſe dicitur:

Tractatus Theologicos de Scientia Dei, de Concordia, de Voluntate, Prædeſtinatione, de Trinitate, de Incarnatione, & de Perfectionibus Chriſti, ineditos adhuc & obſequio in cives ſuos. Necnon mutata in hiſtoriam regni ſui Aragonenſis illuſtrandam velificatione, qua exacta induſtria ad id præſtandum & judicio pollebat, adjunxiſſe non parum videtur luminis, & certitudinis, poſt incomparabilem magni Suritæ operam, rebus patriis, ſcribens:

Los Reyes de Aragon en Anales Hiſtoricos, duabus partibus: quarum prior Matriti ex officina prodiit Imperiali 1682. in folio.

Diſcurſo de los Reyes primeros de Pamplona: cujus meminit in ſuperius dicti commentarii folio 25. Promittit edere:

Diſputas Hiſtoricas: ad ipſam Aragoniæ hiſtoriam ut credimus.

D. PETRUS DE ABAUNZA, Hiſpalenſis, juriſconſultus, legum doctor, atque in patria cauſarum patronus, tam legalis doctrinæ quam humanioris totius literaturæ bene gnarus, quem peſtilens annus, huic urbi fatalis, atque hujus ſæculi nonus & quadrageſimus abſtulit nondum quinquagenarium, ſcripſerat adoleſcens:

Ad Titulum XV. De Sagittariis Lib. V. Decretalium Prælectionem. Hiſpali 1627. in 4. Ineditum vero apud heredes manſit, abſolutum ut credo, *In aliquot Martialis Epigrammatum libros commentariorum*, Hiſpane conſcriptorum, opus: cujus præcipue argumentum eſt ut partes agat D. Laurentii Ramirezii a Prato, ampliſſimi viri quondam hic verſati, adverſus Muſambertii Galli maledicentiam.

F. PETRUS DE ABREU, alias DE ABREGO, Franciſcanus Bæticæ provinciæ, lector theologiæ emeritus, quam Hiſpali Urſaoneque in ſchola tribus ac viginti annis profeſſus eſt, ſcripſit:

Expoſicion ſobre las palabras de la Virgen nueſtra Señora, hoc eſt, eorum verborum explanationem quæ Deiparam Virginem feciſſe prodiderunt uſquam Evangeliſtæ. Gadibus 1617. in folio apud Ferdinandum Rey.

Expoſicion del Canto Magnificat anima mea &c. Ibidem eodem anno; niſi pars ſuperioris eſt.

Expoſicion in Canticum trium puerorum. Ibidem apud Clementem Hidalgo 1610. Paratam editioni ſe habere prodidit:

Deſcripcion de la noble y antigua Isla de Cadiz.

PETRUS DE ABREU DE FIGUEREDO, Luſitanus, reliquit cuſtodiendum in decani Portuenſis eccleſiæ bibliotheca, Georgio Cardoſo teſte, MS. librum:

Nobreza Portugueſa inſcriptum.

D. PETRUS DE ACUÑA, eques Hieroſolymitanus, Ludovici Bravo de Lagunas ordinis Alcantaræ, & Eliſabetæ de Acuña filius, Philippinarum inſularum præfectus, Moluccarum expugnator. De quo pluribus agit Bartholomæus Leonardus Argenſola in *Hiſtoria Moluccarum*, deque ejus ſtirpe Alphonſus Lopez de Haro in *Genealogicis* ſuis lib. II. cap. II. Scripſit:

Relacion del alzamiento que los Chinos Sangleies hizieron en la ciudad de Manila el año de MDCIII. MS. fuit Matriti in bibliotheca Laurentii Cocci Umbri, nuncio Hiſpaniarum a ſecretis.

Relacion por mayor de la perdida que ſe hizo el año de MDCII. de la nao S. Margarita en la isla Carpana una de las de los Ladrones, y del eſtado en que halló ſu gobierno de Filipinas en ſu llegada a Manila en el dicho año de MDCII. MS. apud eumdem Coccum.

PETRUS ÆGIDIUS (vulgo GIL) Valen-

lentinus, philoſophus, edidit:

Inſtitutiones Dialecticas. Valentiæ 1554.

PETRUS ÆGIDIUS (vulgo GIL), Catalanus, ex oppido Reus Tarraconenſis diœceſis, Jeſuitarum ſodalis, quorum & ſuæ provinciæ Aragonenſi aliquando præfuit, viginti totos annos Barcinone profeſſor theologus, ſingulari adverſus proximos caritate, ac religioſæ paupertatis ſtudio, edidit Catalana lingua:

Modo de aiudar a ben morir als qui per malattia o per Iuſtitia moren. Barcinone apud Joannem Amello 1605. in 8. Alia item, quæ non vidimus, verbis proferemus Philippi Alegambii:

Memoriale mandatorum & animadverſionum ad Parochos & Confeſſarios D. D. Dimæ Lloris Epiſcopi Barcinonenſis.

De Vectigalibus & eorum jure in Cataloniæ Principatu.

Officium Sanctorum Epiſcopatus Barcinonenſis & Urgellenſis. Tranſtulit quoque in eamdem linguam Catalanicam:

Thomæ a Kempis De Imitatione Chriſti lib. IV.

Barcinone obiit XV. Septemb. MDCXXII. ætatis LXXII.

F. PETRUS DE AGUADO, Valdemaurenſis in agro Toletano, ſodalis fratrum Minorum, provinciæ novi regni Granatenſis ac Terræfirmæ ut vocant præfectus, conſcripſit, Antonio Leonio auctore in *Bibliotheca Indica occidentali*, tit. XIV.

Deſcubrimiento, pacificacion y poblacion de la provincia de Santa Marta y Nuevo reyno. Quod opus aliter inſcriptum fuiſſe adnotat Thomas Tamajus in bibliotheca D. Joannis de Saldierna, Hiſpanorum librorum inſtructiſſima, ſcilicet, *Primera parte de la Recopilacion Hiſtorial reſolutoria de Santa Marta y Nuevo reyno de Granada, en que ſe trata lo ſucedido haſta el año de XVIII.* libris XIX. MS. in folio. Conſuleſis prooemium Garſiæ Laſſi de la Vega ad *Hiſtoriam Floridæ* regionis. Scribere cœpit hanc *Hiſtoriam* fr. Franciſcus de Medrano ejuſdem ordinis, ſed imperfectam & ab Aguado abſolvendam reliquit, moriens in expeditione, quam fecit adelantatus D. Gundiſalvus Ximenez de Queſada, ad regionem del Dorado, ut refert fr. Petrus Simon in prooemio *Notitiarum Hiſtorialium* hujuſmet *provinciæ.* Hæc *Hiſtoria* extitit olim in bibliotheca Olivarienſi, ut apparet ex ejus catalogo apud nos manuſcripto, ad cujus oram curioſus quidam bibliothecæ hujus librorum contrectator lectorem admonitum voluit *Hiſtoriam* hanc ſedecim conſtare libris, quorum priores decem Petri hujus Aguadi, reliqui vero Joannis Roderici Suarez Centurionis ſunt, continuatamque uſque ad annum MDLXVIII.

PETRUS DE AGUILAR, Antiquarienſis, edidit:

Tratado de la Cavalleria de la gineta. Hiſpali apud Ferdinandum Diaz 1572. Malacæque 1600. 4.

PETRUS DE AGUILAR, Hiſpalenſis, neſcio quis, edidit:

Diœceſium Indicarum Maris Oceani Deſcriptionem juſſu Sanctiſſ. Domini Papæ Gregorii XIII. factam anno Domini MDLXXXI. menſe Februario: ut præ ſe fert codex Vaticanus MS. in quo eam vidimus, exemplum operis tranſcribi curantes, cui affixus eſt numerus 5505. Incipit *Inſulæ S. Dominici* &c.

PETRUS DE AGUILON, legationis Gallicæ ordinariæ ſub Philippo Hiſpaniarum Rege II. a ſecretis, ſcripſit, Philippum Cominæum, Gallum, optimæ notæ ſcriptorem, in epitomen redigens:

Hiſtoria del Duque Carlos de Borgoña. Pampelone 1586. in 4. apud Thomam Porralis.

F. PETRUS DE AGURTO, ex ordine eremitarum S. Auguſtini, reliquit MS. Antonio Leonio teſte in *Bibliotheca Indica:*

Tratado ſobre dar a los Indios los Sacramentos de la Comunion y Extremauncion.

D. PETRUS AINGO DE ESPELETA, Navarrus, Tudelenſis, olim in Pinciano gymnaſio philoſophiæ ac theologiæ publicus profeſſor, inde autem canonicus Aſturicenſis, theologus & Bibliorum interpres, atque hujus eccleſiæ præſulis vicarius generalis, rem egit ejus eccleſiæ in eo, quem ita vocavit, commentario:

Fundacion de la ſanta y Cathedral Igleſia de Aſtorga, vida, predicacion y martyrio de ſu primer obiſpo S. Efrem diſcipulo del Apoſtol Santiago. Matriti 1634. in 4. Poſtea dedit ex morali theologia:

Reſoluciones morales ſobre las dudas de la baxa de moneda de la prematica del año de MDCXLII. Madriti 1654. Quod ipſum, aut aliud opus cum eadem *Reſolutionum moralium* nuncupatione, prodiit ibidem 1660. in folio. Tandem Latine:

Selectas & practicas Reſolutiones de Caſibus tempore mortis occurrentibus, tam in adminiſtratione & receptione Sacramentorum, quam in cæteris ad eum conflictum omnium maximum ſpectantibus. Matriti apud Melchiorem Sanchez 1660. folio.

F.

F. PETRUS DE ALABA, aliis ALVA, ordinis Minorum provinciæ Caſtellæ, ſcripſit:

Doctrinal ſatisfactorio de los Frailes Menores de la Obſervancia de San Franciſco. Madriti apud Ludovicum Sanchez 1601. in 8. poſt primam editionem anni 1598. in 4. quæ ut exiſtimo, Latina fuit, ſiquidem Petrus Salazarius in *Hiſtoria provinciæ Caſtellæ* vernacula *Satisfactorii pro Obſervantia* titulum conſignat operi. Ejuſdem hominis appellationem præ ſe fert liber ſic inſcriptus:

Tratado de la Humildad y fundamento de la vida Chriſtiana: qui forte alius eſt.

PETRUS ALBERTUS, Catalanus, canonicus Barcinonenſis eccleſiæ, ſcripſit, neſcio an ad ſuperius retro an ad ulterius aliquod ſæculum referendus, quæ in editione ita inſcriptæ ſunt:

Commemorationes, quas vocant, Petri Alberti, ſive Conſuetudines inter Dominos & Vaſſallos. Fuerunt in bibliotheca manuſcripta Antonii Auguſtini, codice 452.

F. PETRUS DE ALCALA, ſumpto, ut ſolet a Hieronymianis, quorum ſodalis erat, a natali loco cognomine. Granata ſub Ferdinando Rege Catholico a Maurorum manibus recepta, juſſiſque manere ibi antiquis colonis, ita ut his liber etiam ſectæ ſuæ uſus non interdiceretur, e re pervidit religionis fore ſi Arabicus ſermo, quo infideles utebantur, fieret illis notus etiam & familiaris, quorum exinde piis ac ſuavibus compellationibus ad Fidei regiam viam vocandi atque invitandi erant. Id ut promoveret alterum & alterum excogitavit opus, perfecitque, oblatum illi magno ac primo Granatenſium antiſtiti Ferdinando a Talavera, ejuſdem inſtituti monacho, ut prelo ſubjiceret, quod publicæ utilitati datum eſt. Hiſpano-Arabice hæc edita ſunt:

Arte para ligeramente ſaber la lengua Arabiga: ſive grammatica Arabica. Cui ſubjungitur:

El Vocabuliſta Arabigo en letra Caſtellana: juxta ordinem *Dictionarii* Antonii Nebriſſenſis. Granatæ typis Joannis Varela de Salamanca 1505. in 4. Sed ſi hoc jam ordine prodiit conceptus, quorsum tendat ignoro reperiri hoc lexicon Arabico-Hiſpanum Granatenſe, a Sebaſtiano Tengnagelio, Cæſariæ majeſtatis bibliothecario, in ordinem alphabeticum redactum, in bibliotheca Cæſarea Viennenſi. Quod nos docet Petrus Lambecius lib. 1. *Comment.* de eadem bibliotheca, pag. 175.

S. F. PETRUS DE ALCANTARA, ſic a loco dictus natali, a quo, in Extremadura provincia ſupra Tagum amnem poſito, equeſtris ordo Alcantarenſis nuncupatur, anno MCCCCXCIX. in lucem editus fuit ex nobili parentum ſtirpe, N. Garabito, juriſconſulti, ac D. Mariæ de Sanabria Maldonado, ut in Seraphico ordine, ſplendidiſſima ſanctitatis veluti fax, imbueret corda hominum ſæculi ſuperioris novo quodam heroicarum virtutum atque Evangelicæ perfectionis lumine, antiquamque Franciſci parentis diſciplinam, indulgentia temporum non parum mitigatam, ingenti operæ pretio facto, ad Hiſpana clauſtra revocaret. Vere enim hic fuit, qui jactatam diu variis perſequutionum fluctibus recentem Reformationis excalceatorum ſodalium navim, exeunte decimo quinto ſæculo primum viſæ, tutum atque tranquillum ejus, qua nunc eſt, veræ ob inſignem pietatem & religionem apud omnes exiſtimationis portum, exemplo vitæ ſanctiſſimæ plus adhuc quam induſtria regiminis, tenere fecit. Plenæ quidem ſunt ejus rebus ſancte, fructuoſe ac mire, ſupraque naturæ facultates geſtis Franciſcanorum hiſtoriæ, quas conſulere quisque poterit, hoc maxime tempore, quo jam Sanctorum albo adſcriptus ſuperiore anno MDCLXIX. a Clemente IX. felicis memoriæ P. S. ab univerſali Chriſtiana eccleſia ſolemniter coli atque invocari poteſt. Ejus eſt aureus ille libellus, qui medullam aſceticæ totius doctrinæ continet, cujuſque S. virgo Tereſia de Jeſu, cap. xx. *Vitæ* ſuæ recordatur, cariſſimum ſibi in Chriſto caput meritis laudibus, non hic tantum ſed & cap. xxvii. & aliis ſuorum operum locis, commendans, ſcilicet:

De la Oracion y meditacion. In quo præcepta ad recte orandum & meditandum, brevitate magna, ſed cum incredibili legentium fructu, vir tradidit orando exercitatiſſimus. Hunc ſcripſit præfectus cum eſſet, ſive guardianus, S. Onuphrii de la Lapa nuncupati, prope Feria & Zafra, Extremaduræ oppida, qui prelo mandatus fuit ſæpiſſime, nec in Latinum dumtaxat ſed in omnes fere Europæ linguas converſus. Hiſpanas editiones, Oliſiponenſem anni 1560. & forte 1562. Salmantinam 1578. Pincianam 1620. apud Hieronymum Murillo in 16. Cæſarauguſtanam apud Petrum Gal 1623. notas habemus. Latina interpretatio Antonii Dulkenii, Carthuſiani, eſt quam edidit Joannes Chrithius Coloniæ 1607. Gallica autem anni 1622. Alexandri Poequelii, Bellovacenſis ordinis Minorum Recollectorum, provinciæ S. Dionyſii præfecti, cujus viri meminit cum ampliſſimo elogio Placidus Gallemant in ſua *Hiſtoria* ejuſdem provinciæ, pag. 49. & pag. 243. Qui Poequelius etiam *S. Petri Vitam* Gallice ſcripſit. Italicam quoque interpretationem dedit alius Florentiæ apud Georgium Mareſcotum 1583.

in

in 12. quam deinde, quibuſdam adjunctis, aut loco ſuo mutatis aliis, ſuo nomine edidit Angelus Minicuccus, Carmelita, Romæ apud Guilielmum Faciotum 1600. in 12.

Sanctiſſime obiit in oppido Arenàs dicto XVIII. die Octobris MDLXII.

PETRUS DE ALCOCER, Toletanus civis, vir in hiſtoria & antiquitatibus noſtræ gentis examinandis atque inveſtigandis diligentiæ atque induſtriæ non mediocris, ad ſcribendam Hiſpaniæ hiſtoriam, uti Alexius Vanegas, & ipſe Toletanus æqualiſque, in opere *De Differentia librorum*, in *libro naturali*, cap. XIX. annotatum voluit, locorum veterem ſitum, quos & Ptolemæus & *Itinerarium*, Antonino Auguſto tributum, nominant, ita cum hodiernis contulit ut rem acu ante omnes alios tetigiſſe videatur. Collegerat quoque is, eodem Vanega teſte, diſtantiam omnium inter ſe Hiſpaniæ totius urbium & oppidorum. Hujus nomine edita eſt:

La Hiſtoria o deſcripcion de la Imperial ciudad de Toledo con todas las coſas acontecidas en ella deſde ſu principio y fundacion donde ſe tocan y refieren muchas antiguedades y coſas notables de la Hiſtoria general de Eſpaña. Toleti 1554. in folio typis Joannis Ferrer. Quam tamen *Hiſtoriam*, ſeu ejus primam partem (nam imperfecta eſt), non Alcozerium habuiſſe auctorem, ſed Joannem Vergaram, canonicum eccleſiæ Toletanæ, virum clariſſimum, diſerte ait D. Thomas Tamajus in libello *Novedades antiguas* nuncupato, ſive Dextri defenſione, fol. 46. Inedita ſunt:

Hiſtoria de los Godos. Hanc, ipſius manu exaratam, penes ſe habere affirmavit Hieronymus Romanus de la Higuera, Societatis Jeſu, cum ſcriberet *Toletanam Hiſtoriam*, lib. XI. cap. XIX. qui idem lib. XVIII. cap. V. peculiari laude noſtrum ornat diligentiæ multæ in Toletanæ urbis rebus annotandis, cujus rei plura teſtimonia in ſchedis ejus relicta ſunt.

Relacion de las Comunidades de Eſpaña el año de MDXXI. Habemus nos manuſcriptam. Necnon & fertur idem duodecim libros Virgilianæ *Æneidos* in Hiſpanicum carmen doctiſſime & elegantiſſime vertiſſe, quos impreſſit Joannes Bellerus Antuerpiæ in 8. Ita lego in ſchedis Alphonſi Ciaconii.

F. PETRUS ALEXANDER CASTILLEJO, Franciſcanus Obſervantiæ Regularis provinciæ Angelorum, in collegio SS. Apoſtolorum Petri & Pauli Complutenſis ſcholæ in divinis & humanis literis non infeliciter verſatus, philoſophiam theologiamque domeſticos magno cum fructu docuit, deinde, ad Sacrorum Bibliorum ſtudia converſus, mancipavit totum ſe interpretandis Evangeliorum libris, quos memoria integros ſic tenebat ut quacumque hora reddere poſſet, quod ipſe de ſe ait in prooemio operis, quod ſtatim laudamus. Nec fefellit expectationem factam, nam:

In Evangelicam Harmoniam ex quatuor Evangeliis concinnatam literales & miſticos commentarios in duas centurias diviſos edidit, Luca Waddingo referente. *Opus recte doctum* (ait idem) *graveque, ac prelo dignißimum, quatuor tomis diſtinctum, quod penes me habeo, addito quinto, qui ex variis indicibus conſurgit. Si aliquando Deus otium ſubſidiumque contulerit communis efficiam juris, propterea a reverendiſſ. P. Benigno a Genua, cum miniſter eſſet generalis, ex Hiſpania tranſlatos & mihi traditos. Duo ſunt exemplaria, autographum ipſum lectu difficile, & aliud meliore ſcriptum charactere, ſed ſcriptoris vitio multis ubique fœdum erroribus & mendis ſcatens ortographiæ.* Hæc Waddingus.

PETRUS DE ALMAGRO ESPIGA, edidit:

Arte Grammatica. Giennii 1626.

F. PETRUS ALPHONSUS, ſive proprio cognomine, ſive a patria, Burgenſis dictus, vir in ſæculo nobilis, Carolo V. Imperatori carus, monachus dein Monſerratenſis, in quo cœnobio, atque inde in cellulis montis ejuſdem ſolitariis, ingenti fama excelluit eximiæ ſanctitatis, contemplationi addictiſſimus, quæ verba ſunt Gabrielis Buccellini in *Annalibus Benedictinis*, ad ann. MDLII. ex Antonio de Yepes noſtro, tomo IV. cent. V. fol. 245. Scripſit hic de rebus ſpiritualibus plures tractatus Latinos, nempe:

De Immenſis Dei beneficiis, & de tribus virtutibus Theologalibus. Barcinone 1552. in 8.

De Euchariſtia lib. I.

De Vita ſolitaria lib. I.

De Religione, tribuſque votis Religioſorum.

De Immortalitate Animæ. Itemque:

De Vita & laudibus Mariæ Virginis libellum. Omnia hæc Barcinone illo eodem anno 1562. 8. Præterea:

De Præparatione ad mortem. Barcinone 1568. in 8.

Dialogos entre Chriſto y el Alma. Ibidem 1569. in 8.

PETRUS ALPHONSUS, quidam, ſcripſit deſcripſitve:

Su Navegacion: quæ, præterquamquod a Michaele Routartio in *Hiſtoriæ oculo*, cap. XVIII. laudatur, in Hervagii *Novo orbe* edita eſt Baſileæ, ubi & Italice & Latine prodiit per Archangelum Madrignanum 1532. Friſio auctore in *Supplemento Geſnerianæ Bibliothecæ.*

tæ. Atque iterum cum aliis ejuſdem argumenti 1555. Italice vero in primo volumine *Navigationum*. Venetiis 1554. Vixiſſe dicitur circa annum MCDXCIIII.

PETRUS ALPHONSUS, neſcio quis, auctor fuit libri cujuſdam *De Scientia ſcholaſticorum*, qui MS. ſervatur in bibliotheca Hiſpalenſis eccleſiæ, quæ fuit Ferdinandi Colon, magni Chriſtophori filii.

PETRUS ALPHONSUS DE VASCONZELOS, Luſitanus, Leirienſis, juriſconſultus, ſcripſit:

Harmoniam Rubricarum Juris Canonici. Conimbricæ 1588. Matritique 1590.

Proſas e Verſos Paſtorais. Teſte Cardoſo.

F. PETRUS DE ALVA ET ASTORGA, natus in oppido Los Caravajales nuncupato in..... diœceſi, fratrum Minorum ordinem in Peruano regno atque provincia, quæ Sanctis XII. Apoſtolis dicata eſt, ſuſcepit, unde ad Hiſpanos ſuos reverſus incredibili ardore animi argumentum duplex ſibi deſtinavit ornandum & conſignandum literis, ingentibuſque expenſis & labore improbo per varias Europæ regiones pertexendæ huic telæ incubuit. Ordinis, inquam, ſui privilegia, & patriarchæ encomia, necnon & Deiparæ Virginis illibatam ab omni nævo atque labe originem. In quorum poſteriore hoc argumento perficiendo, et, quoad opus eſſet, valide propugnando, ſi ſe intra limites, qui virum religioſum & bonæ cauſæ defenſorem plane decent, continuiſſet, nec ingenio alacri & laſcivienti habenas relaxaſſet, magis placuiſſet forſitan iis etiam, qui ſeſe olim huic Virginis Deiparæ ſacro privilegio tenendo tuendoque addixerunt. Sed, dum non magis Spartam hanc ornat quam aliter ſentientium nomini, fortunis, doctrinæ, atque ſacris ipſis procaciter inſultat, S. Thomæ Aquinatis auctoritatem labefactare vult, atque duos religioſorum ampliſſimos ordines inter ſe committere, nec ab eccleſia, cujus in eo res agitur, nec ab ipſo Minorum ordine, nec a prudentibus hujuſmodi conflictationum cenſoribus ſolidam gloriæ laudem reportaſſe videri poteſt. Familiæ ſuæ in Romana curia negotia geſſit, cauſamque, ut vocant, canonizationis B. Franciſci Solani procuravit lector emeritus. Habemus nempe ab eo ſequentia opera:

Naturæ prodigium & gratiæ portentum, hoc eſt, Seraphici P. Franciſci vitæ acta ad Chriſti Domini vitam & mortem regulata. Matriti 1652. in folio.

Armamentarium Seraphicum pro tuendo Immaculatæ Conceptionis titulo. Ibidem 1648. in folio, quod cum aliis elucubravit.

Opuſculum, quod Titulus, Immaculata, *quomodocumque Mariæ adſcribatur, ſemper appellat & ſupponit pro phyſico conceptionis inſtanti*. Matriti 1658.

Novam literalem Cantici, Magnificat, *pro myſterio Immaculatæ Virginis Mariæ expoſitionem*. Matriti apud Franciſcum Nieto de Salcedo 1656. in 4.

Solem Veritatis cum Ventilabro Seraphico pro candida Aurora Maria in ſuo Conceptionis ortu ſancta &c. Matriti 1660. in folio.

Abecedarium Marianum: tribus tomis, abſolvens A litteram, ſive collectionis ſcriptorum *De Maria Deipara* primam partem, eorum ſcilicet quorum nomina iſtud inchoat elementum, in folio.

Indiculum Bullarii Seraphici. Romæ 1655.

Delineationem Bullarii Seraphici extractam ab Indiculo univerſali. Ibidem 1654. in 8.

Nodum indiſſolubilem de Conceptu mentis, & Conceptu ventris, hoc eſt, inter immunitatem ab omni defectu & errore Angelicæ doctrinæ S. Thomæ & præſervationem ab omni culpa, & macula puriſſimæ animæ Virginis Mariæ. Bruxellis 1661. in 8. iterumque locupletiorem 1663. in 4.

Militiam Immaculatæ Conceptionis Virginis Mariæ contra malitiam originalis infectionis peccati. Lovanii 1663. in folio.

Radios Solis veritatis cœli atque zeli illuſtrantis fratrum Minorum ſententiam communem, & patrum Ordinis Prædicatorum ſententiam ſingularem pro Sanctiſſ. Virginis Mariæ electione, productione &c. Lovanii 1663. in folio. Vernacule decertavit acerrime his libris, pro eodem myſterio ſcribens:

Soplos en defenſa de la Pura Concepcion de Nueſtra Señora contra algunos atomos que ſe an levantado y opueſto al Sol de la Verdad: ſub nomine Petri a Conceptione. Valionæ, ut præfert, 1661. in 8. Cæſarauguſtæ 1662. apud Bernardum Nogues.

Riſa del Alva: ſub nomine Joannis Garcia de Loaiſa, in defenſionem *Solis Veritatis*. Lovanii 1663. in 8.

La Roſa Serafica: contra libellum ſupplicem magiſtri fr. Joannis Martinez de Prado, Caſtellæ præfecti provincialis, ſub eodem Loaiſæ nomine. 1663. folio.

Sermon de peor eſtá que eſtaba: ſub eodem nomine. Matriti 1663. in 4.

Exercito limpio Auſtral contra las manchas que del Prado en unos Memoriales y Paſquin an ſalido oponiendoſe al Breve de Alexandro VII. &c. *defendiendo la coſtumbre ſanta que ſe obſerva en los reynos de Eſpaña* &c. ſub nomine fr. Franciſci a Matre Dei, ordinis Minorum. Lovanii 1663. in 4. apud Joannem Martinez.

Reſ-

Reſpueſta ſin reſpueſta al papel intitulado Su oro al Ceſar : ſub nomine ridiculo Joannis *de ſi es , no es.* Cæſarauguſtæ ut ſonat 1663. 8. Defenſio hæc eſt opuſculi , quod præmiſerat , hujus tituli:

Juicio de Salomon : ſeu de adjudicanda Pontio Carbonello *Catena aurea ſuper Geneſim* , ac S. Thomæ Aquinati adjudicanda. 1662. in 8.

Pleito de los libros y ſentencia del Juez &c. ſub nomine Roderici Rodriguez. Dertuſæ, ut præfert , 1664. 8. cenſuram ſcilicet ſcriptorum Dominicanorum. Publici juris fecit inedita aliorum hæc opera:

Monumenta antiqua pro Conceptione ex viginti Tractatibus & Sermonibus antiquis in 4.

Allegationes & aviſamenta Joannis de Segovia Canonici Toletani pro Concilio Baſileenſi ad informandos animos &c. de Immaculata Conceptione Virginis Mariæ. Bruxellis 1663. folio.

Monumenta ſingularia pro Immaculata Conceptione ex XXVIII. libris excuſis , ſed jam pene extinctis : an in lucem prodierint neſcio. Editurum ſe promiſerat olim:

Abecedarii Mariani volumina alia XVIII.

Bullarium ſuæ Religionis x. tomis.

Arcana Elogia S. Franciſci.

Super duo Evangelia feſtorum ejuſdem.

Glorias Seraphicas : vulgari ſermone.

Armamentarii Seraphici volumen alterum.

Bibliothecam Conceptionis : ſex volumi-nibus.

Bullarium Conceptionis.

Franciſcum Evangelizatum in illud Confiteor tibi Pater &c. *& illud* Si quis vult venire poſt me &c.

Armamentarium Angelorum. Cujus ipſe auctor meminit in *Militia Conceptionis* , verbo *Landulphus de Saxonia.*

La vida de Jeſus en el vientre de Maria: ſive hujus operis interpretationem Hiſpanam.

Memento homo , quia pulvis es &c. pro myſterio Immaculatæ Conceptionis , ubi refertur quidquid contra illud actum eſt ab aliquibus ſcriptoribus antiquis. in 4. Meminit in *Militia Conceptionis* : & alia forſan.

Obiit tandem Bruxellis , ſive alio Belgii loco , Aprili menſe MDCLXVII.

D. PETRUS DE ALVARADO , reliquit in ſchedis:

Relacion de Suceſſos de Nueva Eſpaña. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica occidentali* , tit. IV. qui ait inſertam fuiſſe a Ferdinando Corteſio in *Quartam* ſuam *relationem*, & a Joanne Baptiſta Ramuſio Italice editam tom. III. ſuarum *Navigationum.*

PETRUS ALVAREZ , Luſitanus , Jeſuita , ſcripſiſſe dicitur:

De Rebus Indicis neſcio quid , ſi Cardoſo credimus. Hunc enim auctorem ignoraverunt Societatis ſcriptorum collectores.

PETRUS ALVAREZ , Luſitanus , Maurenſis , muſicæ artis , qua cenſebatur , quidquam edidiſſe in lucem dicitur , Cardoſo teſte , Romæ 1594.

PETRUS ALVAREZ DE AYLLON, qui ſe commendatarium , neſcio cujus ordinis equeſtris , vocat , ſcripſit:

La Comedia de Perſeo y Tibalda , llamada Diſputa y remedio de Amor : quam tamen ab auctore imperfectam abſolvit Ludovicus Hurtado de Toledo , atque in Toletana urbe edidit anno 1552. & Valliſoleti in 8. apud Bernardinum a S. Dominico.

PETRUS ALVAREZ CABRAL , Luſitanus , ſcripſiſſe fertur vernaculo idiomate:

Relationem ſuæ in Indiam orientalem navigationis , anno MD. Hanc Italice verſam edidit Joannes Baptiſta Ramuſius. Hic , ut credo , ſecundus ille eſt poſt Vaſcum Gamam claſſis navalis dux in Indiam ab Emmanuele Rege miſſus. De cujus hiſtoria Hieronymus Oſorius & Petrus Maffeus Latine , Joannes Barrius Luſitane ſcribentes conſulendi ſunt.

PETRUS ALVAREZ (vulgo PEDRAL-VEZ) NOGUEIRA , Luſitanus, libro deſcripſit:

Os Biſpos de Coimbra , ſcilicet Conimbricenſes epiſcopos : quem MS. ſervari in tabulario hujus eccleſiæ refert Georgius Cardoſus in *Agiologii Luſitani* volumine ſecundo , ad diem IX. Martii.

PETRUS ALVAREZ PEREIRA , Luſitanus , dum in Matritenſi curia de rebus Portugalliæ regni deliberationes rite agerentur , in ſtatus concilium vocatus ad propriam inſtructionem formaſſe dicitur , & penes ſe habuiſſe:

Hiſtoria das Conquiſtas Portugueſas : magno volumine. Cujus rei auctor eſt Georgius Cardoſus.

PETRUS ALVAREZ SECO , Luſitanus , Pariſienſis juris doctor , Portugalliæ Regi a conſiliis, ac ſenator domus Supplicationis , ſcripſiſſe dicitur magnum opus , quatuor libris ac duobus voluminibus comprehenſum:

Do Principio dos Templarios , e Ordem de Chriſto con tudo o que lhe pertence no Reino de Portugal. Anno ſcilicet 1560. Cardoſus.

PETRUS AMBROSIUS ONDERIZ,

mathematicus ſuo tempore, hoc eſt ſuperiore ſæculo, non obſcuri nominis. Cum placuiſſet Philippo Regi II. mathematicas diſciplinas vulgari ſermone in ipſa aula Regia nobilibus viris, & iis qui minus Latine ſcirent, tradi, evocato ad id munus gerendum Joanne Baptiſta Labagna, viro clariſſimo, & harum artium peritiſſimo, impoſuit ſimul Onderizio ut commentariis & ipſe Hiſpanis propoſitum ac deſiderium Regium inſtruendi ac docendi linguæ Latinæ ignaros adjuvaret, cui ut obſequeretur edidit:

La Perſpectiva y Eſpeculativa de Euclides traducidas en vulgar. Matriti 1585. in 4. Archicoſmographus idem Regius fuit.

PETRUS DE AMIGANT, Catalanus, Regiæ curiæ Barcinonenſis ſenator, ſcripſit tractatum:

De Nobilitate concedenda mortuo, & quod poſſit ad ſuos poſteros tranſmittere.

F. PETRUS DE AMORAGA, oriundus ex oppido cui nomen el Concejo de Altobuey diœceſis .... profeſſione Minimus, ejuſque ordinis in Segoviæ anno MDCXX. celebrato conventu provincialis, ut vocant, corrector electus, duabus edidit partibus:

De la Inſtruccion del Pecador. Partim Matriti 1602. partim Toleti 1616. & hæc poſterior pars duobus tomis edita eſt.

F. PETRUS DE ANGELIS, Valterræ diœceſis Pampilonenſis, Carmelita Excalceatus. Paſtranenſem jam domum, in qua religioſæ vitæ ſacramentum dixerat, & Matritenſem, Divo martyri Hermenegildo ſacram, præfectus rexerat cum ſcripſit:

Compendio del orden judicial y Practica del Tribunal de Religioſos. Matriti 1643. 4. Prodiit hoc Latinum in Germania, *Judicis Regularis* nuncupatione inſignitum, opera fr. Leonis a Regibus, ejuſdem ordinis, una cum Joannis de Sanctiſſimo Sacramento *Priore Clauſtrali*, Coloniæ 1665. in 4. Vereor ne in errore cubet auctor Catalogi hujus familiæ Reformatæ ſcriptorum, cujus in Franciſco a S. Maria meminimus, dum hanc interpretationem eidem Petro attribuit, quam Romæ ait feciſſe eum eo tempore quo in Urbe munus gereret procuratoris generalis. Idem edidit:

Eſpejo de los Privilegios de los Regulares en comun. Matriti 1665.

PETRUS DE ANGULO, neſcio quis, edidit:

Deſcanſo del camino. 1587. in 8.

PETRUS DE AÑASCO, Limenſis, Jeſuita, magnus Evangelicæ inter barbaras Indorum nationes meſſis operarius, cujus cauſa novem illarum regionum linguas perdidiciſſe fertur, ſcripſit variis linguis Tucumanicis:

Vocabularia, Catechiſmos, Confeſſionaria, Grammaticas.

Denatus eſt in Tucumana ſacra expeditione XII. Aprilis MDCV. ætatis ſuæ LV.

PETRUS DE ANTEQUERA ET ARTIAGA, Complutenſis, juris canonici & artium doctor, atque utriuſque facultatis, ut vocant, decanus, edidit tractatum, ſeu diſputationem juris:

De Obedientia ſubditorum circa Pragmaticam & taxam panis. Compluti 1621. in 4.

F. PETRUS A SANCTO ANTONIO, Uliſiponenſis, ordinis Minorum ex ea provincia quam S. Mariæ a Rabida Luſitani vocant, decem tractatibus, Evangelicam perfectionem docturus atque explanaturus, vulgari lingua dedit:

El Iardin eſpiritual tirado da doctrina dos Santos & varoẽs eſpirituaẽs. Uliſipone 1632. 4. Hujus non meminit Lucas Waddingus.

PETRUS ANTONIUS BEUTER, in florentiſſima urbe natus Valentia Edetanorum, theologus ætate ſua commendabatur inter paucos ob eruditionem totius Sacræ Scripturæ præclaram, aliarumque artium notitiam, quæ, cum divinarum rerum ſcientiæ, veluti dominæ, ancillari amant, perquam honeſte atque utiliter exercentur. Theologiæ hujus publica profeſſione, ac doctorali ornatus pileo, venit in notitiam Paulo III. P. M. cujus ipſe ſe concionatorem apoſtolicum, atque alii protonotarium appellant. Sed nolens tantum commentariis quibuſdam theologicis, quamvis doctiſſimis, ad memoriam hominum conſecrari, tentare hiſtoriam auſus eſt, conſcripſitque magnam partem ejus, quam ſibi deſignaverat, vulgari lingua, non omnino ad palatum eruditorum, qui Beroſianis fabulis, anilibuſque aliis figmentis credulum hominem, & quæ conjectaretur ipſe pro vero non ſemel venditantem, pluraque ſine teſtimonio idoneo aliquo parum veroſimilia referentem, haud obſcure averſantur. Offendit quoque paſſim in antiquitatis ignoratione, ac Romani ævi monumentorum interpretatione, quæ frequenter ad hiſtoriam advocat. Erit tamen in aliqua ob hunc laborem noſtris rebus impenſum ama, qui ſaltem, aliis prior hujuſmodi monumentorum patria lingua confectorum auctoribus, compoſite atque ornate, & cum cura verſare hoc penſum cœpit. Quo nomi-

ne

ne laudant eum Gaſpar Eſcolanus in *Valentinæ Hiſtoriæ* lib. VII. cap. ultimo, & Joannes Vaſæus cap. IV. *Chronici* ſui *De Hiſpaniæ rebus*. Theologica hæc edidit:

Annotationes x. ad Sacram Scripturam. Scilicet:

De Ordine librorum Sanctorum apud Synagogam & Eccleſiam.

Qui libri ſint Canonici.

Quomodo Eccleſia ſuſcepit quos non ſuſceperat Synagoga.

Quomodo Eccleſia mutavit ordinem Synagogæ.

De libris deſideratis.

De Auctoribus librorum ſanctorum.

De Multiplici ſenſu Scripturæ.

De Clavibus Sacræ Scripturæ decem.

De Translatoribus Sacræ Scripturæ.

An Vulgata editio ſit Divi Hieronymi. Valentiæ anno 1547. in 8.

De Recta ſacrificii oblatione, & cæremoniis ad Miſſam Paulo III. Papæ nuncupavit. Lugduni apud Gaſparem Trechſel 1542. 8.

De Feriis & diebus feſtis Iudæorum. Eſt MS. in bibliotheca Ambroſiana.

Iudicium Confeſſionis, ſive, ut appellant, *Confeſſionarium.* Patria lingua dedit, hoc eſt Valentina ſua, primum, deinde & Caſtellæ generali ſermone hiſtorica hæc:

Primera Parte de la Coronica general de Eſpaña, eſpecialmente del reyno de Valencia: uſque ad tempora Jacobi Primi Aragonum Regis. Valentiæ 1546. & poſtea 1604. folio apud Petrum Patricium Mey. Vertit Italice Alphonſus Ulloa & Venetiis edidit Giolitus 1556. 8.

Segunda Parte, donde ſe tratan las cobranzas deſtas tierras de poder de Moros por los Reyes de Aragon y Condes de Barcelona &c. Valentiæ eodem anno in folio. Tertiam partem non vidimus, quæ quidem abſolvendo operi deſtinata fuerat ab auctore ipſo. Tertia pars, quæ attingebat & complectebatur Caroli etiam Imperatoris tempora, adhuc deſideratur. In bibliotheca quæ olim fuit, ſummi dignitate atque ingenuis artibus viri, D. Petri de Guzman, Caſtellæ ſenatus præſidis, ac literatorum Mæcenatis, aſſervantur tria volumina *De Linages de Eſpaña y diverſos apuntamientos*, quæ exiſtimantur Petri noſtri eſſe. Alias *Genealogia de los Reyes de Eſpaña y de los Linages ilustres del Reyno*: tribus voluminibus in folio.

D. PETRUS ANTONIUS RAMON FOLCH DE CARDONA DE ARAGON ET CORDUBA, D. Henrici de Aragonia, & D. Catharinæ Fernandez de Corduba, excellentiſſimorum ducum Segobricæ atque Cardonæ, filius, Lucenæ in Bætica anno hujus ſæculi XII. natus, eques & claviger militiæ Alcantarenſis, poſt exercita palatina & militaria quædam paria ſuæ conditioni munera, venit Romam legatus Regius ad Alexandrum VII. Pontificem Maximum, indeque ad Neapolitani regni res pro Rege moderandum fuit evocatus, quo munere dum pro dignitate fungitur, piiſſimis ac utiliſſimis fabricis amplificata Regia urbe, & a conſiliis ſtatus inter alios ſummos Hiſpaniæ proceres deligi, & ad præſtandum Caroli Regis II. nomine Sanctiſſimo Pontifici Clementi X. ſacrorum principi, filialis obedientiæ officium deſtinari dignus in paucis fuit viſus, cujus pompæ exhibitio in dies expectatur. Ornare autem venit hanc *Bibliothecam* heros excellentiſſimus, animi præſtantia, in Deum pietate, atque erga homines illibata juſtitia ſummis quibuſque comparandus, ex quo olim Gallicæ detentionis (quam calamitatem in Catalonico cum Gallis bello ſummus copiarum ductor prælio captus incurrit) plurium annorum otii negotium fecit militarem doctrinam lucubrationibus propriis illuſtrare. Unde nata fuit:

Geometria militar, en que ſe comprehenden las Matematicas de la fortificacion regular y irregular, defenſa y ofenſa de una plaza, y las tablas polimetricas proporcionales dellas. Neapoli apud Ægidium Longum.

PETRUS ANTONIUS VILADAMOR, Barcinonenſis, reliquit in ſchedis:

Chronica de Cataluña. Quo ſæpius utitur in ſuo ejuſdem argumenti opere Hieronymus Pujades.

D. PETRUS DE APAOLAZA, Aragonius, ob eximias animi dotes, & ſingularem pietatem morumque innocentiam ex egeſtate extrema ad honores promotus eccleſiaſticos anno MDCXII. erat Sancti Victoriani abbas, MDCXX. die V. Septembris Barbaſtrenſis, DCXXV. XVIII. Auguſti Albarracinenſis, DCXXXIII. VIII. Auguſti Teruelenſis. Demum Cæſarauguſtanus archipræſul creari meruit anno DCXLIV. die XVIII. Aprilis. Chriſtiana humilitate, & in egenos miſericordia in paucis celeber, eccleſiaſtes ſua ætate magni nominis. Scripſit:

Menſam Euchariſticam paræneticis excurſibus illuſtratam: quod opus ab invito pene auctore extortum edi curavit Rochus Uncurrunzaga, qui erat ei a ſecretis. Cæſarauguſtæ duobus voluminibus 1641. in 4.

F. PETRUS DE APONTE, ſodalis fratrum Redemptorum Sanctiſſimæ Trinitatis, in Aragonia & Balearibus inſulis munus inquiſitoris apoſtolici laudabiliter geſſit, epi-

epiſcopus adhæc primum Clunienſis, titulo tenus, poſtea Majoricenſis, uti lego in monumentis hujus ordinis, præcipueque in Petri Lopezii de Altuna *Hiſtoria*. Formavit:

Breviarium ordinis ſui fratribus, committente ei hanc curam Leone X. Pont. Max. Quod editum fuit Valentiæ apud Joannem Gofredum 1519.

F. PETRUS AB APOSTOLIS, vulgo DE LOS APOSTOLES, Hiſpalenſis, Carmelita Bæticæ provinciæ, in qua cœnobium Gibraleonenſis oppidi fuit moderatus, ſcripſiſſe dicitur:

Vida de S. Andres Corſino Obiſpo de Fieſoli de la Orden de Nueſtra Señora del Carmen. Forte Italico ſermone, nam in proceſſu ad canonizationem hujus ſancti viri anno MDCIII. formato mentio iſtius operis, Florentiæ editi vernacula Italiæ lingua, fit.

Kalendarium quoque *perpetuum Ordinis Carmelitarum*: Latine. Venetiis apud Joannem Variſcum 1588 in 8. Et:

Cæremoniale ejuſdem Ordinis, abſque nomine tamen auctoris. Romæ apud Guilielmum Faciotum 1616.

F. PETRUS DE ARAGON, Salmanticenſis, Auguſtinianus, theologus, in patriæ urbis ampliſſima academia doctrinæ Scoticæ profeſſor, cum & in Aragonia Oſcæ hoc idem munus docendi ſacram ſcientiam prius geſſiſſet. Publicavit volumina duo ex commentariis academicis trium inſignium, quos audierat diſcipulus, præceptorum ejuſdem familiæ Auguſtinianæ, Ludovici nempe Legionenſis, Joannis Guevaræ, atque item Petri de Uzeda, quod ipſe ingenue profeſſus eſt, nimirum:

In Secundam Secundæ Sancti Thomæ partem, de Fide, Spe & Charitate. Salmanticæ apud Joannem Fernandez 1584. folio.

In Secundam Secundæ D. Thomæ, de Juſtitia & Jure. Venetiis 1595. folio. Lugdunique 1596. folio.

Obiit in Salmantina domo, quæ prima eum ſodalem Eremitarum ſuſcepit.

PETRUS DE ARGUELLO, ſcripſit ocularis teſtis:

Chronica de las Islas de Canaria en que ſe refiere como ſe ganaron de los naturales dellas. Compueſta por Pedro de Arguello Eſcrivano de ſu Conquiſta, y enmendada por el Bachiller Hernando Ortiz en el año 1526. MS. extat in folio in bibliotheca quæ fuit comitis de Villaumbroſa.

PETRUS ARIAS DE BENAVIDES, Taurenſis, medicus doctor, quædam a ſe in medica & chirurgica arte, potiſſimum apud Indos Americæ occidentalis, eo cum veniſſet, experimentis deprehenſa ſtilo conſignavit, ſcribens:

Secretos de Chirurgia; eſpecial de las enfermedades de morbo Gallico y lamparones y mirrarchia, y la manera como ſe curan los Indios de llagas y heridas, con otros ſecretos haſta agora no eſcritos: ad Carolum Hiſpaniarum Principem. Pinciæ 1567. in 8.

PETRUS ARIAS PEREZ, Matritenſis, edidit, neſcio quid de propria penu adjungens:

Primavera y flor de Romances de varios Poetas. Matriti apud Alphonſum Martinum 1623. in 8.

F. PETRUS DE ARISTIZAVAL, ordinis S. Franciſci, ſcripſiſſe dicitur:

Diſcurſus morales & politicos in Canticum Habacuc. Matriti 1649. in folio.

Super Joſue: tomum primum. Ibidem 1655. folio.

PETRUS DE ARRUBAL, domo ex oppido Cenizeros, presbyter Societatis Jeſu, paribus ingenio doctrina & pietate floruit in re theologica atque ſapientiæ ſtudio Compluti, Salmanticæ, Romæque profeſſor ſacræ ſcientiæ; qua in urbe coram Summo Pontifice doctrinam Jeſuitarum de auxiliis divinæ gratiæ docte admodum propugnaſſe dicitur.

Obiit Salmanticæ XII. Septemb. MDCVIII. relictis, qui poſtumi prodierunt:

Commentariorum & Diſputationum in Primam Partem D. Thomæ tomis duobus, quorum prior continet materiam *De Deo uno* diſputationibus XCII. Matriti apud Thomam Juntam 1619. in fol. poſterior materiam *De Deo Trino & de Angelis* diſputationibus CLXXXI. Ibidem 1622. in folio. Latet adhuc propter inhibitionem Sedis Apoſtolicæ *De Auxiliis divinæ Gratiæ*, cujus ſpem fecerat, *Commentarius.*

PETRUS AUGUSTINUS MORLA, Valentinus, juriſconſultus & in curia hujus regni advocatus, conſcripſit, ediditque pene juvenis, nondum ſcilicet completo anno ætatis triceſimo, anteceſſorum Salmanticenſium, quos audierat, ſcrinia expilans (laudat vero is præceptores Didacum Eſpinum, Ignatium Salcedum & alios):

Emporium utriuſque Juris quæſtionum in uſu forenſi admodum frequentium: ſive *Emporii* primam partem. Valentiæ anno 1599. fol. cum reliquarum uſque ad quintam ſpem feciſſet. At quod dicebamus ditaſſe eum alienis

nis opibus hoc *Emporium*, conſtans fama eſt, nec diſſimulat ejus quondam præceptor Felicianus de Solis, plura eſſe in eo libro affirmans ex præceptoribus translata fideliter, uti ex Gabriele Enriquez, primario legum interprete, aliiſque: quod annotat lib. III. *De Cenſibus*, cap. v. numero 13. alioqui Morlæ curam in ſtudiis, profectumque non vulgarem, Compluti dum verſaretur, biennii tempore, quo loco Felicianus ipſe docebat, ingenue conſignans.

PETRUS DE AVENDAÑO, Medinæcampi natus, ibique ad S. Facundum primus, ſeu major uti vocant, beneficiatus, commiſſariuſque S. Cruciatæ; vir, ut fama eſt, amœna eruditione ſacraque excultus, poeta in paucis ingenioſus & elegans, reliquit moriens, quod poſtumum prodiit opus, vulgari ſermone:

Sermones para las Feſtividades de Chriſto Señor Nueſtro. Matriti apud Joannem Gonzalez 1634. in 4. Item:

In libri Ruth Latinum Commentarium. Qui apud Præmonſtratenſes..... urbis manſit ineditus, cujus rei certior factus ſum a reverendiſſimo patre fr. Ludovico Tineo de Morales, vicario generali hujuſce ordinis.

PETRUS DE AVILES, Cordubenſis, Jeſuita, profeſſor theologus in patria atque Hiſpali, ſuæque provinciæ præfectus, paratos editioni habuiſſe dicitur:

Commentarios in omnes Partes Summæ Theologiæ S. Thomæ.

PETRUS DE AZEVEDO, Canarienſis, quem inter Luſitanos ſcriptores temere Cardoſus laudat in ſchedis, quas vidimus, argumento tantum cognominis ductus, theologus, ſcripſit:

Recreacion del Alma y defenſa del Evangelio contra la ſuperſticion Aſtrologica. Hiſpali apud Antonium Eſcribano 1570. in 8.

Remedios contra Peſtilencia. Cæſarauguſtæ 1589. in 8. apud Petrum Puig.

PETRUS AZNAR CARDONA. Vide HIERONYMUS AZNAR ſub H.

D. PETRUS DE BAEZA, niſi fallor, Americanus, Salmanticæ juris civilis profeſſor, publicavit:

Diſputationes Salmanticenſes pro obtinenda laurea: doctoratus nempe, aut licentiaturæ, ut vocant academico vocabulo. Matriti anno 1631.

F. PETRUS DE BALBAS, Franciſcanus, ſcripſit:

Memorial, y defenſa de Soror Luiſa de la Aſcenſion, Monja de Santa Clara de Carrion. in folio.

F. PETRUS DE BARAHONA VALDIVIESO, Franciſcanus provinciæ Caſtellæ, quem Matritenſem natu nonnemo affirmat; at in codice MS. bibliothecæ Toletani cœnobii S. Joannis Regum ortus dicitur in oppido Villahermoſa vallis de Valdivieſſo in montanis Burgenſibus, atque in hoc cœnobio ad ordinem admiſſus anno MDLXXV. theologiæ moralis profeſſor, egregiuſque verbi Dei ex ambone diſſeminator, ſcripſit Latine:

De Arcano verbo, ſive de vivo Dei ſermone. Matriti 1595.

Interpretationem literalem, myſticam & moralem in Pſalm. LXXXVI.

Super Epiſtolam B. Pauli ad Hebræos juxta Vulgatam editionem & Syriacam interpretationem.

Super Epiſtolam ejuſdem B. Pauli ad Galatas.

De Conceptu Virginali. Vulgari quoque lingua:

De Nominibus Chriſti.

Commentaria in Salutationem Angelicam: vulgari titulo *Tratado ſobre el Ave Maria.* Salmanticæ 1596. in 4.

Tractatum ſuper Miſſus eſt: forte non diverſum.

Declarationes ſuper Titulos Pſalmorum pro Dominicis Quadrageſimæ ad veſpertinas conciones.

De Fraternitate. Et:

De Hoſpitio S. Franciſci, & remuneratione benefactorum. Matriti 1609. ſi diverſum eſt opus.

Vivebat anno MDCVI. Hæc partim Lucas Waddingus, partim Franciſcus Haroldus in *Appendice*, quam adornat, *Bibliothecæ Waddingianæ* ex laudato jam libro S. Joannis Regum. Meminit quoque ejus Petrus de Salazar in *Hiſtoria provinciæ Caſtellæ ordinis Minorum.*

PETRUS BARBA, medicus doctor, Pinciæ olim hujus artis primarius profeſſor, inde cubicularium ſereniſſimi Ferdinandi Hiſpaniarum Infantis, necnon & potentiſſimi Regis Philippi IV. medicum egit. Extat ab eo opuſculum hac inſcriptione:

Vera Praxis de curatione Tertianæ ſtabilitur, falſa impugnatur; liberantur Hiſpani Medici a calumniis &c. in 4. ſed *Animadverſiones in Praxim* hanc Vopiſci Fortunati Plempi Lovanii prodierunt 1642. Hiſpano ſermone dedit:

Reſunta de la materia de Peſte. Matriti 1648.

PE-

PETRUS BARBERAN DE CUEVAS, ſcripſit:

Traduccion a la Pulga de Ovidio. Poematii nempe hujus poetæ, *Pulex* dicti, vulgarem verſionem. Cæſarauguſtæ 1636.

PETRUS BARBOSA, Luſitanus, clara ortus ſtirpe in Viana oppido diœceſis Bracharenſis, Chriſtique militiæ, quem ordinem Joannes I. Luſitaniæ Rex inſtituit, eques, profeſſione fuit juriſconſultus, & in Conimbricenſi celebri gymnaſio Cæſarei juris anteceſſor primarius, ea quidem exiſtimatione doctrinæ ut in ſcholaſtico hoc munere jam emeritus, ſupremæ curiæ Oliſiponenſis ſenator a Sebaſtiano Rege crearetur: quem ipſum locum per Henrici biennium tenuit. Neque tamen minus probari ſe Philippo Hiſpaniarum, demumque Luſitaniæ, Regi Catholico eo tempore expertus eſt, cum reverſurus in curiam Philippus quatuorviros Luſitanarum rerum apud ſe adminiſtrandarum, Georgium Ataidem, Viſenſem epiſcopum, Chriſtophorumque Moram, Caſtelli-Roderici marchionem, ſibi domeſticos, & cum his doctrinæ præſtantia clarum Rodericum Matos a Noroña, ipſumque adhuc clariorem Barboſam ante alios nuncupavit. In eadem Caſtellæ curia ſummi etiam Portugalliæ cancellarii dignitate perfunctus eſt. Immerſus ſemper ſtudiis & negotiis civilibus, dum viveret, cœlebs manſit. Tandem cogitare cœpit de ſcriptis ſuis evulgandis, quod partim fecit, partim cognominis eidem conſobrini opera & ſtudio, a morte auctoris quadantenus ſuppletum eſt. Viri doctiſſimi genus doctrinæ, atque immenſam librorum, qui utrumque jus explicant, lectionem, necnon & acre in conciliandis atque interpretandis Pragmaticorum ſententiis judicium, præter vulgarem famam, egregie commendant vulgata ejus opera: viva quidem & ſpirantia auctoris ſui maximis, non hujus ſolum, ſed præcedentis ævi, hominibus comparandi, futura ad poſteros monumenta. Hæc ſcilicet:

Commentariorum ad interpretationem Tituli Digeſtorum, Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur volumina duo. Matriti 1595. folio: ſcilicet omnibus omnium juris interpretum placitis & opinationibus refertiſſima, quibus uberrime integrum argumentum pertractatur, & omnes tituli Leges expenduntur, etiamſi non ad earum ſingulas ordine ſuo commentarius pertexatur. Hæc vivus edidit. Poſthumum deinde prodiit opus:

Commentariorum ad interpretationem Tit. D. De Iudiciis: ad Philippum Regem III. Catholicum. Oliſipone 1613. folio. Et Francofurti apud Germanos anno 1615. Item:

Ad Titulum Codicis De Præſcriptione XXX. vel XL. annorum. Oliſipone apud Gerardum a Vinea 1627. folio Turnonique in Gallia 1629. 8. rurſuſque 1636. in 8. Edidit hoc opus ultimum Petrus Barboſa Deza, conſobrinus auctoris, qui quidem reliqua ejus edere in ſe receperat, nempe decem non minus volumina. I. *In Tit. De Liberis & poſthumis.* II. *De Heredibus inſtituendis.* III. *De vulgari &c.* IV. *De Condit. & demonſtrat.* V. *De Legatis & fideicommiſſis* I. VI. *De Legatis ſecundo.* VII. *De Re judicata.* VIII. *Inſtit. Si certum petatur.* IX. *De Servitutibus in generali.* X. *Repet. in L. Nemo poteſt. De Legatis primo*; ac præter hos novem alia *Conſiliorum* volumina. Quæ quidem ſpes hactenus nos fruſtratur; excepto quod jam vidimus editos typis Lugdunenſibus:

Tractatus poſthumos P. Barboſæ tres; ſcilicet Commentaria ad Titulos De Legatis, & De Vulgari ſubſtitutione; una cum Tractatu De Probatione per juramentum. Anno 1662. in folio.

PETRUS DE BARBOSA HOMEM, Luſitanus, jurisconſultus, Regius ſenator, edidit:

Diſcurſos de la juridica y verdadera razon de eſtado formados ſobre la vida y acciones del Rey D. Juan el Segundo de Portugal contra Machiavelo y Bodino. Conimbricæ 1629. in 4.

Da Preferenza do Reino de Portugal a o de Aragaõ. Oliſipone 1627. cum notis Michaelis de Vaſconcellos & Brito.

PETRUS BARRANTES MALDONADO, patria ex municipio Alcantara, quod Tago fluvio alluitur, nomenque dedit equeſtri militiæ, vir hiſtoriæ noſtratis peritus, edidit:

Dialogo en que cuenta el ſaco que los Turcos hicieron en Gibraltar y el vencimiento que la armada de Eſpaña hizo en la de los Turcos año de MDXL. Compluti apud Sebaſtianum Martinez 1566. in 8.

Iluſtraciones de la Caſa de Niebla. MS. adſervabatur hoc opus in bibliotheca Olivarienſi, quod & Gundiſalvus Argote de Molina inter alia habuit manuſcripta variorum, & Ambroſius Morales in opuſculo *De Genere Sancti Dominici*, quod tertio *Hiſtoriæ* ſuæ *Hiſpaniæ* volumini appenditur, *magnam Hiſtoriam* vocat.

Chronica del Rey D. Henrique el Tercero de Pedro Barrantes Maldonado. Laudatur in quodam catalogo librorum, qui mihi in manus venit, quam in folio editam fuiſſe refert Alfonſus Ciaconius in ſchedis. Vidimus MS. poſt annotata hæc apud marchionem Mondejarenſem. Incipit: *El dia que el Rey D. Juan.*

PE-

PETRUS BARREDA GUEDEXA, Salmanticenſis, de decem Decalogi præceptis tractatum hoc titulo edidit:

Norte del Alma.

F. PETRUS BARRON, Franciſcanus Reformatæ ſectæ in Valentina S. Joannis Baptiſtæ provincia, guardianus, ut vocant, S. Onuphrii Setabenſis urbis, juſſu Blaſii de Ayvar, miniſtri provincialis, dedit ad Benignum de Genua, miniſtrum generalem:

Hiſtoria de la Provincia de S. Juan Baptiſta. Quam habere penes ſe MS. refert Lucas Waddingus.

PETRUS BAXO DE ARROYO, Salmantinus, juris canonici doctor, pluriumque annorum profeſſor & canonum primarius, edidit:

Ad Cap. Si vero, & Cap. Verum de Iurejurando in Decretalibus Commentarium. Salmanticæ 1624. Et neſcio an alia.

Ad Cap. Quanto XVIII. eodem titulo. Ibidem 1640. 4.

PETRUS BENEDIT DE RADA, Navarrus, ex oppido Caſeda diœceſis Pampilonenſis, Jeſuita, Placentini collegii rector, ubi & obiit anno MDCXXIX. Scripſit epiſtolam:

De la Muerte y virtudes del Padre Rodrigo Niño de la Compañia de Jeſus Rector del colegio de Madrid.

F. PETRUS BEXARANO, Dominicanus, ſcripſit, Leone teſte in *Bibliotheca Indica*:

Reſolucion de las monedas y eſpecies de perlas de la Isla Margarita. 1600 in 4.

PETRUS DE BIAXIO, neſcio quis, referente Ludovico Gomezio ad *Regulam Cancellariæ De Infirmis reſignantibus*, qui laudat eum cum elogio *moderni Hiſpani*, ſcripſit:

De Electione tractatum.

PETRUS DE BIVERO, Matritenſis, Jeſuitarum ſodalis, eximia vir doctrina & concionandi facultate, rhetoricam, philoſophiam & theologiam docuit, ſereniſſimiſque principibus Alberto & Iſabellæ Auſtriacis a concionibus fuit, quemadmodum & ſereniſſimo Ferdinando Hiſpaniarum Infanti, dum præeſſet Belgio Hiſpano. Edidit materna lingua:

Hymno Triunfal. Bruxellæ apud Hubertum Antonii 1625.

Tres item *Sermone.* Quorum Alegambius meminit, noſque juxta morem noſtrum omittimus. Latina vero:

Emblemata in Pſalmum Miſerere. Æri inſculpta in 8.

Sacrum Sanctuarium Crucis & patientiæ Crucifixorum & Crucigerorum emblematicis imaginibus ornatum. Antuerpiæ apud Moretum 1634. in 4.

Oratorium piarum Imaginum Immaculatæ Mariæ, & animæ creatæ, ac baptiſmo, pœnitentia & Euchariſtia innovatæ. Iiſdem typis in 4.

De Solemni Sapientiæ convivio. Bruxellis apud Lucam Meerbecum anno 1639. in folio.

De Sacris privilegiis ac feſtis magnæ Filiæ, Sponſæ & Matris Dei argumenta ſelecta Concionum. Acceſſerunt:

Ioachimus, Anna & Ioſephus. Antuerpiæ apud Martinum Nutium 1638. in folio.

Solemnia divina, & excellentias Chriſti Ieſu ſplendentis cum Beatis Apoſtolis & viris Apoſtolicis. Antuerpiæ apud viduam Cnobbari 1640. in folio.

F. PETRUS BLASCO, Aragonius, ex Montalban oppido, Dominicanus, pius juxta vir atque doctrina præſtans, ad honores epiſcopalis hierarchiæ capeſſendos inexorabilis, quibus hominem ſibi cariſſimum D. Joannes Alphonſus Pimentelius, Beneventanus comes, Neapolitani regni prorex, in eo gerendis deſtinabat, prelo dedit:

Hiſtoria de la Translacion de las Reliquias de S. Vicente Ferrer de Francia a Eſpaña y a la ciudad de Valencia. 1611. Vertit quoque ex Latino ejuſdem Sancti Confeſſoris:

Tratado de la Vida eſpiritual, y de nueve remedios contra las tentaciones de la Fe, y una Epiſtola eſcrita deſde Alcañiz al Papa Benedicto XIII. Valentiæ apud Chryſoſtomum Garriz 1612. in 8.

Obiit anno MDCXVI. De quo pretium operæ erit conſulere Vincentium Blaſcum Lanuzam volum. II. *Hiſt. Aragon.* lib. v. cap. XLVI.

PETRUS BLASIUS TORRELLAS, vertit ex Latino Pauli Jovii, Novo-Comenſis epiſcopi:

Vida y chronica de Gonzalo Fernandez de Cordoba. Romæ apud Guilielmum Simonem 1555. in 8.

F. PETRUS DE S. BONAVENTURA, ordinis S. Franciſci Excalceatorum, ſcripſit in Philippinis, ſeu Luzoniis inſulis:

Vocabulario de la Lengua Caſtellana: el Romance Caſtellano pueſto primero. Primera y Segunda Parte. In oppido Pila ejuſdem ditionis apud Thomam Pimpin & Dominicum Loag 1613. in folio.

F.

F. PETRUS A S. BONAVENTURA ET SEPULVEDA, quod ultimum fuiſſe credo ſæculi cognomentum, Franciſcanus provinciæ S. Jacobi, magiſter Complutenſis, edidit:

Jornada del Alma a Dios. 1614. in 16. Lucas Waddingus Latine reſolvit *De Oratione mentali*, vixiſſeque ait circa annum MDCXI.

D. PETRUS BONET, ſi Hiſpanus non eſt, edidit ſane lingua Hiſpanica.

Arte para aprender a leer, eſcrivir y hablar la Lengua Franceſa. Lugd. 1672. in 8.

PETRUS BRAVO, artium ac theologiæ magiſter, eccleſiæ cathedralis Sancti Dominici Calciatenſis canonicus, ſcripſit:

De Primo & magno Charitatis præcepto in Dei honorem Opuſculum. 1533. in 8. apud Michaelem de Eguia Compluti.

D. PETRUS DE BRITO COUTINHO, Luſitanus, Almeidæ natus in Beira provincia. Juvenis, una cum fratre natu majore, Oliſipone incidit in dura illa tempora violatæ in Auſtriacam domum fidelitatis, a qua ne diſcederent, cum marchiona Villeregalis, ejuſque filio duce de Caminha, conſpirantes, frater quidem infeliciter deprehenſus, ac ſupplicio cum laudatis viris principibus fuit impenſus; Petrus autem fugam arripiens Matritum venit, ubi Calatravenſis ordinis cruce ſignari, & Regia liberalitate ſublevari neceſſariis promeruit. In curiæ otio libris, & amicorum literatorum uſui, hiſtoriæque vernaculæ totum ſe dedit lectioni, maxime genealogico ſtudio, in quo mire profecit, ingenio non vulgari, ac ſingularis memoriæ ſubſidio ad rem paratus. Oculis tandem orbus factus duravit adhuc in eodem, quod potuit, hiſtoriæ amore, & amicorum eruditorum conſuetudine, memoria utens, tanquam penu inſtructiſſima, oculorum vice, ac cæcitatis malum Chriſtiana æquanimitate conſolatus. Scripſit, ut amico D. Ferdinando Ruiz de Contreras, Philippo IIII. a ſecretis univerſalibus, qui hujus familiæ uxorem duxerat, rem faceret gratam:

Tratado de la Caſa de Fonſeca. Laudat jure auctorem per mihi familiarem D. Joſephus Pellizer in *Bibliotheca Librorum* ſuorum vernacula, fol. 42. & 153. ubi & meminit ſequentis operis:

Memorial por el Conde de Linares D. Fernando de Noroña.

Diſcurſo de la Caſa de Guzman, continuada por ſu linage mayor. MS. vidimus apud D. Dominicum de Guzman, ſecundo genitum, & heredem ducis de Medina de las Torres & principis Stigliani.

F. PETRUS BRUNUS (BRUN appellatione vulgari ut exiſtimo), apud Celtiberos natus, religionem vero Carmelitarum Burdegalæ Gallorum profeſſus, librum confecit, teſtibus Poſſevino Jeſuita in *Apparatu*, Paleonidoro Lucioque, Carmelitis, circa annum MDLXV.

De Inſtitutione Ordinis Carmelitarum.

F. PETRUS CABEZUDO, patria ex oppido Azuaga Eſtremaduræ provinciæ, ordinis Seraphici, ad Indos occidentales delatus regnum Novæ Granatæ habitavit, præſertim civitates ejus Tuja & Chilla, ibique commiſſarium, ut vocant, ſeu delegatum egit S. Officii. Reliquit prelo parata hæc monumenta, quo autem ſermone non docet Lucas Waddingus:

De Virtute Patientiæ, & victoria, quam præſtat in tribulationibus: lib. IV.

De Malitia & perniciosis effectibus peccati: lib. VI. Quæ adſervari ait, nitido charactere ſcripta, in bibliotheca S. Mariæ de Pietate oppidi de Guadalcanal ſuæ illius provinciæ Angelorum.

F. PETRUS DE CABRERA, Cordubenſis, Hieronymianus, in collegio Regali Laurentino ſodalis, profeſſorque ibi artium prius, ut vocant, mox theologiæ cum Scholaſticæ, tum illius, quæ Bibliis exponendis inſumitur. Quod idem munus aliis in locis cum per plures annos exercuiſſet teſtatam poſteris fecit libris editis inſignem doctrinam. Huic quidem germanus frater Alphonſus Cabrera, Dominicanus, concionatorum tempore ſuo princeps, fuit, quocum diviſis, non re tantum, ſed conſilio etiam habito, ſcribendi partibus, *Summam* ipſe D. Thomæ illuſtrandam commentariis a fratre ſibi imponi permittens, invicem fratri conciones in Evangelia totius anni conſcribendas, quaſve olim habuiſſet edendas, veluti provinciam deſignavit. A noſtro hæc edita ſunt:

In tertiam Partem D. Thomæ commentariorum & Diſputationum tomi duo: nempe ad quæſtionem uſque XXVI. Philippo III. Regi Catholico nuncupati. Cordubæ anno 1602. in folio.

De Sacramentis in genere, de auxilio prævio, & de Baptiſmo, in Tertiam Partem D. Thomæ, a quæſtione LX. uſque ad LXXI. Commentarii & diſputationes. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1611. in folio. Ineditum reliquit inter alia inſigne opus:

De Sacramento Euchariſtiæ. Quod aſſervari Cordubæ in monaſterio Hieronymianorum, in quo huic ordini aggregatus fuit auctor, teſtimonio domeſticorum credimus.

F.

F. PETRUS DE SANCTO CÆCILIO, ſive CÆCILIUS, Granatenſis, ex Reformatis, ſive Excalceatis, religioſæ familiæ S. Mariæ de Mercede, vir rerum domeſticarum valde curioſus, ſcripſit:

Vida y martyrio de D. Fr. Pedro de Valencia Obiſpo de Jaen del Orden de la Merced. Granatæ 1629. 8. Quem tamen non iſtius, ſed ſuæ familiæ fuiſſe contendunt ſodales Sanctiſſimæ Trinitatis.

Tratado Evangelico de la Fieſta de San Ramon Nonnat. Ibidem anno 1627. in 4.

Vida de la Sierva de Dios Juana de Chriſto Beata del Orden de Nueſtra Señora de la Merced.

Victorias glorioſas de la mayor caridad: ſive de martyribus ſui ordinis.

Memorial de los Santos de Granada. Laudat hunc Franciſcus Martinez de Pedraza in *Hiſtoria rerum Granatenſium.*

Vida y hechos admirables de S. Gonzalo de Amarante. Hiſpali. Laudat hoc opus *Annalium Giennenſium* auctor, Martinus de Ximena Jurado. Vidimus quoque Latinum ejuſdem ineditum opus, ſive librum ſingularem:

De Scriptoribus Eccleſiaſticis, nonnulliſque aliis viris illuſtribus ſacri ordinis Redemptorum Divæ Mariæ de Mercede. Laudat ipſe aliud opus, ſcilicet:

Chronologia Pontificia Illiberitana. Parabat editioni anno MDCLXVII.

Hiſtoria de la Religion de Nueſtra Señora de la Merced, en particular de la Reforma: duobus tomis.

D. PETRUS CALDERON DE LA BARCA, S. Jacobi ordinis eques, unus hodie e ſacerdotibus qui in capella, Novorum Regum nuncupata, metropolitanæ eccleſiæ Toletanæ ſacra peragunt. Eo tempore, quo nondum iis initiatus erat, pene ſolus fuit Matriti quem Lupi illius a Vega, cui nunquam abſque ſumma hujus artis laude adſurgent poſteri, gloriam & exiſtimationem e theatralibus ludis collectam adæquaſſe, atque in non una dote ſuperaſſe, communis erat hominum noſtrorum perſuaſio. Quidquid enim contribuere ingenium valuit adſtringendis ſolvendiſque fabularum nodis, communiſque vitæ caſibus ac difficultatibus in ſcæna exponendis ac diſpellendis, id totum fere ei comœdia acceptum ferre debet. Præterea in fabularum numero, & genio illo theatrali, qui deſtituit maximos quoſque vates, Lupo excepto, ceteram anteibat ſectam, ſive ſacris, ſive profanis actionibus inſiſteret: unde eo frequentiſſime uſus eſt actionum utriuſque formæ auctore, callidus ſatis ſagaxque metricæ totius rei judex, Philippus Quartus, ante paucos annos rerum dominus, quoties ab earum culmine deſcendens in ludicra iſta divertebat. Poetæ injurius ſim celebratiſſimo ſi non ſtatim, digito ad fontes intento, remiſerim curioſos comœdiæ Hiſpanæ obſervatores ad:

Comœdiarum aliquot volumina, quæ lucem partim ſingulæ, partim plures ſub jugo uno ſæpiſſime viderunt, quorum tertium, ſive tertiam partem, vidimus tandem editam Matriti anno 1664. in 4.

Obiit Dominica Pentecoſtes, xxv. Maii anno MDCLXXXI. vix confectis Actis, ut vocant, Sacramentalibus hujuſce anni, qui die feſto Corporis Chriſti publice recitantur, quibuſque formandis ſacris dramatibus ingenioſiſſime ac piiſſime ante aliquot annos unice addixerat ſuam feliciſſimam poeticæ artis facultatem.

PETRUS CALDERON DE CARRANZA, Turrelacunæ editus, quod oppidum eſt dioeceſis Toletanæ, juriſconſultus, dum cauſa religionis peregrinaretur in Italia, dedit ſermone gentis noſtræ:

Practica eſpiritual de una Religioſa traducida de Toſcano y añadida de algunas addiciones eſpeculativas y de devocion. Romæ 1592. in 8. Deinde Medinæcampi in Hiſpania 1595. 8.

PETRUS CALDES, Majoricenſis, ſacræ theologiæ doctor, ſcripſit:

De los Miſterios de la Miſa. Teſte Vincentio Mut in *Hiſt. Regni Balearici* volum. II. lib. VIII. cap. VI.

PETRUS CALIXTUS RAMIREZ, Cæſarauguſtanus, Cæſarei juris in patriæ urbis gymnaſio anteceſſor primarius, mox inter locumtenentes (proprium rei verbum eſt) Juſtitiæ Aragoniæ allectus, Regiuſque hinc cauſarum criminalium judex, edidit:

Analyticum Tractatum de Lege regia, qua in Principes ſuprema & abſoluta poteſtas tranſlata fuit, cum quadam corporis politici, adinſtar Phyſici, capitis & membrorum connexione. Cæſarauguſtæ 1616. folio; nempe de poteſtate Principis in Aragoniæ regno, aliorumque dominorum. Parare ſe ajebat:

Super omnibus ejuſdem regni Obſervantiis Commentaria.

F. PETRUS CALVO, Luſitanus, Portuenſis, ordinis Sancti Dominici, ſacræ theologiæ magiſter, doctorque Oliſipone in ſchola domeſtica, cujus ſtudiorum præfectus fuit, Regius adhæc in Luſitaniæ ſuo regno ac celeberrimus eccleſiaſtes, vir magni inter ſuos provinciales habitus propter ſequentia vulgaria opera:

Deſençaõ das lagrimas dos Iuſtos.

Homilias de Quareſma : duabus partibus. Oliſipone apud Petrum Craesbeck anno 1615. 1627. 1629. in folio. Latine translatæ prodierunt hæ Coloniæ 1669. in 4. Latina hæc edidit:

Homiliarum totius anni tomum primum continentem XXIV. Homilias Adventus Domini. Ibidem apud Vincentium Alvarez 1615. in folio. Et, uti ſuſpicor, Coloniæ anno 1659. in 4.

Defenſorium Sacrarum Religionum. Hoc variis linguis editum extare lego : quod ipſum argumentum continet *Vox Turturis congeminata* Dominici Gravinæ, viri clariſſimi, ejuſdem inſtituti.

PETRUS CAMAÑES, Villafranquenſis (quod oppidum Dertoſani ſacri territorii in Catalanis eſt), medicus doctor Valentinus, ad Auguſtinum Spinolam, S. R. E. cardinalem, eumdemque Dertoſæ urbis præſulem, direxit:

In duos libros Artis curativæ Galeni ad Glauconem Commentaria. Valentiæ.

F. PETRUS DEL CAMPO, Granatenſis, eremitarum S. Auguſtini ſodalis, ſcripſit:

Hiſtoria general de los Ermitaños de S. Aguſtin, Primera Parte. Barcinone 1640. in folio.

Sumario de Indulgencias, que ſe ganan con la Correa de San Aguſtin. Oliſipone anno 1637.

PETRUS CANDIDUS DEZIMBRE (noſter an alienigena fuerit ignoro), tranſtuliſſe dicitur in Hiſpaniæ vulgarem ſermonem:

La Hiſtoria de Quinto Curcio. Quæ prodiit Hiſpali 1518. in folio. Facile crederem de Petro Candido Decembri hoc dici, atque e vicino errorem ductum. Sed Petrus Candidus December magiſter Brevium fuit Nicolai V. nec cum Hiſpana lingua commercii quidquam habuit. Certe hic Appianum Alexandrinum Latinum e Græco fecit, Volaterrano teſte.

F. PETRUS DE CAÑEDO, Salmanticenſis, Franciſcanus, in patria urbe ſacræ iſti ac Seraphicæ familiæ traditus, Compoſtellæque Fidei judicibus a conſiliis theologicis, publicavit:

Summa de Caſos de conſciencia. Salmanticæ anno 1542. in 8. Lucas Waddingus male expreſſit hominis cognomentum, pro Cañedo Canada appellans.

D. PETRUS DE CARDENAS ET ANGULO, Cordubenſis, eques Sancti Jacobi, diſertus & curioſus antiquitatum, ſcripſit:

Vida del Hermano Franciſco de Santa Anna Hermitaño de la Rizaſa.

De la Caſa de Haro. Commentarium hunc, ab eo in ſchedis relictum, vidua & filii ejus obtulerunt excellentiſſimo D. Ludovico Mendez de Haro, principi Regis Philippi IV. miniſtro, Corduba Hiſpalim tranſeunti, anno MDCXLV. Typis mandari curavit primus opera poetica vernacula D. Ludovici a Gongora, adjuncto brevi, ſed eleganti, poetæ elogio.

D. PETRUS CARRILLO DE ACUÑA, Tordomarenſis (oppidum eſt Burgenſis diœceſis Tordomar vulgo appellatum), D. Didaco Carrillo de Acuña & D. Catharina de Bureva, nobilibus parentibus, natus anno ſuperioris ſæculi XCV. Pinciæ primum dedit literis operam, juriſque utriuſque ſtudio; receptuſque ad S. Crucis collegium ſodalis, obtinuit cathedras, cum Inſtitutionum, atque inde Codicis, tum eodem anno veſpertinam primariamque Civilis juris. Pœnitentiarius idem canonicus Pincianæ eccleſiæ, generaliſque vicarius extitit. Deſtinatus hinc Rotæ Romanæ auditor in Urbem contendit, ubi mire placuit, & in pretio fuit, donatus interim ab Urbano Papa VIII. Conchenſi canonicatu, ſcholaſtria Placentina, atque item Beroviſcæ archidiaconatu, atque alio canonicatu eccleſiæ Burgenſis, Referendariique utriuſque ſignaturæ munere. Rediit an. MDCXLIV. in Hiſpaniam, Pincianæ cancellariæ ut præeſſet. Attamen Salmantinus factus epiſcopus XXVII. Julii MDCXLVIII. ſæcularibus negotiis vale dicto, pontificium album ornavit, tandem XXX. Auguſti anno MDCLV. in Compoſtellanam eccleſiam translatus. Prorex aliquando Gallæciæ regni, & copiarum militarium adverſus Luſitanos imperator creari dignus fuit viſus, ne aliquod honorum & munerum genus viro ad omnia nato atque opportuno deeſſe videretur. Edi in publicum hoc tempore, morem aliorum ſequutus S. Rotæ auditorum, permiſit, quas ipſe formaverat:

Deciſiones Sacræ Rotæ Romanæ. Lugduni apud Philippum Borde, Laurentium Arnaud & ſocios 1665. in folio. Legeſis elogium noſtri apud Ægidium Gonzalez Davila in *Theatro Eccleſiæ Salmantinæ.*

PETRUS DE CARTAGENA, medicus Seguntinus, edidit libellum, cui nomen indidit:

Sermon en Medicina para preſervarſe en tiempo dañado..... apud Arnaldum Guillen 1522. in 4.

F. PETRUS CASCALES, ordinis Minorum Regularis Obſervantiæ provinciæ Caſtellæ, declamator verbi Dei eximius, *cujus vi-*

viri (Lucas Waddingus ait), *& quidem prudentiſſimi, opera uſus eſt Philippus Rex II. pro vindicando ſibi regno Luſitaniæ.* Scripſit:

Sermonum variorum quatuor magna volumina. Quæ habentur MSS. in cœnobio S. Mariæ de Saliceto, ſive de la Salzeda.

D. PETRUS DE CASTRO, comes de Lemos, uti refert Antonius a Leone in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. VIII. publici juris fecit:

Relacion de la Gobernacion de los Quixos en Indias. 1608. in 4.

D. PETRUS DE CASTRO ET ANAYA, poematium luſit proſaicum:

Auroras de Diana inſcriptum, atque editum anno 1640. in 8.

PETRUS DE CAZERES, Granatenſis, dedit carmine parum culto:

Decendencia de los Arandas. Teſte Franciſco Pedraza in *Hiſtoria Granatenſi.*

F. PETRUS DE CELIS, Mexicanus, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede, magno ingenio vir, Salmanticenſis, deindeque Mexicanus cum ad ſuos rediiſſet cives, magiſter theologus, & in hac univerſitate veſpertinus hujuſce ſcientiæ profeſſor, edidit:

Lauream Mexicanam, ſive quæſtiones diſputatas, tam ſcholaſticas quam expoſitivas, in examine ſolemni ad lauream doctoralem Mexici demerendam, exemplum imitatus laureæ Salmantinæ fr. Antonii Perezii, Benedictini. Mexici 1620. aut circiter. Ex relatione illuſtriſſimi D. D. Gabrielis Adarzo de Santander, Hidruntini archiepiſcopi.

PETRUS CERON, muſicus, ut videtur, profeſſione, edidit:

Tratado de la Muſica, theorica y practica. Neapoli 1613. in folio.

F. PETRUS DE CETINA, Franciſcanus ex Reformatis provinciæ S. Gabrielis, cœnobii Caurienſis præfectus, ſacræ theologiæ lector & definitor, miſit ad Benignum de Genua, miniſtrum generalem, pro conficiendis *Minorum Annalibus*:

Hiſtoria de la Provincia de S. Gabriel. Deinde ad Bernardinum Senenſem, qui Benigno in præfectura ſumma ſucceſſerat:

Un Memorial o Hiſtoria breve de los Religioſos que en la provincia de S. Gabriel florecieron en letras y virtud deſde el año de MDXCIX. haſta el de MDCXXI. Utriuſque operis meminit Waddingus.

PETRUS CHACON (Itali juxta pronunciationis ſuæ regulas Latine efferunt CIACCONUS), Toletanus, anno MDXXVII. honeſtis fuit ſed mediocris fortunæ ortus parentibus. Diu in patria reſtitit, literis operam quibuſque politioribus utique impendens, Salmanticamque non niſi ætate grandior cogitavit pro majori diſciplinarum omnium proventu. In quo omnium Hiſpaniæ aliorum nobiliſſimo gymnaſio matheſim & Græcam linguam, & quidem hanc ſine ullo præceptore, didicit, eo uſque provectus ut intra non multum temporis, propoſito liberali præmio, ad publicam earum artium profeſſionem a Salmantinis academiæ patribus invitari dignus ante alios ſit exiſtimatus. Huic tamen conditioni honeſte augendi doctorum numerum, & ex loco ſuperiore alios docendi, vir modeſtus, atque jam alia utiliora ſtudia præſumens, animo facile renuntiavit, philoſophiæ ac theologiæ ſe totum devovens, propriæ hominum Deo ſacrorum, qualis jam erat, diſciplinæ, cui famulari debere aliarum artium illam a ſe hactenus intente excultam ſatis noverat. Quemadmodum enim tinctores ſolent ut perfectum colorem panno inducant inferiorem alium præmittere, ſuper quo aptius exprimatur color ille perfectus; ita de diſciplinis humanis ante divinam ſcientiam capeſſendis cum Baſilio Magno exiſtimabat. Remotus ergo ab omni ſcholæ ambitu in ſchola vixit, immerſus ſacris atque utilioribus ſtudiis, quandoque & ad profana, veluti ad diverticulum, e via exiens, liberaleſque hujus omnigenæ doctrinæ operas ingenuis quibuſdam adoleſcentibus domi forſan exhibens. Siquidem Almeidam, Luſitanum quemdam illuſtrem virum, diſciplinæ ſuæ traditum, ad ſupremum hujus ſtudii faſtigium domi foriſque diſſerendo ac docendo perduxiſſe apud Andream Scotum, ubi de rebus Ciaconii in *Bibliotheca* agit, memoratur. Hinc amicorum conſilio, præſertim Franciſci Salinæ, Burgenſis, muſicæ artis in eadem academia Salmantina oculatiſſimi, quantumvis natura cæci, præceptoris, Romam ſe contulit, virtutis ſuæ ac doctrinæ theatrum, longe aliis præſtantius, eam urbem exiſtimans, quæ tunc temporis & ſacram eruditionem magni habebat, & ſub Gregorio XIII. Papa bonorum omnium ſtudiorum amore dignitatem illam, qua in terris nulla major eſt, veluti ſplendidiſſimo quodam diademate cinxerat, ac vel ipſis eccleſiæ hoſtibus ſuſpiciendam reddiderat. Eo ſtatim ut venit, propter egregiam eruditionem multiplicemque lectionem, ei ſodalitati virorum ampliſſimorum innotuit, quibus commiſſæ fuerant a Gregorio partes de quibuſque libris cenſendi, auctores eccleſiaſticos illuſtrandi, tum ut in vulgus, quæ minus deberent, neutiquam promanarent, tum ut probati quique auctores ex no-

vioribus , quæ in poſterum adornarentur, editionibus emendate magis atque conſpicue in ora hominum venirent. Sub incude tunc erat, Michaelis præſertim Thomaſii Balearis, qui poſtea fuit Ilerdenſis creatus epiſcopus, Gratiani *Decretum* ut a mendis repurgaretur. In quem non niſi Herculeis viribus exantlandum laborem datus illi eſt & collegis ejus a Pontifice ipſo novus collega Ciaconius, cujus opera incredibile eſt quantum ceterorum operis accreverit, *ingenii etenim ac memoriæ ſumma, qua mirifice excelluit vicitque æquales omnes, felicitate* (ut Scotus ait), *qui centones, atque unde conſarcinati eſſent a Gratiano & quaſi ſtipe viritim collata coaluiſſent, digitum ad fontes intendendo, vere prompteque oſtendebat.* Hac ille defunctus, quantumvis infelicis exitus, cura, ut mox videbimus, Iſidori Hiſpalenſis epiſcopi *Origines*, Caſſiani aſceticos, Arnobii *Adverſus Gentes* libros, ac Minutii Fœlicis *Octavium*, Tertullianumque ex antiquis theologis, Varronem quoque ex philologis, Melam, Salluſtium, Cæſarem ac maxime Plinium (& quem non?) ſaniores reddere, viriſque principibus amiciſve hos ab eo doctrinæ ac diligentiæ fructus expoſtulantibus ſatisfacere, induſtria maxima, nec inferiore ſucceſſu, dum vixit, fuit conatus. Unde ſibi non minus, quam doctrinæ, moderationis famam colligebat. Communicatis enim cum erudito quoque amico doctiſſimis lucubrationibus, nilque inde oſtentationis aut ambitionis cauſa referri ad ſe permittens, id tantum curabat ut in utilitatem publicam, tanquam in ſcopum, omnia ſua, e qualibet ea exirent manu, dirigerentur. *Homo utique mortalium omnium* (ait idem Scotus) *ab ambitione gloriæque cupiditate maxime alienus*; aut Joannis Nicii Erythræi verbis *Summus mortalis gloriæ rerumque omnium humanarum contemptor.* Iterum Scotus, in dedicatione Salluſtii operum cum Ciaconii notis ad Joſephum Stephanum, *Erat in illo* (ait) *dum vixit, ut ſummum benemerendi ſtudium, quo æqualium conceſſit nemini, ſic & modeſtia ſingularis, tantaque honorum contemptio ut ne laudari quidem re ſuſtineret, aut prædicari ab iis, qui illius eſſent opera uſi, æquo animo auribuſque acciperet.* Gregorius autem Pontifex otia hæc ei literarum fecerat honeſto quodam Hiſpalenſis eccleſiæ ſacerdotio in nec opinantem nec optare forſan auſum collato. Cujus etiam Gregorii Pontificis auctoritate correctioni *Kalendarii*, una cum Chriſtophoro Clavio, Jeſuita, diligenter inſtitit. Hujuſmet etiam auſpiciis, nutuque Antonii Carrafæ, S. R. E. cardinalis doctiſſimi, cui Gregorius hanc curam delegaverat, emaculandæ & ad editionem diſponendæ Græcæ ſacrorum librorum Veteris Teſtamenti Septuaginta ſeniorum translationi una cum aliis viris doctiſſimis inſignem operam præſtaſſe dicitur. Cujus rei teſtem idoneum Fulvium Urſinum dabimus in epiſtola ad eumdem cardinalem nuncupatoria *Catonis, Varronis & aliorum Rei ruſticæ ſcriptorum: Superioribus annis Antonii Carrafæ cardinalis* (hæc ejus verba) *cum tibi Gregorius P. M. pro tua non ſolum in ſuſcipiendis pro eccleſia Dei laboribus alacritate, ſed etiam in perferendis conſtantia ſuadente, qui tunc cardinalis perſonam gerebat, Sixto P. M. Græca Septuaginta interpretum Biblia per delectos a te viros expolienda mandaſſet, conveniebant ad eam rem ſtatis diebus, ut ſcis, domi tuæ, cum alii præcellentes viri non ſane pauci, tum vel imprimis, quem tu ob ingenii judiciique præſtantiam magni præ ceteris faciebas, Petrus Ciaconius, homo Hiſpanus, cui Romæ vixiſſe plures annos contigerat.* Plane in quo eminebat ante alios ſibi æquales Ciaconius genius ille fuit ad veteres ſcriptores in lineam revocandos atque ſanandos, veluti datus ei ſæculo, quod enixius ceteris hoc penſum volvere nunquam deſtitit: ut jure eum *ingenii, induſtriæque ac conjiciendi arte quadam ſingulari* virum Joannes Grialius, ille qui Iſidori opera Matriti cum notis edidit; & *ad antiquos ſcriptores inſtaurandos bono publico tanquam e cœlo delapſum* Andreas Scotus in *Laudatione funebri* Antonii Auguſtini, archiepiſcopi Tarraconenſis; & *in colligendis veterum e naufragio ſcriptis accuratiſſimum, & in exponendis eruditiſſimum* Joannes Baptiſta Gueſnay, dum ad Caſſiani lectorem præfatur, exiſtiment. Acu rem tetigit Joannes Nicius Erythræus, *Omnino habebat hoc* (inquit) *ut in ſanandis veterum librorum plagis nemo ipſo melius medicinam faceret, adeo ut auctorum eorumdem animi, ut ſomniavit Pythagoras, immigraſſe in ipſum, ſuamque eidem de iis rebus, quæ erant in quæſtione, ſententiam quodammodo aperuiſſe viderentur*, nempe in *Pinacotheca* ſua prima, quam Ciaconii noſtri honeſtiſſima inſtruxit imagine. Romæ viſuntur paſſim, magnique æſtimantur ab eruditis poſſeſſoribus, libri Ciaconii, ad oram omnes eruditis notulis, minutiſſimoque ſed pulchro charactere ſcripti, quas vel ingenium ei, vel collatio veterum codicum cum jam publicatis abundanter ſuppeditabant. Penes me eſt Verrii Flacci, ſeu Sexti Pompeii, *De Verborum ſignificatione* ex bibliotheca Antonii Auguſtini editio Veneta Joannis Mariæ Bonelli anno 1559. in fronte his litteris P. CH. quibus nomen ſuum & cognomen ſignificare voluit, annotata, hujuſmodique diſcrepantibus ab edito lectionibus propriiſve conjecturis ubique plena, quemadmodum & Pauli Diaconi *Hiſtoria miſcella* Baſileenſis editionis Pernæ anni 1569. eadem

di-

diligentia recognita, notuliſque conſpicua. Doctrinam vero ejus multiplicem, exquiſitam diligentiam, nec minus ingenium feliciſſimum laudare alios frequens eſt. Baronius cardinalis ad annum XXXIV. ſect. 37. *eruditum virum, ſuique amantiſſimum* vocat; *maxime eruditum*, iterumque *apprime eruditum & diligentem* Latinus Latinius, ad Antonium Auguſtinum datis literis, quæ cum ejus aliis non dudum editæ ſunt; *modeſtiſſimum & doctiſſimum* Gerardus Joannes Voſſius in *Pelagianæ Hiſtoriæ* lib. I. cap. VII. *eruditiſſimum* Iſaacus Caſaubonus in *Exercitationibus ad Annales Eccleſiaſticos* anno XXXIV. num. 36. *raræque ad miraculum eruditionis, unumque e Triumviris Literariæ reip. conſtituendæ* jure appellandum, & *alterum ſæculo ſuo Varronem* Scotus in *Bibliothecæ* elogio, & in prologo ad *Pomponium Melam*; *virum exquiſita in omni ſcientiarum genere antiquitatis & omnis politioris literaturæ cognitione clarum* Jacobus Auguſtus Thuanus *Hiſtoriar.* libro LXXXIV. *Hiſpanorum eruditiſſimum* Laurentius Pignorius, *De ſervis* ſcribens; ac tandem, ne innumeros exſcribam, Janus Nicius Erythræus *plenum doctrinarum omnium theſaurum, ac perenne ſcientiarum flumen* in elogio illius appellare non dubitavit. Quem puerum ſe vidiſſe Romæ teſtatur, deſignarique ab omnibus digito, ſummiſque in cœlum efferri laudibus jam tum temporis animadvertiſſe. Natura fuit quaſi ſtudiis factus, & in librorum conſuetudine bonas omnes horas collocabat, paucis, ſed iis eruditiſſimis, amicis contentus. Præſertim utebatur Latini Latinii, Viterbienſis, ac Fulvii Urſini, Romani, Ludovicique de Caſtella, Hiſpani, familiaritate; ampliſſimoſque ejus ſæculi cardinales, Antonium Carrafam & Guilielmum Sirletum, propter communem eruditionis cultum impenſe ſibi caros, nec minus obnoxios, frequentabat. Ambitionem & honores, & quidquid Romæ fere ab omnibus tot quæritur officiorum artibus, nihili habebat. Acer fuit & vehemens in judicando de aliorum ſcriptis, tam falli neſcius propter inſignem doctrinam, quam fallere propter candorem animi & ingenuitatem eximiam. Opera ejus, fructus quidam majoris quam famæ & ambitionis (quod fatum criticorum eſſe in Ferdinando Pinciano, ſive Nuñez de Guzman, clariſſimi Lipſii verbis annotatum ſupra a nobis fuit), hæc paſſim laudantur:

Kalendarii Romani veteris, Julii Cæſaris ætate marmori inciſi, quod in bibliotheca Farneſiana tunc temporis extabat, *explanatio.* Antuerpiæ apud Plantinum anno 1568.

Inſcriptionem columnæ roſtratæ C. Duilii, quæ hodie in Capitolii ſpectatur palatio, belli Punici primi veſtigium, ſupplevit & explicuit. Adjunguntur:

De Ponderibus.

De Menſuris. Qui duo inter libros Bonaventuræ Vulcanii MSS. ſunt in bibliotheca publica Leidenſi.

De Nummis libri III. Hi cum explicatione illa, poſt auctoris obitum, Romæ prodierunt anno 1586. & iterum 1608. ex officina Vaticana in 8. Ac de nummis quidem tam Græcorum & Latinorum, quam Hiſpanorum & Italorum, eruditio ejus quidquam commentariis dignum invenit poſt Guilielmi Budæi, Leonardi Pontii, Henrici Glariani, Andreæ Alciati, Antonii Auguſtini, Didaci Covarrubiæ, atque Georgii Agricolæ doctiſſimas hac de re lucubrationes.

In C. Jul. Cæſaris Commentarios ſcholia uberiora. Et:

In C. Criſpum Salluſtium breviora. Quæ admiſcuit ſuis *in Hiſtoricos Latinos notis*, Romæ editis, Fulvius Urſinus. Et *Salluſtius* quidem cum notis his Ciaconii typis commiſſus fuit Lugduni Batavorum 1594. in 8. ſcholiaſtiſque nomine addito tam is quam *Cæſar* Francofurti 1606. In editione iſta Lugduno Batava quaſi epimetron adjuncta eſt *Inſcriptio* jam laudata, quæ in baſi *Columnæ roſtratæ C. Duillii* eſt a Ciaconio ſuppleta, & *Commentario* illuſtrata. Confuderat, ne hoc neſciat lector, Petri Ciaconii ad utrumque auctorem *Cæſarem* & *Salluſtium* notas cum ſuis & aliorum Fulvius Urſinus, non bono conſilio, nec in auctores earum ingenuo. Qui defectus ſuppletus fuit a Claudio Marnio in editione Francofurtenſi iſta anni 1606. ad quem typographum Andreas Scotus eas miſſit Roma ſecum advectas, ut in præfatione hujus editionis Gothofredus Jungermannus annotavit. *Ad Cæſarem Notæ* prodierunt & in editione *Cæſaris operum*, quam idem Gothofredus Jungermannus Francofurti 1669. in 4. ex officina Zunneriana prodire curavit.

In Arnobii adverſus Gentes libros VIII. & *Minuti Fœlicis Octavium, Notæ.* Quas in editione ſua Romana idem Fulvius Urſinus anno 1582. una cum ſuis dedit, quamque ex Petri Ciaconii ſchedis molitum eum fuiſſe annotat in editione ſua recenti *Octavii* Minutii Fœlicis Joannes Ouzelius: quod & Antonius Poſſevinus in Arnobio factum ab Urſino juſſu P. M. fuiſſe ſcriptum reliquit.

In Joannis Caſſiani opera Annotationes. Hæ non adſcripto nomine Romæ prodierunt 1580. Quæ quidem opera ob mendorum vim a paucis ante Ciaconii curam legebantur, a paucioribus intelligebantur, ut Scotus ait. Hujus editionis & *notarum* Gerardus Joannes Voſſius cum magnæ laudis elogio meminit lib. I. *Hiſt. Pelagianæ* cap. VII. Attamen ex eadem officina iterum prodiiſſe hoc opus editioni Lugdunenſi affixa quædam præfatio non

non obſcure oſtendit, & quidem cum auctario aliquo. Sequentes Caſſiani editiones, Lugdunenſis typis Petri Landry 1606. Pariſina cum commentario Alardi Gazæi anni..... Atrebatenſis apud Joannem Bapt. & Guilielmum Riverios 1628. & aliæ retinuere omnes Ciaconii has annotationes quibus certe & Cuychii aliis debetur, quod Caſſianus purus extet. Quare Alardus jam laudatus ingenue faſſus eſt de textu auctoris repurgando aut reformando non magnopere laborandum ſibi fuiſſe, cum *ſatis emendatum & enucleatum reliquerint* (ait ille) *Cuychius & Ciaconius, viri doctiſſimi & accuratiſſimi, qui hac in re ſtrenuam operam navarunt.*

In Tertulliani opera conjecturæ. Has etiam ſuis adjunxit Latinus Latinius, ac Romæ edidit anno 1584. Pariſiis quoque eæ prodierunt.

Pompejum Feſtum de Verborum ſignificatione a Ciaconio emendatum edidit etiam Fulvius Urſinus.

In S. Iſidori Præſulis Hiſpalenſis Etymologiarum libros xx. Notas. Operæ pretium de his erit audire verba Joannis Grialis in præfatione ad opera hujus Sancti doctoris, quæ Regiis ſumptibus Matriti edenda curavit. *Petrus Chacon* (inquit dum bene de Iſidori correctione meritos eruditiſſimos ex Hiſpania viros enumerat) *ſic enim ipſe ſe noſtro, non Ciaconum aut Ciaconium Italorum, more ſcribebat, ut qui Hiſpanum ſe & Toletanum, id quod erat, quam Romanum atque Sabinum haberi mallet, is igitur, quod multos annos in antiquis auctoribus emendandis verſatus de hoc opere reſtituendo imprimis cogitarat, dici vix poteſt quantum opis attulerit, vir ingenio, induſtria, conjiciendi arte quadam ſingulari.* Hæc Grialis. *Petrus Chacon in Etymologica Iſidori* fuit inter libros D. Ludovici de Caſtella, qui poſtea, ut credimus, fuere comitis de Olivares. Ejuſdem *S. Iſidori Regulam Monachorum*, in codice tantum uno prius repertam admodum depravatam, ex Smaragdo & libro *Sententiarum Patrum* bona ex parte direxit, ait laudatus nuper Grialis.

De Triclinio Romano liber. Romæ apud Georgium Ferrarium anno 1588. poſtumus quoque prodiit, cum *Appendice* Fulvii toties laudati Urſini de his quæ Ciaconus prætermiſerat ad Sixtum V. P. M. (*Appendicem* vero direxit ad Alex. Peretrum cardinalem, Sixti V. pronepotem) directus. Quem & Amſtelodami anno 1664. ex officina Andreæ Friſii, una cum Hieronymi Mercurialis *Diſſertatione de accubitus antiquorum origine*, prodiiſſe ſcimus, poſt alias alibi factas editiones eruditiſſimi ſcripti. Cujus tamen de re conviviali antiqua meritum elevare conatus fuit Hieronymus Mercurialis lib. 1. *Artis Gymnaſticæ* cap. xi. ſeu verius in ejus capitis appendice, quam videtur ad aliam poſt primam editionem formaſſe, legiturque tum alias, tum in Amſtelodamenſi illa, quam laudavimus: *Petrus Ciaconius* (ait) *& Fulvius Urſinus, rerum antiquarum peritiſſimi, quique multis annis poſt meam Gymnaſticam de Triclinio ſcripſerunt, procul dubio ad veritatem accubitus acceſſerunt, atque ſi æquus lector noſtras cogitationes illorum ſcriptis comparare velit, certe ſtatim animadvertet fere quidquid hac de re boni dixerunt e noſtro libro accepiſſe, prætenta tamen memoria ſecus quam ſecit eruditiſſimus Galliæ ocellus Petrus Faber* &c. Sed cui nota fuerit Ciaconii probitas & ingenua mens haud poterit cum Mercuriali plagium & imputare homini, qui ex æqualium confeſſione, ut vidimus, fuit *mortalium omnium ab ambitione, gloriæque cupiditate maxime alienus.* Princeps quidem *Artis Gymnaſticæ* editio fuit, ut credimus, Pariſiis facta typis Joannis du Puys anno 1577. Petrus autem Ciaconius quadriennio tantum ſupervixit, extinctus nempe anno MDLXXXI. Quare veriſimilius eſt *De Triclinio* Ciacconianum commentarium, aliquot annis ante publicatum Pariſiis, *Artem Gymnaſticam* abſolutum fuiſſe. De Fulvii Urſini editione, quæ undecim annis poſterior eſt, litem meam non faciam, quare omiſſa fuerit ab eo Mercurialis antiquæ jam & vulgaris obſervationis mentio. Laudat hunc librum Cæſar Baronius tomo 1. *Annal. Eccleſ.* ad ann. xxxiv. ſectione 37. ut ſupra diximus. Hæc omnia typis edita ſunt; quæ vero adhuc deſiderantur jam ſubjungimus:

In Decretum Gratiani correctiones, quas diximus. In quibus poſitam a Ciaconio induſtriam collegas ejus ſodalitatis, a Gregorio XIII. veteribus recognoſcendis & emendandis auctoribus formatæ, in hujus admirationem omnes rapuiſſe ait Scotus, *cum unus plura quam ceteri omnes quotidie conferret. Quæ quidem caſtigationes* (adjungit) *lucem non acceperunt; diſciſſas enim ab ipſo paginas illas, quorumdam rumoribus offenſo, audivi, quaſi ad ſe aleam laudemque editionis omnem rapere vellet.* Hunc eumdem exantlatum ab eo laborem, una cum Michaele Thomaſio & aliis, replicat idem Scotus in *Laudatione funebri Antonii Auguſtini*, quæ ſimul cum *Dialogis* ejus *De Emendatione Gratiani* edita eſt. Imo ipſe Auguſtinus dialogo iii. unde hæc pauca exſcripſimus: *Hæc* (ait) *ex libris Michaelis Thomaſii, Ilerdenſis epiſcopi, accepi, qui unus ex ſelectis Romæ viris, atque, ut audio, magna pars ejus belli fuit, idque ex literis ejuſdem accepi. B. Non ſine Theſeo Petro Ciacone, ſive Ciaconio, cujus ſudoribus atque eruditione magnos progreſſus fecit.* Hæc ille.

In Pomponium Melam, a ſe recognitum, ſcri-

ſcripſiſſe & *Commentarium* dicitur, qui hactenus latet. Gaſpar autem Scioppius in *Conſultatione de Scholarum & ſtudiorum ratione*, auctorum Latinorum editores & correctores quoſque optimos referens ad uſum parandi Latinæ linguæ notitiam, hujus commentarii recordatur, *quem, ſi ſatis memini* (verba ejus ſunt), *vidiſſe videor Matriti apud D. Joannem de Fonſeca.* Vidit quoque id Scotus.

In Plinium, ſimiliter a ſe recognitum, *Notas.* Idem Scioppius huc pertinet dum ait, *donec prodeat Petri Ciaconii Toletani Plinius, qui ſuperioribus annis apud Ludovicum Caſtellam ſervabatur, nunc, ut ſuſpicor, eſt penes D. Joannem a Fonſeca.* Sed Andream Scotum de hoc in *Plinium Majorem* vaſto, uti appellat, Ciaconii opere, audire præſtat: *Aſſidue vero quotidiano convicio flagitatur a doctis, quodque apud Ludovicum Caſtellæ, virum clariſſimum, aſſervari audio, Plinii Majoris vaſtum opus. Comparavit enim diligenter ſingulos, partim cum antiquis libris calamo exaratis, partim cum Ariſtotele, Theophraſto, Dioſcoride, ceteriſque innumeris Græcis Latiniſque ſcriptoribus, e quibus ingens ille rerum maximarum theſaurus in eam molem excrevit. Hunc enim ſcriptorem potiſſimum, in delitiis cum eſſet, delegerat, in quo recenſendo, cum a ſacrarum literarum ſtudio animum recreare, & in naturæ, hoc eſt, conditoris rerumque conditarum contemplatione reficere vellet, ingenii nervos intenderet, quo tanquam in ſcopum collinearet, vigiliarumque ſuarum rationes referret, in quo denique ex Varronis præcepto vitam legendo ſcribendoque produceret. Vincet itaque omnium expectationem, commendationemque, ut maxime adnitar, meam, ceterorumque adeo in Plinium ad hunc diem lucubrationes, Hermolai, Pinciani, Rhenani, Gelenii & nuper Dalechampii, medici Lugdunenſis, diuturnus ille Ciaconii labor, ſi, ut ſpero & opto, tandem aliquando beneficio Ludovici Caſtellæ in apertum referetur.* Hæc ille in vita Ciaconii. Sed & in dedicatione *Salluſtii operum cum notis Ciaconii* ad Joſephum Stephanum, ex epiſcopo Veſtano Valentinæ eccleſiæ decanum: *Sic & Ciaconius* (inquit) *qui totum ſe ad illius criticorum principis* (Varronis ſcilicet) *imitationem contulerat, cum vaſtum naturæ opus Plinii Majoris edolandum ſuſcepiſſet, omnes pene fontes, unde ille hauſerat, qui quidem extarent, omnemque adeo antiquitatem non legebat ſolum attente cogitateque, verum etiam ſcholiis explanabat.* A manu D. Joannis a Fonſeca tranſiit codex hic in bibliothecam Olivarienſem. Antonius enim Leonius in *Bibliotheca Geographica*, inter Plinii expoſitores Petrum Ciaconium laudans, vernacula hæc adjungit: *Notas muy copioſas y de mucha erudicion en un cuerpo grande MS. Hallaſe oy en la ſelecta libreria del Exc. Señor Conde de Olivares.* A cujus heredibus impetrandum eſt ne hunc theſaurum ultra deliteſcere permittant.

In M. Terentii Varronis libros De lingua Latina & De Re ruſtica Commentarium ſe vidiſſe ait idem Scotus. Harum vero, quæ penitus ſibi probarentur, vel ſaltem non improbarentur, edidit Fulvius Urſinus in ſuis *M. Catone*, *M. Varrone*, *Lucio Columella*, & aliis *Rei Ruſticæ* ſcriptoribus Romæ publicatis anno 1587. typis Georgii Ferrarii, ut ipſe refert Antonio Carrafæ cardinali in epiſtola nuncupatoria.

In S. Hieronymum, *S. Hilarium*, *& S. Ambroſium* quædam notavit, quæ a cardinali Montalto, qui poſtea fuit Sixtus V. edita arbitrari ſe idem Scotus auctor eſt. Plane Alfonſus Ciaconius ait in ſchedis, quæ penes me ſunt, Notas has ad *Ambroſium* cardinali Montalto, & illas ad *S. Hilarium* cardinali Sirleto morientem reliquiſſe.

In Senecam Annotationes, valde eruditas. *In quo* (ait in *Supplemento Bibliothecæ Geſnerianæ* Ant. Verderius) *feliciſſime plura loca deſperata ſupplevit, præcipue ubi ſententiæ Græcæ deſiderabantur. Hæ* (ſubjungit) *brevi, Deo volente, edentur in lucem.* Has in *Senecam* notas cum ceteris jam laudatis ad *Arnobium*, Minutii Felicis *Octavium*, & in *Tertullianum* legavit moriens Antonio cardinali Carrafæ, eodem Ciaconio, qui Romæ jam erat, teſte. Qui & ait ſcripſiſſe eumdem notas in Nonnium Marcellum, Vitrubium, Q. Curtium, Aulum Gellium, Macrobium, in Julium Frontinum de Aquæductibus, in Apulejum, in Suetonium, in Epigrammata urbis, in Regulam S. Pachomii, in Aſconium Pedianum, in Virgilium, in Ciceronem, in Plautum, in librum de Legibus Antonii Auguſtini.

Fragmentum de Aſtrologia P. Ciaconii MS. eſt in bibliotheca Ambroſiana, ut legitur in ejus *Catalogo.* Ejuſdem *Annotationes in Sphæram Joannis de Sacroboſco* MSS. extant inter libros D. Ludovici de Caſtella. Fertur quoque manu exaratum Hiſpana lingua:

Epitome Hiſtorial de la Univerſidad de Salamanca: quam ad Pium V. P. M. direxit anno MDLXIX.

Romæ ad plures abiit quinquageſimo ſexto ætatis anno VII. kal. Novembris, ſeu XXVI. Octobris MDLXXXI. bonis ſuis hoſpitali domo S. Jacobi Hiſpanorum in alimoniam peregrinorum ſuæ nationis legatis. In latere ſiniſtro portæ, qua itur ab eccleſia in ædes ipſas, lapidea ejus imago viſitur, quam a vero non longius aberrare Janus Nicius Erythræus annotavit, elogio iſto inſignis.

D.

D. O. M. S.
PETRO CIACONI PRESBYT. TOLETANO
IN QUO MULTIPLICIS DOCTRINÆ COPIA
CUM VITÆ AC MORUM INTEGRITATE
CERTABAT. QUI A GREGORIO XIII. P. M.
SANCTORUM PATRUM LIBRIS
SACRISQ. CANONIB. ET SACROSANCTIS
BIBLIIS PERPURGANDIS PRÆPOSITUS
IN EO MUNERE OBEUNDO
ERUDITIONE, JUDICIO, FIDE AC
DILIGENTIA PRÆSTITIT.
ECCLESIA S. JACOBI HISPANORUM
QUI URBEM COLUNT
HERES AB EO INSTITUTA
MONUM. HOC P.
VIXIT ANNIS LVI. OBIIT ANNO
MDLXXXI. VII. KAL. NOVEMBRIS.

D. PETRUS DE CHAVARRI, edidit: *Didaſcaliam Juridicam*: duobus tomis, qua plures textus explicantur, in 4.

F. PETRUS DE CHAVES, Hiſpalenſis, Carmelita, inclitus proximo ante ſæculo verbi Dei apud Bæticos declamator, ſacræque Fidei judicibus a cenſuris, edidit circa annum ſalutis MDLXIII.

Enodationem Decalogi. Quam ſe legiſſe is teſtatur qui *Paradiſum Carmelitici decoris* ante aliquot annos in lucem emiſit.

PETRUS CHIRINO, Urſaonenſis, presbyter Societatis, in Luzoniis inſulis majorem vitæ partem egit, mortuuſque eſt Manilæ anno MDCXXXIV. ætatis LXXVIII. Scripſit, Romam veniens procurator provinciæ:

Relacion de Filipinas, y lo que en ellas ha hecho la Compañia de IHS. Romæ apud Stephanum Paulinum 1604. in 4.

PETRUS CIEZA DE LEON (patria, an dumtaxat domicilio incolatuve Hiſpalenſis), tredecim fere annorum puer ad occidentales Indos Peruanamque plagam transfretavit, militiamque ibi ſequutus, pluſquam ſeptemdecim in his oris commoratus eſt. Fructum tam longæ peregrinationis, eximium quidem, is edidit in eo libro, quæ prima pars eſt deſignati, an vero perfecti ab eo atque abſoluti operis?

Primera Parte de la Chronica de Piru, que trata la demarcacion de ſus provincias, la deſcripcion dellas, las fundaciones de las nuevas ciudades, los ritos y coſtumbres de los Indios con otras coſas eſtrañas dignas de ſaberſe. Hiſpali apud Martinum Clementem 1553. fol. Antuerpiæque apud Joannem Stebium 1554. in 8. Italica autem ex interpretatione Auguſtini di Gravaliz prodiit Romæ ex officina Valerii Dorigii 1555. 8. Ex quatuor partibus, in quas fidem ſuam auctor obſtrinxerat, hæc tantum edita eſt, reliquæ valde ab omnibus deſiderantur. In fine iſtius hoc teſtatum voluit, ſe primam huic parti anno MDXLI. in Carthagine gubernationis ut vocant Popajanicæ, manum admoviſſe, poſtremam vero in Regia urbe Lima anno MDL. cum per id tempus duobus ſuper triginta natus eſſet annos.

Obiiſſe eum Hiſpali anno MDLX. vel paulo ante monet in ſchedis ad *Bibliothecam univerſalem* Alfonſus Ciaconius, Dominicanus.

PETRUS DE CINTRA, Luſitanus, vernacule dedit, quam nos Caſtellana notavimus inſcriptione:

La Relacion de ſu navegacion a la Coſta de Guinea y a la India. Hanc Aloiſius Cadamuſtus Italice vertit.

PETRUS CIRUELO, loco natali ex Daroca regni Aragoniæ urbe, origine autem ex Molina, Caſtellæ oppido nobiliſſimo, regno iſti propinquo, unde in Aragoniam veniſſe parentes ejus affirmavit olim nobis D. Didacus Sanchez Portocarrero, is qui de rebus Molinæ hujus oppidi *Hiſtoriam* ſcripſit, adjungens legatis piis, teſtamento Cirueli relictis, gaudere hodie etiam Molinæ propinquos ejus, beneficiaque ab eo in ſuffragium animæ ſuæ ſacerdotibus addicta poſſidere. Theologus fuit, ac philoſophus & mathematicus ſuæ ætatis excellens, Ildefonſini collegii Complutenſis ſodalis, anno MDX. eo admiſſus, ut ex libro conſtat *Receptionum* (ita vocant) ejuſdem collegii, Pariſienſiſque doctor (eo enim ad mercatum bonarum omnium artium Hiſpani fere omnes currere ſolebant), & in reditu profeſſor theologus Complutenſis e cathedra S. Thomæ doctrinæ deſtinata. Sed præſtat hic inſerere teſtimonium illi hac occaſione datum ab eloquenti ac docto viro Alvaro Gomezio lib. IV. *De rebus geſtis Franciſci Ximenii Cardinalis*, panno huic noſtro purpuram ejus inſuere cupiens: *S. Thomæ enarrationi Petrum Ciruelum, Darocenſem, præfecit, indefeſſi in ſtudiis laboris hominem, libriſque perpetuo adherentem, cujus permulta ſcripta, quæ paſſim inter philoſophiæ ſtudioſos publice edita circumferuntur, ejus diligentiam & eruditionem non vulgarem indicant. Hunc ego puer jam octogenarium Compluti vidi, adhuc vigorem ſuum retinentem, cujus illud dictum in ore omnium tunc habebatur numquam a ſe diem ſuavius peragi quam cum populus, tauroboliis aliiſve publicis ludis occupatus, ædes ſibi liberas interventoribus faciebat; ſolidus enim ille dies ſtudiis dabatur. Penuria auditorum ejus gymnaſium ſemper laborabat, cujus rei cauſam cum aliquando rogaretur, ad hunc modum (ut ajunt)*

ajunt) *reſpondebat* : *S. Thomæ doctrinam incomparabilem quidem eſſe , prorſuſque cubicis figuris perſimilem , quæ utcumque jaciantur firmiter ſedent , ceterum , cibi ſolidi inſtar , niſi lento ventriculi calore percoquatur nullum eſt corpori alimentum allatura : id autem Hiſpanorum ingeniis repugnare , quibus omnis mora moleſtiam incutit.* Mathematicas ſe etiam docuiſſe ibidem artes in *Curſu* ſuo , ut appellat , ſcriptum reliquit. Eratque in eo gymnaſio adhuc profeſſor cum obeuntis diem ſuum Franciſci Ximenii cardinalis anno MDXVII. parentalium Compluti celebratorum pars magna fuit. *Ciruelus theologus* (Alvarus idem ait Gomezius lib. VII.) *concionem de ejus laudibus & de temporum inſequentium deploratione habuit. Is quaſi proximam calamitatem divinans , quæ rempublicam continuo occupavit, verſiculum illum Davidis concioni ſuæ thema propoſuit* : Increpa feras arundinis ; congregatio taurorum in vaccis populorum , ut excludant eos , qui probati ſunt argento. *Quem alioqui obſcurum & myſteriis perplexum gravi & diſerta oratione ad Belgarum aulicorum mores detorſit , qui , noſtratibus pulſis , ſibi ſolis apud adoleſcentem Regem locum relinquerent, & aſſiduis ac immodicis prædiis ſe & ſuos locupletarent.* Idem auctor eſt lib. VIII. deſignatum Ciruelum fuiſſe , una cum Michaele Carraſco & Joanne Martini Siliceo , theologis ejuſdem ſcholæ Complutenſis , quorum uni eruditio Philippi Principis ab Auguſta matre committeretur. Certe anno MDXLVII. jam canonicus erat Salmantinæ eccleſiæ , ut ex proprio ejus munere vocant, Theologus , quo ſcilicet tempore contra ſuperſtitiones vernaculo ſermone commentatus eſt ; in qua urbe vitam commutaſſe cum morte dicitur. Confer Marinæi elogium e libro XXV. *Memorabilium Hiſpaniæ.* Opera ejus vel Latina ſunt, vel vulgaria. Latina autem aut philoſophica , aut mathematica , aut theologica. Latina , quæ ad philoſophiam pertinent , hæc ſunt:

Primam Partem Logicæ ad veriores Ariſtotelis ſenſus duobus opuſculis explicatam , altero introductorio in vocum interpretationem; altero vero magis præcipuo in Prædicamenta. Compluti apud Arnaldum Guilielmum de Brocar 1519. fol. Forte aliud opus eſt:

In Categorias Paraphraſis : quam a ſe juvene ſcriptam ait ipſe in ſequenti commentario.

In Poſteriora analytica Commentarius. Compluti apud Michaelem de Eguia 1529. in 4.

In Summulas Petri Hiſpani a ſe denuo correctas , ac bonæ ſolidæque doctrinæ documentis illuſtratas , præclariſſimus commentarius. Ita habet editio Salmanticenſis anno 1537. fol. ubi plura de auctore harum Petro Hiſpano , quæ alibi non facile invenies. Mathematica hæc:

Paraphraſes duæ de Quantitate diſcreta in opera Divi Severini Boetii , quarum altera in Arithmeticam , altera in Muſicam ejus introducit. Item:

Brevia duo Compendia de Quantitate continua , alterum Geometriæ Euclidis , & alterum Perſpectivæ Alazen , quaſi præguſtamenta iſtarum diſciplinarum. De iſta Perſpectiva Alazen breve Compendium Joannes Archiep. Cantuarienſis , & ex Alchindo contexuit , quam idem Petrus Ciruelus Commentariis explicuit. Sed opera hæc partes , ſive appendices , forſan ſequentis ſunt operis:

Curſus quatuor Mathematicarum artium liberalium : hoc eſt , arithmeticæ , geometriæ , perſpectivæ ac muſicæ. Compluti apud Michaelem de Eguia 1526. in fol. & forte anno etiam 1523. Quas conſequi debuit quinta , ſcilicet : *Introductio Aſtrologica ; quam* (auctor ipſe ait) *in ſphericum opuſculum olim condideram correſpondentem Almageſto Ptolemæi , & Almanach perpetuum Zacuti Salmanticenſis cum noſtro Judiciario Quadripartito & Centiloquio.* Quæ tamen hujus diſciplinæ vidimus:

Apoteleſmata ſunt *Aſtrologiæ humanæ , hoc eſt , de mutationibus temporum & genituris hominum , rejectis omnino interrogationibus & variis electionibus falſorum Aſtrologorum.* Compluti apud Arnaldum Guilielmum Brocar 1521. Hoc autem *Judiciarium* eſſe , de quo ipſem fecerat , veroſimile eſt. In eo quidem reſpondere eum Pici Mirandulani argumentis adverſus aſtrologos Andreas Scotus monet.

Ad Opuſculum de Sphera Mundi Joannis de Sacro buſto , additiones & familiariſſimum commentarium , interſertis egregii Petri de Aliaco quæſtionibus. Adjicitur in has *Additiones Dialogus diſputatorius.* Pariſiis primum (ut ſuſpicamur) anno 1498. fol. deinde Compluti 1526. fol. Continent in hac editione Petri noſtri ac patriæ ejus Darocæ urbis elogia epigrammata duo Petri Lermæ & Gundiſalvi Ægidii , profeſſorum tum temporis Complutenſium elegantiæ non vulgaris. Theologica demum hæc:

Aſtrologia Chriſtiana , in qua docet quatenus fidendum vel credendum ſit Aſtrologorum judiciis , & quos limites oporteat non excedere virum pium. Salmanticæ in 4.

Expoſitio Libri Miſſalis ſive Officiorum Eccleſiaſticorum commentarii : libris tribus. Compluti 1528. in folio. Quorum hic ſcopus eſt , ne videatur in Guilielmi Durandi libro *Rationali divinorum Officiorum* actum denuo agere. Ejus enim opus , hominis alioqui in jure doctiſſimi , attamen ſacræ doctrinæ

expertis, nil fere continet quo minus Cirueli opera utilis & pluſquam neceſſaria ſit. Quippe qui Biblica teſtimonia, in libris eccleſiaſticis intemeratoque Miſſæ officio jam deducta, ſecundum proprium literalem ſenſum, quem ab horum officiorum antiquis editoribus ſignificare poſita ſunt, eumque ſæpe a literali Biblico diverſum, atque item moralem non minus ab his auctoribus intimatum, cunctaque ſacræ hujus rei miſteria interpretatur arcana. Et quidem primus liber declarat ea omnia quæ in ſeptem horis canonicis & Miſſæ prima parte, quam vocant cathecumenorum, continentur; ſecundus vero (qui pars eſt maxima hujus operis) Miſſale officium, quod per totum annum varie celebratur, juxta duplicem ſenſum exponit; tertius, qui circa ſecretum Miſſæ canonem verſari debuit, ne codex nimium turgeſceret, prætermiſſus fuit ab auctore in aliud tempus, nec editus unquam, ut exiſtimo. Cujus locum brevia iſta ſubierunt opuſcula:

De Arte prædicandi.

De Arte memorativa.

De vera Luna Sabbathi, & de correctione Kalendarii. Dicavit opus collegio eccleſiaſtico Toletanæ almæ ſedis. Extat in bibliotheca majoris eccleſiæ Hiſpalenſis. Miſcella hæc variarum artium:

Paradoxæ quæſtiones x. Scilicet:

I. *De Modis ſignificandi dictionum in Grammatica.*

II. *De Dicibilibus, tranſcendentibus & imitatis, in Logica.*

III. *De Virtute activa agentis naturalis, in Phyſica.*

IV. *De Potentia motiva corporis naturalis.*

V. *De Rarefactione & condenſatione corporum.*

VI. *De Arte Raymundi Lulli, in Metaphyſica.*

VII. *De Loco Paradiſi terreſtris a Deo conditi, in Coſmographia.*

VIII. *De Tertia lege Spiritus Sancti circa finem mundi, in Theologia.*

IX. *De Multiplicatione ſenſus literalis, in ſacra Scriptura.*

X. *De Cabala & Magia Judæorum in enarranda divina Biblia.* Salmanticæ 1538. in 4.

Hiſpana quoque lingua hæc edidit:

Reformacion de ſuperſticiones y hechizerias. Salmanticæ 1541. in 4. deinde Hiſpali apud Andream de Burgos 1547. noviſſimeque cum *Additionibus* Petri Antonii Jofreu, advocati Catalani. Barcinone 1628. in 8.

Hexameron Theologal ſobre el regimiento medicinal contra la peſtilencia. Compluti apud Arnaldum Guillen de Brocar 1519. in 4. hoc eſt, de cauſis ac remediis, cum theologicis, tum philoſophicis, ſive medicis, peſtilentiæ ſex capitum liber, quem civibus ſuis pro defenſione doctrinæ iiſdem peſte afflictis paulo ante de loco ſuperiore intimatæ veluti apologiam nuncupavit.

Contemplaciones muy devotas ſobre los Myſterios de la Paſion de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto; con un Tratado de la myſtica Theulugia para los devotos, que ſe an retraido a la vida ſolitaria contemplativa. Compluti apud Joannem Brocar 1543. in 4.

Arte de bien confeſar, aſi para el Confeſor, como para el Penitente, ſive, *El Confeſionario.* Compluti apud Michaelem de Eguia 1524. in 8. deinde Hiſpali typis Joannis de Cromberger 1544. in 8. & alibi 1548. etiam in 8.

PETRUS DE COBILLAN, proprie COVILHAON, Luſitanus, de quo multa Franciſcus Alvarez in Luſitanica *Rerum Æthiopicarum Hiſtoria*, cap. CIII. Expeditione is quidem apodemica ſua, & peregrinatione inter Abaſſinos, multum profecit inveniendo & peragrando, auſpiciis Luſitanorum Regum, orienti. Cujus expeditionis relationem ipſe dedit ſcribens Luſitana lingua, quam nos proferimus Caſtellæ proprio idiomate:

Relacion de ſu viaje deſde Lisboa haſta la India por tierra, y ſu buelta al Cairo. 1587.

PETRUS DE COLINDRES, Hiſpalenſis, Societatis Jeſu, humaniorum literarum profeſſor, & concionator in patria, collegii Aſtigitani rector. Denatus Hiſpali IV. Julii MDCLXVIII. ſcripſit:

Triumphum de peccato originali. Aſtigi 1641. in 4. Deeſt in *Bibliotheca* Alegambii, quam complevit.

PETRUS COLLADO DE PERALTA, Alcarazii in agro Laminitano Toletanæ diœceſis, Latinam linguam atque eloquentiæ artem profitebatur ſcribens:

Explicacion del Libro quarto del Arte nuevo de Gramatica de Antonio. Valentiæ 1630. in 4.

PETRUS CORNEJO, presbyter ut videtur, apud Belgas tempore quo res, quæ ſubjiciuntur, contigerunt, verſatus ſcripſit:

Compendio y breve relacion de la liga y confederacion Franceſa, con las coſas acontecidas deſde el año de MDLXXXV. *haſta el de* MDXC. Bruxellis 1591. in 8. Matriti apud Petrum Madrigal 1592. 8.

Diſcurſo y breve relacion de lo acontecido en el cerco de Paris contra Henrico de Borbon intitulado Rey de Francia. Bruxellis, & Hiſpali eodem anno 1591. in 8.

Su-

Sumario de las Guerras civiles, y cauſas de la rebelion de Flandes : ad Joannem Auſtriacum. Lugduni 1577. in 8. Auguſtæ Taurinorum 1580. in 4. apud Bevilaquam. Gallicum fecit hoc opus Gabriel Chapuis, Turonenſis, & Lugduni edidit Joannes Beraud 1579. in 8.

F. PETRUS CORNEJO DE PEDROSA, Salmanticenſis, Carmelita, doctoris pileum in patria academia, totius orbis terrarum clariſſima, coram Catholicis Regibus Philippo III. & Margarita uxore, Auſtriacis, horum in urbem & ſcholam ſuam adventum academico ſenatu ſcholaſticæ hujus pompæ explicatione, ut decuit, celebrante, velut quodam ſic fauſtam excepturæ inaugurationem famæ & laudis omine, ſuſcepit. Jam inter profeſſores cooptatus, cum de moribus philoſophiam ſtudioſiſſime Ariſtotelem interpretatus explicare, tum Sacræ ſcientiæ arcana, juxta Thomæ Angelici præceptoris ſenſum, in cujus veſtigiis nunquam non firmiter ſtetit, ſumma uſus ſtili claritate, uſque ad ultimum vitæ diem frequenti ſtudioſorum turbæ reſerare non deſtitit. Namque his, qui operam huic ſtudio navabant, cari oppido magiſtri abſentiam deprecantibus, a Rege impetratum ne, pontificalibus aliquando infulis ornandum, ab opere, quod tam utiliter faciebat, abduceret. Sive modeſtiæ ipſius exactæque paupertatis diſciplinæ hoc tribuendum ſit, vel ac honores ampliſſimos ſibi a Paulo V. ſacrorum apice, dum comitiis ordinis ſui generalibus ſumma omnium veneratione exceptus atque habitus intereſſet, ſæpe quidem oblatos inexorabili. Plane in arce hac & ſapientiæ veluti principatu conſtitutum undique homines doctiſſimi, & ante alios Philippus Rex Catholicus, ſuper difficillimis & graviſſimis rebus quærentes datis literis adinſtar oraculi conſuluerunt. Provinciæ ſuæ Caſtellanæ ſemel atque iterum præfuit. Porro, ut vir numeris omnibus eſſet perfectus, in Deum pietatis, in pauperes miſericordiæ, ceterarumque virtutum egregiæ literarum laudi appoſuit cumulum. Multa ſui monumenta extare hic fecerat in theologicis, plura relicturus ſi non, duobus annis quinquagenario major, nimis immatura morte ultima die Martii MDCXVIII. Salmanticæ vivis eſſet exemptus. Extant ab eo:

Diverſarum materiarum ab ipſo *Salmanticæ prælectarum* tomus prior. Qui prodiit ex domo ordinis Pinciana typis Joannis Baptiſtæ Vareſii anno 1628. in fol.

In Tertiam partem S. Thomæ commentaria. Pincianæ ejuſdem bibliothecæ formis 1629. in folio. *Carmelitici* auctor *Paradiſi*, lubricæ fidei auctor, tribuit ei, præter duo hæc:

De Immaculata Virginis Mariæ Conceptione opus. Quod non aliùd exiſtimo ab eo quod continetur in *Commentariis ad Tertiam Partem S. Thomæ* ſuperius dictis. Itemque:

Commentaria in Sententiarum libros Franciſci (*Joannis* dicere debuit) *Bachonis Carmelitæ* : limata jam & prelo matura. De quibus ſi quærat aliquis *Commentariane* ipſius Bachonis, antiqui doctoris, *in Sententiarum libros*, an aliquod aliud noſtri auctoris opus in *Commentaria* ipſa illius elaboratum hic laudetur, juxta cum his qui neſciunt ignorare me ajo ; nec a domeſticis quidquam de hoc opere certum & compertum audivi. Sancius Davila, Placentinus epiſcopus, ſcripta ejus *Vita*, & Aubertus Miræus in *Bibliothecæ* volumine altero pro dignitate laudaverunt. Theophilus Rainaudus in *Scapulari Partheno-Carmelitico*, parte 1. cap. IV. §. V. *Lumen Salmanticenſe* Cornejum vocat. Hieronymus Vives, Dominicanus, tom. 1. *De Primatu divinæ libertatis*, lib. 1. diſp. XIX. diſt. III. num. 16. *Anteſignanum & primorem theologorum ſui temporis*. Aliter alii, ſcilicet Alphonſus Michael, Dominicanus, profeſſor primarius theologiæ Complutenſis, in *Primam partem*, q. XXIII. art. 1. dub. V. n. 54. & 56. Joannes a S. Thoma 1. part. q. XIV. diſp. XX. art. VI. n. 9. Ludovicus a Cruce in *Bullam Cruciatæ* diſp. & cap. 1. dub. XII. Zacharias Paſqualigus cent. 1. *Deciſion. moral.* in indice auctorum. Ægidius Gonzalez Davila in *Theatri Eccleſiaſtici* primo volumine, in mentione D. Fr. Joannis Alphonſi de Solis, epiſcopi inſulæ Portus-divitis.

PETRUS DE CORRAL, quidam, ſuperiore ſæculo ſcripſit fabuloſum opus, pro hiſtorico venditans:

Hiſtoria Sarracina nuncupatum. De quo videndus Ambroſius Morales libro XII. cap. LXIIII.

F. PETRUS CORREA, Luſitanus, Maurenſis (Moura oppidum eſt cis Anam fluvium in Bætica antiqua) Minorum ſodalis in provincia Algarbiorum ejuſdem Luſitaniæ regni, deputatuſque, ut proprio verbo appellant, Sanctæ Inquiſitionis Eborenſis ſcripſit vernacule:

Conſpiraçaõ univerſal : combatem os ſete vicios matadores com as ſete virtudes contrarias ſobre a poſsè d' Alma em dezanove Diſcurſos predicaueis. Oliſipone apud Petrum Craesbeck 1615. fol.

Eſpelho da vida. Ibidem 1639.

Triumfos eccleſiaſticos, primeira parte; contem as Feſtas principaes, que en Ottubro, Novembro & Decembro celebra a Igreja Militante em conſonancia da Triumfante. Ibi-

dem 1617. in 4. in qua tres alias partes, ſive reliquum anni, promiſit. Celebrantur quoque editiones Eborenſis 1613. & Uliſiponenſis 1615.

Triumfos Seraficos. Eboræ 1623.

PETRUS CORTES, medicus Regius, & a cubiculo principi excellentiſſimo D. Joanni Alphonſo Henriquez de Cabrera, Caſtellæ architalaſſo, Siciliæ proregi; dum in eo regno & inſula ejus lateri adhæret, ſalutemque tuetur, ſcripſit:

De Diebus decretoriis Tractatum. Panhormi 1642. in 4.

PETRUS CORTES DE MONRROI, in Chilenſi provincia Americæ meridionalis ſtrenuus quamplurium ſtipendiorum miles, aliquando & legionis tribunus (Maeſſe de campo appellant), ſcripſit, quæ adhuc MS. ſunt:

Relaciones de la guerra de Chile deſde el año de MDLVII. *haſta el de* MDCXIII. Teſte Antonio Leonio in *Bibliotheca Indica*, titulo IX.

F. PETRUS DE COVARRUBIAS, ordinis Prædicatorum, ſacræ theologiæ magiſter, ineunte ſuperiore ſæculo in concionandi officio & opere, neceſſariiſque ad ea digne exequenda ſtudiis, claruit; Burgenſibus præfuit ſodalibus; idemque eos ſermones, quos vernacule, ut moris eſt, ad fidelem populum habuerat, in Latinam linguam convertit; nec tamen ille, ſed Alexander Geraldinus, epiſcopus Vulturenſis, obtulit prelo:

Sermonum ſcilicet volumina duo *de Tempore & de Sanctis & Quadrageſimalium.* Quos recognovit ſummus vir Franciſcus de Victoria, ejuſdem inſtituti. Pariſiis prodierunt ex officina Badii anno 1520. D. Petro Fernandez de Velaſco, Hari comitis Eneci, Caſtellæ magni comeſtabilis, filio, nuncupati. Necnon et:

De Reſtitutione tractaſſe eum quinque libris refert Joannes Marieta. Hiſpana lingua edidit:

Remedio de Jugadores. Burgis 1519. in 4. apud Alphonſum Melgar.

Memorial de pecados y penitentes. Ibidem apud Federicum Aleman 1517.

Obiit Flaviobrigæ, ſi ea eſt Bilvao in Cantabris, anno MDXXX. ut idem Marieta refert.

F. PETRUS DE CRUCE, Luſitanus, ex ordine Minorum, conventualis tamen ut vocant, ineunte ſuperiore ſæculo uti auctor laudatur duorum opuſculorum, ſcilicet:

De Entibus rationis ad mentem Scoti. Et:

Antiminorica pro clauſtralibus. Venetiis 1501. ut ſcribit Lucas Waddingus. Verderius in *Supplemento Geſnerianæ Bibliothecæ* magis explicat opus *Antiminorica* vocatum, *adverſus Minoricam* ſcriptum eſſe *Fratrum dictorum de Obſervantia.* Venetiis in 8. per Simonem de Luere 1505.

F. PETRUS DE CRUCE, Dominicanus, laudatur alicubi eo quod ſcripſerit:

Hiſtoria, o Choronica del Orden de Santo Domingo.

F. PETRUS DE CRUCE JUZARTE, Luſitanus, ex oppido Abrantes Ægitanenſis diœceſis, ordinis Carmelitarum, theologiæ moralis profeſſor, præfectus cum eſſet cœnobii Turrium-novarum ſcripſit Luſitana lingua:

Tratado da Terceira Ordem Carmelitana. Oliſipone apud Antonium Alvarez 1644. in 8. Quem citat Cardoſus in *Agiologio*, ſecundo volumine, pag. 521.

Exercicio eſpiritual pera ben morrer. Ibidem 1661. Item:

Iardin de varias e cheiroſas flores que producio & criou o monte ſanto do Carmelo. Ibidem apud Joannem da Coſta 1671. 8. Necnon hæc alia opera, quæ repræſentamus Latina lingua:

Normam vitæ & morum Tertiariorum ord. Carmel. Ibidem 1670. in 4.

Additiones ad vitam V. P. Stephani a Purificatione Carmelitani, de Translatione illius corporis cum duodecim ejus Epiſtolis. Ibidem apud Henricum Valente de Oliveira 1662. 4.

PETRUS DE LA CUEVA, ſcripſit:

Dialogo de la Rebelion de Tunez: ad Ludovicum Pontium Legionenſem, Arcenſium ducem. Hiſpali apud Sebaſtianum Truxillo 1550. in 8.

PETRUS DA CUNHA, Luſitanus, ſcripſit:

Exemplos Tragicos. Quod opus MS. penes ſe habere publicavit D. Franciſcus Emmanuel, epiſt. 1. centuriæ quartæ. Neſcio an de eo loquatur Georgius Cardoſus in ſchedis, quas vidimus, pro *Bibliotheca Luſitana* quam meditabatur, dum ait diſcipulum eum Petri Nunneſſi, theologum, mathematicum, & aſtrologum inſignem, linguarumque admodum peritum.

D. PETRUS DAVI, interpretatus eſt in vernaculum ex Græco fonte:

George Gemiſta, o Plethon, la poſtrera hiſtoria de la Monarquia de los Perſas haſta

ta Alexandro Magno , con algunas vidas de Capitanes famoſos Griegos ſacados del Latin de Emilio Probo. Valladoliti 1604. in 4.

F. PETRUS DIAZ, Pincianus, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſacræ theologiæ magiſter, atque in patria ſchola profeſſor, doctus vir, inſigniſque eccleſiaſtes, ſcripſiſſe dicitur:

Hiſtoria de la Aparicion y milagros de Nueſtra Señora de las Virtudes. Medinæcampi apud Chriſtophorum Laſſo 1600. 8.

PETRUS DIAZ, ex oppido Lupiana diœceſis Toletanæ, Jeſuitarum ſodalis, Mexicanæ provinciæ aliquando præfectus, ſcripſit inde:

Literas de Miſſionibus per Indiam Occidentalem ab Jeſuitis per annos MDCX. & MDXCI. *inſtitutis.*

PETRUS DIAZ DE AGUERO, Pincianus, medicus doctor, ordinis Hieroſolymitani Sancti Joannis Baptiſtæ ſodalis, ſcripſit:

Demonſtracion clariſſima de la Inmaculada y puriſſima Concepcion de la Virgen Maria Nueſtra Señora. Matriti 1618. in 4.

Tractatum de Angelis. Matriti 1672.

F. PETRUS DIAZ DE COSIO, Dominicanus ut credimus, edidit:

Cateciſmo con el Roſario. Matriti 1671. in 4.

PETRUS DIAZ DE MAYORGA, hujus argumenti ac tituli libellum foras dedit:

Relectio ſcholaſtica an hæc veritas, B. Virgo præſervata fuit & immunis a peccato originali, ſit in ſtatu proximo diffinitionis, & oporteat diffiniri. Compluti 1653. in 4.

PETRUS DIAZ MORANTE, grammatiſta ſeu literator, aut literarii ludi magiſter, hoc ſæculo nulli ſecundus in arte formandi omnis generis literas elegantia & varietate ſingulari, atque adeo examinator, ut vocant, ejuſdem artis profeſſorum, ſcripſit atque edidit:

Inſtruccion de Principes: quatuor partibus, diverſis & perfectiſſimis characteribus. Prima prodiit Matriti 1623. Secunda 1624. Tertia cum titulo *Arte nueva de eſcrivir* 1629. Quarta 1631. apud Joannem Gonzalez: omnes in 4. folii regalis.

PETRUS DIAZ DE RIBADENEIRA NOGUEROL, Ocanienſis, jurisconſultus, & cauſarum patronus in Matritenſi curia tempore ſuo famæ celebris, quaſdam ex ſuis actionibus literis conſignavit, ediditque:

Allegationum Iuris tomum primum. Matriti apud Didacum Diaz 1641. in folio.

Denatus eſt circa annum MDCXL. . . .

PETRUS DIAZ DE RIBAS, Cordubenſis, Martini de Roa, Jeſuitæ ſcriptis ſuis affatim celebris, neſcio quo ex latere, nepos, presbyter, theologus, & antiquitatis peritus, ſcripſit:

El Arcangel San Rafael particular Cuſtodio y amparo de la Ciudad de Cordoba. Cordubæ 1650 in 4.

De las Antiguedades y excelencias de Cordoba. Ibidem 1627. in 4.

Piedra de Cordoba, que es dedicacion al Emperador Conſtantino Maximo iluſtrada con explicaciones. Ibidem apud Salvatorem de Cea Teſa 1624. in 4.

Declaracion magiſtral a las Soledades de D. Luis de Gongora. Laudat hanc D. Martinus del Pulgar in opuſculo, *Epiſtolas ſatisfactorias* &c. nuncupato, pro eodem poeta. Meminit hujus cum modeſta laude Martinus de Roa in ſuo libro *Ecija* &c. fol. 158.

F. PETRUS A S. DOMINICO, Hiſpalenſis, in Dominicanorum familia frater laicus, libellum conſcripſit:

Del Viage, que hizo a Geruſalem el año de MDC. Neapoli 1604. in 8. Iterumque apud nos 1609. Necnon et:

La Vida de Jeſu Chriſto y de algunos Santos Indianos de la Orden de Santo Domingo juntamente con la de Santa Ines de Monte-pulciano. Neapoli 1604. in 8. Luſitanum facit Cardoſus in ſchedis ſuis MSS. eo tantum quod de rebus Indicis ſcripſerit, cum duplex India ſit, altera Luſitana, altera Caſtellana.

PETRUS DUEÑAS, Salmanticenſis, anno ſuperioris ſæculi triceſimo ſexto prima in juris ſtudio tirocinia fecit, ac poſt exactos undecim ætatis, agens ipſe tertium ſupra viceſimum, Salmanticæ juriſprudentiam de loco ſuperiori docere cœpit, canonum doctor poſt biennium ſolemniter renunciatus. Dedit in lucem ex inſtructiſſima, quam poſſidebat, bibliotheca:

Regulas Iuris utriuſque cum ampliationibus & limitationibus. Salmanticæ 1554. fol. Lugduni 1557. Venetiis 1563. 8.

Allegationes in cauſa matris alii laudant.

F. PETRUS DE ENCINAS, ordinis Prædicatorum, in eoque generalis, ut vocant, eccleſiaſtes, vir pius & doctus, cum ingenio eſſet ad verſam orationem fecundo

&

& facili, ingreſſus eſt viam, Hiſpanis etiam tunc infrequentem, pangendi ſacra carmina, quæ quidem edita ſunt hoc titulo:

Verſos eſpirituales, que tratan de la converſion del Pecador, menoſprecio del mundo y Vida de nueſtro Señor: con algunas ſuccintas declaraciones ſobre algunos paſos del libro. Conchæ 1597. in 8.

Deceſſit præfectum agens cœnobii quod eſt in oppido Huete Conchenſis diœceſis.

F. PETRUS AB EPIPHANIA, Siſiponenſis, hoc eſt, ex oppido Almaden Cordubenſis diœceſis, Carmelita Excalceatus, cum Cordubæ, qua in urbe religioſæ vitæ nuncupaverat vota, ſodales rexiſſet, Hiſpalique ſacrum Angelo cuſtodi adminiſtraret collegium, ſcripſit eleganter:

Vida y milagros de S. Pedro Thomas, Carmelita, Patriarca de Conſtantinopla, Martyr Iluſtriſſimo y Abogado contra la mortal peſte y epidemia. Hiſpali typis Joannis Gomez de Blas 1655. in 4.

Obiit diem ſuum in cœnobio loci de Critana.

D. PETRUS DE LA ESCALERA GUEVARA, ex oppido Eſpinoſa de los Monteros Burgenſis diœceſis oriundus, juriſconſultus, unuſque ex eo ſodalitio fuit Regii corporis cuſtodum, in quod non aliis, quam in dicto loco atque ingenue natis, aditus eſt. Non cauſarum tantum patronus induſtrius & alacer in curia Matritenſi, ſed & humaniorum artium, totiuſque veteris ævi hiſtoriæ peritus, notum ſe & commendabilem poſteris fecit ſcribens:

Origen de los Monteros de Eſpinoſa, ſu calidad, exercicio, preeminencias y eſſenciones. Matriti apud Franciſcum Martinez 1632. in 8. Laudatur quoque ejus:

Diſcurſo Apologetico y Legal por el Libro intitulado El Fenix de la Grecia del Padre Fr. Diego Niſeno Abad de S. Baſilio de Madrid. in folio. Parabat, & affectum non effectum forſan habebat:

Didaſcaliam de utroque brachio: cujus ipſe ſæpius meminit. Vidimus apud eum typorum lucem expectantem:

De Metatis & Epidemeticis Tractatum, ad titulum XLI. lib. XII. Codicis Iuſtiniani: hoc eſt, de jure metandi, ſive hoſpitia in domibus curiæ civium præbendi perſonis publicis, quod Regibus competit.

Deceſſit menſe Februario MDCLVII.

PETRUS DE ESCAVIAS, præfectus Iliturgitanæ urbis in Bætica (Alcaide de Anduxar nos dicimus), ſcripſit hiſtoriam, qua uſus fuit, habebatque in ſupellectile ſua librorum manu exaratorum, Gundiſalvus Argote de Molina. Hæc eſt, ut credimus:

Repertorio de Principes de Eſpaña. Quæ hoc titulo inſcripta fuit in *Bibliotheca Olivarienſi*, falſo nuncupata *Petri* de *Eſquivel*, ſeu *Eſquivias*. Huc forte translata fuit e libris D. Ludovici de Caſtilla, quorum catalogum vidimus, & ibi hujus *Repertorii* mentionem, lib. IX. *Miſcellan.* biblioth. comitis Villumbroſani.

PETRUS DE ESCOBAR CABEZA DE BACA, ignotus mihi aliunde quam quod ſcripſiſſe feratur verſibus:

Lucero de la Tierra Santa y grandezas de Egypto viſtas por él. Pinciæ 1594. in 8.

F. PETRUS ESPINEL DE LA PORTAZA, Aragonius, Cæſarauguſtanus, ordinis Prædicatorum, Immaculatæ Virginis Mariæ Conceptionis myſterio addictiſſimus inter plures ſuæ religioſæ familiæ, ſcripſit:

Memorial al Rey D. Felipe IV. por la Inmaculada Concepcion. Matriti 1663. in folio. Præter majoris opus molis de eodem argumento, quod paratum editioni habere ſe ajebat.

PETRUS DE ESPINOSA, Antiquarienſis, in Emmanuelis Perezii a Guzman, Medinæ-Sidoniæ ducis excellentiſſimi, familiam propter animi dotes ingeniique alacritatem receptus, eidem fuit viro principi a ſacris, itidemque collegii rector, quod in Luciferifano ab Ildephonſo tutelari appellatur. Verſus panxit ea elegantia & gravitate, ut non multis e choro vernaculorum poetarum herbam porrigeret; nec minus proſa oratione valens, cujus extare fecit aliqua in libellis editis argumenta, cum piis, tum profanis, quorum hæc vidimus:

Elogio al retrato del Excellentiſſimo Señor D. Manuel Alonſo Perez de Guzman el Bueno Duque de Medina Sidonia. Malacæ 1625. in 8.

Panegyrico a la ciudad de Antequera. Aſtæ 1626. in 8.

Arte de bien morir. Tum alibi, tum Matriti 1651. in 8.

Teſoro eſcondido. Luciferifano an. 1644.

Eſpejo de Criſtal fino y antorcha que aviva el alma. Poſt quinque editiones prodiit ſextum Conchæ 1637. in 16. Hiſpalique etiam ſeptimum 1645. in 16. Apis etiam matinæ more collegit undequaque, præſertim ex Bætica ſua, ut ſpecimen Hiſpanæ facultis poeticæ brevius aliquod exhiberet:

Flores de Poetas Iluſtres. in 4. Valladoliti apud Ludovicum Sanchez 1605.

PE-

PETRUS DE ESPINOSA, Salmanticenſis, artium magiſter, Salmanticæque profeſſor, nuncupavit Joanni Martino Siliceo, cum Philippi Principis, Regis poſtea II. præceptorem ageret:

Summulas, ſeu Summam Dialecticæ: commentaria in Prædicabilia Porphyrii: in Prædicamenta: in Periermenias: in duos libros Poſteriorum: Summam librorum Elenchorum & Topicorum Ariſtotelis. Salmanticæ 1534. in folio. Deinde et:

Philoſophiam naturalem. Salmanticæ apud Rodericum Caſtañeda in folio.

Ioannis de Sacrobuſto Spheram quoque edidit *cum propriis Commentariis.* Ibidem anno 1550. in 8.

PETRUS DE ESQUIVEL, Complutenſis, mathematicarum artium profeſſor in ejuſdem oppidi gymnaſio, Philippo II. Regi a ſacris, vir ingenio præſtanti, ſingulariſque induſtriæ ac doctrinæ in rebus mathematicis. Aggreſſus fuit *Hiſpaniæ deſcriptionem* exactiſſimam, atque ad eum finem inſtrumenta confecit, quibus præſens altitudinem & latitudinem uniuſcujuſque loci deprehenderet, Regiiſque exhibitus expenſis diu longeque peregrinatus fuit; non tamen abſolvit opus morte præoccupatus; reliquit ſaltem apud Regem ejus partis, quam abſolverat, deſcriptionem. Plura de ejus mirabili induſtria, qua Ptolemæi veſtigia & formam ſequutus perfectiſſima & ingenioſiſſima quædam artis documenta olim adinventis addiderat, Ambroſius Morales refert in *Diſcurſo generali de Antiquitatibus*, fol. 4.

PETRUS FELIX DE MOLINA, Peruanus, ex S. Crucis de la Sierra oppido, Jeſuitarum ſodalis, edidit:

Syntaxim: carmine Latino.

F. PETRUS DE FERIA, ſumpta ab oppido natali appellatione, ſodalis Dominicanus provinciæ Mexicanæ, indeque præſul apud Americanos Chiapenſis, ſcripſit:

Vocabulario de la lengua Zapoteca. Auguſtinus Davila Padilla, in fine *Hiſtoriæ Provinciæ Mexicanæ ordinis Prædicatorum*, opus hoc, niſi aliud ſit ab eo diverſum, appellat *Confeſſionario Zapoteco.*

Diem ſuum obiit anno MDLXXXVIII. auctore Ægidio Gonzalez Davila, Regio chronographo, in *Theatro Indicæ Eccleſiæ.*

F. PETRUS FERMOSELLUS, vulgari cognomine, ut ſuſpicor, DE HERMOSILLA, Franciſcanus provinciæ Bæticæ Regularis Obſervantiæ, præfectus aliquando Hiſpalenſis domus, edidit, Luca Waddingo teſte:

Logicalium terminorum rationem, Sophiſticis quibuſque reſciſſis. Item Tractatus argumentationum & ſolutionum in totam Franciſci Titelmani Dialecticam: ut Ciaconius in ſchedis exprimit. Hiſpali 1555. apud Martinum a Monteſdoca in 4.

PETRUS FERNANDEZ. Vide in A. ALVARUS NUÑEZ CABEZA DE VACA.

PETRUS FERNANDEZ, Luſitanus, in Gallia prius, deinde Conimbricæ in Portugallia juri data opera, nuncupavit Joanni Regi Luſitanorum III. eam, quam habuit in hoc gymnaſio, ſolemnem orationem:

In omnium diſciplinarum commendationem, anno MDL. Quæ edita fuit eodem anno.

PETRUS FERNANDEZ, presbyter, edidit:

Feſtividades de la Santiſſima Madre de Dios, y lo que pertenece a ſu devocion. Matriti apud Ludovicum Sanchez anno 1618. in 16.

PETRUS FERNANDEZ, Luſitanus, ſcripſit:

Relationem de S. Iuliano: verſibus Latinis anno 1559. editam.

PETRUS FERNANDEZ DE ANDRADA, Hiſpalenſis, in equorum cognitione educatione ac tractatione eximius, dum viveret utilem hanc belli & pacis tempore, dignamque viris principibus ac nobilibus quibuſcumque, artem propagavit ſcriptis:

Libro de la gineta de Eſpaña, en el qual ſe trata el modo de hacer las caſtas y criar los potros y como ſe han de enfrenar y caſtigar los cavallos; y como los Cavalleros mozos ſe han de poner a cavallo, guardando el orden antiguo de la gineta de Eſpaña; y ultimamente, como ſe han de penſar y engordar los cavallos. Hiſpali 1599. in 4.

De la naturaleza del cavallo. Hiſpali apud Ferdinandum Diaz 1580. 4.

Nuevos diſcurſos de la gineta de Eſpaña ſobre el uſo del cabezon. Ibidem apud Alphonſum Rodriguez Gamarra anno 1616. in 4.

PETRUS FERNANDEZ BLASCO, ſcripſit:

Obligacion que tenemos a los Angeles de nueſtra guarda. Hiſpali 1625. in 16.

D. PETRUS FERNANDEZ MONJARAZ, edidit:

Deſ-

Descripcion y aparecimiento de nuestra Señora de Nieva. Segoviæ 1699. in 4.

PETRUS FERNANDEZ NAVARRETE, Lucronienſis, Compoſtellanæ eccleſiæ canonicus, Alphonſi frater, Dominicani ſodalis, inclytique apud Japonenſes martyris, quod non in parvam noſtro laudem cedere debet, ſereniſſimo Infanti Ferdinando Auſtriaco, S. R. E. cardinali, Toletano antiſtiti, a ſacris fuit & a ſecretis, necnon Eliſabethæ Borboniæ Reginæ ampliſſimæ, Philippi IV. Regis noſtri lectiſſimæ conjugi, ab eadem ſecretorum fide, elegantis ingenii ac multæ doctrinæ vir, ſcripſit:

Conſervacion de Monarquias y Diſcurſos Politicos ſobre la gran Conſulta que el Conſejo hizo al Señor Rey Felipe III. Matriti 1626. fol. Cujus minima operis pars injuſſu auctoris prodierat olim Barcinone, *Diſcurſos Politicos* inſcripta, anno 1621. in 4.

Carta de Lelio Peregrino a Stanislao Borvio Privado del Rey de Polonia. Quo nomine latere voluit ut eos, qui valent apud Reges ſuos præcipua gratia, perſonatus inſtrueret. Matriti apud Tereſiam Junti anno 1625. 4. Vertit etiam in ſermonem patrium:

Siete libros de Lucio Anneo Seneca. Hi ſunt: *De la Divina Providencia. De la Vida bienaventurada. De la Tranquilidad del animo. De la Conſtancia del Sabio. De la Brevedad de la vida. La Conſolacion a Polibio. De la Pobreza, compueſto de varias ſentencias de Lucio Anneo Seneca.* Matriti ex officina Regia anno 1627. in 4.

PETRUS FERNANDEZ DE OVALLE, Placentinus, edidit, omiſſa Jeſuitæ, ex quo ordine fuit, nuncupatione:

Obligacion que tenemos los Fieles a reverenciar los Santos Angeles de nueſtra guarda: duabus partibus. Et neſcio quos alios ſpirituales tractatus.

D. PETRUS FERNANDEZ DEL PULGAR, patria ex oppido Medina de Rioſeco, doctor theologus, canonicuſque Palentinæ eccleſiæ, ut vocant, Pœnitentiarius, edidit:

Vida y motivos de la comun aclamacion del Venerable Siervo de Dios Fr. Franciſco Ximenez de Ciſneros. Matriti 1673. in folio.

Defenſa del Patronato de S. Antolin en ſu Santa Iglesia de Palencia.

PETRUS FERNANDEZ DE QUIROS (Luſitanus, Eborenſis ut ajunt Luſitani), nauticæ rei peritus, ſcripſit expeditiones nauticas, quibus interfuit, *Relationem Vitæ ſuæ* inſcribens operi, quod volumine ſatis grandi haberi MS. teſtatur Leonius in *Bibliotheca Indo-occidentali*, tit. xvi. Idem, an aliud opus *De las Islas de Salomon*, quas inveniſſe dicitur in America, tribuit ei Cardoſus in ſchedis.

PETRUS FERNANDEZ DE TORREJON, Seſenenſis (oppidum eſt ad meridiem Toletanæ urbis Seſeña), in Complutenſi academia theologiæ profeſſor ordinarius ex cathedra, quam veſpertinam appellant, & in æde ſacra ejuſdem oppidi Sanctorum Juſti & Paſtoris canonicus Magiſtralis, ſcripſit:

Inſtitutionum Dialecticarum libros tres; in quibus Summulæ Gaſparis Cardilli Villalpandæi opportunis elucubrationibus elucidantur. Compluti apud Joannem de Orduña 1626. in 8.

In univerſam Ariſtotelis Dialecticam expoſitionem. Ibidem apud Joannem de Villodas 1626. in 4.

Antiquæ Philoſophiæ enucleationem per expoſitionem in octo libros Phyſicorum.

Philoſophiam antiquam ex Ariſtotele, & D. Thoma, ad libros De Ortu & interitu expoſitivis diſputationibus enucleatam. Compluti apud Antonium Vazquez 1641. in 4. Excipere hos debuerunt, ſecundum auctoris propoſitum, *Libri de Anima*, ſimiliter enucleati; ſed manum injecit mors, paulo poſt commiſſum typis poſtremum horum, quæ laudamus, opus. Deceſſit quidem is in habitu ſodalium Societatis Jeſu, quem olim geſtaverat.

PETRUS FERNANDEZ DE VILLALUMBRALES, ſacerdos, ac rector Sanctæ Mariæ Antiquæ oppidi de Becerril, Philippo II. Hiſpaniarum Regi dicavit:

Comentarios, en que ſe contiene lo que el Hombre debe ſaber, creer y hacer para aplazer a Dios. Pinciæ ex officina Sebaſtiani Martinez 1566. in 4.

PETRUS FERNANDEZ DE VILLEGAS, Burgenſis archidiaconus, ad nutum Joannæ Aragoniæ, Friaſiæ ducisſæ, Harique comitisſæ, quam ex Ferdinando Rege Catholico natam Bernardinus a Velaſco, Caſtellæ comeſtabilis, uxorem habebat, Dantem Alligherium, illum celeberrimum canticorum apud Italos ſcriptorem, carmine Hiſpanico antiquiore interpretatus eſt, commentarioque ab aliis diverſo clariorem reddidit. Titulus hic operis eſt:

La Traduccion del Dante de lengua Toſcana en verſo Caſtellano, comentado allende de los otros Gloſſadores. Cui tria alia ſubjecta ſunt opuſcula etiam metrica, ſcilicet:

Querella de la Fee. Quod quidem a Dida-

co,

co, neſcio quo, Burgenſi cœptum perfeciſſe auctor dicitur.

La Averſion del mundo y converſion a Dios en coplas antiguas de ocho verſos pequeños.

La Satyra decena de Juvenal. Burgis omnia ſimul apud Federicum Germanum 1515. fol. Huic quoque tribuitur liber Latinus, aut Hiſpanus, Latine ſic inſcriptus:

Floſculus Sacramentorum & modus atque ordo viſitandi Clericos. Cui acceſſit *Stella Clericorum.* Burgis apud Joannem Juntam 1558. in 8. Et Compluti 1532. Qui in Hiſpano *Indice librorum prohibendorum & expurgandorum*, in albo prohibitorum collocatur.

PETRUS FERRER MALDONADO, Accitanæ, hoc eſt, Guadixienſis eccleſiæ portionarius, luci dedit:

Norte de la Vida Chriſtiana, aviſos de bien vivir repartidos en los ſiete dias de la ſemana. Granatæ apud Antonium Rene 1636. in 8.

PETRUS FIGUEIRO, Luſitanus, ex oppido cognomine, Joannis de Faria & Iſabellæ de Fonſeca filius, presbyter, & Regularis Canonicus in monaſterio Regio & inclyto S. Crucis Conimbricenſis, Hebraica, Græca, & aliis orientalibus linguis doctiſſimus, quem *alterum noſtris temporibus Hieronymum*, ob eximiam in ſacris literis doctrinam, atque originalis divinorum fontium notitiæ præcellentiam, non dubitavit Joannes Suarezius, epiſcopus Conimbricenſis doctiſſimus, appellare. Diu in monaſterio ſuo Biblicos explanavit libros, quod abſque detrimento diſtrictæ, quæ in eo obſervatur, clauſuræ poterat; minime tamen perſuaderi ſibi permiſſit ut abhinc ad profeſſionem in publico Conimbricenſi lyceo, quod vota omnium ſcholaſticorum flagitabant, ſeſe vocari non repugnaret. Totus libris deditus vixit, quibus ut vacaret, aut etiam depreſſionis amore paupertatiſque vere religioſæ, nunquam oblatis ſibi domeſticis dignitatibus aures obſequentes dedit. Scripſiſſe dicitur & ſuper Ariſtotelis Logicam, & ſuper Magiſtrum Sententiarum, & ſuper S. Thomæ Summam Theologicam, præter Commentarios Biblicos: de quo late agit in *Hiſtoria Luſitana Canonicorum Regularium* Nicolaus de S. Maria, parte 2. lib. x. cap. xxix. Cum autem editionem adornaret ſuarum in Sacra Biblia lucubrationum potiori vitæ redditus eſt. Servata eſt ei tamen, ſera licet, gloria poſt fatum, editis initio pluribus ſeorſim, deinde majori forma duobus tomis, Lugduni apud Cardon. Prior continet:

Commentarium in xv. priores Pſalmos.

Paraphraſes in Prophetias Hieremiæ.

Commentaria in ejuſdem Lamentationes: edita prius Lugduni 1596.

In Malachiam Prophetam. Ibidem eodem anno in 8. Poſterior continet:

In xii. Prophetas minores Commentarios.

Obiit in eadem domo S. Crucis xi. Januarii MDXCII.

F. PETRUS DE FIGUEROA, Auguſtinianus, domus Salmantinæ ſodalis, ſcripſit:

Aviſos de Principes en aforiſmos politicos y morales meditados en la Hiſtoria de Saul. Madriti 1647. in 8.

PETRUS DE FIGUEROA, Bæticus, ſed Valentinus civis, grammaticæ artis, ut credo, apud Valentinos profeſſor, edidit:

Enarrationes in P. Terentii Comœdias Andriam & Eunuchum ex pluribus Auctoribus collectas. Valentiæ 1569. in 8. apud Petrum de Huete, Joanni a Ribera, Valentino antiſtiti, nuncupatas.

PETRUS DE FLORES, auctor eſt illius collectionis variorum carminum, hinc inde a diverſis poetis exceptorum, quam appellare voluit:

Romancero general, en que ſe contienen todos los Romances, que andan impreſſos; añadido, y emendado por Pedro de Flores. Madriti duobus tomis 1614. in 4.

PETRUS DE FLORES, ex oppido Loranca diœceſis Toletanæ, Jeſuita in gradu coadjutoris temporalis, ſcripſit:

Metodo del Arte de eſcrivir. Madriti apud Ludovicum Sanchez 1614. in 4.

Obiitque Toleti MDCXIX.

PETRUS DE FLORES, utriuſque juris doctor, Antonii a Flores, S. Rotæ auditoris, ex fratre nepos, patruo ſucceſſit in pontificio Caſtri-matis, ſeu Stabienſi, Neapolitano in regno anno MDX. unde translatus fuit ad Cajetanam eccleſiam anno MDXXXVI. qua in ſede obiit diem ſuum anno MDXL. Extat ab eo:

Oratio habita Romæ in Baſilica Principis Apoſtolorum ad S. Collegium Sacroſanctæ Rom. Eccleſiæ Cardinalium, de Summo Pontifice eligendo Julii II. Pontificis Maximi ſucceſſore. Editam vidimus, cum epiſtola nuncupatoria auctoris ad Toletanum præſulem, S. Balbinæ cardinalem, hoc eſt, Franciſcum Ximenez de Ciſneros, in qua patruum ſuum Antonium archiepiſcopum vocat Avenionenſem, in cujus eccleſiæ albo ejus meminerunt *Galliæ ſacræ* ſcriptores. Noſtri quidem meminit auctor *Italiæ Sacræ*, hujuſque orationis *Supplementum Epitomes Bibliot. Geſnerianæ.* Hujus carmina quædam leguntur in libro *Epigrammatum Scholæ Chriſtianæ*, Baſileæ

edito, teſte mihi Alfonſo Ciaconio in ſchedis ad *Bibliothecam Univerſalem.*

PETRUS DE FONSECA, Luſitanus, ex oppido Cortizada, alias Proenza a nova, in ripa Tagi, ſeu prioratus Cratenſis, ordinis S. Joannis Hieroſolymitani, teſte mihi Balthaſare Tellez in *Chronico Prov. Portugalliæ Societatis Jeſu*, lib. II. cap. XXXVII. §. 9. quamvis aliud crediderit *Bibliothecæ Societatis* auctor. In hac religioſa familia primus fuit qui, commendata Jeſuitis a Joanne III. Rege philoſophica Conimbricenſis academiæ profeſſione, Ariſtoteli explanando impoſitus, præſtantium ingenii judiciique dotes commentariis ad eumdem ſcriptis palam fecit. Vir fuit magnæ in Societate ipſa & Luſitaniæ regno auctoritatis, domi foriſque carus adeo & probatus viris principibus, & imprimis Philippo II. Luſitanorum Regi Catholico, Gregorio item XIII. P. M., ut quæque expedire ad pietatem & religionem providiſſet, homo egregie induſtrius atque magnanimus, eorumdem nutu & auſpiciis, vel difficillima peregerit. Eruditione probitateque inſignis audit a Petro Joanne Nunneſio, Valentino, eximio philoſopho, philoſophorumque cenſore. Scripſit:

In Iſagogem Porphyrii.

Dialecticam : libris VIII. Sæpe excuſam Romæ. Coloniæ apud Maternum Colinum 1567. in 8. Venetiis 1575. & 1611. Lugduni in 8. 1625.

Metaphyſicam Ariſtotelis ex Græca lingua in Latinam feliciter *translatam, atque eruditis commentariis illuſtratam* : tomis IV. Argentorati 1594. in 4. Quam translationem elegantiæ ac perſpicuitatis commendatione ornavit Franciſcus Suarez in indice primo ad ſuam *Metaphyſicam*, cap. VII. Vixit annis LXXI. Romæ quidem per ſeptennium integrum aſſiſtentis munus gerens Everardi Mercuriani, præfecti generalis, tempore ; Oliſipone diu præpoſitus domus S. Rochi, provinciæque totius viſitator ; denatuſque in iſta urbe magno omnium ordinum mœrore quarta die Novembris anno MDCXIX.

PETRUS DEL FRAGO, Aragonius, ex Uncaſtillo hujus regni oppido, vir literis tum ſacris tum profanis, triumque linguarum peritia conſpicuus, Pariſiis una cum Melchiore a Vozmediano, qui Accitanus poſtea epiſcopus fuit, literis data opera, in contubernio ſimul cum eodem fuit illuſtriſſimi præſulis Civitatenſis Franciſci a Navarra. Poeſim coluit non infeliciter, advenientemque in Hiſpaniam Iſabellam Valeſiam, Philippi II. Regis ſponſam, eo carmine excepit, cujus hæc inſcriptio eſt:

Ad Iſabellam Valeſiam Gallorum Regis filiam, Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico deſponſam, in Hiſpaniam ingredientem Archangelus ejuſdem provinciæ Princeps & defenſor ; junctis ejuſdem auctoris ſcholiis ad laudatum Melchiorem Vozmediano Accitanum electum. Anno 1560. Eodem, aut ſequenti, anno creari meruit Uſellenſis in Sardinia epiſcopus, qua mactus dignitate ſynodo Tridentinæ interfuit, in eaque:

Orationem habuit *in die Aſcenſionis Dominicæ anno* MDLI. quæ ſimul cum aliis Lovanii edita fuit, nuperque Pariſiis. Incipit: *Verum illud, planeque compertum* &c.

In Oſcenſem deinde eccleſiam translatus anno MDLXXVII. diem vidit extremum poſtridie kal. Februarii MDLXXXIV.

F. PETRUS DE S. FRANCISCO, Luſitanus, ordinis Minorum, ſcripſiſſe dicitur:

Sobre el Pſalmo Miſerere. Oliſip. 1629. 4.

F. PETRUS DE LA FUENTE, ordinis Minorum, Hiſpali ſcripſit:

Breve Compendio para aiudar a bien morir. Apud Joannem Gomez de Blas 1640. Cui adjungitur:

Un Tratado de las Gracias e Indulgencias del Cordon de San Franciſco.

PETRUS DE FUENTIDUEÑA, Segovienſis, natalem annum ſortitus eſt ſuperioris ſæculi tertium decimum, Petri a Fuentidueña & Mariæ de Medina parentum fauſta proles. Grammaticis in patria imbutus Compluti mox collegam egit, ut vocant, cum Trilinguem, unaque rhetoricæ artis profeſſorem, tum Theologum ; prætereaque ad Divi Ildefonſi, quod maximum & honorificentiſſimum eſt academiæ illius collegium, apice inter hæc Doctorali ornatus. Poſt aliquod tempus ad patres ivit in Tridentina urbe pro coronide ſynodo imponenda congregatos, Petri Gundiſalvi a Mendoza, Salmantini antiſtitis, theologus. Cujus quidem ſacri conventus de eo judicium, exiſtimationemque ex viri conſuetudine, atque concionibus docte ab eo atque eleganter habitis, rerumque graviſſimarum tractatione ingeneratam, omnibus fecit teſtatiſſimam commiſſa eidem ad *Invectivam* Fabricii Montani, impii ſectarii, poetæque, his diebus delatam ad patres, reſponſio. Idque nutu & præcepto purpuratorum concilii principum, qui ſuam ipſe operam modeſte inter tot validos eccleſiæ athletas patrono ſuo indicenti prius excuſaviſſet. Comitis Lunæ ad conventum orthodoxum legati nomine, ſolenni oratione quidquid officii publici erat exhibuit. Dimiſſum ad ſe-

dem

dem ſuam epiſcopum poſt ſequutus, Pœnitentiarium Salmanticæ ſacerdotium canonicum, ex præcepto ſynodi tunc primum creatum, atque etiam exacto annorum duodecim intervallo Albæ archidiaconatum ſuſcepit, tenuitque biennio poſt, nempe kalendis Maii anni MDLXXIX. ætatis autem LXIII. vivis exemptus. Jacet in Salmantini templi ſacello, Nicolao præſuli ſacro. Ejus omnia opera Joannes Baptiſta Terranova, Salmantinus typographus, poſt Lovanienſem omnium *Tridentinarum Orationum*, nova editione ſimul protulit. Hæc ſcilicet:

Apologiam pro ſacro & œcumenico Concilio Tridentino adverſus Joannem Fabricium Montanum ad Germanos. Seorſim hæc prodiit Antuerpiæ 1574. in 8.

Orationem ad Patres habitam in ſacro Concilio Tridentino nomine Regis Hiſpaniarum Philippi II. pro Claudio Quignonio Lunæ Comite. Hæc ſeorſim Latina cum Martini Godoi de Loaiſa, decani Seguntini, quem auctor ſibi carum habuit, ad vulgarem Caſtellæ ſermonem translatione ſimul edita fuit apud Robleſium typographum Compluti anno 1564. in 8. Et cum aliis Tridentinis Lovanii & Pariſiis nuper.

Conciones duas habitas ad eamdem Synodum anno MDLXII. alteram Dominica Sanctiſſimæ Trinitatis; alteram in Natali D. Hieronymi. Item *Tres* aliæ *Orationes Romæ ad Pium V. habitæ.* Salmanticæ 1569. in 8. Antuerpiæque apud Plantinum in 8. Lovanii ſimul cum aliis & Pariſiis. Nec tacenda laus, quæ Petro venit, ex commiſſo illi ut recognoſceret, atque ex octo veteribus exemplaribus MSS. emendato (uti Joannes Grialus refert in præfatione editionis Sancti Iſidori operum Matritenſi) juxtaque emendationem ab eo factam typis mandato, una cum aliis doctoris ſanctiſſimi & ſapientiſſimi operibus, *De Ortu atque obitu Patrum* libello, quem nonnemo præcipue dignitatis ſcriptor, inique ſatis, ad alium quemvis pertinere voluit. Noſter adhæc in Cypriani, monachi Ciſtercienſis, quo familiariter Compluti uſus eſt, celeberrimi illius ævi ſacrorum librorum interpretis, conſcripta in *Pſalmos* XXXVIII. & CXXX. *Commentaria* docte quidem ad Martinum Godoium Loayſam præfatus eſt: uti & ad Nicolaum, Strigoniæ in Hungaria præſulem, *Orationes* ei duas ab Andrea Duditio, Tininienſi epiſcopo, regni illius ad ſynodum procuratore, magno plauſu habitas, officii & in auctorem obſervantiæ cauſa nuncupans.

PETRUS DE FUNES, Aragonius, laudatur a Lanuza in *Hiſtoria Aragonenſi* tanquam ſcriptor antiquus:

De las coſas de la Familia y Caſa de Urrea en Aragon.

PETRUS GARCES DE CARIÑENA, Aragonenſis, mutuavit forſan a loco natali cognomen iſtud alterum, & MS. reliquit, antiquarum familiarum obſervatione plurima refertum, opus ſic inſcriptum:

Nobiliario. Quod propria manu Hieronymi Suritæ tranſcriptum Auguſtinus Morlanes, vir ſatis in Aragonia clarus olim, nunc autem Cæſarauguſtæ comes poſſidet S. Clementis, teſte mihi D. Joſepho Dormer in libro ſuo *S. Laurencio defendido en Hueſca*, cap. XII. pag. 226. Meminit hujus commentarii D. Joſephus Pellicer in memoriali *De la calidad y ſervicios de D. Fernando Joſeph de los Rios*, fol. 47. num. 11.

PETRUS GARCIA CARRERO, domo Calagurritanus, profeſſione medicus, atque hujus artis doctor, primariuſque in Complutenſi academia profeſſor, doctrinæ ob excellentiam annumerari his meruit qui ſalutem Philippi III. ex munere tuebantur: quo loco, & fama non vulgaris doctrinæ, qua æqualium nemini cedebat, oſtendit ſeſe dignum editis his lucubrationibus:

Diſputationibus nempe *Medicis, & Commentariis in I. Fen libri IV. Avicennæ: in quibus non ſolum quæ pertinent ad Theoricam, ſed etiam ad praxim, locupletiſſime reperiuntur.* Quas edidit Petrus Ferriolus, auctoris diſcipulus, Burdigalæ in officina Guilielmi Milangii 1628. in folio.

Diſputationibus Medicis & Commentariis ad Fen I. lib. I. Avicennæ, hoc eſt de Febribus. Compluti apud Joannem Gratianum 1612. Deinde & Burdegalæ 1628. in folio.

Diſputationibus tandem *Medicis & Commentariis in omnes libros Galeni de locis affectis.* Compluti 1605. & 1612. in fol. quibus intricatiſſimas diſputationes in omnes hos Galeni libros ſubtiliſſime enucleavit, ut ait Zacutus Luſitanus.

PETRUS GARCIA FERNANDEZ, inſcribitur libro, cui titulus:

De Navegacion, derrotas y pilotage y anclage de la mar. Quem Gallice editum eſſe primo a Joanne Marnetio Pictavii, hac inſcriptione *Le grand Rotuſier, pilotage & anchorage de mer*, affirmat Antonius Poſſevinus lib. XV. *Bibliothecæ* in fine, monetque Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica*, titulo *Bibliothecæ Nauticæ III.*

PETRUS GARCIA DE GALARZA, domo ex oppido Bonilla ſacri territorii Conchenſis in Seguntinæ academiæ collegio, mox

Salmanticæ, in D. Bartholomæi toga induta, Philoſophum in hac ſchola profeſſus eſt, inſuperque doctoralis apicis honorem promeruit. Ex Murgitanæ hinc eccleſiæ canonico, ut vocant, Magiſtrali in Caurienſis eccleſiæ antiſtitem aſſumpſit eum Rex noſter Philippus II. fama viri permotus, quæ quidem ferebat ubique eum, nec temere, ſacrarum literarum peritiſſimum. Cujus rei teſtimonium præſtant:

Inſtitutionum Evangelicarum libri VIII. ad eumdem Regem Catholicum. Matriti 1579. in 4. Venetiis apud ſocietatem Venetam 1603. in 8. apud Ciotum 1604. in 8. Item tam Latine, quam vernacule:

De Clauſura Monialium controverſia. Salmanticæ per Guilielmum Fochel 1589. in 4.

Poſt multa pietatis opera in pontificio munere diſpenſata, diem vidit extremum pridie nonas Maii anno MDCVI. 1604. dicit *Hiſtoria Collegii S. Bartholomæi*, pag. 240.

PETRUS GARCIA DE OLIVA, interpretatus eſt Julii *Cæſaris Commentaria*, quæ cum hoc titulo edita ſunt:

Commentarios de Ceſar. Toleti 1570. in 8.

D. PETRUS GARCIA DE OVALLE, Aſturicenſis, juriſconſultus, & in Pinciana academia profeſſor publicus, edidit:

De Interdicta Clericis venatione diſputationem unicam, ſive Repetit. ad Tex. in cap. Omnibus de Clerico venatore pro obtinendo Licentiæ gradu compoſitam, recitatam & illuſtratam. Valliſoleti 1655. in 4.

PETRUS GARCIA DE TOLEDO, quantumvis in libro ſic appellato:

Deciſiones extravagantes ex variis Scriptoribus in utroque Jure Lectionibus collectæ, editoque Neapoli 1580. in 4. juriſconſultum ſe Neapolitanum appellet, formatio nominis, aut patria, aut ſaltem origine, noſtrum eſſe non ægre perſuadet.

F. PETRUS DE GODOY, natus in oppido Eſtremaduræ, Aldeanueva nuncupato, Dominicanus ſodalis, præſtantiſſimi ingenii atque doctrinæ hac noſtra ætate vir, Salmanticæ in ſchola totos viginti quinque annos explanandæ inſumpſit Angelici Præceptoris *Summæ Theologicæ*, integramque doctiſſimis commentariis luſtravit atque illuſtravit; nemini ſecundus eorum, quos magno numero aluit, ſuſpexitque ſacræ ſcientiæ doctores ampliſſimum illud lyceum; dignus ſcilicet quem, poſt alia domeſtica munera, domumque Salmantinam Stephano protomartyri ſacram integre adminiſtratam, Rex Catholicus Philippus IV. concionatoris ſui honore jam diu ornatum, ad Oxomenſis ſedis cathedram obtinendam Alexandro VII. P. M. commendaret. Quam quidem a die XXXI. Martii MDCLXIIII. laudabiliter regit. Edidit jam hoc tempore:

In Tertiam Partem S. Thomæ volumina tria. Primum prodiit Uxamæ anno 1666. ſecundum ibidem 1667. fol. tertium anno ſequenti.

In Primam Partem tomi duo prelo ſubjecti jam ſunt. Ibidem anno.....

In Primam Secundæ. Ibidem 1672. folio. Celebris eſt hoc tempore *Clypeus Theologicæ Thomiſticæ* Joannis Baptiſtæ Gonet, Galli, ejuſdem ordinis Prædicatorum, qui tamen non uno in loco fragmenta ſe Petri noſtri, ne perirent, collegiſſe ex MSS. ſchedis, nimirum antequam typis commiſſæ eſſent, non diſſimulat; nempe tomo II. *De Scientia Dei* diſput. VI. art. VII. §. 6. & parte II. *De Incarnatione*, diſp. XXIIII. art. I. §. 3.

PETRUS GOMEZ, Luſitanus, Jeſuita, ex Japonia inſula, ubi diu vixit, Chriſtiani agri cuſtos & cultor, etiam ſub Toicoſama, illo immaniſſimo eccleſiæ perſequutore, ſcripſit:

Epiſtolas, quibus complectitur res geſtas annis MDLXXXVI. MDXCIII. & MDXCVIII.

Hiſtoriam mortis trium Martyrum e Societatis Jeſu, qui anno ſalutis MDXCVII. in Japonia crucifixi ſunt.

Nonnulla etiam *de Rebus Sinenſibus.* Præterea lingua & charactere Japonico librum:

De Excellentia & utilitate martyrii, conditionibus ad illud neceſſariis, intentione, præparatione &c. quo plurimum Chriſtianos ad id ſubeundum animavit, anno 1598.

Deceſſit fere octogenarius circa annum MDC.

PETRUS GOMEZ DURAN, patria ex oppido Azuaga magiſtratus S. Jacobi in Beturia, ſeu Eſtremadura, Jacobitarum crucem & regulam in monaſterio Sancti Marci Legionenſis urbis cum ſuſcepiſſet, in altero ſanctimonialium, Sancti Spiritus ut vocant, Salmanticæ ſacerdotium ſeu beneficium obtinuit, quo tempore ſcribebat:

Hiſtoria univerſal de la vida y peregrinacion del Hijo de Dios en el Mundo, con las deſcripciones de los lugares donde eſtuvo: duabus partibus, quarum primam vidimus Salmanticæ a Didaco Cuſſio excuſam anno 1610. in 4. Hunc inter Luſitanos numerabat Georgius Cardoſus, temere quidem, uti plures alios, qui cognominabantur Luſitana, aut Luſitanis communi, nomenclatura.

PETRUS DE GOÑI, Pampilonenſis, edidit:

Vi-

Vida de Nueſtra Señora. Antuerpiæ 1608. in 8.

D. PETRUS GONZALEZ DE AZEVEDO, Palentinæ diœceſis oppidum, quod appellant la Torre de Mormejon, patriam habuit, Complutum Græcæ Hebraicæque literaturæ, rhetorumque, philoſophorumque, ac theologorum diſciplinæ gymnaſium. Inde ad paſtorem ſeu parochum proprii municipii, moxque ad togatum Ovetenſis collegii Salmantinum ſodalem provectus, morumque philoſophiam ibi profeſſus, inter canonicos Seguntinos, ut ſacra Biblia doceret, atque inde inter Placentinos, ut de eadem totaque fidei noſtræ ac ſalutis ſumma de ſuperiore loco verba ad populum faceret, magna pietatis atque eruditionis commendatione fuit allectus. Majoribus ſic ſe initiaſſe videtur, nempe infulis Aurienſis eccleſiæ, quam ſuperioris ſæculi anno LXXXVII. ſuſcepit, necnon & Placentinæ ſibi poſt ſeptennium collocatæ, ſcripſit:

Elogia Sanctiſſimæ Mariæ Virginis e ſacris monumentis ordinata, cum notis: hoc eſt, quidquid elogiorum Divæ Virginis in veterum PP. ſcriptis uſquam occurrit. Salmanticæ 1624. 8. Cui operi ſi adjunxeris *Pietatem Marianam Græcorum* ex Menœis Græcis ante annos aliquot a Simone Vangnerechio, S. I. Germano, communicari cœptam Latinis hominibus, ingentem ac ditiſſimum elogiorum & laudum incomparabilis dominæ ac Deiparæ Virginis theſaurum paraveris. Plura alia opera eum reliquiſſe inedita docet Alphonſus Fernandez in *Annal. Placentiæ* urbis lib. III. cap. XX. Vidimus nos literas Petri Valentiæ, doctiſſimi viri, ad Azevedum datas, de quibuſdam Athenæi locis diſputantes, quibus abunde oſtenditur cum viro Græcæ eruditionis bene gnaro verba commutari.

Denatus eſt anno MDCVI. ætatis LXXVII. relicta ſui non mediocri fama, & virtutum documentis, munificentiæ imprimis erga ſacra loca.

D. PETRUS GONZALEZ BERRUGUETE, Salmanticæ in collegio S. Jacobi ab Archiepiſcopo erectore nuncupato ſodalis, indeque in Civitatenſi eccleſia Magiſtralis canonicus, edidit:

De Vera forma & modo judicandi in electione dignioris in proviſione beneficiorum Curatorum &c. Salmanticæ apud Antoniam Ramirez 1624. 4.

PETRUS GONZALEZ GALLARDO, domo ex oppido Frexenal in montibus Marianis Pacenſis diœceſis, viginti quinque annos maritimæ ac terreſtris per occidentalem Indiam militiæ numerans, jam ſeptuagenarius, quod mirum dixeris, anno Jubilæo ſexcenteſimo ſupra milleſimum peregrinationem Hieroſolymitanam, in puerili adhuc ætate olim conceptam, virili animo arripuit, biennioque abſolvit, ordinis ſancti Sepulcri dignitate equeſtri cohoneſtatus ibi conſueto ritu. Atque a reditu ſcripſit:

Viage de Geruſalem. Hiſpali apud Joannem de Leone 1605. in 8.

D. PETRUS GONZALEZ DE GODOY, Latinæ linguæ non vulgari cognitioni Gallicæ ac Italicæ notitiam adjunxit, quo fretus communem fecit noſtris hominibus reliquum operis, imperfecti relicti a D. Franciſco Antonio Cruzado, ſcilicet:

La Corte ſanta del Padre Nicolas Cauſino de la Compañia de Jeſus, el quarto, quinto, ſexto, y ſeptimo tomo. adjungens fini ſexti:

El Angel de Paz, ejuſdem auctoris librum, ſed Latinum. Ex qua lingua etiam tranſtulit:

El Reyno de Dios.

D. PETRUS GONZALEZ DE MENDOZA, Guadalaxarenſis, Eneci Lopezii de Mendoza & Eliſabethæ Aragoniæ, Infantatus ducum, filius, Salmantinis datus fuit circa annum MDLX. epiſcopus; qua dignitate ornatus, nec minus integritate morum, doctrinæ præſtantia, & eloquentiæ non vulgaris merito ad Tridentinorum patrum ſub Pio IV. P. M. congregatorum ſynodum ſe contulit; de cujus hiſtoria rebuſque ſuo, hoc eſt toto hujus ultimæ concilii celebrationis, tempore curioſum formavit commentarium, qui ad res ejus cognoſcendas maxime pertinet, adhucque manuſcriptus extat. Cui titulus:

Hiſtoria del Concilio de Trento de la ultima celebracion del Papa Pio IV. quacum videre eſt ſententiam auctoris in rebus, quæ inter patres conferebantur, dictam.

Denatus fuit X. Septembris MDLXXIV. ætatis ſuæ LVI. Agit de eo Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Salmantinæ Eccleſiæ*, & Ludovicus Cabrera lib. VI. *Hiſtor. Philippi* II. cap. II.

F. PETRUS GONZALEZ DE MENDOZA, olim cum e ſacro fonte ſuſciperetur Ferdinandus appellatus, e Roderico Gomez de Silva atque Anna Mendoza, Paſtranæ ducibus, natus anno ſeptuageſimo primo ſupra ſeſquimilleſimum: vix minori ætate in famulitio Regis exacta, Franciſcanorum induit ſibi ſodalium geſtamen in cœnobio Virgini Mariæ ſacro, quod Saliceti ſive de la Salceda in Carpentanis vulgo audit, cujus

jus hiſtoriam aliquando in lucem dedit hoc titulo:

Hiſtoria del Monte Celia de Nueſtra Señora de la Salceda. Granatæ 1616. in folio. Vidit quoque D. Thomas Tamajus eidem adſcriptam:

Inſtitucion autentica de la primera Regla de los Ermitaños de la Penitencia y Tercero Orden de S. Franciſco.

Epiſtolam ad Paulum V. Papam circa definitionem Myſterii Immaculatæ Conceptionis. Et:

Literas Paſtorales (cum eſſet jam factus epiſcopus), *quibus ad votum pro Immaculata Conceptione emittendum fideles ſuæ diœceſis adhortatus eſt & favoribus proſequutus*, Cæſarauguſtæ 1619. idem ſcripſit. Aſſumpſit is in religionis ingreſſu Petri nomen, in memoriam familiaris ſui, magni Toletani antiſtitis, D. Petri Gonzalez de Mendoza, in Complutenſique domo data literis opera, poſt adminiſtrata plura domi munera, in hiſque vices præfecti generalis in Hiſpania geſtas, præſul primo Oxomenſis, deinde, ante habitas Pontificias literas, archiepiſcopus Granatenſis, anno ſcilicet MDCX. mox MDCXVI. Cæſarauguſtanus, tandemque, ut Salicetanam ſuam domum, quam & pulcherrimis operibus & inſtructiſſima librorum ſupellectile ornaverat, prope haberet, Seguntinus renunciatur epiſcopus: vir ad ſanguinis claritatem munificentia prudentiaque ac dignitate eximius.

Deceſſit anno MDCXXXIX.

PETRUS GONZALEZ DE MENDOZA, Matritenſis, Societatis Jeſu, ex nobiliſſima iſta ducum Infantatus ſtirpe, & marchionibus de la Guardia. Poſt canonicatum Toletanæ eccleſiæ obitum, eo receptus, collegia Toletanum, Complutenſe, Matritenſe, ac totam provinciam rexit. Romæ quoque aſſiſtens, ut vocant, pro Hiſpania fuit. Ferturque pro munere ſibi injuncto formaſſe:

Informationem brevem pro tuendo titulo Immaculatæ Conceptionis. Item:

Tractatum de Matrimonio contrahendo inter Sereniſſimam Infantem Hiſpaniæ Mariam, & Sereniſſimum Principem Walliæ Carolum primogenitum Regis Angliæ. 1623. in folio.

Conciones quoque aliquot.

Migravit e vita octogenarius Matriti IX. Februarii MDCLIX.

D. PETRUS GONZALEZ DE SALZEDO, Naxarenſis natu, e Regiæ curiæ advocato creatus judex Prætorianorum militum, vulgo de las Guardas de Caſtilla; deinde prohibitarum importationum & extractionum, quod munus Juez de Contrabando appellant; criminalium cauſarum triumvir miſſus fuit ad Granatenſem curiam, inde Matritum evocatus ſextumvirum magiſtratus criminalis (Alcalde de Caſa y Corte vocant) exercere juſſus fuit, vir doctrinæ & eruditionis commendatione majoribus dignus. Scripſit enim, poſt exquiſitam Hieronymi de Zevallos & Franciſci Salgadi induſtriam, ejuſdem argumenti, quod iſti olim tractaverunt, opus, quo non parum crevit ornamenti & munimenti doctiſſimorum hominum judicio arduæ ac difficili illius ſtructuræ, nempe:

De Lege Politica, ejuſque naturali exequutione & obligatione tam inter laicos, quam Eccleſiaſticos. Matriti apud Didacum Diaz de la Carrera 1642. in folio. Inde ſcripſit:

Analecta Juris, ſive ad Hiſpanas Leges in illarum noviſſima Compilatione noviſſime auctas, & Philippi IV. Hiſpaniarum Regis ſacro juſſu, necnon doctiſſimorum Senatorum Joſephi Gonzalez & D. Ferdinandi Pizarro & Orellana cura & ſtudio in unum collectas, Collectanea & Commentaria. Madriti 1643. Hæc prima pars eſt hujus operis.

Theatrum honoris ſeu Commentaria ad Leg. XVI. tit. I. lib. IV. Recopilationis. Matriti apud Bernardum de Villadiego 1672. folio. Vulgari etiam lingua:

Tratado Juridico-Politico del Contrabando. Ibidem apud Didacum Diaz de la Carrera 1654. in 4. Sed ſuccedente intempeſtivo a Gallis bello ſcripſit accurate:

Examen de la Verdad en reſpueſta a los Tratados de los derechos de la Reina Chriſtianiſima ſobre varios eſtados de la Monarquia de Eſpaña. Matriti in folio 1668. Hanc editam Latine vidimus cum hac inſcriptione:

Examen veritatis in Repulſam Tractatus firmantis jura Reginæ Chriſtianiſſimæ in Brabantiam, alioſque ſtatus Hiſpanicæ Monarchiæ, additis, quæ poſt primam editionem novo ſtudio, & labore elucubrarunt Brabantini & Gallici Scriptores: auctore D. Petro Gonzalez de Salzedo, ſupremæ curiæ criminalis ſextumviro. Bruxellis apud Franciſcum Foppens 1673. folio.

Dignidad de las Damas de la Reyna, noticias de ſu origen y honores. Matriti 1671. 4.

Nudricion Real, Reglas o preceptos de como ſe ha de educar a los Reyes mozos deſde los ſiete a los catorce años. Matriti apud Bernardum de Villadiego 1671. in 4.

Vivit nunc ſenator inter ſupremi concilii Caſtellæ patres.

PETRUS GONZALEZ DE LA TORRE, ſacerdos, rectorque eccleſiæ paræcialis oppidi Valdemoro territorii ſacri Toletani, edidit:

Tratado muy util de las obras de miſericordia traducido de Latin en Romance de las obras

obras del famoſo Doctor Alexandro Anglico. Toleti apud Joannem de Villaquiran & Joannem de Ayala 1530. in folio. *Venerabilis* nuncupatione donatur in libri fronte ejus auctor.

PETRUS GOVEO DE VICTORIA, Hiſpalenſis, Jeſuitarum ſodalis, peregrinatus eſt in America juvenis, unde fluxit ei ſcriptum poſt aliquot annos:

Su Naufragio, y peregrinacion en la coſta del Piru. 1610. in 8. Hoc opuſculum ipſe in Latinum vertit, ſed non edidit, lucem (ut æſtimavi, cum auctoris beneficio olim legiſſem,) propter elegantiam videre dignum. Sed interpretationem Latinam habemus Joannis Biſſelii *Argonauticorum Americanorum*, ſive hiſtoria periculorum Petri de Victoria. Monachii 1647. in 12.

Obiit Hiſpali extra Societatem, fere ſeptuagenarius.

PETRUS DE GRATIA DEI, Catholicorum Regum haraldus, atque item chronographus, reliquit genealogicum opus metricum, quod diverſimode ſolet appellari:

Linages de Eſpaña por el Rey de armas Gratia Dei: uti vocat Gundiſalvus Argote de Molina. Alias: *Libro de Gratia Dei Interprete de las Eſpañas, en el qual ſe declaran las armas y blaſones de Eſpaña.* Interpretem haraldumque idem munus intellige, nos dicimus Rey de Armas. Verſibus, qui auctoris noſtri ſunt, neſcio quis gloſſam adjunxit; certe gloſographus Gratiam Dei in iiſdem laudat.

Relacion de la vida del Rey D. Pedro, y ſu decendencia. MS. extitit in bibliotheca Olivarienſi. Alias: *Addiciones a la Hiſtoria del Rey D. Pedro con la Decendencia de los Caſtillas.* MS. in bibliotheca Villumbroſana.

Relacion de la vida del Rey D. Pedro y de ſu decendencia con Adiciones de D. Diego de Caſtilla Dean de Toledo: apud Joannem Lucam Corteſium.

Hiſtoria de la Genealogia de los Reyes. An diverſum, an idem ſit cum aliquo ex ſuperioribus, aut quæ ſequuntur, neſcius ſum; plane hoc ejus opus laudatum invenio, nam & certum eſt ſcripſiſſe hiſtoriam, quæ:

Hiſtoria de Gratia Dei nuncupari ſolet. Verba Hiſpana dabo Fr. Ludovici Ariz in *Hiſtoriæ Abulenſis urbis* quartæ partis fine: *El Coroniſta Fr. Juan de Arce para la recopilacion de las Coronicas del Rey D. Juan, D. Henrique, y D. Fernando, tuvo neceſidad de la Hiſtoria de Gratia Dei: y el Doctor Caravajal, Coroniſta de Eſpaña, con cedula del Emperador ſe la entregó, y la juntó con la que él hizo, y quedaron a ſu hijo Gonzalo Perez.* Hucuſque Ariz.

In re genealogica non multum placuiſſe eum ſcio viris hujus ſtudii experientiſſimis, nam Gundiſalvus Argote de Molina de eo ait in prologo *Nobilitatis Bæticæ. Gratia Dei, Rey de Armas, eſcribio en redondillas de muchos linages, que en algunas acerto: en las mas ſe vio lo poco que ſabia.* Hæc ille.

Obiit certe in Zafra, oppido ducatus de Feria. Siquidem hoc refert Rodericus Alvarez Oſorio in *Genealogia*, quam ineditam vidimus, *Familiæ de Oſorio*, Alvaro Perez Oſorio, marchioni de Aſtorga, nuncupata: *Gratia Dei* (inquit vernacula lingua), *uno de los notables hombres que en nueſtros ſiglos concurrieron deſtas antiguedades, el qual eſpiró en mis manos en eſta villa de Zafra, a quien el Conde mi Señor* (de Feria ſcilicet), *maguer niño a la ſazon, le mandó hacer toda la honra que a tal varon pertenecia.*

PETRUS GUERRA DE LORCA, Granatæ locum natalem ſortitus, oriundus tamen a Veteris Caſtellæ Santillanenſi valle, Herreraque de Ibio, illius oppido, doctor theologus, Granatenſiſque eccleſiæ canonicus, cum ſacra profanaque doctrina perquam eſſet imbutus, adhibita inſuper Latini ſermonis eloquentia, utilem in tradenda ratione, qua Arabo-Hiſpanorum ſaluti conſuleretur, operam in eo libro navavit, quem inſcriptione tali foras emiſit:

Catacheſes Miſtogogicæ pro advenis ex ſecta Mahometana, ad Parochos & Poteſtates. Matriti 1586. in 4.

PETRUS DE GUEVARA, Belforadenſis presbyter, apud quæſtores Regios ſacram rem gerens, edidit:

Arte general para todas las ciencias en dos inſtrumentos, recopilada del Arte magna y Arbor ſcientiæ de Raimundo Lullo. Matriti 1584. Locupletiorque ibidem 1586. in 8.

Nueva Invencion en ſeis Inſtrumentos, intitulada, Juego y exercicio de letras de las Sereniſimas Infantas D. Iſabel y D. Catalina de Auſtria, con el qual en muy breve tiempo ſe aprenderá todo el artificio y eſtilo de las Gramaticas impreſas. Matriti in 8. Hiſpali 1577. in 4.

Eſcala del entendimiento, en la qual ſe declaran las tres artes de Grammatica, Dialectica y Rhetorica, y la univerſal para todas las ciencias. Matriti 1593. in 8.

Nueva y util invencion de aprender Grammatica. Compluti edita eſt 1565. Hiſpali apud Alphonſum Barreram 1577. in 4. Matriti apud Alphonſum Gomez 1584. 8. quæ nec diverſum forte opus eſt a ſuperiore. Latine etiam ſcripſiſſe hunc audio:

Methodum inventionis & diſpoſitionis & elo-

eloquutionis. Hiſpali apud Alphonſum de la Barrera 1577.

*Tabulam*que *Grammaticæ.*

In vivis erat anno MDLXXVIII.

PETRUS GUTIERREZ, ſacerdos ordinis equeſtris de Alcantara, dedit in vulgus:

Las Definiciones de la Orden y Cavalleria de Alcantara, con relacion de ſu origen y de los Maeſtros, que huvo en ella. Madriti 1576. folio.

PETRUS GUTIERREZ DE AREVALO, pharmacopola Matritenſis, ſcripſit:

Expoſiciones ſobre las cinco lavaciones y preparaciones del acibar. Madriti typis viduæ Coſmæ Delgado 1614. in 4.

Practica de Boticarios.

PETRUS GUTIERREZ DE PAMANES, poeta & aſtrologus, opus hujus dedit nuncupationis:

Poeſia exegetica; Canciones dodecapodes &c. a Nueſtra Señora de la Victoria en ſu convento de Malaga. Necnon et:

Fantaſia Poetica; batalla entre los Titanes y los Dioſes. Malacæ apud Joannem Rene 1607. in 8.

PETRUS DE GUZMAN, Abulenſis, presbyter Societatis Jeſu, vir prudentiſſimus, & egregiis virtutibus præditus, ut ait *Bibliothecæ* auctor, ſcripſit docte atque curioſe:

Bienes del honeſto trabajo, y males de la ocioſidad, en ocho diſcurſos. Matriti in typographia Regia 1614. in 4. Hiſpanicam fecit e Latina Horatii Turſellini:

Vida de S. Franciſco Xavier Apoſtol del Oriente.

PETRUS HENRICUS, refertur mihi ſcripſiſſe:

Noble perfecto. Barcinoneque in 8. edidiſſe.

PETRUS HENRIQUEZ, Granatenſis, eques S. Lazari Hieroſolymitani, in provincia Principatus ulterioris Neapolitani regni judex, ſive proprio verbo Auditor, cum eſſet ſcripſit, publicanda ab Hieronymo filio:

Conſilia, ſive Reſponſa, & alia ſeptem juris opuſcula. Venetiis 1605. in fol. Quibus & ſua ipſius quædam conſilia adjunxit Hieronymus Henriquez. Valerius certe Andreas in ſuo *Catalogo clarorum Scriptorum Hiſpaniæ* neſcio an ulterius quid ſignificet laudans Petri Henriquez juriſconſulti *opera omnia* in duos tomos diviſa, Venetiis apud heredes Damiani Zenaſi 1606. edita.

PETRUS HENRIQUEZ DE ABREU, Luſitanus, ſcripſit vernacula gentis lingua, ut credimus:

Vida de Santa Quiteria. Teſtem hujus rei habeo Georgium Cardoſum in *Agiologio, XXII.* Maii, lit. b.

PETRUS DE LA HERA, ſcripſit:

Repertorio del Mundo, particular de las eſferas del Cielo, y orbes elementares, y de las ſignificaciones y tiempos correſpondientes a ſu luz y movimiento &c. Matriti 1584. in 4.

PETRUS DE HERRERA, Toletanus, eleganti vernaculo ſermone edidit:

Deſcripcion de la Capilla de Nueſtra Señora del Sagrario, que ſe erigio en la ſanta Igleſia de Toledo y relacion de la antiguedad de la ſanta Imagen con las fieſtas de ſu translacion. Matriti 1617. in 4. apud Ludovicum Sanchez.

Translacion del Santiſimo Sacramento a la Igleſia Colegial de S. Pedro de la villa de Lerma con la ſolemnidad y fieſta que tuvo para celebrarla el Cardenal Duque de Lerma. Matriti 1618. in 4.

Jornada del Duque de Alcala a dar la obediencia en nombre de ſu Mageſtad a Urbano VIII. Romæ apud Hieronymum Maſcardi 1625. in 4.

F. PETRUS DE HERRERA, Thomæ frater, quem eremitæ Auguſtini parentis aſſeclæ ſuum agnoſcunt, viri de ordine hoc ampliſſimo optime meriti, Auguſtinianus & ipſe, inter Americanos degens ſcripſit lingua Tagala:

Confeſionario. Manilæ editum typis Thomæ Pinpin 1636.

Amor de Jeſus. Ibidem typis Aloyſii Bertranii.

F. PETRUS DE HERRERA, Hiſpalenſis, ordinis fratrum Prædicatorum, in academia Salmantina primum tenuit locum docendi Præceptoris Angelici doctrinam, quo munere ingenti ſui cum laude geſto ceſſit ut ad Canarienſes iret, epiſcopus VII. die Junii MDCXXI. ei eccleſiæ impoſitus. De quo Dominicus Gravina V. C. in *Voce Turturis* parte II. cap. XXIII. *F. Petrus de Herrera* (inquit), *nunc epiſcopus Canarienſis, ſcholaſticus inſignis, novus Ajoth, utraque manu pro dextera utens, in interpretando S. Thoma ſubtiliſſimus, & in Scripturis Sacris exponendis profundiſſimus; cujus innumeræ in ſcholaſtica & expoſitiva theologia lucubrationes, nondum impreſſæ, manibus omnium teruntur, evolvuntur, avidiſſime expetuntur.* Hæc ille. Ejus extat:

Tractatus de Trinitate D. Thomæ Aquinatis,

tis, cum commentariis & disputationibus. Papiæ editus a Joanne Bapt. Rubeo 1627. in 4. Hujus quoque MS. vidi volumen justum Matriti apud quemdam Dominicanorum sodalem:

De Conceptione Deiparæ Virginis. In archio Romano totius ordinis ad S. Mariæ supra Minervam sacræ ædis cœnobium servantur, atque editionem spectant, omnia ejus opera, quorum catalogum in *Appendice* forsan dabimus.

PETRUS HIERONYMUS DE APONTE, ab eis, qui Castellanæ nostræ gentis virorum nobilium stemmata & genealogias præcipuo studio persequuntur, veracissimus & diligentissimus earum audit enarrator. Vidimus nos testimonium quoddam ab eo datum de hujusmodi re quadam Matriti xx. die Januarii anno MDLXXV. in quo profitetur ipse notarium se esse, seu tabellionem Regium, & jam a xv. annis Receptorem prætorii Regii Granatensis: ita eos, qui per provincias delegatis Regiorum senatorum vicibus ad probationes accipiendas & alia publica negotia agenda utuntur, vocant. Hoc toto temporis spatio elaborare se ait, ut Regi in manus offerat, librum *Hispani Luciferi* nomine inscriptum, in quo agitur de illustrium & generosorum regni hujus hominum successionibus, quidquid antiquorum omnis generis monumentorum, historiarum scilicet, Regalium privilegiorum, donationum publicarum, templorum ac monasteriorum, erectionum ac donationum, sepulcralium denique titulorum memoria deprehenditur. Necnon ab instrumentis probationum, a litigatoribus in judicio datarum, plura se, ut officialem publicum, didicisse testatur: omnia hæc multi temporis peregrinatione, multa industria & diligentia se collegisse, fructumque ex his operæ factum habere confirmans. Quare ad ejus libri fidem, ut simpliciorem aliis & puriorem, undique provocatur, laudatque eo nomine inter alios Ambrosius Morales in discursu *De los Privilegios*, ante *Historiæ* suæ *Hispaniæ* librum XIII. sive initio ultimi voluminis. Vulgaris fama est jussu & auspiciis id confectum opus V. C. D. Francisci a Bobadilla & Mendoza, S. R. E. cardinalis, episcopi Burgensis, quem summe hoc studio delectatum omnes sciunt. Liber hactenus typographia intactus, sed per varia exempla apographa multiplex factus, nescio an aliquid alienæ manus & ambitionis, ubique se ingerentis, sordium contraxerit. Variat etiam titulus seu libri inscriptio; sed præferamus nos quod vulgare magis est, scilicet:

Lucero de Nobleza, de Pedro Geronimo de Aponte: Carolo Hispaniarum Principi dicatum. Audio tamen opus recognovisse & amplificasse Sancium Bustum de Villegas, Abulensem episcopum, qui tamen, ut ex tabulis notum est hujus ecclesiæ, anno MDLXXXI. hoc est, sexennio vix integro a die superioris testimonii transacto, diem suum obiit. Idem opus est *Genealogias ilustres de las familias mas insignes de España con sus principios, aumentos, divisas, y estados que posseen.* Exemplum quoddam extat in bibliotheca comitis de Villaumbrosa.

PETRUS HIERONYMUS CENEDO, Aragonius, Cæsaraugustæ, ut audio, natus, juris canonici consultissimus, poetaque non vulgaris venæ, cujus epigramma Latinum elegans affixum legimus *Patrocinio Cæsaraugustani Gymnasii* Joannis Gasparis Hortigas; canonicus fuit & prior, seu præfectus, almæ ecclesiæ S. Mariæ del Pilar ejusdem urbis, præstanti vir judicio ac doctrina. Scripsit:

Practicas quæstiones Canonicas & civiles. Quas edidit Hieronymus, auctoris frater, sodalis Prædicatorum, adjungens ex schedis ejusdem manuscriptis:

Centuriam singularium Juris; hoc est, propriam interpretationem quamplurium præpositionum, adverbiorum & dictionum Juris: in qua dictiones aliquas Hieronymus ipse ex propria penu addidit. Cæsaraugustæ apud Joannem de Lanaja 1614. in folio.

Collectanea Juris Canonici. Ibidem 1592. fol. Et Venetiis 1596. in 4. Vulgari quoque lingua:

Alegacion sobre el derecho de asentarse y votar en Cortes el Sindico de la Iglesia de Nuestra Señora del Pilar immediatamente despues del de la Metropolitana de Zaragoza. Ibidem 1605. in folio.

PETRUS HIERONYMUS CONTINENTE, ex oppido Azuara regni Aragoniæ, Jesuita, scripsit vernacule:

Predicacion saludable y provechosa en que se muestran los motivos que hay para llamar a los Pecadores al camino de la salud eterna. Cæsaraugustæ apud Didacum Dormer 1652. in 4.

D. PETRUS HIERONYMUS GALTERO, Antiquariensis, poesim sponte musarum, atque ideo feliciſſime, coluit. Elati ac sublimis ingenii, variæque argumentum eruditionis ab eo datum est, cum ederet:

Elogio al Retrato de la Magestad de Felipe IV. Si demas peregrina quædam verba licenter usurpata, decore atque elegantia non vulgari poematium in 4. Alia quoque poetica elucubravit. Ejusdem credo esse:

Los Discursos sobre el nadar. 1644. Nea-

poli degebat ante unum aut alterum annum.

PETRUS HIERONYMUS SANCHEZ DE LIZARAZO, Aragonius, domo ex *Biel* municipio, quod ad diœceſim Pampilonenſem pertinet, decanus & canonicus eccleſiæ Turiaſonenſis, ſacræque theologiæ doctor, præter multiplicis doctrinæ præſtantiam, eam diſcendi ac docendi methodum commendaturus aliis, quam Raymundus Lullus, Majoricenſis, primus in literas invexit, plura hujus argumenti, aliaque in ſpecimen artis Lullianæ a ſe utiliter exercitæ elaborata domi habebat, quorum extat:

Methodus generalis & admirabilis ad omnes ſcientias facilius & citius addiſcendas, in qua eximii & piiſſimi Doctoris Raymundi Lulli Ars brevis explicatur, & multis exemplis, variiſque quæſtionibus ad praxim, quod nunquam factum legitur, apertiſſime reducitur. Turiaſone 1613. & 1619. in 4. Hiſpaneque:

Contra la Sobervia, y contra la Avaricia libros duos edidiſſe fertur. Quod poſtumum prodiit opus anno 1614. hac, ut credo, inſcriptione *Declaracion de la Ley Chriſtiana* &c. nam ſic inſcriptum opus, & hoc ipſo anno editum huic tribui ſolet. Artem magnam Raymundi ſimiliter explanatam & illuſtratam, alioſque pluſquam triginta diverſarum rerum tractatus prelo, quod propriis ſumptibus domi ſuæ inſtruxerat, propediem ſubjecturus erat, niſi mors editioni, curæque interceſſiſſet; quæ hominem natum, doctrinæque & pietatis merito longiore vita dignum VII. kal. Majas anni MDCXIV. extinxit. Laudat hunc Vincentius Blaſcus altero volumine *Aragon. Hiſtoriæ*, lib. v. cap. XLVI.

PETRUS HIERONYMUS TARAZONA, doctor juris Valentinus, ſcripſit vernacule:

Inſtitutions del Furs y Privilegis del Regno de Valencia. Valentiæ apud Petrum de Huete 1580. folio.

PETRUS DE HORTIGOSA, Ocanienſis, Societatis Jeſu in urbe Mexicana, quo ad faciendum Evangelicæ ſementis fructum olim tranſierat, concionandi munus obivit, collegium ordinis ſui rexit, primuſque ex Societate Sacram ibi theologiam fuit profeſſus. Octogenario major in eodem loco diem vidit poſtremum XI. Maii MDCXXVI. Volumina duo prelo matura reliquit in eodem collegio Mexicano *De Selectis* quibuſdam *Theologiæ Quæſtionibus*. Scripſit idem Latina & clara methodo (quæ verba ſunt ultimi *Bibliothecæ Societatis* illuſtratoris Danielis Sotuelli):

Concilii Mexicani Decreta, Seſſiones & Canones. Quibus condendis ipſe unus ex præcipuis theologis interfuit. Opus excuſum eſt ab illuſtriſſimo D. Petro de Moya de Contreras, antiſtite ac prorege Mexicano, auctoris diſcipulo, anno 1627. Mexici in folio.

PETRUS HURTADO DE MENDOZA, Cantaber, ex oppido Valmaſeda, preſbyter Societatis Jeſu, philoſophiæ inter ſuos Pompejopoli, theologiæ autem Valliſoleti & Salmanticæ profeſſor clarus; *cujus indoles, & ingenium* (ait *Bibliothecæ* auctor) *lucent in ſcriptis, atque ea vix ſine titulo laudis a doctis hujus ætatis viris in teſtimonium adducuntur.* Præerat ſtudiis in collegio Valliſoletano, cum *Bibliotheca* iſta prodiit in lucem, edideratque:

Commentarios in univerſam Philoſophiam. Sexies jam ut minimum recuſos, qui ex poſterioribus editionibus ab anno MDCXXIV. auctiores & correctiores prodierunt. *Summulas* certe editas vidimus Salmanticæ 1621.

Commentarios de Fide, Spe & Charitate.

De Incarnatione Verbi divini tomum primum. Antuerpiæ apud Martinum Nutium 1634. in folio. Parareque illo tempore ait Alegambius:

De Incarnatione tomum II. Et:

Commentarios in Primam Partem S. Thomæ. Scimus edidiſſe:

Diſputationes de Ente tranſnaturali: tomis IV. Toloſæ in 8.

PETRUS HURTADO DE LA VERA, fabuloſum opus ex Italico edidit, hoc titulo:

Hiſtoria del Principe Eraſto hijo del Emperador Diocleciano. Antuerpiæ 1573. in 12. Dedit idem:

Comedia intitulada: Doleria del Sueño del Mundo. Ibidem 1572. Petrus Hurtado de la Vera & anonymus quidam forte idem auctor ſunt hujus *Comediæ*, quæ in altera editione cum veri auctoris nomine, in altera autem abſque eo prodiit.

D. PETRUS HYACINTUS DE CARDENAS, Cordubenſis eques, ſcripſit:

Advertencias, o preceptos del torear. Matriti 1651. 8.

PETRUS DE ILLANA, ſcripſit:

Compendio de algunas Antiguedades de Caſtilla. MS. ut credimus. Laudat D. Petrus de la Eſcalera Guevara in hiſtoriæ *Del origen de los Monteros de Eſpinoſa* cap. IV. Gubernatorem oppidi de Bijuezes, quod oppidum Burgenſium montanorum eſt, auctorem vocans.

F. PETRUS DE IRUROSQUI, gente Navarrus, profeſſione Dominicanus, almo huic

huic ordini aggregatus Pompejopoli, Pariſiis autem doctor theologus renuntiatus, floruit obiitque Barcinone, in Sacris Scripturis pervolutandis uſque eo diligens & aſſiduus ut lumen oculorum ſenex amiſerit. Ejus extant:

Series totius Evangelii Jeſu Chriſti ex quatuor Evangeliſtis concinnata. Stellæ Navarrorum 1557. in folio.

In Caput XI. D. Pauli Epiſtolæ ad Corinthios De Euchariſtia commentarius. Cæſaraugustæ in 4. Habentur & Barcinone apud ſodales & in collegio Societatis alia in Sacram Scripturam ejuſdemmet inedita adhuc volumina, uti ſunt:

Commentaria in Pentateuchum & in omnes S. Pauli Epiſtolas. Floruit circa annum MDLVII.

PETRUS JACOBUS (vulgo JAIME) ESTEVE, natales Morelle, oppido regni Valentini, artis vero medicæ documenta Monſpeſulano & Pariſienſi Gallorum gymnaſiis accepta retulit. Excellentia tamen ejuſdem profeſſionis, atque in ea partis anatomicæ, quæ ſecare docet mortuorum corpora, ut vivis etiam proſint inanima, necnon mathematicarum diſciplinarum, poetices, ac trium linguarum peritia, inter nos in urbe Valentia atque ejus academia floruit. Quantumvis ipſe alicubi queratur ſe non eo pretio haberi, quo ſe dignum haud immodeſte is, qui ſupellectilis ſuæ conſcius eſt, exiſtimare poteſt, librum enim ſuum quemdam ſic affatur:

Ergo quod inviſus maneas, ſufferre memento,
Scilicet in patria nemo propheta ſua.

Portaſſe is dicitur in Valentinam ſuam ſcholam ex Monſpeſulana illa Galeni doctrinam, cujus ſe peritiſſimum ſatis demonſtravit ſcribens:

In Hippocratis librum ſecundum Ἐπιδημίων *ſeu popularium morborum, commentarium.* Valentiæ 1551. Atque iterum apud Gaſparem Hurtado 1582. in fol. *Uſque eo eruditum* (ait Scotus) *doctiſque hominibus gratum ut, vel æmuli, invidia judice, Galeni compilaſſe ſcrinia, cujus in hos libros labor temporum injuria intercidiſſet, jactitarint.* Necnon et:

Nicandri Colophonii Theriaca heroyco carmine reddidit, & *ſcholiis* explanavit. Valentiæ 1551. antequam Joannis Gorræi in Gallia, Euriciique apud Germanos opera hac in re laudaretur. Joannes tamen Lonicerus, Germanus & ipſe, id olim fecerat, oratione tamen ſoluta. Et quidem, ſcholiis etiam additis, quæ Coloniæ prodierunt apud Soterum 1531. Gallicis verſibus omnia etiam Nicandri opera a Jacobo Grevino Picardo reddita ſunt.

PETRUS JACOBUS DE TOLEDO, ſive magis DIAZ DE TOLEDO, Petri Toletani, Villæfranchæ marchionis, eo tempore quo Neapolitanis præerat, medicus, in lucem dedit Italico ſermone:

Raggionamento del terremoto del nuovo monte, dell' aprimento di terra di Pozzuolo anno MDXXXVIII. e della ſignificatione di eſſi. Neapoli 1539. in 4.

F. PETRUS JAIMUS (JACOBUM ſonat) TRISTAN, ordinis Minorum Sancti Franciſci de Paula, laicali habitu profeſſus in Barcinonenſi epiſcopatu, ſcripſit:

Enchiridion de Varones iluſtres de la orden de los Minimos. Teſte Montoja in ejuſdem ordinis *Hiſtoria.* Prodiit Barcinone ex domo Stephani Liberos 1618. in 4.

F. PETRUS DE JESU (cujuſnam religioſi ordinis mihi incompertum), edidit:

Acto de contricion y exercicio eſpiritual que la alma tiene pidiendo a Dios perdon. Matriti apud Didacum Flamenco 1618. in 16.

F. PETRUS A JESU MARIA, alias DE LA SERNA, Hiſpalenſis, ordinis Excalceatorum B. Mariæ de Mercede, provinciæ Conceptionis cum præfectus, tum deinde generalis ut vocant diffinitor, theologus doctiſſimus, ſcripſit:

Commentaria in Logicam Ariſtotelis. Hiſpali 1624. in 4.

Sufficientiam Concionatorum, quæ ex omnibus coaleſcit Theologiæ veritatibus, quæ ad fidei Catholicæ cognitionem & verbi divini prædicationem conferunt. Lugduni 1636. 8. Vulgari etiam ſermone:

Cielo eſpiritual trino y uno. Hiſpali 1633. in 4. Ediderat olim, dum ad collegium S. Laureano martyri ſacrum ejuſdem patriæ urbis curæ ſtudiorum præeſſet, Sacramque e primaria cathedra ſcientiam doceret, priuſquam e primigenio ordine, quo cenſebatur, ſacræ Nudipedum reformationis ſacramentum diceret:

Eſtatutos y Conſtituciones, que an de guardar los Eſclavos de Nueſtra Señora de la Merced. Hiſpali ex officina Didaci Perez 1615. in 8. MSS. reliquit, editionique parata, *De Fide, Spe & Charitate in* 1. 2. *D. Thomæ*; alias *in* 2. 2. quæ *commentaria* in cœnobio S. Barbaræ Matritenſi cuſtodiri nobis fuit relatum. Item: *In Apocalypſin.* Qui commentarius, ut audio, in lucem jam prodiit hoc ipſo anno 1671. quo hæc ſcribimus. Hiſpaneque:

Apologetico por los libros de plomo del Sacro Monte de Granada, in 4.

PETRUS DE S. JOANNE PINTO, ſodalis ordinis..... ſcripſit:

Vida eſpiritual do Home. Oliſipone 1633. Cardoſus.

PETRUS JOANNES BERENGUER ET MORALES, domo ex oppido Alicante regni Valentini, theologus, bene literis ſacris, interpretumque ſacrorum, totiuſque theologiæ doctrina inſtructus, rector cum eſſet paræcialis eccleſiæ oppidi Xixona vocati tribus tomis edidit:

Univerſal explicacion de los myſterios de nueſtra Santa Fe. Valentiæ non ex una officina emanarunt 1608. in fol. & alias. Audio etiam prodiiſſe in eadem urbe anno 1629. folio.

PETRUS JOANNES MICON, Valentinus ut credo, ſcripſit:

La Sagrada Paſion de Nueſtro Redentor Jeſu Chriſto en Redondillas. Hæc eſt in *Theſauro ſacræ Poeſis* Hiſpano, quem Stephanus quidam de Villalobos edi curavit Toleti 1587. in 8. qui poſtea recoctus fuit Madriti anno 1604.

PETRUS JOANNES MONZON, Valentinus, patriæ urbis eccleſiæ unus e præpoſitorum collegio (Pabordres appellat vulgus) qui formandæ literis juventuti vacant ex munere. Propter ingentem ſtudiorum philoſophiæ, quam in patria tunc profitebatur, exiſtimationem evocari in Luſitaniam, ſcholamque academiæ Conimbricenſis meruit a Joanne III. Portugalliæ Rege fundatore, ac docendæ philosophiæ una cum Nicolao Gruchio, Pariſienſi, operam navare. Scripſit hic:

Compoſitionem totius Artis Dialecticæ Ariſtotelis ad uſum traductam. Valentiæ 1566.

De Locis apud Ariſtotelem mathematicis. Eodem anno.

Elementa Arithmeticæ, ad diſciplinas omnes, Ariſtotelæam præſertim Dialecticam ac Philoſophiam apprime neceſſaria, ex Euclide decerpta. Valentiæ apud Petrum de Huete 1569. in 8. apud Joannem Mey 1559. 8.

Tabulas Hiſtoriarum omnium temporum, & ſæculorum ei adtribuit Petrus Auguſtinus Morla in præfatione *Emporii Juris*, ubi Valentinos ſcriptores laudavit.

Enarrationes locupletiſſimas, & Homilias in Evangelia, quæ Dominicis Adventus leguntur. Valentiæ apud Petrum de Huete 1577. in 8. Quod opus ut conficeret, dato hoc diſcipulorum precibus, abſolutam jam a ſe alio tempore edendam reliquiſſe dicitur:

Enarrationem in Evangelicam D. Matthæi Hiſtoriam. Quæ inedita mihi videtur remanſiſſe. Meminit Monzonis Gaſpar Eſcolanus lib. v. *Valentinæ Hiſtoriæ*, cap. ultimo.

PETRUS JOANNES NUNNESIUS, vulgo NUÑEZ, artium doctor, Valentiæ urbi fauſtos natales, educationemque in literis Latinis & Græcis, liberaliumque artium ſtudiis optimam debuit; Lutetiæ autem Pariſiorum, quo fere noſtri omnes illius ætatis homines, quibus in corde erat doctrinæ non vulgaris amor, tanquam ad nundinas diſciplinæ omnis contendere ſolebant, inclytos amœnioris literaturæ ac philosophiæ præceptores Hadrianum Turnebum, Audomarum Talæum, Petrum Ramum & Jacobum Carpentarium, ejus academiæ lumina. Horum exemplo, Græcæ totius ac Latinæ eruditionis inſtrumento dives, philoſophorum veterum, ac præcipue Ariſtotelis, eorum omnium aliquot jam ſæculorum judicio principis, doctrinam in ipſis quæſivit fontibus, ac toto pectore hauſit, ut patriæ reſtitutus uberrimos philoſophiæ fructus inter cives ſuos academiæ profeſſor cooptatus faceret. Cæſarauguſtæ etiam, poſt Valentinum ſolemne ſtadium egregie decurſum, eamdem ſcientiam docuit, inſigneſque diſcipulos ſortitus eſt; quorum aliquos Andreas Scotus, quem Nunneſius noſter in ædibus Antonii Auguſtini, Tarraconenſis præſulis, tunc commorantem, carum in paucis habuit, in elogio ejus non mediocri donatos laude in poſterorum memoriam venire voluit. Abhinc Valentiæ in patria, &, cum hanc urbem parum ſibi faventem, juveneſque ejus gymnaſii oratores per æmulationem ſibi paſſim detrahentes magno cum animi cruciatu expertus fuiſſet, relicta ea, Barcinone in academia, eloquentiæ præceptis, Græcarumque literarum ſtudio juventutem pluribus annis exercuit, & magno operæ pretio facto ad capeſſenda majora dimiſit. Aliquando tamen ſchola cedens, privatum otium ac vitæ cælibis, quam elegerat, quietem & tranquillitatem lautiora ſibi ſenex fecit librorum & amicorum conſuetudine. Collegerat quippe non parvam librorum, præſertim Græcorum, vim; familiariterque per literas, coramve homines præſentes aut in vicinia doctiſſimos frequentavit; in Catalonia ſummos, quos diximus, viros, Tarraconenſem antiſtitem, ejuſque domeſticum Andream Scotum, uti in Valentiæ ſuo regno Joannem Baptiſtam Cardonam, Dertuſanum, Joſephum Stephanum, Oriolenſem epiſcopos, & Joannem Baptiſtam Monllorium, canonicum Valentinum, ac ſummum philoſophum. Octogeſimo fere ætatis anno is tandem fato functus dicitur IV. idus Martias ſecundi ſupra ſeſquimilleſimum: in quo bonas omnes literas ingentem jacturam feciſſe communis fuit ejus temporis hominum, qui exiſtimare de hac re idonee poterant, perſuaſio. Fuit enim, ut verbis Gaſparis Scioppii laudem, e

Con-

Conſultationibus de Scholarum & ſtudiorum ratione deſumptis, *philoſophorum & philoſophiæ Peripateticæ facile princeps, & interiore Græcarum ac Latinarum literarum notitia, ſermoniſque elegantia nemini ſecundus.* Hieronymus item Blancas *in Commentariis rerum Aragonenſium*, in Sancio IV. Rege ad annum 1063. virum appellat *in univerſarum artium ſtudiis ſcienter verſatum, imprimiſque politiorum humanitatis interiorumque ac reconditarum literarum peritiſſimum. Eruditiſſimum* quoque Nunneſium vocat Ægidius Menagius in *Obſervationibus & emendationibus ad Diogenem Laertium*, in editione Londinenſi 1664. pag. 83. Ea vero quæ ad poſteros memoriam ejus honorificenter tranſmiſerunt, vel grammatica, vel rhetorica, vel tandem philoſophica ſunt. Prioris generis hæc:

Grammatiſtica, ſeu de genuina Græcarum literarum pronuntiatione. Cui acceſſit:

Libellus de mutatione linguæ Græcæ in Latinam. Barcinone per Joannem Cendrat 1589. in 8.

Grammaticæ Græcæ Inſtitutiones.

Phrynichi Epitoma Dictionum Atticarum libros III. ſive Eclogam a P. J. Nunneſio integritate reſtitutam, latine converſam, ejuſdemque & Davidis Hoeſchelii Auguſt. notis, in quibus & aliorum auctorum loca partim emendantur, partim illuſtrantur auctam. Auguſtæ Vindelicorum apud Michaelem Mangerum 1601. in 4. Ad Andream Scotum Antuerp. directa anno MDLXXXVI. qui quidem hoc noſtri opus Davidi Hoeſchelio Auguſtæ reliquit, ut ipſe Hoeſchelius ait in dedicatione hujus editionis.

In Procli Chreſtomathiam Poeticam notas. Quas una cum ipſa *Chreſtomathia* a ſe verſa e Græco in Latinum, atque ad eam ſuis notis edidit Andreas Scotus in ſyſtemate *Obſervationum humanarum, Nodorum Ciceronianorum* &c. Hannoviæ typis Wekelianis anno 1615. 4. Ubi & ejuſdem *notas* edidit ad *Incerti fragmentum de die natali*, quod cum Cenſorino continentes excudi conſuevit.

Epitheta ſive appoſita e Marco Tullio Cicerone collecta. Valentiæ 1556. in 8. Venetiis 1570. Lugduni 1571. in 8. Coloniæque eodem anno. Barcinone tandem auctiora 1588. in 4. cum acceſſione *Rationis qua hæc Epithetorum ſupellex poſſit varie & copioſe exerceri.* Rhetorica autem hæc:

Rhetoricæ Inſtitutiones: libris v. ex Hermogenis methodo, & progymnaſticis potiſſimum Aphtonii. Barcinone 1578. primum, deindeque 1585. apud Jacobum Cendrat, tertiumque locupletiores 1593. apud Sebaſtianum Cormellas, ſemper in 8. *felicius quidem aliquanto* (ait Gerardus Joannes Voſſius lib. I. *Inſtitutionum Oratoriarum* pag. 178.) *quam a magno rhetore Georgio Trapezuntio id eſt factum.* Has in vernaculam Hiſpaniæ linguam tranſtulit Michael Sebaſtianus, preſbyter, Galvenſis rector, olim Nunneſii auditor, anno 1624. quod opus manu dumtaxat vidimus exaratum. Philoſophica vero:

De Studio Philoſophico, ſive de recte conficiendo curriculo Peripateticæ Philoſophiæ, deque docentis ac diſcentis officio Conſilium. Hoc Francofurti editum fuit poſt veteres forte alias editiones in typographia Commeliniana, atque item Lugduni Batavorum 1621. in 8. Accedit:

In Vitam Ariſtotelis, Ammonii ſive Philoponi, ſeu velis in veterem ejuſdem *Vitæ* Latinam interpretationem *Notæ ſeu ſcholia.* Typis Lugduno-Batavis Joannis Dieforſi.

Oratio de cauſis difficultatis Ariſtoteleæ, Valentiæ olim habita, atque publicata anno 1558. in 8. atque etiam Francofurti cum aliis duabus ejuſdem argumenti 1591. Tria hæc ſimul excuſa ſunt quoque Helmſtadii typis Jacobi Mulleri anno 1667. in 4. Huic editioni acceſſerunt vita auctoris (hæc eſt quæ legitur in Andreæ Scoti *Bibliotheca Hiſpana*) & Judices lectiſſimi, qui in aliis deerant.

De Claris Peripateticis liber. Cujus ipſe meminit in *Notis* ad ſuperius laudatam *Ariſtotelis Vitam*; neſcio an in hominum lucem prodierit.

In Ariſtotelis Organum (Perionio & Gruchio interpretibus) *Scholia atque argumenta.*

Anonymi Compendium de Syllogiſmis. E Græco verſum dedit Valentiæ apud Mey 1553.

De Conſtitutione Artis Dialecticæ. In qua exemplo Galeni docetur ex notione finis cur ſingula præcepta artis tradantur. Cui adjunxit, ne methodus analytica deterreret brevitate ſua lectores, *Commentarium in eamdem.* Valentiæ 1554. in 8. apud Joannem Mey.

Inſtitutionum Phyſicarum IV. libri priores collecti μεθοδικως ex decretis Ariſtotelis. Ibidem eodem anno apud Joannem Mey in 8. Nec diverſum eſſe opus:

Phyſiologiam credimus, quam ei Scotus attribuit. Manſiſſe apud heredes, præcipue Hieronymum Nunneſium, fratris ſenatoris Regii Valentiæ filium, qui & ipſe, cum & in profeſſione publica & in poſſeſſione bibliothecæ patruo ſucceſſiſſet, immatura morte præreptus obiit anno MDCIII. Andreas Scotus refert:

De Uſu Logicæ libros toties promiſſos:

Epitomem τ μ τὰ φυσικὰ.

In Homerum et:

In Ariſtotelem obſervationes. Habemus nos MSS:

De ſitu Orbis explanationes in Dionyſium Afrum a ſe dictatas. Valentiæ anno MDLXII.

Quas

Quas ex codice collegii Jeſuitarum Granatenſis habuimus.

PETRUS JOANNES OLIVARIUS (vulgo OLIVER), Valentiæ Edetanorum natus, Compluti literarum, & in his Græcarum, rudimenta a Dominico Cretenſi, dein Lutetiæ Pariſiorum eaſdem literas Græcas a Jacoco Rhodio, Marci Muſuri nepote, didicit. Philoſophiam meram, hoc eſt non ſophiſticam, avocante eum ab hujus peſtiferæ, ut ipſe appellat, artis, quæ tunc temporis in ea ſchola florebat, profeſſoribus, & in recta via manuducente Jacobo Fabro, excepit. Manſit inde in Gallia præcipue, cui non minus debere ſe quam patrio ſolo alicubi profitetur. Per triennium quoque diverſatus in Georgii Auſtriaci, Caroli Imperatoris patrui, Leodienſis præſulis, familia, in Angliam etiam & Germaniam, Batavoſque necnon & in Hiſpaniam ſuam aliquando delatus eſt. Cujus Hiſpanicæ peregrinationis, ſi ejus ita appellare licet qui domicilium alibi gentium fixerat, meminit ipſe in Melæ caput primum lib. III. *Annotationibus*, contentionem inter ſe & Gaſparem Contarenum, Venetorum legatum, Balthaſaremque, comitem Caſtillionæum, de fluxu & refluxu maris, quem non bene Ariſtoteles percepit, Toleti olim habitam referens. Extant ejus, quod ſciam, proxime laudati a me:

Pomponii Melæ De Situ Orbis lib. III. una cum auctario annotationum, inſtauratione que totius libelli, & caſtigatione per quam multorum locorum &c. ad Carolum cardinalem Lotaringum. Pariſiis 1536. Lugdunique apud Antonium Vincentium 1551. in 8. & Baſileæ apud Robertum Winter. 1557. in 4. De hoc opere Andreas Scotus in *Spicilegio* ad eumdem Pomponium, & Iſaacus Voſſius in præfatione ad eumdem cenſent. Item:

Scholia in Solini Polyhiſtora.

De Prophetia & ſpiritu Prophetico. Baſileæ apud Joannem Oporinum 1543. in 4.

Porphirii Iſagogem, Prædicamenta Ariſtotelis, librum de Enuntiatione, & Priora reſolutoria caſtigavit, edendaque Vechelio dedit Pariſiis Græce.

Annotationes in Ciceronis opus de Finibus bonorum & malorum. Baſileæ 1544. Pariſiis 1573.

Scholia in Ciceronis fragmentum de Somno Scipionis. Item: *Summa Capita in Ciceronis Philoſophiam moralem*: una cum aliis quibuſdam libellis. Baſileæ apud Robertum Winter. 1538. Et prius Pictavii 1535. in 4.

Annotationes in ſecundum Plinii librum. Pariſiis apud Vechelium.

Chartam ſuam Africanam (geographicam intelligo) laudat ipſe in fine *Annot. ad Melam.* In editione hic *Pomponii Melæ* Lugdunenſi alumnum ſeſe in literis, ſeu præceptorem potius Chriſtianiſſimæ Francorum Reginæ appellat. Scripſit etiam:

Dilucidam & claram confirmationem præſentiæ Corporis & Sanguinis Chriſti in Sacramento Altaris adverſus qui auctoritatem Eccleſiæ, Decreta Patrum, Conciliorum generalium, ac Sanctorum Doctorum expoſitionem rejiciunt. Coloniæ apud Melchiorem Soterium 1553. in 8. Cujus libri mentionem tantum vidimus factam in ſchedis Alfonſi Ciaconii ad *Bibliothecam Univerſalem.*

PETRUS JOANNES PERPINIANUS, vulgo PERPIÑAN, Valentinus, ex oppido Elche hujus regni (Melæ Illici, unde Illicitanum ſinus apud eumdem), Societatis Jeſu presbyter, ad eloquentiam veluti factus. Adimpleviſſet utique omnes hujus admirabilis & ornatiſſimæ facultatis numeros, ſpemque a doctiſſimo quoque olim conceptam, adequaturum nempe eum ſummos omnium ætatum oratores, ſi non egregiam ejus de poſteritate benemerendi voluntatem atque optimos præclari muneris labores in medio ætatis & famæ curſu intempeſtiva mors incidiſſet. Adoleſcens enim in Luſitaniæ academia Conimbricenſi adulto jam dicendi vigore armatus imitationem veterum, præcipueque Ciceronis, feliciter urgebat, ceteroſque omnes, qui propter hoc ſtudium celebrabantur, anteibat. Deinde Romæ in Italia diu hæſit ornatiſſimi ſcriptoris, ac diſertiſſimi & copioſiſſimi oratoris, laudem a ſummo quoque hujus rei cenſore conſequutus; adeo ut M. Antonius Muretus, nulli eorum ſecundus, ad Darium Bernardum ſcribens *Variarum lectionum* lib. XV. cap. 1. in neminem alium convenire melius poſſe illud de Neſtore elogium, *cujus ex ore melle dulcior fluebat oratio*, affirmare non dubitaverit. Et Q. Marius Corradus in *Epiſtola* ad ipſum ſcripta *plurimarum rerum* in eo *ſcientiam, ſplendorem orationis, acumen ingenii & omnium ſtudiorum gravitatem & elegantiam* agnoverit. In Gallia demum ſibi datam ſenſit exercendæ ſuæ artis cum majore adhuc & uberiore hominum fructu copiam, ex quo argumenta Catholicorum dogmatum, quæ jam diu heterodoxi diſſertatores omnibus præſtigioſæ doctrinæ viribus labefactare ſunt conati, miro atque impenetrabili facundiæ robore communiendi & actionibus publicis ad concionem habitis propugnandi nactum ſe eſſe locum opportunum conſpexit. Repetitæ pluries ab eo contentioſi hujus generis pro vero Dei cultu ac retinenda religione majorum orationes, non ſinunt hunc ejus animum & conceptum de Catholica eccleſia quotidie magis benemerendi votum

tum e legentium animis excidere. Quæ eædem, cum aliis hodie extantes, intempeſtivum magni oratoris obitum, æqualibus adhuc acerbiorem, quod declamantem eum audire iis contigit, poſteris etiam, qui vel nunc dimidiam eloquentiæ ejus partem oculis excipimus & amplexamur, ingentem huic ſtudio atque nomini Hiſpano jacturam attuliſſe nunquam non perſuadebunt.

Orationes, inquam, *duodeviginti*. Romæ, Coloniæ 1573. Leodiique apud Henricum Hovium 1598. in 8. alibique. Quarum hæc argumenta:

I. *De Societate Jeſu gymnaſiis ac de ejus doctrinæ ratione*, coram Joanne III. Luſitaniæ Rege habita Conimbricæ kal. Octobris MDLV.

II. *Laudatio funebris Ludovici Principis*, ejuſdem Joannis III. Regis fratris germani, ibidem dicta eodem anno.

III. IV. & V. quæ trium librorum vicem gerunt, *Laudationis in B. Eliſabetham Luſitaniæ Reginam*, anniverſariis natalis ejus diebus nonarum Julii annorum MDLVI. MDLVII. & MDLVIII. dictæ.

VI. *De Rhetorica diſcenda*, Romæ in gymnaſio Societatis, cum ſcholæ rhetoricæ præpoſitus ad explicandos Tullii Ciceronis *De Oratore* libros ſe accingeret, pridie nonas Novembris MDLXI.

VII. *De perfecta Doctoris Chriſtiani forma*, Romæ coram aliquot cardinalibus in renovatione ſtudiorum MDLXII.

VIII. *Ad Carolum Borromæum Card. ampliſſ. & Franciſcum Vargam Regis Philippi II. legatum*, Romæ, cum ſecundum *De Oratore* librum explanaturus eſſet, menſe Septembri eodem anno.

IX. *De Deo Trino & Uno, & Eccleſiæ conſenſione*, Romæ in ſacello pontificio, præſente Pio IV. Sanctiſſimæ Trinitatis die MDCLXIII.

X. *Ad* eumdem *Pium IV.* P. M. quam dixit in atrio gymnaſii Societatis Jeſu, cum id ille, beneficii gratiæque cauſa, humaniſſime inviſeret pridie kal. Aug. MDLXIV.

XI. *Ad Romanam juventutem, de avita dicendi laude recuperanda*, Romæ in eodem gymnaſio, cum Ariſtotelis *Artem Rhetoricam* interpretandam ſuſcepiſſet, octavo idus Novembris MDLXIIII.

XII. *De retinenda veteri religione & falſa recentium Hæreticorum doctrina rejicienda*, Lugduni in publico Societatis Jeſu gymnaſio.

XIII. *De eodem argumento*, Pariſiis III. non. Julii MDLXVI.

XIV. *De eadem re*, Pariſiis XVI. kal. Julii MDLXVI.

XV. *De eadem re*, Pariſiis pridie kal. Julii MDLXVI.

XVI. *De eadem re*, ibidem eodem anno XII. kal. Auguſti.

XVII. *De eadem re*, ibidem III. idus Auguſti ejuſdem anni.

XVIII. *De Divina & humana Philoſophia diſcenda*, Pariſiis dicta menſe Octobri ejuſdem anni MDLXVI. Prodierunt etiam Dilingæ 1572. & Romæ ex officina Vincentii Luchini 1565. in 8. Prodiit quoque ejus:

De Vita & moribus B. Eliſabethæ Luſitaniæ Reginæ Hiſtoria. Coloniæ typis Bernardi Gualteri 1609. in 8.

Deceſſit alieniſſimo tempore, cum ad eum ſalutaris doctrinæ dogmata de loco ſuperiori oſtendentem omnis omnium concurſus fieret, cum hæreticæ factionis inſidias patefaceret, impetum frangeret, tela retunderet, deceſſit, inquam, florente adhuc ætate, nimis immatura morte, ſummo ingenio vir, incredibili ſcientiæ copia, maxima jam apud omnes bene ſentientes exiſtimatione & auctoritate, Perpinianus noſter ait Paulus Manutius, datis ad Zerbinum Ritium literis, trigeſimo ſexto ſcilicet ætatis anno v. kal. Novembris MDLXVI.

PETRUS JOANNES VILLUGA, Valentinus, ſcripſit, adhuc ut credo inedita:

Repertorio de todos los caminos de Eſpaña, haſta agora nunca viſto, en el qual hallarán qualquier viage, que convendria andar, provechoſo para todos los caminantes, compueſto por Pero Juan Villuga Valenciano anno Domini MDXLV. cum privilegio Imperiali in 4. Hunc titulum habet liber MS. quem inter alios abbatis Laudenſis laudat Antonius Sanderus in *Bibliotheca Belgica manuſcripta.*

PETRUS JORDANUS URSINUS, Italus forſan origine, Valliſoleti cauſas defendit, & in academia jus canonicum pomeridianis horis interpretatus eſt. Inde honorum capeſſendorum cauſa in regnum veniens Neapolitanum Regiæ cameræ præſidem, ac poſtea Collateralis, ut vocant, concilii, regentem etiam in ſupremo Italicarum rerum Matritenſi egit ſenatu. Quo munere aliquandiu geſto ad magni concilii S. Claræ præfecturam adminiſtrandam rediit Neapolim anno MDCXXVI. Ibi edidit:

Tractatum de Succeſſione Feudorum, & maxime Neapolitani regni. Apud Robertum Mollum 1639. in fol. Hæc ex Nicolai Toppii *De Orig. Tribun. Neap.* parte II. lib. III. cap. I. num. 34.

F. PETRUS DE S. JOSEPHO, ex Benavarre, Ripacurtiæ oppido, ſodalis Excalceatus eremitarum D. Auguſtini, vulgari inter domeſticos appellatione pictor, ob iſtius artis non

non vulgarem peritiam, cognominatus, præſtanti vir ingenio & memoria, domus Barcinonenſis olim fuit præfectus, ſcripſitque:

Diſcurſos morales para Domingos, Miercoles y Viernes de Quareſma. Matriti 1649. in 4. Quos nimirum ſermones in eccleſia Oſcenſis Aragoniæ regni urbis olim habuerat.

Sermones para las fieſtas de Nueſtra Señora. Poſtumum prodiit opus Matriti 1652. in 4.

Diſcurſos morales para las ferias menores de la Quareſma.

Deceſſit is Compluti anno MDCLII.

D. PETRUS JOSEPHUS ORDOÑEZ, Cæſarauguſtanus, utriuſque juris doctor, nobiliſſimam & utiliſſimam ornavit Spartam ſcribens:

Monumento triunfal de la piedad Catolica tocante al recogimiento de los Pobres. Cæſarauguſtæ 1672. in 4. Matriti 1673. in 8. apud Lucam de Bedmar.

D. PETRUS JUNCO, Aſturicenſis natu, in Lucenſi eccleſia archidiaconus de Deza & canonicus, in lucem dedit:

Fundacion, nombres, y armas de la ciudad de Aſtorga. Matriti 1639. in 4. Audio exaraſſe eum aliud opus hoc argumento & inſcriptione:

Del Origen de las armas y ſellos de los Reyes de Eſpaña. Quod quidem apud Petrum Garſiam de Sorriba, presbyterum, familiarem olim auctoris, manſiſſe aliunde nobis relatum fuit.

Denatus eſt anno MDCLII.

F. PETRUS DE LEDESMA, Salmantinus, Dominicanorum familiæ in patriæ urbis monaſterio adſcriptus, per quadraginta ferme annos, cum in cœnobiis Segovienſi & Abulenſi, tum in Salmantino gymnaſio Durandi, S. Thomæ, ac Veſperorum (ſic appellant) cathedris impoſitus, Sancti hujus & Angelici Præceptoris theologiam infatigabili ſtudio, egregiiſque ingenio ac induſtria, interpretatus eſt. Cujus hæc opera in lucem prodierunt:

De Divina perfectione, infinitate & magnitudine, circa illa verba, Ego ſum qui ſum, Exodi III. Cui adhæret tractatus *De Perfectione actus eſſendi creati.* Salmanticæ 1569. in folio.

De magno Matrimonii Sacramento, ad Angelicum Doctorem in quibuſdam quæſtionibus Additionum ad Tertiam Partem. Salmanticæ 1592. in fol. Venetiis apud M. Antonium Zaltenium 1595. in 4.

De Divinæ gratiæ auxiliis circa illa verba Iſaiæ XXVI. Omnia opera noſtra operatus es in nobis, Domine. Salmanticæ 1611. Idiomate autem Hiſpano, pro commentario in *Secundam ſecundæ* partis ejuſdem Angelici Magiſtri.

Summa, duabus partibus: cujus ultimæ additiones primum prodierunt anno 1615. Edita fuit ipſa *Summa* Salmanticæ 1608. fol. Coloniæque 1618. in 4. Hanc in Latinum vertit Nicolaus Janſenius.

Obiit diem ſuum Septembri menſe anni MDCXVI. Cujus meminit Monopolitanus epiſcopus in *Hiſtoria Prædicatorum*, IV. parte lib. IV. cap. 11. *Virum* quoque eum *eminentiſſimum* appellat Antoninus Diana, amicus noſter, ad immortalem quietem ante paucos annos e vivis translatus.

D. PETRUS DE LLERENA BRACAMONTE, domo ex oppido Burgenſis diœceſis, eoque ob cives ſuos Regii corporis ex veteri privilegio cuſtodes (Eſpinoſa de los Monteros ideo audit) non parum ſplendido, Petri Llerenæ filius, Regii apud Popaianum Americæ meridionalis gazophylazii præfecti, juris canonici, ut vocant, licentiatus, cum inter ſeria ſtudia muſis feliciter, nec ſemel, ſacris vacaret, in lucem emiſit:

Paraphraſim poeticam Latinam in Canticum canticorum Salomonis, Threnos Hieremiæ, & Canticum Magnificat, elegis verſibus: ad D. Laurentium Ramirez de Prado, Regium ſenatorem. Matriti 1631. 4. Meminit hujus inter viros Eſpinoſa oriundos, qui laudem, ſive literis, ſive negotio bellico aulicove uſquam meruerunt, D. Petrus de la Eſcalera Guevara *en el Origen de los Monteros de Eſpinoſa*, ſecunda parte, cap. IX.

Deceſſit tandem creatus inquiſitor Apoſtolicus, apud Ellerenam oppidum hoc munere defuncturus, ſuperiore anno MDC.....

F. PETRUS LOPEZ, Luſitanus forſan (cujuſnam ſit inſtituti nondum legimus), fertur auctor:

De la Vida del Condeſtable Nuño Alvarez Pereira.

PETRUS LOPEZ, Luſitanus, Aviſienſis, primas literas & philoſophiam Eboræ doctus, uti apud Salmanticenſes inde medicinam, verſibus & quidem elegantiſſimis Latinis ſcripſit ad Lucretii exemplum:

Poeſim Philoſophicam, in ſex libros digeſtam, de totidem rebus, quas Phyſici non naturales vocant. Primus nempe eſt *De Aere.* II. *De Motu & quiete.* III. *De Somno & vigilia.* IV. *De Inanitione & repletione.* V. *De Animi paſſionibus.* VI. *De Potu & alimento.* Conimbricæ apud Nicolaum Carvalho 1618. in 4.

Flo-

Floſculum Medicinæ. Oliſipone 1628. adjungit Cardoſus in ſchedis ; ſed Lindanus *De Scriptis Medicis* agens meminit editionis Oliſiponenſis anni 1620. in 8. & alterius Malacitanæ 1635. in 4. Cuinam autem de patria Lopii credemus, eine qui Portuenſem, Lindanove qui Portalegrenſem vocant? Certe ſi unus eſt horum duorum operum auctor Aviſienſem ſeſe ipſe appellare fecit in operis titulo, quocum Georgio Cardoſo convenit. Vereor tamen ne alterius ſit auctoris *Floſculus Medicinæ* laudatus ; nam Petro Lopez Santiago video id opus a nonnemine attributum, qui forte Portalegrenſis, noſter autem Aviſienſis fuerint.

PETRUS LOPEZ, qui Diaconi appellatione dignoſci voluit, edidit:

Gloſſa para declaracion de algunas de las rubricas, ritos, y ceremonias del Misal de Clemente VIII. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1607. in 8.

F. PETRUS LOPEZ DE ALTUNA, Segovienſis, ex ſacro ordine Sanctiſſimæ Trinitatis, qui captivos ex inſtituto redimit, officium facturus pro commiſſo ſibi chronographi generalis munere, dedit in publicum:

Primera parte de la Chronica general del orden de la Santiſſima Trinidad redencion de cautivos. Segoviæ apud Didacum Diez Eſcalante 1637. in fol. Alteram deſtinabat referendis ſacrarum ædium & monaſteriorum ejuſdem ordinis erectionibus, piiſque in eumdem Summorum Pontificum ac Regum liberalibus collationibus.

PETRUS LOPEZ HENRIQUEZ DE CALATAYUD, Pincianus decurio, in eadem urbe natus, poſtquam ei res militaris bene olim ſucceſſiſſet, ingenii vires & induſtriam experiri amans, Hiſpano vertit carmine Ludovici Dulcis poema Italicum:

Del Nacimiento y primeras empreſas del Conde Orlando. Pinciæ 1585. in 4. & 1594.

PETRUS LOPEZ DE LEON, Carthagine Indorum Americanorum chirurgiam exercens, conſcripſit Hiſpali editum opus hoc titulo:

Practica y theorica de los apoſtemas en general, y particular ; queſtiones y practicas de Cirugia, y heridas, llagas y otras coſas nuevas y particulares, Primera Parte. Simulque : *Segunda Parte del agregado de la Cirugia theorica y practica*. 1628. in folio.

PETRUS LOPEZ DE MONTOYA, Bæticus, Xerecienſis collegiatæ eccleſiæ canonicus, ſcripſit:

De Recto uſu divitiarum, in 4. editum.

PETRUS LOPEZ SANTIAGO, medicus Luſitanus, edidit:

Floſculum Medicinæ. Malacæ. Hunc diverſum exiſtimamus a Petro Lopez, Aviſienſi, medico etiam, qui alia ſcripſit, maleque utrumque, quaſi unus & idem ſit, a Lindano confundi in opere ſuo *De Scriptis Medicis*.

PETRUS LOPEZ DE SOUSA, Luſitanus, vernacula lingua dedit:

A Hiſtoria do primeiro cerco de Dio, que os Turcos poſſeraõ a eſta fortaleza. Conimbricæ 1555.

PETRUS LOPEZ DE ZAMORA, regni Navarræ, uti ſe appellat, protoveterinarius, qui cum communicaſſet de hac arte curandi equos cum Ludovico de Caceres, & Ambroſio quodam, ac Didaco de la Reyna, Ferdinandi Regis Catholici ab eodem miniſterio famulis, iique nullo edito de hac re monumento deceſſiſſent, prodire ipſe fecit:

Libro de Albeiteria. Lucronii 1588. in fol.

F. PETRUS DE LORCA, Bellomontanus, Ciſtercienſis monachus, in Salmantinoque ordinis collegio primus ſodalis, hoc inſtitutum in Deiparæ Virginis monaſterio, cui nomen a Vallebona inditum eſt, olim profeſſus, diu inter Complutenſes doctor theologus, primariæque Scoti cathedræ moderator, principem doctrinæ atque eruditionis locum tenuit : quem & ſodales ſuper familiam integram, tot a ſe meritis honeſtatam, ut præfecti munere quidquid Ciſtercienſium eſt intra Hiſpaniam regeret, imponere aliquando non dubitarunt. Seria, hoc eſt ſacra, ſtudia eloquentiæ laude, quam & humaniores diſciplinas in juventute avide arripuerat, non parum ornavit ; quamquam diutino, ut ille de ſe modeſte ait, ſcholaſtici ſermonis uſu aruerint eloquentiæ flores, aut ſentibus & rubis implicati ſint atque aſperati. Adhæc poetica hominis facultas in eo ſe prodit nuncupatorio ad *D. Thomam commentariorum* poematio, quod priori volumini *Primæ Secundæ* partis, atque alio epigrammate, quod poſteriori præfixum eſt. Cujus, quæ vivus in re theologica doctiſſime elucubravit, ediditque foras, monumenta hæc nota omnibus ſunt:

Commentaria & diſputationes in univerſam Primam Secundæ Sancti Thomæ : duobus voluminibus. Compluti apud viduam Joannis Gratiani 1609. in fol. Prior tomus complectitur tres ſectiones : *De Ultimo fine. De Beatitudine & actibus humanis. De Habitibus.* Poſterior vero alias tres : *De Vitiis & peccatis.*

De Legibus. De Gratia. Poſtuma nuper ab auctoris morte prodierunt:

Commentaria & Diſputationes in Secundam Secundæ D. Thomæ. Matriti apud Ludovicum Sanchez, Regium typographum, 1614. fol. Opus continet tres ſectiones:

Prima eſt De Fide. Cui adjungitur:

De Locis Catholicis ſcholaſticarum diſputationum liber primus. Quod quidem opus eruditione plenum, atque in ſex libros ex deſtinatione auctoris contribuendum, hac tantum parte, libroque, qui *De Sacra Scriptura* inſcribitur, abſolvit; ſecundo, quem de *Divinis traditionibus* appellabat, immortuus fuit.

II. De Spe.

III. De Charitate.

De Notis Eccleſiæ. in fol. apud eumdem Ludovicum Sanchez.

In Tertiam Partem D. Thomæ De Incarnatione volumen unum. Compluti apud viduam Andreæ Sanchez 1616. fol. Hæc tria poſteriora opera edidit Dionyſius Cuchus, etiam Ciſtercienſis, theologus, qui publicaturum ſe jam eo tempore ajebat ejuſdem volumina alia tria: *I. De Sacramentis in genere. II. De Euchariſtia & Pœnitentia. III. In Primam Partem S. Thomæ*: quod præcipuas hujus partis materias complecteretur. Item Chryſoſtomus Henriquez in *Phœnice* habere ſe reliquit ſcriptum hujuſmet auctoris tractatum: *Contra eos, qui extinguere conabantur Ordines aliquos nove in Hiſpania exortos*, veluti Auguſtinianos, quos vocant Recollectos, Trinitarios Excalceatos, Clericos Regulares Minores, Mercenarioſque Reformatos, quem ſupremo Caſtellæ ſenatui exhibuiſſe eum affirmat.

Denatus eſt Compluti duos ſuper quinquaginta annos natus, Chriſtiani ſæculi MDCVI. Vitam ejus volumini *De Incarnatione* præfixit Dionyſius is, quem antea laudavimus propter editionem quorumdam Lorcæ operum, Cuchus.

D. PETRUS DE LOSADA, Giennenſis eccleſiæ canonicus, ſcripſit:

Defenſionem Apologeticam pro unico Divi Jacobi in univerſam Hiſpaniam patronatu. Giennii 1628. in fol.

PETRUS LUDOVICUS, patria Valentinus, Societatis Jeſu presbyter, in Luſitania atque Eborenſi urbe per viginti circiter annos Divi Thomæ interpres, ſcripſiſſe refertur:

Commentarios in Tertiam partem Sancti præceptoris, de Incarnatione.

In Primam quoque *partem, de Angelis*, tom. 1. Quorum ſpem olim fecerat.

D. PETRUS DE LUGO, ſcripſiſſe dicitur, atque edidiſſe ante paucos annos:

Vigilia del Sueño (ignoti mihi argumenti). Circa annum ſcilicet 1664.

PETRUS LUXAN, Hiſpalenſis, domeſticus, ut ſuſpicor, D. Joannis Claros de Guzman, Aragoniæ proregis, ſcripſit:

Coloquios matrimoniales, en que ſe trata como ſe an de aver entre ſi los caſados, y conſervar en paz, criar ſus hijos, y gobernar ſu caſa. Compluti apud Sebaſtianum Martinez 1579. in 8. Cæſarauguſtæ 1589. in 8.

F. PETRUS MACHADO, ex provincia Eſtremadura oriundus, ordinis Deiparæ Virginis de Mercede, cujus Caſtellanam provinciam aliquando rexit, in Salmantinæ urbis gymnaſio philoſophiam naturalem profeſſus fuit, ad ingenii acumen, multa ſacrarum literarum peritia, necnon & mathematicarum artium, Græcæque Hebraicæque linguarum cognitione locuples, ſcripſit:

Expoſitionem literalem & moralem omnium Evangeliorum, quæ ab Eccleſia proponuntur: tribus voluminibus. Burgis 1604. in folio. Moguntiæque apud Burchardum Kuick 1609. in 8. Hujus operis pars illa eſt, ut credo, quæ ſub nomine *Annuli Chriſtiani*, ſive *Exegeſeos moralis & literalis in Evangelia per Adventum*, Moguntiæ prodiit 1608. in 8. & Coloniæ 1612. in 8.

Florebat circa annum Chriſtianum MDCVI. Luſitaniæ hunc vindicant, cognominis forſan argumento, quod debile admodum eſt, Luſitani.

PETRUS DE MADARIAGA, Cantaber, edidit:

Honra de Eſcrivanos; Arte para eſcrivir bien preſto; Ortographia de la pluma. Valentiæ apud Joannem Mey 1565. in 8.

F. PETRUS DE MAGALLAENS, Luſitanus, ordinis S. Dominici, ſacræ theologiæ magiſter, Apoſtolicis rerum Fidei judicibus a conſiliis, edidit:

Tractatum Theologicum De Scientia Dei ad quæſtionem XIV. Primæ Partis S. Thomæ in duas partes diſtributum; unam de ſcientia citra futura, alteram de ſcientia circa futura; cum deductione prædeſtinationis ante & poſt præſcientiam. Oliſipone apud Joannem a Coſta 1666. in 4. Editioni paratus eſt Romæ:

Tractatus ſecundus Theologicus de prædeſtinationis exequutione in duas partes diſtributus, unam de efficacia, alteram de neceſſitate gratiæ. Audio tamen editum jam in Portugallia. Præter hos:

Tractatus quoque *tertius De Voluntate præ-*

de-

deſtinationis , eſſentia & exiſtentia , & de Trinitate. Item:

Tomus quartus de ſingularibus reſolutionibus in univerſam Theologiam S. Thomæ : aut propediem edentur , aut editi jam ſunt.

PETRUS DE MAGALLAENS GANDAVO , Luſitanus , edidit , quam commendat Antonius Leo noſter in *Bibliotheca Indica*:

Hiſtoria da Provincia de Santa Cruz , a que vulgarmente chamamos Braſil. Oliſipone apud Antonium Gonzalez 1579. 4.

Ortografia Portugueſa adjungit Cardoſus in ſchedis , ſive *Regras que inſinaõ a eſcrever.* Oliſipone 1574. Laudatumque ait fuiſſe auctorem a Ludovico Camoeſio , ſummo poeta, in quibuſdam (ut vocat vulgaris uſus) tercetis ; ſed idem ait tractatum ejus *Do Braſil ſeus ritos , e coſtumes* &c. MS. ſervari:

PETRUS DE MAGAROLA , Catalanus , ex priore S. Annæ Barcinonenſis trium eccleſiarum ſuæ provinciæ hoc ordine epiſcopus , Elnenſis , Vicenſis , Ilerdenſis , ſcripſit:

Breve Epitome de la Imagen de Nueſtra Señora de la Vitoria del lugar de Tuyr. Item:

Milagros de la Inmaculada Concepcion. Circa annum 1626. ut ex Petro Alba in *Appendice Militiæ Conceptionis* accepimus.

Obiit anno MDCXXXIIII. aut ſequenti.

F. PETRUS MALDONADO , Hiſpalenſis , genere nobilis , quippe D. Melchioris Maldonati, equitis D. Jacobi , ac D. Mariæ de la Barrera filius , ex ſacerdote Societatis aliquot ante mortem annis Auguſtinianus ſodalis factus , opere concionatorio claruit, multaque rerum divinarum ac profanarum prudentia & doctrina. Non vulgare illud adjungam : fratrem eum aliorum ſeptem utriuſque ſexus , qui omnes religioſo inſtituto dederunt nomen , extitiſſe ; quorum unius ſororis Mariæ a Purificatione , alias Leonoræ a Saavedra , *Chronicon* meminit *Dominicanum* in fundatione Sanctæ Mariæ de Gratia Hiſpalenſis. Scripſit , ediditque vivus:

Lectiones ſacras in Primam Canonicam D. Joannis Epiſtolam : ad Joannem Baptiſtam Centurionem, Eſtepæ marchionem. Oliſipone 1609. apud Antonium Alvarez in 8. Quibus adnectuntur:

Commentaria in Davidis Pſalmos XXVII. priores , qui artificium ſacri Scriptoris , œconomiamque illorum cujuſque aperiunt. Hiſpane etiam:

Primera parte del Conſuelo de Juſtos. Ibidem 1609. 4.

Traza y exercicios de un Oratorio. Ibidem eodem anno. At poſtumum prodiit opus Melchioris fratris , Joſephique ex eo nepotis cura:

Libro eſpiritual , que ſirve para la leccion y meditacion. Hiſpali apud Ludovicum Stupiñan 1631. 16. Ejuſdem Joſephi beneficio manuſcriptum apud me eſt Chriſtianæ prudentiæ ac politices penu , libellus nempe , *Aviſos al Privado* nuncupatus , ducique Lermæ , cujus in magna gratia floruit , oblatus.

Deſiit eſſe inter vivos Hiſpali anno MDCXIV. ætatis XXXVIII. Anonymi Auguſtiniani nomine qui circumfertur , libellus noſtri eſt procul dubio , *Diſcurſo del Coro y oficio divino* : ad Elviram Maldonatam , ſacram Deo virginem in monaſterio S. Leandri. Hiſpali 1606. 8.

PETRUS MALFERIT , Barcinonenſis patricius , juriſconſultus , cum diſplicerent ei quædam lecta in epiſcopi Chiapenſis *Confeſſionario* , ſcripſit , obtulitque Maximiliano Auſtriaco , tunc archiduci & Hiſpaniæ , pro Carolo V. gubernatori , copioſum quoddam & non indoctum conſilium , ſive , uti appellat ipſe:

Apologeticum Juris reſponſum pro juſtitia Regum Catholicorum in occupatione Indiarum. Quod extat inter *Conſilia* Jacobi Mandeli Albani volumine ſecundo , & eſt numero DCCLXIX. Hujus meminit Joannes Jacobus Friſius in *Supplemento Geſnerianæ Bibliothecæ* , appellat tamen patricium Balearem ; uti & Bartholomæus Albornoz , lib. II. *de los Contratos* tit. III. qui Matthæum , non Petrum , vocat. Matthæus quoque Malferit laudatur alicubi ex *Additionibus ad Matthæum Palmerium.* Forte cognominatus fuit Petrus Matthæus Malferit.

F. PETRUS MALON DE CHAIDE, parentibus natus Navarris e Caſcante oppido, ſodalibus Eremitis Divi Auguſtini Salmanticæ annumeratus , ſacræ theologiæ magiſter, cujus quidem ſacræ ſcientiæ , domeſticus Cæſarauguſtanorum dum eſſet , in ejuſdem urbis gymnaſio , atque item Oſcæ , publicus fuit profeſſor. Elegans ac diſertus utroque ſermone Hiſpano , pede libero ligatoque , ſcripſit eleganter:

De la Converſion de la Magdalena , en que ſe ponen los tres eſtados que tuvo , de pecadora , de penitente y de gracia. Compluti 1596. in 8. & 1603. Barcinone 1588. in 8.

De Sancto Petro Apoſtolo tractatum Petro Maloni attribuit *Anaſtaſis Auguſtiniana* Thomæ Gratiani , ut lego in *Bibliotheca Pontificia.*

PETRUS MANCEBO AGUADO , me-

dicus doctor Hiſpalenſis, in ea urbe medicinam fecit. Ejus eſt:

Un Tratado de la eſſencia de la melencolia, de ſu aſiento, cauſas, ſeñales y curacion. Xerezii 1626. & Hiſpali 1636. 4.

Obiit Hiſpali.

F. PETRUS MANERO, Aragonius, Cariñena oppido oriundus, Franciſcanorum ſodalis, poſt decurſa Oſcæ inter ſuos docendi ſtudia, quæ ad lectoris, ut vocant, jubilati, ſeu emeriti, honorem ſuſcipiendum neceſſaria ſunt, adminiſtratamque cœnobii Cæſarauguſtani, in quo admiſſus fuerat ad hunc ordinem, & collegii ejuſdem urbis, quod a S. Didaco nuncupatur, præfecturam, Joanni de Neapoli, miniſtro generali, a ſecretis, Aragoniæ ſuæ provinciæ præfectus, generalis diffinitor, ultramontanæ ſuæ familiæ vice-commiſſarius generalis fuit. Tandem Romæ in comitiis totius ordinis generalibus ſummam illius poteſtatem ſuſcepit. Quo munere functus Turiaſonenſi eccleſiæ ſponſus XXXI. Januarii MDLVI. dari promeruit. Eleganter admodum ingenioſeque ſcripſit vernacula lingua:

Vida de la Sereniſima Señora Doña Juana de Valois Reina de Francia fundadora de la Religion de la Anunciata de la Virgen Nueſtra Señora. Madriti in typographia Regia 1654. in 4. Idem *Apologeticum Tertulliani* doctiſſimum vulgarem noſtris hominibus fieri amans dedit:

Apologia de Quinto Septimio Florente Tertulliano contra los Gentiles en defenſa de los Chriſtianos. Quam præcedit *Una Prefacion a la Apologia y a todas las obras de Tertulliano.* Cæſarauguſtæ apud Didacum Dormer 1644. in 4. & 1656.

Ceſſit e vita fere ſexagenarius anno MDCLX.

D. PETRUS MANRIQUE, eccleſiæ Toletanæ canonicus, dedit in publicum:

Translacion del Cuerpo del Bienaventurado S. Eugenio Arzobiſpo de Toledo deſde Francia a eſta Igleſia. 1566. apud Michaelem Ferrerium.

PETRUS MANRIQUE, neſcio quis, a ſuperiore diverſus ac ſemiſæculo inferior, ſcripſit:

De la Oracion, y de ayudar a bien morir. Madriti 1615.

Aparejos para adminiſtrar el Sacramento de la Penitencia con mas facilidad y fruto. Mediolani apud Malateſtam 1604. in 4. Qui liber licentiati (ut vocat idiotiſmus ſcholæ) D. Petri Manrique annotatum habet nomen in fronte. Extant quoque eidem homini, alterive ſimiliter appellato, inſcripta:

Sacra Tempe, ſeu de ſacro ſeceſſu exempla. Ingolſtadii 1622. in 12. Laudatur & ſub eadem nomenclatura archetypus, ut ſuſpicor, ſuperioris Latini operis:

El Tratado de Devocion, editus 1616. in 16. niſi a ſuperiore *de Oratione* diſtinctus non ſit.

F. PETRUS MANRIQUE, Franciſcanus, Daza auctore, ſcripſit:

De Conceptione Virginis Deiparæ.

PETRUS MANTUANUS, a patria forſan Matritenſi, quam vulgo credunt Carpentanorum Mantuam, ſic appellatus, quem tamen Thomas Tamajus Malacitanum affirmat in *Collectione librorum Hiſpanorum.* Joanni Ferdinando Velaſquio, magno Caſtellæ conneſtabili, viro literis & prudentia, reipublicæque optime geſtæ fama clariſſimo, a ſecretis fuit, ſingulari & ipſe eruditione, exquiſitiſſimaque totius hiſtoriæ cognitione, ac mira vi memoriæ præſtans. Dedit foras:

Caſamientos de Eſpaña y Francia, y Viaje del Duque de Lerma. Matriti 1618. in 4.

Advertencias a la Hiſtoria de Juan de Mariana. Mediolani 1611. 4. Deinde Madriti Regiis typis 1613. in 4. cum hac nota: *En eſta ſegunda edicion va añadida la reſpueſta a todas las dificultades, que puſo el Padre Juan de Mariana a los Diſcurſos que prueban la venida de Santiago a Eſpaña, ſacados de la Libreria del Condeſtable de Caſtilla; y tambien ſe reſponde al Padre Juan de Pineda en lo que eſcribio en ſu libro de Rebus Salomonis de la venida de Nabuchodonoſor.* In quo argumento egregium ſortitus eſt antagoniſtam Thomam Tamajum, qui pro Mariana ſtrenue decertavit, edito adverſus Mantuani has notas libello apollogetico pro Joanne Mariana. Ex archio & bibliotheca inſtructiſſima heri ſui, quam ſucceſſores alienare minime debuerunt, emiſit in lucem hujus argumenti & inſcriptionis librum, qui multa continet ſcitu digna de illo ævo, quo fuit ſcriptus, maximaſque Petri Ferdinandi a Velaſco, magni quoque conneſtabilis, ejuſdemque nobiliſſimæ familiæ, laudes. Inſcriptio operis:

Seguro de Tordeſillas por el buen Conde de Haro, y ſu vida, y origen de los Velaſcos. Mediolani 1611. in folio.

Obiit Madriti ſub Quadrageſimam anni MDCLVI.

PETRUS MARCUS MARTI, Valentinus, canonici juris interpres ordinarius in academia Ilerdenſi, edidit:

Ad Judicium Salomonis interpretationem ſuper textum in Cap. Afferte mihi gladium,

De

De præſumptionibus. Barcinone apud Hubertum Gotart 1585. in 8.

PETRUS MARGALLO, Luſitanus, Elvenſis, theologus, doctorque Pariſinus, ad D. Bartholomæi Salmanticæ ſodalis cum eſſet, circa annum MDXX. allectus, morum philoſophiam, ex cathedra huic ſcientiæ deſtinata, pluraque alia extra ordinem docuit. Porro ad veterem hanc profeſſionem juris artem adjunxit, quo utroque eum nomine (nam & theologiæ Sacræ, juriſque Pontificii doctor fuerat renuntiatus) Joannes Vaſæus, in recenſendis his, a quibus ſe ad conficiendum *Hiſpaniæ Chronicon* adjutum, libris & aliis vetuſti ævi monumentis profitetur, *philoſophiæ, juriſque Pontificii, theologiæque conſultiſſimum* vocat. Poſt aliquot annos novæ ſodalitati, quam Didacus Ramirezius Villaſcuſanus, Conchenſis epiſcopus, per eos dies erigebat, quod Conchenſe nunc eſt collegium, ejuſdem gymnaſii Salmanticenſis tota Hiſpania illuſtriſſimum, adjudicatur. Hoc loco novis alumnis diu præfuit poteſtate & exemplo, quouſque a Joanne Rege III. in Luſitaniam evocatus, locum in ſupremo ſenatu, ſimulque in Eborenſis eccleſiæ collegio ſacro ſacerdotium obtinuit. Hujus tanti viri dumtaxat poſſidemus:

Phyſices Compendium. Salmanticæ 1520. folio, eleganti epigrammate ab Ario Barboſa commendatum. Item:

Collectorium de Horis Canonicis, Cenſuris Eccleſiaſticis & Indulgentiis, cum explicatione Tit. de Celebratione Miſſarum. Ibidem 1528. in 8.

F. PETRUS DE SANCTA MARIA, Malacitanus, ſodalis fratrum Minorum ex Diſcalceatorum ſeu Reformatorum ſecta provinciæ Granatenſis, edidit:

Manual de Sacerdotes, y eſpejo del Chriſtiano, que trata de la ſignificacion de las ceremonias de la Miſa. Granatæ apud Sebaſtianum de Mena 1598. in 4. Ex hoc uno eodemque opere tria fecit Lucas Waddingus.

F. PETRUS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, canonicus ordinis S. Joannis Evangeliſtæ, qui proprius Portugalliæ regni eſt, ſcripſit:

Ordem e Regimento da Vida Chriſtaã e hum Confeſſionario. 1551. Cardoſus.

F. PETRUS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis S. Dominici, ſcripſit:

Educaçaõ dos filhos. Cardoſus.

F. PETRUS DE SANCTA MARIA, Luſitanus, ordinis Capuccinorum, ſcripſit:

Jardim eſpiritual. Anno 1632.

F. PETRUS MARIN, ordinis Prædicatorum Salmanticenſis domus, Stephano protomartyri ſacræ, magiſter theologus, ſcholaſticæ atque expoſitivæ partium æqualiter valdeque peritus, benignitate ac morum innocentia ſingulari. Eam Latinæ eloquentiæ facultatem adeptus eſt ut ad imitationem ſibi propoſitum S. Leonem Papam orationis majeſtate & quaſi rotunditate ad unguem repræſentare videretur. Nihil dedit foras; attamen in ea domo Salmantina cuſtodiri ait Joannes Marieta, qui viri hujus meminit, ab eo elucubrata hæc opera:

Super Pſalmum, Dixit Dominus Domino meo: totidem libros, quot pſalmi ſunt verſiculi, excepto quod ultimo duos libros impendit.

De Obſervatione præceptorum Legis.

De Victoria Chriſti in Cruce regnantis.

Adverſus Hæreſes.

PETRUS DE MARIS, Luſitanus, Conimbricenſis, amore hiſtoriæ ductus, præſertim patriæ, veterum omnium Luſitaniæ Regum icones ex veteribus monumentis, primus quod ſciam, eruit, ediditque in eo opere, quod annotavit hoc titulo, Luſitane ſcilicet:

Dialogos de varia Hiſtoria, em que ſummariamente ſe referem muitas couſas antigas de Eſpanha, e todas as notaveis que em Portugal aconteçeraon em ſuas glorioſas conquiſtas antes e deſpois de ſer levantado a dignidade Real, e outras muitas de outros reynos dinas de memoria, com os retratos de todos os Reys de Portugal. Conimbricæ 1597. in 4. apud Antonium de Maris. Præterea ſcripſit:

Hiſtoria do Benaventurado S. Joaõ de Sahagum Patron Salmantino, primeira parte. Simulque:

As Hiſtorias da Invençaõ e maravillas do Santo Crucifixo de Burgos. Oliſipone 1609. in 4.

Segunda parte da Hiſtoria das couſas notaveis e myſterioſas de S. Joaõ de Sahagum. Ibidem eodem anno.

A Vida de Luis de Camoens. Quæ edita fuit cum *Luſiadum* poemate *commentariis* explanato per Emmanuelem Correa, cujus notationes ipſe Maris ampliavit, atque in publicum perduxit anno 1613. in 4.

Hiſtoria del Santo Milagro del Santiſſimo Sacramento de Santarem. Anjungit Georgius Cardoſus in ſchedis pro *Bibliotheca Luſitana*, quas vidimus, ſcripſiſſe eum quoque ſuper *Bullam Cruciatæ*, & *de S. Hyacintho*, ac metricum poematium *De Rege Alfonſo V.* ſuper Africana ejus expeditione.

PE-

PETRUS MARTINEZ, qui ſe capellanum oratorii appellat Principis, vertit ex Italico Fulvii Androtii, Jeſuitæ:

Conſideraciones devotas de la frequente Comunion, y de la Paſion de Chriſto nueſtro Señor. Matriti apud Ludovicum Sanchez 1615. in 8.

PETRUS MARTINEZ, Jeſuita, qui Manilæ in Luzoniis, ſeu Philippinis, inſulis obiit anno MDCXX. dedit inde:

Literas de Miſſionibus in India ad Occidentem ab ejus ſodalitatis hominibus inſtitutis annis MDXC. & ſequenti.

PETRUS MARTINEZ DE BREA, Toletanus, Compluti creatus philoſophiæ magiſter, atque ſacræ theologiæ doctor, ibidem ſodalis fuit togatus, ſacræque hujus ſcientiæ ex præcipua ſcholæ cathedra profeſſor; quam deinde in Seguntina academia pari ex loco, atque eadem eruditionis fama, docuit, Magiſtralis cum eſſet canonicus in eccleſia cathedrali ejuſdem urbis, multaque vir doctrina, nec minori pietate, ſtatura puſillus, facieque rugoſa & pallida, ut inquit Ludovicus Cabrera cum illius meminit in *Hiſtoriæ rerum a Philippo II. Rege* noſtro *geſtarum* lib. XI. cap. XI. Sed quod adjungit epiſcopum Palentinum fuiſſe non bene convenit cum epiſcoporum ejus eccleſiæ catalogis; niſi electus aut nominatus fuerit, non creatus antiſtites. Scripſit:

In Libros Ariſtotelis De Cœlo & mundo. Simulque:

In Libros ejuſdem De Generatione & corruptione. Compluti anno 1561. Nempe ut penſum integrum philoſophici curſus, quod hactenus produxerat Gaſpar Cardillus Villalpandæus, Segovienſis, ejuſdem ſcholæ & artis profeſſor, fama clarus, domeſtica abſolutum opera Complutenſibus ſuis relinqueret. Quo conſilio adjunxit etiam:

In Libros tres Ariſtotelis De Anima Commentarium. Cui acceſſit:

Tractatus, quo ex Peripatetica Schola Animæ immortalitas aſſeritur & probatur. Segontiæ apud Joannem Gratianum 1575. in folio. Tetigit deinde ſacros libros, ſcribens:

Enarrationem in Beati Judæ Taddæi Apoſtoli Canonicam Epiſtolam; tribus partibus diviſam; quarum prima, ſcilicet prævia, eſt de neceſſitate Theologiæ, & ſenſibus Scripturæ, & clavibus eam reſerantibus; ſecunda enarratio ipſa Epiſtolæ; tertia de locis eſt, quos ea tractandos offert, nempe de præcipuis Fidei myſteriis, quibus, & ſi breviſſima omnium Canonicarum, referta illa eſt. Segontiæ 1582. in 4. Laudem auctoris egregiam continet epiſtola Garziæ de Loaiſa diſcipuli, præmiſſa ejus *De Generatione & corruptione* libris; qui iterum ejuſdem meminit ad *Conc. Illiberitani* can. XXXVI.

F. PETRUS MARTINEZ DE HERRERA, Matritenſis, ordinis Carmelitarum, placuit in concionatorio opere Matriti, Valentiæ, Cæſarauguſtæ, Neapolique. Tandem in patria obiit anno MDCXXXVIII. cum ſcripſiſſet:

El Principe advertido; y declaracion de los Epigramas de Napoles la Viſpera de S. Juan. Neapoli apud Scorrigium 1631. in 4. Propter quod opus laudat hunc Leo Allatius in *Apibus Urbanis*, falſus tamen in eo quod procuratorem credidit ordinis ſui generalem, qui Hiſpanarum dumtaxat provinciarum negotia procuranda Romæ in mandatis habuit. Spem fecerat alterius operis jam abſoluti cum hoc titulo:

Providencia de Dios en los trabajos: quod auctoris obitus nobis invidiſſe videtur.

PETRUS MARTINUS aut MARTINS, Luſitanus, ſcripſit, Cardoſo laudante:

Arte Grammatica.

F. PETRUS MARTYR, Luſitanus, ordinis Sancti Dominici, veſpertinæ theologiæ cathedræ apud Conimbricenſes moderator, morte impeditus inedita reliquit:

Commentaria ſuper Tertiam Partem Sancti Thomæ.

Obiit Conimbricæ anno MDCXV. ut ſcripſit Alphonſus Fernandez in *Scriptoribus Prædicatoriæ Familiæ.*

F. PETRUS MARTYR COMA, Catalanus, doctor theologus, Barcinonenſe Dominicanorum cœnobium religioſi ſtatus natales habuit, provinciam ipſam aliquando fuit moderatus. Unde ad Elnenſis eccleſiæ cathedram pro merito, cum doctrinæ, tum innocentiæ morum, ivit epiſcopus. Scripſit, ediditque Barcinone, non Latina tantum ſed & Hiſpana lingua:

Directorium Curatorum: ſeu vulgari appellatione *Inſtruccion de Curas.* Cæſarauguſtæ 1587. 8. Hiſpali apud Joannem de Leon 1589. Pinciæ apud Joannem de Rueda 1618. in 8. Seu potius uti lego in ſchedis Alfonſi Ciaconii, magni viri, ad *Bibliothecam univerſalem*, auctor ipſe lingua Catalana edidit, verſum poſtea in Hiſpanam a Ludovico Joanne Villeta, doctore, & canonico Barcinonenſi, cardinali de Cervantes, Tarraconenſi archipræſuli, dicatum, & Granatæ typis editum ab Hugone de Mena anno 1574. in 8.

Doctrinam Chriſtianam. Et:

De Sacramentis. Quæ duo poſtrema opera tri-

tribuunt noſtro Scotus, & ex Diago Alphonſus Fernandez, non vero Joannes Marieta. Remanſerunt forte in ſchedis Comæ inedita.

Obiit III. nonas Martii anno MDLXXVIII. ſive, ut Marieta habet, MDLXXX. cum & privatus adhuc ordinis ſui ſodalis interfuiſſet Tridentino concilio præſulis Gerundenſis theologus. Is erat Arias Gallæcus, ut ex albo illorum, qui eo loci convenerunt, docere poſſumus.

F. PETRUS MARTYR DE MORALES, Dominicanus provinciæ Caſtellæ, theologus, in ſchola & in eccleſia e cathedra & ex ambone docens æqualiter placuiſſe dicitur. Reliquit commentaria hæc inedita, Latinum quidem:

Collyrium mentis novem libris, ſive dialogis. Et vulgaria hæc:

Compendio de la frequencia del diviniſimo Sacramento del altar.

Tratado del modo, que a de tener el Chriſtiano en aparejarſe para recibir el Santiſimo Sacramento.

De la virtud de la Humildad.

Del modo que ſe a de tener en rezar el Roſario de Nueſtra Señora.

Contemplaciones de la Gloria.

De los Myſterios y Paſion de Chriſto.

Floruiſſe hunc ultra annum MDLXXX. Joannes Marieta auctor eſt.

F. PETRUS MARTYR MOXET, Catalanus, ordinis S. Dominici, ſacræ theologiæ magiſter, & ſtudiorum præfectus in cœnobio S. Catarinæ Martyris Barcinonenſi, ſcripſit:

Sabado Virginal celebrado con cinquenta y dos Abecedarios para ſaludar a Maria Santiſima todos los Sabados del año. Barcinone typis Laurentii Deu 1645. in 24.

PETRUS MASCARENHAS, Luſitanus, Jeſuita, utilis Evangelii operarius in orientis inſulis, veneno tandem ab ethnicis occiſus VII. Januarii MDLXX. ſcripſit:

Epiſtolam de rebus Molucenſibus datam Ternate pridie non. Martii MDLXIX. quæ Latine extat & Italice.

F. PETRUS A MATRE DEI, Carmelita Excalceatus, diffinitorque generalis hujus ordinis, edidit:

Memorial por el Patronato de la glorioſa Virgen y Patriarca Santa Tereſa. Cæſaraugustæ apud Antonium Torcido 1629. Occaſionem huic ſcripto dedit præpoſtera cujuſdam nobilis, ſuoque tempore rerum potentis, feminæ erga Sanctam Tereſiam dovotio, cui & aliis ejuſdem propoſiti libellis velificatum fuit. Eos omnes laudavit D. Franciſcus Morobelli de Puebla, Hiſpalenſis, tandem id ipſum urgens; ſed fruſtra: prævaluit enim vindicatio unici patronatus Hiſpaniarum S. Jacobi Apoſtoli, Sanctæ eidem Seraphicæ virgini abſque dubio acceptiſſima. Vide D. Sancium Ahumada & Tapia.

PETRUS MATTHÆUS FERNANDEZ, Bexarenſis, in urbe Pacenſi Extremaduræ, quæ vulgo Badaxoz audit, medicus & philoſophus, ſcripſit:

In Libros Metheororum Ariſtotelis. Lugduni apud Petrum Proſt 1643. in folio.

PETRUS DE MEDINA, domo Hiſpalenſis, mathematicus in paucis celeber, artis præcipue nauticæ peritia & illuſtratione ab omnibus his, qui callide poſſunt de eo judicare, princeps habitus; quem Joannes Vaſæus, dum Hiſpali commoraretur, ſibi notum valdeque familiarem debita laude proſequitur in *Chronici* cap. IV. Extat ejus commendatiſſimum talis argumenti opus, ſcilicet Hiſpanum:

Arte de Navegar. Hiſpali 1545. fol. & 1552. fol. Quæ Germanice Galliceque a Michaele Coigneto & Nicolao de Nicolay Lugduni 1576. & Rothomagi 1577. apud Robertum Mallard 4. & 1633. & 1628. in 4. Italice autem a Vincentio Palentino de Corzuta edita eſt olim Venetiis 1554. apud Joannem Baptiſtam Pedrazano in 4.

Regimiento de Navegacion. Hiſpali apud Simonem Carpintero 1563. 4. forte idem opus eſt. Item edidit:

Libro de las Grandezas y coſas memorables de Eſpaña. Primum Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1543. fol. dein Compluti 1566. fol. apud Petrum de Robles & Joannem de Villanova. At totum hoc opus tranſcriptum fuiſſe ab *Hiſtoriæ* ſuæ *Hiſpanæ* quinque libris prioribus, qui jam in lucem editi fuerant, monet Florianus Docampo in notula quadam, his præfixa poſt Regium editionis privilegium. Sed, quale hoc ſit opus, id utique Didacus Perez de Meſa, inſignis & ipſe mathematicus, a ſe locupletatum nova editione Complutenſi recoxit anno 1595. folio. Petro etiam Medinæ tributam video:

Chronica breve de Eſpaña por mandado de la Reyna Doña Iſabel año de MDXLII. Hiſpali 1548. In quo titulo perſpicuus eſt parachroniſmus, cum noſter inferioris ſit ætatis quam ut Eliſabetham Reginam nactus fuerit ſibi ad hanc rem autricem. Tribui ſolet etiam Petro Medinæ:

Chronica de los Duques de Medina Sidonia. Quod in bibliotheca Olivarienſi extitiſſe ſcio, una cum Petri Barrantes Maldonado *Illuſtratio-*

tionibus Guzmanæ familiæ. Cujus etiam meminit Petrus Mantuanus in *Advertentiis ad Hiſt. Joannis Marianæ* pag. 186. Extat nunc inter libros qui fuere comitis Villæumbroſani, apud conjugem.

Dialogos de la Verdad ſobre la converſion del Pecador. Malacæ apud Joannem Rene 1620. fol. Pinciæ olim 1545. fol.

Tabulam ſeu *cartham Hiſpaniæ geographicam* confecit: qua uſum ſe in *Theatri* ſui formatione Abrahamus Ortelius docet. Ea typis Hiſpalenſibus prodiit ex officina Joannis Gutierrez 1560.

Obiit Hiſpali, teſte mihi Ciaconio.

F. PETRUS DE MEDINA, Hiſpalenſis, Mercenariorum, ut vulgaris appellatio eſt, fratrum ſodalis, ſacræ theologiæ magiſter, tam ſcholaſticæ quam expoſitivæ partis non mediocriter peritus, provinciæque ſuæ Bæticæ nonnuſquam præfectus, edidit:

Victoria glorioſa y excelencias de la Cruz de Chriſto. Granatæ apud Ferdinandum Diaz de Montoya 1604. in 4.

Degebat adhuc in vivis anno MDCXXIII.

D. PETRUS MELGAREJO MANRIQUE DE LARA, Hiſpalenſis, juriſconſultus (Eſcribano mayor de Cabildo de la villa de Olvera in approbationibus audit, quod oppidum in Bætica ſitum eſt), dedit utiliter in lucem ſemel atque iterum, tertioque magis locupletem, tractatum ſic inſcriptum:

Compendio de Contratos publicos, autos de Particiones y exequutivos; con el papel ſellado que a cada coſa pertenece. In 4. Granatæ editum vidimus 1652. Matriti apud Melchiorem Sanchez 1667. in 4.

D. PETRUS MELIAN, ex bibliotheca ampliſſima egregii atque eruditiſſimi ſenatoris D. Laurentii Ramirezii a Prato dedit in lucem typorum, una cum epiſtola nuncupatoria ad eumdem, eleganti doctaque:

Rufi Feſti Avienii V. C. Hiſpani opera quæ extant. Madriti apud Franciſcum Martinez 1634. in 4. Auditor ſive ſenator fuit Petrus noſter in conventu Indico Guatemalenſis provinciæ.

F. PETRUS DE MELLO, alias FRAGOSO DE MELLO, Luſitanus, Oliſiponenſis, ordinis Carmelitarum, clarus religioſis virtutibus, cujus, uti pietate ſpectabilis, Georgius Cardoſus meminit die IX. Junii in *Agiologio* ſuo *Luſitano.* Scripſit lingua vernacula:

A Vida de San Carlos Borromeo.

Mortuus eſt IX. Junii MDCXXXVI.

F. PETRUS DE MENA, Arandenſis, quod Durio flumini oppidum adjacet, ex ſodalitio fratrum Minimorum, ejuſque aliquando generalis præfectus, ſcripſit:

Interrogationes Clericorum primæ tonſuræ & promovendorum ad ſacros ordines, ad curam animarum & confeſſiones audiendas. Burgis anno 1602. Item Hiſpanice.

Chronica del nacimiento, vida y milagros y Canonizacion del Beatiſimo Patriarca S. Franciſco de Paula fundador de la ſagrada Orden de los Minimos. Matriti 1596. ex Italico Pauli Regii, Vicenſis epiſcopi, quibuſdam aliunde additis. Formavit primus, aut reformavit:

Manuale ordinis Minimorum, quo continetur Regula. Matriti apud Thomam Junti 1595. 8.

PETRUS DE MERCADO, Granatenſis, medicus doctor, ſcripſit:

De Febrium differentiis, earumque cauſis, ſignis & medela, tam in univerſali, quam in particulari, ex antiquorum & juniorum, tum Græcorum, tum Arabum auctoritate. Granatæ apud Antonium Nebriſſenſem 1583. in 4. & apud viduam Joannis Galindi 1592. in 4. Vernacula quoque lingua:

Siete Dialogos de Filoſofia Natural y Moral, hoc eſt, I. *De la Tierra y el Agua.* II. *Del Ayre y el Fuego.* III. *De los Orbes celeſtes.* IV. *De las Cenas.* V. *Del Juriſconſulto.* VI. *De la Melancolia.* VII. *De las condiciones de los Hombres.* Granatæ 1558. in 8. rurſuſque 1574. in 8. apud Hugonem de Mena.

F. PETRUS DE MERCADO, Dominicanus, ſcripſit:

Commentarios in Textum Petri Hiſpani. Quibus annectuntur: *Argumenta ſelecta in primum & ſecundum librum Summularum.* Hiſpali 1571. in folio.

In Logicam magnam Ariſtotelis commentarios cum nova translatione Textus ab ſe edita. Hiſpali eodem anno folio. Sed hæc opera tribuuntur & Thomæ ejuſdem cognominis & inſtituti.

PETRUS MERCADO, in Tridentina ſynodo egit theologum Vicenſis in Catalonia epiſcopi, D. Aciſcli Moia de Contreras, habuitque:

Sermonem Dominica IV. poſt Pentecoſtem. Qui vidit lucem cum aliis Tridentinis.

PETRUS MERCADO, natus in Riobamba novi regni Granatenſis oppido, Societatis Jeſu ſacerdos, edidit:

Deſtruccion del Idolo, Que diran? Matriti 1655. 8.

Dia-

Diario ſagrado, medios para tener buenas Paſquas, buenos dias y buenas noches. Matriti editum.

Palabras de la Virgen Nueſtra Señora ſacadas del S. Evangelio. Ibidem 1661. in 16.

Metodo de obrar eſpiritualmente. Matriti 1655. & iterum 1672. 16.

Ocupaciones ſantas de Quareſma. Ibidem 1667. 16.

El Chriſtiano virtuoſo. Ibidem 1673. 4.

PETRUS MERCHAN, Bæticus, domo ex Guillena oppido Hiſpalenſis diœceſis, Societatis Jeſu ſacerdos, tum literas humaniores, tum Sacram Scripturam Cordubæ cum plauſu docuit, Græcarum & Hebraicarum inſigniter peritus, ut ait *Bibliothecæ Societatis* auctor, rexit collegium Marcienenſe. Concinnabat olim:

Lexicon Hebraicum, quantum ex LXX. Interpretibus & vulgatæ editionis fontibus colligi poteſt.

F. PETRUS MERINO, Palentinus, ordinis fratrum Mercenariorum, præfectus aliquando ſuæ Caſtellæ provinciæ, in Salmantina academia profeſſor fuit theologus ex veſpertina & theologiæ moralis cathedris, hujuſmet ſcholæ decanus & cancellarius, pietatis merito commendatiſſimus dum viveret, ejuſdem, cum obiiſſet, incorruptione cadaveris diutina, necnon & aliis argumentis confirmatæ. Guaxacenſem in India eccleſiam, cui deſtinatus fuerat, modeſte repudiavit. Vivus edidit:

Vida de S. Pedro Nolaſco. Et:

Vida de S. Ramon Nonnat. Salmanticæ in 4. Necnon & excellens:

Apologeticum opus pro pio redemptionis captivorum inſtituto. Adverſus quoſdam qui improbabant, & inſumi eam pecuniam fabricandis & ſuſtentandis triremibus ad tuendam oram maritimam & purgandum pyratis mare utilius eſſe arbitrabantur.

Centum reſolutiones ad totidem quæſita Eccleſiarum cathedralium Hiſpaniæ. MSS. diſparuerunt cum auctor diem ſuum obiit, quo tempore commentabatur *De Canonizatione Sanctorum.* De his omnibus admoniti ſumus ab illuſtriſſimo Hydruntino archiepiſcopo, D. Gabriele Adarzo de Santander.

PETRUS DA MESQUITA, Luſitanus, proprio idiomate ſcripſiſſe dicitur, quam non vidimus:

Hiſtoria de Etiopia.

PETRUS MEXIA, Hiſpalenſis, equeſtris ordinis parentibus procreatus, non tantum ſermonis patrii ſingularem eloquentiam, ſed & univerſalem diſciplinarum omnium, præcipueque rei hiſtoricæ atque humanarum artium, cognitionem ad ſcribendum attulit. Quare ei Carolus Cæſar, una cum chronographi Regii munere, pangendi de rebus ſuis hiſtoriam commendavit partes. Neque in proſæ dumtaxat orationis majeſtate quadam, ſimulque venuſtate legentium animos rapientis, veterumque optimos provocantis laudem reportaſſe is videtur; ſed carmine quoque eum valuiſſe, ut erat ingenio urbanitatis & acuminis pleno, memoriæ traditum eſt. Referam æqualium quorumdam ejus temporis de eo judicia, qui hominem bene notum habuerunt. Vir quidem (ſi Joannem Guzmanum, qui de *Rhetorica* vulgari ſermone ſcripſit, audimus) fuit *doctiſſimus & eloquentiſſimus, omniumque ſcientiarum notitia inſtructus.* Idem *Scriptor diligens & multæ lectionis*, Joanni Vaſæo in *Chronico* ad ann. CCCXXXVI. *Multæ eruditionis & ingenii ſcriptor*, Gundiſalvo de Illeſcas prima parte *Hiſtoriæ Pontificalis*, lib. 1. *Eximiorum operum artifex, cujuſque induſtria factum eſt ut Romana hiſtoria, & Latinæ Græcæque eruditionis bona pars, caſte venuſteque, ac pulcherrime Hiſpano jam ſermone loquantur*, ut verbis utar Ambroſii Morales, lib. IX. *Hiſtor. Hiſpanæ*, cap. IV. & cap. XXIV. & in *Diſcurſu de Lingua Hiſpana.* Laudatur quoque a Gundiſalvo Argote de Molina in *Diſcurſu de Poeſi Hiſpana*, quem *Comitis Lucanoris* libro præmiſit. Adnectam his libens Andreæ Matamori judicium, quia ſtili Meſſiæ noſtri defenſionem continet elegantem. *Petrus Meſſias* (inquit in libello *De Doctis Hiſpaniæ viris*), *Hiſpalenſis, qui nuper e vivis non ſine magna literarum jactura commigravit, inſtar amnis leniter labentis ſedatus fluit, fidelis eſt & valde circumſpectus in hiſtoria, & quodammodo, ut Quintilianus de Meſſalla dixit, præ ſe ferens in dicendo nobilitatem ſuam. Fuiſſet tamen eruditorum auribus multo dulcior ſi linguam Hiſpanam paucis vocabulis Latinis non vitiaſſet. Hoc tamen mihi peregrinum non videtur, quod ſuo loco, quod majore quadam ſignificatione, quod ſuaviori ſono Hiſpano ſermoni infertur. Aut dele ex lingua Hiſpana Græcas & Latinas phraſes, expunge Hebraiſmum, tolle tot gentium & nationum vocabula, quæ cum imperio introducta fuerunt, & alia hujuſmodi.* Moxque: *Itaque non eſt, neque futurum aliquando permittemus, ſummo ingenio virum, doctrina item majore hominum opinione, læſæ corruptæque linguæ Hiſpanæ apud nos reum agi, qui cum homo Hiſpanus ſit, ſumma interdum gratia, & ſine aliquo eloquentiæ myſterio latiniſſet; cum Latinis quoque, cum velint, permiſſum ſit citra culpam græciſſare.* Scripſit quidem noſter:

Silva de varia Leccion. Hiſpali hæc primum podiit charactere antiquo 1542. in folio, atque iterum ibidem typis Sebaſtiani a Truxillo 1563. Lugduni 1556. in 8. Ilerdæ 1572. in 8. Matriti etiam 1602. & apud Joſephum Fernandez de Buendia 1662. in 4. Antuerpiæ apud Belleros 1604. in 8. Multiplici ſacrarumque humaniorumque literarum eruditione variegatum opus, quod Italice, Belgice & Germanice, atque item aliquot libris auctum Gallice ſe legiſſe ait Andreas Scotus. Nempe inventio ſic vulgo hominum placuit ut tam noſtris, quam & Gallis & Italis, propoſitum ſederit id opus continuandi: quod non infeliciter exequuti ſunt. E noſtris anonymus quidam adjunxit Meſſiæ quatuor partibus quintam ſextamque. Cæſarauguſtæ hæ prodierunt paulo poſt ejus mortem 1554. in 8. præmiſſo continuatoris Latino epigrammate, non parum eleganti, quo viri eruditiſſimi ac facundiſſimi veſtigia premendi audaciæ culpam deprecatur. Ex Italis Mambrini da Fabrino veteri quatuor partium interpretationi, quæ prodiit Lugduni apud Sebaſtianum de Honorati 1556. in 16. Hieronymus Giglius ſuperſtruxit alteram, ſive *Secundam Silvam*, quæ edita fuit Venetiis 1573. in 8. Venetiis quoque iterum prodiit liber ita inſcriptus: *Selva rinovata di varia lettione de Franceſco Sanſovino, Mambrino Roſſeo & Bartolomeo Dionigi.* 1616. in 4. Galli etiam (ut ait Scotus) libris aliquot additis nimium quantum auxerunt. Nempe Antonius Verderius *Gallicæ Bibliothecæ* auctor continuatione hac cenſet ſe Lugduni edita apud Bartholomæum Honorati 1576. iterumque ac tertio alibi. Scio Gallice editam *Silvam* Rothomagi a Georgio Loyſellet 1643. in 8. ex interpretatione, ut credo, Claudii Gruget, Pariſienſis, quæ comprehendit etiam tres *Dialogos* ejuſdem auctoris, de quibus infra dicimus. Lugduni 1570. 1577. & 1580. & alibi, Antonio Verderio teſte. Gallicum nos opus vidimus ita inſcriptum: *Leçons diverſes de Guyon de la Nauche ſuivant celles de P. Meſſia & de du Verdier*: duobus volum. Lugduni 1610. in 8.

Los Ceſares: hoc eſt, Cæſarum omnium hiſtoriam a Julio & Auguſto uſque ad Maximilianum I. Auſtriacum. Hiſpali 1545. deinde apud Sebaſtianum Truxillo 1564. in folio. Baſileæ apud Oporinum 1547. fol. Antuerpiæ 1578. Hanc duo interpretes Italiæ communicaverunt, Alphonſus de Ulloa & Ludovicus Dulcis. Hujus poſterioris interpretatio, cum alibi, tum Venetiis prodiit 1664. in 4.

Coloquios o Dialogos. De ſole & aliis ſuperelementaribus, & ipſis elementis, unaque:

Laus Aſini, adinſtar Luciani & Apuleii. Hiſpali apud Dominicum de Robertis 1547. in 8. & 1576. & apud Ferdinandum Diaz 1570. in 8. & Antuerpiæ 1547. & 1561. in 8. Hos *Dialogos* Italice dedit Venetiis apud Plinium Pietraſancta 1557. in 4. Alphonſus de Ulloa cum appellatione hac, *Raggionamenti di Pietro Meſſia*. Qui ſimul cum Joannis Xaravæ *Philoſophia*, ab eodem Ulloa in eumdem ſermonem converſa, Venetiis iterum 1565. in 8. prodierunt.

Pareneſis de Iſocrates. Quam vertit ipſe in vernaculum, prodiitque una cum *Silva* in editione Matritenſi Garziæ de Olmedo 1643. in 4. Inedita vero manſit:

La Hiſtoria del Emperador Carlos V. imperfecta ea quidem, hoc eſt, uſque ad profectionem ejus in Italiam, ut Bononiæ a Clemente VII. Papa coronaretur, cujus rei auctor eſt mihi D. Thomas Tamajus. Tria hujus operis exempla fuerunt in bibliotheca Olivarienſi in folio; aliud eſt in Toletana templi maximi, pluteo XXIX. num. 30. Habuit quoque Didacus Colmenares, Segovienſis urbis hiſtoricus, quod ipſum, ut credimus, penes ſe nunc habet D. Gaſpar Ibañez de Segovia, marchio Acropolitanus, Matriti. Laudat opus Gaſpar Eſcolanus in *Valentina Hiſtoria*, & Ægidius Gonzalez de Avila in *Theatro Eccleſiæ Segovienſis.*

Fragmentos y memorias de Pedro Mexia. Inter MSS. quæ penes ſe habebat refert Gundiſalvus Argote de Molina.

Obiit diem ſuum vir clariſſimus anno MDLII. aut circiter, ut colligitur ex eo quod anno iſto Matamorus ad Joannem Gironium, Urſaonenſium ducem, fuiſſe nuper Meſſiam extinctum in nuncupatoria ejus, quem laudabimus, libri *De doctis Hiſpaniæ viris*, retulit. Extant inter Eraſmi Roterodami *Epiſtolas* vigeſſima ſexta libri XXV. ad Chriſtophorum Meſſiam, noſtri Petri germanum fratrem, & vigeſima ſecunda libri XXVII. ad utrumque fratrem directæ.

PETRUS MEXIA DE TOLEDO, ſcripſit:

Mueſtra de la pena y gloria perpetua.

Declaracion del Pater noſter en dialogo. Toleti apud Joannem de Ayala 1550. in 8.

PETRUS MICHAEL (vulgo PERE-MIQUEL) CARBONELL, Catalanus, urbis Barcinonenſis notarius, ſcriba quoque, ut vocat ſe, & Regius archivarius (archii præfectum intelligo), genti ſuæ hiſtoriam ſcripſit uſque ad Joannis II. ætatem Aragoniæ Regis, Petro Tomichio, qui eamdem adornavit prius Spartam, paſſim adverſatus. Catalane ea prodiit hac inſcriptione:

Chroniques de Eſpanya, que tracta dels nobles

bles e invictissims Reys de Gots y gestes de aquells y dels Contes de Barcelona e Reys de Aragõ. Cœpit eam auctor anno MCDXCV. absolvit anno MDXIII. Prodiit primum Barcinone 1536. fol. deinde 1547. fol. Laudatur passim ab Hieronymo Pujades, qui hoc nostro sæculo eidem argumento incubuit, qui & refert scripsisse nostrum Carbonellum:

Un Catalogo des Bisbes de la Ciutat de Barcelona. Qui adservatur in archio Regio Barcinonensi, hoc est, catalogum Barcinonensium antistitum. Et opus alium:

Memorables nuncupatum. Quod manu auctoris ipsius scriptum possidere se testatum reliquit idem Pujades, laudatque Stephanus Corbera lib. IV. *Cataloniæ illustratæ*, cap. x. pag. 244.

PETRUS MICHAEL DE HEREDIA, medicæ artis professor Complutensis ex primaria cathedra, ac professionis suæ decanus, vir ætate nostra propter excellentem hujus artis cognitionem in paucis celeber, medicinam quinquaginta annis fecit, viginti sex docuit; accitus tandem ad curiam Regiam curare valetudinem Regis nostri Philippi IV. fuit jussus. Moriens tamen ante annum MDCLXII. inedita reliquit, Petri Barea de Astorga, ejus quondam auditoris, Regiæque familiæ medici, cura in publicum tandem producta:

Operum Medicorum quatuor volumina. Scilicet: *Primum in duas Partes divisum universalem continet doctrinam de Febribus. Secundum Historias epidemicas Hippocratis elucidat. Tertium de acutis tractat morbis. Quartum & ultimum particularium aliquot affectuum tractationes perlustrat, ac de morbis mulierum & uterogerentium differit.* In fine tertii tomi adnexus it: *De Somno & Vigilia, nec non de natura delirii & ejus causis Tractatus.* Lugduni apud Philippum Borde & socios 1665. in folio.

F. PETRUS DE MIRANDA, Benedictinus monachus cœnobii S. Salvatoris de Oña in Castella Veteri, utiliter scripsit:

El Baptista Español y Predicador verdadero S. Rosendo Obispo y Abad y sus admirables quanto portentosos elogios. Y Apologia de la Predicacion en defensa de la mas legitima y fructuosa contra algunas nuevas corruptelas introducidas en estos siglos Matriti in typographia cœnobii S. Martini 1665.

PETRUS MOLINO, sive MOLINOS, Aragonius, scripsit:

Practica Judiciaria del reyno de Aragon. Cæsaraugustæ 1575. in 4.

PETRUS MOLL, Majoricensis *De Judice Ecclesiastico* scripsisse dicitur, teste Vincentio Mut in *Historia Balearis Regni*, volum. 2. lib. 8. cap. 6.

PETRUS MONCADA, scripsit:

Additiones ad Joannis Croti de Testibus Tractatum. Hic est quem Didacus Covarrubias II. *Var.* XIII. numero 6. *Hispanum* vocat *in Additionibus ad Crotum.*

PETRUS MONCAYO, nescio quis, scripsit atque edidit:

Varios Romances. Oscæ 1589. in 16. Perpinianique 1591. in 12.

PETRUS DE MORALES, domo ex oppido Valdepeñas Toletanæ diœcesis, postquam Salmanticæ leges, & in curia Regis praxim earum, didicisset, causarum actioni intentus, Jesuitarum sodalitium ingressus est triginta tribus annis natus, atque in Mexicanam perductus provinciam docuit ibi theologiam morum, sodalibusque variis in locis præfuit. Edidit Latine:

In Caput primum Matthæi. De Christo Domino, Sanctissima Virgine Deipara, veroque ejus dulcissimo & virginali Sponso Josepho libros V. Lugduni apud Horatium Cardon 1614. in folio. Hispana quoque lingua:

De las Reliquias de Santos, que de Europa se llevaron a la Nueva España, y por los Padres de la Compañia de Jesus fueron con grande pompa y veneracion colocadas en la ciudad de Mexico el año de MDLXXVIII. Mexici typis Antonii Ricardi 1579. in 4.

PETRUS MOREJON, Medinensis, Jesuitarum sodalis, in Japonia multo pretio operæ facto venit Romam procurator illius provinciæ, atque inde in eam rediit. Scripsit:

Relacion de la persequucion del Japon desde el año de MDC. hasta el de MDCXV. Prodiit eodem anno 1615. in 4. & 1617. in 8.

Relacion de la misma persequucion desde el año de MDCXV. hasta el de MDCXIX. Olisipone apud Joannem Rodriguez 1621. in 4.

Relacion del martyrio de fuego, que consiguieron en el Japon el año de MDCXXVI. nueve Religiosos de la Compañia de Jesus con otros doce compañeros. Prodiit Italice, adjuncta annuis literis anni MDCXXV. Romæ 1632.

PETRUS MOTA, Complutensis, auditor Antonii, illius Hispanæ literaturæ vindicis, cui Nebrissa patria cognomentum peperit, dedit foras:

In Joannis Ludovici Vives Linguæ Latinæ

Exercitationes ſeu colloquia, annotationes. Quibus adjunxit vocum difficiliorum indicem Latino-Hiſpanum Joannes Ramirez. Editum vidimus Barcinone 1615. in 8. Venetiiſque prius 1565. 8. Hunc eumdem philoſophiæ magiſtrum docuiſſe humanitatis literas Granatæ, atque inde Antiquariam urbem contendiſſe, quodam eccleſiaſtico munere ornatum, canonici forſan theologi, ex his Joannis de Vilches verſibus colligo, in eo carmine quod incipit *Mota veni* &c.

Hactenus orator muſarum ſacra docebas;
Nunc doceas veri myſtica ſacra Dei.
Hactenus Aonidum dixiſti templa ſororum;
Nunc dic ætherei ditia regna poli.
Hactenus ore tuo doctorum turba pependit;
Plebs indocta modo pendeat ore tuo.
Hac Garnata tenus, nunc Antiquaria felix,
Quod te doctorem legerit atque ducem,
Quæ aſſignare ſuos merito tibi gaudet honores,
Conſiliis melior fiat ut illa tuis.

D. PETRUS DE LA MOTA SARMIENTO, Alcantaræ ordinis eques, Margaritæ Sabaudæ, Mantuæ olim duciſſæ, dum Luſitaniam pro Rege gubernaret, œconomus, hoc ipſo munere poſt ejus a Luſitania exceſſum functus fuit apud Joannem Auſtriacum, Philippi IV. Regis noſtri filium, ediditque:

Los Tres Mancebos en el horno de Babilonia, exordio y traduccion de ſu Cantico. Madriti apud Petrum Tazo 1643. in 4.

Libro de ſus ſuceſos: ſive de rebus ſuis.

Obras en proſa y verſo. Item:

Las Bulas de ſu oraen de Alcantara, ex Latino in vernaculum tranſtulit. Quam interpretationem apud ſe habere ait D. Joſephus Pellizer in informatione, ut vocat, *De la Caſa de los Sarmientos de Villamayor*, fol. 31.

F. PETRUS MUÑOZ, Franciſcanus, ſcripſit:

Sermones de Adviento. Pinciæ 1643.

F. PETRUS DE MURGA, Benedictinus monachus domus Sancti Æmiliani, prior cum eſſet conventualis, ut vocant, Sanctæ Mariæ de Hyarte edidit:

Quæſtiones Paſtorales, ſeu de Jure & poteſtate Parochi unitarum Eccleſiarum. Additur:

Diſquiſitio duplex, altera de Jure & poteſtate Prioris Conventualis annexi: altera de Jure & poteſtate Reverendiſſim. Generalis & Patrum Diffinitorum ordinis Sancti Benedicti. Lugduni apud Joannem Covrenneau 1658. in 4. Deinde majori molimine parochorum jura & munus illuſtrare volens edidit:

Diſquiſitiones morales & canonicas: duobus tomis. Lugduni apud Philippum Borde & ſocios 1666. folio.

Commentaria in Conſtitutiones Apoſtolicas ad favorem Congregationis S. Benedicti Hiſpaniarum, & illius Cœnobiorum editas. Lugduni apud Laurentium Arnaud & Petrum Borde 1671. folio.

D. PETRUS NAJA, Cæſarauguſtanæ eccleſiæ Divæ Virginis Pilarienſis canonicus, qui ſynodo Tridentinæ interfuiſſe dicitur, auditque apud ſuos vir ſingularis eruditionis, quam oſtendit in tractatu a Joanne Franciſco Andrea Uſtarrozio in lib. *De Defenſione patriæ S. Laurentii* cap. v. pag. 64. ei tributo:

De Origine & Fundatione B. Mariæ Majoris & de Pilari Cæſarauguſtanæ civitatis. Alterius huic cognominis, juriſconſulti certe Cæſarauguſtani, opus extabat apud Antonium Auguſtinum V. C. *In Libros Fororum Aragoniæ*; ſed additur in *Catalogo* hujus *Bibliothecæ*, in charta annorum CC. id opus conſcriptum fuiſſe.

PETRUS DE NAVARRA, Toletanus, theologus, in juvenili ætate etiamnum conſtitutus, nec adeo bona uſus valetudine, conſcripſit, quod per manus omnium it, opus:

De ablatorum reſtitutione in foro conſcientiæ: libris IV. duobus tamen voluminibus. Lugduni 1594. 4. Brixiæque 1606.

D. PETRUS DE NAVARRA, alias DE LABRIT, Joannis Labretii, Navarræ Regis, filius extra legitimas nuptias ſuſceptus, in Hiracenſi monaſterio Benedictinorum Navarræ regni religioſæ vitæ olim initiatus ſub Veremundi, quo tunc vocabatur, nomine, quod Antonius Yepes chronici Benedictini tomo IV. cent. IV. refert. Convenarum eccleſiæ in Vaſconia, poſt Carolum Carrafam, cardinalem ſub Paulo IV. patruo ejus, turbarum ſibi paulo poſt fatalium incentorem, creatus epiſcopus anno MDLX. Tridentinorum patrum auxit numerum, & pro Antonio, Navarræ Regem qui ſe appellabat, apud Pium IV. legationem obivit. Ejus ab ingenio & doctrina prodiit Hiſpanæ, ſibi vernaculæ linguæ opus dialogorum, quos ita inſcriptos vidimus:

Dialogos muy ſubtiles y notables por el Iluſtriſimo y Reverendiſimo Señor D. Pedro de Navarra Obiſpo de Comenge. Cæſarauguſtæ per Joannem Millan 1567. Typis quoque Toloſanis Joannis Colomerii editos Arnaldus Oihenartus refert in *Notitia utriuſque Vaſconiæ*, ubi de Petro inter Convenarum præſules agit lib. III. cap. XII. quemadmodum & Sanmarthani fratres agunt *in Gallia Chriſtiana* & *Convenarum Epiſcopis.* Tribus quidem parti-

tibus opus totum conſtat : Prima pars continet quinque dialogos , *De qual debe ſer el Coroniſta del Principe* , ad Philippum II. Auſtriacum ; in quibus appellat ſe a conſiliis Regis Chriſtianiſſimi. Secunda pars quatuor dialogos *De la Diferencia de la vida ruſtica a la noble* , ad marchionem Mondexarenſem, ſenatus Caſtellæ præſidem. Tertia XXXI. dialogos , *De la Preparacion de la muerte* , ad Franciſcum de Eraſo , primum a ſecretis Regiis , cui ob communem amicitiam & patriam hanc illi partem ſe dedicare ait. In primo iſtorum dialogorum , quibus de chronographi agit munere , Baſilius quidam dialogiſtam induxit , quem ſcripſiſſe vitas Caroli Imperatoris & Pauli III. Papæ annotatum legitur.

PETRUS NAVARRO , nobis alia ignotus , ſcripſiſſe dicitur:

Dialogum de Diſcrimine legendi ac ſcribendi. Toloſæ editum a Jacobo Colmerio. Italicum quoque Petro Navarro alterum opus tribuitur ita inſcriptum , dialogiſticum & ipſum:

Dell' Eternita dell' Anima.

F. PETRUS NAVARRO , Talaveranus, ordinis Seraphici provinciæ Caſtellæ , ſacræ theologiæ lector emeritus , pater , ut vocant , ac definitor ejuſdem provinciæ , in eaque Toletanæ domus S. Joannis Regum aliquando præfectus , apud ſacros fidei vigiles a cenſione theologica miniſter , cum edidiſſet *Expoſitionem Regulæ Fratrum Minorum Fr. Antonii a Corduba* anno MDCXVI. ſuccedere ei fecit, tamquam compendium quoddam , vernacula lingua:

Expoſicion de la Regla de S. Franciſco , en que con methodo breve y claro ſe reſuelven todas las dificultades , que movió Fr. Antonio de Cordoba , con otras muchas diſputadas y añadidas. Madriti in typographia Regia 1641. in 8. Item:

Favores del Rey del Cielo hechos a ſu eſpoſa la Santa Juana de la Cruz Religioſa de la Tercera orden de S. Franciſco con annotaciones theologicas y morales a ſu vida. Madriti apud Thomam Junti 1622 in 4.

El Diſcurſo y relacion del Capitulo general de los Padres Menores celebrado en la ciudad de Toledo año de MDCVI. en que ſalió electo por Miniſtro general el Reverendiſimo Padre Fr. Archangel de Meſina. Toleti apud Petrum Rodriguez in 4. Tranſtulit quoque, Lucæ Waddingi Latina Hiſpanis communicans:

La Apologia ſobre que S. Franciſco no fue Fraile Aguſtino. Madriti 1625.

F. PETRUS NAVARRO , a ſuperiore diverſus , ejuſdem tamen Seraphici inſtituti, ſcripſit in provincia S. Jacobi:

Manuale Chori pro Fratribus Minoribus. Salmanticæ 1586.

F. PETRUS NICOLAUS FACTOR, in vico Albaida Valentini regni , patre Siculo , matre Hiſpana , natus anno MDXX. Minorum ordinis ſplendidiſſima fax , vir ſanctitate vitæ dignus ut aliquando , id quod ſollicite in curia Romana procuratur , in Sanctorum albo , ſolenni præcedente apotheoſi , legatur ſcriptus. Ejus aliquot *Epiſtolas* & *Carmina* ſacra collegit & publicavit in hujus viri clariſſimi vita Chriſtophorus Moreno , ejuſdem ſodalitii & gentis. Lucas Waddingus hæc ei monumenta adjudicat:

Tractatus aliquot ſpirituales.

Sermones de Sanctis.

Epiſtolam ad Virginem Clariſſam Monaſterii Valentini nuncupati de Hieruſalem in laudem S. Joannis Evangeliſtæ.

Obiit Valentiæ miraculis clarus anno MDLXXXIII.

F. PETRUS NIETO , ordinis Minorum, Setabi urbe oriundus in regno Valentino, edidit (qua lingua non dicit Lucas Waddingus):

De Oratione mentali Tractatum.

Floruit anno MDLXXXV.

PETRUS NONNIUS , vulgo NUÑEZ, Salacienſis (*Alcazar do Sal urbs eſt noſtro tempore* , Reſendius in *Antiquitatum Luſitanarum Commentariis* ait , *non admodum clara , niſi civem haberet Petrum Nonnium , mathematicum cum primis nobilem*) , iis diebus profitebatur exponebatque civibus ſuis mathematicas diſciplinas , quibus eorum claſſes uſque in orientales Indos per vaſta novaque ac procelloſa maria , & quaſi per alium orbem & ſub alio cælo & aſtris , ferebantur. Quas artes in academia Conimbricenſi publice , & private Ludovicum Portugalliæ Infantem , Emmanuelis Regis filium , docuiſſe eum refert Damianus Goeſius in *Emmanuelis Hiſtoriæ* prima parte , cap. CI. Contentus ero magni viri laudes , operum recenſione , atque hoc politiſſimo Georgii Cœlii epigrammate , quod inter alia ejus carmina editum eſt , concludere:

Qui cupis e terris arcana incognita cœli
Noſcere , & ignoto pandere vela mari,
En tibi qui ſummâ reſerat ſublimis olympum:
Per medios fluctus , hoc duce , tutus eris.
Haud mirum ingenii tot opes florere libello,
Nobilis egregium condidit auctor opus.
Si clarum Alcidæ durat per ſæcula nomen
Quod cœlum potuit ſuſtinuiſſe humeris;

Non

Non minor & Petri dicenda eſt gloria Nonni,
Cujus mens terras, æquora & aſtra capit.

Ejus opera hæc laudantur, imprimiſque:

De Arte navigandi, libri duo: in quorum priore tractantur pulcherrima problemata, in altero traduntur ex Mathematicis regulæ & inſtrumenta artis navigandi; quibus varia rerum Aſtronomicarum phœnomena circa cœleſtium corporum motus explorare poſſumus. Conimbricæ poſt alias editiones prodiit 1573. in his Baſileenſem apud Henricum Petri 1566. & Pariſiis in folio *cum Annotationibus in Illuſtrium Philoſophorum & Poetarum effigies XII.*

Annotationes in Ariſtotelis Problema mechanicum de motu navigii ex remis.

Annotationes in Planetarum Theoricas Georgii Purbachii. Baſileæ hæc duo cum *Arte navigandi* edita ſunt 1566. in folio. *Annotationes in Purbachium* ſeorſim Conimbricæ 1578. in folio.

De Crepuſculis liber unus. Oliſipone 1542. 4. apud Ludovicum Rodriguez; & cum Alhaceni Arabis ejuſdem argumenti libro, & *cum novis* Sebaſtiani Fabricii *figuris.* Baſileæ apud Henricum Petri 1583. & 1592. in folio.

De Erratis Orontii Finei regii mathematum Lutetiæ Profeſſoris liber unus. Conimbricæ 1546. in folio. Hæc Latine. Vulgaria ſequuntur:

Tratado da Sfera, com a Theorica do Sol, & da Lua, e o primeiro libro da Geografia de Claudio Ptolomeo Alexandrino. Hunc e Latina interpretatione in Luſitanum vertit Nonnius, annotationeſque & figuras adjunxit. Simul editus eſt:

Um Tratado em defenſam da Carta de marear com o regimento da altura. Oliſipone apud Germanum Gallardum 1537. in folio.

Hua Annotaçaõ a Sfera de Ioam de Sacroboſco. Hanc Latinam fecit Elias Vinetus, ediditque una cum aliis diverſorum fragmentis & annotationibus ſuis ad eumdem *Sacroboſcum*, 1586. in 8. atque etiam Franciſcus Juntinus hæc omnia vulgavit 1565. in 8. Imo Venetiis prodiit hoc opus ex typographia Hieronymi Scoti 1562 in 8.

Libro de Algebra em Arithmetica e Geometria. Hic Caſtellane prodiit Antuerpiæ apud Joannem Steelſium 1567. in 8. Nonnium noſtrum in mathematum peritia ſummis pene parem fuiſſe judicium eſt Simonis Stevini in *Appendice Loxodromiarum*, uti refert Gerardus Joannes Voſius *De Scientiis Mathematicis* cap. XLIX. qui & cap. XXXVI. eumdem laudat, laudarique ait ejus *Notas in Purbachium*, tum ab acumine & perſpicuitate, tum etiam quod multa dicat aliis indicta, varioſque aliorum corrigat errores.

PETRUS NUÑEZ DE AVENDAÑO,

juriſconſultus & cauſarum patronus, incertum mihi unde oriundus, exercitatiſſimi doctiſſimique, Imperatore Carolo rerum domino, & magni nominis advocati, juriſque practici noſtratis ſcientiſſimi appellationem uno omnium ore, qui deinde ſequuti ſunt, ſcriptorum adeptus eſt. In quibus vir ſummus Didacus Covarrubias, & qui ſuffragio ſuo multum promovere hominis famam poſſunt, Antonius Padilla, Gaſpar de Baeza, Marcuſque Salon de Pace, aliique plures numerantur. Ejus hæc ſcripta:

De Exequendis mandatis Regum Hiſpaniæ, quæ Rectoribus Civitatum dantur, & hodie continentur in Titulo VI. Libri III. Recopilationis, vulgo nuncupatis, Capitulos de Corregidores: duabus partibus. Compluti 1543. folio, deinde Madriti 1593. in folio.

Reſponſa quadraginta. Simulque quatuor tractatus, ſcilicet:

Tractatus de ſecunda ſupplicatione cum pœna & cautione MD. duplarum ad legem Segovienſem, quæ eſt LVIII. Tit. IV. Lib. II. Ordinamenti.

Tractatus de Injuria circa intellectum Leg. 2. tit. 9. lib. 8. Ordinamenti.

Tractatus primi & ſecundi Decreti circa intellectum Leg. 1. Tit. de los Aſentamientos Lib. III. Ordinamenti.

Declaratio Legum IV. & V. Tit. de las Excepciones Lib. III. Ordinamenti, circa ſingularem lecturam Roderici Suarez, quam inſeruit in L. Poſt rem judicatam D. De re judicata.

Dictionarium Hiſpanum vocum antiquarum, quibus Partitarum Leges & cæteræ Regiæ Conſtitutiones utuntur. Salmanticæ omnia hæc uno edidit volumine, poſt mortem auctoris in curia Regia Matritenſi, advocatus Didacus filius, deinde aliquando Limenſis ſenator. Item excuſſa hæc omnia Salmanticæ 1576. a Joannis a Canova herede audivimus. Hiſpane etiam:

Aviſo de Cazadores y Caza: ſeu apologiam pro venatoria exercitatione, ad calcem operis *De exequendis Mandatis* proponi ſolitam, primum vero editam Compluti apud Joannem Brocar 1543. in 4.

F. PETRUS NUÑEZ DE CASTRO,

Franciſcanus Regularis Obſervantiæ provinciæ Conceptionis, cœnobii de Rioſeco præfectus, edidit:

Santoral Serafico. Riviſicci, ſive Medinæ de Rioſeco, apud Franciſcum Fernandez 1618. in fol. Simulque:

Apologetico por la impreſion de las llagas que hizo Chriſto a S. Franciſco.

Diſcurſos predicables para los Domingos de Adviento y principales fieſtas que en él la Igleſia celebra. Pinciæ 1643. 4.

PE-

PETRUS NUÑEZ DELGADO, Hiſpalenſis eccleſiæ portionarius, & in ſchola ejuſdem eccleſiæ humanarum artium profeſſor, Antonium Nebriſſenſem & Lucium Marinæum Siculum, quem Lucivum Flaminium Siculum appellat, ſi non diverſus a Marinæo eſt, habuit magiſtros, quorum priori Antonio in profeſſione Hiſpalenſi circa annum præteriti ſæculi xv. ſucceſſit. Mortuus eſt, calculi exhauſtus doloribus, xxx. Novembris MDXXXV. poſt cujus obitum, Chriſtophori Nuñez, loco ſuo a nobis laudati, cura prodierunt in lucem:

Epigrammata Petri Nuñez Delgado, cum expoſitionibus ejuſdem *Chriſtophori.* Hiſpali 1537. in 4. elegantia quidem pro temporis captu. Extant quoque:

Aurea Hymnorum totius anni expoſitio cum Annotationibus Petri Nuñez Delgado, unaque Orationes ſacræ, quæ per annum cantantur: Epiſtolæ D. Pauli & aliorum, quæ cantari ſolent, &c. *Homiliæ diverſorum Auctorum* &c. Omnia correcta per eumdem Hiſpali anno 1527. in 4.

Expoſitio Threnorum, id eſt, Lamentationum Hieremiæ, nec non & novem Lectionum, quæ pro defunctis in Eccleſia decantari ſolent, una cum acerbiſſima Chriſti paſſione ſecundum Matthæum excerpta ex Nicolao de Lyra per Licentiatum Petrum Nuñez Delgado Presbyterum in ſtudio Hiſpalenſi Cathedrarium. Hiſpali apud Joannem Cromberger 1530. Dedicat hunc librum presbyteris, & literarum profeſſoribus diſertiſſimis, Petro Ferdinandi & Petro de Torres, in profeſſione eadem collegis. Non alius, credo, vertit in Hiſpanum, ſive Hiſpanam interpretationem antiquiorem correxit & ſupplevit ejus operis, quod cum vulgari hac inſcriptione:

La Coronica Troiana (ſcripta circa annum MCCLXXXVII. a Guidone Columna hæc fuerat) prodiit Toleti 1512. in folio, Medinæque typis Franciſci del Canto anno 1587. in folio.

PETRUS NUÑEZ VELA, Abulenſis, philoſophus, edidit ſimul:

Dialecticam libris III. quam auctam & breviorem ſecundo excudit Genevæ 1578. 8.

De Ratione interpretandi aliorum ſcripta lib. 1.

Poematum quoque *Latinorum & Græcorum* libros duos, Græcis ad verbum e regione appoſitis. Baſileæ 1570. apud Petrum Pernam in 8. ad ſenatum Bernenſis urbis. Apoſtata hic veræ religionis profeſſor erat, cum hæc edidit, linguæ Græcæ in urbe Lauſanenſi Helvetiorum.

D. PETRUS DE OCHOGAVIA ET MAULEON, Navarrus, in Falces oppido Pampilonenſis diœceſis editus, Salmanticæ in D. Bartholomæi collegio ſodalis theologus, laurea ibi accepta, Legionenſis, indeque Salmantinæ, eccleſiæ Magiſtralem, ſive Lecturæ ut vocant, canonicatum obtinuit. Scriptum reliquit moriens opus, ſive ſummam admodum commendatam:

De Sacramentis in genere & in ſpecie. Salmanticæ 1619. in folio.

Obiit anno MDCXXIV.

PETRUS DE OJEA, Aragonius, ex oppido Traſmoz diœceſis, ut credimus, Turiaſonenſis, Jeſuita, in collegio Cæſarauguſtano theologus profeſſor, rectorque aliquando, ſcripſit:

Tractatum Theologicum Scholaſticum de Virtute Fidei. Cæſarauguſtæ typis Michaelis de Luna 1661. 4.

De Spe & Charitate. Ibidem 1662.

Tractatum moralem de Virtutibus Theologicis. Apud Auguſtinum Verges 1670. 4.

PETRUS DE OJEDA, Marcienenſis, ſodalis Jeſuitarum, Cordubæ Granatæque ſacrarum literarum interpres, rexit item collegium Hiſpalenſe Conceptionis Deiparæ Virginis Immaculatæ, quod laici ſodales habitant, Apoſtolicis urbis illius inquiſitoribus a cenſendi officio in theologicis, vulgavit Hiſpanice:

Informacion eccleſiaſtica en defenſa de la limpia Concepcion de Nueſtra Señora. Hiſpali 1610. in 4. Conchæ 1616. 4. De qua re ingens aliud volumen perfectum reliquit moriens, necnon & alia, ſcilicet: *In Epiſtolas Canonicas* volumina duo. Item vulgari lingua, ut credo: *Apologia por la Compañia de Jeſus.*

Deceſſit Hiſpali anno MDCXXVII. ætatis LI.

F. PETRUS DE OÑA, Burgenſis, inter ſodales Deiparæ Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum Pinciæ cooptatus, puſillo corpore ingentes animi virtutes geſſit; ingenio, doctrina, tam ſcholaſtica quam expoſitiva, & oratoria facultate, prudentia inſuper eximius. Profeſſor cum eſſet domeſticus philoſophiæ ac theologiæ in Complutenſi cœnobio, *Artium Curſum*, ut vocant, publicavit. Qui adeo academiæ rectoribus placuit ut caverint publico decreto, ne quid ultra logicæ præceptores quam Oñæ hunc *Curſum Artium* explicarent diſcipulis: quod quidem diu obſervatum fuit. Deinde provinciæ Caſtellæ præfuit, meritus a Philippo III. Rege Catholico Venetiolæ incolis Americæ meridionalis provinciæ deſtinari epiſcopus, anno

ſci-

ſcilicet ſexcenteſimo ſecundo ſupra milleſimum, ac poſt biennium, priuſquam eo ſe contuliſſet, Cajetanis civibus in regno Neapolitano. In cujus muneris adminiſtratione mortalis eſſe deſiit anno hujus ſæculi xxvi. non, ut Ferdinandus Ughellus in *Italia Sacra* urbis hujus præſules commemorans retulit, anno MDCXXXIV. Multum vero ab his abiit Ægidius Gundiſalvi Davila, Regius Caſtellæ atque Indiarum chronographus, in *Theatro Indico-eccleſiaſtico*, emortualem ei annum ſæculi hujus ſextum adſignans. Sepulcralem enim inſcriptionem hanc Cajetæ habet in templo maximo, quam ipſe illa in urbe manens excepi:

Hic jacet, abreptus fato, celeberrimus Oña
Obrutus, Heſperii gloria rara ſoli.
Cui Pallas ſophiâ, fandi vim contulit Hermes,
Cui Cajeta decus fecit, & orſa Tagus.
Mentis opes, ſophiam, præclaræ fulmina linguæ
Plangite, mortales, mors fera cuncta tulit.
Obiit v. non. Octobris MDCXXVI.

Larga manu in eccleſiam ſuam beneficus fuit, cujus rei frequentia perdurant ubique monumenta, benefactoris inſignibus inſculptis conſpicua. Scripſit:

Introductionem ad Ariſtotelis Dialecticam, quam vulgo Summulas, ſeu Parva logicalia nuncupant, cum argumentis. 1593. in 4. Compluti.

In Magnam Ariſtotelis Logicam Commentaria & quæſtiones. Et:

In Philoſophiam, ſeu Phyſicorum libros VIII. Commentaria & quæſtiones. Compluti anno 1593. apud Joannem Gratianum 4. Deinde Hiſpanice:

Primera parte de las Poſtrimerias del Hombre: ſive de morte animæ, hoc eſt, peccato & morte corporis, quæ pœna illius eſt. Matriti apud Ludovicum Sanchez an. 1603. fol.

Sermones item. Ex hujus libris Silveſter de Saavedra, ejuſdem inſtituti ſodalis, fatetur ſe quod de peccato originis, Deiparæque Virginis immunitate opuſculum edidit, atque Hiſpali emiſit foras, deſumpſiſſe.

PETRUS DE OÑA, Chilenſis natu forſan, ſcripſit:

Arauco domado: poema hiſtoricum. Matriti 1596. 4. & 1608. in 8. Necnon & aliud metricum opus hujus notæ:

Temblor de Lima del año MDCIX. Ibidem eodem anno.

PETRUS DE OÑATE, Pincianus, presbyter Societatis Jeſu, provinciæ Paraquarenſis (Paraguay in America vulgo) præfectus aliquando, edidit:

De Contractibus tria volumina: quorum primum de Contractibus in genere. Romæ anno 1646. apud Franciſcum Cavallum in fol. *alterum de Contractibus lucrativis* 1647. folio. *Tertium duabus partibus diviſum De Contractibus oneroſis.* Ibidem 1654. apud Angelum Barnabam, heredem Manelfi, 1654. fol.

PETRUS ORDOÑEZ DE ZEVALLOS, alibi natus, Hiſpali vero a novennio educatus, inde cogitavit profectuſque eſt ad occidentales Indos, quos & Indiæ occidentalis bonam partem peragravit, atque in patriam reverſus hujus peregrinationis hiſtoriam fecit, quam ita inſcriptam voluit:

Viage del Mundo. in 4. Pars hujus operis eſt, ni fallor, id nempe quod de America in eo retulit, *Deſcriptio Indiæ Occidentalis*, ſub ejus nomine edita ex interpretatione Latina Gaſparis Barlæi, una cum *Deſcriptione Novi orbis Antonii de Herrera.* Amſtelodami anno 1622. in folio. Parabat hiſtoriam Giennenſis urbis, fereque confectam habebat, cum hoc tamen titulo, *Doce maravillas y doce famoſos hijos de la ciudad de Jaen*: cui colophonem addere, cum per valetudinem non ſibi liceret, Bartholomæo Ximenez Paton, ſibi amiciſſimo, conſignavit ſchedas ſuas, quo hiſtoriam is abſolveret, prodiitque tandem:

Hiſtoria de la antigua y continuada nobleza de la ciudad de Jaen, &c. y *de algunos Varones famoſos hijos de ella.* Giennii apud Petrum de la Cueſta 1628. in 4. Ediderat prius auctor:

Quarenta Triunfos de la Santa Cruz de Nueſtro Señor Jeſu Chriſto. Matriti apud Ludovicum Sanchez. Petri res geſtas breviter retulit Bartholomæus Paton in eo, quod adjunxit Giennenſi hiſtoriæ, cap. xxxvii.

F. PETRUS DE OROZ, Franciſcanus, edidit Mexicanæ provinciæ lingua, ubi propagando Evangelio vacavit:

Sermones varios pro ſingulis anni feſtivitatibus, quibus conciones ad populum haberi ſolent: qui nondum prodierunt.

Grammaticam artem linguæ Ottominæ, a Petro Palacios ejuſdem ordinis formatam, correxit & auxit. Waddingus & Leonius referunt.

PETRUS ORTIZ, ignotum prorſus mihi ſcriptoris nomen, niſi quod in bibliotheca Olivarienſi, ut ex ejus catalogo conſtat, olim extabant:

Petri Ortizii Hiſpanæ Hiſtoriæ tomi tres integri, in folio.

PETRUS ORTIZ, Jeſuita, edidit:

Sermones de Quareſma ſobre el Miſerere. Poſſevinus, Juſtinianus, & in *Bibliotheca Societatis* Sotuellus meminere.

F.

F. PETRUS ORTIZ, Seraphici ordinis ex provincia Reformata, quam ab Angelis vocant, ſcripſit Hiſpane:

Modo de enſeñar los Novicios. Hiſpali 1633. in 8.

F. PETRUS ORTIZ DE LUYANDO, Mercenariorum fratrum, qui captivos ex inſtituto redimunt, ſodalis, ſacræ theologiæ magiſter doctiſſimus, & linguarum ſacrarum valde peritus, ſcripſit:

La Vida y virtudes de S. Nicodemus ab Arimatia. Quam manu exaratam eſſe ſcio penes illuſtriſſimum Hidruntinum archiepiſcopum, ex eodem ordine aſſumptum.

F. PETRUS DE OVIEDO, Ciſtercienſium ordinem ſuſcepit in Hortenſi domo, philoſophus & theologus, monumentis utriuſque ſtudii foras emiſſis clarus. Poſt lectam alibi apud ſuos theologiam, Complutenſi gymnaſio iſtitur eamdem docturus ex ordinaria & ſupremæ proxima ſeu veſperorum cathedra. Migravit hinc ad occidentales Indos adminiſtratum epiſcopali munere almam S. Dominici ſeu Hiſpanæ inſulæ eccleſiam. Ab hacque translatus fuit ad Quitenſem x. die Julii MDCXXVIII. hinc autem ad Argentinenſem XXI. Auguſti MDCXLV. Scripſit:

In Dialecticam & Phyſicorum Ariſtotelis libros commentaria.

In Primam Partem Sancti Thomæ.

In Primam Secundæ ejuſdem *S. Thomæ.* Quæ omnia typis jam ſubjecta fuiſſe Chryſoſtomus Henriquez in *Phœnice*, Jongelinus in *Purpura Sancti Bernardi*, & Angelus Manrique in *Serie Abbatum Hortenſium* ad calcem ſecundi tomi *Annalium* conteſtantur.

Denatus fuit ante annum MDCLI. nam eo accepit alium præſulem, noſtro orbata, Argentina poſtremo laudata eccleſia.

PETRUS DE OVIEDO, Hiſpalim urbem incolens foras emiſit:

Relacion de las Fieſtas que la ciudad de Sevilla hizo por el nacimiento del Principe D. Fernando, y por el vencimiento de la Batalla naval. Hiſpali 1572. in 4.

F. PETRUS DE PADILLA, ex oppido Linares (quod & Lupus a Vega innuit in *Lauru Appollinis*) oriundus, eques, ut ajunt, ordinis Sancti Jacobi, poeta fuit ævo ſuo nulli ſecundus, qui hanc metricam eloquentiam, ex eaque laudem, conſectati ſunt, ætate jam provecta, & multorum operum auctor, vitæ religioſæ initiavit ſe inter Carmelitas Caſtellæ provinciæ ac domus Matritenſis VI. die Auguſti MDLXXXV. ſacris non minus concionibus formandis addictus, in quo opere non ſine multa æqualium commendatione, propter egregias animi dotes, ingeniique perſpicaciam, ac memoriæ præſentiam, varia rerum eruditione inſtructam, fuit verſatus. Linguas calluit vulgares, Italicam, Belgicam, Gallicam, præter Latinam & gentis ſuæ vernaculam; ſæculo & ſæcularibus ſeu profanis muſis ab hodie renuncians, ſacræque camœnæ auditor factus, quod iter, æquali & elegantiæ & facilitatis ornamento dives, preſſit ætatis quod ſibi fuit reliquum. Edidit is, nondum Deo in religione ſacer:

Teſoro de varias Poeſias. Matriti apud Quirinum Gerardum 1575. & 1580. in 4. Hunc librum, ſi demas pauca quædam humiliter dicta, quæ præ reliquorum ſublimitate & excellentia magis comparent, jure laudant ii, quorum hac re ſuper cenſura eſt.

Eclogas Paſtoriles, y de algunos Santos. Hiſpali apud Antonium Peſcioni 1581. in 4.

Romancero, en que ſe contienen algunos ſuceſos de los Eſpañoles en la jornada de Flandes. Ibidem apud Franciſcum Sanchez 1583. in 4.

Traduccion del Cerco de Dio de Geronimo de Corterreal. 1597. in 8. Matriti. Reliqua ſacra ſunt:

Jardin Eſpiritual. Matriti 1585. in 4. apud Quirinum Gerardum.

Grandezas y excelencias de la Virgen Nueſtra Señora en octavas. Matriti apud Petrum de Madrigal 1587. in 4.

Oratorio real.

Hiſtoria de la Caſa ſanta de Loreto.

Monarquia de Chriſto: proſa oratione ex Italico Joannis Antonii Pantera. Pinciæ 1590. in 4.

De la Paſion de Chriſto Señor nueſtro lego quoque ei tributum. Quemadmodum et:

Ramillete de Flores.

Obiit poſt annum MDXCV. jacetque in cœnobio Carmelitarum Matritenſium.

PETRUS PAEZ, Jeſuita, unus ex Æthiopiæ miniſtris Evangelicis, qui tam longe a Chriſtianis provinciis & quaſi alio terrarum orbe collocatam eccleſiam totis XIX. annis ſalutari legis divinæ pabulo exhibuit, Regemque ipſum Abiſſinorum, Sultanum Seguedum, devotiſſimum ſibi expertus eſt, ſcripſit lingua Amarana ejus gentis:

Tractatum de Abiſſinorum erroribus. Atque in eamdem tranſtulit:

Doctrinam Chriſtianam. Scripſit præterea:

Literas de ſuo in Æthiopiam ingreſſu datas Fremonæ XXIV. Julii MDCIII.

Literas de morte Imperatoris datas XXX. Julii MDCV. Quas utraſque retulit in *Theſaurum rerum Indicarum* Petrus Iarricus tomo III. lib. I. cap. XXXII. & XXXVI.

Annuas literas ex eadem Æthiopia anni MDCXVII.

Hiſtoriam Æthiopiæ ab ipſo accurate ſcriptam ſervat Romæ aſſiſtens Luſitaniæ Societatis Jeſu, ait Philippus Alegambius.

F. PETRUS DE PALACIOS, Franciſcanorum ſodalis, ſcripſit lingua Otomina Tlaſcalenſis provinciæ:

Arte deſta lengua. Quam Petrus Oroz, de quo ſupra, correxit & auxit.

Doctrina Chriſtiana. Waddingus Leoniuſque auctores ſunt.

F. PETRUS PALOMINO, Benedictinus monachus monaſterii S. Joannis de Samos Gallæciæ regni, cui & abbas præfuit, concionator Regius, & ſacræ theologiæ magiſter, edidit:

Varios Sermones: duobus tomis.

PETRUS A PANDA, neſcio quis, propria Hiſpanica lingua ſcripſit *De Rebus ad nobilitatem attinentibus* librum quemdam, quem Hiſpali in bibliotheca Coloniana MS. extare Alfonſus Ciaconius refert in ſchedis ad *Bibliothecam univerſalem.*

PETRUS PANTOJA DE AYALA, Toletanus, I. V. conſultus, Toleti ab Eugenio Andrada primario anteceſſore jus Romanum, Salmanticæque Pontificium ab Alphonſo Guillen de la Carrera, ingentis famæ profeſſore, atque aliis didicit, humanioribus apprime excultus literis, quorum nomine ſatis ſe commendavit in pulchro illo opere, cujus hæc inſcriptio:

Commentaria in Titulum de Aleatoribus, Digeſtis & Codice; ſive de Ludorum univerſa antiquitate. Matriti apud Petrum Tazum 1625. 4. In prætorio deinde urbis Hiſpalenſis quatuorvir criminum vindicandorum aliquot annis jus dixit, nudatuſque hoc honore obiit.

PETRUS PARDO DE RIBADENEYRA, dum in Belgio militat, Hiſpanicum ex Italico fecit:

El Gobierno de la Caballeria ligera compueſto por Georgio Baſta Conde del Sacro Imperio, General en la Ungria y Alemania. Matriti apud Franciſcum Martinez 1641.

F. PETRUS DE S. PAULO, vicarius generalis Auguſtinianorum Nudipedum, edidit:

Cæremoniale ſui Ordinis. Matriti 1664. in 4.

PETRUS PAULUS PEREDA, Valentinus, ex nobiliſſima urbe Setabi, quæ nunc Xativa eſt, medicus doctor, & in principe hujus regni ſchola artis ſuæ profeſſor, edidit:

In Michaelis Joannis Paſchalis Methodum curandi morbos ſcholia. Ad Gaſparem Quirogam, archiepiſcopum Toletanum, atque inde S. R. E. cardinalem, typis Petri Mali Barcinone 1579. in 8. & Lugduni 1585. & apud Horatium Cardon 1602. in 8. & 1600. & 1630. tandemque ibidem 1664. in 8. cum addita in extremo *Diſputatione Medica, an cannabis & aqua in qua mollitur, poſſint aerem inficere.* Reliquit MSS.

Commentaria ſex in libros Galeni: De differentiis morborum; De cauſis morborum; De differentiis Symptomatum; De Symptomatum cauſis.

Commentaria in Librum primum & ſecundum Galeni De Differentiis febrium.

De Signis & cauſis morborum internorum fere omnium diſputationem utiliſſimam. Quæ omnia habere ſe in bibliotheca ſua in opere *De Scriptis Medicis* docuit nos Joannes Antonides vander Linden. Meminit hujus docti provincialis ſui Gaſpar Eſcolanus in *Hiſtoria urbis & regni Valentini*, lib. v. cap. XXIII.

PETRUS PAULUS DE RIBERA, Valentinus, laudatur a Celſo de Roſinis Cæſenate, in *Lyceo* ſuo *Lateranenſi illuſtrium Scriptorum ordinis Canonicorum regularium Salvatoris Lateranenſis*, uti unus ex his qui hoc inſtitutum olim amplexi ſunt, literarumque monumenta poſteris reliquerunt. Natales hunc ſereniſſimos jactare potuiſſe, occultos tamen, ut ſibi a ſenioribus perveſtiganti relatum fuit, neſcimus quo ſenſu ab hoc auctore debeamus accipere. Adoleſcens in Italiam veniens, ibique hujus ordinis ſacramento dicto, varia inter ſuos, nec nuſquam extra religionis clauſtra, geſſit munera, Venetiiſque tandem reſiſtens animum ad ſcribendum appulit, in eaque urbe mortuus eſt anno MDCIX. Extant ab eo hæc opera Italica:

Del Modo di conſeguire il Giubileo & altre Indulgenze. Venetiis apud Nicolaum Miſſerinum 1601.

Chronico dell' Iſole di Tremiti: lib. VI. Ibidem 1606. Diomedææ hæ ſunt inſulæ, Apuliæ adjacentes in Hadriatico mari, quæ ditionis canonicorum iſtorum ſunt, quam ipſe auctor adminiſtravit.

Le Glorie immortali de' trionfi & heroiche impreſe d' ottocento quarantacinque Donne illuſtri antiche e moderne. Venetiis apud Evangeliſtam Deuchinum 1609. in 4. Conſuleſis laudatum Celſum Roſinum.

D. PETRUS PAULUS VILET, neſcio an Hiſpanus an Gallus, ſcripſit noſtra lingua:

Gram-

Grammatica Franceſa. Cæſarauguſtæ 1673. in 4.

PETRUS DE PERALTA, Segoviæ nobili ſtirpe ſatus eo quidem tempore fuit, Antonio Davila & Catharina de Peralta parentibus, quod vere clariſſimum quemque hujus urbis alumnum, ad ſtudiorum communem militiam, communeque fœcundæ talium hominum patriæ gentiſque noſtræ decus, alium paucis ante alium annis, feliciter fauſteque procreavit. Dominicum Sotum, Andreaſque duos, Lacunam & Vegam, paulo ante annum ſæculare quingenteſimum, æque ut noſter, ortos nominaſſe ſufficiat. In prima hic Hiſpaniæ academia ſic breviter ac muſis faventibus, philoſophiæ ſtudio juris utriuſque notitiam atque adeo perfectiſſimam cognitionem adjunxit, ut & munus docendi e cathedra, duos ſuper viginti natus annos, publico ſtipendio, ac poſt ſexennium doctoralia quoque inſignia Salmantinæ academiæ ſuſceperit. Jam promoto ad ſuperiores locos docendi ac profitendi gradu, veſpertinæ, ac poſt eam antemeridianæ, quæ honori & compendio ante alias eſt, imponitur. Sed cum emeritum a vicennio tempus demum ageret, quæ ore tantum, juxta illius ævi morem, auditoribus ſuis dictaverat in ſcripta redigere, publicique juris facere decrevit. Hæc a morte illius, quem alterius ſæculi ſexageſimus primus, & quidem climactericus ei, annus vivis exemit, a Sanctio filio, doctore & ipſo Salmantino, edita ſunt, nempe duobus voluminibus:

Relectiones. Priore tomo hæ ſcilicet: *In Rubricam D. De Hered. inſtituendis. In L. III. §. Qui fideicommiſſam. D. eodem titulo. In L. Heredem. D. de Legatis ſecundo. In L. Cum pater §. A filia, eodem titulo. In L. Si quis in principio teſtamenti. D. De Legatis tertio. Interpretationes in Titulum De Legatis ſecundo* alter tomus continet. Salmanticæ apud Joannem Mariam a Terranova 1563. in folio. Apponam, quod mei moris eſt, de noſtro quædam virorum in jure doctiſſimorum teſtimonia. Ludovicus Mexia Hiſpalenſis ad *Pragmaticam taxæ panis* vocat eum *omnium ſui temporis juriſconſultorum ſubtiliſſimum, principem atque eruditiſſimum doctorem.* Joannes Garſias, *de Expenſis* ſcribens, *Omnium qui ſua ætate jura interpretati ſunt, præceptorem & ſcriptorem celeberrimum.* Alvaradus *magnæ eruditionis, recti judicii, ingeniique ſubtilis virum*, dum *Teſtatorum* explicat *conjecturatam mentem*, in hujus inſcriptionis opere; atque alii laudibus aliis appellant.

PETRUS DE PERAMATO, Luſitanus, medicus doctor, in Luciferi fano diu aſtitit valetudini tuendæ Alphonſi Perezii de Guzman, Medinæ Sidoniæ ducis, ſcripſitque:

Opera medicinalia; De Elementis; De Humoribus; De Temperamentis. Luciferi fano apud Ferdinandum Diaz 1576. in folio. Quibus accedunt:

De Facultatibus noſtrum corpus diſpenſantibus.

De Semine Tractatus.

De Hominis procreatione a conceptu ad partum, cum appendice duplici: prior quærit, Quid naturale, quid miraculoſum in conceptione & partu Domini noſtri Jeſu Chriſti, atque item Virginis Deiparæ in utero Annæ matris interfuerit; poſterior autem docet veram methodum dignoſcendi qualis puer nuper natus poſtmodum ſit futurus, & quanta vis in horoſcopo Aſtrologico ſita ſit.

Tractatus duo, De pueri & puerperæ regimine; ubi omnia, quæ ad nutricem, obſtetricem, pædotribam, uterogerentem & enixam attinet, traduntur. Omnia hæc ſimul eo anno 1576.

De Pleuritide & Cacochimia. Qui præambulus eſt libellus ad librum:

De Evacuandi ratione. Ibidem eodem anno.

F. PETRUS DE PEREA, domo ex Briones oppido, Auguſtinianus in Burgenſi cœnobio initiatus, poſtquam in hac familia generalem, ut vocant, aſſiſtentem ultramontanum, atque alia munera exercuiſſet, IV. Septembris MDCXVII. creari meruit Arequipenſis in America meridionali epiſcopus. Edidit:

Certeza de la pureza de la Virgen en ſu Concepcion. Limæ 1629.

Obierat jam anno MDCXXXII. quo hæc eccleſia, paſtore orbata, deſponſata ſucceſſori fuit. Meminit Thomas de Herrera in *Alphabeto Auguſtiniano*, & in *Hiſtoria Domus Salmantinæ*, cap. XX.

F. PETRUS PEREZ, Bæticus, ordinis ſui Mercenariorum generalis in Italia vicarius, ſcripſit:

Sermones in Dominicis poſt Pentecoſten. Malacæ.

PETRUS PEREZ DE SAAVEDRA, in ſupremo ſenatu Equeſtrium Ordinum recitator cauſarum, librum reliquit variæ eruditionis, propediem, cum fato ſublatus fuit, edendum; qui ipſe tamen vidit lucem poſtumus, eaque non ingratiis elegantiorum hominum hodie fruitur, nempe:

Zelos divinos y humanos. Matriti apud Joannem Gonzalez 1620. in 4.

PETRUS PESQUIER (credo Paſchier), con-

conſiliarius Regius in dicaſterio Navarræ regni Pampilonenſi, compilavit *Leges*, *Statuta*, & *Decreta* hujuſce regni uſque ad annum MDLVI. Quæ Stellæ edita Caſtellana lingua 1567. ab Hadriano Antuerpienſi.

PETRUS PINTO DE AMARANTE, Luſitanus, Cæſareuſque miles in expeditione Africana, qua captum eſt a Mauris Tunetum, edidit:

Hiſtoria de alguãs accoẽs em que ſe achou ſervendo no exercito do Emperador Carlos V. quando paſou a Tunes. Cardoſus.

PETRUS PINTOR, Valentinus, medicus doctor, Alexandri VI. Papæ domeſticus, ſcripſit librum hoc titulo annotatum:

Aggregator Sententiarum Doctorum omnium de præſervatione & curatione peſtilentiæ. Romæ apud Eucharium Silber 1499. in folio. *De Epidemia* librum appellat Symphorianus Camperius.

PETRUS PIZARRO, ſcripſit:

Relacion de la Conquiſta del Peru, y ſu gobierno. Fuit MS. inter libros Philippi Regis Hiſpaniarum II. teſte Antonio Leone in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. VIII.

PETRUS PLAZA DE MORAZA, natus in Biroviſca, ſeu Birvieſca, Caſtellæ Veteris territoriique ſacri Burgenſis municipio, Salmanticæ admiſſus ad S. Jacobi Archiepiſcopalis collegium, cœpit circa annum MDLVII. publice ex cathedra jus docere Pontificium. Idem poſt Joannis Bernardi Diaz de Lugo & Antonii Gomezii ſimilem, ut pote eidem argumento addictam, operam, ſcripſit docte & eleganter, cum & exquiſita eſſet doctrina juris & omnibus bonis artibus, linguarumque cognitione ornatus:

Epitomen delictorum, cauſarumque criminalium ex Jure Pontificio, Regio & Cæſareo librum primum continentem miſcellaneos quoſdam Tractatus affines titulis Libri Decretalium v. & Codicis IX. Salmanticæ apud Joannem a Canova 1558. in folio. Lugduni 1560. in 8. Venetiis apud Hieronymum Scotum 1573. in 8. Spes facta fuit aliorum duorum hujus *Epitomes* librorum; item *Regiarum Conſtitutionum* unius & alterius voluminis; necnon & *Juris Civilis & Canonici Artis* multa cura conſcriptæ. Sed nihil horum vidimus.

F. PETRUS DE POIARES, Luſitanus, ordinis S. Franciſci provinciæ Pietatis, theologiæ profeſſor in Elvenſi domo, ſcripſit:

Diccionario Luſitano-Latino de nomes proprios de Regioẽs, Provincias, Cidades, Villas, Caſtellos, Lugares, Rios, Mares &c. Oliſipone 1667. in 4. apud Joannem da Coſta.

F. PETRUS PONCE, monachus Benedictinus cœnobii S. Facundi (Sahagun vulgo), ſuperiore ſæculo invenit artem docendi mutos verba proferre, literas, Latinamque linguam, & ſcribere: quod Ariſtoteles lib. IV. *De Hiſtoria Animalium*, cap. IX. natura impoſſibile eſſe exiſtimavit. Atqui noſter rationibus philoſophicis, & quod multo plus eſt, experientia adprobavit contrarium. Fr. Joannis de Caſtañiza, Benedictini, ex *Hiſtoria de Vita S. Benedicti* verba quædam adjungimus vernaculæ linguæ: *Fr. Pedro Ponce, monge profeſo de Sahagun, por induſtria enſeña a hablar a los mudos, diciendo el gran filoſofo Ariſtoteles que es impoſible: y ha deſcubierto por verdadera filoſofia la poſibilidad y razones que ay para ello; y lo dexará bien probado en un libro, que dello tiene eſcrito: y lo que mas admira es que, no pudiendo oir humanamente, los hace oir, hablar y aprender la lengua Latina con otras, eſcribir y pintar, y otras coſas, como es buen teſtigo Don Gaſpar de Gurrea, hijo del gobernador de Aragon, diſcipulo ſuyo, y otros algunos.* Hæc Caſtañiza. Ambroſius de Morales legi dignus eſt de hoc homine, atque ejus hac peregrina induſtria, in *Deſcriptione Hiſpaniæ* fol. 38. referens docuiſſe eum loqui fratres duos & ſororem Caſtellæ conneſtabilis, de quorum altero, Petro a Velaſco nuncupato, mirum eſſe ait, quæ & quanta intra vigeſimum ætatis annum, ad quam vixit ætatem, didicerit, ſiquidem, ultra ſuam vernaculam linguam, loquebatur ſcribebatque Latina, fere abſque ſolæciſmo, quandoque & eleganter; necnon & Græcis characteribus ſcribebat. Adducitque idem Morales ſchedulam, manu illius ſcriptam, qua reſpondit roganti per manualia ſigna de arte iſta & forma, quam ſibi adeo utilem expertus fuerat. Sed liber is, quem ſcriptum ab eo hac de re diximus Joannis Caſtañizæ verbis, viſus fuit nuſquam typis editus.

F. PETRUS PONCE, natus in oppido Utiel Conchenſis territorii ſacri, ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis, ſacræ theologiæ, ut vocant, præſentatus, miniſter aliquando cœnobii Matritenſis, ſcripſit.

Hiſtoria y Milagros de Nueſtra Señora de Texeda.

Tratado de Oracion mental y de las tres vias. Valentiæ. Ex relatione rever. admodum P. M. Fr. Franciſci de Arcos, ejuſdem ordinis, ad nos Romam uſque tranſmiſſa.

PETRUS DE LA PORTA, ſi Hiſpanus eſt,

eſt, Jeſuitarum ſodalis, tranſtulit noſtrate lingua:

Leonardi Leſſii de Statu vitæ deligendo libellum

D. PETRUS PORTER CASSANATE, Aragonenſis, eques ordinis S. Jacobi, mathematicæ doctrinæ, ac præſertim nauticæ rei, peritus, in America & mari meridionali (Mar del Sur vulgo audit) maritimæ non unius expeditionis Regiis auſpiciis auctor; olim ediderat, ſigniferi munus adhuc exercens in militaribus copiis:

Reparo a los errores de la Navegacion Eſpañola. Cæſarauguſtæ apud Mariam de la Torre 1634. in 8. Joannes Franciſcus Andreas Uſtarrozius, nuncupans noſtro *Elogium ſepulchrale D. Thomæ Tamaii de Vargas* a ſe confectum, tribuit ei opus aliud, quod editionem ſolum expectabat, ſcilicet:

Diccionario Nautico, & quædam alia: almirantum eum, ut vocant municipali verbo noſtri, ſeu archithalaſſum appellans.

PETRUS DE LA PUENTE, tribunus militum in Germanico adverſus Suecos bello, deinde gubernator Orbitelli in Tuſcia, Ticinenſiſque urbis caſtelli præfectus, tandem S. Salvatoris caſtrum juxta Meſſanam Siciliæ, commiſſum curæ ſuæ, uſque ad mortem rexit, ſtrenuus vir, parique ingenio ac bellica virtute, ſcripſit:

Los Soldados en la guardia. Simulque:

Apuntamientos politicos. Ticini apud Joannem Andream Magrum 1657. 4.

F. PETRUS DE QUESADA, Canarienſis, Carmelita, ſacræ theologiæ magiſter, ad Sanctum Albertum in urbe Hiſpali diu ſodalis, edidit:

Noticia de S. Roman Martir. Granatæ apud Vincentium Alvarez 1638. 4.

Informacion ſumaria de la Antiguedad, Regla y Santos de la Orden de Nueſtra Señora del Carmen. Malacæ 1639. in 4. apud Joannem Serrano de Vargas.

Hiſpali diem vidit extremum an. MDCLXI.

F. PETRUS DE QUINTANILLA ET MENDOZA, Complutenſis, ex togato ejuſdem academiæ ſodali Franciſcanus, notarius Apoſtolicus, & procurator generalis in Romana curia pro venerabilis atque ampliſſimi viri D. Franciſci Ximenez de Ciſneros, S. R. E. cardinalis, Toletani archiepiſcopi, promovenda ſolemni atque eccleſiaſtica in Beatorum cenſum relatione. Hic poſt antiquam Alvari Gomezii operam, huic argumento laudabiliter ſuperiori ſæculo impenſam, cujus & *Compendium* Eugenius de Robles poſtea dedit, Ximenii vitam, inſtrumentorum copiis majoribus inſtructus, Hiſpane tamen, in publicum emiſit, hoc titulo, Complutenſis collegii nomine inſcripto:

Archetypo de Virtudes, Eſpejo de Prelados el Venerable Padre y ſiervo de Dios Fr. Franciſco Ximenez de Ciſneros. Panhormi apud Nicolaum Bua 1653. in folio.

Panegyricos del Cardenal Ciſneros. Romæ 1654. niſi idem cum ſuperiore opus ſit. Idem hominis nomen præ ſe fert:

Tratado ſobre los Decretos de non cultu. Compluti 1671. 4. Necnon Latine:

Oranum Ximenii virtute Catholicum, ſive de Africano bello in Tremezen regno ſub Servi Dei Franciſci Ximenii S. R. E. cardin. protectione per CLII. annos continuato. Romæ 1658. in 4.

PETRUS DE QUIROGA, neſcio quis, ſcripſit:

Coloquios de la verdad, donde ſe trata de la converſion de los Indios y conquiſta de aquellos Reynos y agravios, que los Indios padecen. Erat inter libros D. Ludovici de Caſtilla, quorum catalogus extat MS. lib. IX. *Miſcellaneorum* bibliothecæ Villumbroſanæ. His damnis, recentis adhuc dominii legibus non ſtatim reparatis, remedium præſens quæſitum fuit, multis datis omni tempore conſtitutionibus, ſive ut vocant ſchedulis.

PETRUS DE QUIROS, Hiſpalenſis, ex Clericis Regularibus, vulgo appellatis Minoribus, bis præpoſitus Salmantini collegii S. Caroli, & viſitator generalis provinciæ Hiſpaniæ, dedit in lucem limato & luculento ſtilo:

Vida y virtudes del Venerable Padre Bartholome Simorilli de los Clerigos Menores.

Parentacion real, Honras que hizo la ciudad de Salamanca al Rey N. Señor D. Felipe IV. Salmanticæ in 4. 1666. apud Joſephum Gomez de los Cubos. Habebat editioni parata, cum e vivis exceſſit, elegantiſſimo ſtilo Latino:

In Jonam Prophetam Commentaria, ut nobis retulit reverendiſſimus pater Joannes Ximenez, præfectus generalis hujus religioſæ familiæ, qui ante paucos annos hic Romæ obiit. Quod forſan opus auctorem habuit Hyacintum Carolum Quintero, aut ab hoc imperfectum relictum Quiroſius abſolvit: quod ex his, quæ in Hyacinto Carolo annotatum a nobis fuit, non temere quis colligat.

F. PETRUS RAMIREZ, ex oppido Zafra Eſtremaduræ provinciæ oriundus, eremita Auguſtinianus, ſacræ theologiæ magiſter, Bæticæ provinciæ olim præfuit; necnon

&

& in Peruanum regnum in comitatu proregis, Montium clarorum marchionis, cujus & tractare conſcientiæ arcana, & publicæ rei conſilia promovere apud eumdem conſueverat, delatus, Limæ, hoc eſt in Regum urbe, Margaretham, ſereniſſimam Hiſpaniæ Reginam, quæ per id tempus fato conceſſerat, publica & ornatiſſima oratione pro roſtris laudavit, quam deinde Martinus de Leon, ejuſdem familiæ, Petri ſodalis, & aliquando Puteolanus, atque inde Panhormitanus antiſtes, formis imprimendam curavit. Concionator fuit Ramirezius memoria noſtra in paucis qui nomen ſibi ex hoc opere uſquam fecerunt. Exemptus eſt e vivis Hiſpali nona die Aprilis MDCXXVIII.

PETRUS RAMIREZ DOURADO, Luſitanus, Luſitane dedit:

Paragonaçaõ des Varoes iluſtres &c. Paralella ſcilicet virorum illuſtrium Luſitaniæ, ut credo.

D. PETRUS DE REYNA MALDONADO, Limenſis, ſacræ theologiæ doctor Hiſpalenſis, Truxilianæ eccleſiæ, quæ in Peruano regno eſt, canonicus, nec ſemel aut bis generalis vicarius & gubernator, translatus fuit ad collegium eccleſiæ civitatis Angelorum Mexicanæ provinciæ, poſtquam in Hiſpaniam ſecundo veniſſet, nec multo poſt, ſcilicet xx. Novembris anni MDCLIX. creatus S. Jacobi de Cuba epiſcopus. Scripſit:

Declaracion de las Reglas, que pertenecen a la Sintaxis para el uſo de los nombres y conſtruccion de los verbos, con expoſicion del Libro quinto para la cantidad de las ſylabas. Madriti 1622. in 4.

Suma de Sacramentis tam ordinatis quam ordinandis, con las ceremonias de la Miſa. Ibidem 1623.

Reſunta del Vaſallo leal. 1647.

Apologia en favor de la Igleſia de Truxillo pidiendo la fueſſe a gobernar ſu electo Obiſpo D. Pedro de Ortega Sotomayor.

Diſcurſo defenſorio por la facultad que tiene el Prelado de dexar Gobernador en ſu Igleſia, quando paſſa al gobierno de otra. 1648.

El Perfecto Prelado: duobus tomis. Madriti in folio.

Deceſſit ante annum MDCLXI. quo viduatæ iſti S. Jacobi eccleſiæ aſſignatus fuit Romæ alius ſponſus.

PETRUS DE REYNOSA, Toletanus, ſcripſit in otioſorum, & qui hoc fabularum equeſtrium, ut vulgo appellant, genere delectantur, gratiam:

Primera, Segunda y Tercera Parte de Orlando enamorado: Eſpejo de Cavalleros, de los hechos del Conde Roldan, Reynaldos de Montalban, y otros. Medinæcampi apud Fanciſcum del Canto 1585. in folio.

PETRUS A RIBADENEYRA, Toletanus, Societatis Jeſu ſodalis, de quo elogii, ſeu cenotaphii, verba, quod Joannes Mariana olim fecit, potius quam mea legi volo: *Sodalitati Jeſuitarum ſe Romæ junxit antequam ſedi Apoſtolicæ is ordo probatus eſſet; morum facilitate, ingenio ardenti, egregia indole tribus præpoſitis generalibus, Beato Ignatio, Lainio & Franciſco Borgiæ gratus imprimis extitit. Junior multas nationes obivit, de rebus legatus magnis, deinde variis inter ſuos muneribus eſt perfunctus in Tuſcia & Sicilia, provincialis commiſſarius in Sicilia, in Inſubribus viſitator. Ætate major Toletum rediit, ſi nativo cœlo afflictam valetudinem recreare poſſet; in eo ſeceſſu, & Matriti, ubi vitæ reliquum exegit, multos libros publicavit, eruditos & pios, in utraque lingua par. Principibus gratus, ſuis carus, exteris commodus, prudentiæ laude inſignis. Annos* LXXXIV. *vixit, in Societate autem* LXXI. *Obiit Matriti anno MDCXI. kal. Octobris.* Hæc Mariana. Inter alia adjungit noviſſimæ *Societatis Jeſu Bibliothecæ* auctor, magnum annis ſuperioribus editum argumentum beatitudinis Petri noſtri, capite nempe illius incorrupto invento, ut & notis ſuis deprehenderetur, adeoque ex vultu ab omnibus, qui vivum noverant, in cadavere duorum ac viginti annorum dignoſceretur, quare & in decentiorem locum fuit ſublatum. Pii doctique viri monumenta hæc extant:

De Vita S. Patris Ignatii Societatis auctoris libri v. Cum Latine typis Plantinianis 1588. Ingolſtadii 1590. Lugduni 1595. Pariſiiſque, Coloniæque in 12. Scholiiſque illuſtrata a Chriſtiano Simone 1598. in 8. tum Hiſpanice Matriti 1586. & 1605. in fol. cum *Lainii* & *Borgiæ Vitis*. Verſa hæc eſt in Germanicum ſermonem a Theobaldo quodam, Jeſuita, in Bohemicum a Georgio Fero, ejuſdem Societatis, & in Italicum, editaque Venetiis per Giolittos 1586. in 4. Altera ejuſdem vita brevior, ſed multis ac novis miraculis illuſtrata. Hæc, ſi poſtremo edita eſt, Polonice prodiit verſa a Simone Viſoki, ejuſdem Societatis Jeſu.

De Scriptoribus Societatis Tractatus. Quem octogenarius abſolvit, ediditque apud Plantinum 1608. Quem deinde nonnihil auctum ediderunt Lugdunenſes typis Joannis Pillehotte 1609. in 8. tertioque Andreas Scotus Julii Nigroni Genuenſis *Obſervationibus* illuſtratum repræſentavit iiſdem typis Plantinianis anno 1613. Tandem pulcherrima acceſſione & forma locupletavit ſub *Bibliothecæ Socie-*

cietatis nomine Philippus Alegambe, Bruxellenſis, ediditque Antuerpiæ apud Meurſium 1643. folio. Hiſpanice autem quamplura exacti judicii & ſtili:

Vida del Padre Diego Lainez ſegundo General de la Compañia: libris tribus. Cui adjungitur:

Vida del Padre Alfonſo Salmeron.

Vida del Padre Franciſco de Borja tercero General de la Compañia, que fue Duque de Gandia. Matriti 1592. Hanc in Latinum vertit Andreas Scotus, ediditque Antuerpiæ 1598. in 8. Quæ & Moguntiæ prodiit 1613. 8. Gallice quoque Duaci 1603. 8. Lugdunique 1609. in 8.

De la Sciſma de Ingalaterra libri tres. Matriti apud Petrum Madrigal 1588. in 8. Antuerpiæ apud Nutium 1594. in 12.

De la Tribulacion particular y publica libri duo. Barcinone 1591. 8. Quod opus fecit Latinum Joannes Oranus, Leodienſis. Gallicum alius editum Pariſiis 1600. in 12.

Tratado de la Religion, y virtudes que debe tener el Principe Chriſtiano para gobernar ſus eſtados: adverſus Machiaveli impietatem. Matriti 1595. apud Petrum Madrigal, & iterum 1601. apud Ludovicum Sanchez. Qui certatim ab exteris in ſermonem uniuſcujuſque gentis ſuum translatus eſt: nempe Gallice prodiit opera Antonii Balinghemii, Audomarenſis; Anglice Thomæ Everardi, ejuſdem Societatis; Italice Scipionis Metelli da Caſtelnuovo di Lunigiana. Breſciæ 1599. in 8. Genevæ 1598. apud Joſephum Pavoni in 4. Bononiæ apud Petrum Paulum Tozzi 1622. in 8. Latine autem interprete Joanne Orano, Leodienſi.

Flos Sanctorum, o Libro de las Vidas de los Santos, Primera parte. Matriti 1610. fol. (Hujus portio forſan eſt: *Vida de Chriſto y de ſu Madre Santiſima.* Matriti apud Ludovicum Sanchez edita 1604. in f.) Cui acceſſit:

Segunda parte de los Santos extravagantes: qui nempe extra ordinem *Breviarii* ſunt. Matriti 1609. Utraque pars recuſſa eſt Barcinone 1623. Latineque loquens opera Jacobi Caniſii, ejuſdem Societatis, prodiit Coloniæ 1630. in fol. Itali etiam ſuum opus fecerunt, edideruntque variis in locis, præſertim emendatiuſque Mediolani 1613. ſicut & Galli noviſſime, præſtante operam Simone Martino, inſtituti ſodalium Minimorum, Pariſiiſque edente anno 1644. & anno 1653. in fol. Sed lego etiam de Lugdunenſi editione anni 1645. fol. 2. volum. imo & Pariſienſi anni 1616. uno volumine typis Dionyſii de la Noue in fol. & in renovata *Bibliothecæ Societatis* editione lego laudatum hujus *Floris Sanctorum* interpretem Gallicum, Antonium Girard, Jeſuitam, ſcriptis aliis & interpretationibus bene notum. Quinimo in *Memoriis*, ut vocat, Michaelis de Marolles, abbatis de Villeloin, cuidam Boumois hæc interpretatio tribuitur, pag. 98.

Tratado en el qual ſe da razon del Inſtituto de la Religion de la Compañia de Jeſus. Matriti 1605. in 4. in eodem collegio.

Manual de Oraciones y exercicios. Matriti 1611. in 16. Gallice Lugduni 1624. in 12. & Italice apud Joannem Baptiſtam Ciotti Venetiis 1607. in 12.

Vida de la Madre Tereſa de Jeſus in 4. Ex Latino in patrium ſermonem tranſtulit:

Paraiſo del Alma: ſive librum *De virtutibus*, Alberti Magni. Valentiæ 1594. 16. Matriti 1644. 12.

Las Confeſiones de S. Auguſtin. 1598. Matriti.

Las Meditaciones, Soliloquios, y *Manual del miſmo Santo.* Omnia hæc prodierunt ſimul duobus tomis. Inedita apud ipſum manſiſſe ajunt:

Vida de Doña Maria de Mendoza fundadora del colegio de la Compañia de Alcala de Henares.

Vida de Doña Eſtefania Manrique y Caſtilla fundadora con D. Pedro Manrique ſu hermano de la caſa profeſa de Toledo.

Tres Dialogos, en que ſe refieren raros exemplos de como an ſido caſtigados de Dios ſeveramente los que ſe ſalen de la religion. Sub incude habebat, dubium mihi qua lingua, *Hiſtoriam Hiſpanicam Societatis, Indicam & Sardicam*: quæ tres provinciæ ſeu partes orbis uni eidemque aſſiſtenti, ut vocant, Hiſpaniæ ſubſunt. Bæticam quod attinet ſervari ajunt Hiſpali in domo Noviciatus. Ribadeneiræ noſtri vitam ſcripſiſſe lingua vernacula Ludovicum Palmam, Toletanum, ex eaque Latinam interpretationem confeciſſe Emmanuelem Suarezium, Luſitanum, utrumque Jeſuitarum ſodalem, ſcriptum reliquit in *Magnalibus Matritenſibus* Ægidius Gonzalez Davila. Miror autem nullam horum operum mentionem in *Societatis Bibliotheca* ſupereſſe.

PETRUS DE RIBAS, vicarius eccleſiæ S. Nicolai urbis Cæſarauguſtanæ, dedit ex ſermone Italiæ vernaculo:

El Porque: ſive librum hujus nuncupationis. Madriti apud Petrum de Madrigal 1598. in 8. quem ait utiliſſimum eſſe ad ſanitatem tuendam, & phyſiognomicam artem, ſimulque naturæ omnium herbarum cognitionem, ad D. Ferdinandum de Aragonia, Cæſarauguſtanum antiſtitem, directum.

PETRUS ROCHA, Tarraconenſis (teſte mihi Ludovico Pontio Icart in libello *De las Grandezas de Tarragona*, cap. XLII.), ver-

vertit ex Italico Petri Aretini libros:

De la Humanidad de Chriſto.

De la Vida de Nueſtra Señora.

Los ſiete Salmos Penitenciales. Et ex Bocacii:

La Fiammeta.

El Corbaccio. In quorum interpretatione ſummorum Italicæ linguæ magiſtrorum gloriæ nihilo ſe inferiorem oſtendit, ut idem adjungit auctor.

PETRUS RODRIGUEZ, Jeſuita, ſcripſit:

Vida del Padre Joſeph de Ancheta. MS. Antonio de Leon in *Bibliotheca Indica Occidentali*, tit. XII.

PETRUS RODRIGUEZ DE FIGUEROA, municipii Eſcalonenſis parochus, edidit:

Medico Eſpiritual, en el qual ſe contiene dotrina muy provechoſa para Predicadores. Toleti 1623. in 4.

D. PETRUS RODRIGUEZ DE MONFORTE, ſacræ theologiæ doctor, Regi noſtro Carolo a ſacris, parochus ad S. Joannem Matritenſis curiæ, nunc in Regia capella, ingenio & eloquentia præſtanti vir, confecit:

Relacion de las Exequias del Rey D. Felipe IV. celebradas en la Igleſia de la Encarnacion de Madrid a XXX. y XXXI. de Octubre de MDCLXV. Matriti 1666. 4.

F. PETRUS ROMERO, domo ex oppido El Campillo de Altobuey ..... Dominicanus ſodalis, vir doctiſſimus, venit in Italiam cum propinquo ſuo quodam, qui excellentiſſimo D. Antonio Alvarez de Toledo, Albæ duci, ac Neapolitano proregi, erat a confeſſionibus, & ex Neapoli ad Venetorum ditionem tranſiit, concionibus habendis non ſine plauſu deditus. Quem cognoviſſe ſe in urbe Chiozza anno MDCXXXIX. & in Venetiis ipſis diu moratum, deinde in Marcha Anconitana, atque ejus urbe Camerino, ubi cariſſimus fuit Sfortiæ, comiti Pallavicino, S. R. E. aliquando cardinali, ac ſummo literis atque eruditione viro, dum gubernatoris munere ibidem fungeretur, poſtmodum Florentiæ circa annum MDCXLIX. a ſe viſum, retulit ad me, datis literis, rever. pater fr. Angelicus Aproſius, Vintimillienſis, Auguſtinianus, x. Decembris 1675. qui ibidem ait reverſum tandem eum poſt plures annos in Hiſpaniam. Edidit:

Venetia eviterna Diſcorſo Theologico-Academico del Licenciato Pietro Romero Spagnuolo da Campiglio d' Altobuey, Domenicano. Venetiis 1641. apud Jacobum Sarzina in 12. ad principem & ſenatum Venetum.

Fulmine preſago. Paratum ſe habere in prioris horum operum præfatione ad lectorem ait, Italica lingua:

Santuario, ſeu Sanctorale, hoc eſt, *Conciones de Sanctis*: tribus partibus.

Mariale item. Quarum concionum plures Aproſius dicit ſe legiſſe audiviſſeque cum ſtupore. Meminit idem in *Bibliotheca* ſua *Aproſiana.* Cujus hominis, in epiſtola etiam ad me ſcripta, cum pari laude recordatus fuit Antonius Magliabechus, Florentinus, amicus noſter, tota Italia & ubique propter portentoſam memoriam & eruditionis præſtantiam celeber. Vide *Bibliothecam Aproſianam* Angeli Aproſii, Vintimillienſis, de hoc Petro Romero, & Magliavechi pag. 21.

PETRUS ROSARIUS (vernacule DEL ROSARIO, aut DE ROSAS, ſive DEL ROSAL, aut ROSALES), humaniorum literarum in ſchola Burgenſi profeſſor, ſcripſit:

Obſervationes quaſdam in XCV. Hymnos, qui in Breviario Romano continentur. Burgis apud Petrum Gomez de Valdivieſſo 1624. in 8.

D. PETRUS DE ROXAS, Toletanus, comes de Mora, torquatuſque Calatravenſis eques. Franciſco a Roxas parenti filius cum eſſet natus non maximus, Compluti per octennium philoſophos ac theologos frequentavit magiſtros, ſupremamque adeptus eſt philoſophici ſtudii academicam lauream; vicariam deinde accepit chori poteſtatem in Toletana eccleſia, quæ dignitas ibi eſt peculiaris: quo loco erat, cum extincto abſque liberis Franciſco fratre, laicalem ſtatum & conjugii ſpem, repudiatis e re eccleſiaſtica compendiis, arripuit. Senator is rerum Italicarum ſedit uſque ad extremum vitæ diem Matriti, ſereniſſimæque Mariæ Annæ Auſtriacæ Reginæ Hiſpaniarum œconomus. Extant ab eo:

Diſcurſos Iluſtres Hiſtoricos y Genealogicos. Toleti apud Joannem Ruiz Pereda 1636. 4. ſcilicet, *De la Vida y muerte de Leovigildo Rey de los Godos: Del Cid Rodrigo de Bivar y ſu decendencia: Del Origen, antiguedad y ſuceſiones de los Toledos: Del apellido de Eſcobar, y Caſa de los Condes de Mora.*

Hiſtoria de la Imperial nobiliſima cuidad de Toledo, Parte primera. Matriti ex officina Didaci Diaz de la Carrera 1654. fol. Pertextum nempe totum ex fragmentis Dextri, Maximi, Luitprandi & Juliani, Ficulneorum ſcriptorum, opus, quibus non unus aut primus noſter plus æquo fidit. Reliquæ partes ob eam cauſam minus deſiderantur.

Deſiit inter vivos eſſe Matriti Auguſto menſe MDCLXV. ſeptuaginta circiter annos natus.

F.

F. PETRUS ROYUELA, ortus in oppido Villobela Oxomenſis diœceſis, Carmelita, vir zelo religionis doctrinaque a ſuis commendatus, Caſtellanam ordinis ſui provinciam ter gubernavit præfectus, ediditque:

Breve Suma de la Antiguedad, gracias, e indulgencias de la Orden del Carmen y de ſu Cofradia. Matriti 1585. in 8. Toleti 1588. atque iterum Matriti 1590. in 8. per Guilielmum Diobi, Cæſarauguſtæque 1596.

De Laudibus Deiparæ Virginis: Latino carmine. Cæſarauguſtæ 1596.

Obiit diem ſuum Matriti anno MDCIII. *In regimine monaſtico inſignis*, quomodo appellat eum Joannes Baptiſta de Lezana *Annal. Carmel.* tomo IV. in appendice ad annum MCCCCXXXIV.

PETRUS RUA, Sorienſis, Abulæ primum, mox in patria urbe juventutem humanioribus imbuit literis ad extremam uſque ætatem. Hujus non alia extant ſcripta, niſi *Epiſtolæ* tres, Hiſpanice conſcriptæ, ad Antonium Guevaram, Franciſcanum, Mindonienſem epiſcopum, eumdemque diſertiſſimum ac doctiſſimum eccleſiaſtem, qui id munus eo tempore apud Carolum Imperatorem & Hiſpaniarum Regem fungebatur. Sub hoc titulo pridem vulgavit:

Cartas del Bachiller Rua. De quibus & auctore ſatis mihi multa in Antonio Guevara.

PETRUS DE RUIMONTE, Cæſarauguſtanus, muſicæ artis peritia eximius, apud Belgarum Principes Albertum & Iſabellam tum in ſacello choragus, tum cubicularius muſicus, typis edidit:

El Parnaſo Eſpañol de Madrigales y Villancicos a quatro, cinco y ſeis voces. Antuerpiæ apud Petrum Faleſium 1614. in 4. Alia duo volumina eum publicaſſe, alterum *De Miſſas*, alterum *de Motetes y Lamentaciones*, lego apud Lanuzam, Aragoniæ hiſtoricum.

PETRUS RUIZ, Valentinus, presbyter, Hieronymi Muñoſii ſummi viri in mathematicis auditor, ſcripſit:

Libro de Reloxes ſolares. Valentiæ 1575. in 4. apud Petrum de Huete. Laudat hunc, canonicumque indigitat, Auguſtinus Morla in *Emporii* præfatione.

PETRUS RUIZ, Beacienſis, ſcripſit:

Camino de perfeccion con muchos aviſos para la alma que aſpira a ella. Beatiæ apud Petrum de la Cueſta 1621. in 8.

PETRUS RUIZ MONTERO, Cordubenſis, ſcripſit librum:

Del Juego de las Damas vulgarmente el Marro. Qui Valentiæ prodiit anno 1591. apud Gabrielem de Ribas.

PETRUS RUIZ DE MOROS, Latine RUIZIUS MAURÆUS, Aragonius, Alcanizienſis, primas in patria literas ab Olito quodam & Soprario doctus, Ilerdæ juri operam dedit, necnon Patavii in Italia magnos præceptores ſortitus, Andream Alciatum, Auguſtinum Beroium, Paulumque Pariſium, una cum Antonio Auguſtino, viro illo clariſſimo, quocum & in collegio S. Clementis Hiſpanorum urbis Bononienſis & ſodalem & profeſſorem egit, non tantum ſcientia juris, ſed & omni humanitatis & eloquentiæ ac poeticæ rei ſtudio nulli civium ſuorum inferior. Evocatus hinc in Poloniam a Petro Gamrato, ampliſſimo, ut vocat, antiſtite, novem annis Cracoviæ boni & æqui artem docuit. Poſteaque a Sigiſmundo Rege, Ferdinandi Imperatoris genero, ad curiam vocatus tribus cancellariis Regiis adſedit, quo tempore & cauſarum Lithuanicarum notionem cum aliis duobus juriſconſultis mandatam ſibi a Rege habuit. Quarum ſelectis nonnullis majorem ornatum adhibere voluit, ut in publicum emitteret, inſcribens editioni:

Deciſiones Lithuanicas. Sive, quot illæ ſunt, quinque ſcilicet libellos, ſeu opuſcula totidem de diverſis juris argumentis erudite admodum copioſeque, nec minus diſerte atque eleganter tractatis, ſcilicet: *De Teſtamento ejus, qui mortem ſibi conſcivit*: *De uſitata Tabellionum clauſula, qua Teſtator ægro corpore, ſanaque eſſe mente ſcribi ſolet*: *De conatu & inchoatis delictis*: *De legitimis excuſationibus eorum, qui in jus vocati non veniunt*: *De Fœnore ſive uſuris.* Prodierunt Francofurti 1570. in folio. Venetiiſque 1572. apud Bartholomæum Rubinum in 4. Penes me eſt Antonii jam laudati Auguſtini ad Ruizium, inter Polonos commorantem, data ex Bononia *Epiſtola*, ex qua conſtat eum docendi munus gerere, & de clariſſimi cujuſdam ejus gentis Pontificis protectione maxime gaudere. Abſtinere mihi non poſſum quin verba *Epiſtolæ* quædam his adnectam, quæ ad Mauræi Bononienſem profeſſionem clariſſime geſtam pertinent: *Tantum addam, nihil te poſſe gratius, nihil jucundius facere, non dicam mihi, cui hæres in medullis, aut Hiſpanis omnibus ipſe hominibus, qui te maxime diligunt, aut toti illi ex omnibus Europæ partibus collectæ eorum frequentiæ, qui te, quacumque ibas, ſtipabant; ſed gymnaſia ipſa, porticus, templa, fora, ipſi denique, medius fidius, privatarum domorum parietes lætari quodammodo videntur, & proſperis tuis rebus gratulari.* Oſtendit idem alibi, al-

tera nempe *Epiſtola*, excellentem Mauræi dicendi facultatem, ſententiam ab eo aliquando uſurpatam, ut proprium quoddam eloquentiæ genus ſequi ſe confirmaret, referens: *Memini enim* (ait Auguſtinus) *cum Ariſtarchus neſcio quis unam aut alteram tibi impedimento fuiſſe diceret, quominus Ciceronem in tuis verbis cognoſceret, dixiſſe percommode te tua, ſua Ciceronem loqui.* Accepit ab eodem Auguſtino, in cujus contubernio vixit, Andreas Scotus id quod de Mauræo in *Bibliotheca* ſcriptum reliquit, addito Auguſtini ipſius *Carmine*, quo tam longe a ſe & mitioribus Europæ plagis poſitum ſuum poetam elegantiſſime conqueritur.

F. PETRUS RUIZ DE VISITATIONE, Toletanus, in quod nomen pie reformavit germanum & gentile Petri Ruiz Alcoholado, cum ſeſe ex clerico ſæculari, ut voto ſe exſolveret, in præſentiſſimo naufragii diſcrimine olim concepto Malorico, in religionis gremium Minimos inter S. Franciſci de Paula ſodales contuliſſet; totum ſe impendit rituum eccleſiaſticorum ſtudio, quod fructuoſiſſima apud eccleſiæ principes navata opera Romæ cum magna laude exercuit, anni reformationi ſub Gregorio XIII. *Breviarii* ac *Miſſalis* ſub Clemente VIII. una cum aliis peritiſſimis cæremoniarum viris intentus, egregiiſque in publicum datis monumentis promovere nunquam deſtitit: laudatus hoc nomine a Bartholomæo Gavanto & aliis. Nempe ſcripſit, quod ſciam:

Kalendarium Romanum perpetuum & generale Breviarii Romani ex Decreto Sacroſancti Concilii Tridentini nuper editi xxxvi. tabulis conſtans pro tota Hiſpania, cum feſtis, quæ generaliter in Hiſpaniarum regnis auctoritate Apoſtolica celebrantur &c. Toleti 1577. in 4. Ibidem apud Joannem Plaza 1578. in 8. Poſtea in compendium redactum typis Antuerpienſibus prodiit anno 1617. tum Ingolſtadii, tum Toleti; credo & Romæ 1593.

Ordinem celebrandi Miſſas ſolemnes & privatas ac alia officia ad eas ſpectantia juxta ritum Miſſalis & Cæremonialis Romani. Huic *Additiones*, *notas*, & *appendices* adjunxit Paulus Franciſcus de Nigro, Genuenſis, ejuſdem Minimorum ordinis, qui ex Hiſpania poſt plures a morte auctoris annos Genuam adductum codicem primus typis edi curavit in eadem Genuenſi urbe 1637. Joſephi Pavonis.

Officium feſti diei Viſitationis Deiparæ Virginis confecit. Quod admiſſum fuit in *Romano Breviario*: cujus myſterii magna devotione flagrabat, ab eoque appellari voluit.

Cæremoniale Epiſcoporum, & *Pontificale Romanum* magna ſe ex parte confeciſſe dicitur ipſe quibuſdam retuliſſe. Hiſpane vero ab eo extant:

Tratado muy util y curioſo para ſaber bien rezar el oficio Romano, que divulgó Pio V. Matriti 1574. in 4. Toleti apud Petrum Lopez 1584. in 4.

Ceremonial Romano para Miſas cantadas y rezadas. Compluti 1589. in 4. apud Joannem Gratianum. Idem, ut exiſtimo, cum *Ordine celebrandi Miſſas* Latino.

Ramillete de flores de todos los Salmos y Canticos, y el intento de cada uno. Majoricæ Balearium 1589. in 8. per Gabrielem Guaſp. *Inſudavit per ſex annos ſupra viginti* (verba audis Pauli Franciſci de Nigro, nuper laudati,) *in componendo prægrandi Cæremoniali, quod ſacræ Rituum congregationi (in hac & ipſe ſuum locum obtinuerat) reviſendum obtulit: quod ut præſcivit cardinalis a Sancta Severina maxime obſtitit ne typis mandaretur, cum & ipſe hujuſmodi opus præmeditatus calcographiæ ſuum prius committere deſideraret; neque contentus obſtitiſſe librum etiam intercepit, neque voluit unquam reſtituere.* Et poſt alia: *Opus hoc nondum typis excuſum eſt, habetque admodum R. pater Joſephus Ciamus a Meſſana, vir ſane gravis & vitæ integer, qui tertia vice Neapolitanam provinciam dum regeret, admodum R. P. Fr. Laurentio de Peyrinis dictum Cæremoniale Genuam ſe miſſurum promiſit, quod tamen adhuc non apparuit.* Hæc ille. Quam noſter injuriam ſic ægre tulit ut, accedente debilitate corporis, quod continua cruciabat macie & abſtinentia, poſtremam contraxerit infirmitatem, quæ eum Romæ in cœnobio S. Andreæ, quem vocant de Frattis, ſuſtulit ſæculi hujus primo anno, virum egregium pietate doctrinaque, & vere Minimum profeſſione; qua ſcilicet excuſaſſe dicitur admiſſionem tituli epiſcopalis, Veliternæque urbis adminiſtrationem Hoſtienſis cardinalis a cardinali Geſualdo ſibi oblatam. Videſis de eo Montoiam lib. IV. *Hiſtoriæ ordinis Minimorum* pag. 329. & Paulum Franciſcum de Nigro, jam laudatum, in præfatione ad dictum *Ordinem celebrandi miſſas*; unde nos hæc breviter annotavimus, & Vincentium Mut in *Hiſtoriæ regni Balearis* ſecundo volum. lib. XI. cap. X.

PETRUS DE SALAS, Madritenſis, Jeſuitarum ordinis, ſcripſit:

Libellum de Arte Poetica.

Rhetoricam.

Orationem funebrem Salmanticæ dictam in exequiis Sereniſſimæ Margaritæ Auſtriacæ Hiſpaniarum Reginæ Salmantini collegii fundatricis.

Hermanni Hugonis Pia Deſideriæ Hiſpani-

co

co verſu expreſſit, & alia quædam prelo parata habet, ait *Bibliothecæ Jeſuitarum* auctor.

Theſaurum Hiſpanico-Latinum utriuſque linguæ dives opum, olim a Patre Bartholomæo Bravo inventum, nunc quam plurimis mendis expurgatum, vocibus, dictionibus, formulis, loquutionibus, adagiis innumeris auctum, illuſtratum, excultum, & poſt primam editionem ad perfectiorem uſum & ſplendorem in altera *redactum*, quæ facta eſt Pinciæ apud Bartholomæum Portoles 1654. in 4.

PETRUS DE SALAZAR, Granatenſis, potius quam Matritenſis, ut vulgo audit (quam ejus patriam qui ex ſchedis MSS. Didaci a Mendoza, ſummi illius nobilitate & doctrina viri, notam habet mihi non lubricæ fidei teſtis affirmavit), in publicum emiſit:

Coronica del Emperador Carlos V. en la qual ſe trata la juſtiſima guerra, que ſu Mageſtad movió contra los Luteranos y rebeldes del Imperio y los ſuceſos que tuvo. Hiſpali 1552. apud Dominicum a Robertis fol. Italiceque Neapoli etiam in folio. Circumfertur tamen, manu dumtaxat ſcripta, librum hunc & ipſius auctorem feſtive ac ſatyrice coarguens, *Epiſtola Bachalauri Arcadis* nomine, ſub quo latere voluit, ut fama eſt, ſummus ille nuper a me laudatus Didacus a Mendoza, qui, & vicem ut ſuppleret civis ſui, repoſuit alia epiſtola excuſatoria, ſive apologetica, qua non minus quam priore illa noſter irridetur.

Hiſtoria en la qual ſe quentan muchas guerras ſucedidas entre Chriſtianos e Infieles aſi en mar como en tierra deſde el año de MDXLVI. *haſta el de* LXV. *con las guerras acontecidas en Berveria entre el Xarife y los Reyes de Marruecos, Fez y Velez.* Metinæcampi apud Vincentium a Millis 1550. & iterum 1576. folio.

Hiſtoria de la Guerra y preſa de Africa con la deſtruicion de la villa de Monaſter y Isla del Gozo y perdida de Tripol de Berveria. Neapoli 1552. folio.

De la Vida del Coſario Dragut. Opus hoc Gaſpar Eſcolanus Petro Salazario attribuit, nobis hactenus inviſum.

F. PETRUS DE SALAZAR, Mercenariorum fratrum ſodalis in Caſtellæ provincia, cujus & Portugalliæ alterius provinciæ præfectus, domeſticorum teſtimonio, perpetuus fuit, Regiuſque eccleſiaſtes; adhæc eximius theologica doctrina, & cognitione trium linguarum orientalium Græcæ, Hebraicæ Chaldaicæque, quas docuit Salmanticæ. Scripſiſſe is dicitur:

In Geneſim Commentaria.

Artem Hebraicæ linguæ. Auctores ſunt Franciſcus Zumel in *Catalogo de viris illuſtribus hujus ordinis*, Alphonſus de Rojas in ſimili *Catalogo virorum illuſtrium*, Bernardus de Vargas in *Hiſtoria* ejuſdem *ordinis*, parte 1. lib. II. cap. XXXIII. ad annum MDLVIII. quo tempore Petrus noſter claruiſſe dicitur. Marcus Salmeron *en los Recuerdos Hiſtoricos*,

F. PETRUS DE SALAZAR, Caſarrubienſis, ex familia fratrum Minorum, cui ſeſe in Olivæ Toletani regni cœnobio applicuit, ſemel geſſerat, atque iterum Caſtellanæ ſuæ provinciæ adminiſtrationem gerebat, cum edidit:

Coronica de la Fundacion y progreſo de la provincia de Caſtilla de la orden de San Franciſco. Matriti 1612. fol. ex Regia typographia.

Bula de la Canonizacion de S. Diego de Alcalá: ex Latina vulgaris. Compluti apud Didacum Sanchez 1592. in 4.

PETRUS SALAZAR DE MENDOZA, Ferdinandi parentis, equitis Toletani, quem ei Catharina de Quintanilla uxor anno MDXLIX. aut circiter peperit, Regiæque hujus urbis fauſta proles. Juris ſtudium, quo ab ineunte ætate cenſeri voluit, cum Canonici, tum Civilis, non tam opere ſcholaſtico quam forenſi & actionis pleno, dum mandata ſibi gerit munera eccleſiaſtica plura, cum laude exercuit. Gaſpar enim S. R. E. cardinalis Quiroga, Toletanus antiſtes, unum ſupra viginti annos natum, quo ſcilicet, ut moris eſt, juriſconſulto domi ſuæ uteretur, cubicularium adſcivit, ſimulque in rebus pontificii muneris conſiliarium. Vicarii deinde generalis nomine cohoneſtatus, cenſoria in judices ſacræ Toletanæ curiæ, ceterorumque officialium animadverſione uſus eſt; tumque alia ſacerdotia, tum apud Talaverenſes vaſorum & ornamentorum cuſtodiam, ſive, ut vocant, Theſaurarii munus, ab eodem ſuſcepit. In metropolim deinde Toletum vocatus, canonico hujus almæ eccleſiæ ſacerdotio, quod Pœnitentiale audit, necnon & ſuburbani valetudinarii ejuſdem urbis, Joanni Baptiſtæ ſacri, gubernatione locupletari atque ornari promeruit. Sed quidquid juriſprudentia honoris, plauſum tamen ei viventi, mortuoque non facile intermorituram contulit famam, hiſtoriæ quidem totius noſtratis, nobiliumque familiarum exactiſſima veteribus e monumentis cognitio: quæ maximam huic ſtudio ante ſæculum apud nos renaſcenti, nec parum utili, ſi bona non ſubleſta fide, vereque magis quam adulatorie rem peragere velimus, lucem atque ornamentum præſtitit. Scripſit namque:

Coronica del Cardenal Don Juan Tavera Arzobiſpo de Toledo. Toleti 1603. 4. apud Petrum Rodriguez.

El Glorioſo Doctor San Illefonſo Arzobiſpo de Toledo : ſive illius vitam. Ibidem apud Didacum Rodriguez 1618. in 4.

Coronica del Gran Cardenal de Eſpaña D. Pedro Gonzalez de Mendoza Arzobiſpo de Toledo Patriarca de Alexandria. Ibidem 1625. in folio.

Hiſtoria de los Arzobiſpos de Toledo : quam MS. in Templi maximi bibliotheca ſervari audio. Laudatur hæc in *Theatro Compoſtellanæ Eccleſiæ*, rebuſque D. Joannis Taveræ, ab Ægidio Gonzalez Davila, Regio hiſtorico.

Origen de las Dignidades ſeglares de Caſtilla y Leon, con relacion ſumaria de los Reyes deſtos reynos, de ſus acciones, caſamientos, hijos, muertes, ſepulturas; de los que las an criado y tenido y de muchos Ricos-hombres confirmadores de privilegios. Toleti 1618. folio apud Didacum Rodriguez. Matritique apud typographum Regium 1657. Adjuncto libello hujus tituli *Origen de la Dignidad de Grande de Caſtilla*, auctore D. Ildephonſo Carrillo: de quo opere in hoc loquuti ſumus.

Chronicon de la Excelentiſima Caſa de los Ponces de Leon. Toleti apud Didacum Rodriguez 1620. in 4.

Dificultades y objectiones cerca de S. Tirſo Martyr.

Compendio de lo mas ſubſtancial de ſu Monarquia de Eſpaña : de qua poſtea.

Inſtitucion del Canonicato Penitenciario. Meminit Auguſtinus Barboſa in *Collectan. ad Concilii Tridentini*, ſeſſ. XXIV. cap. VIII. ubi de hoc canonicatu agitur.

Juramento del Principe y como ſe hace en Eſpaña.

Memorial contra los Gitanos. MSS. hæc omnia, ut ſuſpicor.

Chronico de la Caſa de Sandoval, dividido en XXII. elogios, al Rey Catolico D. Felilipe III. Id MS. fuit in 4. in bibliotheca Joannis Giſſeni Buitelli Nipæi apud Belgas, ut legitur in Antonii Sanderi *Bibliotheca Belgica MS.* pag. 284. exempla alia apud nos ſunt. Ineditum reliquit magnum, uti fama fert, opus, in quod ſcilicet induſtriæ plurimum atque operæ inſumpſit, nempe:

La Monarquia de Eſpaña : ſive de noſtrorum Hiſpaniæ Regum juſto dominio in omnes toto orbe terrarum poſitas ſub ditione & imperio ſuo provincias; una cum notitia ipſarum, rebuſque a Diluvii uſque ad tempora noſtra cum pace tum bello ibidem geſtis. Quod operis vaſti propoſitum ipſe indicavit auctor in fine libri *De Hiſpaniæ dignitatibus.* Aſſervari autem MS. auctoris exemplar in archio Toletanæ eccleſiæ, una cum ejuſdem *Hiſtoria Toletanorum Præſulum* jam memorata, a fide dignis jactatur. Vidimus nos manu exarata:

Chronico de la Caſa de Ayala dividido en quarenta y tres parraſos. Incipit: *El Valle de Ayala* &c.

Relacion del Linage de los Pantojas originarios de la Ciudad de Toledo. Incipit: *El Linage de Pantoja tiene tanta antiguedad* &c.

Obiit anno MDCXXIX. octogenarius.

PETRUS SANCHEZ, ad Sanctum Martinum Valliſeccleſiarum dioeceſis Abulenſis natus, adultus jam, & doctor theologus, ſcholæque Complutenſis rector, ac philoſophiæ interpres, dedit Societati nomen. In ea, cum collegiis Salmantino & Complutenſi præfuiſſet, primus coloniæ ſacræ Jeſuitarum deductor, præfectuſque provincialis a Franciſco Borgia ordinis tunc præpoſito, ad Mexicanos novi orbis mittitur. Quo loco adhuc XXXVII. annis exemplo & moribus graviſſimis, doctrinaque ac prudentia exhibuit ſe illius oræ incolis proficuum valde ac venerabilem. Scripſit vernacule:

Libro del Reyno de Dios, y del camino por do ſe alcanza, confirmado con exemplos y ſentencias de Santos. Matriti 1599. 4. & 1616. in 4. Galli jam ſuum fecere opus duobus voluminibus in 8.

Denatus eſt, magno ſui deſiderio relicto, Mexici MDCIX.

PETRUS SANCHEZ DE ACRE, Toletanus, portionarius almæ hujus eccleſiæ, vir pius & multæ lectionis, dedit in lucem:

Arbol de conſideracion y varia doctrina : ad Gaſparem Quirogam, Toletanum pontificem. Toleti 1584. in fol. per Petrum Rodriguez.

Hiſtoria Moral y Filoſofica, en que ſe tratan las vidas de doce Filoſofos, y Principes antiguos, y ſus ſentencias y hazañas. &c. Toleti 1590. fol. apud Joannem de la Plaza.

Triangulo de las tres Virtudes Theologales Fee, Eſperanza y Caridad; y quadrangulo de las quatro Cardinales &c. en que ſe tocan algunas de ſus propriedades y excelencias, y Hiſtorias muy provechoſas. Toleti 1595. fol. apud Thomam de Guzman.

PETRUS SANCHEZ DE AGUILAR, in Jucatania occidentalis Indiæ provincia ortus, poſtquam decanatum in ſacro hujus eccleſiæ collegio adminiſtraſſet, canonicum aliud opulentius ſacerdotium apud Charcas, quæ gens & civitas Peruani regni eſt, obtinuit, quo fungebatur cum publicavit:

Informe contra Idolorum cultores del Obiſpado de Iucatan : mixtum opus ex Latino, & Hiſpanico, pro epiſcopali poteſtate neceſſitateque puniendi apud eam gentem idololatriæ crimen. Matriti 1639. 4. Ægidius Gonzalez Davila in *Theatro Indico-eccleſiaſtico* vul-

vulgari Indorum lingua ſcriptum eſſe ait. Quemadmodum et:

Doctrina Chriſtiana.

PETRUS SANCHO, aut SANCHEZ, cum eſſet notarius in Peruana expeditione ſcripſit:

Relacion de la Conquiſta del Piru: quam ex MS. vertit in Italicum Joannes Baptiſta Ramuſius, conjecitque in tomum III. *Relationum* ſuarum, ſine auctoris nomine.

PETRUS SANCHEZ DE VIANA, Pincianus, medicinam non ſine egregiæ laudis commendatione in ea urbe medicus ipſe doctor faciebat, cum ad Ferdinandum Vegam, Indici ſenatus præſidem, in cujus famulatu meruerat adoleſcens, direxit:

Las Transformaciones de Ovidio en tercetos y octavas rimas, con el comento y explicacion de las ſabulas, reduciendolas a Filoſofia moral, natural, Aſtrologia y Hiſtoria. Valladoliti apud Didacum Fernandez 1589. 4. Pincianum diximus Thomæ Tamaii fide; at in epigrammate quodam auctoris & operis commendatorio ſic legimus inter alia:

Ut Pelignus ager celebri natione ſuperbit,
Nomine ſic fiat clara Viana tuo.

F. PETRUS A SANCTA CRUCE, Auguſtinianus, ſcripſit (quod MS. vidimus in bibliotheca monaſterii Hiſpalenſis):

El Martyrio de los bienaventurados frayles de la Orden de San Aguſtin, que padecieron en poder de los Moros del reyno de Granada año de MDLXVIII.

PETRUS SANTERNA, vere SANTAREN, Luſitanus, juriſconſultus, ſcripſit:

De Aſſecurationibus & Sponſionibus Mercatorum tractatum. Antuerpiæ 1554. Coloniæque 1598. Et in *Tractatibus Doctorum*; & in *Tractatibus de Pignoribus & Hipothecis ex diverſis auctoribus decerptis.*

F. PETRUS DE SANTIAGO, Eremitarum Excalceatorum ſodalis, Philippi IV. Regis noſtri eccleſiaſtem diſertum egit ab anno MDCXXXIII. ſuæque congregationis vicarium generalem; doctrinæ ac religioſæ vitæ merito in epiſcopatum Solſonenſis anno MDCXXXIX. & poſt triennium in Ilerdenſis, Cataloniæ eccleſiarum, cooptatus. Scripſit.

Relacion del tranſito, que hicieron a las Indias los Padres Aguſtinos deſcalzos de Eſpaña el año de MDCV. y progreſos, que an tenido en entrambas haſta el de MDCXXX. Matriti 1630.

D. PETRUS SANZ MORQUECHO, doctor juris, & dicaſterio inſulæ S. Dominici, ſeu Hiſpanæ vocatæ, in America judex, ſcripſit:

Tractatum de Bonorum diviſione. Matriti 1601. in fol. apud heredes Joannis Iñiguez a Lequerica.

D. PETRUS SARMIENTO, natus ex Didaco Perez Sarmiento, comite ſecundo de Salinas, & domina Maria de Ulloa, Tudenſis, Pacenſis, Palentinus ex ordine epiſcopus, Compoſtellanuſque archiepiſcopus, S. R. E. cardinalis anno MDXXXVIII. a Paulo Papa III. creatus, anno MDCXXXVI. ſcripſit, unaque cum libello ſupplici Carolo Imperatori ac Regi noſtro Hiſpaniarum obtulit:

La Genealogia de la Caſa de Sarmiento. Quam vidit D. Joſephus Pellizer, laudatque in *Informatione* vulgari *Del Origen, antiguedad y calidad de la caſa de Sarmiento de Villamayor*, pag. 4. Inveniſſe primus dicitur *Concilium Iliberitanum* in archivio monaſterii S. Mariæ de Benevivere, ad quod doctiſſima ſcripſit *ſcholia*, teſte D. Joſepho Pellizerio ibidem, fol. 31.

Obiit diem ſuum Lucæ in Italia anno MDXLI.

PETRUS SARMIENTO DE GAMBOA, juſſu D. Franciſci a Toleto, proregis Peruani, oram hujus regni uſque ad Magallanicum fretum, deindeque fretum ipſum navigio permeans, ac tandem ad nos veniens dedit ſupremi Indiarum ſenatus patribus deſcriptam hoc titulo navigationem:

Derrotero y Viage de Lima a Eſpaña por el eſtrecho de Magallanes. Antonius de Leon in *Bibliotheca Indica Tit. XI.*

PETRUS SAYAGO, ſcripſit ad Alphonſum Perezium de Guzman, Medinæ Sidoniæ ducem, antiquæ ſimplicitatis opus, ſcilicet:

Romances Imperiales de todos los Emperadores Romanos deſde Julio Ceſar haſta el Emperador Maximiliano. Hiſpali apud Alphonſum de Coca 1565. in 8. Ab hujus cognomine, ut ſuſpicari datur, ruſtici oris hominem & ſtilum *Sayagues* dicimus.

PETRUS SEGUI, presbyter, doctor artium, Dertuſenſi in urbe ſtudiorum rector (grammaticæ artis intelligo), ſcripſit de hac arte ſic inſcriptum opus, (ſic tempus ferebat):

Notulæ ſeu Clarificatorium. Barcinone per Joannem Roſembach 1513.

PETRUS SERAPHINUS, vulgo SERAFI, pictor Barcinonenſis ac poeta, verna-

nacule luſit varia carmina, cujus librum vidimus hac inſcriptione Caſtellana:

De Poeſia vulgar en lengua Catalana. 1565. 8.

F. PETRUS DE LA SERNA. Vide PETRUS A JESU MARIA.

PETRUS SERRANO, ex Bujalance, ditionis eccleſiaſticæ Cordubenſis oppido, oriundus, collegiatæ ad Complutum eccleſiæ præfuit abbas, cujus ſacri collegii nomine ad recipienda Juſti & Paſtoris MM. ſacra pignora, Complutumque ſuum ex Oſca regni Aragoniæ urbe afferenda, ante alios fuit propter pietatis & dignitatis meritum deſignatus. Profeſſor is cum eſſet philoſophiæ Moralis in celeberrimo ejuſdem oppidi Complutenſis gymnaſio, colligere cœpit famam, quæ deinde virum ad majorem evexit doctrinæ atque eruditionis commendationem. Scripſit:

In Librum primum Ethicorum Ariſtotelis ad Nichomachum. Compluti 1556. 4. Inter *Epiſtolas* Joannis Geneſii Sepulvedæ duæ ad Serranum, occaſione hujus commentarii, datæ ſunt, XCI. nempe & XCII. Scripſit item:

In Apocalypſim B. Joannis Commentaria. Ibidem apud Andream de Angulo 1563. fol.

In Leviticum Commentaria. Antuerpiæ 1572. apud Plantinum.

In Ezechielem Prophetam. Quæ una cum ſuperiore *Levitici Commentario* prodiit apud Petri Belleri heredes 1609. folio. Præfecit eum Caurienſi eccleſiæ Philippus II. literatorum Mecænas, anno MDLXXVII. at proxime ſequenti ab terrena hac ſede in cœleſtem & æternam transferendum. De hoc agit auctor *Hiſtoriæ de Bujalance*, lib. IV. cap. VII.

PETRUS SERRANO, ſcripſit:

Eſcrutinio del Corazon. Granatæ 1623.

PETRUS SERRAS, Aragonius, Cæſarauguſtanæ eccleſiæ canonicus, habuit olim in Tridentino concilio, cum primum celebraretur:

Orationem in Die Pentecoſtes.

Obiiſſeque eum Tridenti hoc ipſo tempore anno MDXLV. ſcriptus *Liber rerum Cæſarauguſtanæ Eccleſiæ*, quem in archio adſervant, diſerte annotatum habet.

PETRUS DE LA SIERRA, auctor inſcribitur fabuloſæ illi hiſtoriæ, cui otium ſuum plures, ne nihil agant, impendere ſolent. Titulus eſt:

El Cavallero del Febo; Primera y Segunda Parte, alias *Eſpejo de Principes y Cavalleros*: duobus tomis. Cæſarauguſtæ 1580. in folio.

F. PETRUS SIGLER, ſodalis Minimorum, ſcripſit:

Atributos de Maria en Sermones. Hiſpali 1632. in folio.

PETRUS DE SIGUENZA, natus in oppido Ajofrin Toletanæ diœceſis, in altero de Yevenes advocatus, ſcripſit:

Tratado de Clauſulas inſtrumentales util y neceſario para Jueces, Abogados, y Eſcrivanos &c. Matriti iterum prodiit 1646. in 4. ex officina Caroli Sanchez.

PETRUS DE SILVA, juriſconſultus, ſi fides non lubrica eſt ejus qui *Catalogum* conſcripſit *Bibliothecæ D. Laurentii Ramirez de Prado*, ſcripſit, qui in ea fuiſſe referuntur:

Varios Tractatus Juris. Matriti 1628.

F. PETRUS DE SIMANCAS, Granatenſis, Auguſtinianus frater, Sacræ Scripturæ in patria domo interpres, cum Conchæ præfuiſſet Murciæque ſodalibus, lue peſtilenti extinctus eſt, quæ anno MDCXLVIII. in poſteriori hac urbe ſæviſſime graſſata eſt. Ediderat:

Locum literalem pro Immunitate B. Virginis Mariæ a peccato originali & a debito illud contrahendi. Matriti 1640. in 8. Item Hiſpanice:

Una Carta eſcrita a nueſtro Padre Innocencio X. ſobre la difinicion de fee del articulo de la Concepcion inmaculada de la Virgen Nueſtra Señora. Ibidem 1645. folio.

F. PETRUS SIMON, ſodalis Franciſcanus, patriam habuit ditionis ſacræ Conchenſis oppidum la Parrilla indigitatum, qui cum Seraphico inſtituto ſe addixiſſet in Chartaginenſi provincia Hiſpanica, ad Indos migrans eam, quæ in Novo Regno Granatenſi conſtituta olim fuit a ſodalibus, rexit præfectus, ſacræque theologiæ lector emeritus, fideique rerum cenſor. Quo tempore luſtratam a ſe hanc regionem, ſive conventum juridicum Neo-Granatenſem deſcripturus, hiſtoriamque adinventionis, atque expugnationis illius, rerumque inibi fere ſæculo integro geſtarum ſeriem literis conſignaturus, adornavit partitum opus in tria volumina, quorum prelo ſubjectum eſt non niſi primum, hac inſcriptione:

Primera Parte de las Conquiſtas hiſtoriales en las Coſtas de Tierra firme de las Indias Occidentales. Conchæ typis Dominici de Eccleſia 1626. in folio.

PETRUS SIMON ABRIL, natus in Alcaraz oppido Toletanæ diœceſis, Cæſarauguſtæ

ſtæ in academia Græcæ linguæ, alibique per Aragoniæ regnum amœnioris literaturæ quatuor ac viginti annorum profeſſor celebris, Latinorum & Græcorum plura verſa a ſe aut expoſita dedit noſtris hominibus, utriuſque harum linguæ principis cum noſtra commercium egregie fovens; quod quidem hominis votum ſtudiumque ſequentia opera teſtatum fecerunt:

De Lingua Latina ſive de Arte Grammatica libri IV. Tudelæ 1573. in 8. Latino-Hiſpanice. Credo idem opus eſſe *Artis Grammaticæ Latinæ linguæ rudimenta*, Cæſarauguſtæ editum 1576. in 8. ſive *Grammatica Latina en Eſpañol.* Ibidem 1581. in 8.

Grammatica Griega en lengua Caſtellana. Cæſarauguſtæ 1586. in 8. Matriti 1587. in 8. Neſcio an aliud opus ſit:

Cartilla Griega. Cæſarauguſtæ 1586. in 4.

Comparacion de la lengua Latina con la Griega.

Grammatica Caſtellana. in 8.

Sentencias de diverſos Autores Griegos en Eſpañol. Unaque:

La Tabla de Cebes Thebano. Cæſarauguſtæ 1586. in 8.

Tablas de leer y eſcrivir bien y facilmente. Matriti apud Alphonſum Gomez 1582. folio.

Introductiones ad Logicam Ariſtotelis: libris IV. Tudelæ Navarrorum 1572. in 8. Quod etiam opus dedit Hiſpane.

Primera Parte de la Filoſofia llamada la Logica, o Parte racional: hoc eſt, ars logica Hiſpana. Compluti 1587. in 4.

Apuntamientos de como ſe deben reformar las doctrinas, y la manera de enſeñarlas para reducillas a ſu antigua entereza y perfeccion. Matriti 1589. in 4. apud Petrum Madrigal.

Los ocho Libros de Ariſtoteles de Republica, traducidos originalmente de lengua Griega en Caſtellana, y declarados con unos breves comentarios. Cæſarauguſtæ 1584. in 4. apud Laurentium de Robles.

Los diez Libros de las Ethicas, o morales de Ariſtoteles, eſcritas a ſu hijo Nicomacho, ſimiliter ex Græco verſi. Hunc librum vidimus MS. nec de editione quidquam audivimus.

Progymnaſmas de Aphtonio: de novo verſa e Græco. Cæſarauguſtæ in 4.

Oraciones de Demoſthenes contra Eſchines, y de Eſchines contra Demoſthenes.

Dos Sermones de S. Baſilio por el ayuno, y contra la borrachez.

Dos de S. Juan Chryſoſtomo de los frutos de la Oracion.

Los diez y ſeis Libros de las Epiſtolas de M. Tulio Ciceron ad familiares: adjecta Chronologia XXII. annorum, ſeu Conſulatuum, rerumque per hoc tempus, quo epiſtolæ ſcriptæ ſunt, geſtarum. Matriti apud Petrum de Madrigal 1589. in 8. Barcinone 1615. Exemplum forte ſequutus fuit Aldi Manutii Junioris, qui beneficium Italis ſuis par fecit.

Las quatro Oraciones contra Catilina: Oraciones por la Ley Manilia, por Q. Ligario, por Marcello, y Archias Poeta; ſimiliter ex Ciceronis Latino.

Accuſationis in C. Verrem Liber, qui Divinatio dicitur, cum interpretatione Hiſpanica & ſcholiis Hiſpanico-Latinis. Cæſarauguſtæ 1574. in 4.

Marci Tullii Ciceronis Epiſtolarum ſelectarum Libri III. cum interpretationibus, & ſcholiis Hiſpanica lingua ſcriptis. Tudelæ 1572. in 8.

Æſopi Fabulæ Latine & Hiſpanice ſcriptæ. Cæſarauguſtæ 1575. in 8.

Las ſeis Comedias de Terencio impreſas en Latin y traducidas en Caſtellano; ad Ferdinandum Hiſpaniarum Principem pro juvando illius in Grammaticis ſtudio (Joannis Fabrini exemplo, qui prius ad Ethruriæ Principem Italicas miſerat) 1577. Quas tamen edidit iterum Compluti anno 1583. ad exemplar Gabrielis Faerni conformatas, ideoque multo quam antea emendatiores. Barcinone etiam prodierunt 1599. in 8. Verſionem hanc plurimum commendat ſuis Germanis ad addiſcendam Hiſpanam linguam Gaſpar Scioppius in *Conſultatione* quadam *De Studiorum ratione*. Simul eunt Hiſpane loquentia:

El Cratilo y Gorgias de Platon:

Pluto de Ariſtophanes, et:

Medea de Euripides.

Obras de Cornelio Tacito ſuplidas MS. in folio vidit D. Thomas Tamajus.

De Arte Dialectica, hoc eſt, de Inventione & Judicio libros duos, MSS. vidimus, qui eumdem habent auctorem; idem opus forte cum *Introductionibus ad Logicam.*

Libro de la Taſa del Pan, y de la utilidad della y del modo que ſe debe tener en hazella. MS. extat apud D. Gaſparem Ivañez de Segovia marchionem de Agropoli.

PETRUS DE SIRIA, Valentiæ natus, eaque in urbe cauſarum patronus, ſcripſit:

Arte de la verdadera Navegacion. Valentiæ 1602. in 4. apud Chryſoſtomum Garriz.

PETRUS DE SIRIA, Valentinus, juriſconſultus, neſcio an alius a ſuperiori. Certe profeſſio ac tempus non diſcordant. Hic edidit:

Practicarum Quæſtionum forenſium Librum primum; quem Mediolani excuſum vidimus una cum Franciſci Curtii ſenioris *Quæſtionibus ſuper ſtatuto quod extantibus maſculis fœmi-*

minæ non ſuccedant apud Hieronymum Bordonium, & Petrum Martyrem Locarnum 1606. 4.

PETRUS DE SOLERA REYNOSO, neſcio quis, edidit:

Polyencomio de la ciudad y Obiſpos de Cuenca, y Condes de Benavente. Conchæ 1624.

PETRUS DE SOLIS, ſcripſit:

Vida del Doctor D. Bernardino de Almanſa Arzobiſpo de Santa Fee. Limæ 1646.

F. PETRUS DE SOSA, ordinis Minorum, ſcripſit:

Del Peligroſo eſtado del reino de Chile, editum opus in folio.

F. PETRUS DE SOTO, Cordubenſis, nobili loco natus, Dominicanus, familiæ iſtius celeberrimorum hominum parentis decus eximium, Salmanticæ ad S. Stephanum ſacro inſtituto adſcriptus, eas dotes ingenii, judiciique, memoriæque ad ſacrarum ſtudia literarum adduxit, ut in præſtantiſſimum brevi theologum evaſerit; doctrinæ atque inſuper pietatis merito dignus mox exiſtimatus, qui Auguſtiſſimi Hiſpaniarum Regis, Romanorumque Imperatoris Caroli confeſſiones Chriſtiano ritu per aliquot annos exciperet. Qui cum Cæſare in Germaniam deveniens nova, inſolentique Sectariorum tyrannide miſerabiliter oppreſſam atque labefactatam, nil antiquius duxit vir induſtrius atque impiger, ejuſque mali auctores pluſquam Ditis, quod in proverbio eſt, januam exoſus, quam ut veram eccleſiæ fidem, vel relicta curia, & munere ſic honorifico in patroni Regis manus conſignato, adverſus Hæreticorum impreſſiones ſumma animi præſtantia & contentione tueretur. Quod quidem Dilingæ Suevorum, atque aliquando etiam Oxoniæ in Anglia, D. Thomam interpretatus, vita, voce, ſtiloque egregie præſtitit. Oxoniæ, inquam perlatus eo a Philippo Hiſpaniarum Principe, recenſque Anglorum Rege, ut ſimul cum Joanne Villagarcia ejuſdem familiæ theologo caliginoſi, tetrique illius gentis tot erroribus obcœcati ingenii tenebras orthodoxæ, hoc eſt, antiquæ, ſanioriſque doctrinæ radiis pluſquam ſolaribus excuteret. Quæ quidem Catholici Principis cura, moriente brevi Maria Regina ſummo iſtius nobiliſſimæ atque olim piæ in primis atque Catholicæ nationis velut fatali malo in irritum cecidit. In Concilio demum Tridentino ſub Pio IV. P. M. in quem totius Orbis Romani conſeſſum una cum aliis familiæ ſuæ theologis venerat, ab eodem evocatus, eam ſui opinionem aut verius admirationem patribus injecit, ut Princeps theologorum communi fere omnium ſententia reputaretur. At contracto ibi ex nimia fatigatione & ſtudiis morbo, per ipſum tempus almæ Synodi placida, cum oportuit minus, morte capitur anno MDLXIII. Aprili menſe. Scripſit:

De Sacerdotum Inſtitutione qui ſub epiſcopis animarum curam gerunt *Libros tres, ſive Manuale Clericorum*; opus vere aureum. Dilingæ apud Sebaldum Maier 1560. in 4. Lovanii 1566. in 8. deinde repetita ſæpius editione, Venetiis 1567. Coloniæ 1579. Lugduni Brixiæque 1586. & ſequenti.

Inſtitutionum Chriſtianarum Libros tres. Auguſtæ 1548. Antuerpiæque 1551. in 16.

Doctrinæ Catholicæ compendium in uſum plebis Chriſtianæ recte inſtituendæ. Dilingæ apud Sebaſtianum Maier 1560. in 12.

Adverſus Joannem Brentium Libros.... Antuerpiæ 1552. in 16.

Defenſionem Catholicæ Confeſſionis & ſcholiorum circa Confeſſionem Illuſtriſſ. Ducis Wirtembergenſis nomine editam, adverſus Prolegomena Brentii. Antuerpiæ typis Martini Nutii 1557. in 4. & Coloniæ 1555. in 4. Joannis Noveſiani.

Methodum Confeſſionis, ſeu verius doctrinæ pietatis Chriſtianæ præcipuorum Capitum Epitomem. Prodiit cum *Hiſtoria Evangelica* Cornelii Janſenii & *Directorio* Joannis Polanco Dilingæ 1576. in 16.

F. PETRUS DE SOTOMAYOR, ordinis, niſi fallimur, prædicatorum, ſacræ theologiæ magiſter, & in academia Salmantina profeſſor, reliquit ſcripta.

Commentaria in Primam Secundæ S. Thomæ luculentiſſima, quæ quidem manu cujuſdam Fr. Petri Solano ſæculi ſuperioris anno LIX. Scripta vidimus in codice Vaticano MS. 4634.

D. PETRUS SOTO DE ROXAS, Granatenſis, Collegiatæ eccleſiæ S. Salvatoris in edito ejus urbis colle Albaicin a Mauris Beacienſibus eo poſt amiſſam patriam receptis vulgo appellato, canonicus, profeſſione juriſconſultus, quam exercuit ante quam ſacris initiaretur; poeſim ea laude olim tractavit, ut a magno ſeu potius principe vatum noſtrorum Ludovico a Gongora celebrari aureo epigrammate Hiſpano ſit promeritus. Scripſit verſibus:

Los Raios de Faeton 1639 in 4.

El Deſengaño del Amor en rimas. Madriti apud Viduam Alphonſi Martini 1623. in 4.

Obiit poſt annum MDCLV.

PETRUS DE SOUSA, Luſitanus, Algarbienſis ex oppido Villanova de Portimaõ, in ſodalitio Clericorum regularium Minorum, cui ex primis Matriti nomen dixit, ex

Ita-

Italia ad nos tranſvecto, in primis etiam floruit, regendis ſodalibus fere ſemper applicitus, vir pius & doctus : ſcripſit varia pia opuſcula, inſuperque:

In Pſalmos commentarium, quod duobus magnis voluminibus contentum ſervant Patres Domus Spiritus Sancti curiæ Matritenſis.

Georgius Cardoſus in *Agiologio Luſitano* die x. Junii, ait : obiiſſe eum Hiſpali hoc die anno MDCXXVI.

PETRUS SUAREZ, ſcripſit:

Relacion de las Honras, que la nacion Eſpañola hizo en Roma a la Sereniſſima Reyna Doña Margarita. Romæ apud Jacobum Maſcardum 1610. in 4.

PETRUS SUAREZ DE CASTILLA, Presbyter, teſte Alva in *Militia Conceptionis*, ſcripſit:

Dialogo entre un Maeſtro y un Diſcipulo, en que ſe trata de la Puriſima Concepcion de Nueſtra Señora con declaracion de lo tocante al myſterio. Compluti 1616. in 4.

F. PETRUS SUAREZ DE ESCOBAR, Metellinenſis, ordinis Eremitarum S. Auguſtini, virginitatis & pietatis cura & cuſtodia & ſui ipſius aſpera tractatione, necnon & aliis virtutibus, ſimulque doctrinæ fama in Mexico Indorum urbe claruit : in cujus gymnaſio Alphonſi a Veracruce præfecti provinciæ creati loco primariam theologiæ cathedram triennali ſpatio rexit, ornatus & ipſe aliquando eadem provinciæ præfectura. Meritum quoque ei non mediocre inde natum eſt, quod Evangelium Indis ſua ipſorum lingua, quam ſtudioſe didicerat, annunciabat. Scripſiſſe dicitur:

Eſcala del Paraiſo celeſtial.

Silva de la Perfeccion Evangelica.

Relox de Principes.

Sermones de los Evangelios de todo el año; quatuor tomis : quorum unum vidit D. Thomas Tamajus, (*Eſpejo de la vida Chriſtiana* indigitatum) hoc eſt, *Sermones deſde el Adviento haſta Pentecoſte.* Madriti apud Alphonſum Gomez 1601. in folio. Veroſimile eſt priores illas librorum, quos laudavimus ex *Alphabeti Auguſtiniani* auctore, qui ejus meminit pag. 251. epigrapheis cæterorum eſſe voluminum inſcriptiones, quæ ſuper Evangelia totius anni emiſſa ab eo fuiſſe jam monuimus.

Mortuus eſt in oppido Tlaicapan anno MDXCI. priuſquam Xaliſci, ſeu Guadalaxaræ epiſcopus conſecraretur.

PETRUS TAMARIT, Valentinus, doctor Medicus:

De Re medica Dialogum ſcripſiſſe fertur.

D. F. PETRUS DE TAPIA, domo ex oppido Villoria Salmantinæ diœceſis, Didaci de Altanero juriſconſulti & Eliſabethæ Rodriguez de Tapia, cujus cognomine vocari maluit, filius, anno MDLXXXII. natus, utrique juri dum vacaret Salmanticæ, Sancti Dominici religioſa caſtra elegit, in quibus ſibi muniret ſalutis viam ; doctuſque in ampliſſima illius urbis Stephaniana domo, cum philoſophiam, tum theologiam prius docuit ſodales, deinde in gymnaſio ſupplevit theologiæ præceptorum ſuæ familiæ partes, qui antemeridianis & pomeridianis horis docendi ſacram iſtam ſcientiam ex propriis cathedris penſum volvunt. Unde evocatus ad Complutenſem ſcholam, veſpertinam aliquot annis, indeque matutinam ſeu primariam tenuit ; quo tempore magnus ille Joannes a S. Thoma ejuſdem ordinis in eadem ſchola e loco ſibi a Tapia relicto profitebatur. In hac XVIII. annorum profeſſione mirum quot profundæ doctrinæ, ſubtiliſſimi ingenii, ſingularis judicii, ſimulque chriſtianarum omnium virtutum documenta dederit. Porro Segovienſis deſtinatus epiſcopus non prius conſenſit, quam adigeretur Nuntii Apoſtolici Hiſpaniarum præcepto. Quam eccleſiam ab anno MDCXLI. uſque ad XV. Aprilis MDCXLV. adminiſtravit. Inde translatus ad Seguntinam, & XXIII. Auguſti MDCXLIX. ad Cordubenſem, ac tandem XXIII. Septembris MDCLII. per ceſſionem Dominici S. R. E. cardinalis Pimentelii ad Hiſpalenſem eccleſiam metropolitanam, omnibus his ſponſis perfectiſſimum epiſcopalis muneris adminiſtratorem & populorum paſtorem exhibuit. Vivus edidit Hiſpali:

Catenæ moralis doctrinæ tomum primum de Actionibus moralibus & earum principiis in generali : anno 1651. in folio, in ædibus epiſcopalibus formis Salvatoris de Cea Teza.

Catenæ ejuſdem moralis tomum ſecundum de Actuum moralium principiis in particulari, virtutibus & vitiis in ſpecie. Ibidem. Expectantur a domeſticis reliqui ; ſcilicet:

Tertius De diverſis Hominum ſtatibus & obligationibus.

Quartus De Sacramentis in genere & in ſpecie.

Quintus De Cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis. Poſt mortem ejus prodiit Matriti, ut credimus, circa annum 1664. (niſi alias vivus ediderit):

Cateciſmo y explicacion de la Doctrina Chriſtiana.

Obiit magno in planctu Hiſpalenſis ſuæ eccleſiæ die XXV. Auguſti MDCLVII.